

CUPRINS

1. INTRODUCERE	1
1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI	1
1.2. CONTEXTUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	5
1.3. ETAPELE DE REALIZARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	43
2. ASPECTE GENERALE	52
2.1. SCURTĂ PREZENTARE A ZONEI URABNE FUNCȚIONALE PITEȘTI ...	52
2.2. CADRUL NATURAL ȘI RESURSELE NATURALE	70
2.3. ISTORICUL MUNICIPIULUI PITEȘTI	82
2.4. PROFILUL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL.....	85
2.5. PROFILUL DEMOGRAFIC	97
3. PROFILUL ECONOMIC AL MUNICIPIULUI PITEȘTI	124
3.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI	124
3.2. MEDIUL DE AFACERI	131
3.3. INIȚIATIVE ANTREPRENORIALE	152
3.4. PROFILUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	157
3.5. INVESTIȚIILE LOCALE	174
3.6. FORȚA DE MUNCĂ.....	179
3.7. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	194
4. PROFILUL PATRIMONIAL, TURISTIC ȘI CULTURAL AL ZONEI URABNE FUNCȚIONALE PITEȘTI	196
4.1. POTENȚIALUL TURISTIC AL CADRULUI NATURAL	196
4.2. PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT	198
4.3. PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL ȘI IMATERIAL	203
4.4. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE TURISTICE	238
4.5. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	249
5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI	252
5.1. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ.....	252

5.2. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA SANITARĂ.....	283
5.3. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ.....	305
5.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	326
6. INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI MUNICIPIULUI PITEȘTI	329
6.1. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ.....	329
6.2. FONDUL LOCATIV	355
6.3. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT.....	362
6.4. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ	396
7. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU.....	465
7.1. REȚEAUA DE SPAȚII VERZI	466
7.2. CALITATEA APEI	474
7.3. CALITATEA SOLULUI	481
7.4. CALITATEA AERULUI	487
7.5. BIODIVERSITATE.....	496
7.6. RISCURI DE MEDIU.....	506
7.7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE	516
7.8. DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI	520
7.9. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	524
8. SMART CITY.....	525
8.1. CONCEPTUL SMART CITY	525
8.2. PITEȘTI – SMART CITY	533
8.3. PLANIFICAREA STRATEGICĂ A TRANSFORMĂRII INTELIGENTE A MUNICIPIULUI PITEȘTI	533
8.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI	540
9. ANALIZA DIAGNOSTIC A PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI. ANALIZA SWOT	542
9.1. INFRASTRUCTURA URBANĂ (TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII, LOCUIȚE, UTILITĂȚI, SPAȚIUL URBAN)	542
9.2. DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI RESURSE UMANE.....	549
9.3. TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU.....	553
9.4. CADRUL NATURAL ȘI MEDIUL.....	557

9.5. EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	562
9.6. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ.....	568
10. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE	571
10.1. OBIECTIVE STRATEGICE EUROPENE, REGIONALE ȘI NAȚIONALE 571	
10.2. ARHITECTURA PROGRAMELOR OPERATIONALE 2021-2027.....	585
10.3. PROGRAME DE COOPERARE TERITORIALĂ ȘI TRANSFRONTALIERĂ 612	
10.4. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE DE DEZVOLTARE ALE MUNICIPIULUI PITEȘTI 627	
10.5. OBIECTIVELE STRATEGICE ALE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI	631
10.6. PORTOFOLIUL DE PROIECTE	646
11. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ.....	703
11.1. CONTEXTUL INSTITUȚIONAL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ	703
11.2. INDICATORII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII SIDU.....	704
11.3. RISCURI ÎN IMPLEMENTAREA SIDU. MĂSURI DE ATENUARE....	714
11.4. PROCEDURA DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR SIDU.....	716
11.5. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA SIDU.....	718
BIBLIOGRAFIE.....	721

Lista figurilor

Fig. 1.1. Obiective de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă	14
Fig. 1.2. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027	21
Fig. 1.3. Schimbare de sistem	35
Fig. 1.4. Repondenți interesați de problemele Municipiului Pitești	47
Fig. 1.5. Distribuția pe cartiere a repondenților din Municipiul Pitești	48
Fig. 1.6. Distribuția pe grupe de vârstă a repondenților din Municipiul Pitești	48
Fig. 1.7. Distribuția pe sexe a repondenților din Municipiul Pitești	49
Fig. 1.8. Distribuția în funcție de nivelul de studiu a repondenților din Municipiul Pitești	49
Fig. 1.9. Distribuția în funcție de profesie a repondenților din Municipiul Pitești	50
Fig. 2.1. Hartă localizare a Municipiului Pitești în Regiunea Sud Muntenia	52
Fig. 2.2. Localizarea Municipiului Pitești	54
Fig. 2.3. Harta municipiului Pitești	55
Fig. 2.4. Zona Urbană Funcțională Pitești	60
Fig. 2.5. Context regional. Conectivitate TEN-T în Regiunea Sud Muntenia ...	68
Fig. 2.6. Harta rețeaua de transport a Municipiului Pitești	69
Fig. 2.7. Harta unităților de relief din Regiunea Sud - Muntenia	71
Fig. 2.8. Harta solurilor din Regiunea Sud - Muntenia	73
Fig. 2.9. Zonele și etajele de vegetație din Regiunea Sud Muntenia	79
Fig. 2.10. Harta vegetației din Municipiul Pitești	81
Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (studiu realizat de Banca Mondială)	86
Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Pitești	86
Fig. 2.13. Plan Urbanistic General Mun. Pitești - Planșa 3: Reglementări urbanistice, Zonificare	88
Fig. 2.14. Zonarea funcțională a municipiului Pitești	92
Fig. 2.15. Vatra Municipiului Pitești	93
Fig. 2.16. Evoluția spațială a municipiului Pitești între anii 1790-2012	94
Fig. 2.17. Tendința dezvoltării urbane a municipiului Pitești	94
Fig. 2.18. Fazele de evoluție ale modelului de tip sectorial-pană	95
Fig. 2.19. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu/ZUF Pitești, perioada 2011-2021	99
Fig. 2.20. Populația Municipiului Pitești în perioada 2002-2021	101
Fig. 2.21. Variația populației după domiciliu în ZUF Pitești	102

Fig. 2.22. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Argeș, anul 2021	102
Fig. 2.23. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Pitești și ZUF Pitești, în anul 2021	104
Fig. 2.24. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Pitești, iulie 2021	105
Fig. 2.25. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Zona Urbană Funcțională Pitești, iulie 2021	105
Fig. 2.26. Evoluții demografice la nivelul municipiului Pitești, în perioada 2015-2021	108
Fig. 2.27. Profilul confesional principal în județul Argeș și Religii minoritare în județul Argeș	119
Fig. 3.1. Domenii de concentrare și specializare economică	126
Fig. 3.2. Produsul intern brut al Regiunii Sud-Muntenia în perioada 2011-2019	128
Fig. 3.3. Ponderea întreprinderilor din județul Argeș pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020	134
Fig. 3.4. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Argeș, în perioada 2019-2020	135
Fig. 3.5. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Argeș, în perioada 2019-2020	135
Fig. 3.6. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Argeș, în perioada 2019-2020	136
Fig. 3.7. Numărul întreprinderilor din Municipiul Pitești după domeniul de activitate	139
Fig. 3.8. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, Municipiul Pitești, în perioada 2019-2020	142
Fig. 3.9. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Pitești, în perioada 2019-2020	145
Fig. 3.10. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, municipiul Pitești, în perioada 2019-2020	147
Fig. 3.11. Modul de folosință al terenurilor, pe județe, în anul 2018	159
Fig. 3.12. Repartiția terenurilor agricole pe categorii	161
Fig. 3.13. Repartiția terenurilor neagricole pe categorii	161
Fig. 3.14. Ponderi ale terenurilor agricole în funcție de modul de folosință ..	165
Fig. 3.15. Structura sectorului industrial din Municipiul Pitești, anul 2019 ..	170
Fig. 3.16. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Sud-Muntenia.....	174
Fig. 3.17. Soldul investițiilor străine directe pe județele regiunii Sud-Muntenia	178

Fig. 3.18. Distribuția forței de muncă din Județul Argeș pe sectoare și domenii de activitate, anul 2019.....	181
Fig. 3.19. Distribuția salariaților din Municipiul Pitești la nivel de secțiuni CAEN Rev.2, anul 2021	182
Fig. 3.20. Distribuția numărului de salariați din Municipiul Pitești, în perioada 2016-2020	184
Fig. 3.21. Situație indicatori șomeri din Județul Argeș în perioada 2014-2021	187
Fig. 3.22. Evoluția numărului de șomeri în Municipiul Pitești	189
Fig. 3.23. Evoluția pe luni a numărului de șomeri în Municipiul Pitești, 2020-2021	190
Fig. 3.24. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 - 62 ani a Mun. Pitești, anul 2020 și 2021	191
Fig. 4.1. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României	199
Fig. 4.2. Rețeaua de arii protejate din județul Argeș	201
Fig. 4.3. Obiectivele de patrimoniu construit din regiunea Sud-Muntenia, în anul 2017	205
Fig. 4.4. Structuri de primire turistică în Regiunea Sud-Muntenia	239
Fig. 4.5. Evoluția capacității de cazare în Jud. Argeș, 2010-2021 (locuri- zile)	240
Fig. 4.6. Evoluția capacității de cazare turistică existent pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Argeș, 2010-2021 (locuri)	241
Fig. 4.7. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Pitești (locuri- zile), 2011-2021	242
Fig. 4.8. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Pitești (locuri), 2011-2021	243
Fig. 4.9. Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în ZUF Pitești (locuri), anul 2021	244
Fig. 4.10. Evoluția numărului de sosiri în structuri de cazare, în municipiul Pitești și ZUF Pitești, în perioada 2010-2021	245
Fig. 4.11. Evoluția numărului de înoptări în structurile de cazare, în Municipiul Pitești și ZUF Pitești, în perioada 2010-2021	245
Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2020	255
Fig. 5.2. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Argeș, 2015-2020	257
Fig. 5.3. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Pitești, în anul școlar 2021-2022	259
Fig. 5.4. Evoluția populației școlare la nivelul Municipiului Pitești (nr. Persoane).....	260

Fig. 5.5. Evoluția personalului didactic la nivelul Județului Argeș (nr. Persoane)	263
Fig. 5.6. Evoluția personalului didactic la nivelul Municipiului Pitești(nr. persoane)	264
Fig. 5.7. Distribuția unităților sanitare pe județe, Regiunea Sud-Muntenia...	285
Fig. 5.8. Natalitatea în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021	288
Fig. 5.9. Rata mortalității în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021	289
Fig. 5.10. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021	293
Fig. 5.11. Unități sanitare în Municipiul Pitești, anul 2021	295
Fig. 5.12. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Sud-Muntenia în per. 2010-2020	315
Fig. 5.13. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2010-2020.	317
Fig. 5.14. Procentul populației urbane în zone marginalizate în Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia	319
Fig. 6.1. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020	356
Fig. 6.2. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2015-2020	356
Fig. 6.3. Formele de proprietate ale fondului de locuințe în Municipiul Pitești, în anul 2020	359
Fig. 6.4. Coridoarele de transport TEN-T în România	365
Fig. 6.5. Coridoarele de circulație Pan-Europene (IV și IX) și rețeaua TEN-F.	367
Fig. 6.6. Lungimea drumurilor publice din regiunea Sud Muntenia, în perioada 2011-2018	369
Fig. 6.7. Infrastructura de tranport la nivelul Regiunii Sud Muntenia.	369
Fig. 6.8. Evoluția kilometrilor de străzi orășenești în județele regiunii Sud Muntenia.	370
Fig. 6.9. Rețeaua stradală a Municipiului Pitești	371
Fig. 6.10. Numărul de autobuze și microbuze din regiunea Sud-Muntenia, 2011-2018	374
Fig. 6.11. Numărul pasagerilor transportați în transportul public local din regiunea Sud Muntenia, în perioada 2011-2018	375
Fig. 6.12. Transportul public metropolitan	376
Fig. 6.13. Harta traseelor S.C. Publitrans 2000 S.A. Pitești	377
Fig. 6.14. Izocronele de accesibilitate pietonală pentru stațiile de transport public local.	391

Fig. 6.15. Trasee pe care este permisă circulația autovehiculelor cu masa totală maximă autorizată mai mare de 3,5 tone	392
Fig. 6.16. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Pitești, în perioada 2010-2020	402
Fig. 6.17. SPAU 4 - Moșoaia	406
Fig. 6.18. Stație de epurare municipală - model	407
Fig. 6.19. Variația cantității de energie termică distribuită la nivel județean în perioada 2011-2020	413
Fig. 6.20. Plan amplasament o parte din rețelele și sursele de producere SACET Pitești	416
Fig. 6.21. Situația totală a debransărilor pe fiecare sector din Municipiul Pitești	418
Fig. 6.22. Situația la nivelul anului 2022 a debransărilor de la rețeaua centralizată de alimentare cu energie termică	419
Fig. 6.23. Încălzirea prin SACET - număr locuințe și cererea totală de agent termic	419
Fig. 6.24. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Muntenia, în perioada 2015-2020	421
Fig. 6.25. Variația consumului de gaze naturale, Județul Argeș, 2011-2020 .	422
Fig. 6.26. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Municipiul Pitești, 2015-2021 (mii m ³)	425
Fig. 6.27. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în ZUF Pitești, 2015-2021 (mii m ³)	425
Fig. 6.28. Harta rețelei electrice din Municipiul Pitești	428
Fig. 6.29. Potențialul solar în regiunea Sud-Muntenia	441
Fig. 6.30. Potențialul eolian în regiunea Sud Muntenia	442
Fig. 6.31. Potențialul de biomasă în regiunea Sud Muntenia	443
Fig. 6.32. Potențialul microhidroenergetic în regiunea Sud Muntenia	443
Fig. 7.1. Distribuția spațiului verde din municipiile și orașele localizate în Regiunea Sud Muntenia, în anul 2019 (m ² /locuitor)	468
Fig. 7.2. Tipurile de sol din Regiunea Sud-Muntenia	482
Fig. 7.3. Harta geomorfologică a Municipiului Pitești	485
Fig. 7.4. Rețeaua stațiilor de monitorizare a calității aerului incluse în Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului amplasate pe teritoriul Județului Argeș	489
Fig. 7.5. Rețeaua de arii protejate din Județul Argeș	500
Fig. 7.6. Riscul de alunecări de teren pe localități	508
Fig. 7.7. Localitățile afectate de cutremure în județele regiunii Sud-Muntenia	511

Fig. 7.8. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României	518
Fig. 7.9. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 - 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 - 2099	519
Fig. 7.10. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 - 2039	520
Fig. 8.1. Smart city și tehnologie	527
Fig. 8.2. Modelul de maturitate Smart City - Public Technology Institute - 2014	531
Fig. 10.1. Direcțiile de dezvoltare prioritare în Municipiul Pitești pentru perioada 2021-2027	634
Fig. 10.2. Corespondența cu obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene	637
Fig. 10.3. Proiecte prioritare propuse în cadrul consultării publice a SIDU a Mun. Pitești 2021-2027	649

Lista tabelelor

Tab. 1.1. Țintele naționale pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ...	14
Tab. 2.1. Populația după domiciliu în anul 2020 și prognozată pentru anii 2030 și 2060	100
Tab. 2.2. Structura demografică pe grupe de vârstă, anul 2021	103
Tab. 2.3. Indicatori demografici Municipiul Pitești și ZUF Pitești, anul 2021 .	106
Tab. 2.4. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Sud-Muntenia.....	107
Tab. 2.5. Evoluții demografice la nivelul municipiului Pitești, în perioada 2015-2021	108
Tab. 2.6. Evoluții demografice la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești, în perioada 2015-2021	109
Tab. 2.7. Sporul natural în municipiului Pitești și ZUF Pitești în perioada 2015-2021	110
Tab. 2.8. Spor natural la nivelul ZUF Pitești, anul 2021	110
Tab. 2.9. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Sud-Muntenia și județelor componente, 2011-2021 (nr. Persoane)	112
Tab. 2.10. Fenomenul migrației în Municipiul Pitești și ZUF Pitești (nr. persoane)	114
Tab. 2.11. Densitatea Populației Regiunii Sud-Muntenia	117
Tab. 2.12. Densitatea Populației Municipiul Pitești și ZUF Pitești	117
Tab. 3.1. PIB Regiunea Sud-Muntenia și județele componente - calculat cf. CAEN Rev.2	127
Tab. 3.2. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Pitești, 2019-2020	137
Tab. 3.3. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Pitești, 2019-2020	140
Tab. 3.4. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Pitești, 2019-2020	143
Tab. 3.5. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Pitești, 2019-2020	145
Tab. 3.6. Top agenți economici din Municipiul și ZUF Pitești, după cifra de afaceri și număr salariați, în anul 2021	151
Tab. 3.7. Sectorul primar al economiei: Agricultură, silvicultură și pescuit ..	162
Tab. 3.8. Suprafața administrativă a Mun. Pitești la nivelul anului 2017	163

Tab. 3.9. Ponderea terenurilor din totalul suprafeței administrative în funcție de dreptul de proprietate, în perioada 2017-2020	163
Tab. 3.10. Evoluția extravilanului Municipiului Pitești, în perioada 2017-2021, în funcție de destinația terenului	164
Tab. 3.11. Structura fondului funciar în Zona Urbană Funcțională Pitești (fără Mun.Pitești)	166
Tab. 3.12. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Județul Argeș (Lei)	175
Tab. 3.13. Indicii producției industriale pe total (serie brută)	176
Tab. 3.14. Indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie pe total (piața internă și piața externă)	176
Tab. 3.15. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019	178
Tab. 3.16. Domeniile de activitate cu numărul cel mai mare de angajați din Municipiul Pitești în perioada 2019-2020	182
Tab. 3.17. Evoluția structurii numărului mediu de salariați pe principalele sectoare economice, în Mun. Pitești, în perioada 2016-2020	183
Tab. 3.18. Top angajatori Municipiul și Zona Urbană Funcțională Pitești, pe sectoare de activitate, anul 2021	184
Tab. 3.19. Situație indicatori șomeri din Județul Argeș în perioada 2014-2021	187
Tab. 3.20. Situație indicatori șomeri din Municipiul Pitești, 2020-2021	188
Tab. 3.21. Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Pitești, 2020-2021	189
Tab. 3.22. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 - 62 ani a Mun. Pitești, anul 2020 și 2021	191
Tab. 3.23. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Pitești, anul 2020	192
Tab. 3.24. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Pitești, anul 2021	192
Tab. 3.25. Distribuția șomerilor din Municipiul Pitești pe grupe de vârstă, anul 2020	192
Tab. 3.26. Distribuția șomerilor din Municipiul Pitești pe grupe de vârstă, anul 2021	193
Tab. 4.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Pitești	216
Tab. 4.2. Lista proiecte de tineret desfășurate în perioada ianuarie 2020 - octombrie 2021	235

Tab. 5.1. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Sud-Muntenia și Județul Argeș, în anul școlar 2020-2021	256
Tab. 5.2. Numărul de absolvenți în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2015-2019	258
Tab. 5.3. Evoluția personalului didactic în localitățile din ZUF Pitești, în anul școlar 2020-2021	264
<i>Tab. 5.4. Unitati de învățământ în regiunea Sud-Muntenia, pe județe, 2011-2020</i>	<i>267</i>
Tab. 5.5. Evoluția unităților școlare din Zona Urbană Funcțională Pitești, în perioada 2015-2021	272
Tab. 5.6. Promovabilitate Bacalaureat în Municipiul Pitești, an școlar 2020-2021	274
Tab. 5.7. Personalul medical în Regiunea Sud - Muntenia în anul 2020	286
Tab. 5.8. Rata brută de natalitate la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021.....	287
Tab. 5.9. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021.....	289
Tab. 5.10. Rata de mortalitate infantilă la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021	291
Tab. 5.11. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021	292
Tab. 5.12. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Pitești	294
Tab. 5.13. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Pitești	294
Tab. 5.14. Structura unităților sanitare proprietate publică și privată din ZUF Pitești (fără Mun. Pitești)	296
Tab. 5.15. Personalul medical pe categorii din Municipiul Pitești	297
Tab. 5.16. Rata deprivării materiale severe în anul 2020	315
Tab. 5.17. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2020	316
<i>Tab. 6.1. Locuințe existente în Jud. Argeș pe forme de proprietate, perioada 2015-2020</i>	<i>357</i>
Tab. 6.2. Lungimea și strarea străzilor orașenești la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia	370
Tab. 6.3. Traseele de transport public local în municipiul Pitești.....	379
Tab. 6.4. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă	397
Tab. 6.5. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Urbană Funcțională Pitești, în perioada 2015-2021	403

Tab. 6.6. Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare în localitățile ZUF Pitești	405
Tab. 6.7. Numărul de localități din județul Argeș racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2015-2020	405
Tab. 6.8. Evoluția consumului de energie termică produsă și facturată în Municipiului Pitești în per. 2017-2021.....	417
Tab. 6.9. Evoluția pierderilor de energie termică în cadrul SACET Pitești în per. 2017-2021	417
Tab. 6.10. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Muntenia, în perioada 2015-2020	420
Tab. 6.11. Evoluția principalilor indicatori ai rețelei de distribuție a gazelor naturale în Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021	423
Tab. 6.12. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiului Pitești	429
Tab. 6.13. Infrastructura rețelei de alimentare a iluminatului public din Municipiului Pitești, anul 2021	430
Tab. 6.14. Cantități deșeuri colectate selectiv în Municipiul Pitești.....	448
Tab. 7.1. Situația suprafețelor verzi din Municipiul Pitești, în anul 2018	469
Tab. 7.2. Date privind repartitia aleilor și spațiilor verzi din parcuri și grădini	469
Tab. 7.3. Suprafața spațiilor de joacă din Municipiul Pitești.....	470
Tab. 7.4. Captură date indicatori de monitorizare a calității aerului în perioada 2015-2021, pentru stațiile amplasate în Municipiul Pitești (AG1, AG2)	491
Tab. 7.5. Rezultatele determinărilor privind calitatea aerului în perioada 2015-2021	492
Tab. 7.6. Depășiri ale valorilor limită și a pragurilor de calitate a aerului în anul 2021	493
Tab. 10.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030	639
Tab. 10.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice...	643
Tab. 10.3. Portofoliul de proiecte SIDU a Municipiului Pitești 2021 - 2027.....	651
Tab. 10.4. Prioritizarea proiectelor aferente SIDU a Municipiului Pitești 2021 - 2027	691
Tab. 11.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană	709

1. INTRODUCERE

1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI

Una dintre primele definiții importante ale *Strategiei* a fost dată de istoricul comerțului, americanul *Alfred D. Chandler* (în 1962), în felul următor: „[strategia este] stabilirea scopurilor și obiectivelor fundamentale pe termen lung ale companiei și adoptarea unor direcții de acțiune, precum și alocarea resurselor necesare pentru îndeplinirea acestor scopuri”.

Marchesnay Michel propune o sinteză a definiției strategiei explicând: ”Set de reflecții, decizii și acțiuni având ca obiect stabilirea scopurilor generale și a obiectivelor, alegerea mijloacelor pentru atingerea acestor obiective, punerea în aplicare a acțiunilor și activităților necesare și controlul performanțelor ce vizează executarea și realizarea scopurilor”.

Economiștii contemporani români *Ovidiu Nicolescu* și *Ioan Verboncu* oferă următoarea definiție: „prin strategie desemnăm ansamblul obiectivelor majore ale organizației pe termen lung, principalele modalități de realizare, împreună cu resursele alocate, în vederea obținerii avantajului competitiv potrivit misiunii organizației”.

În urma examinării diverselor definiții privind conceptele strategiei, rezumând cele expuse *prin strategie desemnăm „maniera și capacitatea entității de a identifica, elabora și implementa variante predictive pe termen lung ce subscriu pentru o finalitate optimă”*.¹

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop, în cadrul perioadei de programare 2021-2027, este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, transpuse într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Un oraș este un ecosistem caracterizat prin existența unor sinergii între cetățeni, mediul privat și administrația locală, având drept scop dezvoltarea economică și creșterea calității serviciilor private și publice. În același timp, un oraș modern este locul în care rețelele de infrastructură tradiționale și serviciile publice sunt optimizate datorită tehnologiilor digitale, tehnologiilor IT și de comunicații, în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și al administrațiilor locale.

¹ Sursa: *Managementul strategiei - condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice*, Angela Ghelbet

Ca instrument de planificare, o Strategie Integrată (SIDU) trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

O strategie de dezvoltare este o viziune de dezvoltare și modernizare ce urmărește ca obiectiv final următoarele scopuri concrete: infrastructură performantă, modernizarea clădirilor, dezvoltarea mobilității, tehnologie de ultimă generație, energie ieftină, cetățeni sănătoși, conducere și educație la cele mai înalte standarde, mai pe scurt, dezvoltare, modernizare și prosperitate.

Dezvoltarea urbană durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare a viitorului localității, având rolul de a stabili o viziune integrată pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești este concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității și diversității locurilor de muncă disponibile, precum și în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local. Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru a defini și furniza obiectivele necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în municipiul Pitești.

Scopul principal al SIDU este acela de a fundamenta deciziile de investiții prin actualizarea principalelor trăsături socio-economice și demografice, cu referire la dezvoltarea spațială a orașului în timp și la elementele ce țin de cadrul construit și natural, atât din cadrul Unității Administrative Teritoriale, cât și din cadrul **Zonei Urbane Funcționale**.

Conform *Raportului "România Metropolitană"* al Băncii Mondiale din Octombrie 2019², **o zonă urbană funcțională este formată dintr-un municipiu plus localitățile limitrofe de unde cel puțin 15% din forța de muncă face naveta către respectivul centru urban.**

² Sursa: *Romania-Catching-Up-Regions-Final-Report* - <http://documents1.worldbank.org/curated/en/473331580296321439/pdf/Romania-Catching-Up-Regions-Metropolitan-Romania.pdf>

Orice municipiu este precum un organism viu care se dezvoltă în funcție de condițiile interne ale sistemului, precum și de cele externe care pot determina anumite amenințări sau oportunități la viitoarele evoluții ale cadrului urban. Cunoașterea în detaliu a mediilor (intern și extern), care condiționează sau care pot condiționa, creșterea și îmbunătățirea condițiilor de trai este necesară pentru a putea integra soluții de avarie sau preventive. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor municipiului Pitești și localităților limitrofe.

Analiza mediilor menționate anterior se realizează având ca fundamentare informațiile primite de la administrația publică locală, alte surse ale administrației publice de la diverse niveluri sau date statistice oficiale - date economice, demografice, de infrastructură, mediu, amenajarea teritoriului, distribuția serviciilor, etc. - și are menirea de a puncta elementele de interes pentru viitoarea dezvoltare a comunității locale, precum și o evaluare riguroasă a modului în care comunitatea dorește să evolueze.

Ca atare, pornind de la nevoile actuale ale populației, resursele disponibile și experiențele acumulate, municipiul Pitești a demarat adoptarea unui concept de dezvoltare având la bază o gândire integrată proactivă, care vizează creșterea performanțelor managementului administrației locale, pentru asigurarea unui consens asupra viziunii viitorului economic al teritoriului.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană definește viitorul orașului, ea prezentând determinarea actorilor locali de a-și uni eforturile și de a conlucra pentru viitorul prosper al orașului și al locuitorilor săi.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE
DEZVOLTARE URBANĂ A
MUNICIPIULUI PITEȘTI
2021-2027**

este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate, fiind concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local.

Implementarea *Strategiei* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre

planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Sintetizând cele prezentate mai sus, **direcțiile** care stau la baza planificării și formulării **Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027** sunt:

- dezvoltarea unei structuri multipolare, cu poli principali susținuți de poli secundari, atât la scară urbană, cât și teritorială;
- expansiune urbană echilibrată, coroborată cu utilizarea eficientă a resurselor de teren și dezvoltarea infrastructurii;
- dezvoltarea spațială a teritoriului, ținând cont de organizarea teritorială a cererii și ofertei de mobilitate;
- dezvoltarea coordonată și susținută a zonelor de acces în municipiu;
- coordonarea integrată a dezvoltării municipiului și a teritoriului său de influență (echilibru în dezvoltarea sistemului urban-rural);
- asigurarea unei creșteri economice care să fie echilibrată cu cerințele sociale și de mediu;
- planificarea strategică sub forma unui un proces integrat, asumat la nivel teritorial;
- echilibru spațial în distribuirea serviciilor în teritoriu, în vederea evitării segregării socio-economice spațiale;
- colaborarea dintre guvernarea locală, mediul privat și societatea civilă, ca element cheie în susținerea progresului economic;
- îmbunătățirea economică a întregului mediu de afaceri, nu numai a întreprinderilor micro, mici și mijlocii;
- protecția și sprijinul pentru întreprinderile existente, precum și atragerea de noi afaceri, în care acestea să acționeze ca un instrument de marketing pentru promovarea climatului de afaceri local;
- stabilirea de parteneriate public-private atât la nivelul guvernării locale, în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea și planificarea teritorială, cât și în îmbunătățirea economiei locale, prin atragerea de investitori străini și realizarea unor parteneriate cu mediul privat local;
- valorificarea inteligentă și sustenabilă a patrimoniului cultural și natural pentru susținerea economiei locale.

1.2. CONTEXTUL ȘI NECESITATEA STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă cadrul pentru inițierea și implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă a orașelor, ce vor putea fi duse la îndeplinire nu doar de către administrația locală, ci de către toți actorii locali, utilizând oportunitățile de finanțare oferite de Fondurile Europene, Fondurile Guvernamentale, Credite sau alte soluții de finanțare și derulare a proiectelor așa cum sunt parteneriatele publice private.

1.2.1. Context european

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile *Agendei 2030* au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea.

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ a fost adoptată în septembrie 2015, la *Summit-ul ONU privind dezvoltarea* și reprezintă un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu.

Central *Agendei 2030* se regăsesc cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) - denumite și Obiective Globale** - în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030³.

Tabel 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

Nr.crt	OBIECTIVE GLOBALE	DESCRIERE
1.	FĂRĂ SĂRĂCIE	<i>Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context</i>
2.	FOAMETE „ZERO”	<i>Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile</i>
3.	SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	<i>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă</i>
4.	EDUCAȚIE DE CALITATE	<i>Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți</i>
5.	EGALITATE DE GEN	<i>Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor</i>

¹ Sursa: Ministerul Afacerilor Externe - Teme globale - <https://www.mae.ro/>

6.	APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
7.	ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8.	MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți
9.	INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației
10.	INEGALITĂȚI REDUSE	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta
11.	ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile
12.	CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile
13.	ACȚIUNE CLIMATICĂ	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor
14.	VIAȚA ACVATICĂ	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă
15.	VIAȚA TERESTRĂ	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate
16.	PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
17.	PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediul în viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 - 2027.

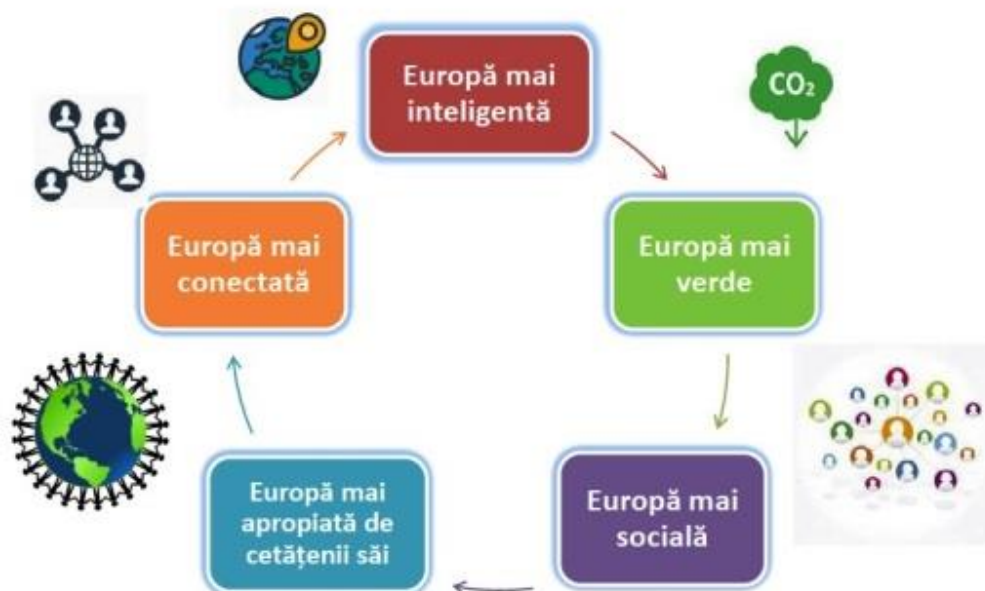
În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică definite în **Propunerea de Regulament Comun al Parlamentului European și al Consiliului Europei** (2018), respectiv:

- ✓ **Obiectivul de politică 1:** *O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;*
- ✓ **Obiectivul de politică 2:** *O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;*
- ✓ **Obiectivul de politică 3:** *O Europă mai conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;*
- ✓ **Obiectivul de politică 4:** *O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;*
- ✓ **Obiectivul de politică 5:** *O Europă mai aproape de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.*

PRINCIPALELE CARACTERISTICI ALE NOULUI CADRU PENTRU POLITICA DE COEZIUNE 2021-2027

Abordare strategică - 5 Obiective ale Politicii de Coeziune

Măsurile propuse pentru atingerea fiecăruia dintre obiectivele de mai sus, precum și legăturile dintre acestea și *Planul de acțiune* sunt detaliate în *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*.

În cadrul următorului buget pe termen lung al Uniunii Europene pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Obiectivul este stimularea convergenței economice și sociale, sprijinind, în același timp, regiunile să valorifice pe deplin globalizarea și înzestrându-le cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

În perioada 2021-2027, cele cinci obiective de politică vor stimula investițiile UE. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

POLITICA DE COEZIUNE (PC) 2012-2027 continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană.

Pentru perioada 2021-2027, Comisia Europeană propune o dimensiune urbană și teritorială mai puternică, prin introducerea unui nou obiectiv de politică, și anume „O Europă mai aproape de cetățenii săi”, care să sprijine o abordare bazată pe realitatea din teritoriu și implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.⁴

Principalele caracteristici ale noului cadru pentru Politica de Coeziune 2021-2027:

Concentrare tematică:

- ✍ 35% din FEDR pentru OP1 (O Europă mai inteligentă);
- ✍ 30% din FEDR pentru OP2 (O Europă mai verde);
- ✍ FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice;
- ✍ FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice;
- ✍ Min. 6% din FEDR, pentru dezvoltare urbană;
- ✍ 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate;

⁴ Sursa: EUR-LEX: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN>
Informațiile cu privire la dispozițiile 2021-2027 pentru dezvoltare urbană durabilă se bazează pe propunerea inițială a Comisiei de regulament privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (COM / 2018/372). Odată cu acordul politic dintre Parlamentul European și Consiliu, alocarea minimă la nivel național pentru strategiile de dezvoltare urbană durabilă va fi stabilită la 8%, iar utilizarea altor instrumente teritoriale va fi posibilă în afara OP5

- ✍ 25% din FSE+ pentru incluziune socială;
- ✍ 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă.

Aspecte financiare (CFM):

- ✍ Forma principală de finanțare - granturile;
- ✍ Cofinanțarea la nivel național: 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune; 40% pentru regiunile mai dezvoltate;
- ✍ Prefinanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor;
- ✍ TVA nu este eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor, cu excepția operațiunilor al căror cost total este mai mic de 5000000 euro;
- ✍ Dezagajarea - regula „N+2”.

VIZIUNEA PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE ÎN PERIOADA 2021-2027

În cursul anului 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind **pachetul legislativ pentru *Politica de Coeziune (PC) 2012-2027***, care cuprinde:⁵

Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
Regulamentul privind cooperarea teritorială;
Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

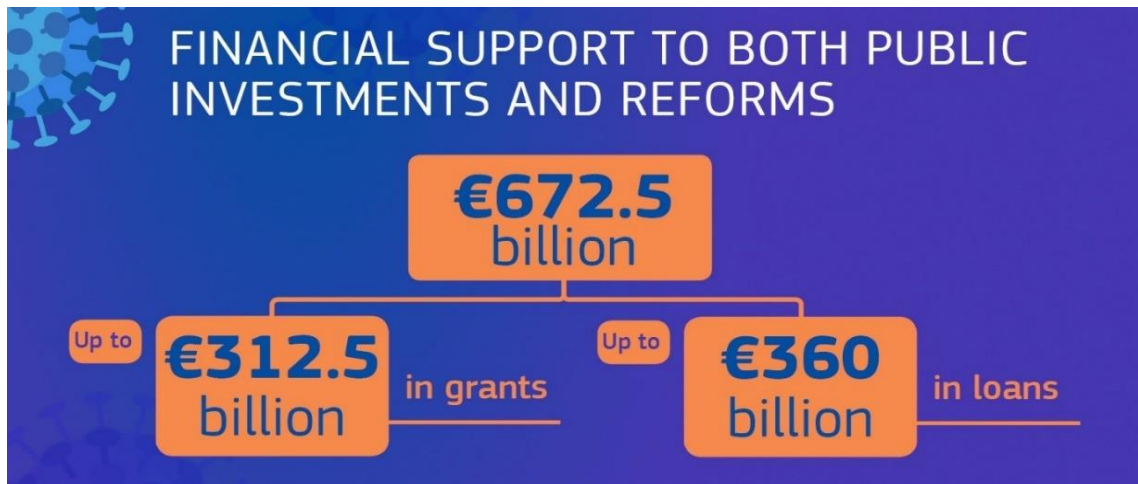
⁵ Sursa: <http://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027>

Cadrul european de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 este completat de:

PACTUL ECOLOGIC EUROPEAN - prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

MECANISMUL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL UNIUNII EUROPENE - va pune la dispoziție 672,5 miliarde EURO sub formă de împrumuturi și granturi pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de statele membre ale UE. Scopul este de a atenua consecințele socioeconomice ale pandemiei provocate de coronavirus și de a face economiile și societățile europene mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranziției verzi și digitale.

Statele membre vor pregăti planuri de redresare și reziliență care stabilesc un pachet coerent de reforme și proiecte de investiții publice. Pentru a beneficia de sprijin din partea mecanismului, aceste reforme și investiții trebuie implementate până în 2026. Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre ar trebui să abordeze în mod eficient provocările identificate în semestrul european, în special în recomandările specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu. Planurile ar trebui să includă, de asemenea, măsuri de soluționare a provocărilor și de valorificare a beneficiilor tranziției verzi și a celei digitale.

Se așteaptă ca fiecare plan să contribuie la cele patru dimensiuni evidențiate în *Strategia anuală pentru 2021 privind creșterea durabilă*, care a lansat ciclul semestrului european din acest an:

- ▶ durabilitatea mediului
- ▶ productivitate
- ▶ echitate
- ▶ stabilitate macroeconomică.

AGENDA DIGITALĂ PENTRU EUROPA, PROGRAMUL EUROPA DIGITALĂ - urmărește să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligență artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății și va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică.

STRATEGIA UE PRIVIND PIAȚA UNICĂ DIGITALĂ - cu cei trei piloni: asigurarea unui acces mai bun al consumatorilor și întreprinderilor la bunuri și servicii digitale în întreaga Europă, crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor digitale și maximizarea potențialului de creștere al economiei digitale.

PACHETUL PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ (PEC) - are următoarele obiective:

- ✍ *pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale în proporție de 65% din cantitatea totală de deșeuri municipale generate până în 2035;*
- ✍ *reciclarea deșeurilor de ambalaje în proporție de 70% până în 2030, cu obiective specifice pe tipuri de materiale;*
- ✍ *reducerea cantității totale de deșeuri municipale eliminate prin depozitare până la cel mult 10 % din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate) până în 2035.*

PROPUNEREA PRIVIND NOUL PLAN DE ACȚIUNE PENTRU ECONOMIA CIRCULARĂ (în lucru), va avea în vedere ciclul de viață al produselor și materialelor, asigurând utilizarea durabilă a resurselor și abordarea sectoarelor care consumă resurse, precum textile, construcții, electronice și materiale plastice.

STRATEGIA UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE - are în vedere 13 sectoare: industrie, agricultură și pescuit, turism, sănătate publică, construcții și infrastructură, transporturi, resurse de apă și protecția împotriva inundațiilor, silvicultură, energie, biodiversitate, asigurări, activități recreative și educație.

STRATEGIA INDUSTRIALĂ A UE - stabilește ca obiectiv necesitatea de a avea o industrie mai verde, mai circulară și mai digitală, care să rămână totodată competitivă pe scena mondială.

NEXT GENERATION EU - un nou instrument de redresare, în valoare de 750 de miliarde EUR, care va consolida bugetul UE cu noi fonduri obținute de pe piețele financiare în perioada 2021-2024. Acest instrument va fi crucial pentru a sprijini, printre alte domenii, măsuri pe termen scurt de sprijinire a ocupării forței de muncă, inclusiv ocuparea forței de muncă pentru tineri, precum și investiții în reforme politice pe termen lung legate de piața muncii și sisteme sociale, de educație și formare.

AGENDA EUROPEANĂ A COMPETENȚELOR PENTRU COMPETITIVITATE SUSTENABILĂ, ECHITATE SOCIALĂ ȘI REZILIENȚĂ - cuprinde următoarele obiective: - Consolidarea competitivității durabile; - Asigurarea echității sociale; - Creșterea rezilienței sociale; - Promovarea învățării pe tot parcursul vieții; - Formarea competențelor pentru un loc de muncă; - Reziliența economiei la nivelul UE.

TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 - 2027, Strategia pentru o Europă pregătită pentru era digitală, Cartea albă privind inteligența artificială, Strategia europeană privind datele, 11 Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa Conectarea Europei, Cartea albă - Foaie de parcurs pentru un spațiu European unic al transporturilor; răspunsul UE la Agenda 2030.*

ENERGIE, MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE - *Programul LIFE pentru mediu și politici climatice, Strategia Europeană privind Biodiversitatea pentru 2030, răspunsul UE la Agenda 2030; Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027.*

ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAL - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 - 2027, Politica UE în domeniul turismului, Politica comună în domeniul pescuitului; răspunsul UE la Agenda 2030.*

CERCETARE-INOVARIE - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Inițiativa „O Uniune a inovării”, Programul Orizont 2020, Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării: o abordare strategică.*

SOCIAL - *Politica de coeziune a UE în perioada 2021-2027, Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, Inițiativa „Platforma europeană de combatere a sărăciei”, Programul pentru schimbări sociale și inovare socială; Inițiativa „Tineretul în mișcare”; Instrumentul de redresare „Următoarea generație UE”.*

BUNĂ GUVERNANȚĂ: *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Carta Albă privind guvernanta pe mai multe niveluri, răspunsul UE la Agenda 2030.*

1.2.2. Context național

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este **STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI (SNDDR) 2030**.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de 17 ODD. România, alături de alte 193 de state membre ale ONU, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*, care include un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Planul de acțiune globală se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

România este angajată să implementeze *obiectivele de dezvoltare durabilă* la nivel național și a revizuit *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, pentru a integra aceste obiective. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe **trei piloni principali**, respectiv:

- I. ECHITATEA SOCIALĂ** - prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
- II. CREȘTEREA ECONOMICĂ** - la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- III. MEDIUL** - cu nevoia de a conserva și îmbunătății baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni - *social, economic și de mediu* - se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

În cadrul SNDDR sunt prezentate **țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă** specificate în *Agenda 2030* pentru măsurile preconizate și **ținte 2030**, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop:

Fig. 1.1. Obiective de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă ⁶

Ținând cont de importanța și necesitatea acestor obiective, este imperios necesar ca dezvoltarea viitoare a Municipiului Pitești să fie în concordanță și să contribuie la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite la nivel național.

Tab. 1.1. Țintele naționale pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ⁷

Obiectiv	Ținte 2030
1. FĂRĂ SĂRĂCIE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni; ➤ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia; ➤ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme
2. FOAMETE ZERO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014 ➤ Finalizarea cadastrului agricol ➤ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018 ➤ Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite ➤ Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone

⁶ Sursa: Site-ul Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>

⁷ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole ➤ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică
<p>3. SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri ➤ Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor ➤ Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate ➤ Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE ➤ Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați ➤ Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor ➤ Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile ➤ Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale ➤ Reducerea mortalității cauzate de boli cronice ➤ Reducerea consumului de substanțe nocive
<p>4. EDUCAȚIE DE CALITATE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional ➤ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale ➤ Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă ➤ Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli ➤ Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional ➤ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat;

	<p>elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE ➤ Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe ➤ Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul ➤ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor ➤ Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile
<p>5. EGALITATE DE GEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe ➤ Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarei sexuale și a altor tipuri de exploatare ➤ Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică
<p>6. APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare ➤ Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă ➤ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90% ➤ Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate ➤ Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură ➤ Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile
<p>7. ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile ➤ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale ➤ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile ➤ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor ➤ Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură
<p>8. MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației ➤ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare ➤ Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă ➤ Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică ➤ Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți
<p>9. INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți ➤ Îmbunătățirea siguranței rutiere ➤ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora ➤ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere ➤ Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare ➤ Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare ➤ Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe
<p>10. INEGALITĂȚI REDUSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate ➤ Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile ➤ Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

<p>11. ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii ➤ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ ➤ Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate ➤ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială ➤ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic ➤ Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului ➤ Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului ➤ Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural ➤ Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului
<p>12. CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs ➤ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare ➤ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030 ➤ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%) ➤ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025 ➤ Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024 ➤ Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene
<p>13. ACȚIUNE CLIMATICĂ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale ➤ Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate ➤ Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE
<p>14. VIAȚA ACVATICĂ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți ➤ Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile ➤ Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement ➤ Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii
<p>15. VIAȚA TERESTRĂ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede ➤ Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial ➤ Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă ➤ Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetaredezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural ➤ Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice ➤ Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului ➤ Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații
<p>16. PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție ➤ Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale

	<p>și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe ➤ Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor ➤ Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată ➤ Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile ➤ Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile ➤ Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line)
<p>17. PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030 ➤ Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate ➤ Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică ➤ Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

Totodată, România este în curs de elaborare a unui nou de **ACORD DE PARTENERIAT PENTRU PERIOADA 2021-2027**, aflat în negociere cu Comisia Europeană, acesta urmând să fie documentul programatic-cheie prin care țara își stabilește prioritățile și modalitatea de cheltuire a fondurilor europene din perioada de programare 2021-2027.

Acordul de Parteneriat și Programele Operaționale pentru perioada 2021-2027 au fost consolidate în urma unui proces intens de consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

ROMÂNIA - 2021-2027

Fig. 1.2. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării politicii de coeziune la nivel național **pentru exercițiul financiar 2021-2027**, propuse de **Ministerul Fondurilor Europene** sunt:

- I. Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) - OS FTJ
- II. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - OP 2
- III. Programul Operațional Transport (POT) - OP 3
- IV. Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) - OP 1
- V. Programul Operațional de Sănătate (POS) - OP 1,4
- VI. Programul Educație și Ocupare (POEO) - OP 4
- VII. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - OP 4,5
- VIII. Programele Operaționale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR) - OP 1, 2, 3, 4, 5
- IX. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

Totodată, la elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, a fost avută în vedere încadrarea și **corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel național**, respectiv:

⁸ Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

❖ STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR) - ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035

Purtând subtitlul *România policentrică 2035*, strategia este rezultatul unui amplu demers instituțional și de cercetare derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației pentru fundamentarea și elaborarea sa.

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată **viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035** și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. **Misiunea** acestuia este de **a asigura o dezvoltare policentrică** și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global.

SDTR va reprezenta documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național și va fundamenta:

- ✓ *documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajarea teritoriului, planuri de dezvoltare regională);*
- ✓ *documentațiile operaționale (planuri de urbanism);*
- ✓ *alte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.*⁹

❖ CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială (CSDT) România 2030 este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României, care stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, național, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

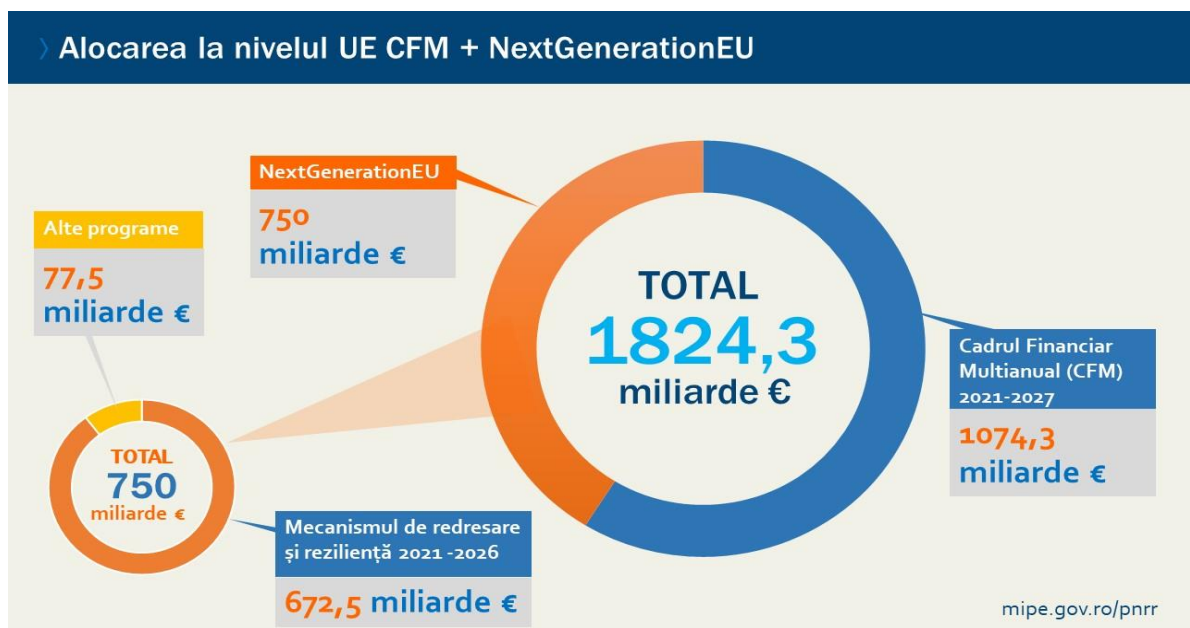
Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări

⁹ Sursa: <https://www.mlpsda.ro>

durabile a României. Obiectivul general este detaliat în **cinci obiective strategice** majore:

- ✓ *Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;*
- ✓ *Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;*
- ✓ *Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;*
- ✓ *Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;*
- ✓ *Valorificarea patrimoniului natural și cultural.*

Scopul CSDT România 2030 este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca Stat Membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est.

❖ **PLANUL NATIONAL DE RELANSARE SI REZILIENȚĂ (PNRR)** ¹⁰

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre. În acest scop Uniunea Europeană a instituit un **mecanism de redresare și reziliență** pentru a furniza un sprijin financiar eficace și semnificativ

¹⁰ Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

Astfel, **NextGenerationEU** este un instrument financiar temporar, în valoare de **750 de miliarde euro**, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021-2027. Din cele **750 miliarde de euro destinate „Next Generation EU”**, **Comisia Europeană a alocat 672,5 miliarde de euro instrumentului temporar MRR** în vederea finanțării planurilor de redresare și reziliență pe care le elaborează statele membre UE.

Bugetul MRR este constituit din:

- ✍ **granturi în valoare de până la 312,5 miliarde euro**
- ✍ **împrumuturi de până la 360 miliarde euro.**

Scopul *Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR)* este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul **Plan de Relansare și Reziliență (PNRR)** prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.

Planul de Relansare și Reziliență (PNRR) pe care România îl elaborează acum se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană. **România ar primi 14,248 miliarde sub formă de grant și aproximativ 14,935 miliarde sub formă de împrumuturi pentru un total de 29,2 miliarde euro.**

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza *Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020*. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

Pilonul I. Tranziția verde vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta I.1 - Managementul apei - buget total propus 1.462 mil. euro
- Componenta I.2 - Păduri și protecția biodiversității - buget total propus 1.173 mil. euro
- Componenta I.3 - Managementul deșeurilor - buget total propus 1.239 mil. euro
- Componenta I.4 - Transport sustenabil - buget total propus 7.620 mil. euro
- Componenta I.5 - Valul renovării - buget total propus 2.200 mil. euro
- Componenta I.6 - Energie - buget total propus 1.620 mil. euro.

Pilonul II. Transformarea digitală vizează reforme și investiții în:

- Componenta II.1 - Transformare digitală.

Buget Pilon II: 1.884,96 mil. euro, din care solicitat în cadrul PNRR: 1.884,96 mil. Euro (fără TVA).

Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta III.1 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii - buget total propus 456,93 mil. euro

- Componenta III.2 - Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare - buget total propus 2.558,63 mil. euro.

Pilonul IV. Coeziune economică, socială și teritorială vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta IV.1 - Fondul local - buget total propus 2,1 mld. euro
- Componenta IV.2 - Turism și cultură - buget total propus 449,01 mil. euro.

Pilonul V. Sănătate precum și reziliență economică, socială și instituțională vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta V.1 - Sănătate - buget total propus 2.450,01 mil. euro
- Componenta V.2. - Reforme sociale - buget total propus 196,74 mil. euro
- Componenta V.3 - Bună guvernare - buget total propus 165,6 mil. euro.

Pilonul VI. Politici pentru noua generație vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta VI.1 - Educație - buget total propus 3.605,97 mil. euro.

Procesul de elaborare a PNRR a fost stabilit prin *Memorandumul cu tema „Mecanismul pentru elaborarea poziției Guvernului României cu privire la Planul Național de Relansare și Reziliență”* aprobat în ședința Guvernului din 20 ianuarie 2021. **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) este coordonatorul național al procesului de elaborare și negociere a PNRR cu Comisia Europeană.** Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, **investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice, tranziția verde, în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.**

❖ **POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ (PAC) DE DUPĂ 2020**

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere legislativă de tip „omnibus” al cărei obiectiv era introducerea unor adaptări tehnice în actele de bază în vigoare pentru simplificarea instrumentelor existente, propunere care a vizat și o reformă a **PAC**. Îmbunătățirile convenite față de **PAC 2014-2020** se referă la domeniul de aplicare al organizațiilor de producători, la consolidarea asigurărilor agricole și a instrumentelor de stabilizare a veniturilor, la normele privind plățile ecologice și plățile către tinerii fermieri și la definiția termenului „fermier activ”.

PAC 2021-2027 se va concentra asupra a **nouă obiective** care să reflecte funcționalitatea sa pe mai multe planuri: economic, de mediu și socio-teritorial. Aceasta ar menține cei doi piloni ai săi și cele două fonduri agricole pentru a sprijini programele naționale în funcție de o serie de măsuri alese pe baza unei abordări integrate. Propunerea *Comisiei* privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru 2021-2027 stabilește cadrul bugetar și principalele orientări ale politicii agricole comune.

Principalele priorități stabilite de *Comisia Europeană* pentru *PAC de după 2020* sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoaasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

De asemenea, au fost stabilite și **obiectivele PAC 2021-2027**:

- ✍ *creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și a forței de muncă;*
- ✍ *asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;*
- ✍ *stabilizarea piețelor;*
- ✍ *garantarea siguranței aprovizionărilor;*
- ✍ *asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.* ¹¹

❖ **STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2019-2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050**

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are **opt obiective strategice fundamentale** care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

¹¹ Sursa: <https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020>

- ✓ Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;
- ✓ România, furnizor regional de securitate energetică;
- ✓ Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
- ✓ Energie curată și eficiență energetică;
- ✓ Modernizarea sistemului de guvernare energetică;
- ✓ Asigurarea accesului la energia electrică și termică pentru toți consumatorii;
- ✓ Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;
- ✓ Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice.

❖ PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (PNIESC) 2021-2030

În urma aderării UE la Acordul de la Paris și odată cu publicarea Strategiei Uniunii Energetice, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele 5 dimensiuni principale:

- ✍ securitate energetică;
- ✍ decarbonare;
- ✍ eficiență energetică;
- ✍ piața internă a energiei și cercetare;
- ✍ inovare și competitivitate.

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Acordul de la Paris privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune.

Pentru a îndeplini acest angajament, UE a stabilit **obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030**, după cum urmează:

- **reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;**
- **consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;**
- **îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;**
- **interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.**

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030, până la data de 31 decembrie 2018. Proiectele PNIESC stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În urma analizei planurilor integrate transmise de către toate statele membre, a rezultat faptul că există un decalaj între obiectivele UE și contribuțiile Statelor Membre în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică:

- ✓ Există o diferență între ținta SRE de 32% asumată la nivelul UE și cea rezultată conform acestor planuri, care se situează între 30,4% și 31,9%;
- ✓ A rezultat o reducere în materie de consum primar situată între 26,3% și 30,2%, iar în materie de consum final situată între 26,5% și 30,7%.¹²

❖ ROMÂNIA EDUCATĂ - VIZIUNE ȘI STRATEGIE 2018-2030

România anului 2030 trebuie să facă față provocărilor lumii moderne - o lume globală, competitivă și tehnologizată, în care inovarea și evoluția tehnologică au loc într-un ritm din ce în ce mai alert - o lume în care capacitatea indivizilor, dar și a societății în ansamblu, de a se adapta rapid este cea care face diferența. Dinamica schimbărilor va stimula sistemul de educație să transmită tinerilor competențele necesare pentru accesul pe piața muncii, cât mai aproape de momentul finalizării studiilor, și va impulsiona dezvoltarea de programe adiționale de formare la locul de muncă sau în instituții specializate în formarea adulților.

De aceea, în *Proiectul „România Educată”* s-a pornit de la proiecția viitorului, imaginând provocările acestuia pentru societatea prezentului. Cele **15 transformări preconizate pentru România până în 2030**, incluse în consultarea online din cadrul proiectului, au fost: *conectarea permanentă la internet; dinamica accentuată a profesiilor; scăderea și îmbătrânirea populației; urbanizarea crescută a populației, tot mai concentrată în jurul orașelor dinamice; creșterea diversității familiilor; apariția de noi abordări ale democrației participative; creșterea diversității etnoculturale; robotizarea avansată; creșterea ponderii serviciilor în economie; adâncirea inegalității sociale; creșterea impactului schimbărilor climatice; repolarizarea lumii, care devine policentrică; dezvoltarea realității virtuale; creșterea incidenței bolilor cauzate de stres; creșterea competiției globale pentru talente.*

Cel mai important efect al schimbărilor sociale și economice viitoare, este nevoia de a construi noi modele de organizare a sistemului educațional, capabile să răspundă acestor schimbări, în locul celor existente astăzi.

12 deziderate pentru România educată, la orizontul 2030:

- ✍ Sistemul de educație formează cetățeni activi;
- ✍ Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare;
- ✍ Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale;
- ✍ Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație;
- ✍ Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient;
- ✍ Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev;

¹² Sursa: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.

- ✍ *Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație;*
- ✍ *Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale;*
- ✍ *Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor;*
- ✍ *Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional;*
- ✍ *Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe inovație;*
- ✍ *Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată.*

În absența unei educații adaptate nevoilor prezente și viitoare, dezvoltarea socio-economică a întregii societăți va eșua cu certitudine.

❖ **PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL SECȚIUNEA VIII - ZONE CU RESURSE TURISTICE**

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 350/2001* privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, **Planul de Amenajarea Teritoriului Național** este suportul dezvoltării complexe și durabile a teritoriului care are caracter director și se elaborează pe secțiuni specializate, aprobate de către Parlamentul României.

Turismul constituie pentru România sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare neexploatat suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât pentru turiști, cât și pentru investitori. În prezent există o serie de programe de investiții guvernamentale ce pot contribui la dezvoltarea unităților administrativ teritoriale care prezintă un potențial turistic important.

Prin Legea nr.190/2009 a fost aprobată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice. Prin actul normativ se stabilește că în unitățile administrativ teritoriale cu resurse turistice, care au fost identificate pe baza unor criterii obiective, turismul este considerat activitate economică prioritară, investițiile pentru dezvoltarea acestei activități vor fi orientate cu precădere spre aceste zone, iar proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru zone cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate prin programele de dezvoltare naționale, regionale și județene.

De asemenea, se prevede reactualizarea anexelor Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice prin includerea și a altor administrații teritoriale în lista unităților administrativ teritoriale cu resurse turistice mari sau foarte mari. Pe termen mediu și lung, aceste modificări vor crea un impact pozitiv în sensul că unitățile administrativ teritoriale considerate ca având resurse turistice vor avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile, în condițiile în care proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția

mediului, pentru unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate, prin programele naționale, regionale și județene de dezvoltare.

❖ STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE A ECOTURISMULUI 2019-2029

Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților.

În ciuda faptului că țara noastră deține un patrimoniu ecoturistic deosebit, cu potențial mare de valorificare, ecoturismul este un segment confruntat cu numeroase probleme, cum ar fi: *slaba cooperare la nivel local, promovarea modestă la nivel național și internațional, slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, migrația forței de muncă, numărul redus al celor cu o bună pregătire în domeniu, un cadru legal ce nu răspunde suficient nevoilor din domeniul serviciilor locale etc.*

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului își propune să prezinte stadiul actual de dezvoltare al acestei forme de turism la nivel național și să vină cu un set de direcții care să orienteze eforturile de valorificare prin ecoturism al unor zone în care natura și cultura locală ocupă un loc central, în concordanță cu cerințele impuse de legislația națională, precum și de convențiile internaționale la care România a aderat. Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul acestor destinații și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

Dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de **beneficii socio-economice**, respectiv:

- ▶ *generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;*
- ▶ *stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);*
- ▶ *stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;*
- ▶ *impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;*
- ▶ *stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital;*
- ▶ *stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune;*
- ▶ *în condițiile unei dezvoltări normale, turismul poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;*

- ▶ *sprijină activitățile de conservare, prin convingerea guvernelor și a publicului asupra importanței arealelor naturale.*

❖ **MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT AL ROMÂNIEI**

Proiectele de infrastructură sunt investiții publice de importanță strategică pentru România, care asigură creșterea calității vieții, conectivitatea cu coridoarele de transport transeuropene și creșterea mobilității populației și a mărfurilor, iar întârzierea pregătirii portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027 va avea impact direct asupra pierderii de sume alocate României prin programele operaționale aferente acestei perioade de programare, context care impune reglementarea în regim de urgență a unor măsuri pentru diminuarea acestei categorii de risc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016 a fost aprobat *Master Planul General de Transport al României, document strategic de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal/multimodal*, sursele de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, strategia de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport precum și asigurarea activității de întreținere și reparații curente pentru infrastructura de transport până în anul 2030.

Strategia de implementare a *Master Planului General de Transport al României* reprezintă o prioritizare a proiectelor și includerea lor în sursele de finanțare pentru cele două exerciții financiare: 2014-2020 și respectiv 2021-2027. Acest document strategic are ca instrument de decizie **Modelul Național de Transport**, care utilizează date de natură economică, demografică și de transport pe baza căruia se determină prognozele de trafic pentru toate modurile de transport la nivelul unui proiect de infrastructură utilizate pentru fundamentarea analizei cost-beneficiu în vederea prioritizării proiectelor.

Master Planul General de Transport al României trebuie să contribuie la o dezvoltare în mod durabil, unul dintre rezultatele sale estimate fiind: "Un sistem de transport durabil (sustenabil)".

❖ **STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA PENTRU PERIOADA 2019 - 2022**

Dinamica migrației într-o lume din ce în ce mai interconectată este un fenomen care va dura, impunând necesitatea stabilirii unui set de măsuri de bază, precum și o politică comună coerentă și unitară în materie de migrație, azil și integrare socială. Politicile stabilite trebuie să asigure transpunerea documentelor programatice elaborate la nivel european pentru a găsi soluții la problema migrației, precum și pentru a îndeplini obligațiile internaționale asumate, în conformitate cu principiile solidarității și responsabilității comune.

Necesitatea elaborării unei noi strategii naționale privind imigrația este determinată pe de o parte de evoluția fenomenului imigraționist, iar, pe de altă parte, de obligativitatea implementării politicilor din domeniu, elaborate la nivel european.

Obiectivul strategic general - Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile. D.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de protecție internațională conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile.

Direcțiile de acțiune prevăd:

- ✓ Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de verificare a respectării standardelor existente în domeniul recepției;
- ✓ Adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile și pentru asigurarea serviciilor medicale specifice;
- ✓ Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;
- ✓ Coordonarea adecvată cu autoritățile competente cu privire la recepția și asistența solicitanților cu nevoi speciale și favorizarea interacțiunii între comunitățile locale și centrele de cazare;
- ✓ Implementarea unui nou mecanism de identificare timpurie a persoanelor vulnerabile, precum și elaborarea unor reglementări referitoare la rolul instituțiilor statului cu atribuții în identificarea și asistența persoanelor vulnerabile, precum și specializarea acestora în acest domeniu.

1.2.3. Context regional, județean și local

CONTEXT REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

În baza prevederilor Comisiei Europene, începând din anul 2018, Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud - Muntenia, participă la procesul de consultare, la nivel național și regional, pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027, proces coordonat de Ministerul Fondurilor Europene (MFE) și Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA).

În vederea asigurării unei coordonări coerente și unitare a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2021-2027, MFE a elaborat un set de orientări metodologice ce au ca principal scop, stabilirea unor linii directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile.

La elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel regional.

- ❖ **PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) 2021-2027 REGIUNEA SUD - MUNTENIA**, principalul document strategic al dezvoltării regiunii Sud-Muntenia, își propune să continue și să actualizeze direcțiile de dezvoltare formulate atât de documentele strategice de la nivel național (*Planul Național de Dezvoltare 2014-2020*), cât și de cele de la nivel regional (*Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020* și *Strategia Regională de Specializare Inteligentă 2015-2020*).

Elaborat într-un larg cadru partenerial, *Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud - Muntenia 2021-2027* propune o nouă abordare în elaborarea de politici regionale și anume trecerea la noua generație de politici integrate de dezvoltare, cu o puternică componentă de durabilitate. Astfel, pe lângă reformularea obiectivelor și instrumentelor, noua politică vizează și o mai bună corelare cu documentele strategice europene (*Pactul Ecologic European, Noua Strategie Industrială, Strategia pentru IMM-uri, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, etc) și naționale (*Programul Național de Reformă 2020, Planul Național de Redresare și Reziliență, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*), precum și cu acțiunile vizate de politicile naționale sectoriale de dezvoltare. Această nouă abordare a fost generată de contextul european și național în care s-a desfășurat procesul de planificare, dar și de lecțiile învățate din exercițiul de programare 2014-2020.

În cadrul *PDR Sud - Muntenia 2021-2027*, Municipiul Pitești este identificat ca fiind localitatea cu principalele tendințe și potențial de dezvoltare în domeniul specializării funcționale prin investiții în dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de afaceri, a învățământului, a CDI și formării profesionale, înființarea de clustere industriale și non-industriale. Alături de Pitești au fost identificate de asemenea și celelalte municipii reședință de județ din regiune, precum: Călărași, Ploiești, Târgoviște, Slobozia, Giurgiu și Alexandria.

- ❖ **STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A REGIUNII SUD - MUNTENIA (SIDT) 2021-2027** oferă cadrul strategic general pentru strategiile de dezvoltare teritorială integrate, ca de exemplu *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU)* și *Strategia de Dezvoltare Județeană (SDJ)*, elaborate de către autoritățile teritoriale din regiunea Sud-Muntenia la nivel de municipiu reședință de județ sau consiliu județean, în conformitate cu regulamentele europene.

Astfel, strategiile de dezvoltare teritorială integrată conțin zona geografică acoperită de document, analiza nevoilor și a potențialului de dezvoltare a zonei, descrierea abordării integrate pentru a soluționa nevoile și potențialul de dezvoltare identificate și o descriere a implicării partenerilor în elaborarea și implementarea strategiei. În plus, acestea pot conține o listă a operațiunilor ce vor fi susținute.

SIDT SM adoptă și contextualizează caracteristicile cheie ale cadrului 3P propus de OCDE. Abordarea este integrată și structurată în jurul următoarelor trei dimensiuni

transversale - **Oameni, Teritorii și Politici** - întrucât caracterizează contextul teritorial.

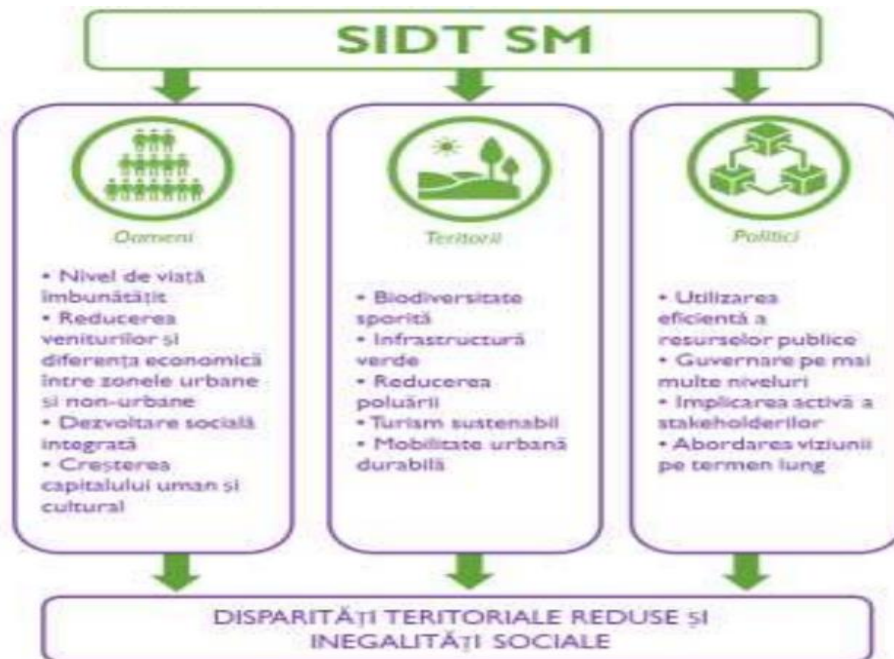

Fig. 1.3. Schimbare de sistem ¹³

De asemenea, în conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României, **Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud - Muntenia** va asigura funcția de **Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru Regiunea Sud - Muntenia 2021-2027**, aspecte reflectate și în cadrul Acordului de Parteneriat în curs de negociere cu Comisia Europeană.

- ❖ **PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD - MUNTENIA 2021-2027** este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural.

Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și acțiunile/tipurile de proiecte susțin strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii. Proiectele finanțate au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice.

¹³ Sursa: *Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială a Regiunii Sud - Muntenia 2021-2027*

Plecând de la specificitățile regionale, de la lecțiile învățate în 2014-2020 și de la documentele regionale de programare (PDR, SMITS și RIS3), investițiile pentru dezvoltarea regională durabilă vor fi realizate prin urmărirea a **șase obiective strategice (OST) corespunzătoare celor 5 obiective de politică stabilite de Consiliul UE** pentru perioada 2021-2027:

- ▶ *stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovație, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial;*
- ▶ *stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane;*
- ▶ *creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene;*
- ▶ *creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale;*
- ▶ *creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism și patrimoniu cultural;*
- ▶ *dezvoltarea capacității administrative a AMPORSM.¹⁴*

Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud - Muntenia 2021-2027, care face obiectul negocierii cu Comisia Europeană, va fi implementat în conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 și ale Regulamentelor europene aferente. *POR Sud - Muntenia* este prezentat pe site-ul oficial *ADR Sud-Muntenia* sub forma de draft, nefiind finalizat la momentul elaborării *SIDU a Municipiului Pitești*.

❖ **PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016-2025 REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD - MUNTENIA**

Planul reprezintă un document de planificare strategică a nevoilor de formare care au drept scop îmbunătățirea corelării dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socioeconomică la nivel regional și de creștere a contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională, la orizontul anului 2020 și în perspectiva anului 2025. **Obiectivul major al planificării strategice a IPT** constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă¹⁵.

¹⁴ Sursa: Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia - POR pentru Regiunea Sud-Muntenia 2021-2027 - <https://www.adrmuntenia.ro/draft-por-20212027/static/1332>

¹⁵ Sursa: <http://infraed.ro/wp-content/uploads/2017/10/PRAI-SUD-MUNTENIA-2016-2025.pdf>

Obiectivele *SIDU a Mun. Pitești* se vor încadra în prioritățile la nivel regional, un accent ridicat fiind pus pe guvernanta bazată pe creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională.

❖ **STRATEGIA PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ A REGIUNII SUD - MUNTENIA 2021-2027**

Regiunea Sud - Muntenia direcționează valori de două ori mai mici activităților CDI, comparativ cu România și direcționează de peste 25 de ori mai puțini bani acestor activități, comparativ cu Uniunea Europeană.

Sistemul regional de cercetare - dezvoltare - inovare se confruntă cu aceleași probleme ca cel de la nivel național. Subfinanțarea acestui sector ca procent din PIB, slaba dotare cu tehnologie performantă și remunerația scăzută din acest domeniu au condus la fenomenul de migrație al specialiștilor, în special al celor tineri. Pe lângă problemele de ordin instituțional, la baza declinului din sectorul CDI a stat și capacitatea scăzută a mediului de afaceri de la nivel regional în a investi în cercetare sau în a asimila rezultatele de cercetare-dezvoltare tehnologică (produse, tehnologii noi sau modernizate etc.), fapt ce reiese din ponderea scăzută a investițiilor în modernizare și re tehnologizare. Tot acest complex de factori este determinant pentru atractivitatea foarte scăzută a sectorului CDI la nivel regional, cu impact negativ asupra întregului mers al acestui domeniu.

În *activitatea de cercetare - dezvoltare*, din punct de vedere al numărului de salariați, regiunea Sud - Muntenia s-a situat pe locul 6 la nivel național în anul 2018. Majoritatea județelor au înregistrat scăderi a numărului de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare în anul 2018 comparativ cu anul 2015.

În ceea ce privește *inovarea*, în regiunea Sud - Muntenia există un număr de 132 întreprinderi inovative dintr-un total de 2.925 la nivel național, ocupând astfel locul 7 la acest aspect. Cele mai multe dintre întreprinderile inovative operează în industrie (94) și restul în servicii (38). Chiar și așa, atât la nivelul regiunii Sud Muntenia, cât și la nivelul întregii țări, numărul întreprinderilor inovative rămâne unul redus, în special, ținând cont de faptul că cercetarea statistică este restrânsă la 0,23% din numărul total de întreprinderi active la nivel național.

❖ **PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL ARGEȘ 2020-2024**

Planul reprezintă o documentație elaborată de *Consiliul Județean Argeș* pentru UAT-urile din componența județului. În cadrul documentației s-a analizat scenariul de bază reprezentând situația corespunzătoare unui an de proiecție în cazul dezvoltării principalelor domenii de activitate cu efect asupra calității aerului în care se implementează măsuri identificate în alte proiecte, planuri și strategii locale sau la nivel național, măsuri care decurg din aplicarea legislației naționale care transpune directive europene cu efect de reducere a emisiilor, până în anul de proiecție 2023, în vederea menținerii calității aerului și a calității mediului în ansamblu.

Planul de mentinere a calității aerului include măsuri de menținere și reducere a impactului negativ asupra calității aerului exercitat de diferite categorii de activități: transport - trafic rutier; energie - încălzirea în sectorul rezidențial și instituțional-comercial; industrie - campanii comune de control și monitorizare a activităților industriale din zonele rurale și urbane, implementarea de tehnici disponibile sau de măsuri specifice tipului de activitate pentru menținerea indicatorilor de calitate a aerului în valorile limită impuse prin legislația națională și prin directivele europene, corelarea planificării de amenajare a teritoriului și urbanism cu cea de mediu; alte surse - amenajare spații verzi și consolidare terenuri degradate.

În cadrul planului de acțiune sunt propuse măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător, în condițiile unei dezvoltări durabile.

CONTEXT LOCAL

La elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel local, precum:

❖ **STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI 2014 - 2020**

Strategia Integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Pitești este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate.

În procesul de elaborare al *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2014-2020* a fost analizat integral documentul menționat, punându-se accent pe lista proiectelor propuse. Proiectele respective au fost analizate din punctul de vedere al actualității și al nivelului de realizare și au fost incluse, după caz, pe lista lungă de proiecte a *Planului de Mobilitate Urbană (PMUD)*.

❖ **PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ (PMUD) AL MUNICIPIULUI PITEȘTI 2021 - 2027**

Planurile de Mobilitate Urbană (PMUD) propun realizarea unor sisteme de transport eficient, integrat, durabil și sigur, care să promoveze dezvoltarea economică, socială și teritorială și să asigure o bună calitate a vieții. Acestea sunt planuri care prevăd investiții de miliarde de euro și se corelează cu *Master planul General de Transport (MPGT)*, cu planurile de dezvoltare regională, cu strategiile locale de dezvoltare urbană, cât și cu strategiile sectoriale de turism și dezvoltare economică în regiune.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Pitești reprezintă un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în cadrul orașului pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

Prin *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă* sunt definite strategii, politici, proiecte și priorități pentru un transport durabil, având drept scop susținerea unei creșteri economice sustenabile, inclusiv din punct de vedere social și al protecției mediului, în toate zonele urbane. Planul de Mobilitate Urbană Durabilă ia în considerare principiile de integrare, participare și evaluare, punând un accent deosebit pe implicarea cetățenilor și a tuturor părților, pe coordonarea politicilor între sectoare, între diferite niveluri de autoritate și între autoritățile învecinate.

Pentru perioada de programare 2021-2027 este în curs de elaborare o nouă variantă a *Planului de Mobilitate Urbană Durabilă*, prin care vor fi analizate gradul de implementare și efectele *Planului de acțiune* anterior, astfel încât să poată fi continuate demersurile pentru atingerea unei mobilități urbane durabile, avându-se în vedere noile condiționalități.

În varianta finală a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* se va asigura corelarea celor două documente programatice și o viziune comună în ceea ce privește dezvoltarea mobilității urbane.

❖ **PLANUL DE ACȚIUNE PRIVIND ENERGIA DURABILĂ (PAED) A MUNICIPIULUI PITEȘTI**

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) este un document care definește acțiuni, responsabilități și termene de realizare concrete în scopul îmbunătățirii eficienței energetice și a reducerii consumului de energie pe termen scurt, mediu și lung al autorității administrative locale.

Similar cu perspectiva UE de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat *Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC)* pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice. În acest context, în anul 2018, a fost transmisă propunerea **țintelor României** privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, **la orizontul anului 2030**, astfel:

- **Eficiență Energetică** (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030) - **37,5%**
- **Emisii ETS** (% față de 2005) - **44%**
- **Ponderea globală a energiei din surse regenerabile** în consumul final brut de energie - **27,7%**.

Prin PAED, localitățile demonstrează cum vor contribui la atingerea țintelor naționale în domeniul eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie. Astfel, în cadrul *SIDU a Municipiului Pitești*, unul din obiectivele specifice este politica privind problemele energetice. De aceea, *Strategia de îmbunătățire a eficienței energetice* este un instrument în elaborarea unei viziuni pe termen de cel puțin 3-6 ani, care să definească evoluția viitoare a comunității, ținta spre care se va orienta întregul proces de planificare energetică.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă la nivelul Municipiului Pitești se impune ca o necesitate în abordarea integrată a resurselor disponibile la nivel local precum și a consumurilor energetice, în vederea coordonării investițiilor și planificării corespunzătoare a resurselor financiare.

❖ **STRATEGIA SMART CITY PITEȘTI 2020**

Strategia Smart City Pitești este despre cum se construiește în mod inteligent un viitor sustenabil, pentru comunitățile care trăiesc sau interacționează cu municipiul Pitești. *Strategia Smart City Pitești* este o decizie firească de dezvoltare a municipiului, cu respect față de resursele naturale și patrimoniul istorico-cultural și cu obiective de atingere a unui grad sporit de incluziune socială, de educație și de bunăstare, prin abordări inovative, stimularea adoptării de tehnologii avansate și a parteneriatelor între actorii cheie.

Misiunea este de a construi o platformă interconectată a comunităților, a tehnologiilor și a datelor, cu o administrare deschisă și participativă, care să catalizeze dezvoltarea și recunoașterea Piteștiului ca un oraș vibrant economic, un habitat atractiv pentru oameni, emblematic pentru capitalul sau natural, cultural și istoric și cu excelente facilități de tranzit.

Prin elaborarea *Strategiei Smart City Pitești*, administrația *Primăriei Municipiului Pitești* și-a asumat decizia de continuare a dezvoltării strategice durabile urbane prin înglobarea soluțiilor inteligente pentru rezolvarea priorităților actuale și a provocărilor viitoare ale orașului și ale comunității, într-o abordare holistică, integrată și participativă, urmărind trei obiective strategice:

- ⇒ *Conservarea, dezvoltarea și valorificarea elementelor unui mix unic de patrimoniu natural, cultural, turistic, educațional și economic al mun. Pitești;*
- ⇒ *Dezvoltarea și utilizarea aplicată și eficientă a tehnologiilor digitale și a conceptelor inovative pentru modernizarea infrastructurilor urbane și adaptarea la condițiile noi de clima și de dinamică a vieții urbane, cu cerințe de mobilitate și de conectivitate sporite;*
- ⇒ *Atingerea unui standard de viață ridicat și echilibrat din punct de vedere social, cu acces la servicii publice și administrative de calitate și moderne, cu accent pe educație.*

În același context, autoritățile publice locale și județene din Regiunea Sud-Muntenia elaborează și actualizează strategii locale și județene de dezvoltare pentru următorul orizont de timp (2021-2027), cu implicarea actorilor locali în vederea dezvoltării armonioase a teritoriului și pentru elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare durabilă. Astfel, **la nivelul județului Argeș**, în cadrul proiectului **“Implementarea unor măsuri și instrumente destinate îmbunătățirii proceselor administrative în cadrul Consiliului Județean Argeș”** - cod SMIS 128987, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, se are în vedere **elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027**.¹⁶

Și Municipiul Pitești s-a angajat pe traiectoria de a deveni un oraș european care respectă mecanismele europene de dezvoltare, principiile și regulile pentru o dezvoltare durabilă.

Misiunea autorității publice locale este aceea de a transforma Pitești într-un oraș de talie europeană, cu urbanistică modernă, care va oferi condiții civilizate de viață locuitorilor săi, un mediu sănătos și atractiv.

În acest context și luând în considerare implementarea proiectului **„Consolidarea capacității administrative locale prin planificare strategică eficientă”**, cod SIPOCA 799/SMIS2014+135776, se are în vedere **elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027 la nivel de zonă urbană funcțională**.

Obiectivul general al proiectului este reprezentat de fundamentarea procesului decizional strategic în vederea promovării dezvoltării urbane durabile a Municipiului Pitești, prin elaborarea principalelor documente de planificare strategică și asigurarea corespondenței acestora cu condiționalitățile perioadei de programare a fondurilor europene 2021-2027, precum și de simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrăției pentru cetățeni, prin implementarea unui sistem informatic integrat.

Justificarea implementării proiectului și totodată caracterul inovativ al acestuia rezidă pe de o parte din necesitatea reanalizării situației existente considerând anul 2021 ca **an de referință**, incluzând analiza stadiului de implementare a portofoliului de proiecte propuse prin documentele strategice menționate și a impactului acestora și, pe de altă parte, din necesitatea actualizării obiectivelor strategice și a direcțiilor strategice de acțiune astfel încât acestea să fie coerente cu noile direcții și politici stabilite la nivel european pentru perioada programatică 2021-2027.

¹⁶ Sursa: Site-ul oficial al Consiliului Județean Argeș: <https://www.cjarges.ro/en/consiliul-judetean-arges>

Ținând cont de aceste aspecte, *SIDU a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027* este elaborată în contextul noilor abordări la nivel global, european și național privind dezvoltarea durabilă, adică o dezvoltare care să răspundă nevoilor generațiilor actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Totodată, în conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care să asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Pitești și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă **necesitatea actualizării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027***.

După cum am menționat, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* existentă a fost realizată pentru orizontul de timp 2014-2020, astfel încât este necesară elaborarea unui nou document strategic pentru perioada 2021-2027 în care să fie analizate stadiul proiectelor în implementare, efectele proiectelor implementate, necesitățile și deficiențele existente, și prin care să fie propuse noile obiective strategice și domenii de intervenție, astfel încât să se asigure continuarea dezvoltării urbane durabile și creșterea calității vieții pentru cetățenii Municipiului Pitești.

Necesitatea unei Strategii pentru perioada 2021-2027 mai rezidă și în:

- ▶ *exercițiul financiar european următor reprezintă o provocare și totodată o oportunitate pentru Municipiul Pitești și Zona urbană funcțională din care face parte pentru realizarea proiectelor de investiții necesare dezvoltării comunității;*
- ▶ *necesitatea de a realiza un document strategic care să răspundă obiectivului central de dezvoltare a capacității de reglementare și planificare strategică a administrației locale, cu scopul final de a asigura un cadru adecvat pentru dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunității, cu o manifestare clară în convergența nivelului de trai al cetățenilor săi către standarde europene;*
- ▶ *abordarea participativă, dezvoltarea de jos în sus, care să implice un număr cât mai mare de actori care acționează direct, la fața locului, precum și schițarea unui număr de scenarii în baza viziunilor exprimate de aceștia este singura opțiune care poate asigura legitimitate demersului de planificare strategică și poate asigura durabilitate acțiunilor publice;*
- ▶ *planificarea strategică la nivel local este necesară deoarece creează coerența actului de guvernare locală și mărește transparența cheltuirii banului public;*
- ▶ *informarea funcționarilor publici, a membrilor societății civile și a mediului de afaceri în domeniul politicilor publice pentru a crea un nivel comun de cunoștințe privind eficiența actelor normative, care va fi un proces continuu pe toată perioada de realizare a strategiei de dezvoltare;*

- ▶ realizarea portofoliului de proiecte în cadrul strategiei de dezvoltare va permite administrației locale să acceseze programele de finanțare disponibile în perioada 2021-2027.

1.3. ETAPELE DE REALIZARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea participă la crearea unei imagini a viitorului propriu în cadrul nou care va fi conferit localității lor, pornind de la condițiile prezente, cu identificarea și definirea căilor de realizare a aceluși viitor. Se realizează astfel imaginea trecerii de la condițiile actuale socio-economice la noul set de condiții, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și a altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare urbană, deține valențe multiple:

- ▢ constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;
- ▢ este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;
- ▢ reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate;
- ▢ reprezintă un ghid de orientare unitară a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- ▢ acționează ca un garant al dezvoltării optime prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;
- ▢ prin punerea în aplicare acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al localității, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;
- ▢ reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă.

Oferirea unui răspuns adecvat acestui demers complex, cu actori care aparțin unor categorii multiple și animați de interese diverse, este posibilă numai în condițiile definirii și executării unui proces complex, care presupune parcurgerea iterativă a mai multor etape. De asemenea, este necesară evidențierea caracterului iterativ al procesului de planificare, o caracteristică intrinsecă a analizei unor procese complexe de dimensiuni mari.

Rezultatele demersurilor/acțiunilor dintr-o anumită etapă sunt strâns conexe de acțiunile celorlalte etape, astfel încât deseori elemente și caracteristici nou apărute la un moment dat conduc la necesitatea unor revizui/ reformulări în cadrul etapelor implicate.

Ca urmare, etapele principale pe care le vom prezenta nu au respectat o ordine de derulare în timp strict secvențială, ci, funcție de concluziile reieșite din analiza unui anumit aspect, s-a trecut la tratarea simultană, integrată, a unor elemente dependente diverse.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*:

- *Analiza documentelor strategice anterioare*
- *Analiza socio-economică*
- *Identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților*
- *Definirea coordonatelor de context strategic*
- *Stabilirea portofoliului de proiecte*
- *Consultarea publică*
- *Obținerea avizului de mediu.*

Rezultatele analizelor efectuate asupra situației existente sunt sistematizate în conținutul Strategiei în capitolul „*Prezentarea situației existente*”. Principalul obiectiv al acestei etape a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care se configurează mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului Pitești.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, **informațiile și datele** care au făcut obiectul analizei au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei Municipiului Pitești, după cum urmează:

- ❖ *Economic*
- ❖ *Infrastructură și mediu*
- ❖ *Sănătate, educație, cultură*
- ❖ *Social*
- ❖ *Administrație publică locală.*

De asemenea, au fost identificați principalii actori în domeniul respectiv și a fost realizată contactarea și solicitarea acestora în vederea obținerii datelor privind: situația actuală, activitatea derulată în ultima perioadă, probleme identificate, propuneri de măsuri și proiecte pentru perioada viitoare.

Rezultatele analizei socio-economice dau o imagine de ansamblu privind resursele actuale de care dispune comunitatea, cu evidențierea pentru fiecare problemă în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care trebuie

exploatate, precum și a posibilelor riscuri/ amenințări care trebuie eliminate/evitate (**analiza SWOT**).

Pasul următor a constat în **identificarea și analiza documentelor strategice existente** pentru perioada de analiză la nivel european, național și regional/județean, în scopul conectării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Pitești 2021-2027* la politicile de dezvoltare durabilă și direcțiile de acțiune propuse la nivelurile respective.

Etapa următoare a constat în elaborarea efectivă a strategiei de dezvoltare, prin definirea principalelor repere strategice, respectiv **viziunea și misiunea** asupra dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Pitești.

Definirea strategiei municipiului Pitești pe traiectoria vizată la nivel european și național a constituit un obiectiv imperativ în procesul de elaborare a documentului. S-a urmărit în acest mod crearea condițiilor de maximizare a atragerii de fonduri europene, concomitent cu asigurarea conformității la cerințele documentelor programatice strategice.

În acest sens, pasul următor a constat în **definirea obiectivului general și a obiectivelor specifice** avute în vedere prin implementarea *Strategiei de dezvoltare urbană*, urmată de stabilirea principalelor domenii de intervenție care trebuie abordate în vederea atingerii obiectivelor specificate.

Pentru fiecare dintre domeniile de intervenție prioritare identificate la nivelul obiectivelor strategice, a fost propusă o **listă de acțiuni orientative**, care apoi au fost concretizate în proiectele ce constituie **portofoliul de proiecte** al *SIDU a Municipiului Pitești 2021-2027*. De asemenea, în cadrul secțiunii respective au fost identificate posibilele **surse de finanțare** și au fost propuse **criterii de prioritizare a proiectelor din portofoliu**. Estimarea bugetară a proiectelor propuse s-a realizat prin raportarea la standardele de cost actuale aplicate la estimările realizate pe baza valorii unor proiecte similare aflate în implementare sau implementate de curând.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene.

Capitolul final al documentului strategic definește **principalele direcții de acțiune** și metodologii care trebuie aplicate pentru implementarea și monitorizarea Strategiei.

Proiectele și acțiunile incluse în *SIDU a Municipiului Pitești 2021-2027* sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii municipiului Pitești.

În acest sens, stabilirea priorităților la nivel de proiecte trebuie să aibă în vedere importanța acestora pentru comunitatea locală, creându-se astfel premisele unui impact favorabil cât mai larg în rândul populației, prin situarea pe traiectoria de dezvoltare dorită de cetățeni și luarea în considerare, cât de mai mult posibil, a doleanțelor și așteptărilor acestora.

Asigurarea acestui deziderat este realizată prin **procesul de consultare publică**, desfășurat cu respectarea prevederilor *Legii nr.52 din 21 ianuarie 2003* privind transparența decizională în administrația publică și a prevederilor *Legii nr.544 din 12 octombrie 2001* privind liberul acces la informații de interes public:

- ✓ Întâlniri de consultare cu grupurile de lucru pe fiecare domeniu asupra draftului analizei situației existente, unde au fost invitați la discuții principalii actori urbani din mediul public, privat și social la nivel local (agenți economici, agenții de resort la nivelul administrațiilor publice locale din zona urbană funcțională, reprezentanți ai unor unități educaționale și sanitare, ONG-uri și alte asociații/organizații);
- ✓ Chestionar de consultare publică postat atât pe pagina-web oficială a *Primăriei Municipiului Pitești*, cât și pe pagina oficială de Facebook a *Primăriei Municipiului Pitești*;
- ✓ Întâlniri de consultare cu grupurile de lucru pe fiecare domeniu, asupra variantei integrale a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027*, unde au fost invitați la discuții principalii actori urbani din mediul public, privat și social la nivel local (agenți economici, agenții de resort la nivelul administrațiilor publice locale din zona urbană funcțională, reprezentanți ai unor unități educaționale și sanitare, ONG-uri și alte asociații/organizații).

Planul de comunicare trebuie să vizeze toate etapele procesului de elaborare, în funcție de grupurile țintă, având ca obiective clare:

- ▶ *Implicarea părților interesate;*
- ▶ *Informarea grupurilor țintă și chestionarea acestora cu privire la provocările și soluțiile urbane identificate;*
- ▶ *Creșterea implicării acestora în cadrul consultărilor cu privire la stabilirea obiectivelor și a listei de proiecte;*
- ▶ *Informarea și diseminarea proiectelor prioritare propuse, viziunii și a obiectivelor;*
- ▶ *Creșterea participării părților interesate în cadrul etapei finale - monitorizarea implementării proiectelor și evaluarea strategiei.*

Varianta intermediară a *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* urmează să fie postată pe site-ul *Primăriei Municipiului Pitești*, oferindu-se astfel posibilitatea oricărei persoane interesate să consulte documentul și totodată să-și exprime părerea.

Totodată, pe site a fost postat un **chestionar online pentru obținerea opiniei publice asupra principalelor aspecte legate de situația actuală, pe fiecare dintre domeniile abordate în documentul strategic**. Prin sintetizarea răspunsurilor cetățenilor asupra acestor probleme se conturează prioritățile de dezvoltare viitoare a municipiului din perspectiva acestora, rezultatele urmând a fi introduse drept criteriu de prioritizare a proiectelor în procesul de implementare și monitorizare a strategiei.

Chestionarul a fost completat de 1.309 cetățeni din Municipiul Pitești, reprezentând un procent de aprox. 0,77% din populația domiciliată înregistrată în iulie 2021.

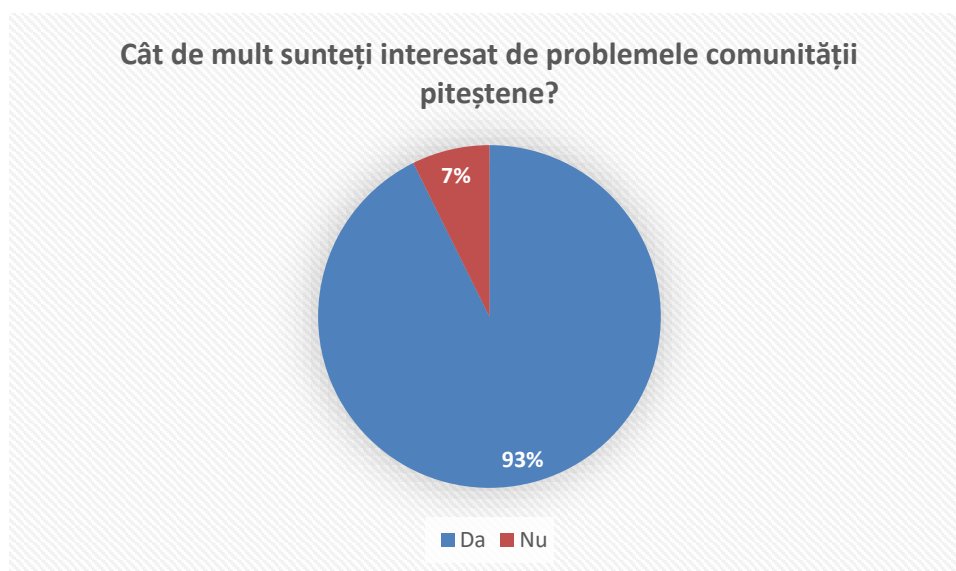

Fig. 1.4. Repondenți interesați de problemele Municipiului Pitești

Profilul repondenților este evidențiat în graficele și tabelele următoare, atât la nivelul municipiului, cât și în funcție de cartier.

Distribuția pe cartiere

Din graficul de mai jos rezultă că numărul cel mai mare de repondenți corespunde cartierelor: Găvana (226 pers.), Trivale (173 pers.), Prundu (132 pers.), Craiovei (131 pers.), Centru (91 pers.), Nord (85 pers.) și Banat (75 pers.).

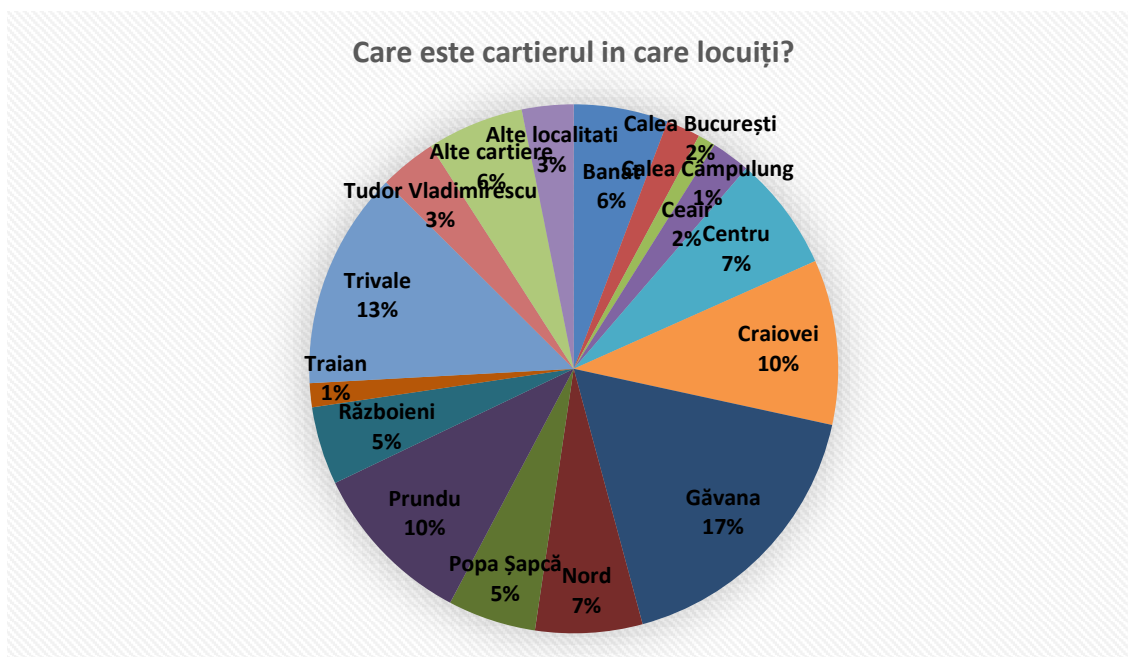

Fig. 1.5. Distribuția pe cartiere a repondenților din Municipiul Pitești

☞ Distribuția pe grupe de vârstă

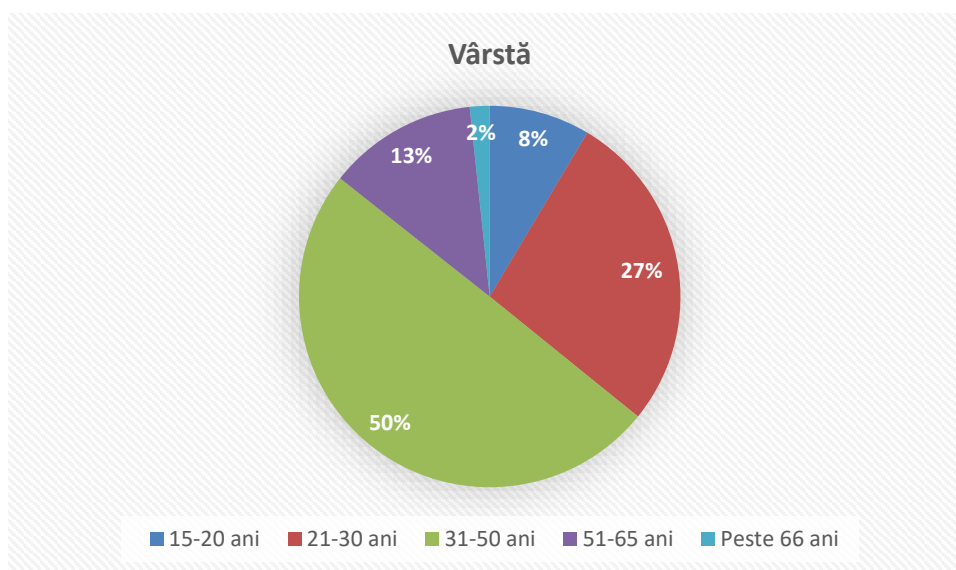

Fig. 1.6. Distribuția pe grupe de vârstă a repondenților din Municipiul Pitești

VÂRSTA	
15 - 20	112
21 - 30	357
31 - 50	652
51 - 65	166
Peste 66	22
TOTAL	1.309

După cum se observă, procentul cel mai mare de repondenți corespunde grupei de vârstă 31-50 ani (50%), urmată de intervalul 21-30% (27%), cele două categorii de vârstă reprezentând peste trei sferturi din repondenții la chestionar.

☞ Distribuția în funcție de sex

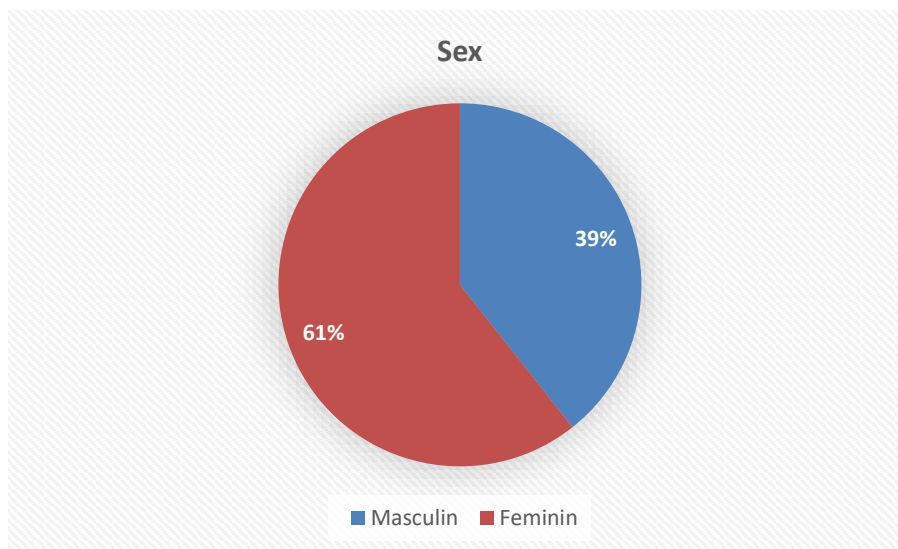

Fig. 1.7. Distribuția pe sexe a repondenților din Municipiul Pitești

În ceea ce privește distribuția în funcție de sex a repondenților, se constată o prevalență a femeilor, cu peste 60% dintre răspunsuri.

☞ Distribuția în funcție de pregătirea profesională

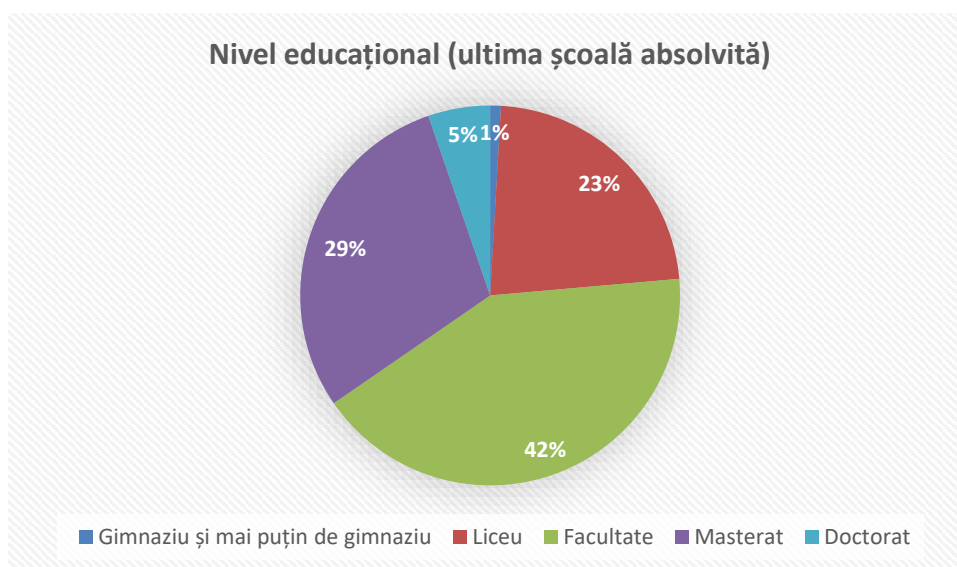

Fig. 1.8. Distribuția în funcție de nivelul de studiu a repondenților din Municipiul Pitești

PREGĂTIRE PROFESIONALĂ	
Gimnaziu și mai puțin de gimnaziu	12
Liceu/Școală profesională	297
Studii universitare	547
Studii postuniversitare - Masterat	384
Studii postuniversitare - Doctorat	69
TOTAL	1.309

Se poate observa faptul că majoritatea repondenților (42%) sunt cu studii universitare, urmați de repondenți din categoriile studii postuniversitare (34%) și liceu/școală profesională (23%).

☞ Distribuția în funcție de situația profesională

După cum se va observa, peste 70% dintre repondenți sunt din categoria salariaților.

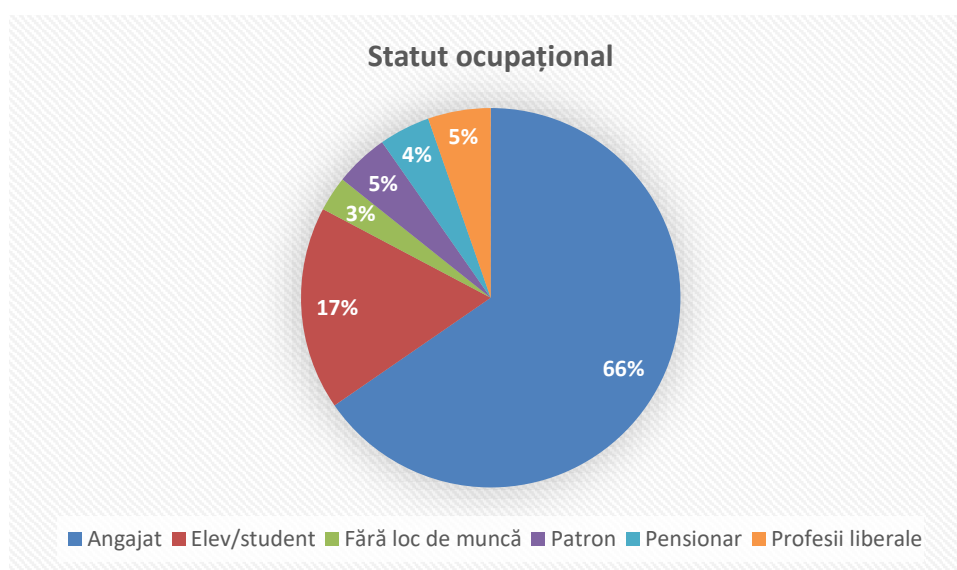

Fig. 1.9. Distribuția în funcție de profesie a repondenților din Municipiul Pitești

SITUAȚIA PROFESIONALĂ	
Elev/student	227
Salariat	856
Patron/independent (PFA, casnic)	60
Șomer	39
Pensionar	57
Profesii liberale	70
TOTAL	1.309

Etapa de consultare publică include organizarea și desfășurarea unei dezbateri publice, cu invitarea și participarea reprezentanților diverselor medii sociale, a mediului de afaceri și a mass-mediei locale, în cadrul căreia vor fi prezentate principalele elemente ale *Strategiei de Dezvoltare Urbană* și vor fi organizate discuții asupra acestora.

În paralel cu etapa de consultare publică se **desfășoară procedura de obținere a acordului de mediu**, a cărei necesitate este stabilită prin *Directiva Consiliului 85/337/EEC* privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, amendată de *Directiva Consiliului 97/11/EC* și de *Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/35/CE* de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a *Directivelor Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE* în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție.

După finalizarea acestor etape, va fi realizată și aprobată **forma finală a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027***, prin integrarea elementelor și recomandărilor rezultate în urma procesului de consultare publică și a procedurii de obținere a acordului de mediu.

2. ASPECTE GENERALE

2.1. SCURTĂ PREZENTARE A ZONEI URBAŢE FUNCŢIONALE PITEŞTI

Zona Urbană Funcțională Pitești este parte integrantă din Regiunea Sud-Muntenia (nivelul NUTS 2), regiune în a cărei componență intră județele: Argeș, Ialomița, Dâmbovița, Prahova, Călărași, Giurgiu, Teleorman.

Regiunea Sud-Muntenia se întinde de la 45° 36' latitudine nordică până la 43° 30' latitudine sudică și de la 28° longitudine estică până la 24° 26' longitudine vestică.

Amplasată în partea de sud a țării, Regiunea Sud - Muntenia are o suprafață de 34.453 km², ceea ce reprezintă aproximativ 14,5% din suprafața totală a țării, având ca vecini:

- la nord - Regiunea Centru;
- la est - Regiunea Sud - Est;
- la vest - Regiunea Sud - Vest;
- la sud - Bulgaria, limita fiind dată de granița naturală: fluviul Dunărea.

Din cele 8 regiuni de dezvoltare de pe teritoriul țării, **Sud-Muntenia se situează pe locul al 3-lea ca mărime.**

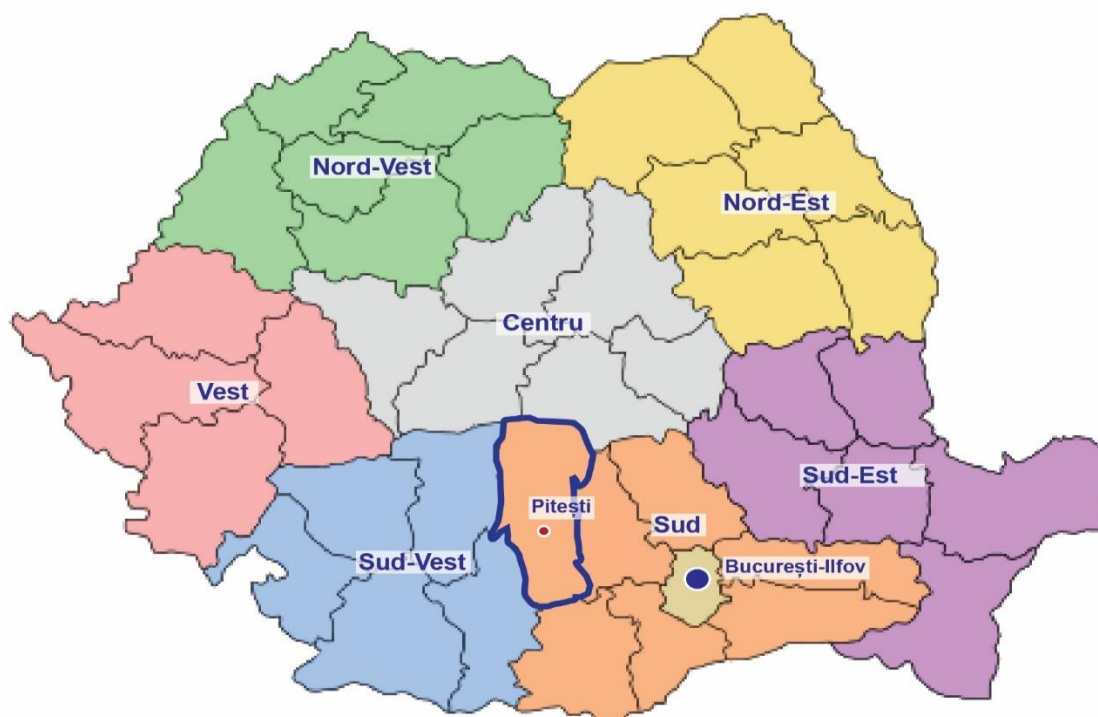

Fig. 2.1. Hartă localizare a Municipiului Pitești în Regiunea Sud Muntenia

Din punct de vedere administrativ, **regiunea Sud-Muntenia este formată din 7 județe**, ce reunesc 48 de așezări urbane (**16 municipii, 32 de orașe**), **519 comune și**

2019 sate. În ceea ce privește suprafața regiunii, cele mai mari ponderi sunt deținute de județele Argeș (19,8%), Teleorman (16,8%) și Călărași (14,8%), iar cea mai mică de județul Giurgiu (10,2%).

Municipiul Pitești este cel mai important centru urban al județului Argeș, fiind un centru polarizator tradițional, cu funcția de reședință de județ. Situat în partea central-sudică a României, între Carpații Meridionali și Dunăre, în nord-vestul regiunii informale Muntenia, este poziționat între dealuri înalte pe terasele râului Argeș.

Coordonatele geografice în care județul Argeș este încadrat sunt următoarele:

- spre Nord - 45°36' latitudine nordică: comuna Nucșoara;
- spre Sud - 44°22' latitudine nordică: comuna Miroși;
- spre Est - 25°19' longitudine estică: comuna Dragoslavele;
- spre Vest - 24°26' longitudine estică: Comuna Ciomăgești.

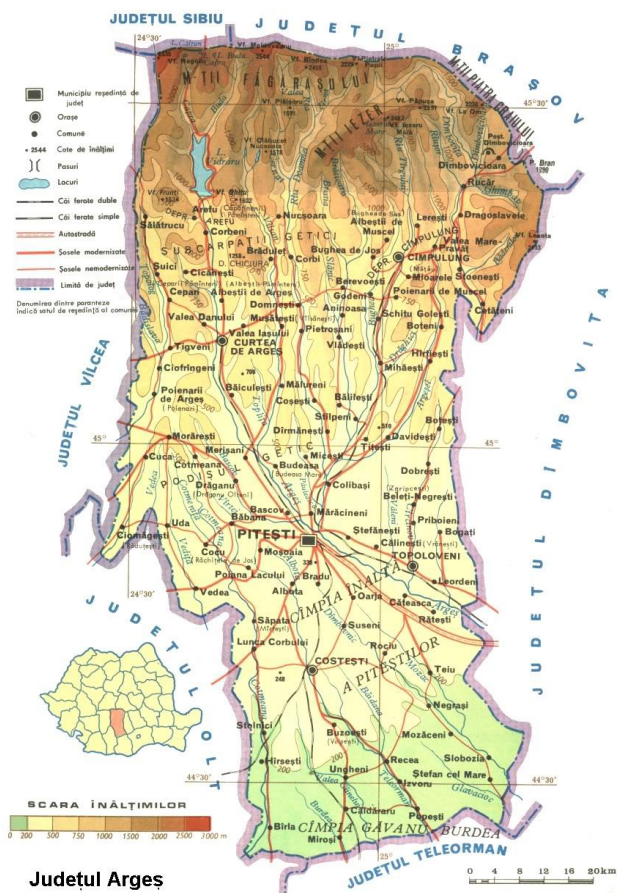
Județul Argeș ocupă o suprafață de 682.631 ha, respectiv 6.826,3 km², reprezentând 2,9% din suprafața totală a țării, ocupând locul zece ca mărime. Se învecinează la nord cu județele Sibiu și Brașov, la sud cu județul Teleorman, la est cu județul Dâmbovița, iar la vest cu județele Vâlcea și Olt.

Din punct de vedere administrativ teritorial, județul Argeș este alcătuit din 102 unități administrativ teritoriale organizate în:

- ▶ 7 localități urbane din care 3 municipii (**Pitești - reședință de județ**, Curtea de Argeș, Câmpulung) și 4 orașe (Mioveni, Costești, Topoloveni, Ștefănești);
- ▶ 671 de comunități rurale, dintre care: 95 de comune și 576 de sate.

Conform clasificării localităților din Legea nr. 351/2001 cu modificările și completările ulterioare, județul include:

- ◆ 3 localități de rang II (municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități) : **Pitești (municipiu reședință de județ)**, Câmpulung și Curtea de Argeș;
- ◆ 4 localități de rang III (orașe) : Costești, Mioveni, Topoloveni, Ștefănești;
- ◆ 95 localități de rang IV (sate reședință de comună);
- ◆ 577 localități de rang V (sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor).

Poziția central - sudică a Municipiului Pitești a făcut din acesta un nod de legătură la nivel regional și național. Orașele Mioveni, Costești (cu zona de influență în consolidare), Topoloveni (cu zona de influență în extindere) și Ștefănești au însă o influență locală făcând parte din rețeaua de poli locali de dezvoltare, alături de Comuna Cotmeana individualizată ca centru de creștere.

Această rețea de localități determină și o configurare spațială specifică, în cadrul căreia principalele axe teritoriale la nivelul Județului Argeș sunt constituite pe de-o parte de factorii antropici, precum căile de comunicație, dar și de factori naturali importanți precum elementele naturale liniare (râul Argeș).

Municipiul Pitești este reședința și cel mai mare oraș al județului Argeș, situat în partea central-sudică a României, între Carpații Meridionali și Dunăre, în nord-vestul regiunii Muntenia. Orașul se află la confluența râului Argeș cu Râul Doamnei, în punctul de intersecție al paralelei de 44° 51'30" latitudine nordică cu meridianul de 24° 52' longitudine estică.

Municipiul Pitești se află la o altitudine de 250 m, la nivelul albiei minore a râului Argeș (sud), care urcă până la 356 m, în cartierul Trivale (vest). La nord-vest de terasa Trivale-Papucești se află cota de 373 m, iar la est de Valea Mare-Podgoria, cota de 406 m. În sectorul de vest-sud-vest al satului Mica, în comuna Bascov, se găsește cota de 439 m (Pădurea Bogdăneasa). Suprafața municipiului Pitești este de 11.117,13 ha, 111,17 km², inclusiv parcul Trivale de 7000 ha (calculată în anul 2014).

În forma administrativă actuală, Municipiul Pitești se compune din orașul Pitești și se învecinează cu următoarele localități:

- ▶ în Nord - Comunele Bascov, Mărăcineni;
- ▶ în Sud - Comunele Bradu, Albota;
- ▶ în Vest - Comunele Băbana, Moșoaia;
- ▶ în Est - Orașul Ștefănești.

Fig. 2.2. Localizarea Municipiului Pitești

Totodată, municipiul este divizat în **13 cartiere** din care 12 sunt dispuse pe dreapta Argeșului și unul pe partea stângă: Banat, Calea București (Ceair), Calea Câmpulung, Central, Craiovei, Găvana, Negru Vodă (Nord), Prundu, Războieni, Mărășești, Traian, Trivale și Tudor Vladimirescu.

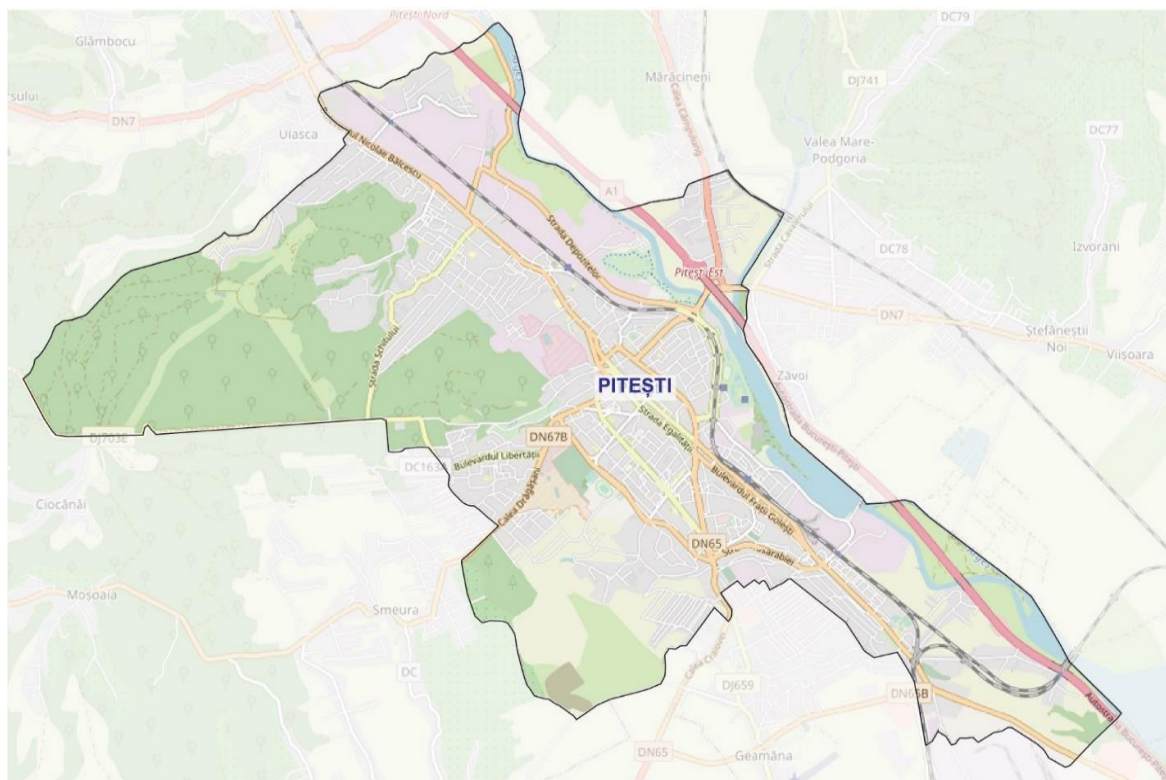

Fig. 2.3. Harta municipiului Pitești ¹⁷

Cartierele municipiului Pitești sunt localizate în funcție de treptele de relief principale:

- ⇒ pe terasa de luncă, în apropierea râului Argeș s-au format cartierele Calea București, Calea Câmpulung, Tudor Vladimirescu și Prundu;
- ⇒ pe prima terasă a Argeșului s-au format cartierele Negru Vodă, Centru;
- ⇒ pe terasa a doua se află cartierele Găvana, Mărășești, Traian, Banatului, Craiovei;
- ⇒ pe terasa a treia se află cartierele: Trivale și Războieni.

MUNICIPIUL PITEȘTI - POL DE CREȘTERE REGIONAL

În anul 2013 s-a realizat un *Studiu de Fundamentare* în vederea actualizării PATN - Secțiunea *Rețeaua Localități* al cărui beneficiar a fost *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* și care propunea ca **rețeaua policentrică națională** să fie compusă din: **capitala țării și 5 categorii de poli de dezvoltare**:

- ☞ **Poli naționali de dezvoltare** - care au rolul de a retransmite impulsurile provenite de la nivelul decizional superior (capitală) în sistemele policentrice pe

¹⁷ Sursă: Prelucrare proprie a Consultanțului

care le coordonează (*Craiova, Timișoara, Cluj Napoca, Brașov, Iași, Constanța, aria de cooperare Brăila- Galați*);

- ☞ **Poli regionali de dezvoltare** - care contribuie la coordonarea sistemelor policentrice județene (*Drobeta Turnu Severin, Târgu Jiu, Rm. Vâlcea, Slatina, Reșița, Arad, Deva, Alba Iulia, Tg. Mureș, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe, Oradea, Zalău, Satu Mare, Baia Mare, Bistrița, Suceava, Botoșani, Piatra Neamț, Bacău, Vaslui, Focșani, Buzău, Tulcea, Slobozia, Călărași, Giurgiu, Alexandria, Pitești, Târgoviște, Ploiești*);
- ☞ **Poli intraregionali/regionali de dezvoltare** - care sunt reprezentați de așezări urbane ce au beneficiat de o serie de favorabilități care au contribuit la creșterea capacității lor de polarizare (*Orșova, Motru, Filiași, Calafat, Drăgășani, Caracal, Petroșani, Caransebeș, Hunedoara, Lugoj, Huedin, Carei, Negrești-Oaș, Sebeș, Aiud, Blaj, Târnăveni, Mediași, Sighișoara, Reghin, Odorheiul Secuiesc, Toplița, Gheorghieni, Rupea, Făgărași, ș.a.m.d.*);
- ☞ **Poli locali de dezvoltare** (*Cugir, Zlatna, Teiuș, Abrud, Câmpeni, Ocna Mureș, Baia de Arieș, Topoloveni, Ștefănești, Mioveni, Costești, Lipova Sebiș, Ineu, Chișineu-Criș, Slănic Moldova, Târgu Ocna, Dărmănești, Vașcău, Nucet, Ștei, Beiuș, Salonta, Aleșd, Marghita, Săcuieni, Valea lui Mihai, Beclean, ș.a.m.d.*);
- ☞ **Centre (poli) de creștere** (*Arieșeni, Cotmeana, Săvârșin, Vinga, Pecica, Nădlac, Pâncota, Sântana, Curtici, Sascut, Podu Turcului, Rodna, Însurăței, Făurei, Viziru, Ianca, Rădăuți Prut, Bran, Prejmer, Pogoanele, Cojocna, Ciucea, Băile Herculane, Bozovici, Anina, Teregova, Bocșa, ș.a.m.d.*).

Abordarea propusă prin intermediul acestui studiu are la bază paliere decizionale fiecare înglobând sisteme ierarhizate de localități între care transferul de informație este gestionat prin mecanisme instituționale care au rolul de a transmite și adapta pentru fiecare palier strategiile de dezvoltare stabile la nivelul superior teritorial.

Din punct de vedere spațial, județul Argeș în perspectiva anului 2030 este proiectat ca rețea de dezvoltare policentrică funcțională atât în interior, cât și în context regional și național. Obiectivele de dezvoltare teritorială, proiectate în orizontul de timp 2030, vizează coeziunea teritorială, direcționată către realizarea unui parteneriat teritorial durabil, consolidarea competitivității urbane, coroborată cu revigorarea zonelor vulnerabile și promovarea zonelor cu valori culturale și naturale certe, recunoscute.

Axele de dezvoltare ale sistemelor de localități conturate la nivel teritorial sunt formate din sistemele zonelor funcționale urbane definite în jurul polilor de creștere și dezvoltare. Aceste sisteme urbane funcționale trebuie însă completate prin alte zone funcționale urbane, în conformitate cu măsurile prioritare degajate din *Raportul Băncii Mondiale*.

Din punctul de vedere al tipologiei regiunilor, **județul Argeș face parte din categoria NUTS 3, urban-rural, predominant rural în apropierea orașelor, fiind**

conectat, prin rețeaua de transport rutier și feroviar, cu zone funcționale urbane din vecinătate.

Existența unor centre urbane puternice nu este suficientă pentru dezvoltarea unei regiuni. Beneficiile dezvoltării orașelor trebuie extinse și asupra zonelor suburbane, periurbane sau rurale adiacente. În acest sens, **este esențial să se conceapă și să se încurajeze cooperarea și dezvoltarea interjurisdicțională**. În prezent, majoritatea investițiilor urbane au impact și asupra unităților administrative învecinate, așadar ar trebui adoptate măsuri pentru planificarea și implementarea proiectelor la nivel interjurisdicțional.

Potrivit **Raportului elaborat de Banca Mondială "Romania Catching-Up Regions"**, pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a decis că **Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) va pune un accent mai puternic pe activitățile de dezvoltare urbană durabilă (DUD), statele membre trebuind să aloce cel puțin 6% din FEDR dezvoltării integrate în zonele urbane (dezvoltare urbană durabilă)**, fie prin intermediul unui program operațional special, printr-o axă prioritară specială în cadrul unui program operațional, fie cu ajutorul unor instrumente precum *Investițiile Teritoriale Integrate (ITI)* sau *Dezvoltarea Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)*. De asemenea, Comisia Europeană dorește să ofere **„mai multe stimulente pentru o guvernare mai eficientă bazată pe parteneriat, guvernarea pe mai multe niveluri și o abordare locală integrată în programele sale”**¹⁸. Astfel, toate statele membre ale UE, inclusiv România, trebuie să pună un accent mai puternic pe abordările intersectoriale și interjurisdicționale (de ex. **abordări metropolitane**) și să răspundă mai bine nevoilor teritoriilor care pot să nu fie definite de o graniță administrativă clară.

Impactul abordării DUD este mult diminuat dacă nu se depun eforturi pentru concentrarea deliberată asupra zonelor urbane funcționale în locul centrelor urbane. O zonă urbană funcțională este formată dintr-un municipiu plus localitățile limitrofe de unde cel puțin 15% din forța de muncă face naveta către respectivul centru urban.

Fondurile UE reprezintă un mijloc excelent pentru derularea de proiecte interjurisdicționale, care pot fi dificil de realizat fără existența unor stimulente esențiale. Astfel, **pentru încurajarea municipiilor reședință de județ să depună proiecte la nivel de zonă urbană funcțională a fost prevăzută o alocare bonus de 15% suplimentară la prealocarea fiecărui municipiu (70+30%), care va putea fi accesată doar pentru proiecte în parteneriat cu cel puțin un alt UAT din zona urbană funcțională**, așa cum a fost aceasta definită în noua variantă a *PATN - Secțiunea IV*.

¹⁸ Comisia Europeană. 2018. *Obiectivul de politică 5 - Europa mai aproape de cetățeni și instrumente pentru dezvoltarea teritorială integrată. [Document de politică]*

În acest context, provocările și oportunitățile de dezvoltare nu rămân încastrate între limite administrative definite, mai ales că interacțiunile economice, sociale și ecologice se împletesc din ce în ce mai mult. Acest lucru, împreună cu recunoașterea faptului că unele dintre activele necesare pentru susținerea economiilor urbane, cum ar fi transportul public, lanțurile valorice, activele ecologice etc. tind să fie interconectate și să funcționeze mai bine astfel decât ca elemente dispartate, necesită o abordare bazată pe cooperare.

Astfel, având în vedere tendințele actuale ale evoluției zonelor limitrofe municipiului Pitești, pe de o parte, precum și pentru a anticipa tendințele dezvoltării viitoare ale aceleiași zone, realizarea și dezvoltarea **Zonei Metropolitane Pitești** a reprezentat o soluție viabilă, fiind constituită în anul 2012.

Dintre criteriile utilizate în determinarea limitelor zonei metropolitane, se numără:

- ✓ *distanța față de oraș (tot mai frecvent estimată ca durată de deplasare calculată în timp, cu mijlocul de transport cel mai des utilizat de populația din teritoriul înconjurător);*
- ✓ *ponderea persoanelor din localitate care vin zilnic pentru munca în metropolă (15% din forța de muncă a localității să fie formată din navetiștii care lucrează în oraș);*
- ✓ *ponderea populației din aceste localități ocupate în activități neagricole legate de oraș (cel puțin 75% din populația ocupată să lucreze în activități neagricole).*

Zona Metropolitană a Municipiului Pitești are o influență majoră asupra arealului înconjurător, stabilind numeroase relații de interdependență cu teritoriile de proximitate, făcând parte din sistemele urbane regionale, alături de municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș, ca poli intraregionali de dezvoltare.

Pentru a face parte din *Zona Metropolitană Pitești*, au fost selectate într-o primă fază orașele și comunele limitrofe ale municipiului Pitești: *Orașul Ștefănești și comunele: Albota, Bascov, Budeasa, Mărăcineni, Micești, Moșoaia și Băbana*. Ulterior, în anul 2017, toate localitățile limitrofe Piteștiului au anunțat că se retrag din ADI "Zona Metropolitană Pitești".

În prezent, la nivelul zonei analizate există următoarele structuri de tip asociativ:

- ☞ **ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ PENTRU TRANSPORT PUBLIC PITEȘTI** - fac parte Primăria Municipiului Pitești, Consiliul Județean Argeș, Primăria Comunei Bascov, Primăria Comunei Bradu, Primăria Comunei Mărăcineni și Primăria Comunei Oarja;
- ☞ **ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ APĂ-CANAL ARGEȘ (ADIA)** - fac parte Județul Argeș și alte 14 localități, printre care și din ZUF Pitești: Municipiul Pitești, a Orașele Costești și Ștefănești, Comunele Albota, Bascov, Bradu, Mărăcineni și Moșoaia;

☞ **ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ SERVSAL ARGEȘ** - are în prezent 103 membri, respectiv toate administrațiile publice locale, inclusiv *Consiliul Județean Argeș*.

De asemenea, județul Argeș este printre județele care înregistrează cel mai mare număr de comune dezvoltate (*Mărăcineni, Stoenеști, Călinești, Moșoaia și Bascov*), având o conectivitate foarte ridicată a localităților rurale față de centrele urbane, indicând faptul că dezvoltarea rurală și conectivitatea urbană sunt semnificativ legate între ele, dar nu în mod liniar.

Cu toate acestea, simpla estimare a accesibilității comunelor față de cele mai apropiate orașe de dimensiuni diferite nu este suficientă pentru elaborarea și implementarea unor măsuri sănătoase de politici publice. Conectarea reală este o combinație între distanțe, populații și căi instituționalizate de a depăși dezavantajele separării și izolării. Astfel, comunele care se bucură de **cea mai bună conectivitate** sunt *Mărăcineni* (6 km față de Pitești, 6 km față de Mioveni, 46 km față de Târgoviște și 90 km față de Ploiești) și *Stoenеști*, dar și câteva comune aflate în zona montană (*Rucăr, Lerești, Arefu*).

În ceea ce privește **aria de analiză a prezentului document**, aceasta **are în vedere zona urbană funcțională corespunzătoare municipiului Pitești**.

Potrivit *Metodologiei de elaborare a Strategiei de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană¹⁹*, **Zona urbană funcțională reprezintă teritoriul constituit dintr-unul sau mai multe centre urbane polarizatoare și una sau mai multe unități administrativ-teritoriale de bază contigue cuprinse în zona de navetism a acestuia/ acestora, în cadrul căreia s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri**.

Astfel, **ZONA FUNCȚIONALĂ URBANĂ PITEȘTI** vizează următoarele unități administrativ teritoriale din județul Argeș:

- ❖ **MUNICIPIUL PITEȘTI**
- ❖ **ORAȘUL ȘTEFĂNEȘTI**
- ❖ **COMUNA MĂRĂCINENI**
- ❖ **COMUNA BASCOV**
- ❖ **COMUNA BUDEASA**
- ❖ **COMUNA BRADU**
- ❖ **COMUNA ALBOTA**
- ❖ **COMUNA BĂBANA**

¹⁹ Sursa: GHID PENTRU ELABORAREA STRATEGIILOR INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ - MDLPA, 2020

- ❖ **COMUNA MOȘOAIA**
- ❖ **ORAȘUL MIOVENI**
- ❖ **ORAȘUL COSTEȘTI**
- ❖ **COMUNA OARJA.**

Municipiul Pitești este bine conectat cu principalele zone ale țării prin infrastructura de transport rutier și feroviar, fiind declarat **Pol de Dezvoltare Urbană**.

Expansiunea rapidă a Municipiului Pitești în secolul XX, precum și poziția geografică favorabilă a determinat formarea unei importante aglomerări urbane în jurul acestui oraș. Astfel, **zona periurbană a municipiului Pitești** este formată din: orașul Ștefănești și comunele: Budeasa, Bascov, Băbana, Moșoaia, Albota, Bradu și Mărăcineni. Aglomerarea urbană a municipiului Pitești include pe lângă aceste localități, din imediata vecinătate, și localități mai îndepărtate: Mioveni, Topoloveni, Costești, Câmpulung și Curtea de Argeș.²⁰

Fig. 2.4. Zona Urbană Funcțională Pitești²¹

²⁰ Sursa: Actualizare PUG Pitești, anul 2012

²¹ Sursa: PUG Pitești, planșa U1, 2009

Toate aceste localități din județul Argeș, sunt legate funcțional și formează un sistem urban complex, ce gravitează în jurul Municipiului Pitești. Puterea influenței sale în teritoriu depinde de mărimea, complexitatea funcțională, rangul sau de poziția acestuia în cadrul sistemului de localități. Influența acestei aglomerări urbane se resimte pe o arie mult mai extinsă, depășind limitele județului Argeș.

Orașul Ștefănești (în trecut cunoscut sub numele de *Târgu Dealului*) este un oraș în județul Argeș, format din localitatea componentă *Ștefănești* (reședința) și din satele *Enculești*, *Golești*, *Izvorani*, *Ștefăneștii Noi*, *Valea Mare-Podgoria*, *Viișoara* și *Zăvoi*. A devenit oraș în anul 2004.

Orașul se află în centrul județului, la nord-est de municipiul Pitești, pe malul stâng al Argeșului, acolo unde acesta primește apele afluentului Râul Doamnei, în extremitatea de sud-vest a Platoului Cândești, subdiviziune a Podișului Getic.

Este străbătut de autostrada București-Pitești, pe care este deservit de nodul Pitești Est, aflat pe teritoriul comunei vecine, Mărăcineni. Acel nod conectează autostrada la șoseaua națională DN7, care leagă și ea Piteștiul de București și trece prin localitățile componente ale orașului.

Orașul este și un nod feroviar secundar, fiind străbătut de calea ferată București-Pitești, pe care este deservit de Stația Golești, de unde se ramifică o cale ferată spre Câmpulung-Parc Krețulescu, linie pe care orașul mai are și Stația Ștefănești Argeș.

Orașul Ștefănești este mărginit de următoarele unități administrative teritoriale :

- ▶ la Nord - Orașul Mioveni
- ▶ la Sud-Est - Comuna Căteasca
- ▶ la Sud - Comuna Bradu
- ▶ la Vest - Municipiul Pitești
- ▶ la Est - Comuna Călinești
- ▶ la Nord-Vest - Comuna Mărăcineni.

Comuna Mărăcineni (în trecut cunoscută sub numele de *Ciumești*) este o comună în județul Argeș, formată din satele *Argeșelu* și *Mărăcineni* (reședința).

Comuna se află în centrul județului, imediat la nord de municipiul Pitești, pe malul stâng al Argeșului, acolo unde acesta primește apele afluentului Râul Doamnei.

Este străbătută de șoseaua națională DN73, care leagă Piteștiul de Brașov. La Mărăcineni, din acest drum se ramifică șoseaua națională DN73D, care duce spre nord-est la Mioveni, Davidești, Vulturești, Hârtiești, Boteni, Mioarele și Valea Mare-Pravăț (unde se termină în DN72A). Tot la Mărăcineni și tot din DN73 se mai ramifică și șoselele județene DJ703K și DJ740. Prima duce spre nord-vest la Budeasa și Merișani, iar a doua duce spre nord la Micești.

Localitatea se învecinează cu Municipiul Pitești, oraș reședință de județ, cu Orașul Mioveni, recunoscut prin existența *Platformei Industriale Dacia-Renault* și cu Orașul Ștefănești, unde se află amplasată *Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație*.

Comuna Bascov (în trecut cunoscută sub numele de *Bascovu-Flești*) este o comună în județul Argeș, formată din satele *Bascov (reședința)*, *Brăileni*, *Glâmbocu*, *Mica*, *Prislopu Mic*, *Schiau*, *Uiasca* și *Valea Ursului*.

Comuna se află în centrul județului, pe malul drept al râului Argeș și pe malurile râului Bascov, la nord-vest de municipiul Pitești.

Este străbătută de șoseaua națională DN7, care leagă Piteștiul de Râmnicu Vâlcea. La Bascov, din acest drum se ramifică șoseaua națională DN7C, care duce spre nord la Sibiu, traversând municipiul Curtea de Argeș și Munții Făgăraș. Tot din DN7, la Prislopu Mic se ramifică șoseaua județeană DJ704D, care duce spre sud-vest la Băbana.

Aflată la răscrucea unor drumuri de mare interes pentru transportatori, comuna Bascov este zona prin care se desfășoară o mare parte din circulația rutieră spre și dinspre vestul Europei. S-ar putea spune că porțiunea de 9 km de pe DN7 și DN7C (din cei 51 km de drumuri care tranzitează Bascovul) este una din porțile care deschid calea spre comunitatea europeană.

Prin comună trece și calea ferată Pitești-Curtea de Argeș, pe care este deservită de *Stația Bascov*. La nord-est de satul Bascov, râul Argeș formează **Lacul Bascov**, arie naturală de protecție specială avifaunistică.

Comuna are ca vecini:

- ▶ *la Sud - Municipiul Pitești*, de care este legat prin DN7
- ▶ *la Est Comuna Budeasa* - trecerea înspre Budeasa, Mărăcineni, Câmpulung și orașul Mioveni se face traversând râul Argeș peste *Hidrocentrala Budeasa-Bascov*
- ▶ *la Nord - Comuna Merișani*
- ▶ *la Nord-Vest - Comuna Drăganu*
- ▶ *la Sud - Vest - Comuna Băbana*.

Comuna Budeasa (în trecut cunoscută sub numele de *Budesile*) este o comună în județul Argeș, formată din satele *Budeasa Mare (reședința)*, *Budeasa Mică*, *Calotești*, *Gălășești*, *Rogojina* și *Valea Mărului*.

Din punct de vedere geografic, comuna se situează la contactul dintre Lunca Argeșului și Platfoma Argeșului, subunitate de relief a Podișului Getic. Teritoriul comunei este străbătut de trei cursuri principale de ape: *Vâlsanul*, care traversează comuna pe limita ei nord-vestică, *Argeșul*, ce constituie hotarul vestic al comunei,

precum și pârâul *Budeasa*, afluent al Râului Doamnei. Dintre aceste cursuri, Argeșul adună apele mai multor pârâiașe care străbat comuna de la est la vest, mai importante fiind: *Valea Mărului*, *Valea Satului*, *Valea Albeasca* și *Valea Ridioasa*.

Comuna Budeasa se află în partea central-vestică a județului Argeș și se învecinează:

- ▶ *la Nord - Comuna Mălureni*
- ▶ *la Nord-Est - Comuna Micești*
- ▶ *la Est - Comuna Mărăcineni*
- ▶ *la Sud - Municipiul Pitești*
- ▶ *la Sud-Vest - Comuna Bascov*
- ▶ *la Nord-Vest - Comuna Merișani.*

În zonă se află și un **baraj** dat în folosință în 1978, pe râul Argeș, având un **lac de acumulare** cu o suprafață de 643 ha, situat în *spatele Barajului Budeasa*. Principalul său rol este apărarea împotriva inundațiilor, irigarea suprafețelor din aval și alimentarea cu apă a municipiului Pitești. Alte roluri sunt producția de energie electrică și cel de lac de agrement.

Comuna Bradu (în trecut cunoscută sub numele de *Bradu-Geamăna* și *Bradurile*) este o comună în județul Argeș, formată din satele *Bradu (reședința)* și *Geamăna*.

Comuna se află în centrul județului, pe malul drept al Argeșului, în zona izvoarelor Neajlovului, în vecinătatea sudică a municipiului Pitești.

Prin comună trece șoseaua națională DN65B, un drum secundar care face pe teritoriul comunei legătura între autostrada A1 și șoseaua națională DN65, care leagă Piteștiul de Slatina. În satul Geamăna, DN65B are o intersecție denivelată cu șoseaua județeană DJ659 (unul dintre cele două drumuri care o leagă de Pitești, acesta terminându-se acolo în DN65), care duce spre sud la Suseni, Rociu, Negrași, Mozăceni, Slobozia, Ștefan cel Mare, mai departe în județul Dâmbovița la Șelaru.

Se învecinează:

- ▶ *la Nord - Municipiul Pitești*
- ▶ *la Sud - Comunele Suseni și Oarja și Orașul Costești*
- ▶ *la Est - Comuna Căteasca și Orașul Ștefănești*
- ▶ *la Vest - Comuna Albota.*

Teritoriul comunei este drenat de văile Argeșului și ale afluenților săi *Neajlovul*, *Geamăna Mare* și *Geamăna Mică*, *Rogozul* și *Zama Rece*, dar și ale *Dîmbovnicului*, care traversează, la rândul lui, vatra satului.

Comuna Albota este o comună în județul Argeș, formată din satele Albota (reședința), Cerbu, Frățești, Gura Văii și Mareș.

Comuna se află în zona centrală a județului Argeș, la 10 km S-V față de municipiul Pitești, la contactul între Câmpia Piteștilor și Podișul Cotmeana (ambele subdiviziuni ale Podișului Getic), pe malurile râului Teleorman (acolo unde acesta primește apele afluentului Albota) între zona de unde izvorăsc râurile Dâmbovnic și Neajlov și culmile ce marchează limita bazinului hidrografic al râului Cotmeana.

Este străbătută de șoseaua națională DN65, care leagă Piteștiul de Slatina. Lângă satul Corbu, din acest drum se ramifică șoseaua județeană DN65A, care duce spre sud la Roșiorii de Vede. Tot la Corbu, din DN73 se ramifică și șoseaua județeană DJ703A, care duce spre nord la Poiana Lacului (unde se intersectează cu DN67B), Cocu și Cotmeana (unde se termină în DN7).

Localitățile vecine comunei Albota sunt:

- ▶ în partea de Nord - *Comunele Moșoaia și Poiana Lacului*
- ▶ în partea de Est - *Comuna Bradu*
- ▶ în partea de Sud-Est - *Comuna Podul Broșteni - Costești*
- ▶ în partea de Sud-Vest - *Comuna Lacul Corbului.*

Comuna Băbana este o comună în județul Argeș, Muntenia, România, formată din satele Băbana (reședința), Băjănești, Ciobănești, Cotmenița, Groși, Lupueni și Slătioarele. Distanța până la Pitești este de 11 km.

Comuna se află în zona central-vestică a județului, în Podișul Cotmeana (subdiviziune a Podișului Getic), pe dealurile de pe malul stâng al râului Cotmeana, în zona cursului superior al râului Bascov și al râului Teleorman.

Comuna este străbătută de șoseaua județeană DJ731B, care duce spre nord la Cotmeana și spre sud la Poiana Lacului. La Băbana, acest drum se intersectează cu DJ703E, care duce spre vest la Cocu și Uda, și spre est la Moșoaia și Pitești (unde se termină în DN67B). Din acest drum, la Lupueni se ramifică șoseaua județeană DJ703D, care duce spre nord-est la Bascov (unde se termină în DN7).

Cea mai apropiată cale ferată este la 9 km.

Vecinii comunei sunt:

- ▶ la Est - *Comunele Bascov și Drăganu*
- ▶ la Vest - *Comuna Cocu*
- ▶ la Sud - *Comunele Poiana Lacului și Moșoaia*
- ▶ la Sud-Est - *Municipiul Piteștiul, reședința județului.*

Comuna Moșoaia este o comună în județul Argeș, formată din satele Bătrâni, Ciocănai, Dealul Viilor, Hințești, Lăzărești, Moșoaia (reședința) și Smeura.

Comuna se află în zona vestică a județului, în Podișul Cotmeana, în zona izvoarelor râului Teleorman, imediat la vest de municipiul Pitești. Rețeaua hidrografică de pe teritoriul comunei face parte din bazinul hidrografic de Ord. I Vede. Cursurile de apă ce străbat comuna Moșoaia sunt : pârâul *Teleorman*, în lungime de 7,25 km, *Valea Călugăru* (2,5 km), *Valea Priboi* (3,5 km plus 3,5 km afluenți), *Valea Micului* (4,75 km), *Valea Murbea* (5 km plus 10 km afluenți), *valea Teleormănelului* (7,5 km plus 9,2 km afluenți).

Comuna este străbătută de șoseaua națională DN67B, care leagă Piteștiul de Drăgășani, și (prin zona nordică), de șoseaua județeană DJ703E, care o leagă spre est de Pitești (unde se termină în același DN67B) și spre vest de Băbana, Cocu și Uda. Din principala arteră de comunicație de interes național pornesc drumuri comunale care străbat satele Hințești, Smeura și Dealul Viilor pentru a face legătura cu comuna Albota. Unele drumuri comunale părăsesc zona intravilană și continuă cu drumuri agricole și de exploatare.

Localitățile vecine comunei Moșoaia sunt:

- ▶ în partea de Nord-Vest – Comuna Băbana
- ▶ în partea de Est și Nord-Est – Municipiul Pitești
- ▶ în partea de Sud și Sud-Est – Comuna Albota
- ▶ în partea de Vest – Comuna Poiana Lacului.

Orașul Mioveni (cunoscut între 1964 și 1996 drept *Colibași*) este un oraș în județul Argeș, format din localitatea componentă *Mioveni (reședința)*, și din satele *Clucereasa*, *Colibași*, *Făgetu* și *Racovița*. Se află la aproximativ 15 km nord-est de municipiul Pitești, pe șoseaua Pitești-Brașov (DN73).

Orașul se află în centrul județului, pe malul stâng al Râului Doamnei, acolo unde acesta primește apele Râului Târgului, și pe malurile afluentului Argeșel al acestuia din urmă, în extremitatea sud-vestică a Podișului Cândești, o diviziune a Podișului Getic.

Este străbătut, prin localitatea Clucereasa, de șoseaua națională DN73, care leagă Piteștiul de Brașov; prin localitățile Mioveni și Colibași de șoseaua națională DN73D, care o leagă spre sud de Mărăcineni (unde se termină în DN73) și spre nord-est de Davidești, Vulturești, Hârtiești, Boteni, Mioarele și Valea Mare-Pravăț (unde se termină în DN72A); și prin localitățile Colibași și Făgetu de drumul județean DJ741, care o leagă spre sud de orașul Ștefănești (unde se termină în DN7).

În ceea ce privește traficul actual, acesta este intens și pe alocuri depășește capacitatea arterelor principale și blochează circulația.

Transport feroviar: *București - Golești - Mioveni - Câmpulung*. Pentru persoane stațiile de deservire sunt *Halta Mioveni* și *Halta Clucereasa*. Pentru transporturi stația de deservire este în Clucereasa. Există și o linie secundară ce duce la S.C. *Automobile Dacia S.A.*

Localitatea se învecinează cu următoarele unități teritoriale:

- ▶ *la Nord - comuna Țițești și comuna Davidești*
- ▶ *la Sud - Orașul Ștefănești*
- ▶ *la Est - comuna Călinești*
- ▶ *la Vest - comuna Dărmănești, Micești și Mărăcineni.*

În acest oraș se află principalele facilități de producție ale constructorului de mașini Dacia. Odată cu preluarea Uzinei Dacia de către grupul francez Renault în anul 1999 și realizarea unor investiții majore în uzină, economia locală a orașului începe să dea semne de creștere începând cu anul 2004. Tot în această perioadă datorită investițiilor realizate de către cei de la Renault, sunt atrase în zonă firme străine și autohtone, ce desfășoară activități industriale legate direct de fabricarea de autoturisme. În prezent, economia locală și județeană gravitează și depinde în mare măsură de activitatea Uzinei Dacia, aceasta din urmă fiind pe primul loc în topul exportatorilor de la nivel național.

Orașul Costești este un oraș în județul Argeș, format din localitatea componentă *Costești (reședința)* și din satele *Broșteni, Lăceni, Pârvu Roșu, Podu Broșteni, Smei și Stârci*. Statutul administrativ al localității este de oraș mic în componența căruia intră cartierele *Telești și Zorile* și cele 6 sate aparținătoare. La 1 iunie 1968, prin decret oficial, localitatea Costești a fost declarată oraș de categoria a III-a.

Orașul este situat în sudul județului, în Câmpia Piteștilor, pe malurile râului Teleorman. Unitatea administrativă are o suprafață totală de 91,31 km².

Este străbătut de șoseaua națională DN65A care leagă Piteștiul de Roșiorii de Vede. La Costești, din acest drum se ramifică șoseaua județeană DJ659A, care duce spre nord la Bradu. La Costești, DN65A se intersectează și cu șoseaua județeană DJ703B, care duce spre vest la Lunca Corbului și spre est la Suseni.

Orașul este și nod feroviar pe calea ferată *Pitești-Piatra Olt*, pe care este deservit de *Stațiile Pârvu Roșu, Suseni și Costești*, de unde se ramifică o linie care duce la Roșiori Nord.

Trebuie menționat și faptul că în orașul Costești există primul muzeu etnografic înființat în sudul județului Argeș, care reunește tradiții și obiceiuri populare din toată această zonă.

Comuna Oarja este o comună în județul Argeș, formată din satele *Ceaușești și Oarja (reședința)*. În realitate, locuitorii comunei sunt împărțiți în trei sate și trei parohii, respectiv: *Oarja-sat, Ceaușești și Stănilăvești*.

Comuna se află în centrul județului, pe malurile Neajlovului și pe cursul superior al râului Mozacu, la o distanță de 16 km, pe ruta ocolitoare, de Pitești, iar vechiul drum care trece prin S.C. Arpechim S.A. avea o lungime de 11km.

Prin extremitatea nordică a extravilanului comunei Oarja trece autostrada București - Pitești, pe o lungime de aproximativ 6 km, iar prin partea de sud-est trece Drumul Județean Pitești - Ștefan cel Mare (DJ503), care o leagă spre nord de Căteasca și spre sud de Rociu. Din punct de vedere al accesului, comuna are încheiat un contract de transport persoane cu o firmă autorizată, dar pe un traseu ocolitor și dezavantajos pentru locuitorii comunei prin satele Catanele și Recea (în trecut Zeama-Rece), care aparțin de comuna Căteasca.

Analizele care se referă la împrejurimile municipiului Pitești se vor concentra în continuare pe UAT-urile incluse în Zona Urbană Funcțională Pitești (ZUF Pitești). Cel mai important fenomen vizibil la nivelul relației între municipiul Pitești și localitățile învecinate este cel de dezurbanizare, scăderea populației din mediul urban fiind mai accentuată decât în mediul rural.

De asemenea, în abordarea, planificarea și implementarea dezvoltării în localitățile componente *ZUF Pitești* vor fi implicați actori urbani activând în instituții și organizații din sectorul public, cel privat și din cadrul comunităților locale. La nivel administrativ, dezvoltarea la nivelul zonei urbane funcționale presupune colaborarea câtorva entități: Consiliul Județean Argeș, Primăria Municipiului Pitești și Primăriile comunelor limitrofe.

Motivația abordării în mod integrat a dezvoltării în *Zona Urbană Funcțională Pitești* are avantaje în mai buna gestionare și valorificare a resurselor existente, în corelarea implementării proiectelor, în dezvoltarea accesibilității și echipării integrate a localităților componente, în asigurarea unor servicii publice performante pentru cetățeni, în echilibrarea și creșterea ritmului dezvoltării economice, în dezvoltarea performanțelor administrațiilor publice. Forma asociativă a acestor unități administrativ teritoriale este justificată prin legăturile multiple sociale și economice, prin posibilitățile de dezvoltare integrată.

În acest context, **Municipiul Pitești este un pol important de dezvoltare care trebuie să aibă un rol din ce în ce mai important nu numai la nivel local, ci și regional.**

Astfel, **obiectivele Zonei Urbane Funcționale Pitești** se referă la:

- îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- reducerea disparităților dintre localitățile situate în ZUF Pitești;
- dezvoltarea de noi zone rezidențiale și cartiere de locuințe;
- protecția mediului și dezvoltarea durabilă;
- dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor publice;
- dezvoltarea turismului și a sectorului terțiar;
- dezvoltarea economică integrată;
- dezvoltarea resurselor umane, creșterea ratei de ocupare și combaterea excluziunii sociale și a dezechilibrelor sociale;
- atragerea de noi investiții și creșterea accesului la resurse.

Se poate concluziona că, **Zona Urbană Funcțională a Municipiului Pitești are o influență majoră asupra arealului înconjurător și stabilește numeroase relații de interdependență cu teritoriile de proximitate, făcând parte din sistemele urbane regionale și are ca obiectiv strategic realizarea unui mediu socio-economic integrat, capabil să asigure prosperitatea populației și dezvoltarea durabilă a microregiunii.**

ACCESIBILITATE

Un avantaj considerabil al regiunii Sud-Muntenia este reprezentat de localizarea sa în apropierea Municipiului București (una dintre cele mai importante metropole din Europa Centrală și de Est), fapt ce conduce la un acces rapid către principalul aeroport al țării - Otopeni.

O privire asupra hărții care include axele majore de circulație, poziționarea capitalei, precum și a orașelor principale, confirmă că Piteștiul este amplasat, împreună cu Ploieștiul, pe o axă majoră de circulație:

Fig. 2.5. Context regional. Conectivitate TEN-T în Regiunea Sud Muntenia ²²

Orașele aferente Regiunii Sud-Muntenia nu se află la o distanță mai mare de 120 km față de capitală, rețeaua de drumuri publice având o lungime de 12.051 km. În ceea

²² Sursa: <https://2014-2020.adrmuntenia.ro/regiunea-sud-muntenia>

ce privește **Municipiul Pitești**, acesta se află la aproape 115 km est de București și 350 km vest de Constanța, important port la Marea Neagră.

Județul Argeș beneficiază de o poziție geografică favorabilă, fiind conectat la rețeaua trans europeană de transport principală (TEN-T core), principalul coridor ce deservește județul fiind coridorul Rin-Dunăre, asigurând legătura cu capitala Austriei (Viena), cu partea central-sudică a Germaniei (Munchen, Stuttgart, Nurnberg) și cu orașul Strasbourg din Franța.

Din punct de vedere al conectivității, cea mai mare parte a drumurilor județene din partea de sud sunt conectate la polul de creștere Pitești - reședința de județ. Drumurile județene din partea central și de nord a județului asigură legătura între localitățile urbane cu peste 10.000 de locuitori sau cu alte reședințe de județ. Singurul drum județean care nu este conectat la un oraș se află în partea de sud a județului, DJ 679, care asigură legătura doar între localități rurale. Această zonă face parte din zona 4 de vid urban unde nu există localități urbane pe o distanță de 25-30 de km.

Din punct de vedere al conectării drumurilor județene la infrastructura majoră, situația la nivel județean indică o conectivitate ridicată, majoritatea drumurilor județene fiind sau urmând să fie conectate la o autostrada sau la un drum expres (conform Masterplanului General de Transport).

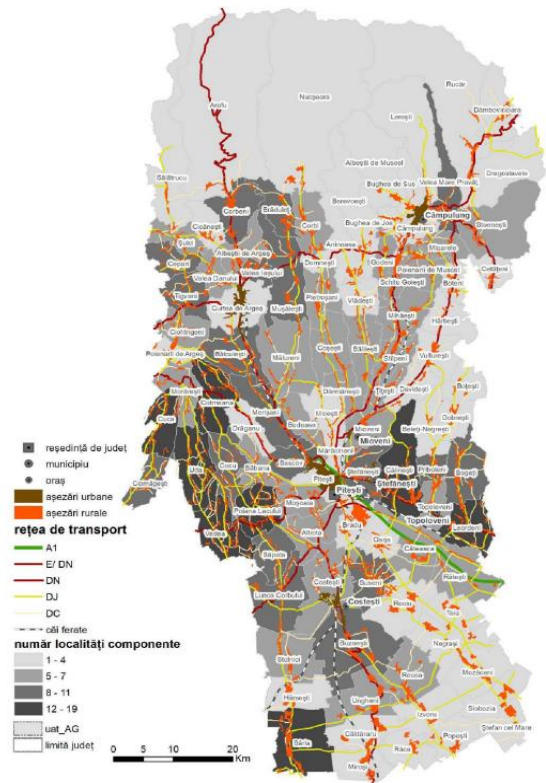

Fig. 2.6. Harta rețeaua de transport a Municipiului Pitești ²³

Municipiul Pitești este legat de capitala țării prin autostrada A1 (sectorul București-Pitești) și urmează a fi conectat cu Transilvania prin sectorul de autostrada recent lansat în execuție, care face legătura cu Municipiul Sibiu. Legătura cu sud-vestul și vestul țării va fi asigurată prin drumul expres aflat în construcție între Pitești și Craiova. Alte conexiuni ale municipiului sunt asigurate prin drumurile europene E81/DN A1 (București - Pitești - Sibiu - Cluj-Napoca - Satu-Mare), E574 (Bacău - Onești - Brașov - Pitești - Craiova), DN7 (București - Găiești - Pitești) și DN67B (Pitești - Vedea - Drăgășani). Legăturile rutiere sunt întărite și de transportul feroviar prin rețeaua TEN feroviară, dar și prin celelalte rute feroviare care traversează județul.

²³ Sursă: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

Piteștiul este conectat la calea ferată 901 București-Pitești-Craiova, având o stație de triaj la Golești, în orașul vecin, Ștefănești, gară de unde se ramifică o linie spre Câmpulung. Orașul dispune de două gări, cea de Sud (principală) și încă o gară de Nord. Cea principală este cunoscută ca "Gara Pitești", unde se ramifică liniile spre București și Craiova la sud, iar o altă linie la nord spre Curtea de Argeș. Gara de Nord a municipiului este conexă liniei spre Curtea de Argeș.

2.2. CADRUL NATURAL ȘI RESURSELE NATURALE

2.2.1. Relieful

Regiunea Sud - Muntenia mărginește partea de sud a Carpaților Meridionali și Orientali spre Câmpia Română și are ca și graniță naturală, fluviul Dunărea. Relieful Regiunii Sud - Muntenia este caracterizat de o mare varietate, diferența de nivel fiind de peste 2400 m este repartizată proporțional, coborând în trepte de la nord la sud, din crestele Munților Făgăraș și Bucegi și până în Lunca Dunării.

Relieful regiunii este dispus în fâșii paralele, orientate pe direcția vest - est și cuprinde trei trepte principale de relief:

- ❖ treapta înaltă a munților, cu o mare diversitate morfologică și cu o energie de relief accentuată;
- ❖ treapta dealurilor subcarpatice și a podișurilor piemontane, cu relief specific de eroziune;
- ❖ treapta joasă, de câmpie, cu relief de acumulare.

Din punct de vedere geologic, la suprafață predomină depozitele loessoide, dispuse peste o cuvertură de pietrișuri și nisipuri. Câmpia Găvanu-Burdea reprezintă o prelungire a Piemontului Getic pe dreapta Argeșului, extinzându-se de la Vedea la Argeș. Câmpia Burnazului se desfășoară între Dunăre la sud, Câlniștea la nord, Teleorman cu Vedea la vest și Argeș la est, în cadrul regiunii găsim-se extremitatea sa vestică. Tot în cadrul regiunii se găsește și jumătatea sudică a Câmpiei Boianului, ce scade în altitudine de la nord-vest spre Sud-Muntenia. Morfogenetic, câmpia este constituită din nivelul propriu-zis de câmp și terasele Dunării, în partea sudică. Partea sudică revine Câmpiei Bărăganului, cu unitățile componente: Câmpia Mostiștei, Bărăganul de Sud și Central. În partea Sud-Munteniaică a regiunii se individualizează foarte bine lunca Dunării, o unitate mai joasă cu o lărgime apreciabilă (6-15 km), remarcându-se existența următoarelor sectoare: Mostiștea - Călărași, Călărași - Vadu Oii (Balta Borcea) și Vadu Oii - Giurgeni.

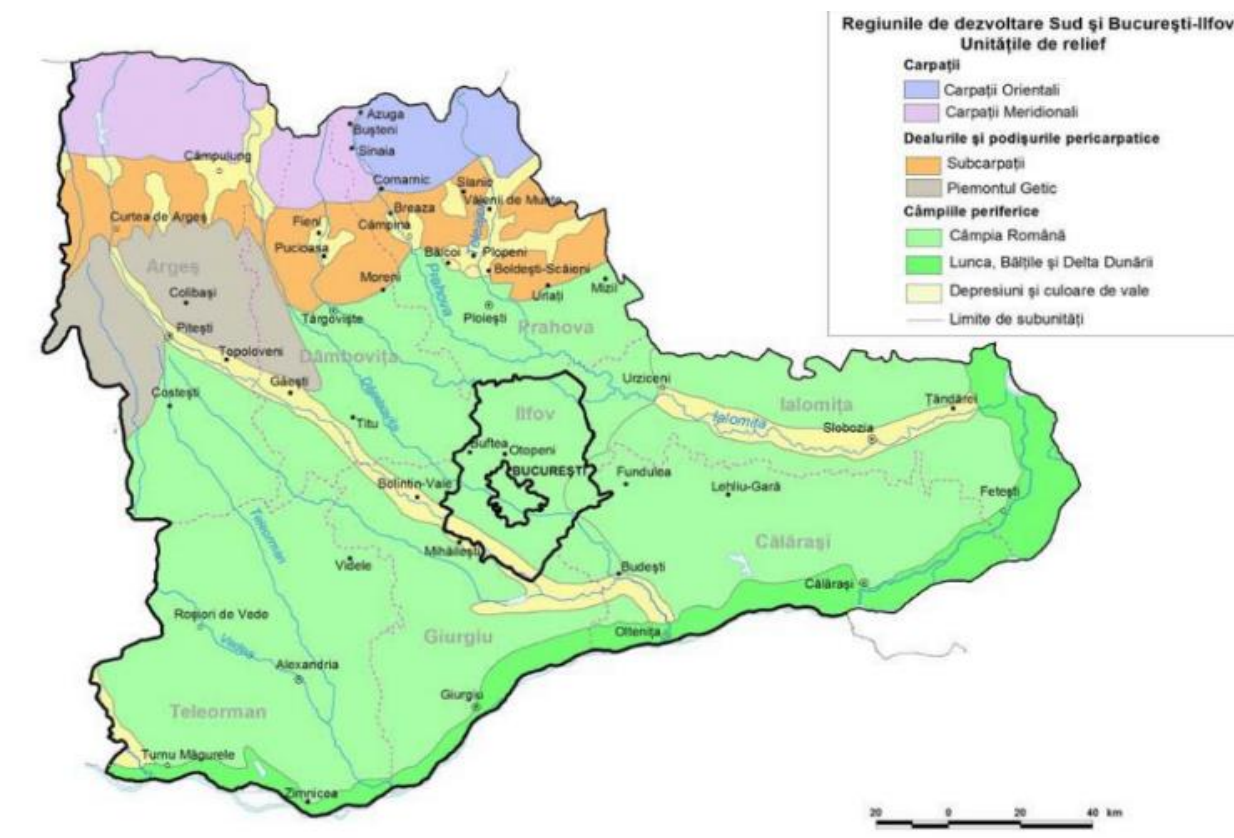

Fig. 2.7. Harta unităților de relief din Regiunea Sud - Muntenia ²⁴

Dealurile subcarpatice și podișurile piemontane reprezintă treapta intermediară între munți și câmpie, desfășurată la marginea Carpaților Meridionali și Orientali. Au altitudini care scad de la 800 - 900 m la contactul cu muntele la 200 - 300 m la contactul cu câmpia. Unitățile deluroase din cadrul Regiunii Sud - Muntenia aparțin Subcarpaților Getici și de Curbură. În cuprinsul lor, la contactul cu Carpații, se evidențiază o unitate mai înaltă, de dealuri submontane, ce alternează cu mici depresiuni intercalate. Spre sud, la vest de județul Argeș, se dezvoltă o unitate piemontană la contactul cu câmpia reprezentând partea estică a Podișului Getic.

Munții. Culmile montane se desfășoară pe două direcții paralele ce corespund axelor majore de cutare a formațiunilor geologice, cu o direcție vest - est specifică, în general, munților de la vest de Dâmbovița și o direcție perpendiculară de la nord - sud la est de această vale. În partea nordică a regiunii, de la vest la est, se întinde lanțul muntos al Carpaților Meridionali cu masivele Munții Făgăraș, Munții Bucegi și Leaota, Munții Gârbovei, Munții Grohotișu și Ciucaș. În masivul Făgăraș se găsesc cele mai înalte vârfuri muntoase din România și anume, Vf. Moldoveanu (2.544 m) și Vf. Negoiu (2.535 m). (sidu)

²⁴ Sursă: Institutul de Geografie al Academiei Române

Relieful județului Argeș este variat, cuprinzând majoritatea formelor de relief: munți, dealuri, podișuri, câmpii, defileuri și chei. Este un relief care coboară în trepte distincte, sub formă de amfiteatru, din partea de nord a zonei montane cu altitudini de peste 2500 m, reprezentând crestele cele mai înalte ale Munților Făgăraș, spre sud către dealurile subcarpatice, podișuri și Câmpia Română cu altitudini de 160 m.

Unitatea montană ocupă aproximativ 25% din suprafața județului Argeș și se desfășoară în partea de nord a acestuia pe direcția est-vest (circa 40 km). Regiunea montană, din nord, aparține celor mai înalte culmi ale Carpaților Meridionali, respectiv masivul Făgăraș, cu vârful Moldoveanu (2.544 m) - cel mai înalt vârf din Carpații românești (aflat în întregime pe teritoriul județului Argeș) și Negoiu (2.535 m).

Partea centrală a județului, considerată și treapta mijlocie, este ocupată în proporție de 55% de **regiuni deluroase** (Muscelele Argeșului) și de subunități ale podișului. Dealurile subcarpatice se înalță abrupt la nord față de munți, iar la sud, dealurile scad în înălțime, pierzându-se treptat în câmpie.

Câmpiile argeșene nu au lunci foarte largi și ocupă o suprafață mică a județului fiind dispuse de regulă pe malurile râurilor Argeș, Cotmeana, Dâmbovița și Teleorman.

Datorită reliefului etajat, județul Argeș este deosebit de bogat în regiuni pitorești și peisaje naturale de valoare ce constituie un important patrimoniu natural.

Relieful Municipiului Pitești se încadrează în două subunități morfostructurale: fiind situat la intersecția a două forme majore de relief a României: Podișul Getic reprezentat aici de *Piemontul Cotmeana* și Câmpia Română reprezentată de **Câmpia Înaltă a Piteștilor**. Altitudinile variază ușor în funcție de zonele orașului, însă orașul propriu-zis este situat la o altitudine medie de 300-400 m. Dezvoltarea orașului urmează direcția NV-SE, pe parte dreapta a Argeșului, pe terase și lunca, între 252 și 356 m.

2.2.2. Resurse naturale

Relieful foarte variat al **Regiunii Sud-Muntenia**, desfășurat de la 10 m până la 2.544 m, împreună cu ceilalți factori pedogenetici au favorizat **dezvoltarea tuturor celor 12 clase de soluri** existente în *Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor*, cuprinzând **36 de tipuri și asociații de soluri**. Acestea au o repartitie latitudinală în câmpie, unde se succed sub formă de fâșii de la sud la nord și o dispoziție etajată în regiunea de dealuri și de munte.

Condițiile diverse de sedimentare au condiționat existența unor variate resurse de subsol, cantonate cu precădere în zona subcarpatică, dintre care cele mai importante sunt **zăcămintele de țigăi și gaze**. Acestea se dispun pe patru aliniamente principale:

- *Intern, cu structuri faliate și deversate spre sud*: Colibași (Iedera) - Ochiuri - Ocnița - Valea Roșca - Aninoasa - Șotânga - Boțești (județul Argeș);
- *Central - nordic, cu numeroase cute diapire*: Moreni - Răzvad - Teiș (județul Dâmbovița);
- *Central - sudic, cu structuri brahianticinate*: Mărginenii de Sus - Bucșani (județul Dâmbovița) și Urziceni-Colelia-Grindu (județul Ialomița);
- *Extern, respectiv contactul dintre marginea sudică a avansatei cu Platforma Moesică*: Corbii Mari - Glavacioc (județul Argeș).

Solurile au o fertilitate foarte ridicată, avantajată și de relieful de câmpie, permițând condiții foarte bune pentru agricultură. Fac parte din categoria solurilor azonale (halomorfe) caracteristice Bărăganului, precum și din categoria solurilor de stepă ce cuprinde solurile bălane și cernoziomuri. Sarea, folosită cu precădere în industria chimică, este extrasă din multe locuri, cele mai cunoscute și bogate 73eserve găsindu-se la Slănic Prahova.

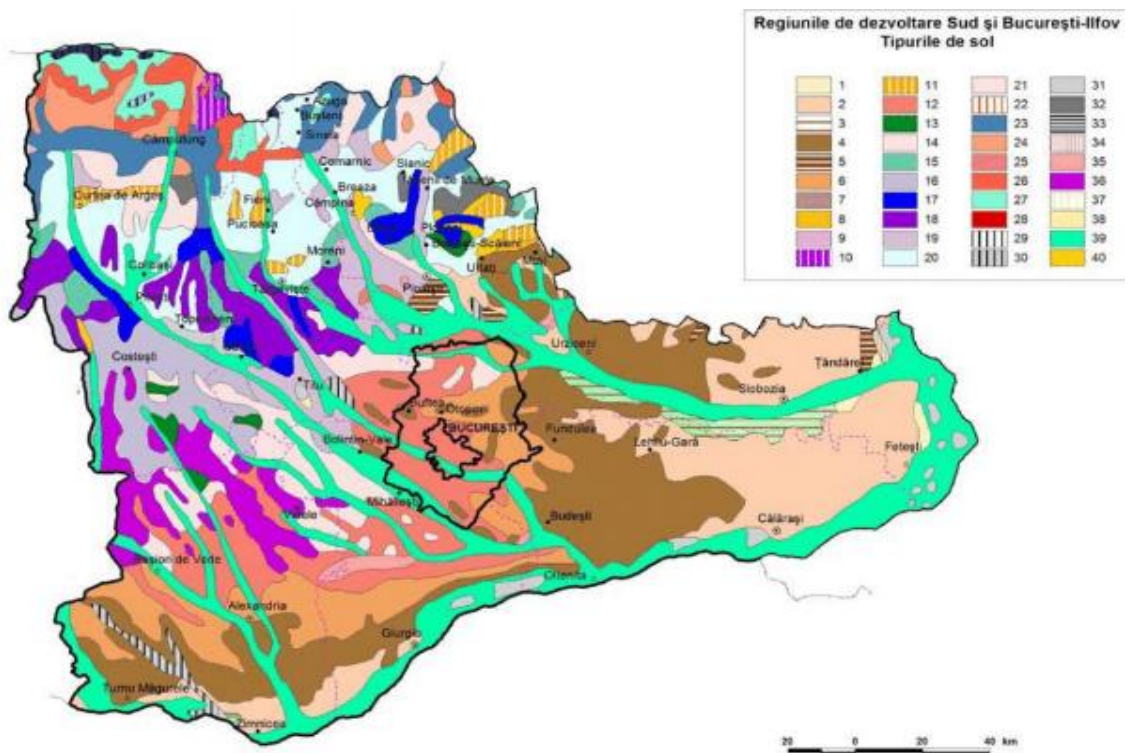

Fig. 2.8. Harta solurilor din Regiunea Sud - Muntenia ²⁵

²⁵ Sursă: Enciclopedia Geografică a României

Disponerea în trepte a reliefului Județului Argeș și diferențierea altitudinală a condițiilor climatice și de vegetație au drept consecință existența unui înveliș de sol zonal variat, astfel solurile se împart în mai multe unități zonale și intrazonale care constituie potențialul pedologic valorificat ca bază de dezvoltare a biocenozelor și a diverselor culturi în raport cu condițiile mediului înconjurător.

Tipurile de sol din Județul Argeș, sunt distribuite astfel: în partea nordică predomină solurile brune acide, solurile brune feriiluviale (podzolice) și podzolurile, în partea centrală se remarcă prezența predominantă a luvisolurilor albice (podzoliceargiloiluviale și eu-mezobazice, iar în partea de sud, în zonele de joasă altitudine și cu relief predominant de câmpie, predomină erodisolurile, vertisolurile, solurile brune argiloiluviale și solurile gleice.

Ca urmare a varietății formelor de relief, în județ se găsesc o varietate mare de **resurse ale solului și subsolului**.

Resursele naturale regenerabile sunt în general acele resurse care pot să se refacă dacă nu sunt supravalorificate, ele putând fi folosite pe termen nelimitat dacă sunt folosite rațional. Astfel, pe teritoriul județului au fost identificate: **pădurile**, care se întind pe o suprafață de 289.974 ha, formate din specii de stejar, fag, arțar, specii rășinoase, salcâm, la care se adaugă speciile faunistice de interes cinegetic, **fauna piscicolă** din lacurile și râurile componente reprezentată de numeroase specii de pești, solurile de calitate foarte bună pentru culturi, rețeaua hidrografică a județului reprezentată de ape curgătoare și lacuri, precum și cele de ape subterane. **Izvoarele cu ape minerale sulfuroase cu valoare terapeutică** sunt întâlnite la Brădetu și Bughea de Jos. **Potențialul hidroenergetic al rețelei hidrografice** este valorificat prin lanțul de hidrocentrale de pe Argeș. **Zăcămintele de uraniu** din județ - sursa energetică a viitorului - de **țiței și gaze naturale, cărbuni, minereuri nemetalifere** sunt materia primă a industriilor specifice. Utilizarea acestor resurse a fost premisa dezvoltării nu numai industriale, ci și agricole a județului.

Resursele naturale neregenerabile identificate pe teritoriul jud. Argeș sunt reprezentate de: **depozite de argilă, marne, nisipuri și pietrișuri** localizate în mod preponderent pe râul Argeș și afluenți ai acestuia, în apropierea localităților Curtea de Argeș, Zigoneni, Valea Sasului, Valea Danului, Mălureni etc, resurse energetice de **petrol și gaze naturale** localizate în zonele Poiana Lacului, Merișani-Vîlcele, Strâmbei și Bădești (Bogați, Leordeni, Cocu, Merișani, Miroși), resurse de **calcar ornamental** (Albeștii de Muscel), **calcar pentru ciment** (Mateiaș, Dragoslavele), **gips** (Stănești, Onești), **argile comune** (Budeasa, Câm lung, Leordeni), **gresii** (Brădetu), **balast în albiile râurilor**, utilizate în industria cimentului și a materialelor de construcții, resurse de **ape minerale și termale**, în cantități relativ mici, exploatate în zona localităților Brădet, Bughea de Sus și Bârla, **zăcăminte de lignit** (Poienarii de Muscel, Berevoești, Poienari, Jugur și Boteni), **depozite de sare** (Slătioara).

2.2.3. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică din regiunea Sud - Muntenia este în strânsă legătură cu Fluviul Dunărea, care traversează 1,075 km din teritoriul României.

Fluviul Dunărea (805.300 Km²), izvorăște din munții Pădurea Neagră Germania și se varsă în Marea Neagră (prin delta formată), curgând prin 10 țări și adunând afluenții de pe teritoriul altor 6 state. Traseul său este împărțit în trei părți: *cursul superior* (izvor - Viena), *cursul mijlociu* (Viena - Baziaș) și *cursul inferior* (Baziaș - Marea Neagră). De la Baziaș, la intrarea pe teritoriul țării, până la vărsarea în Marea Neagră, este definit cursul inferior al fluviului care este gestionat pe teritoriul României de 7 Administrații Bazinale de Apă respectiv: *Banat, Jiu, Olt, Argeș-Vedea, Slobozia-Ialomița, Prut-Bârlad și Dobrogea-Litoral*.

Fluviul Dunărea, granița sudică a regiunii Sud-Muntenia, reprezintă un punct important de comunicație cu cele 8 țări riverane, iar prin intermediul canalului Dunărea - Marea Neagră, dispune de o importanta poartă de acces către Portul Constanța.

Resursele de apă din regiunea Sud-Muntenia sunt constituite din **ape de suprafață** (râuri, lacuri naturale și lacuri de acumulare amenajate, fluviul Dunărea) și **ape subterane**.

Principalele râuri de pe teritoriul Regiunii sunt: *Olt* (615 km), *Argeș* (350 km), *Ialomița* (417 km), *Dâmbovița* (286 km) și *Prahova* (193 km). Rețeaua hidrografică a regiunii Sud Muntenia este completată de o serie de **lacuri naturale**: *Amara, Mostiștea, Suhai, Vidraru, Văcărești și Pecineagu*.

Județul Argeș beneficiază de o bogată rețea hidrografică, ce cuprinde bazinele hidrografice ale Argeșului și afluenții săi Vâslan, Râul Doamnei, Bratia, Râul Târgului, Argeșelul, ale Oltului, cu afluentul său Topolog, și ale Vedei. Cel mai mare colector este râul Argeș, care drenează partea de nord și nord-vest a județului și care îl străbate pe o lungime de 140 km. Către sud, dealurile sunt străbătute de ape curgătoare, formând trasee largi.

Râul Argeș reprezintă principal arteră hidrografică a orașului, albia sa formând marginea estică a acestuia pe o distanță de 10 km. Are o lungime de 350 km adunându-și apele de pe o suprafață de aproximativ 12.550 km², orientat de la N către S-E.

Râul Argeș împreună cu afluenții săi formează unul dintre cele mai importante bazine hidrografice ale țării, având în vedere potențialul hidroenergetic și alimentările cu apă a centrelor populate și industrial, precum și irigarea terenurilor agricole. Acesta are o

lungime de 350 km având izvoarele sub creasta Munților Făgăraș, de unde izvorăsc cele două râuri Capra și Buda, care prin unirea lor dau naștere râului Argeș.

Condițiile de formare a lacurilor țin de caracteristicile geologice (loessuri), de relief (câmpuri, arii subsidente), de morfohidrografia luncilor, de ariditatea climei, de regimul hidric și de activitățile antropice. În funcție de aceste elemente, în arealul regiunii, lacurile pot fi grupate în **lacuri naturale** cu mai multe tipuri genetice și **lacuri antropice**. Regimul hidrologic și hidrochimic al lacurilor depinde foarte mult de condițiile climatice și de mărimea bazinelor care prin debit asigură sau nu aportul de apă.

Lacurile domină județul, aici regăsindu-se o mare varietate de lacuri naturale și artificiale. În zona montană înaltă se află 20 de lacuri glaciare (Capra, Călțun, Buda, Podul Giurgiului, Platinu). Cel mai mare lac antropoc din județ este Vidraru, cu o suprafață totală de 870 de hectare și o adâncime de 155 metri. Alte lacuri antropice de acumulare de pe râul Argeș, ce dispun de un bazin hidrografic de 12.500 km², din care valorificați sunt aproximativ 745 km² (Oești, Albești). Lacurile Vâlcelele și Budeasa se numără printre cele mai mari după lacul Vidraru. În sudul județului, iazurile naturale din Piemontul Cotmenei ca și cele create de om pe râurile de șes reprezintă atracțiile pentru pescarii sportive. În Subcarpații Getici, la Nucșoara, există Lacul Învârtita, format pe gips, singurul de acest fel cunoscut în țară, având o suprafață de 2,2 ha și adâncime maximă de 5m.

Toate lacurile de acumulare gestionate de Administrația Bazinelor de Apă, Argeș-Vedea de pe teritoriul județului Argeș sunt dotate cu centrale hidroelectrice, excepție făcând acumulara nepermanentă Mărăcineni, scopul principal al acestora fiind de atenuare a undelor de viitură de pe râul Doamnei în vederea evitării inundării Municipiului Pitești.

De asemenea, în **Județul Argeș se află un număr de 40 lacuri de categoria C și D cu folosință piscicolă**, care în majoritate sunt realizate prin bararea cursurilor de apă și nu au incinte îndiguite. Pe unele cursuri de apă din Județul Argeș, aceste lacuri sunt realizate în cascadă.

2.2.4. Clima

Disponerea în trepte a reliefului **Regiunii Sud-Muntenia** conduce la apariția următoarelor tipuri de climă: *climatul de munte, climatul de deal, climatul de câmpie*. Zonalitatea verticală pregnantă impune separarea a două tipuri: subtipul climatului alpin, corespunzător înălțimilor de peste 1900 m și subclimatul munților mijlocii.

Temperatura medie anuală se reduce de la sud spre nord, respectiv de la valori de peste 11°C caracteristice luncii și teraselor Dunării, porțiunilor sudice ale Bărăganului de Sud și Bălții Ialomiței, până la valori de mai puțin de -2°C pe plaiurile alpine. Temperatura medie a lunii celei mai reci - ianuarie - scade dinspre sud și Sud-

Muntenia, de la circa 2°C în lunca Dunării, la valori mai mici de -3°C pe câmpurile interfluviale, fiind ușor mai crescută în regiunea deluroasă cu altitudini de 300-500 m, după care scade din nou o dată cu creșterea altitudinii până la mai puțin de -10°C pe plaiurile alpine. Temperatura medie a lunii celei mai calde - iulie - variază în același sens, de la valori mai mari de 23°C în regiunile sudice din lunca și terasele Dunării, la valori de 22-23°C pe câmpurile interfluviale, atingând temperaturi de 20-22°C în zonele de deal și podiș situate la 500 altitudine, pentru ca să se reducă sensibil până la mai puțin de 8°C în zonele alpi.

Vânturile puternice bat tot timpul anului, dominante fiind cele de nord-vest și est. Climatul de deal este influențat de prezența unor fenomene de întrepătrundere a elementelor climatice atât dinspre munte, cât și dinspre câmpie. În câmpie în timpul iernii predomină vânturile geroase dinspre stepa rusă (crivăț) în est, iar din sud - vest bate austrul care are intensitatea mai mică decât crivățul și prevestește seceta.

Poziția geografică și relieful înconjurător care îl protejează de influența vânturilor din vest și est, asigură județului o climă temperat-continental, cu influențe oceanice și submediteraneene. În ceea ce privește temperaturile extreme înregistrate la Stația de Observare Pitești amintim: -19,4°C (26 ianuarie 2000) și 39,8 °C (4 iulie 2000). Pe lângă mari variații de temperatură, există și mari diferențe în ceea ce privește cantitatea de precipitații de la 1092,9 litri/mp în anul 2014, la 441,4 litri/mp în anul 2000 înregistrată la *Stația de Observare Pitești*.²⁶

Așezarea între dealurile piemontane înalte, pe terasele Argeșului, influențează climatul, **Municipiul Pitești având un topoclimat de vale cu predominarea tipului cald, moderat.**

Temperatura medie a aerului variază între 9⁰-10⁰C, media lunii ianuarie fiind de 2.4⁰C și cea a lunii iulie de 20,7⁰C cu o amplitudine anuală de 23,1⁰C.

Circulația aerului se produce dinspre NE(26%), N(14%), V(12%), E(11%), viteza medie anuală a vântului fiind de 2,6 m/s. Vânturile dinspre N, NE și E poartă denumirea de „crivăț”, vânturile de V poartă denumirea de „austru”, vânturile din S-SE poartă denumirea de „băltărețul”, iar cel ce bate primăvara și vara din direcția Carpaților Meridionali poartă denumirea „munteanul”.

Din punct de vedere al **precipitațiilor**, se observă o depășire a mediei pe țară, acestea oscilând între 680 și 700 mm annual, umiditatea atmosferică urcând la valoarea de 68%.

²⁶ Sursa: <https://arges.insse.ro/despre-noi/despre-judetul-arges/geografie-in-statistici/>

2.2.5. Fauna și flora

Etajarea biopedoclimatică a regiunii Sud - Muntenia este mult mai evidentă pe versantul sudic al Carpaților Meridionali și ai Munților Baiului, Ciucaș și Siriu, cuprinzând *etajul alpin, etajul subalpin și etajul forestier*. La acestea se adaugă *zona pădurilor de foioase nemorale* în unitățile de deal și podiș, în timp ce în Câmpia Română se dezvoltă *silvostepa și stepa*.

Etajul alpin cuprinde pajiști cu plante scunde și tufărișuri pitice și se întâlnește în Munții Făgăraș, Munții Iezer, Munții Leaota și Munții Bucegi.

Etajul subalpin este situat, în general, între 1.700-1.800 m și 2.200-2.400 m și apare în Munții Făgăraș, Munții Iezer, Munții Leaota, Munții Bucegi, Munții Piatra Craiului, Munții Ciucaș și Munții Baiului.

Etajul pădurilor de molid se dezvoltă în mod natural între 1.200 m și 1.700-1.800m. Molidișurile sunt bine dezvoltate în Carpații Orientali (Munții Ciucaș, Munții Baiu), pe când în Carpații Meridionali se prezintă, în general, sub forma unor benzi destul de înguste care înconjoară etajul subalpin. *Subetajul pădurilor de fag și de amestec de fag cu rășinoase* întâlnește în dealurile înalte și pe versanții munților până la altitudini de 1.200-1.400 m. *Pădurile de amestec de fag cu rășinoase* ocupă suprafețe foarte mari în Carpații Orientali, în Munții Baiului și Ciucaș și în estul Subcarpaților Getici și în Subcarpații de Curbură. *Zona pădurilor de foioase nemorale* (pădurile de stejar, ulm, jugastru, sorb) ocupă câmpiile înalte, situate la altitudini de aproximativ 100-300 m (Câmpia Găvanu-Burdea, Câmpia Ploiești).

Zona de silvostepă se întinde ca o fâșie de lățimi variabile în sudul Câmpiei Române, având o dezvoltare mai mare în partea de vest a Bărăganului. Extinderea utilizării antropice a făcut ca pajiștile de silvostepă să dispară în cea mai mare parte, ca și multe dintre păduri, cele rămase fiind puternic transformate datorită pășunatului în pădure și a exploatărilor forestiere. Aici, se întâlnesc specii de stejar pufos, stejar brumăriu, cărpiniță și arțar tătăresc.

Zona de stepă este localizată în estul Câmpiei Române, ocupând jumătatea estică a Câmpiei Bărăganului. Vegetația primară de stepă a fost, aproape în totalitate, înlocuită cu culturi agricole, iar în porțiunile restrânse în care se mai află vegetație naturală, aceasta este puternic degradată datorită pășunatului excesiv. În condiții locale specifice (exces sau deficit pronunțat de umiditate, condiții nefavorabile), apare o vegetație diferită de cea caracteristică pentru condițiile zonale, numită vegetație intrazonală și azonală, fiind reprezentată de vegetația psamofilă (de nisipuri, localizată în Câmpia Bărăganului), vegetația de sărătură (în jurul lacurilor și izvoarelor sărate sau în locuri depresionare, cu sol sărăturat, din estul Câmpiei Române) și vegetația de luncă (existentă în luncile interioare din județele Argeș, Dâmbovița, Ialomița și Teleorman).

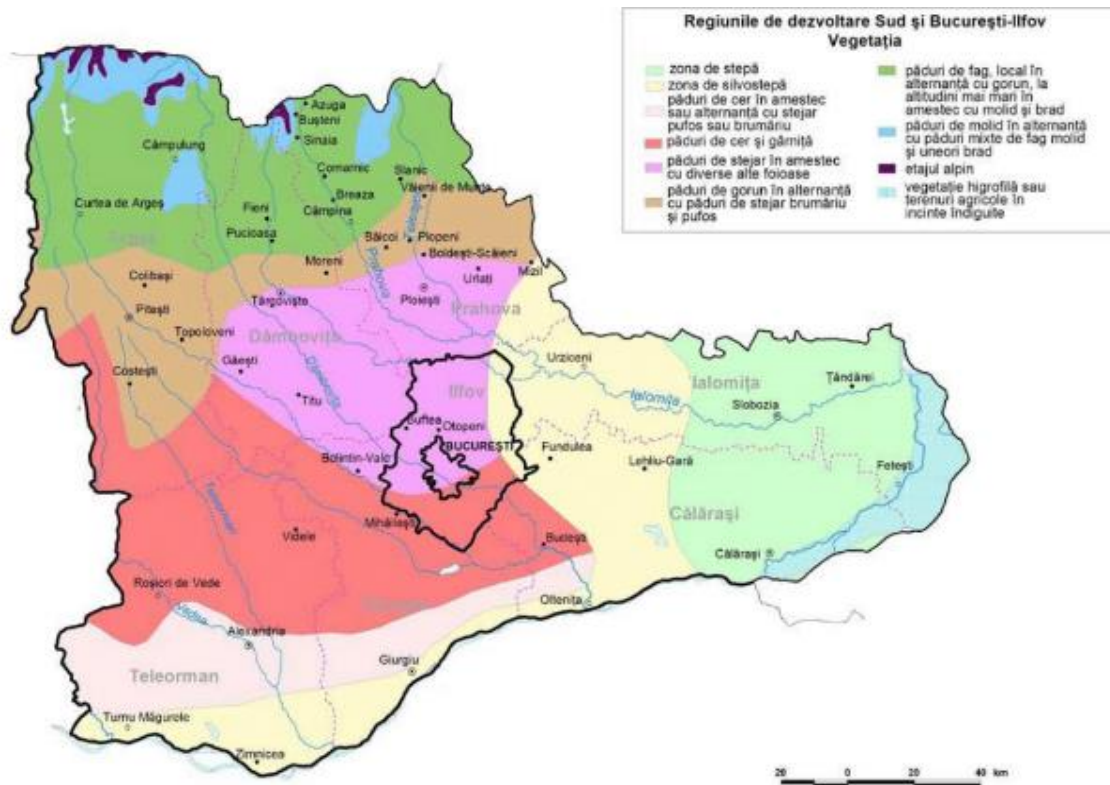

Fig. 2.9. Zonele și etajele de vegetație din Regiunea Sud Muntenia ²⁷

Fauna caracteristică regiunii este variată, iar distribuția acesteia este în concordanță cu condițiile de mediu impuse de zonele și etajele de vegetație, la care se adaugă câteva particularități în privința compoziției, originii și distribuției geografice a speciilor. Dintre *mamifere*, în spațiile deschise, cultivate agricol, se întâlnesc: popândăul, hârciogul, șoarecele de câmp, orbetele, etc. Pădurile adăpostesc o faună bogată de *vertebrate* între care: căpriorul, mistrețul, vulpea, viezurele, pisica sălbatică, veverița, etc. Totodată, în pădurile carpatice se întâlnesc ursul și râsul. În Munții Făgăraș, lezer și Bucegi există următoarele specii de mamifere: veveriță, mistreț, cerb, căprior, vulpe, lup, urs, râs, capră neagră, etc.

Avifauna este mult mai variată comparativ cu cea a mamiferelor. Astfel, la cele mai mari înălțimi din Munții Făgăraș, Bucegi, lezer, Ciucaș se întâlnesc: codros de munte, acvila, etc. În pădurile de foioase se întâlnesc: mierla, cinteza, privighetoarea, uliu, etc. În lunca Dunării, lucrările hidroameliorative au dus la înlocuirea pădurilor inundabile naturale prin plantații de plop în monocultură, care nu oferă condiții bune de cuibărit pentru păsări. Aici, se remarcă următoarele specii: stârcul cenușiu, egretă mică, stârcul galben, vânturelul, etc. În zonele ihtiofaunistice se regăsesc: păstrăvul în râurile de munte, scobarul în sudul Subcarpaților și nordul Podișului Getic, cleanul în sudul Podișului Getic și Câmpia Română, iar în Dunăre sunt caracteristice ihtiocenozele

²⁷ Sursă: Institutul de Geografie al Academiei Române

de crap și mreană. Dintre artropodele mediteraneene, periculoase sunt scorpionul și cârcăiacu.

Flora are o distribuție etajată în funcție de unitățile de relief: în zona de câmpie se dezvoltă pâlcuri de cer și de gârniță, uneori și de stejar pedunculat, care alternează cu pajiști stepizate și cu terenuri agricole, în regiunile deluroase și de podiș și în zona montană joasă cu altitudini cuprinse între 300-1300 m se desfășoară etajul pădurilor de foioase alcătuit din gorun, carpen în amestec cu fag, iar la altitudini cuprinse între 1300-1800 m se desfășoară etajul pădurilor de brad și molid, etajele subalpine și alpin situate la peste 1800 m sunt constituite din tufărișuri (jnepeni, ienupăr) ce alternează cu pajiști alpine formând o importantă bază furajeră pentru pășunatul sezonier. În Munții Făgăraș se mai păstrează pâlcuri de zâmbru care este un relict glaciatic.

Flora argeșeană cuprinde pe lângă o sumedenie de plante foarte folositoare omului pentru consum (fragi, zmeură, mure) și specii de plante rare, ocrotite de lege cum sunt: smârdanul, iedera galbenă, ghintura galbenă, floarea de colț. Flora bogată cuprinde rarități floristice, multe cu statut de monumente ale naturii, precum *garofița Pietrei Craiului*, *floarea de colț*, *iedera albă*, *smârdarul*, *Papucul-Doamnei*.

De asemenea, **fauna argeșeană** este deosebit de bogată și variată, incluzând specii rare, precum capra-neagră, râsul, vipera, corbul și cocoșul de munte. Extinderea domeniului forestier a favorizat dezvoltarea habitatelor care au oferit un mediu propice unui număr mare de mamifere, unele de interes cinegetic, printre care: cerbi, mistreți, urși, căprioare, lupi, vulpi, râși, veverițe, jderi, pisica sălbatică, dihor, popândău, prepelițe, potârniche. Cel mai valoros element îl reprezintă **capra neagră** cu o frecvență mare pe crestele Munților Făgăraș, **declarată monument al naturii și ocrotită de lege**.

Printre elementele de **avifaună** pot fi enumerate cocoșul de munte, ierunca, vultur pleșuv, acvila de piatră, cinteza. În zona de câmpie sunt frecvente rozătoarele: șoareci, iepuri, hârgiogi, șopârle. Apele sunt populate cu specii de păstrăvi, mreană, crap și caras. O specie endemică deosebit de interesantă este aspretele (*Romanichtys Valsanicola*), întâlnit numai pe un mic sector al râurilor Argeș și Vâlsan. Pe lacurile de acumulare apar în număr mare păsări de baltă, cum sunt specii de rață sălbatică, gâsca cenușie, barza, etc.

În Municipiul Pitești, dispunerea vegetației și a faunei este în general zonală, apărând și elemente de azonalitate datorate unor particularități ale rețelei hidrografice (ascensiunea nivelului freatic în cadrul luncilor) și a unor intervenții de ordin antropic.

Specificul forestier face legătura între etajul stejarului și cel al gorunului, tot aici identificându-se și limita sudică a mesteacănului alb (*Betula verucosa*). Vegetația forestieră ocupă suprafețe importante, **Pădurea Trivale reprezentând cea mai importantă suprafață silvică, ce se întinde spre vest și nord, dincolo de limitele administrative ale orașului**.

Speciile reprezentative în această pădure sunt **cvercineele mezofile**: gorunul (*Quercus petraea*), stejarul pedunculat (*Quercus robur*), carpenul (*Carpinus betulus*),

fagul (*Fagus silvatica*), garnița (*Quercus frainetto*), cerul (*Quercus cerrus*), ulmul (*Ulmus campestris*, *Ulmus foliacea*, *Ulmus ambigua*). Local mai apar paltinul (*Acer pseudoplatanus*), arțarul (*Acer campestris*, *Acer platanoides*), frasinul (*Frasinus excelsior*), jugastrul (*Acer campestris*), teiul (*Tilia parvifolia*, *Tilia cordata*), castanul, salcâmul, dar și arbuști cum ar fi: cornul (*Cornus mas*), sangerul (*Cornus sanguinea*), păducelul (*Crataegus monogyna*), măceșul (*Rosa canina*), porumbarul (*Prunus spinosa*), murul (*Rubus subulctus*), mărul pădureț (*Malus silvestris*), cătina, alunul (*Corylus avellana*).

În partea sud-vestică a orașului, în prelungirea **Pădurii Trivale**, pentru a reduce impactul vizual produs de depozitul de deșeuri menajere de la Albota, a fost plantată în trecut o centură verde, alcătuită din pini.

Altă asociație este cea a **pășunilor**, care ocupă suprafețe destul de întinse. În locul pădurii, pe pajiștile secundare, întâlnim iarba vântului (*Agrustis tenuis*), păiușul (*Festuca rubra*, *Festuca valesiaca*), teposica (*Nardus stricta*), trifoiul (*Trifolium arvense*).

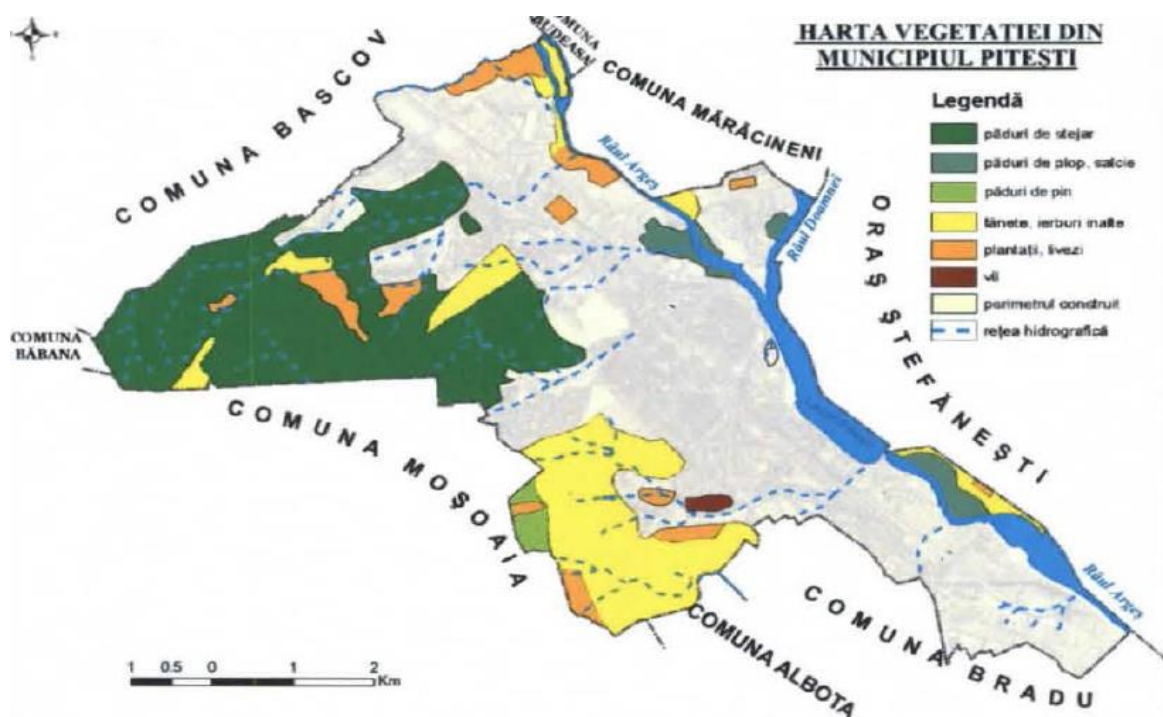

Fig. 2.10. Harta vegetației din Municipiul Pitești ²⁸

Fenomenul intrazonal floristic este prezent în albia majoră a Argeșului și a afluenților săi, sub forma unor specii cum sunt arinul (*Alnus glutinosa*, *Alnus incana*), plopul (*Populus tremula*, *Populus alba*, *Populus nigra*), salcia (*Salix sp*), care însoțesc cursurile râurilor numai în anumite sectoare. Din loc în loc, în funcție de gradul de umiditate, se adaugă și unele specii ierboase hidrofile ca rogozul, tipirigul (*luncus sp.*),

²⁸ Sursa: "Studiu privind calitatea mediului din Municipiul Pitești", Liviu Mustață

papura, sau unele specii xerofile cum ar fi barboasa (*Andropogon ischaeum*), ovasciorul (*Bromus sp.*).

În cadrul parcurilor și spațiilor verzi din oraș, pe lângă speciile amintite, se mai întâlnesc unele **specii rare**, chiar pentru flora țării noastre, **ocrotite prin lege**: un arbore de tisa (*Taxus baccata*), un conifer din specia *Gyngko biloba* (pe Str. Egalității nr.15), liliac (*Syringa pers. L.* pe B-dul Republicii nr. 52), stejarul hibrid *Quercus pseudodalechampii* (în Pădurea Trivale), feriga *Botrychium Virginianum* (în Pădurea Valea Mare-Podgoria, Enculești).

De asemenea, în parcurile și spațiile verzi din oraș mai pot fi admirate unele plante decorative: *lalele, garoafe, trandafiri, crizanteme, magnolii, liliac, tei*, etc.

În ceea ce privește **fauna**, în *Pădurea Trivale* pot fi întâlnite: căprioara (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrota*), vulpea (*Vulpes vulpes*), veverița (*Sciurus vulgaris*), viezurele sau bursucul (*Meles meles*), jderul (*Martes martes*), nevăstuica (*Mustela nivalis*), dihorul comun (*Mustela Putorius putorius*). Se adaugă și unele insectivore ca ariciul (*Erinaceus eupropaeus roumanicus*), cârtița (*Talpa europaea*), chitoranii (*Sores araneus*). De asemenea, în *Pădurea Trivale* este amenajată o grădină zoologică, iar noaptea pot fi întâlniți lilieci (*Vespertilio murimus*).

Păsări sedentare și migratoare completează fauna zonei, acestea populând atât câmpurile, pădurile, lacurile, dar și spațiul intravilan. Mai răspândite sunt: ciocârlia (*Alauda arvensis*), privighetoarea (*Luscinia megarphynchos brehm*), cucul (*Cuculus canorus*), pupăza (*Upupa epops*), mierla (*Turdus merula*), turturica (*Streptopelia turtur*), cinteza (*Fringilla coelebs*), pițigoii (*Parus major*), graurul (*Sturnus vulgaris*), ciocănitorea pestriță (*Dendrocopus major*), rândunica (*Hirundo rustica*), vrabia (*Passer domesticus*), gaița (*Garrulus glandarius*), pitulicea (*Troglodytes troglodytes*), ș.a.md.

2.3. ISTORICUL MUNICIPIULUI PITEȘTI

Urme ale existenței omului în această arie datează din paleolitic, aici gasindu-se urme ale culturii de prund, distinctivă pentru activitatea umană din paleoliticul inferior în Europa.²⁹ În perioada daco-romană, teritoriul orașului actual a făcut parte din regiunea Moesia Inferioară, iar mai târziu din Dacia Malvensis. Din aceea perioadă datează și numeroasele fragmente de zidărie, ceramic și monede. În apropierea orașului, la Albota a existat un castru roman, tabără militară fortificată construită pe granița estică a Daciei romane.

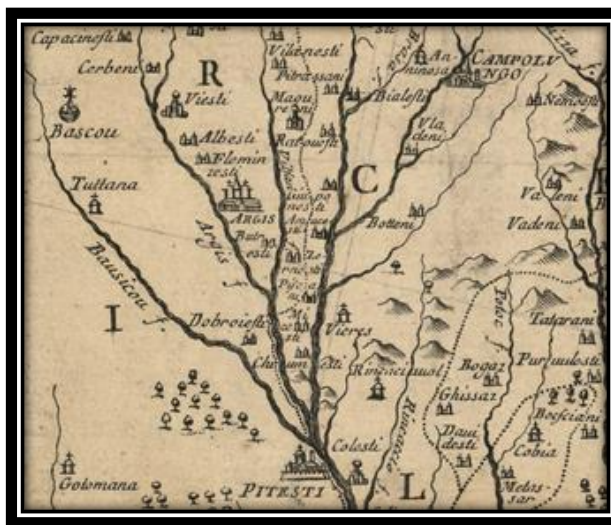
²⁹ Sursă: Nania, I., *Aria culturii de prund în România*, în „*Studii și comunicări*”, Muzeul din Pitești, Pitești, 1968, pag. 17-19

Piteștiul a fost reședința temporară a voievozilor Basarab Tepeluș cel Tânăr, Mihnea cel Rău și Vlad cel Tânăr. Orașul s-a dezvoltat în mod gradat, de la sat și târg ajungând la titlul de oraș, dobândit la începutul secolului al XIV-lea. Prima atestare documentară datează din 20 mai 1388 când domnul Mircea cel Bătrân întărește Mănăstirea Cozia cu „o moară în hotarul Piteștilor”. Atestarea documentară de la 1388 a făcut din Pitești, alături de Câmpulung, Curtea de Argeș, Brăila, Roșiori de Vede și Slatina, unul dintre cele mai vechi târguri din Țara Românească.

Prima menționare a Piteștiului ca oraș apare la 1 aprilie 1510, într-o carte a lui Vlăduț. Cancelaria Domnitorului Neagoe Basarab (1512-1521) emis la 22 noiembrie 1517, un hrisov în care este semnalată existența curților domnești la Pitești.

Ea mai este confirmată, la 27 august 1582, atunci când se face referire la organizarea orașenească a comunității, condusă de un județ și de 12 pârgari. În oraș au avut proprietăți numeroși boieri și dregători, dintre aceștia cei mai de seamă au fost Goleștii, Izvoranii, Cantacuzinii, Craioveștii, dar și doi domnitori, Mihai Viteazul (1593-1601) și Neagoe Basarab, acesta din urmă construind între 1512 și 1521 la Pitești, curtea voievodală. Pe baza unei mărturii scrise, datând din anul 1640, se vorbea despre numeroasele biserici, dar și de cele 200 de case care adăposteau circa 1.000 de suflete. În anul 1656, sub domnia lui Constantin Șerban și a doamnei Bălașa, se construiește pe fundațiile unui vechi lăcaș, Biserica Domnească Sfântul Gheorghe. Aflată în inima orașului, biserica a fost prima compoziție supraetajată pe coloane de cărămidă din Țara Românească.

Între 19 octombrie și 8 noiembrie 1714, la porunca domnitorului Ștefan Cantacuzino, Piteștiul l-a găzduit pe regele Carol al XII-lea al Suediei.

Până în 1746, Piteștiul, avea șapte-opt biserici, iar numărul caselor ajunsese la

250, estimându-se că ar fi adăpostit 1.250 de locuitori. O mărturie din anul 1791, caracteriza orașul ca pe un târgușor cu opt biserici, o mănăstire, mai multe case boierești și locuințele ispravnicilor de district. Pe 26 octombrie 1802, în jurul orei 11, un cutremur de adâncime, cu o magnitudine de 7,9 grade pe scara Richter s-a resimțit violent la Pitești, Biserica Sfântul Nicolae fiind distrusă de intensitatea acestuia, dar a fost ulterior reconstruită. La 18 august

1848, un grav incendiu a afectat orașul, distrugând trei mahalale și trei biserici, inclusiv Sfântul Nicolae.

Pe baza datelor fiscale din anul 1824, s-a consemnat faptul că în oraș erau 1.011 familii, circa 700 de case și aproximativ 5.000 de locuitori. În anul 1832, pe baza datelor statistice repartizate teritorial, se stabilea numărul caselor de locuit la 773, ele fiind împărțite în 4 cartiere, 14 mahalale, 5 tăbăcării. La recensământul din 1859, Piteștiul avea 7.229 de locuitori și 1.889 de clădiri. În acea perioadă, populația era formată din agricultori și liber-profesioniști (65%), meseriași (20%), comercianți (15%) și fabricanți (0,2%).

La sfârșitul secolului al XIX-lea, Piteștiul era reședința județului Argeș și avea 15.570 de locuitori. În oraș funcționau un liceu, „I.C.Brătianu”, o școală de meserii, 3 școli primare de băieți și 3 de fete, o școală catolică, una evreiască, una luterană, o fabric de postav, una de produse chimice și un spital. Erau în oraș 11 biserici ortodoxe, una catolică, una protestantă, una luterană, una armenească și o sinagogă.³⁰

În 1950, Piteștiul a devenit reședința regiunii Argeș, precum și a raionului Pitești din cadrul acesteia, totuși, el nu făcea parte din acel raion, fiind organizat ca oraș regional subordonat direct regiunii, având arondate în această capacitate mai multe comune din împrejurimi, inclusive viitoarele orașe Mioveni (pe atunci, comuna Colibași) și Ștefănești. În 1968, orașul a devenit municipiu de reședință a județului Argeș, reînființat.

³⁰ Sursă: Lahovari, George Ioan (1901) „Pitești, oraș”. Marele Dicționar Geografic al României, București:Stab. Grafic J.V.Socecu. p. 735

Stema orașului

Stema municipiului a suferit de-a lungul timpului numeroase schimbări, însă a păstrat principalele elemente simbolice. Stema orașului medieval, descoperită recent de un muzeograf de la Muzeul Pitești, avea reprezentată o cruce care pare latină.

Stema din perioada interbelică avea forma unui scut albastru și un turn medieval pe care se află un vultur ce ține în gheare steagul României.

Stema actuală a Municipiului Pitești

Turnul medieval simbolizează dinastia Basarabilor, cei cărora li se datorează organizarea Țării Românești. Vulturul este simbolul latinității, fiind întâlnit pe mai multe steme din România, acesta întruchipează curajul, puritatea, libertatea, hotărârea și puterea. Scutul albastru simbolizează cerul.

2.4. PROFILUL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Distribuția orașelor în regiune și în județele componente oferă informații relevante cu privire la oportunitățile oferite populației din punct de vedere economic și social. Concentrarea anumitor activități umane în anumite regiuni indică existența resurselor economice, naturale și umane care au contribuit la creșterea avansului economic și diversificarea ariilor ocupaționale. De asemenea, distanțele dintre orașe indică și arealul înconjurător influențat de acestea. O distanță mai mare între orașe indică o influență mai ridicată, în timp ce o densitate mai mare a orașelor indică o influență scăzută asupra regiunilor periurbane. Este dificil de estimat cu exactitate modul în care orașul influențează zonele învecinate, dar odată ce un oraș se înscrie pe un trend ascendent de dezvoltare, probabilitatea de apariție a unor noi orașe în apropiere devine din ce în ce mai redusă.

Zona economică funcțională a orașelor se întinde, de obicei, dincolo de zona administrativă. Cu cât cresc mai mult orașele, cu atât această zonă devine mai mare. În țările cele mai dezvoltate, zonele economice funcționale ale orașelor sunt descrise ca zone-tampon de circa o oră de mers cu mașina, acesta reprezentând timpul maxim pe care majoritatea oamenilor sunt dispuși să îl petreacă pentru navetă.

Investițiile teritoriale integrate reprezintă un instrument de stimulare a creării de zone urbane funcționale și de aplicare a acestui obiectiv strategic.

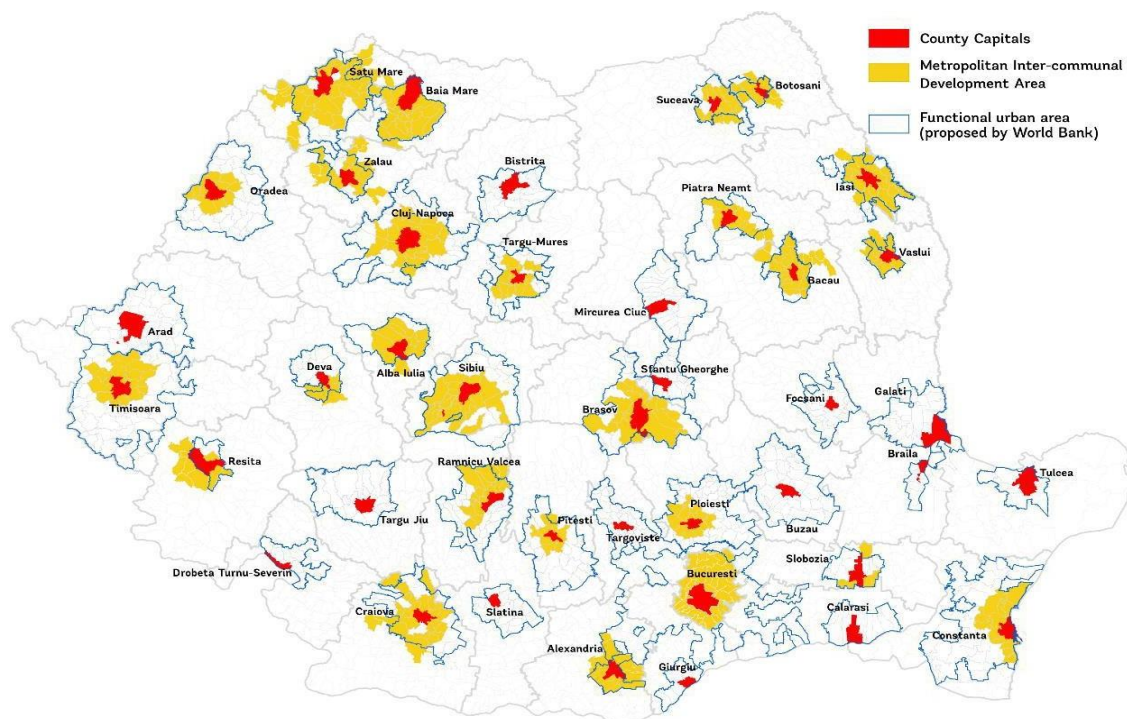

Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (studiu realizat de Banca Mondială)

De asemenea, o problemă importantă căreia trebuie să-i facă față dezvoltarea metropolitană durabilă este expansiunea necontrolată a zonelor urbane și periurbane înconjurătoare. Extinderea urbană este o problemă generală în România iar mecanismele de contracarare și dirijare a acesteia continuă să lipsească sau să fie insuficiente. Planurile de amenajare a teritoriului zonei metropolitane ar putea coordona proiecte de dezvoltare a teritoriului metropolitan. Faptul că planurile urbanistice generale nu sunt actualizate în mod regulat are un impact negativ asupra unei dezvoltări controlate și armonioase.

Un studiu al Băncii Mondiale, realizat în anul 2019, arată extinderile urbane realizate în perioada 1990-2018:

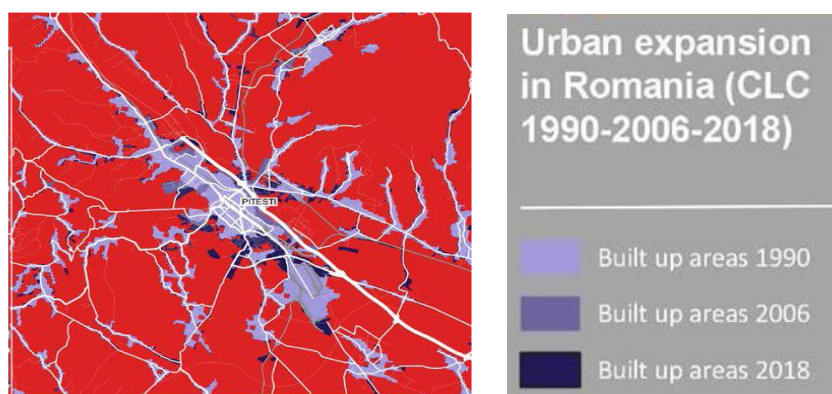

Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Pitești

Din punct de vedere al organizării spațiale a teritoriului, **profilul spațial la nivelul Municipiului Pitești** ține strict de știința urbanismului. Dezvoltarea orașelor este legată de amplasarea lor, adică de poziționarea față de rețelele de schimburi. Acest lucru a constituit factorul determinant de-a lungul istoriei. Din acest punct de vedere, datorită Argeșului ce traversează zona, teritoriul municipiului Pitești are un trecut bogat și deci o tradiție.

Cu cât orașul este mai evoluat, cu atât segregarea funcțional-teritorială este mai profundă și mai bine definită. Această zonare funcțională a intravilanului influențează direct o serie de alte aspecte ale vieții urbane: repartiția populației, direcționarea transportului public de călători, distribuția alimentării cu apă și energie etc. Conturarea zonării funcționale, ca și creșterea teritorială, poate fi atât rezultatul unei dezvoltări spontane cât și acela al unei amenajări dirijate, ultima situație fiind mai frecventă la orașele din statele care au trecut printr-o fază de economie centralizat planificată.

Evoluția urbanistică a unei așezări este descrisă în cadrul unui *Plan Urbanistic General (PUG)*. *Planul Urbanistic General (PUG)* reprezintă documentul cu caracter de reglementare, care constituie baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare la nivel local.

Existența unor PUG-uri actualizate, care să exprime în mod realist condițiile și nevoile în continuă schimbare de la nivel local, reprezintă o precondiție semnificativă pentru o dezvoltare locală armonioasă. Se constată că nici la nivelul municipiului Pitești PUG-ul existent (realizat în anul 1999) nu mai reprezintă nevoile reale funcționale, operaționale și de reglementare pentru teritoriul urban și nici din perspectiva unei dezvoltări urbane durabile, motiv pentru care acest document se află în plin proces de reactualizare.

Astfel, conform ultimei revizii a *Planului Urbanistic General*, limita intravilanului localităților s-a modificat, incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, suprafețe de teren care, în baza unui *Plan Urbanistic Zonal* au fost introduse în intravilan, precum și suprafețe necesare dezvoltării din următorii ani. Acest lucru nu va influența însă negativ structura principalelor zone funcționale la nivelul municipiului Pitești, acestea menținându-se pe aceleași amplasamente și în viitorul apropiat.

Zonificarea funcțională a Municipiului Pitești s-a stabilit în conformitate cu *Planșa de Reglementări a PUG-ului* în funcție de categoriile de activități pe care le cuprinde localitatea și de ponderea acestora în teritoriu. Pe baza acestei zonificări s-au stabilit condițiile de amplasare și de conformare ale construcțiilor, ce se vor aplica în cadrul fiecărei zone funcționale.

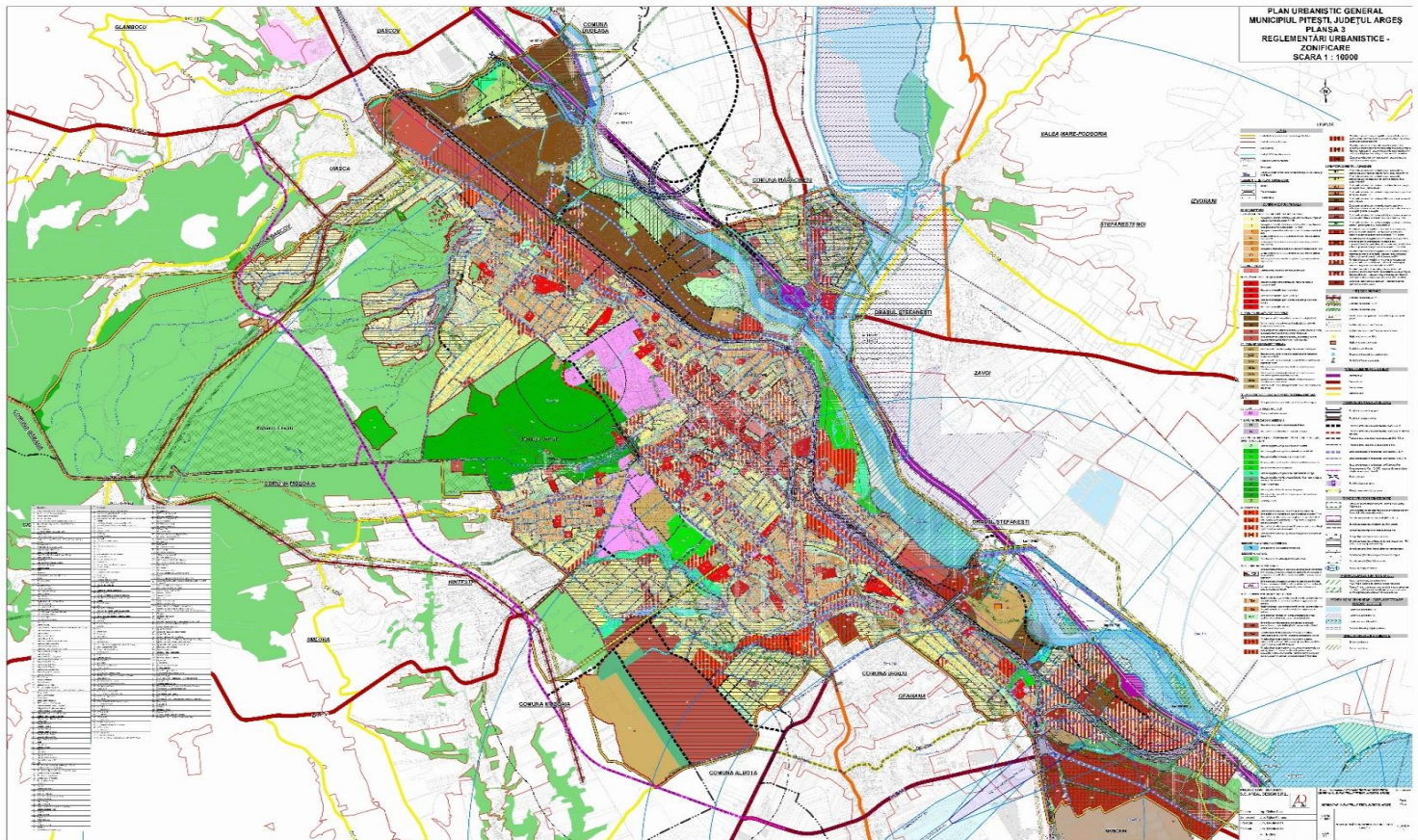

Fig. 2.13. Plan Urbanistic General Mun. Pitești - Planșa 3: Reglementări urbanistice, Zonificare

Pentru o mai bună operativitate în folosirea *Regulamentului Local de urbanism a municipiului Pitești* și a urmării prescripțiilor cuprinse în acesta, **teritoriul intravilan s-a împărțit în unități teritoriale de referință - U.T.R.-uri** - și cuprinde prescripții de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale precum și reglementările U.T.R.-ului respectiv.

Fiecare U.T.R. în parte a fost delimitat pe baza următoarelor criterii:

- ❖ *Funcțiune predominantă existentă;*
- ❖ *Împărțiri și arondări existente (administrative, funcționale);*
- ❖ *Cadrul natural;*
- ❖ *Criterii istorice și socio-culturale.*

Astfel, **teritoriul intravilan al municipiului Pitești s-a divizat în 34 de U.T.R.-uri**, începând cu UTR 1 - zona centrală și terminând cu UTR 34 - zona de agrement a *Pădurii Trivale*, cu restaurantul "*Cornul Vânătorului*" și care are un mic trup UTR 34 A - *Grădina Zoologică*. De asemenea, zonele cu destinație specială au fost încadrate în UTR 33 (limitat la N-V de *Calea Drăgășani*) și UTR 33 A (zona *Căpitan Cutui*). Mai este de remarcat faptul că UTR 23 (zona străzii *Balotești*) are un mic trup - zona *Schitului Balotești*.

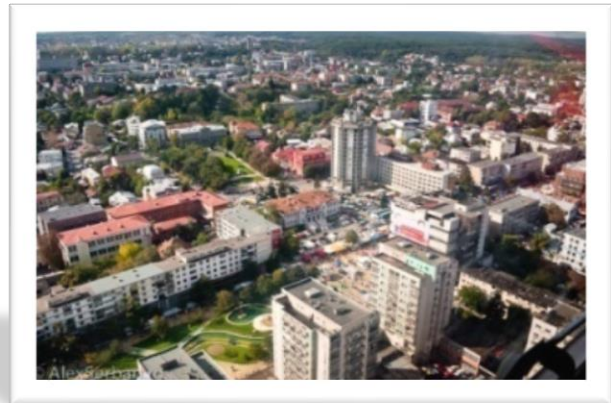

Din punct de vedere funcțional, orașul respectă organizarea și structura orașelor moderne: **spațiul administrativ și cultural al orașului** se suprapune vetrei inițiale a orașului (centrul orașului), **spațiul rezidențial**, format din mai multe cartiere, este grupat în jurul centrului civic, iar **zonele industriale** se găsesc poziționate la periferie (în nordul și sudul orașului).

Suprafața orașului, precum și raportul dintre suprafața intravilanului și extravilanului s-a modificat de-a lungul timpului. Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilanul propus are la bază bilanțul teritorial al intravilanului existent, corectat cu mutațiile de suprafețe în funcție de planul parcelar. **Conform ultimei modificări a suprafeței Municipiului Pitești**, din anul 2017, aceasta este de **4.095,12 ha**, din care cea mai mare parte aparține **intravilanului - 2.722,23 ha** (adică 71,4% din suprafața totală a orașului, care cuprinde pe lângă localitatea de bază și trupurile de intravilan dispersate în cadrul teritoriului administrativ) - în timp ce **extravilanului** îi aparțin doar **1.372 ha**.

Structura și **organizarea ecosistemului urban Pitești** se referă la modul de organizare a vetrei, centrul civic cu unitățile administrative și culturale, zonele în care sunt amplasate obiectivele industriale, cartierele de locuit, infrastructura urbană, configurația tramei stradale, etc.

Astfel, **nucleul urban central** ocupă partea centrală, se suprapune vetrei inițiale a orașului și concentrează cele mai importante instituții și servicii de interes public: *Primăria, Prefectura, Consiliul Local, Direcția Generală a Finanțelor Publice, Direcția Județeană pentru Evidența Populației, Curtea de Apel, Registrul Comerțului, Parchetul, hoteluri, muzee, cinematografe, teatre, spitale, clinici, instituții de cult, biserici, hypermarket-uri, mall.*

Pitești - zona centrală

Suprafața majoritară a intravilanului municipiului Pitești este ocupată de **zona de locuințe și funcțiuni complementare**, reprezentând un procent de 50,10% din total intravilan, iar raportat la suprafața întregii unități administrativ teritoriale, suprafața ocupată de zona de locuințe și dotări complementare reprezintă o treime din total. De asemenea, din totalul *zonei de locuințe și funcțiuni complementare*, 11% reprezintă proporția locuințelor colective, restul fiind ocupat de locuințe individuale cu maxim P+2 niveluri.

Zona unităților industriale și de depozitare ocupă locul doi în ierarhia zonificării funcționale, reprezentând un procent de 8,4% din totalul UAT Municipiul Pitești și

respectiv 11,76% din totalul intravilanului existent. În prezent, zonele destinate unităților industriale și de depozitare sunt destructurate, prezentându-se ca niște teritorii urbane pentru care sunt necesare măsuri de reabilitare și restructurare urbană. Prin valoarea terenurilor pe care sunt amplasate zonele unităților industriale și parțial a construcțiilor, activitățile economice pot fi relansate, atât în domeniul productiv, cât și în cel al serviciilor.

Zona căilor de comunicație ocupă suprafețe de 219,43 ha (7,50% din intravilan). Trebuie menționat faptul că în această suprafață sunt incluse teritoriile ocupate de autostradă, căi ferate, autogări și heliport. Restul căilor de comunicație (carosabil și pietonal) fiind distribuite pe celelalte zone funcționale în funcție de distribuția teritorială.

Zona cu funcțiuni complexe, instituții și servicii de interes public include construcțiile pentru învățământ, sănătate, cultură, culte, administrație, complexe comerciale etc., situate atât în zona centrală a municipiului, cât și în afara acesteia.

Zona spațiilor verzi, sport, agrement, protecție cu o suprafață 127,55 ha, însumată cu suprafața de păduri de 226,649 ha, reprezintă aproximativ 20,83 mp/cap de locuitor. Trebuie menționat faptul că procentul 4,03% din totalul terenului intravilan este reprezentat de terenuri libere.

Pe zone funcționale, **bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în municipiul Pitești** se prezintă astfel: ³¹

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT INTRAVILAN		PROPUS INTRAVILAN	
	Suprafața (ha)	Procent din total	Suprafața (ha)	Procent din total
Locuințe și funcțiuni complementare	129,5	31,64%	1.376,58	33,62%
Unități industriale și depozite	438	10,70%	196,4	4,80%
Instituții și servicii de interes public	259,59	6,34%	574,23	14,02%

³¹ Sursa: Plan Urbanistic General al Municipiului Pitești

<i>Căi de comunicație și transport, din care:</i>	219,43	5,36%	219,44	5,36%
▪ Rutier	27,76	0,68%	27,76	0,68%
▪ Feroviar	66,84	1,63%	66,85	1,63%
▪ Aerian	124,83	3,05%	124,83	3,05%
<i>Spații verzi, agrement, sport și protecție</i>	127,55	55 3,11%	191,09	4,73%
<i>Gospodărie comunală,</i>	102,4	2,50%	91,97	2,25%
<i>Destinație special (imobile MapN-TDS)</i>	93,51	2,28%	93,51	2,19%
<i>Terenuri libere</i>	121,61	2,97%	0	0 0%
<i>Ape</i>	27,13	0,66%	27,13	0,66%
<i>Poduri</i>	220,96	5,40%	220,97	5,40%
<i>Terenuri neproductive</i>	19	0,46%	0	0%
TOTAL INTRAVILAN MUNICIPIUL PITEȘTI	2.924,	71,42%	2.991,32	73,05%
TOTAL EXTRAVILAN MUNICIPIUL PITEȘTI	1.170,46	28,59%	1.103,81	26,65%
TOTAL UAT MUNICIPIUL PITEȘTI	4.095,12	100%	4.095,12	100%

Prin noile **zonificări funcționale reglementate pentru noul intravilan** s-a realizat:

- ▶ majorarea zonei de instituții și servicii de interes public de aproximativ 3 ori față de situația existentă, și cuprinderea în aceasta a tuturor dotărilor de interes general ale centrului de municipiu cât și cele situate în afara perimetrului central. Zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public se propune prin noile Reglementări Urbanistice a se extinde pe suprafața fostelor zone de activități industriale, în prezent destructurate;
- ▶ asigurarea unor locații pentru dezvoltarea sectorului terțiar sau a unor activități productive mici nepoluante;
- ▶ asigurarea terenului necesar pentru dezvoltarea unor noi cartiere de locuințe individuale sau colective mici majorând suprafața destinată acestor funcțiuni cu circa 6,6%. Preponderente în zona de locuințe vor fi cele individuale sau semicolective, reprezentând circa 70,22% dint totalul zonei destinate locuirii și funcțiunilor complementare. Zona de locuit a fost stabilită ca să corespundă cerințelor de dezvoltare ale municipiului, în funcție și de necesitățile și oportunitățile populației;
- ▶ s-au delimitat zonele de protecție ale cimitirelor și a altor zone funcționale ce cuprind activități economice industriale față de zonele de locuit;
- ▶ s-a stabilit structura și configurația căilor de comunicație, definindu-se categoria și profilul străzilor cu amenajările acestora, retragerile și planeitățile de

aliniament care să asigure atât fluența, și siguranța circulației, iar prin retrageri condiții de protecție a locuințelor cât și legătura între zonele funcționale și cu localitățile învecinate. Prin *Regulamentul Local de Urbanism* sunt stabilite și reguli cu caracter normativ privind necesarul de locuri de parcare raportat la zone funcționale diferite;

- ▶ s-au marcat și reglementat distinct zone definite ca fiind protejate stabilite prin *Studiul Istoric General al Municipiului Pitești*, pentru care sunt propuse Reglementări de Intervenție specifice fiecărei zone protejate în parte;
- ▶ pornind de la principiului necesității unui grad de detaliere specific unor zone destructurate, prin *Reglementările Urbanistice* propuse se marchează zonele pentru care autorizația de construire se va emite în baza unui *P.U.Z.* aprobat, deci este necesară elaborarea unor *Planuri Urbanistice Zonale*.

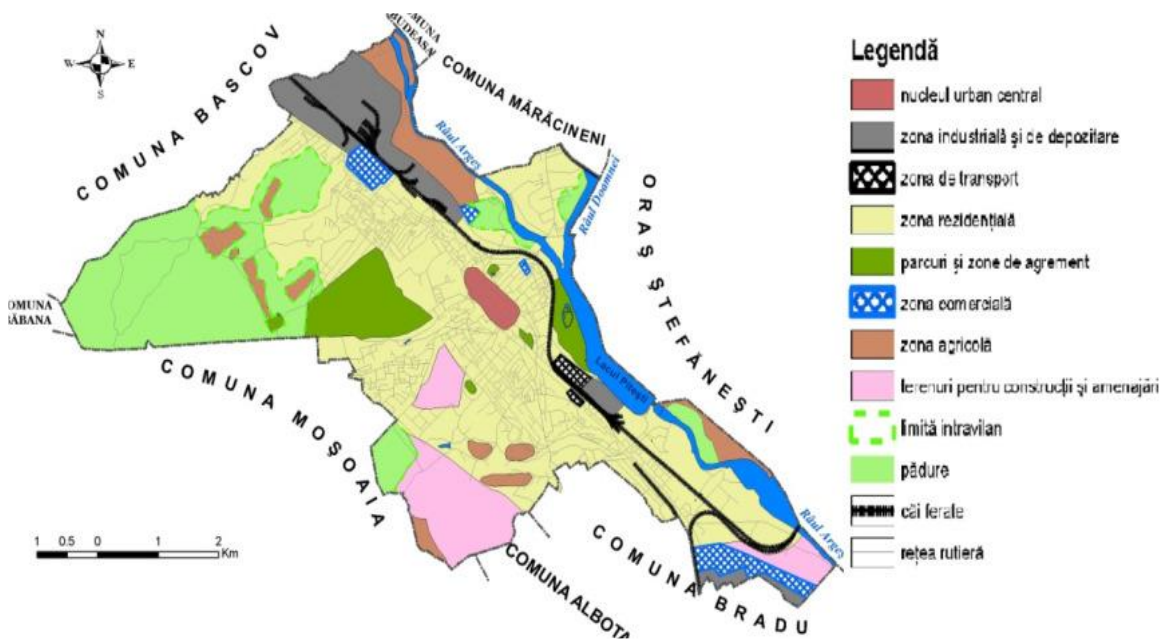

Fig. 2.14. Zonarea funcțională a municipiului Pitești

Din punct de vedere spațial, Municipiul Pitești s-a format și dezvoltat în sectorul drept al Râului Argeș, în lunca și pe terasele vestice ale acestuia. Vatra orașului are formă liniară, dezvoltându-se longitudinal, pe direcția NV-SE, în lungul Râului Argeș, pe o distanță de aproximativ 12 Km, între lacurile de acumulare Bascov și Golești. Relieful, dispus sub forma unui amfiteatru natural, larg deschis către SE, a influențat dezvoltarea și extinderea în timp a orașului către S și SE. Cadrul natural prielnic, dar și poziția sa în cadrul sistemului urban național au favorizat atât extinderea în suprafață cât și ascensiunea economică rapidă a orașului.

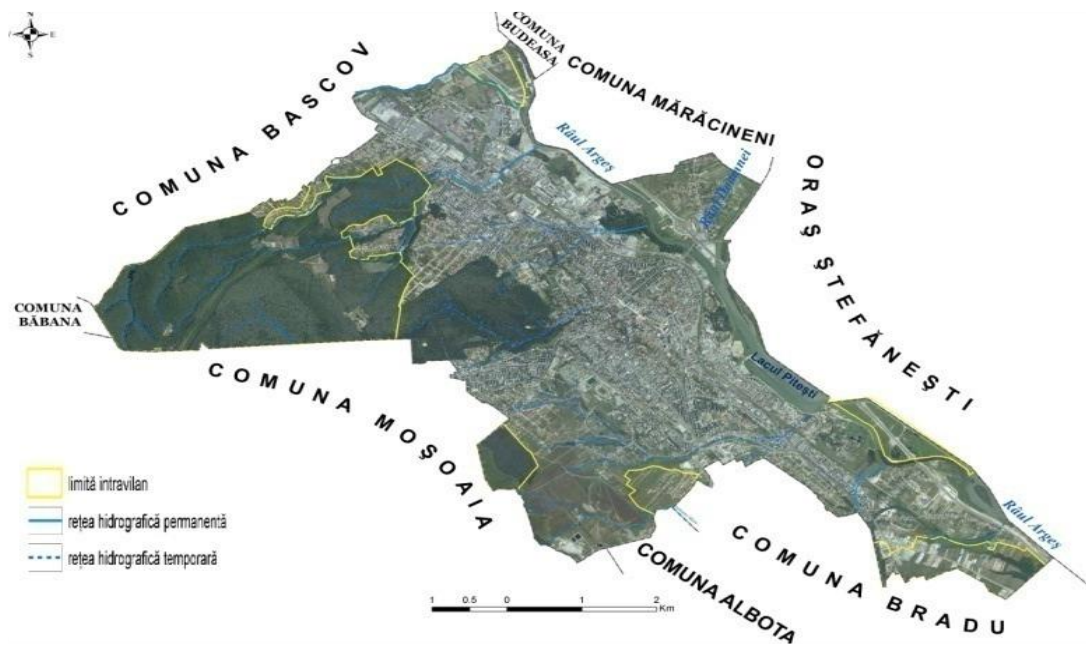

Fig. 2.15. Vatra Municipiului Pitești

În funcție de dinamica extinderii teritoriale se poate aprecia că evoluția unui oraș poate parcurge mai multe modele în funcție de contextul istoric, politic, social, economic.

În ceea ce privește extinderea orașului Pitești, se remarcă rolul determinant al epocilor istorice care prin caracteristicile lor au dat elemente de specificitate fiecărei etape de evoluție. În consecință, se poate vorbi de o perioadă lungă de timp corespunzătoare epocilor medievală și modernă, în care extinderea orașului s-a desfășurat prin aglutinare sau în formă de stea, de-a lungul unor căi importante de legătură orientate spre centrul Munteniei și zona depresionară subcarpatică.

După 1920, dar mai ales în ultima jumătate de secol, o consecință a extinderii orașului a reprezentat-o înglobarea și urbanizarea unor așezări de tip rural din imediata apropiere (*Prundu, Bascov, Papucești, Ștefănești, Mărăcineni*). Extinderea necontrolată a orașului este tot mai mult înlocuită de una dirijată, orientată de către edilii ultimilor decenii spre forme și soluții moderne care să asigure municipiului peisaje urbanistice dintre cele mai atrăgătoare.

În ultimii ani, orașul a crescut în suprafață în detrimentul localităților vecine (*Bascov, Moșoia, Bradu, Albota, Mărăcineni, Ștefănești*), datorită extinderii zonelor rezidențiale, dar și a unor obiective economice.

Evoluția spațială a municipiului Pitești între anii 1790-2012 se poate observa în figura de mai jos:

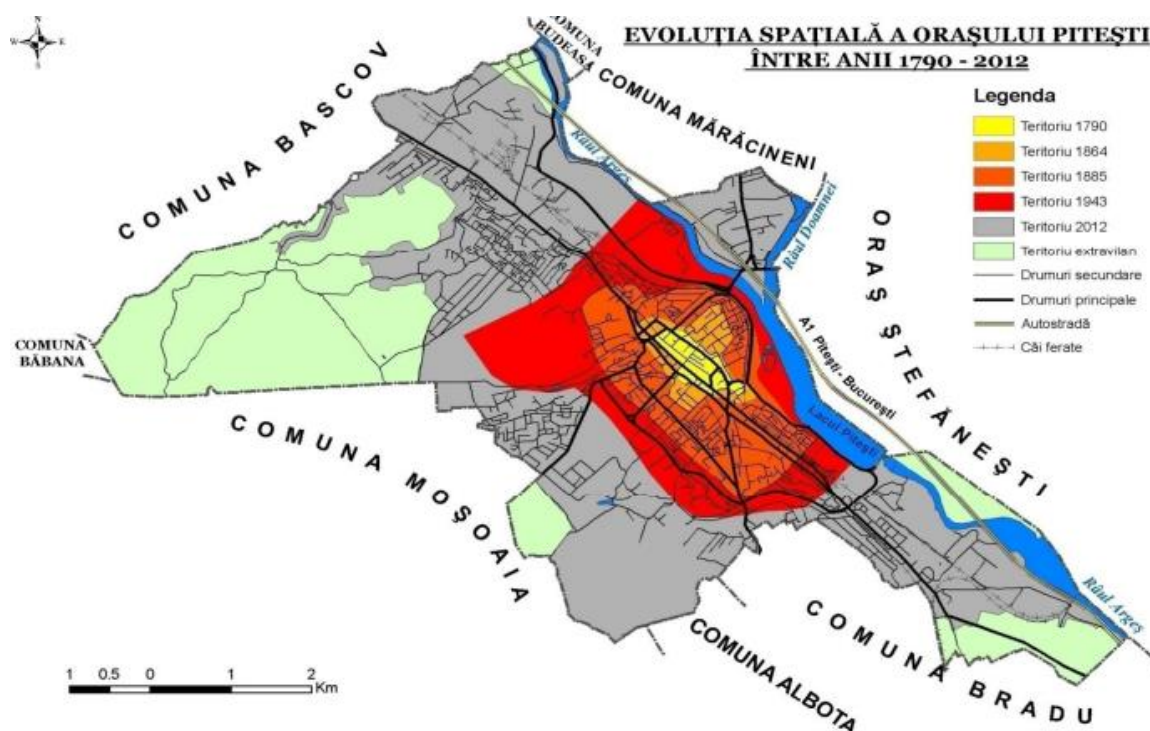

Fig. 2.16. Evoluția spațială a municipiului Pitești între anii 1790-2012

Și în prezent se menține tendința populației de a se deplasa către periferie, în locuințe de tip individual, cu un confort sporit, ferite de tumultul, aglomerația și poluarea orașului. Principalele **direcții de extindere ale orașului** sunt reprezentate în figura de mai jos:

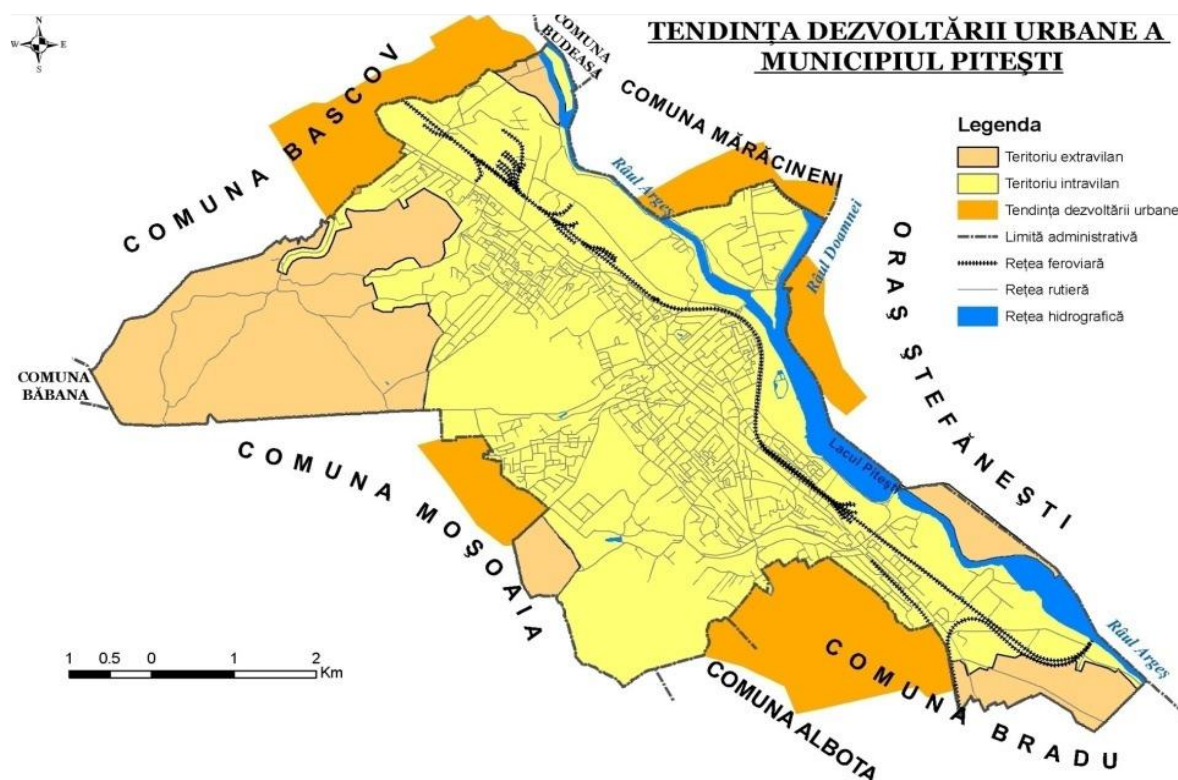

Fig. 2.17. Tendința dezvoltării urbane a municipiului Pitești

Totodată, orașul exercită o anumită influență asupra teritoriului din jur. Spațiul din jurul orașului care se află sub influența directă a acestuia, reprezintă *zona lui de influență*. Specific municipiului Pitești, a cărei structură urbană relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport, dezvoltarea, conform bibliografiei de specialitate, a avut loc sub forma *sectoarelor de tip pană*.

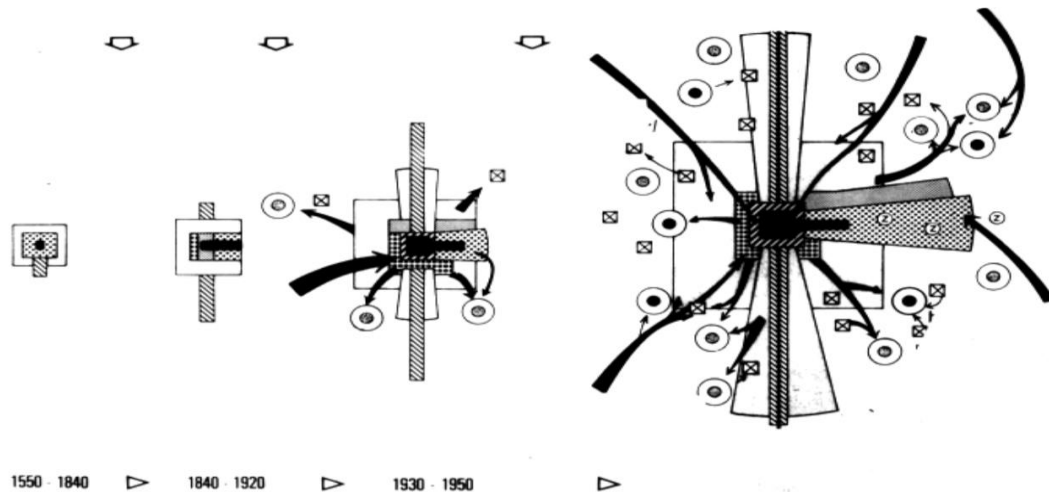

Fig. 2.18. Fazele de evoluție ale modelului de tip sectorial-pană

Caracteristic procesului evolutiv al Municipiului Pitești este restructurarea sectorului de activități industriale. Tendințele dezvoltării economice ale Piteștiului se orientează către sectorul serviciilor (sectorul terțiar), dezvoltându-se serviciile în sectoarele public și privat.

În concluzie, **tendințele de evoluție a zonelor funcționale ale Municipiului Pitești** au în vedere ca:

- ▶ actualele zone funcționale se mențin în gruparea și relațiile existente, cu amplificările teritoriale ale unora (în special zona de instituții și servicii);
- ▶ zona de locuințe va ocupa o suprafață predominantă în cadrul intravilanului propus, dezvoltându-se firesc, pe amplasamente în continuarea zonei de locuit existente. Locuințele individuale parter și P+1 (chiar și P+2) vor predomina și în perspectivă. Zona unităților industriale, de depozitare și agrozootehnice va cunoaște o scădere semnificativă la nivelul municipiului Pitești din total intravilan existent;
- ▶ zona cu funcțiuni complexe de interes public va cunoaște o creștere, unele instituții necesitând reamenajări dar și dezvoltări;
- ▶ suprafața cimitirelor este suficientă, raportat la tendințele evoluției demografice actuale, de aceea nu au fost făcute propuneri de a se rezerva teren pentru noi amplasamente de cimitire;
- ▶ se propun lucrări de amenajare a zonelor verzi pentru protecția cursului de apă, a zonelor cu riscuri sanitare etc.;
- ▶ suprafața spațiilor verzi, agrement și perdele de protecție va cunoaște o creștere însemnată datorită amenajării unor noi zone de agrement (individuale și colective) de-a lungul cursurilor de apă, a perdelelor de protecție pentru

culoarele tehnice și realizării unor perdele de protecție în jurul unităților industriale;

- ▶ în conformitate cu *Legea nr.5/2000 privind zonele protejate și Ordonanța Guvernului nr.43/2000* privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, în documentația întocmită cu ocazia elaborării PUG-ului se propun reglementări și prescripții în legătură cu siturile arheologice și monumentele situate în cadrul localității;
- ▶ se fac prescripții cu caracter de reglementare și pentru zonele de siguranță și protecție sanitară propuse.

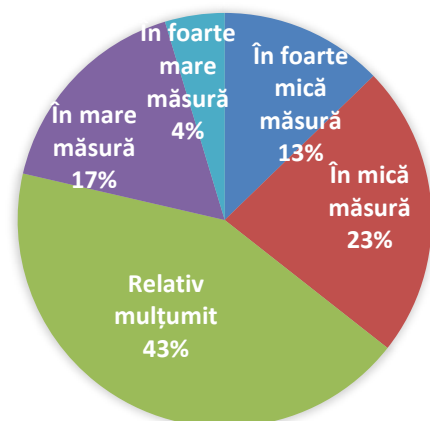
Dezvoltarea urbană a Municipiului Pitești se poate baza pe o strategie care să vizeze dezvoltarea și consolidarea potențialului său de a deveni un pol de dezvoltare economică, inovație, cunoaștere, comunicații și cultură, nod logistic, atât la nivel regional, cât și național.

Prioritățile pentru asigurarea unei evoluții durabile a Municipiului și a ZUF Pitești sunt următoarele :

- ✓ *Reabilitarea și extensia surselor și rețelelor tehnico-edilitare;*
- ✓ *Elaborarea unor Planuri Urbanistice Zonale pentru teritoriile destructurate în vederea rezolvării problemelor legate de accesibilitate, parcelare, ocupare rațională etc.;*
- ✓ *Asigurarea unei rețele de transport în comun calitative pentru stimularea reducerii utilizării automobilelor personale;*
- ✓ *Stabilirea unor norme cu caracter reglementator pentru asigurarea numărului necesar de parcuri, având ca punct de plecare pentru stabilirea viitoarelor norme situația actuală.*

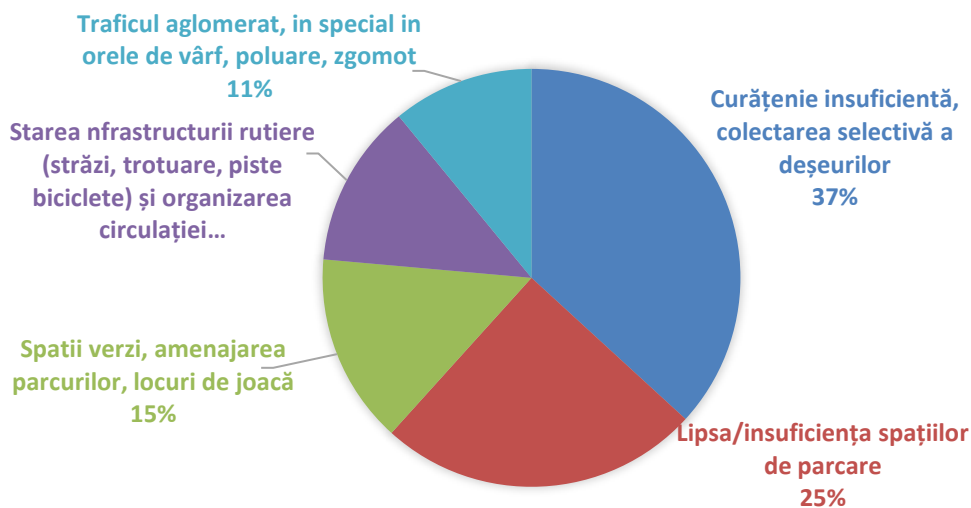
Rezultatul sondajului realizat pe un eșantion de 1.309 persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **aspectul general al municipiului Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat relativ mulțumite (563) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (280), respectiv mulțumite în mică și foarte mică măsură (466 persoane).

CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE MODUL ÎN CARE ARATĂ ORAȘUL PITEȘTI?

CARE SUNT PRINCIPALELE 3 PROBLEME PE CARE LE IDENTIFICAȚI ÎN CARTIERUL DUMNEAVOASTRĂ?

2.5. PROFILUL DEMOGRAFIC

2.5.1. Populație - evoluție, mărime, structură

Este o realitate faptul că **evoluțiile demografice** din România sunt îngrijorătoare, cu trenduri negative pe termen lung. Potrivit estimărilor realizate la nivel național și internațional, fără a lua în considerare migrația externă, dar admitând o creștere a speranței de viață la naștere, populația României ar putea să scadă la 20,8 milioane în anul 2020 și la 19,7 milioane în anul 2030, urmând să ajungă la 16,7 milioane la mijlocul secolului.

Consecințele acestor evoluții sunt considerabile în toate domeniile vieții economico-sociale: forță de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională, etc.

Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național **elaborarea unei Strategii privind populația României pe termen lung** (până în anul 2050) și foarte lung (până la sfârșitul secolului), care ar trebui să vizeze trei obiective principale:

- ◆ Ameliorarea stării de sănătate;
- ◆ Reducerea mortalității și creșterea duratei medii de viață;
- ◆ Evitarea unei emigrații importante ca dimensiune.

Pentru a asigura creșterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele **obiective** orientative:

- *Înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale.*
- *Reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an.*
- *Asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate.*
- *Asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii*
- *Cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.³²*

Populația reprezintă elementul de bază al potențialului economic al unui teritoriu. Prin urmare, cunoașterea aspectelor privind numărul, structura și evoluția acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor.

În conformitate cu datele oferite de *Institutul Național de Statistică*, **populația Regiunii Sud-Muntenia** era, la data de **1 iulie 2021**, de **3.115.086 persoane**, ceea ce reprezintă 14,12% din populația României.

Sub aspectul emigrării forței de muncă și îmbătrânirii demografice, populația Regiunii Sud-Muntenia a avut o tendință negativă în perioada de analiză (2010-2021).

În ceea ce privește **județul Argeș**, potrivit aceleași surse, populația stabilă totală era, la nivelul anului 2021, de **623.472 persoane**, din care 51,07% erau domiciliați în mediul rural, iar 48,93% în mediul urban.

Conform datelor puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică*, la data de **1 iulie 2021**, în **Zona Urbană Funcțională Pitești** erau înregistrați **275.661 locuitori** distribuiți astfel: **Municipiul Pitești - 170.175 locuitori; Orașul Mioveni - 33.751 locuitori; Orașul Ștefănești - 16.077 locuitori; Orașul Costești - 9.993 locuitori; Comuna Bascov - 10.876 locuitori; Comuna Bradu - 8.829 locuitori; Comuna Moșoaia - 6.765 locuitori; Comuna Mărăcineni - 5.445 locuitori; Comuna Budeasa - 4.160 locuitori; Comuna Albota - 4.047 locuitori; Comuna Băbana - 2.807 locuitori și Comuna Oarja - 2.736 locuitori.**

Având în vedere că municipiul Pitești reprezintă principalul centru socio-economic și industrial din județul Argeș, **populația rezidentă în municipiu reprezintă 61,73% din populația Zonei Urbane Funcționale Pitești**, respectiv 27,29% din populația județului Argeș.

Din punct de vedere al **distribuției pe sexe**, în municipiul Pitești **79.144 persoane** reprezintă **populație masculină (46,50%) și 91.031 populație feminină (53,50%)**,

³² Sursa: *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

pentru ca în ZUF proporția să fie de **47,52 % populație masculină și 52,48 % populație feminină**.

În ceea ce privește **evoluția populației**, se constată o dinamică negativă, similară la nivel de municipiu și zona sa urbană funcțională, județ, respectiv regiune, evidențiată grafic mai jos:

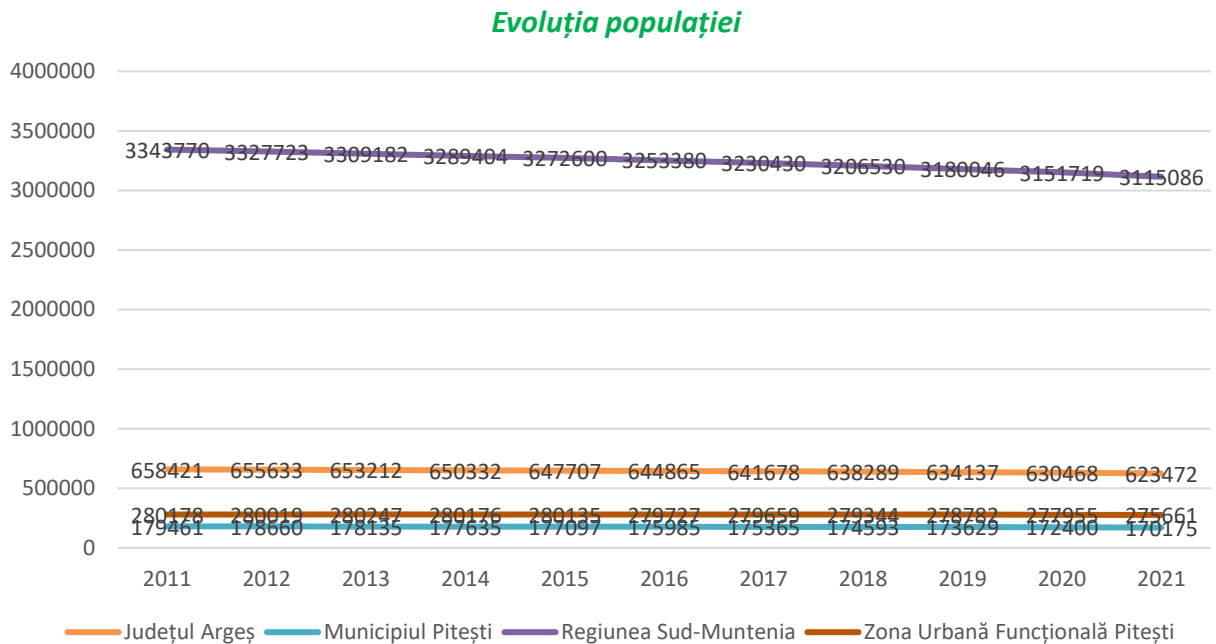

Fig. 2.19. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu/ZUF Pitești, perioada 2011-2021 ³³

Similar tendinței înregistrate la nivel regional, Județul Argeș a înregistrat o scădere de 10,43% a numărului de locuitori în anul 2021 comparativ cu anul 2011 și se prevede că valoarea acestui indicator va continua să scadă până în anul 2060. *Institutul Național de Statistică* prevede o scădere de 19,3% până în 2030 și de 46,7% până în 2060.

Totodată, este de remarcat faptul că în mediul urban al ZUF, Orașul Ștefănești este singura unitate administrativ-teritorială (UAT) din Județul Argeș care a înregistrat creșteri ale populației în perioada de referință, în timp ce în mediul rural 6 din cele 8 comune ale ZUF au înregistrat creșteri ale populației în perioada de referință (excepție Comunele Băbana și Oarja).

³³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

Tab. 2.1. Populația după domiciliu în anul 2020 și prognozată pentru anii 2030 și 2060 ³⁴

Teritoriul	Populație 2020 (locuitori)	Populație 2030 (locuitori)	Populație 2060 (locuitori)	Variația demografică între 2020 și 2060 (%)
Regiunea Sud-Muntenia	3.167.385	2.545.664	1.692.465	-46,6
Județul Argeș	632.341	510.134	337.177	-46,7
Județul Călărași	307.063	239.879	160.443	-47,7
Județul Dâmbovița	518.954	430.326	279.114	-46,2
Județul Giurgiu	269.361	243.842	179.637	-33,3
Județul Ialomița	285.522	226.877	173.488	-39,2
Județul Prahova	787.888	635.946	423.805	-46,2
Județul Teleorman	366.256	258.660	138.801	-62,1

Tendința de scădere a populației din ultimii ani (cca. 5,45%) se datorează mai multor factori: rata mică a natalității, mutarea unora dintre locuitori în zonele limitrofe ale municipiului Pitești, cât și plecarea în străinătate din cauza sărăciei. Pitești este unul dintre cele mai industrializate orașe din România, fiind centrul industriei de autoturisme din țară (producătorul auto fiind situat în orașul din apropiere, Mioveni) și alți câțiva producători de piese auto se află în zona sa urbană (*Grupul Dräxлмаier, Lear Corporation și Valeo*).

Numărul locuitorilor și repartitia geografică în interiorul municipiului Pitești a variat în decursul timpului în funcție de oscilațiile valorice ale celor doi indicatori demografici determinanți: **mișcarea naturală și mișcarea migratorie**.

Deși **evoluția populației a înregistrat o continuă tendință de scădere, atât la nivelul județului, cât și al municipiului**, se constată totuși o pondere relativ constantă a populației municipiului Pitești în total județ - aprox. 27% - atât la nivelul datelor înregistrate la recensământele din anii 2002 și 2011, cât și la nivelul anului 2021.

³⁴ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

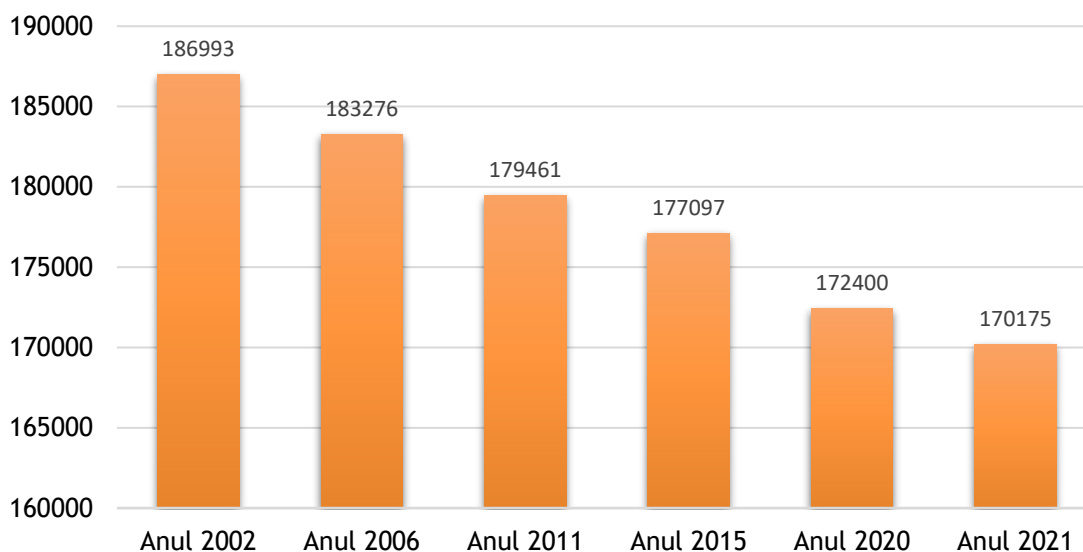

Fig. 2.20. Populația Municipiului Pitești în perioada 2002-2021 ³⁵

După cum se poate observa și din graficul de mai sus, a fost determinat un trend continuu de scădere a populației în perioada 2002-2021.

Astfel, în 2011, populația totală era de 179.461 locuitori, cu 7.532 locuitori mai puțin decât în anul 2002 și cu 9.286 locuitori mai puțini în anul 2021. Ca urmare a fenomenului de migrație și de scădere a natalității și a sporului natural, populația municipiului Pitești a înregistrat o scădere de aproximativ 4,20%, respectiv 5,45% (anul 2011 comparativ cu anul 2002 și anul 2021).

În ceea ce privește **dinamica populației la nivelul celorlalte localități componente ale Zonei Urbane Funcționale (ZUF) Pitești** putem constata fluctuații ale valorilor înregistrate în perioada analizată (2011-2021): Orașul Bucecea prezintă un număr relativ constant de rezidenți, un număr în creștere se observă în comunele Curtești (16,54%) și Roma (13%) și în descreștere în Bălușeni (7,32%) și Vlădeni (4,93%).

³⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

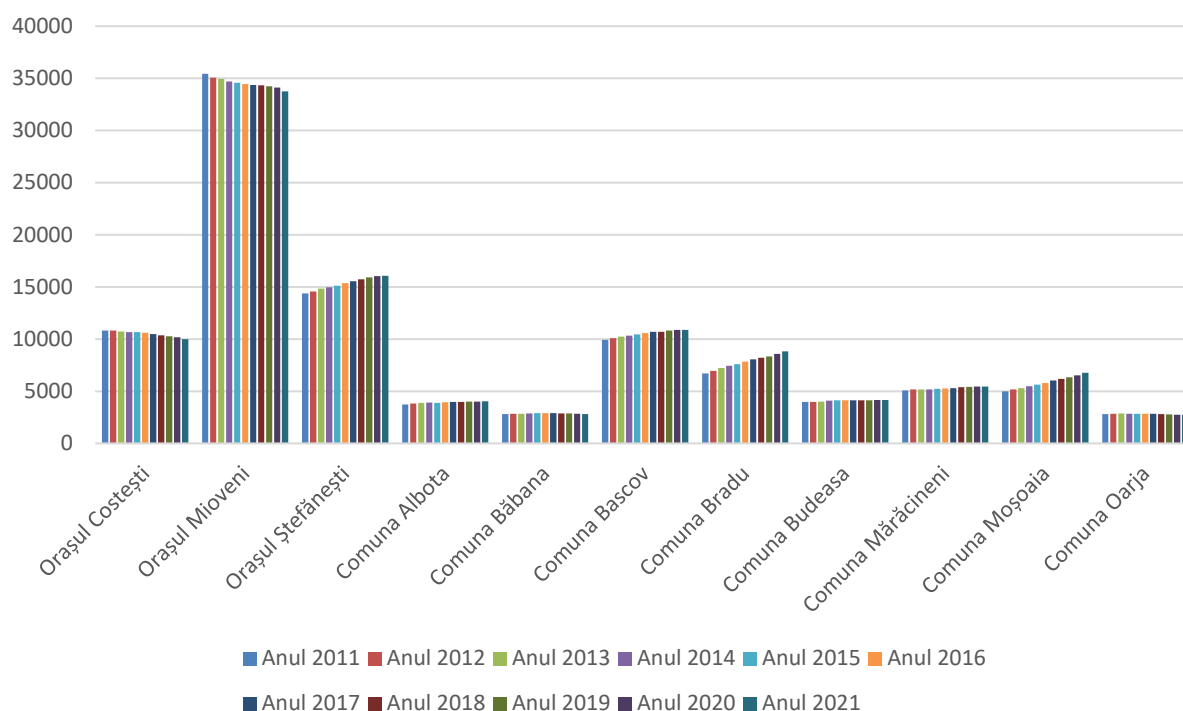

Fig. 2.21. Variația populației după domiciliu în ZUF Pitești ³⁶

În ceea ce privește **organizarea pe grupe de vârstă** a județului Argeș, acesta evidențiază ponderi mai ridicate deținute de populația adultă (61,65%), urmată de populația vârstnică (23,05%) și o pondere și mai mică deținută de populația tânără (13,51%).

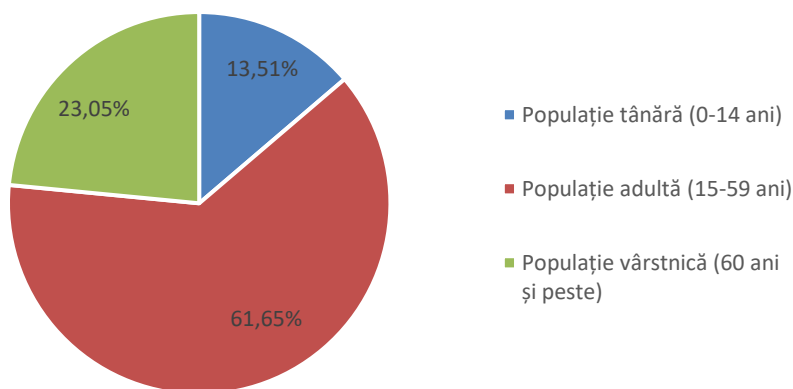

Fig. 2.22. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Argeș, anul 2021 ³⁷

³⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

³⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

În anul 2021, **structura demografică pe grupe de vârstă a municipiului Pitești și a ZUF Pitești** se prezintă astfel:

Tab. 2.2. Structura demografică pe grupe de vârstă, anul 2021 ³⁸

Vârstă și grupe de vârstă	MUNICIPIUL PITEȘTI		ZUF PITEȘTI	
	Nr. persoane	Pondere	Nr. persoane	Pondere
0 - 4 ani	7.165	13,38%	12.132	13,72%
5 - 9 ani	7.418		12.357	
10 - 14 ani	8.190		13.332	
15 - 19 ani	7.162	60,90%	12.245	62,55%
20 - 24 ani	7.134		12.612	
25 - 29 ani	8.084		14.472	
30 - 34 ani	11.985		20.296	
35 - 39 ani	13335		21.240	
40 - 44 ani	16.232		25.297	
45 - 49 ani	15.028		24.220	
50 - 54 ani	15.670		26.708	
55 - 59 ani	9.014		15.337	
60 - 64 ani	11.145	25,71%	18.073	23,73%
65 - 69 ani	12.525		18.100	
70 - 74 ani	9.534		13.527	
75 - 79 ani	4.755		6.984	
80 - 84 ani	3.488		5.145	
85 ani și peste	2.311		3.584	

³⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

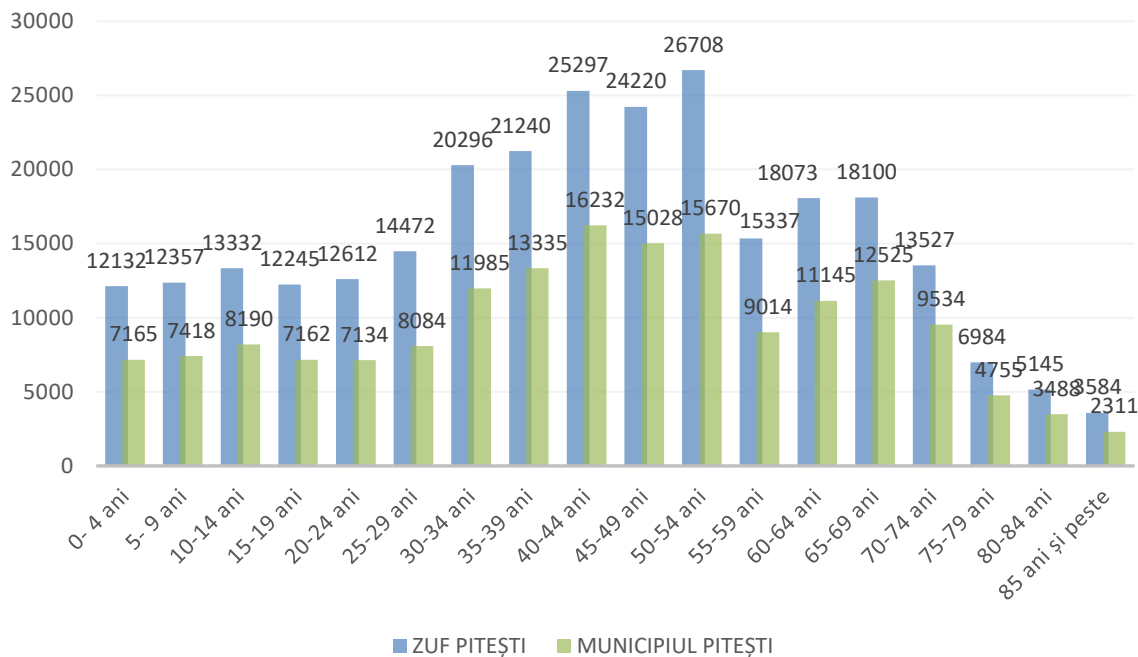

Fig. 2.23. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Pitești și ZUF Pitești, în anul 2021 ³⁹

Astfel, structura populației pe grupe de vârstă din municipiul Pitești și ZUF relevă o pondere mai scăzută a populației adulte (60,90%) față de situația la nivel județean (61,65%), în timp ce în ZUF ponderea este mare decât cea județeană (62,55%). Pentru populația vârstnică din municipiu și ZUF se remarcă o pondere mai mică (25,71%, respectiv 23,73%) față de nivelul județean (27%). Și în cazul populației tinere se înregistrează o pondere mică, valoarea înregistrată la nivelul municipiului fiind de 13,42%, respectiv 13,72% în ZUF, față de cea consemnată la nivel județean (14,20%).

Piramida vârstelor în formă de treflă indică o populație care, după un proces de îmbătrânire demografică, urmează un proces de reîntinerire demografică, ca urmare a unei ușoare tendințe de creștere a natalității. Astfel, din punct de vedere al distribuției populației pe sexe și grupe de vârstă, atât în municipiul Pitești, cât și în zona funcțională, la 1 iulie 2021, se observă o situație echilibrată, cu un procent puțin mai ridicat al populației de sex feminin. Diferențe sesizabile există în ceea ce privește populația de peste 65 de ani, întrucât persoanele de sex feminin înregistrează o durată medie de viață cu 7 ani mai mare comparativ cu persoanele de sex masculin, dominând așadar grupele de vârstă din vârful piramidei.

³⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

MUNICIPIUL PITEȘTI

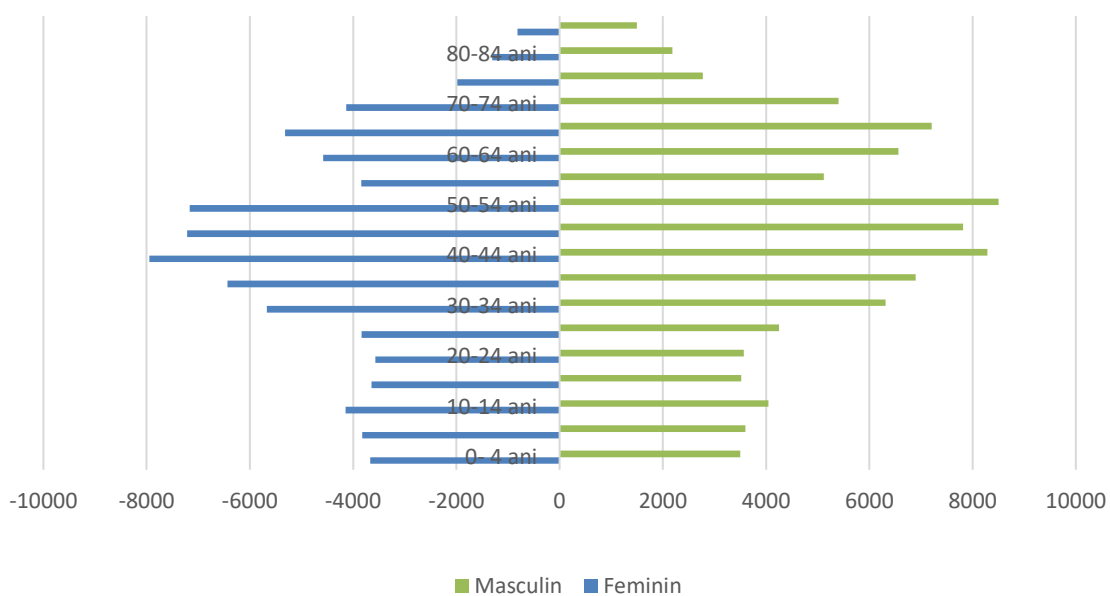

Fig. 2.24. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Pitești, iulie 2021 ⁴⁰

ZUF PITEȘTI

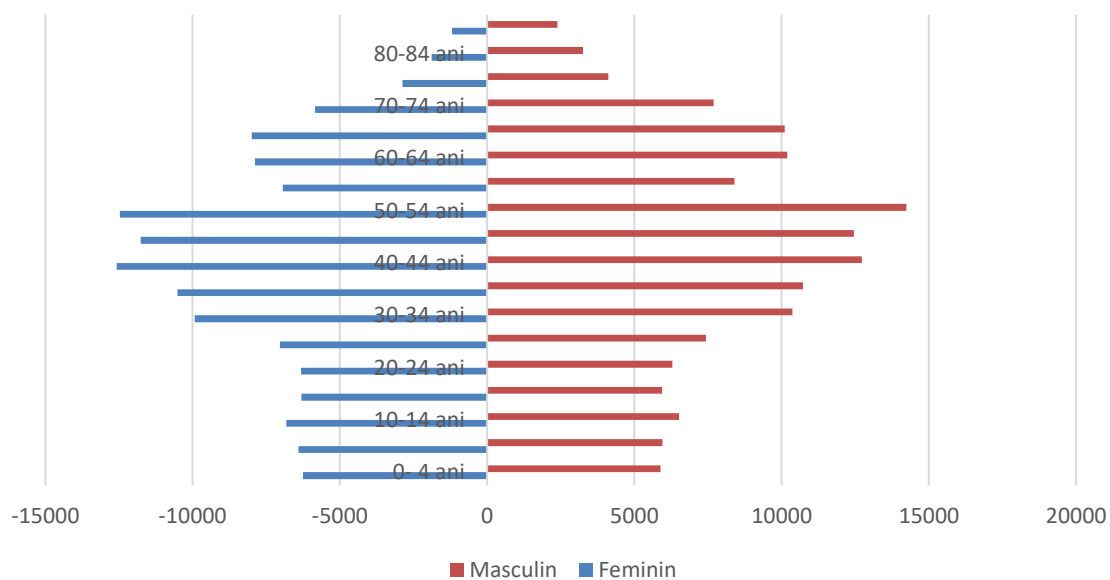

Fig. 2.25. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Zona Urbană Funcțională Pitești, iulie 2021 ⁴¹

⁴⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

⁴¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Principalii **indicatori demografici specifici** anului 2021 la nivelul Municipiului Pitești, Zonei Urbane Funcționale Pitești și României sunt reprezentați în tabelul nr. 2.3.

Tab. 2.3. Indicatori demografici Municipiul Pitești și ZUF Pitești, anul 2021 ⁴²

Indicatori demografici	UAT Pitești	ZUF Pitești	România
Proporția persoanelor de 0-14 ani din populație (%)	13,42	13,72	14,56
Proporția persoanelor de 65+ de ani din populație (%)	19,16	17,20	17,17
Gradul de îmbătrânire a populației (%)	25,71	23,73	857
Raportul de dependență a persoanelor în vârstă (%)	42,22	37,94	46

La nivelul **ZUF Pitești, structura populației** relevă tendința generală de scădere a populației active și de creștere a numărului vârstnicilor, în timp ce numărul copiilor este relativ constant. O mică pondere - aprox. 17% - a populației se clasează în grupa vârstelor de 65 ani sau mai mult. Aceste lucruri arată o tendință ușoară de creștere continuă și un raport de dependență demografică favorabil.

Din analiza tuturor indicatorilor prezentați se estimează o accentuare a îmbătrânirii demografice pe termen mediu și lung. Schimbările structurale în cadrul populației pot fi analizate în continuare pe baza ratelor de dependență obținute prin compararea numărului de persoane dependente (tineri și/sau bătrâni) cu ponderea persoanelor de vârstă activă, indiferent dacă acestea sunt sau nu sunt efectiv angajate. Aceste rate sunt destinate să ofere informații cu privire la povara care ar putea cădea pe umerii persoanelor de vârstă activă, de exemplu, sprijinirea educației copiilor, cheltuielile cu asistența medicală sau regimurile de pensie. În consecință, creșterea ratelor de dependență poate constitui o preocupare pentru guverne în ceea ce privește planurile de cheltuieli publice și finanțele publice.

Rata de dependență a persoanelor în vârstă măsoară raportul dintre numărul de persoane în vârstă și numărul de persoane de vârstă activă (15-64 de ani) exprimat la 100 de persoane. Aceasta era, la 1 iulie 2021, de 42,22% la nivelul municipiului Pitești și de 37,94% la nivelul zonei sale funcționale urbane. Rata de dependență demografică la nivelul municipiului se situează aproximativ la același nivel cu cea a zonei funcționale, fapt ce implică o presiune financiară care se poate exemplifica prin faptul că 100 de persoane ce alcătuiesc populația activă (15-65 de ani) trebuie să suporte financiar circa 40 de persoane inactive pe piața forței de muncă (0-14 ani și peste 65

⁴² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

de ani), însă dacă se ia în considerare și faptul că din punct de vedere cultural populația nu devine activă până la cel puțin 18 ani, această sarcină crește, iar acest aspect are numeroase implicații economice.

2.5.2. Mișcarea naturală și migratorie a populației

Populația umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanență schimbărilor ca urmare a influenței mișcării naturale (nașteri și decese) și a mișcării migratorii (imigrări și emigrări).

Se poate afirma că migrația, privită ca mișcare în spațiu a unei populații, reprezintă o componentă principală a acesteia, alături de natalitate și mortalitate. Totuși, importanța mișcării migratorii este mai redusă, dacă avem în vedere procesul reproducerii populației, deoarece, prin intermediul acesteia se realizează numai o deplasare a unor efective de populație dintr-o colectivitate în alta.

2.5.2.1. Mișcarea naturală a populației

Tendința de îmbătrânire a populației din Regiunea Sud-Muntenia este evidentă și din analiza mișcării naturale a populației, constatându-se o scădere continuă a numărului de copii născuți vii în anul 2021, față de anul 2015, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Tab. 2.4. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Sud-Muntenia

Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural	An	Născuți vii		Spor natural	
		Rata la 1000 locuitori			
		urban	rural	urban	rural
Regiunea Sud Muntenia	2015	11,86	16,22	- 2,15	- 13,17
	2020	10,30	15,93	-7,25	-16,60
Județul Argeș	2015	2,62	2,84	- 0,02	- 2,04
	2020	2,38	2,82	-1,10	-2,80
Județul Călărași	2015	1,17	1,78	- 0,13	- 1,37
	2020	1,03	1,76	-0,55	-1,6
Județul Dâmbovița	2015	1,38	3,26	- 0,15	- 1,55
	2020	1,21	3,36	-0,72	-2,3
Județul Giurgiu	2015	0,71	1,77	- 0,24	-1,45
	2020	0,70	1,59	-0,56	-1,84

Județul Ialomița	2015	1,37	1,41	0,07	-1,12
	2020	1,24	1,47	-0,37	-1,33
Județul Prahova	2015	3,46	3,40	- 1,42	- 2,12
	2020	2,79	3,23	-3,17	-3,32
Județul Teleorman	2015	1,10	1,74	- 0,27	- 3,55
	2020	0,92	1,67	-0,75	-3,34

De asemenea, **sporul natural** înregistrează o degradare rapidă în aceeași perioadă, scăzând la nivelul regiunii de la -2,15 la -3,65, în mediul urban, respectiv de la -13,17 la -13,07 în mediul rural. Scăderea este valabilă pentru toate cele șapte județe ale regiunii.

Situația de **la nivelul municipiului Pitești** este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Tab. 2.5. Evoluții demografice la nivelul municipiului Pitești, în perioada 2015-2021 ⁴³

MUNICIPIUL PITEȘTI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație totală stabilă (la 1.07)	177.097	175.985	175.365	174.593	173.629	172.400	170.175
Femei	9.3799	93.384	93.128	92.886	9.2518	91.987	91.031
Născuți vii	1.514	1.478	1.562	1.508	1.498	1.273	1.158
Decedați - total	1.445	1.443	1.496	1.567	1.502	1.962	2.149

MUNICIPIUL PITEȘTI

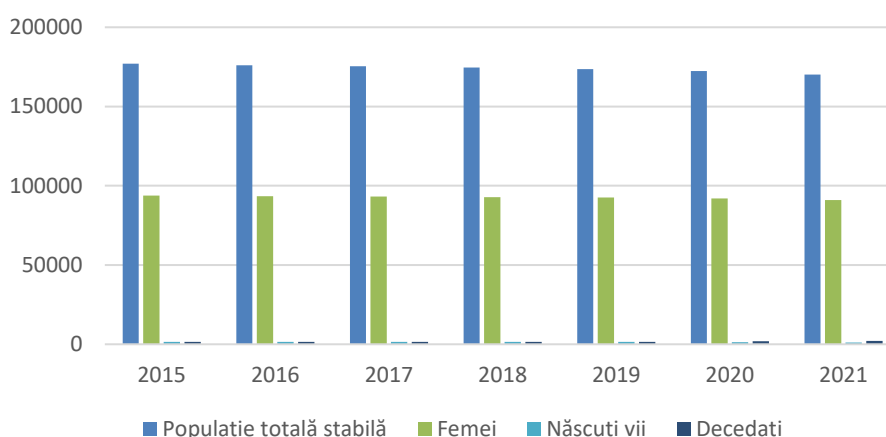

Fig. 2.26. Evoluții demografice la nivelul municipiului Pitești, în perioada 2015-2021 ⁴⁴

⁴³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

⁴⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

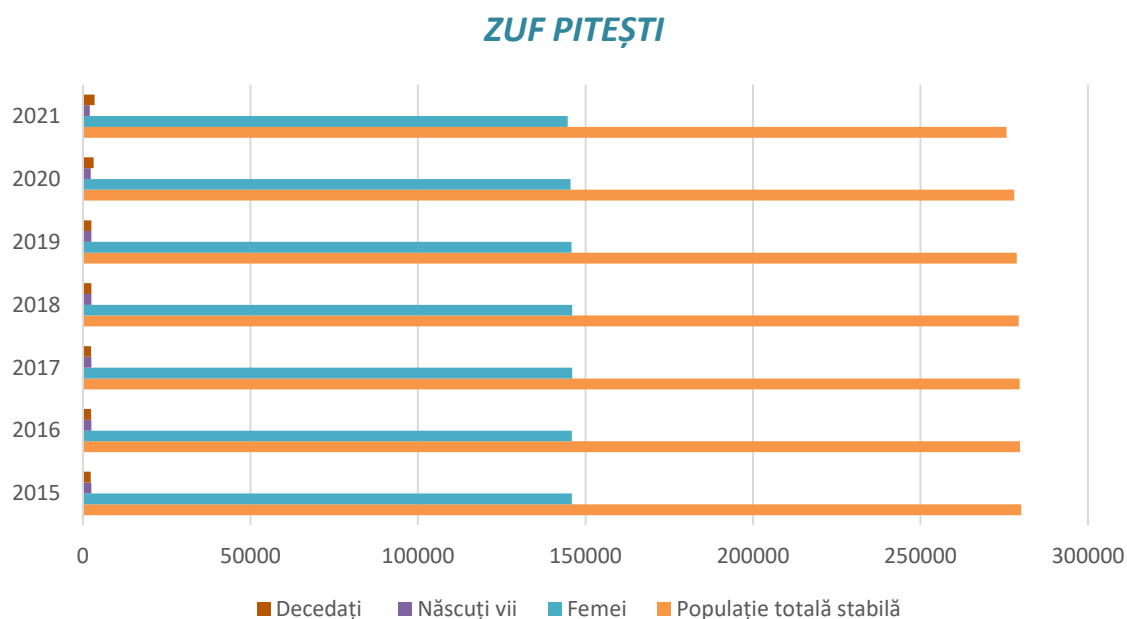

Și la nivelul municipiului se constată o tendință similară regiunii și județului de scădere a numărului de născuți vii în intervalul 2015 - 2021 și o creștere continuă a mortalității, ceea ce implică un **spor natural negativ** începând cu anul 2018.

În ceea ce privește **evoluția acestor indicatori la scara Zonei Urbane Funcționale Pitești**, situația se prezintă astfel:

Tab. 2.6. Evoluții demografice la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești, în perioada 2015-2021⁴⁵

ZUF PITEȘTI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație totală stabilă (la 1.07)	280.135	279.727	279.659	279.344	278.782	277.955	275.661
Femei	145.957	145.970	146.029	146.048	145.831	145.553	144.658
Născuți vii	2506	2523	2535	2540	2547	2281	1997
Decedați - total	2344	2393	2402	2498	2456	3149	3450

⁴⁵ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Tab. 2.7. Sporul natural în municipiului Pitești și ZUF Pitești în perioada 2015-2021 ⁴⁶

Indicator demografic	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Născuți vii la 1000 locuitori (Rata natalității)	1,51	1,47	1,56	1,50	1,49	1,32	1,15
Decedați total la 1000 locuitori (Rata mortalității)	1,44	1,44	1,49	1,56	1,50	1,96	2,14
Spor natural	0,07	0,03	0,07	-0,06	-0,01	-0,63	-0,99
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI							
Născuți vii la 1000 locuitori (Rata natalității)	2,50	2,52	2,53	2,54	2,55	2,28	1,99
Decedați total la 1000 locuitori (Rata mortalității)	2,34	2,39	2,40	2,49	2,45	3,14	3,45
Spor natural	0,16	0,13	0,13	0,05	0,10	-0,86	-1,46

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, în ambele cazuri se constată aceeași tendință de scădere a numărului de născuți vii în intervalul 2015 - 2021 și o creștere continuă a mortalității pe toată perioada de analiză, cu doar o mică scădere în anul 2019, ceea ce implică per ansamblu un **spor natural negativ atât la nivelul municipiului Pitești, cât și al ZUF Pitești.**

Totodată, în ambele cazuri rata natalității este inferioară ratei mortalității, ceea ce indică un spor natural negativ care reflectă **scăderea naturală a populației**. În plus, la nivelul zonei urbane funcționale se observă un spor natural negativ mai accentuat, dar în același trend cu cel regional și județean:

Tab. 2.8. Spor natural la nivelul ZUF Pitești, anul 2021 ⁴⁷

Indicatori demografici	UAT Pitești	ZUF Pitești	România
Rata natalității (%)	6,80	7,24	8,86
Rata mortalității (%)	12,62	12,51	11,75
Spor natural	-0,99	-1,46	-3,20

⁴⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

⁴⁷ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Trendul de scădere a populației identificat la nivel național va continua, într-un ritm lent, luând în considerare prognozele *Institutului Național de Statistică*, precum și cele identificate de *Eurostat*. Scăderea natalității, în ultimii ani, are la bază o serie de factori de natură economică și socială, caracteristici îndeosebi perioadei post-revoluționare. Este vorba prioritar de:

- ❖ *transformarea semnificativă a structurii ocupaționale a populației, care a impus, mai ales tinerilor, o mobilitate teritorială și profesională deosebită și, în același timp, prelungirea perioadei de instruire, toate acestea în detrimentul rolului de părinte;*
- ❖ *starea de insecuritate socială;*
- ❖ *scăderea treptată a mortalității infantile;*
- ❖ *schimbarea comportamentului demografic al cuplurilor căsătorite.*

Ca o concluzie generală, se poate menționa faptul că deși populația orașului scade constant, numărul persoanelor care se deplasează în alte localități pentru a-și schimba domiciliul este unul redus. Această acțiune are drept efect extinderea orașului, expansiunea urbană, deși numărul populației este în scădere.

2.5.2.2. Mișcarea migratorie a populației

Migrația a existat din cele mai vechi timpuri, înregistrând intensități diferite de la o etapă istorică la alta și dezvoltându-se noi forme. În Uniunea Europeană, libera circulație a lucrătorilor a fost unul dintre drepturile recunoscute cetățenilor de către legislația comunitară. Fenomenul migraționist a înregistrat o continuă creștere și după aderarea țării noastre la Uniunea Europeană.

Migrația în interiorul unui stat se manifestă prin două componente, și anume mișcarea internă ce se desfășoară pe teritoriul acestuia, între regiunile sale, și migrația externă reprezentată de emigrarea locuitorilor statului respectiv către alte state.

Emigrația este dificil desurprins pe baza surselor administrative, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți, deoarece în legislația națională nu există obligația cetățenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetățeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene, sau nu. Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

În ceea ce privește **migrația internă**, se remarcă faptul că și Regiunea Sud-Muntenia prezintă o migrație negativă, fiind regiunea aflată pe locul 3 în cadrul României, la nivelul anului 2020. Regiunea Sud-Muntenia a înregistrat un număr de

53.652 de persoane plecate și doar 45.201 de persoane sosite, pierzând astfel 9.951 locuitori în favoarea altor zone ale României. Cea mai mare mobilitate la nivelul județelor componente s-a înregistrat în județele Prahova, Argeș și Dâmbovița, iar cea mai mică în județele Călărași, Ialomița și Giurgiu.

În privința **mediilor de rezidență ale persoanelor care își schimbă domiciliul dintr-o regiune în alta**, se remarcă faptul că în anul 2020 majoritatea zonelor urbane au pierdut locuitori în favoarea zonelor rurale, soldul în mediul urban fiind de -38.666 de persoane și în mediul rural de 38.666 persoane, în întreaga țară. Dintre acestea, **Regiunea Sud-Muntenia a furnizat un sold negativ în mediul urban (- 9.599 persoane) și unul pozitiv în mediul rural (1.148 persoane)**. Astfel, în mediul urban, **cea mai mare scădere de populație a fost înregistrată în județele Prahova și Argeș** și cea mai mică scădere în județul Giurgiu.⁴⁸

Anul 2020 a fost un an atipic în ceea ce privește statisticile sociale din cauza circumstanțelor pandemice care au reprezentat un context deosebit, iar, în consecință, fenomene precum: natalitate, nupțialitate, divorțialitate ș.a. trebuie analizate statistic concomitent cu datele statistice din 2019.

Evoluția mișcării migratorii (inclusiv migrația internațională) la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și al județelor componente este evidențiată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.9. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Sud-Muntenia și județelor componente, 2011-2021 (nr. Persoane) ⁴⁹

Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regiunea SUD-MUNTENIA	47.998	52.174	47.860	48.094	50.310	46.025	44.268
Argeș	10.259	10.709	10.191	9.805	10.503	9.333	10.066
Călărași	4.436	5.174	4.493	4.81	4.742	4.561	4.167
Dâmbovița	8.061	8.951	8.107	8.653	9.030	8.077	7.876
Giurgiu	4.495	4.952	4.254	4.248	4.380	4.040	3.626
Ialomița	4.214	4.593	4.141	4.219	4.305	3.903	3.753
Prahova	10.949	11.678	11.325	11.196	11.866	10.738	10.010

⁴⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

⁴⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

<i>Teleorman</i>	5.584	6.117	5.349	5.163	5.484	5.373	4.770
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regiunea SUD-MUNTENIA	53.026	58.471	56.868	57.757	61.342	55.732	54.523
Argeș	10.969	11.791	11.565	11.525	12.417	11.059	11.808
<i>Călărași</i>	5.080	5.940	5.871	6.003	6.310	5.911	5.646
<i>Dâmbovița</i>	8.724	9.536	9.162	9.389	9.969	9.030	8.816
<i>Giurgiu</i>	4.015	4.430	4.25	4.461	5.053	4.727	4.385
<i>Ialomița</i>	5.023	5.567	5.386	5.475	5.649	5.105	4.932
<i>Prahova</i>	12.216	13.264	12.854	13.139	13.784	12.398	12.009
<i>Teleorman</i>	6.999	7.943	7.780	7.765	8.160	7.502	6.927
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regiunea SUD-MUNTENIA	-5.028	-6.297	-9.008	-9.663	-11.032	-8.451	-10.255
Argeș	-710	-1.082	-1.374	-1.720	-1.914	-1.483	-1.742
<i>Călărași</i>	-644	-766	-1.378	-1.193	-1.568	-1.187	-1.479
<i>Dâmbovița</i>	-663	-585	-1055	-736	-939	-835	-940
<i>Giurgiu</i>	480	522	400	-213	-673	-618	-759
<i>Ialomița</i>	-809	-974	-1.245	-1.256	-1.344	-1.101	-1.179
<i>Prahova</i>	-1.267	-1.586	-1.529	-1.943	-1.918	-1.311	-1.999
<i>Teleorman</i>	-1.415	-1.826	-2.431	-2.602	-2.676	-1.916	-2.157

Analizând datele prezentate, se constată un sold negativ al schimbărilor de domiciliu, inclusiv migrația externă, atât la nivelul regiunii, cât și al tuturor județelor. În ceea ce privește județul Argeș, se constată o valoare continuu crescătoare a

numărului persoanelor care au imigrat pe toată perioada analizată. Soldul migratoriu a înregistrat valori negative în toate cele șapte județe ale regiunii, valori mai mari înregistrându-se în Teleorman, Prahova și Argeș.

Soldul migrator în județul Argeș a rămas constant negativ în ultimii 5 ani (1.742 persoane în 2021), ca urmare a unei tendințe asemănătoare urmată atât de plecările, cât și de sosirile din mediul urban și rural. Ponderea cea mai mare în cadrul emigranților o dețin persoanele cu vârstă cuprinsă între 26-40 ani. Numărul imigranților este mai redus la nivel de regiune și județ, ponderea cea mai mare fiind tot cea a persoanelor cu vârstă între 26 și 40 de ani.

Se observă că în fiecare an numărul persoanelor plecate este mai mare față de numărul persoanelor stabilite, ceea ce conduce la un sold negativ pe toată perioada analizată. Se remarcă perioada 2016-2020 în care numărul plecărilor este cu peste 10% mai mare față de numărul stabilirilor cu domiciliul.

Referitor la stabilirea cu domiciliul la nivel de localitate, un **aflux semnificativ de populație** s-a înregistrat în mediul urban, în special în municipiul Pitești (2.481 persoane), urmat de orașele Ștefănești și Mioveni cu 507, respectiv 505 persoane stabilite, și municipiul Câmpulung (493 persoane), municipiul Curtea de Argeș (389 persoane), orașul Topoloveni (173 persoane) și orașul Costești (132 persoane). În mediul rural, localitățile cu peste 100 de persoane stabilite cu domiciliul sunt în număr de opt, și anume: Bradu (353 persoane), Bascov (286 persoane), Moșoaia (283 persoane), Călinești (182 persoane), Mărăcineni (143 persoane), Leordeni (123 persoane), Albota (119 persoane) și Budeasa (111 persoane).

La nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești soldul schimbărilor de reședință (diferența algebrică între numărul persoanelor sosite și cele plecate din municipiu) **este negativ**, plecările cu reședința fiind mai mari, existând aceeași tendință de la nivel regional și județean de a părăsi municipiul.

Din datele statistice existente, se constată că anual sunt persoane care părăsesc municipiul Pitești, prin schimbarea de domiciliu, cei mai mulți deplasându-se în localitățile apropiate, reprezentând în mare parte actualul proces de trecere de la oraș la sat ca urmare a pierderii locurilor de muncă. În plus, zona se află în aria de polarizare a celui mai mare centru urban, Municipiului București. Această polarizare se manifestă prin fenomenul cronic de migrației a populației din municipiu și din județ, cu precădere a tinerilor, în vederea urmării studiilor universitare sau a găsirii unui loc de muncă.

Fenomenul emigrației nu este atât de accentuat în municipiu comparativ cu cel la nivel regional. Cu toate acestea, bilanțul este unul pozitiv și în continuă creștere în perioada analizată.

Tab. 2.10. Fenomenul migrației în Municipiul Pitești și ZUF Pitești (nr. persoane) ⁵⁰

⁵⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

Nr. crt.	Indicator	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI								
1.	Stabiliri cu domiciliul în localitate	2.377	2.255	2.521	2.317	2.481	2.014	2.170
2.	Plecări cu domiciliul din localitate	3.164	3.459	3.140	3.303	3.544	3.253	3.454
3.	Sold migrator (rând 1 - rând 2)	-787	-1,204	-619	-986	-1,063	-1,239	-1.284
4.	Emigranți	93	136	158	143	184	139	201
5.	Imigranți	56	43	72	55	61	44	49
6.	Bilanț (rând 4 - rând 5)	37	93	86	88	123	95	152
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI								
7.	Stabiliri cu domiciliul în localitate	4.884	4.837	4.818	4.749	5.010	4.377	4.868
8.	Plecări cu domiciliul din localitate	5.138	5.474	5.168	5.297	5776	5.350	5.559
9.	Sold migrator (rând 7 - rând 8)	-254	-637	-350	-548	-766	-973	-691
10.	Emigranți	123	186	207	193	237	176	262
11.	Imigranți	62	66	88	83	89	55	74
12.	Bilanț (rând 10 - rând 11)	61	120	119	110	148	121	188

Deși comparativ cu media pe județ, în municipiul Pitești rata plecărilor la 1000 locuitori este mai mică, aceasta a contribuit la scăderea numărului total de locuitori din județul Argeș și reprezintă un fenomen constant.

Cauzele migrației forței de muncă sunt, aparent, simplu de identificat: **prevalența nevoilor materiale**. De asemenea, se poate observa faptul că ponderea majoră a persoanelor care emigrează pentru a munci în străinătate se regăsește în județele defavorizate care sunt puternic afectate de sărăcie și unde lipsesc locurile de muncă. Alarmant este însă faptul că majoritatea celor care părăsesc țara provin din mediul rural și sunt tineri cu vârste sub 35 de ani. Principalele efecte ale migrației externe constau în reducerea forței de muncă locale, scăderea natalității, creșterea ratei divorțialității, agravarea fenomenului de delincvență juvenilă.

În ceea ce privește **proгноzele privind evoluțiile demografice în perspectiva anului 2050**, în cea mai recentă lucrare elaborată de INS - "Proiectarea populației României pe regiuni de dezvoltare, la orizontul anului 2050" - sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației, pe baza unor ipoteze privind viitoarele tendințe ale principalelor fenomene demografice (fertilitatea, mortalitatea și migrația), în contextul economic, social și legislativ național.

Punctul de plecare îl constituie populația la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare și evoluțiile fenomenelor demografice înregistrate. Principalele rezultate ale proiectării populației (în varianta medie - în care este menținută constantă valoarea fenomenelor demografice înregistrate la nivelul județelor componente ca medie a anilor 2004-2007, perioadă considerată mai stabilă din punct de vedere demografic), conduc la următoarele **concluzii**:

- ✓ în profil teritorial populația va fi în scădere în toate regiunile țării;
- ✓ până în anul 2030 este anticipată o diminuare mai accentuată a populației în regiunile Sud-Muntenia (cu peste 425 mii locuitori) și Sud-Vest Oltenia (cu aproape 400 mii locuitori);
- ✓ regiunile Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia vor înregistra, până în 2050, scăderile naturale cele mai intense (cu o rată între 3,4‰ și 4,2‰), în special din cauza mortalității ridicate, în timp ce regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia vor avea cel mai mare sold migratoriu negativ raportat la populație (de peste 1,4‰);
- ✓ reducerea cea mai semnificativă în ceea ce privește populația tânără (0-14 ani), se va înregistra în regiunea Sud-Vest Oltenia (cu 62,4% în 2050) urmată de regiunea Sud-Est (cu 53,7% în 2050);
- ✓ în anul 2050, ponderea cea mai mică a tinerilor se va înregistra în regiunile București-Ilfov (8,1%) și Sud-Vest Oltenia (8,7%);
- ✓ populația adultă din regiunile Sud-Vest Oltenia și Sud-Est va înregistra cele mai mari scăderi (cu peste 41%);
- ✓ în 2050, regiunile Sud-Vest Oltenia și București-Ilfov vor înregistra cea mai mare pondere a populației vârstnice de 80 ani și peste (peste 8,5% din totalul populației);
- ✓ în anul 2050, regiunea Sud-Vest Oltenia va înregistra cel mai mic număr de copii preșcolari (până în 32 mii copii) urmată de București-Ilfov (36 mii copii);
- ✓ în anul 2050, regiunile Sud-Vest Oltenia și București-Ilfov vor continua să aibă cel mai mic efectiv al populației de 7-14 ani (72 mii persoane și respectiv 85 mii persoane);
- ✓ în anul 2050, efectivele de persoane în vârstă de 15-24 ani în regiunile Sud-Vest Oltenia și București-Ilfov, vor avea cele mai mici valori, respectiv în jur de 105-117 mii persoane.

2.5.2.3. Densitatea populației

Din perspectiva densității populației, observăm la nivel regional o dinamică negativă în intervalul 2015-2019. Din analiza densității populației pe județe, observăm că există diferențe semnificative la nivel județean, care se păstrează pe tot intervalul de analiză. Astfel, județul Argeș se situează în a prima jumătate a intervalului între cel mai populat județ al Regiunii: Prahova - cu 167,65 locuitori/km² - și județul Călărași - situat la polul extrem, cu o densitate de doar 60,62 locuitori/km².

Tab. 2.11. Densitatea Populației Regiunii Sud-Muntenia ⁵¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Regiunea Sud Muntenia	94,88	94,33	93,65	92,97	92,20	91,38	90,37
Jud. Argeș	94,39	93,97	93,51	93,01	92,41	91,80	91,39
Jud. Călărași	62,62	62,25	61,76	61,22	60,62	60,02	59,30
Jud. Dâmbovița	130,66	130,23	129,56	128,95	128,31	127,52	126,75
Jud. Giurgiu	78,71	78,41	70,32	77,42	76,74	75,92	74,60
Jud. Ialomița	66,26	65,86	65,42	64,92	64,38	63,78	63,07
Jud. Prahova	172,10	171,05	169,99	168,89	167,65	166,33	164,42
Jud. Teleorman	67,75	66,88	65,84	64,83	63,77	62,72	61,47

În ceea ce privește structura acestui indicator la nivelul zonei urbane funcționale, se poate constata, din analiza datelor de mai jos, faptul că localitățile cele mai populate sunt în mediul urban, respectiv Municipiul Pitești și Orașele Mioveni, Ștefănești și Costești, în timp ce în mediul rural Comunele Mărăcineni, Bradu și Bascov au cel mai mare număr de locuitori raportat la suprafața acesteia.

Tab. 2.12. Densitatea Populației Municipiul Pitești și ZUF Pitești ⁵²

	Suprafață kmp	Populație	Densitate populație
Municipiul Pitești	40,70	170.175	4.181,20 loc./kmp
Orașul Costești	91,31	9.993	109,44 loc./kmp
Orașul Mioveni	50,79	33.751	664,52 loc./kmp
Orașul Ștefănești	56,65	16.077	283,79 loc./kmp
Comuna Albota	59,00	4.047	68,59 loc./kmp
Comuna Băbana	39,00	2.807	71,97 loc./kmp
Comuna Bascov	56,00	10.876	194,21 loc./kmp
Comuna Bradu	40,31	8.829	219,02 loc./kmp
Comuna Budeasa	43,00	4.160	96,74 loc./kmp

⁵¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

Notă: Suprafața totală a fost actualizată în anul 2019 de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului și publicității imobiliare nr.7/1996, cu modificările și completările ulterioare. Datele au fost publicate în Anuarul Statistic al României-ediție 2021, publicație editată de către Institutul Național de Statistică

⁵² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Comuna Mărăcineni	21,55	5.445	252,66 loc./kmp
Comuna Moșoaia	44,90	6.765	150,66 loc./kmp
Comuna Oarja	38,57	2.736	70,93 loc./kmp

Dinamica negativă a populației se traduce la fel și în **analiza densității populației**, pentru anul 2021 indicatorul înregistrând **4.155,7 loc/kmp la nivelul UAT-ului și 5.820 loc./kmp în intravilanul municipiului Pitești**.

Deși important, cu rol bine definit în structura de localități a județului, municipiul Pitești nu reușește să se definească ca centru polarizator la nivel regional, aflându-se în zona de influență a municipiului București.

2.5.3. Structura populației după etnie

Informațiile cu privire la structura etnografică la nivel de țară și regiune sunt disponibile doar pentru anul de referință 2011, când a fost realizat *Recensământul Populației*. Deși situația este posibil să se fi modificat semnificativ în intervalul 2011 - 2020, la momentul de față nu există nici o altă sursă disponibilă pentru actualizare.

Analiza componenței etnice a populației relevă faptul că **populația regiunii Sud-Muntenia este relativ omogenă**. Astfel, în anul 2011, conform datelor *Recensământului Populației și al Locuințelor 2011*, cea mai mare pondere în structura etnică a regiunii o dețineau românii cu 90,85% (2.849.550 de persoane), urmați de populația de etnie romă 3,89% (122.232 de persoane), de maghiari cu 0,03% (1.017 de persoane), turci 0,03% (979 de persoane), ruși-lipoveni 0,02% (526 de persoane), bulgari 0,05% (1635 de persoane), și alte etnii declarate cu 0,08% (2381 de persoane), precum și 5,04% informație indisponibilă. Procentul populației de etnie romă este mai ridicat în regiunea Sud Muntenia (3.89%), comparativ cu media națională (3,09%).

Pentru **județul Argeș**, datele înregistrate la recensământul populației din 2011 relevă preponderența persoanelor de etnie română (93,26%), existența unei comunități de persoane de etnie romă (2,69%), pentru aproximativ 4% informația nu a fost disponibilă, iar un procent de 0,14% din populație nu a dorit să își declare etnia.

În figura următoare sunt reprezentate ponderile asociate etniilor minoritare din județul Argeș. Se observă că ponderile cele mai mari sunt: maghiari (28,15%), turci (9,74%) și italieni (8,55%).

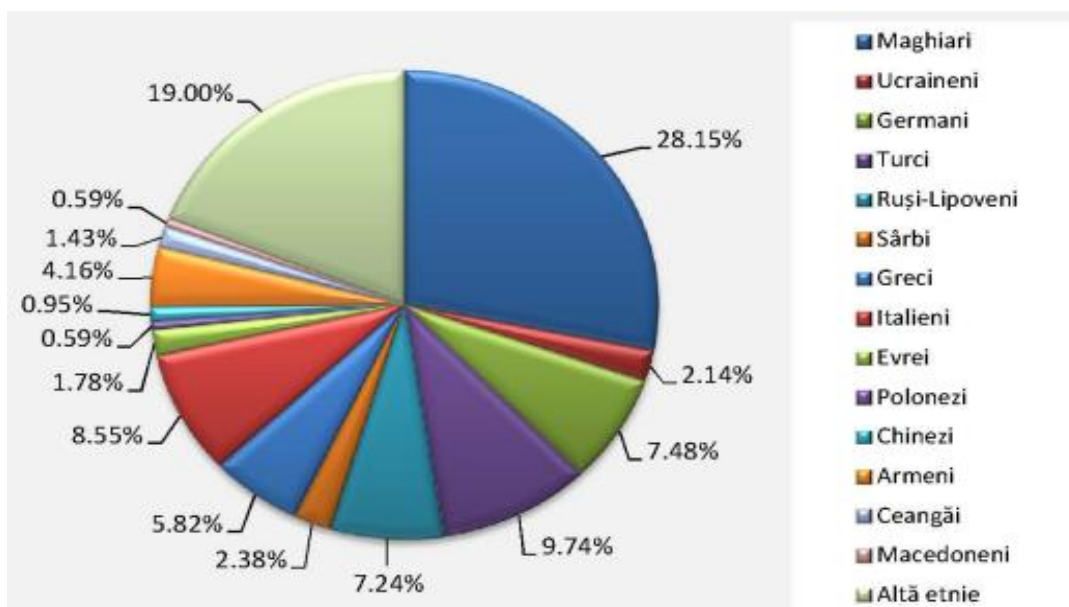

Fig. 2.13. Etnii minoritare în județul Argeș ⁵³

Referitor la profilul confesional, majoritatea locuitorilor (94,15%) județului Argeș sunt ortodocși, pentru aproximativ 4% informația nu este disponibilă, în timp ce 2% sunt de altă religie, categorie în care majoritari sunt creștinii după evanghelie (33,15%), penticostalii (26,02) și evangheliștii (12,62%).

Distribuțiile **profilului confesional principal și religiile minoritare** sunt reprezentate în figurile de mai jos:

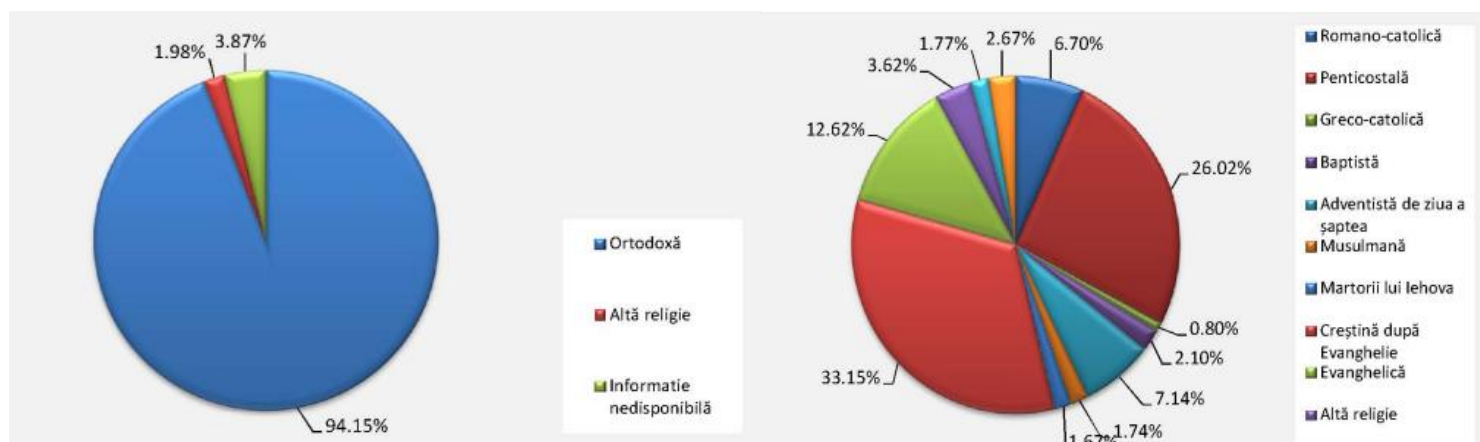

Fig. 2.27. Profilul confesional principal în județul Argeș și Religii minoritare în județul Argeș ⁵⁴

În municipiul Pitești majoritatea locuitorilor sunt români (93,88%). Pentru 5,31% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere

⁵³ Sursă: Institutul Național de Statistică

⁵⁴ Sursă: Institutul Național de Statistică

confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (93,26%)**. Pentru 5,22% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.⁵⁵

La nivelul celorlalte localități componente ale Zonei Urbane Funcționale Pitești, structura etnică și cea confesională se prezintă astfel: ⁵⁶

În Orașul Ștefănești, majoritatea locuitorilor sunt români (88,35%), cu o minoritate de romi (5,74%). Pentru 5,56% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,43%)**. Pentru 5,56% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Orașul Costești, majoritatea locuitorilor sunt români (94,82%), cu o minoritate de romi (1,28%). Pentru 3,83% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (94,72%)**. Pentru 3,87% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Orașul Mioveni, majoritatea locuitorilor sunt români (94,77%). Pentru 4,51% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (94,04%)**. Pentru 4,54% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Bascov, majoritatea locuitorilor sunt români (95,93%), cu o minoritate de romi (5,74%). Pentru 5,56% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,43%)**. Pentru 5,56% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Mărăcineni, majoritatea locuitorilor sunt români (96,11%), cu o minoritate de romi (1,5%). Pentru 2,2% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (91,41%)**, cu o minoritate de penticostali (4,58%). Pentru 2,21% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Budeasa, majoritatea locuitorilor sunt români (95,43%), cu o minoritate de romi (2,05%). Pentru 2,47% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (97,03%)**. Pentru 2,47% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Bradu, majoritatea locuitorilor sunt români (94,26%), cu o minoritate de romi (1,23%). Pentru 4,38% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, **majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (94,98%)**. Pentru 4,35% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

⁵⁵ Sursa: Rezultate finale ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011

⁵⁶ Sursa: Rezultate finale ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011

În Comuna Albota, majoritatea locuitorilor sunt români (95,6%). Pentru 4,06% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (95,76%). Pentru 4,06% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Băbana, majoritatea locuitorilor sunt români (97,2%). Pentru 2,8% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (95,99%). Pentru 2,84% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Moșoaia, majoritatea locuitorilor sunt români (96,86%). Pentru 2,63% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (96,73%). Pentru 2,62% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

În Comuna Oarja, majoritatea locuitorilor sunt români (94,98%), cu o minoritate de romi (2,85%). Pentru 2,17% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (88,47%), cu o minoritate de penticostali (8,24%). Pentru 2,17% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

2.5.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
STRUCTURA POPULAȚIEI	
<i>Structura piramidei vârstelor indică o pondere foarte ridicată a populației ce se va pensiona în următorii 10-15 ani, ceea ce indică o scădere a populației apte de muncă</i>	<i>Alinierea la politica europeană susținută și de prevederile Cartei de la Leipzig și implementarea unei politici publice de migrare rural-urban care să vizeze atragerea de noi rezidenți în ZUF din întreaga regiune, dar și din alte regiuni/țări, pentru a diminua fenomenul accentuat privind declinul demografic, cât și cu scopul de a avea o populație activă numeroasă</i>
<i>Fenomenul de îmbătrânire demografică</i>	<i>Dezvoltarea unei strategii pentru tineret și implementarea de politici care să încurajeze tinerii să rămână în oraș, prin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valorificarea rolului învățământului de toate gradele în comunitate - sprijinirea activităților de cercetare, investiții în infrastructură / regenerare urbană; ▪ îmbunătățirea calității vieții, a modalităților de petrecere a timpului liber; ▪ participarea tinerilor la viața socială și comunitară (sprijinirea ONG-urilor, a IMM-urilor și a Start-up-urilor);

	<p>încurajarea angajatorilor locali să angajeze tineri din comunitățile locale</p>
<p>Perspectiva declinului demografic și a migrației persoanelor tinere și a celor apte de muncă</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Printr-o abordare integrată la nivel zonal, dezvoltarea infrastructurii sociale în noile zone de dezvoltare (școli, terenuri de sport, parcuri etc.) dar limitând expansiunea urbană necontrolată, prin promovarea politicilor spațiale specifice orașelor compacte; ▪ Crearea de noi locuri de muncă prin reconversia funcțională a unor foste zone industriale și reutilizarea acestor spații urbane pentru spații de birouri pentru industriile în creștere și complexe rezidențiale moderne contribuie atât la creșterea numărului populației active cât și la scăderea numărului de migrări a populației tinere ▪ Prezența unui trend la nivel național de import al forței de muncă reprezintă o soluție pentru zona funcțională a municipiului Pitești în ceea ce privește echilibrarea pieței forței de muncă
<p>Indicatorii demografici prefigurează o viitoare criză a forței de muncă, pe termen mediu și lung, pe fondul scăderii numărului populației apte de muncă și creșterii numărului persoanelor vârstnice</p>	<p>Implementarea de politici care să încurajeze și să faciliteze mobilitatea forței de muncă dinspre localitățile din ZUF spre polul regional de dezvoltare Pitești, precum și implementarea unor politici în ceea ce privește susținerea populației în procesul de reconversie profesională și în domeniul educației adulților</p>
<p>Concurența la nivel teritorial între aria de polarizare a municipiului Pitești și cea a municipiului București, dar și a polilor regionali de dezvoltare urbană (Ploiești, Târgoviște), sau chiar a centrelor urbane din regiune</p>	<p>Nevoia de sprijinire a persoanelor și familiilor tinere în vederea stabilirii și ocupării în municipiu</p>
<p>Creșterea duratei speranței de viață în contextul unui spor natural care în anul 2021 a avut valori negative</p>	<p>Creșterea speranței de viață din municipiul Pitești este influențată foarte mult de mișcarea naturală și de mișcarea migratorie. Astfel, crearea unor oferte atractive de muncă poate atrage un număr mare de cetățeni români care au imigrat în străinătate</p>
<p>MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIȘCAREA MIGRATORIE</p>	
<p>Scăderea drastică a sporului natural, mai ales în contextul Pandemiei de COVID-19</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dezvoltarea de programe locale, cât și promovarea de programe naționale privind creșterea natalității ▪ Crearea de programe și politici locale în zonele rurale în ceea ce privește combaterea scăderii sporului natural
<p>Valori negative ale soldului migrator în perioada 2015-2021 la nivelul ZUF Pitești</p>	<p>Crearea unui program de susținere a familiilor cu mai mulți copii</p>

**Stagnarea numărului de sosiri cu domiciliu
(inclusiv internaționale)**

Crearea și implementarea de politici care să conducă la retenția populației apte de muncă, respectiv atragerea de investiții care să asigure o ofertă de locuri de muncă stabilă

3. PROFILUL ECONOMIC AL MUNICIPIULUI PITEȘTI

3.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI

Performanța unui stat din punct de vedere economic este dată de nivelul său actual de dezvoltare, de productivitatea afacerilor și, într-o lume a piețelor integrate, de capacitatea sa de a exporta bunurile și serviciile pe care le produce.

Activitatea economică este definită ca fiind „*acel proces economic care reflectă faptele, actele, comportamentele și deciziile oamenilor prin care au loc atragerea și utilizarea resurselor pentru a produce bunuri și servicii în scopul satisfacerii intereselor economice*”⁵⁷. O altă definiție a conceptului de activitate economică este dată de reglementările financiar - fiscale conform cărora „*activitatea economică este ansamblul faptelor și actelor referitoare la atragerea și utilizarea resurselor economice în vederea producerii, distribuției, circulației și consumului de bunuri sau de servicii, în funcție de nevoi și de interes, în scopul obținerii de profit*”⁵⁸. Activitățile economice pot fi definite și ca reprezentând “*ansamblul acțiunilor umane prin care se urmărește obținerea de bunuri materiale și servicii de orice fel, necesare satisfacerii trebuințelor de viață normală, în condițiile unor resurse limitate*”⁵⁹.

Industria contribuie la crearea de locuri de muncă, inovare și exporturi și este interdependentă cu activitățile de servicii. Multe activități de servicii, cum ar fi transport, informații și comunicații, depind de industria care produce echipamente și tehnologii pe care ulterior le folosim în diferite servicii. Piața internă a mărfurilor este unul dintre cele mai importante priorități ale UE, scopul ei major fiind crearea unui mediu prietenos pentru întreprinderi și consumatori. Crearea unei piețe unice pentru sectorul serviciilor - unul dintre principalele motoare ale economiei UE - se bazează în mare măsură pe oportunitățile disponibile pentru persoanele juridice de a presta servicii pe întreg teritoriul Uniunii, precum și pentru alte întreprinderi și persoane fizice de a accesa astfel de servicii.

Potrivit *Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*, **obiectivul general** prevăzut pe baza indicațiilor Uniunii Europene, se referă la „*Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile*”. O abordare realistă a acestei arii presupune evaluarea modelului de producție și consum pe care s-a bazat evoluția economiei Românești în ultima perioadă de timp, în scopul identificării soluțiilor pentru reducerea consumului de resurse materiale pe unitate de valoare adăugată brută (VAB) și decuplării dinamicii produsului intern brut (PIB) de cea a consumului integrat de resurse materiale și energetice, precum și de impactul negativ asupra mediului.

⁵⁷ Sursa: Anca Streinu - Dicționar de Economie, Editura Niculescu, București, 2001

⁵⁸ Sursa: Codul fiscal român

⁵⁹ Sursa: D. Ciucur, I. Gavrilă, C. Popescu - Economie, Editura Economică, București, 1999

Estimarile preliminare conduc la concluzia că, prin aplicarea unor instrumente adecvate de politică economică, în perioada 2008-2030 productivitatea resurselor materiale și energetice consumate poate crește cu o rata medie anuală de 3-4% prin:

- ☒ *ajustarea macrostructurii economiei - creșterea ponderii serviciilor la 60% în anul 2020 și 70% în anul 2030) precum și a structurilor intrasectoriale (reducerea ponderii subsectoarelor energo și material intensive în industrie);*
- ☒ *reducerea cu minimum 1,2-1,5% pe an a consumurilor specifice de materiale și energie și a pierderilor în industria prelucrătoare, în sectoarele energetic și rezidențial, transporturi și construcții;*
- ☒ *creșterea cu 2-3% pe an a ponderii produselor cu valoare adăugată mare, bazate pe tehnologii medii și înalte, precum și a serviciilor, în structura exportului;*
- ☒ *ameliorarea semnificativă a performanțelor tehnico-economice și a calității produselor și serviciilor în scopul creșterii gradului de valorificare a resurselor consumate;*
- ☒ *îmbunătățirea managementului comercial, a procedurilor de achiziție a materiilor prime (în special a celor energetice), materialelor, componentelor și serviciilor.*

Prin realizarea acestor obiective, care sunt pe deplin fezabile, se estimează că peste 60% din creșterea economică se poate realiza fără consumuri suplimentare de resurse materiale și energetice. Creșterea productivității resurselor consumate va conduce, în același timp, la reducerea ritmului de epuizare a rezervelor la principalele categorii de materii prime și va contribui la reducerea costurilor, ameliorarea competitivității și la asigurarea sustenabilității creșterii economice.

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus „*decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.*”

Obiectivul național Orizont 2030, are în vedere: *”apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.”*

În completarea dezideratelor de mai sus vine și **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**, potrivit căreia pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor.

La nivelul regiunii Sud-Muntenia, economia a fost caracterizată printr-o evoluție ușor ascendentă în perioada 2011-2018, influențată în foarte mare măsură de criza economică și financiară mondială, reflectată în valorile principalilor indicatori de evaluare a creșterii economice.

Un aspect important care se evidențiază în analiza economiei regiunii Sud-Muntenia este legat de reunirea în cadrul regiunii a șapte județe care formează două clase extrem de diferite în caracteristicile lor economice. Astfel, cele trei județe din nord - Argeș, Dâmbovița și Prahova - dau baza industrial-regională care este impresionantă, depășind media națională și celelalte patru județe din sudul regiunii - Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman - cu tradiție, în principal, în producția agricolă și agroalimentară. Vechea structură a economiei regiunii, care a cunoscut o dezvoltare industrială masivă în anii 70, și-a pus amprenta pe profilul regiunii, încă dominat de industrie și agricultură și cu un sector terțiar cu o evoluție ascendentă. O parte dintre activitățile industriale a supraviețuit și sunt motorul creșterii economice, o altă parte nu a avut șanse de restructurare și a lăsat fără viitor mai multe orașe mici.

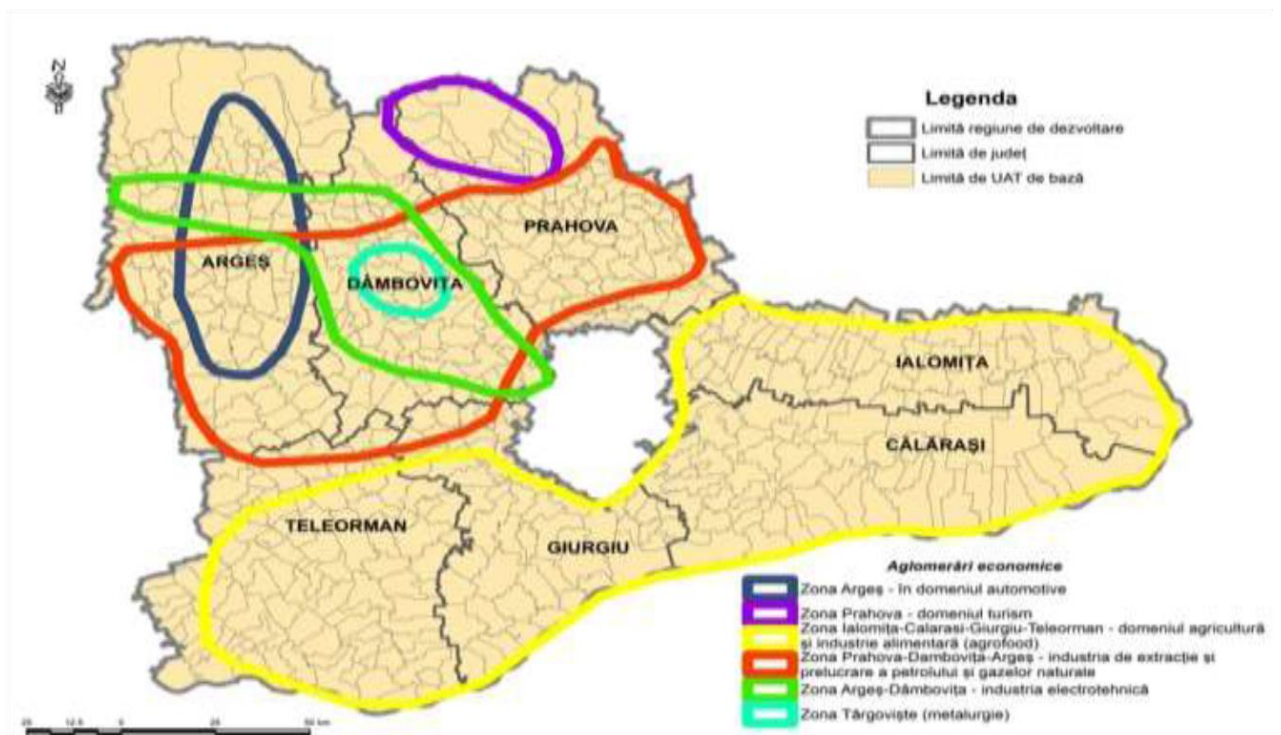

Fig. 3.1. Domenii de concentrare și specializare economică⁶⁰

În identificarea oportunităților și obstacolelor din regiunea Sud-Muntenia, determinate de cadrul natural, trebuie avut în vedere aspectul că un spațiu, ca și ansamblu, funcționează și interacționează cu toate elementele din cadrul unui sistem teritorial. Altfel spus, elementele din cadrul sistemului teritorial, respectiv cadrul natural și cadrul socio - economic sunt într-o strânsă legătură, influențându-se reciproc.

O caracteristică specială a regiunii, cu multiple implicații socio-economice, este faptul că este singura din țară care conține o regiune enclavă în mijloc, și anume București-Ilfov, cea mai dezvoltată din România. Acest lucru asigură, de asemenea, o poziționare favorabilă a regiunii la intersecția a trei coridoare

⁶⁰ Sursa: Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială Sud - Muntenia 2021 - 2027

paneuropene de transport rutier, care asigură o bună deschidere internă și internațională. De asemenea, regiunea se poate baza pe apropierea de cel mai mare aeroport din România (Otopeni, distanța de 60 km) și pe aeroporturile Constanța și Craiova (distanța de 120 km) pentru zonele de est și vest ale regiunii.

Cu toate acestea, fiind localizate în zona de dominație a Bucureștiului, orașele din regiunea Sud Muntenia sunt puternic polarizate economic și social de capitală. Influența și gradul de polarizare al Bucureștiului asupra regiunii este, de asemenea, în creștere. Totodată, acest aspect conduce la dificultăți în menținerea în regiune a populației tinere și specializate, care dorește să își finalizeze nivelul de formare sau care dorește să găsească un loc de muncă potrivit pentru formarea profesională obținută și cu perspective de viitor.

Indicatorul tradițional pentru compararea regiunilor din punct de vedere al nivelului de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene este **produsul intern brut (PIB)**, care reprezintă potrivit Studiului de caz "Alocarea către statele membre a finanțării aferente politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027": „o măsură standard a bogăției unei țări, exprimată prin valoarea monetară a tuturor bunurilor și serviciilor produse într-o anumită perioadă de timp în cadrul economiei”.

Cu un PIB regional, calculat conform CAEN Rev.2, care reprezintă doar 11,44% în anul 2019 (ultimul an disponibil în statistica *INSSE - Tempo Online*) din economia țării, **Regiunea Sud-Muntenia se situează pe locul 6**, în timp ce, pe locuitor acest indicator se situează sub media națională (82,45%). Valoarea acestui indicator în Regiunea Sud - Muntenia o clasează în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate, deoarece PIB-ul regional pe locuitor trebuie să fie mai mic decât 75% din PIB-ul mediu al UE-27, conform Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului pentru perioada de implementare 2021-2027.

Tab. 3.1. PIB Regiunea Sud-Muntenia și județele componente - calculat cf. CAEN Rev.2 ⁶¹

Regiuni de dezvoltare și județe	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Milioane lei								
România	558.889,9	591.799,1	634.967,8	669.703,9	711.929,9	763.652,5	857.895,7	951.728,5	1.058.973,2
Regiunea Sud Muntenia	73.147,6	70.612,7	77.489,4	87.397,3	86.728	93.599,1	100.917,7	112.179,2	121.185,1
Argeș	16.331,5	15.725,8	16.849,9	17.994,5	19.107,5	20.731,9	23.979,6	26.339,7	28.752
Călărași	4.895	5.021,1	6.418,2	5.440,4	5.698,7	6.045,7	6.710	7.532,5	9.298,4
Dâmbovița	10.770,7	11.423,3	10.995,3	11.695,1	13.013,4	13.734,3	15.383,6	16.494,9	18.505,9
Giurgiu	3.999	3.729,8	4.755	4.367,9	4.739,7	4.772,4	5.458,8	7.654	6.848,6
Ialomița	5.020,2	5.219,9	6.230,6	5.661	6.076,4	6.477,2	7.397,8	8.059	10.404,8
Prahova	26.339,3	22.880,1	25.648,1	34.929,9	30.462,7	34.165,4	33.366,7	36.566,8	36.725,6

⁶¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

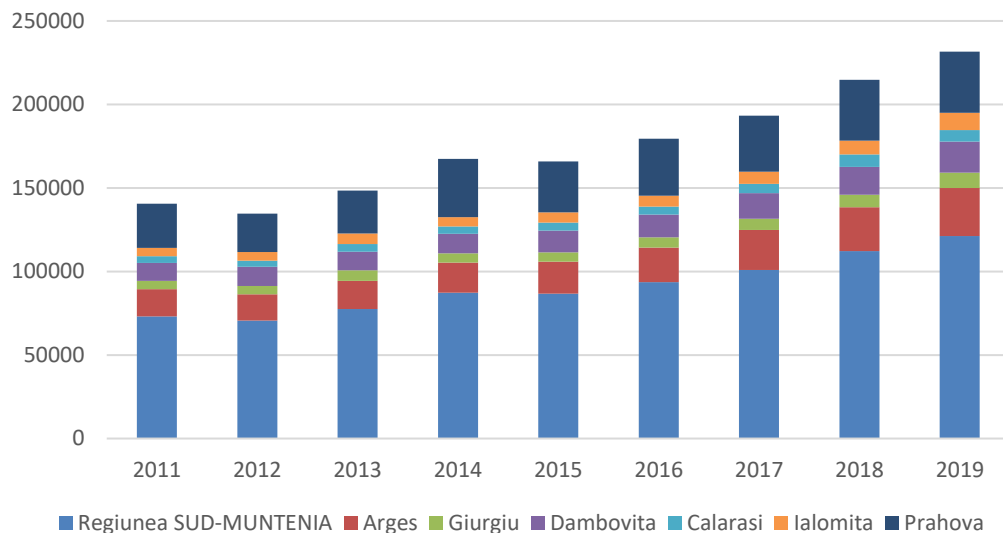

Fig. 3.2. Produsul intern brut al Regiunii Sud-Muntenia în perioada 2011-2019 ⁶²

Județul Argeș face parte din Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia, a treia cea mai dezvoltată regiune din România după Regiunea București-Ilfov și Regiunea Nord-Vest, cu o **contribuție la formarea PIB național de 2,77 %, în anul 2018**.

În același an, **Argeșul se clasa pe locul al doilea în topul județelor din Regiunea Sud-Muntenia cu un PIB de 26.339,7 milioane lei**, după județul Prahova (36.566,8 milioane lei) și **pe locul 12 la nivel național din punct de vedere al PIB pe cap locuitor**, cu o valoare de 41.139,52 Lei/locuitor, după Municipiul București și județele Cluj, Ilfov, Timiș, Constanța, Brașov, Prahova, Sibiu, Arad, Argeș, Alba. ⁶³

Analiza structurii sectoriale a VAB-ului regional arată că ponderile principalelor sectoare de activitate au avut, în intervalul 2011 - 2016, evoluții diferite și evidențiază tranziția treptată către o economie post-industrială bazată pe sectorul terțiar. Sectorul „Agricultură, silvicultură și pescuit” a avut un parcurs oscilant, înregistrând o diminuare a ponderii în VAB regional, scăzând de la 7,1% până la 4,53%, înregistrând în 2016 o scădere de aproximativ 0,2% față de anul precedent. De asemenea, sectorul „Industria” a înregistrat o diminuare a ponderii în VAB-ul regional cu 9.82% în 2016 în raport cu anul 2011, sectorul „Construcții” a scăzut cu 7,86% în 2016 față de anul 2015, în timp ce sectorul „Comert, servicii și altele”, după o creștere formidabilă de peste 275% în intervalul 2011 - 2016, consecință a expansiunii sectorului imobiliar care a caracterizat întreaga țară, înregistrând chiar și în anul 2016 o creștere în valoare de 6,62%, față de anul precedent. Valorile acestui indicator confirmă faptul că tranziția regiunii Sud-Muntenia de la o economie bazată pe producție către o economie bazată

⁶² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

⁶³ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

pe servicii este în curs de realizare, contribuția unora dintre sectoare, precum agricultura și industria, la formarea VAB-ului atingând valori peste nivelul național (6,96% față de 4,53% și 39,19% față de 26,78%). Acest aspect poate contribui la conturarea profilului economic al regiunii, accentuând importanța celor două sectoare în economia regională.⁶⁴

*La momentul elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027 și regiunea Sud-Muntenia se confrunta cu consecințele **crizei sanitare și economice generată de virusul SARS-CoV-2**, măsurile de răspuns la pandemie afectând sever consumul individual, producția, investițiile, comerțul intracomunitar și fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost oprite/diminuate în perioada 2020-2021, fiind afectate în special industria prelucrătoare, comerțul cu amanuntul, transporturile, serviciile hoteliere, de restaurant și catering.*

Totodată, o bună parte din populație, din cauza măsurilor de șomaj tehnic sau a disponibilizărilor operate se confruntă cu o reducere severă a veniturilor. Combinat cu anticipațiile negative ale populației și firmelor privind intrarea economiei într-o perioadă marcată de recesiune și șomaj a rezultat o contracție importantă a consumului, componentă care în ultimii ani a fost principalul motor al creșterii economice în regiune.

În recentul plan de redresare economică⁶⁵, Comisia Europeană estimează că o serie de domenii precum turismul, industriile culturale și creative, economia socială vor suferi cele mai mari pierderi în anul 2020. Șomajul va crește, afectând în special tinerii, persoanele cu calificări reduse, sezonierii și persoanele care locuiesc în gospodării aflate la limita sărăciei – grupuri care în regiune dețin ponderi semnificative.

Analiza realizată în cadrul Raportului de Țară 2020 ilustrează că unul dintre punctele vulnerabile ale economiei românești derivă dintr-un ritm al transformărilor mai lent decât cel necesar pentru ca România să depășească statutul de țară mai puțin dezvoltată, având o structură a economiei în care predomină IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. La acest moment se estimează că economia națională se va contracta puternic în perioada următoare în urma impactului pandemiei COVID-19, acest lucru afectând puternic competitivitatea regională.⁶⁶

Din analiza indicatorilor referitori la **activitatea întreprinderilor din regiune** se constată, în 2019, o stabilitate fragilă care se manifestă diferențiat la nivelul claselor de mărime și al sectoarelor de activitate economică de la un județ la altul.

⁶⁴ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia

⁶⁵ Sursa: European Commission - Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

⁶⁶ Sursa: Programul Operațional Regional Sud-Muntenia - draft noiembrie 2021

În anul 2019, în regiune existau 66.199 de întreprinderi active în toate sectoarele economice, poziționând regiunea pe locul 4 la nivel național. Din întreprinderi 89,48% se încadrau în categoria microîntreprinderilor, 8,83% fac parte din clasa întreprinderilor mici, 1,42% sunt întreprinderi mijlocii și numai 0,27% intră în categoria întreprinderilor mari. Referitor la aria de localizare a IMM-urilor în regiune, acestea se găsesc preponderent în mediul urban, adâncind astfel discrepanțele dintre mediul urban și cel rural.

Disparitățile interjudețene se mențin în continuare, distribuția întreprinderilor active pe sectoare de activitate accentuând dezechilibrele referitoare la concentrarea teritorială a întreprinderilor. De exemplu, 34% dintre întreprinderile active din sectorul „Servicii” erau localizate în județul Argeș, în timp ce la polul opus județul Călărași deținea doar 5% dintre acestea. Analizând distribuția întreprinderilor active pe sectoare de activitate și teritorial se relevă o specializare a județelor în industrie, îndeosebi a celor din nordul regiunii și în agricultură în județele din sud.

Între județele regiunii există încă diferențe foarte mari în ceea ce privește gradul de diversificare economică. Astfel, județele cu cel mai mare grad de diversificare economică au fost Prahova și Argeș, care au înregistrat cele mai mari ponderi ale numărului de întreprinderi pentru 15 din cele 18 sectoare de activitate. La polul opus, s-au situat județele Ialomița și Giurgiu cu cel mai mic număr de întreprinderi active pentru 6 din domeniile de activitate, fiind astfel județele cu cel mai scăzut grad de diversificare economică.

Vechea structură a economiei regiunii, care a cunoscut o dezvoltare industrială masivă în anii '70, și-a pus amprenta pe profilul acesteia, încă dominat de industrie și agricultură și cu un sector terțiar cu o evoluție ascendentă. O parte din activitățile industriale au supraviețuit și sunt motorul creșterii economice, o altă parte nu a avut șanse de restructurare și a lăsat fără viitor mai multe orașe mici. Astfel, industria regiunii acoperă toate domeniile componente, însă ponderile superioare sunt deținute de industria chimică și petrochimică (județele Argeș și Prahova), industria constructoare de mașini, echipamente și mijloace de transport (județele Argeș, Prahova și Dâmbovița), industria textilă, a confecțiilor și industria alimentară (județele din sudul regiunii).

În acest context, așezarea geografică favorabilă schimburilor, dezvoltarea meșteșugurilor și a agriculturii, atenția acordată de unii domnitori au contribuit la transformarea Piteștiului din sat în târg și apoi în oraș, în epoca medievală. În această perioadă, orașul a fost unul dintre cele mai active centre de comerț din Țara Românească, aflându-se în centrul schimburilor de produse care se făceau între zonele de câmpie - deal - munte. Intense și de mare importanță au fost schimburile comerciale cu Brașovul și Sibiu, renumite centre de comerț și meșteșuguri ale vremii.

Dezvoltarea ascendentă a orașului se continuă în perioadele interbelică și postbelică, Piteștiul menținându-și statutul de centru de interes între localitățile urbane din țară.

După anul 1965, au fost construite mari obiective economice în orașul Pitești și în imediata apropiere: *Întreprinderea de Motoare Electrice - ANA IMEP (1967)*, *Întreprinderea de Autoturisme Dacia - Automobile Dacia S.A. (1968)*, *Combinatul Petrochimic - SNP Petrom, sucursala Arpechim Pitești (1969)*, *Rafinaria de petrol (1969)*, *Fabrica de preparate din carne (1969)*, *Fabrica de pâine (1969)*, *Fabrica de piese auto și produse metalice (1969)*, *Întreprinderea de stofe Argeșana (1969)*, *Fabrica de bere (1969)*, *Combinatul de articole tehnice din cauciuc - S.C. ROLAST S.A. (1970)*. Au fost construite, de asemenea, *Complexul de vinificație și Centrul de îmbuteliere a vinului Ștefanești (1966-1970)*, *Institutul de Reactori Nucleari Energetici - Institutul de Cercetari Nucleare (1976)*, etc.

3.2. MEDIUL DE AFACERI

Uniunea Europeană promovează spiritul antreprenorial ca factor cheie al creșterii competitivității economice, ceea ce se poate obține doar dezvoltând o cultură antreprenorială la scară europeană încurajând conturarea unei mentalități corespunzătoare și a unor competențe adecvate în domeniul antreprenorial. Educația antreprenorială este deosebit de importantă în cadrul oricărui sistem de învățământ. Acest lucru este confirmat și de studiile realizate de către Comisia Europeană, care evidențiază faptul că persoanele care au participat în cadrul unor programe de educație antreprenorială și-au manifestat intențiile și aptitudinile antreprenoriale într-o măsură mai mare decât cei care nu au participat, și-au găsit mai repede un loc de muncă după finalizarea studiilor, s-au remarcat la locurile de muncă prin inițiativă și inovativitate și au demarat mai multe companii comparativ cu cei care nu au beneficiat de astfel de programe.

Integrarea în Uniunea Europeană și statutul de “țară membră cu drepturi depline” a deschis granițele și piețele locale pentru firmele străine cele mai competitive. Firmele românești pot alege furnizorii de materii prime și materiale mai ieftini și/sau mai buni, au un acces sporit la tehnologii noi, pot să își desfășoare produsele și să își ofere serviciile pe întreaga piață a Uniunii Europene, să coopereze cu diferite firme de pe întregul teritoriu unional pentru cercetare, dezvoltare și inovare. Una din oportunitățile oferite de statutul de țară membră a Uniunii Europene este accesul la fondurile structurale.

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii este important în orice economie națională, datorită faptului că acestea se pot adapta mult mai repede la modificările pieței comparativ cu marile companii. Pentru a spijini sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, economia națională trebuie să promoveze spiritul antreprenorial, iar pe baza acestuia să îmbunătățească competitivitatea economiei românești atât pe plan intern cât și internațional. Trebuie acordată o atenție deosebită domeniilor serviciilor și industriei, deoarece au un potențial de creștere sustenabil pe termen lung.

Regiunea Sud-Muntenia are un important potențial de dezvoltare economică, diferențiat între nordul și sudul regiunii. Trăsătura esențială a regiunii Sud Muntenia este reprezentată de împărțirea acesteia în două sub-arii cu caracteristici geografice și socio-economice diferite. **Partea de nord a regiunii (județele Argeș, Dâmbovița și Prahova) se caracterizează printr-un grad ridicat de industrializare**, Prahova deținând locul 1 pe țară în ceea ce privește producția industrială. Partea sudică a regiunii (județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman) este o zonă tradițional subdezvoltată, dar cu întinse suprafețe agricole, care pot sta la baza dezvoltării unei agriculturi specializate pe anumite tipuri de culturi, corespunzătoare condițiilor pedologice din regiune.

Pitești are cel mai mare număr de firme la nivelul județului, precum și numărul cel mai mare de salariați. În ceea ce privește profilul economic al municipiului, **industria prelucrătoare reprezintă domeniul principal din punct de vedere al numărului de angajați (45,07% din total sectoare de activitate în anul 2019, respectiv 44,10% în anul 2020)**, urmate de firmele care au ca domeniu de activitate construcțiile, comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, agricultură, ș.a.m.d. Ponderea ridicată a angajaților în domeniul industriei prelucrătoare și comerțului evidențiază păstrarea caracterului industrial al municipiului.⁶⁷

În anul 2021, **economia județului Argeș era caracterizată de preponderența firmelor în sectorul de servicii.**

Semnalele din piață cu privire la crearea de noi locuri de muncă arată că în ciuda eforturilor considerabile nu sunt întreprinse suficiente demersuri pentru a reduce considerabil șomajul.

Din punct de vedere economic este evidentă o polarizare a celor mai mari două centre urbane, respectiv: **Municipiul Ploiești - pol de creștere și Municipiul Pitești - pol de dezvoltare urbană.**

La nivelul municipiului Pitești, putem identifica o concentrare majoritară a cifrei de afaceri totale raportate la nivelul întregului județ, incluzând, de asemenea, cel mai mare număr de angajați din total județ. Efectul de polarizare, împreună cu fenomenul de suburbanizare, creează disparități între localități, în ideea în care localitățile din imediata apropiere a orașelor au un număr de firme active economic mai mare decât localitățile mai îndepărtate de oraș.

Schimbările structurale previzibile în economia județului vor muta accentul pe dezvoltarea serviciilor, construcțiilor și a unor ramuri din industria prelucrătoare precum: industria alimentară, industria materialelor de construcții, industria lemnului.

⁶⁷ Sursa: Prelucrare datelor furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, anul 2021

Astfel, dacă ne raportăm la **județul Argeș**, la sfârșitul anului 2020 se aflau în evidența *Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Argeș* :

- ✍ 42.422 persoane juridice active juridic ⁶⁸;*
- ✍ 46.784 firme radiate;*
- ✍ 452 firme dizolvate;*
- ✍ 542 intrate în insolvență, faliment, reorganizare judiciară;*
- ✍ 3563 alte stări.*

De asemenea, în anul 2020, în județul Argeș au fost înregistrați 93.763 profesioniști neradiați la finele anului, din care:

- ✓ 59.879 societăți comerciale cu răspundere limitată;*
- ✓ 14.736 persoane fizice autorizate;*
- ✓ 6.055 întreprinderi individuale;*
- ✓ 1610 întreprinderi familiale, cu diferite obiecte de activitate*
- ✓ 11.483 alte forme.⁶⁹*

Pentru analizele realizate în continuare, a fost utilizată **repartiția domeniilor de activitate pe cele 3 sectoare ale economiei**.

După cum se poate observa în analiza grafică de mai jos, se înregistrează variații mici a repartiției procentuale a numărului de firme, în sensul în care firmele din sectorul primar prezintă o creștere de aprox.5% în anul 2020 față de anul 2019, în timp ce în sectoarele secundar și terțiar numărul acestora a scăzut cu aprox. 2,6%, respectiv 3,2%. Per ansamblu, însă, **Pandemia Covid-19** a afectat puternic în anul 2020 marea majoritate a sectoarelor economice ale județului, procentual numărul firmelor restrângându-se comparativ cu anul 2019.

Repartiția întreprinderilor din județul Argeș pe sectoare ale economiei respectă următoarea distribuție:

⁶⁸ Notă: Sunt considerați activi, din punct de vedere juridic, profesioniștii înregistrați în Registrul Comerțului care nu și-au declarat suspendarea activității și nu se află în nici una din stările ce pot duce la pierderea personalității juridice: Din numărul total de profesioniști înregistrați în Registrul Comerțului, au fost excluși profesioniștii cu suspendare temporară a activității, sucursalele, profesioniștii radiați, profesioniștii aflați în dizolvare, lichidare, reorganizare judiciară, faliment, insolvență, etc.

⁶⁹ Sursa: Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, anul 2020

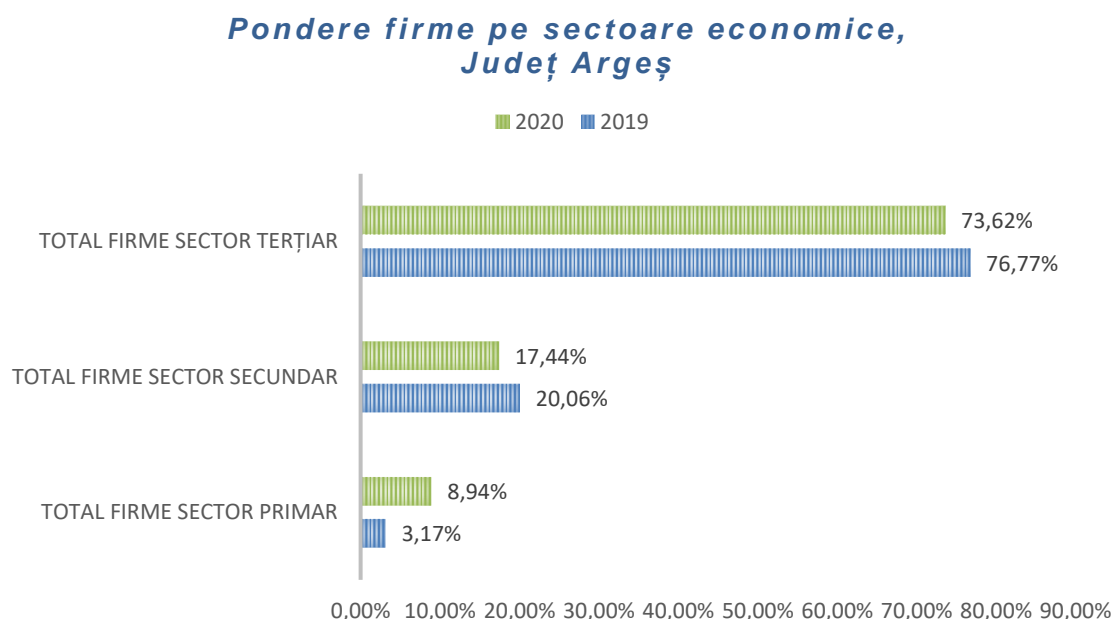

Fig. 3.3. Ponderea întreprinderilor din județul Argeș pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020⁷⁰

În anul 2019, mediul de afaceri din județul Argeș a fost dominat de întreprinderile active în sectorul secundar al economiei, respectiv 53,20% din întreprinderile județului activau în construcții, cu o descreștere înregistrată în anul 2020 - 48,74% - pe fondul *Crizei Coronavirus*. Un alt domeniu de activitate care deține o pondere importantă - 42,11% - este industria prelucrătoare, care nu numai că nu a fost afectat de pandemie, a cunoscut și o mică creștere în anul 2020 (44,83%). O pondere de menționat este și cea deținută de societățile care activează în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (domeniu afectat de asemenea de pandemie): 31,77% în anul 2020 față de 33,83% în anul 2019.

⁷⁰ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, județul Argeș

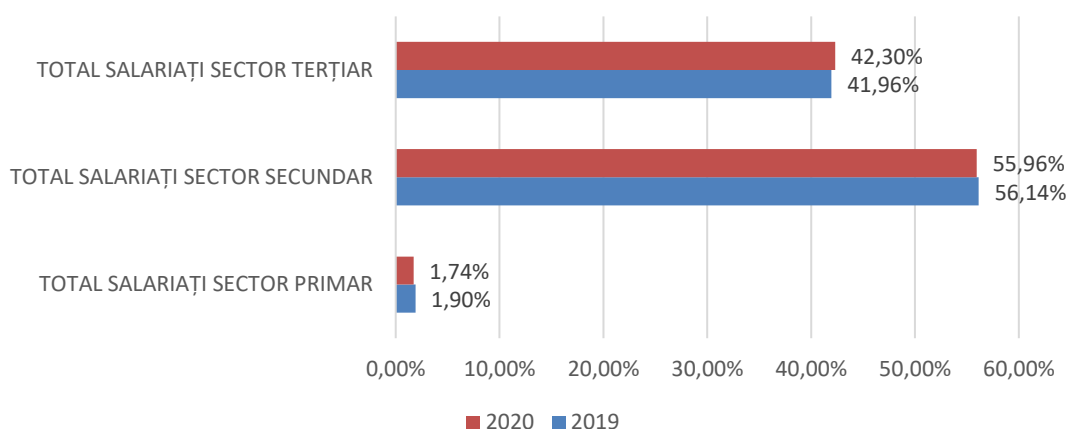

Fig. 3.4. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Argeș, în perioada 2019-2020⁷¹

Conform informațiilor furnizate de *Oficiul Registrului Comerțului Argeș*, la data întocmirii situației, **au depus *Bilanțuri financiare anuale la nivelul județului Argeș* 3.504 firme pentru anul 2019 și 4.989 firme pentru anul 2020** și au realizat următoarele ponderi ale cifrei de afaceri:

Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Argeș

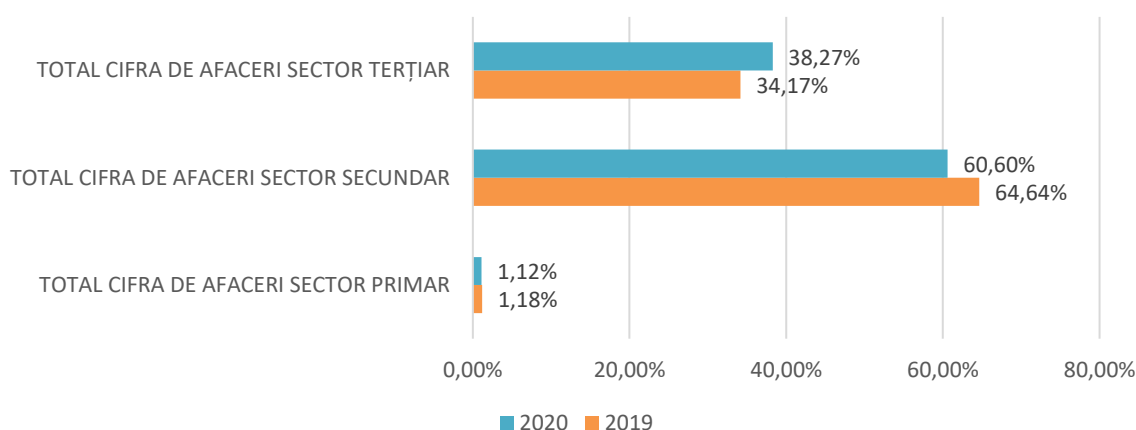

Fig. 3.5. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Argeș, în perioada 2019-2020⁷²

⁷¹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

⁷² Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Din punct de vedere al **cifrei de afaceri și al numărului de salariați**, diferențele între sectorul terțiar și cel secundar sunt relativ mici, la nivelul anului 2019. Situația aferentă anului 2020 este diferită având în vedere faptul ca **Pandemia Covid-19** a afectat dinamica întreprinderilor pe fondul restrângerii activității din toate punctele de vedere: salariați, cifră de afaceri, profit, etc. De asemenea, se observă că din punct de vedere al cifrei de afaceri, primele locuri sunt ocupate de firmele care activează în: comerț, construcții și industria prelucrătoare, urmate de firmele din transport și depozitare.

Valoarea procentuală ridicată pentru sectorul terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în acest sector activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

Din punct de vedere al profitului realizat de firmele active, județul Argeș a încheiat anul 2020 cu un **profit net** de aproximativ 3,5 mld. lei, în scădere cu 6,34% față de aceeași perioadă din 2019, pe fondul crizei pandemice de coronavirus.

Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Argeș

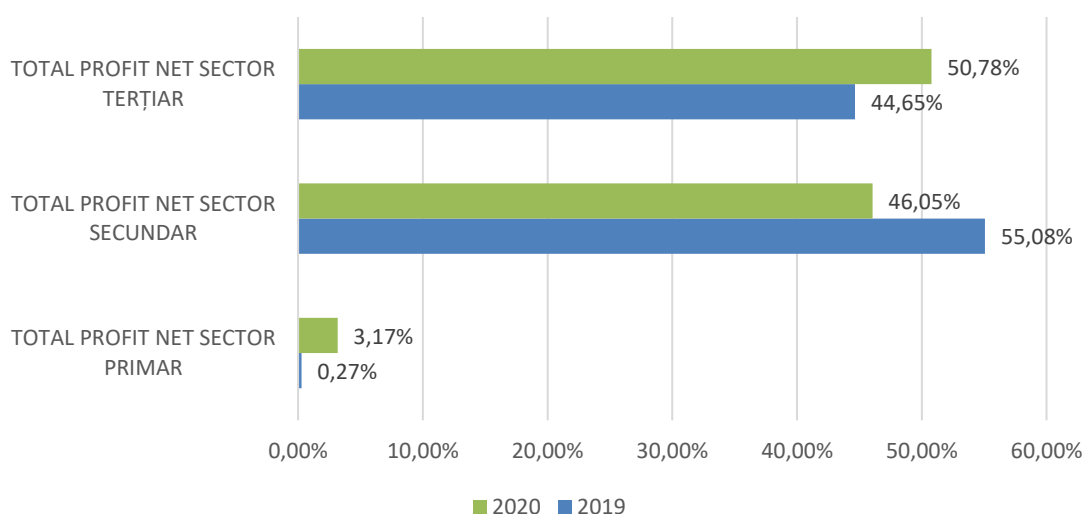

Fig. 3.6. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Argeș, în perioada 2019-2020⁷³

La nivelul municipiului Pitești, structura pe domenii de activitate va fi analizată prin raportare la structura economică la nivel de județ, luând în calcul câțiva indicatori relevanți pentru intervalul de ani 2015 - 2020, după cum urmează:

- ✓ Număr de societăți comerciale;
- ✓ Cifra de afaceri;
- ✓ Număr de angajați;
- ✓ Profitul net.

⁷³ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Analizând situația actuală, în municipiul Pitești, la sfârșitul anului 2020 se aflau în evidența Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Argeș **15.359 profesioniști neradiați la finele anului**, adică societăți care nu și-au declarat suspendarea activității și nu se află în niciuna din stările ce pot duce la pierderea personalității juridice, indiferent dacă au realizat sau nu cifră de afaceri în anul respectiv:

- ✍ 15.359 persoane juridice active juridic;
- ✍ 19.180 firme radiate;
- ✍ 160 firme dizolvate;
- ✍ 270 intrate în insolvență, faliment, reorganizare judiciară;
- ✍ 1.522 alte stări.

Structura agenților economici activi din punct de vedere juridic din municipiul Pitești, pe forme juridice, în număr de **36.491**, este următoarea:

- ✓ 26.332 societăți comerciale cu răspundere limitată - **72,16%**;
- ✓ 4.531 persoane fizice autorizate - **12,41%**;
- ✓ 1.424 întreprinderi individuale - **3,90%**;
- ✓ 259 întreprindere familială - **0,70%**
- ✓ 3.945 alte forme - **10,81%**.⁷⁴

Repartiția întreprinderilor din municipiu, pe principalele sectoare economice, este prezentată sintetic în tabelul următor:

Tab. 3.2. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Pitești, 2019-2020⁷⁵

Sector economic	Domeniu de activitate	NUMĂR FIRME MUN. PITEȘTI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL 2019	TOTAL 2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	12	12	100%	100%	0.97%	0.78%
TOTAL FIRME SECTOR PRIMAR		12	12	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	3	1	1.42%	1.03%	15.83%	12.67%
	Industria prelucrătoare	90	63	42.11%	44.83%		

⁷⁴ Sursa: Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, anul 2020

⁷⁵ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

	<i>Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat</i>	6	6	0.28%	1.61%		
	<i>Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare</i>	2	6	2.99%	3.79%		
	<i>Construcții</i>	94	118	53.20%	48.74%		
	TOTAL FIRME SECTOR SECUNDAR	195	194	100%	100%		
Sector terțiar	<i>Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor</i>	295	360	28.78%	27.17%	83.20%	86.54%
	<i>Transport și depozitare</i>	86	190	8.39%	14.34%		
	<i>Hoteluri și restaurante</i>	42	83	4.10%	6.26%		
	<i>Informații și comunicații</i>	53	101	5.17%	7.62%		
	<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	36	28	3.51%	2.11%		
	<i>Tranzacții imobiliare</i>	35	45	3.41%	3.40%		
	<i>Activități profesionale, științifice și tehnice</i>	119	168	11.61%	12.68%		
	<i>Sănătate și asistență socială</i>	46	67	4.49%	5.06%		
	<i>Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	52	46	5.07%	3.47%		

Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	0	0	0.00%	0.00%		
Învățământ	45	49	4.39%	3.70%		
Activități de spectacole, culturale și recreative	24	21	2.34%	1.58%		
Alte activități de servicii	192	167	18.73%	12.60%		
TOTAL FIRME SECTOR TERȚIAR	1.025	1.325	100%	100%		
Total profesioniști neradiați la finele anilor	1.232	1.531			100%	100%

**Pondere firme pe sectoare economice,
Mun. Pitești**

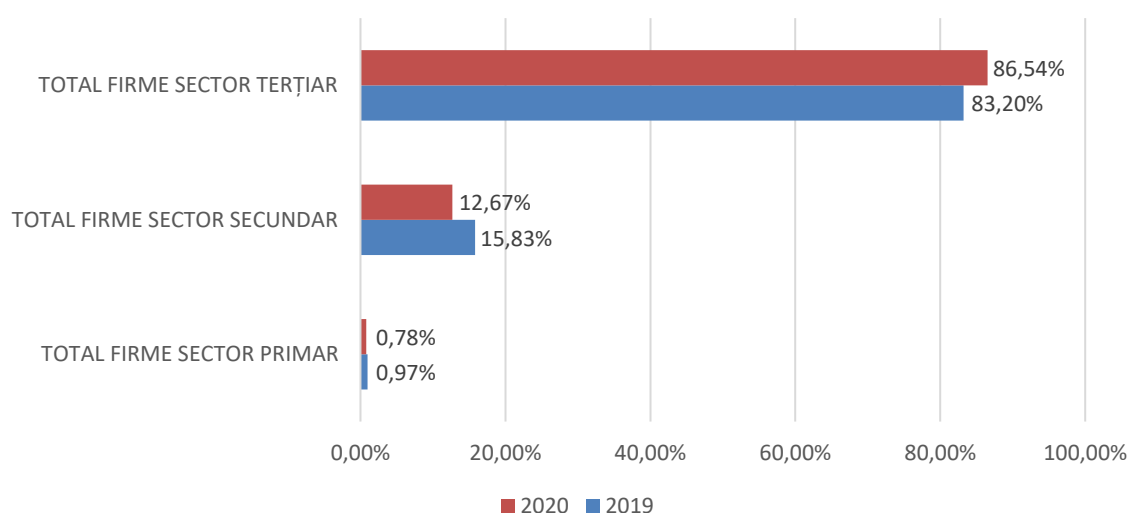

Fig. 3.7. Numărul întreprinderilor din Municipiul Pitești după domeniul de activitate ⁷⁶

După cum se poate observa din prelucrarea datelor de mai sus, **la nivelul municipiului Pitești, activitățile economice sunt majoritar concentrate în sectorul terțiar - Servicii, ocupând 83,20% din sectoarele economice**, sectorul secundar - *Industrii și construcții* - are o pondere de 15,83%, în timp ce restul de întreprinderi (0,97%) își desfășoară activitatea în sectorul primar - *Agricultură, silvicultura și pescuit*.

⁷⁶ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Tab. 3.3. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Pitești, 2019-2020 ⁷⁷

Sector economic	Domeniu de activitate	NUMĂR SALARIAȚI MUN. PITEȘTI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL	2019
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	300	289	100%	100%	0.53%	0.54%
TOTAL FIRME SECTOR PRIMAR		300	289	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	106	86	0.41%	0.35%	45.61%	45.12%
	Industria prelucrătoare	17.525	16.112	67.72%	66.23%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	262	260	1.01%	1.07%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.678	1.690	6.48%	6.95%		
	Construcții	6.306	6.178	53.20%	48.74%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR SECUNDAR		25.877	24.326	129%	100%		
Sector terțiar	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	12.752	12.519	41.73%	42.73%	53.86%	54.34%
	Transport și depozitare	7.030	6.658	23.01%	22.72%		
	Hoteluri și restaurante	1.517	1.202	4.96%	4.10%		
	Informații și comunicații	882	848	2.89%	2.89%		

⁷⁷ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

	<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	313	310	1.02%	1.06%		
	<i>Tranzacții imobiliare</i>	655	658	2.14%	2.25%		
	<i>Activități profesionale, științifice și tehnice</i>	1.437	1.326	4.70%	4.53%		
	<i>Sănătate și asistență socială</i>	1.334	1.341	4.37%	4.58%		
	<i>Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	2.942	2.913	9.63%	9.94%		
	<i>Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public</i>	1	1	0.00%	0.00%		
	<i>Învățământ</i>	264	245	0.86%	0.84%		
	<i>Activități de spectacole, culturale și recreative</i>	706	589	2.31%	2.01%		
	<i>Alte activități de servicii</i>	723	690	2.37%	2.35%		
	TOTAL SALARIAȚI SECTOR TERȚIAR	30.556	29.300	100%	100%		
	Total SALARIAȚI	56.733	53.915			100%	100%

**Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate,
număr salariați, Municipiul Pitești**

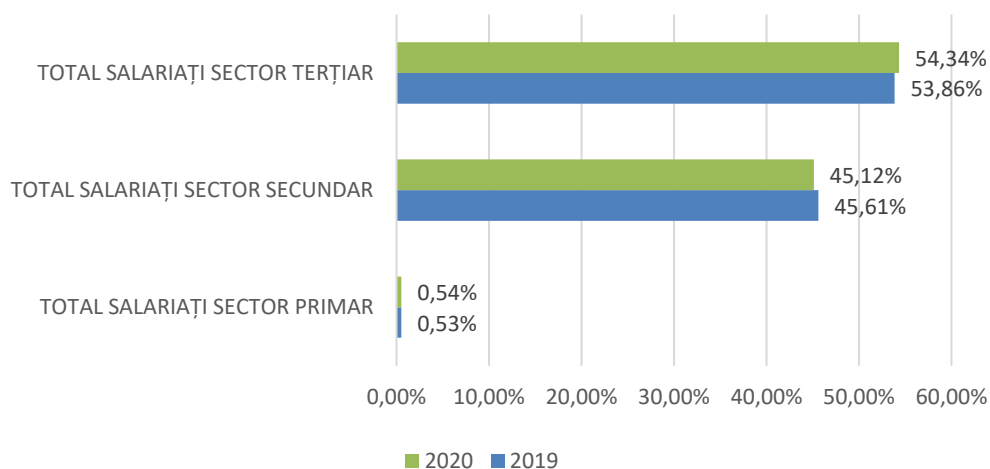

Fig. 3.8. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, Municipiul Pitești, în perioada 2019-2020 ⁷⁸

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, dacă totalul acestora era de 56.733 în anul 2019, în anul 2020 **Pandemia Covid-19** a dus la disponibilizarea a circa 5% din angajații tuturor sectoarelor de activitate. Chiar și în acest context, sectorul terțiar-*Servicii* - deține cea mai mare pondere (aprox. 54%), din care aprox. 42% sunt lucrători în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul. Întreprinderile din sectorul secundar - *Industrie și construcții* - dețin aprox. 45% din angajați, din care peste 65% sunt concentrați în industria prelucrătoare și circa 50% dintre aceștia sunt lucrători în construcții. În schimb, domeniul agriculturii deține un procent de nici 1% din totalul angajaților.

Totodată, dintre indicatorii economici ce caracterizează mediul de afaceri, unul dintre cei mai relevanți este **cifra de afaceri realizată**, în anul 2019, principalele aporturi fiind aduse de comerț (49,91%) și industria prelucrătoare (20,48%) și per ansamblu de sectorul serviciilor (69,30%). Ponderea mare a industriei prelucrătoare și a comerțului este similară perioadei anterioare de referință (2010-2015).

⁷⁸Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Tab. 3.4. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Pitești, 2019-2020⁷⁹

Sector economic	Domeniu de activitate	CIFRA DE AFACERI (LEI) MUN. PITEȘTI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL	2019
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	100.613.096	90.436.755	100%	100%	0.45%	0.41%
TOTAL CIFRĂ DE AFACERI SECTOR PRIMAR		100.613.096	90.436.755	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	31.675.286	17.197.894	0.47%	0.26%	30.24%	30.52%
	Industria prelucrătoare	4.560.426.678	4.559.237.773	67.71%	68.42%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	73.562.110	70.110.569	1.09%	1.05%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	293.726.964	320.013.596	4.36%	4.80%		
	Construcții	1.775.938.014	1.697.348.663	26.37%	25.47%		
TOTAL CIFRĂ DE AFACERI SECTOR SECUNDAR		6.735.329.052	6.663.908.495	100%	100%		
Sector terțiar	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	11.115.516.319	11.203.447.777	72.02%	74.30%	69.30%	69.06%
	Transport și depozitare	2.242.508.568	2.177.551.859	14.53%	14.44%		
	Hoteluri și restaurante	190.749.358	117.146.003	1.24%	0.78%		
	Informații și comunicații	136.648.555	144.790.171	0.89%	0.96%		

⁷⁹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Intermedieri financiare și asigurări	54.108.173	60.716.477	0.35%	0.40%		
Tranzacții imobiliare	187.280.441	201.965.523	1.21%	1.34%		
Activități profesionale, științifice și tehnice	286.866.560	212.117.599	1.86%	1.41%		
Sănătate și asistență socială	220.206.153	222.736.170	1.43%	1.48%		
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	243.158.894	223.830.871	1.58%	1.48%		
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	33.190	5.000	0.0002%	0.00003%		
Învățământ	19.077.741	19.265.215	0.12%	0.13%		
Activități de spectacole, culturale și recreative	689.174.178	448.860.360	4.47%	2.98%		
Alte activități de servicii	49.061.415	45.664.775	0.32%	0.30%		
TOTAL CIFRĂ DE AFACERI SECTOR TERȚIAR	15.434.389.545	15.078.097.800	100%	100%		
TOTAL CIFRĂ DE AFACERI DEPONENTI BILANȚ	22.270.331.693	21.832.443.050			100%	100%

La data întocmirii situației au depus **Bilanțuri financiare anuale la nivelul municipiului Pitești 1.232 firme pentru anul 2019 și 1.531 firme pentru anul 2020** și au realizat următoarele ponderi ale cifrei de afaceri:

Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Pitești

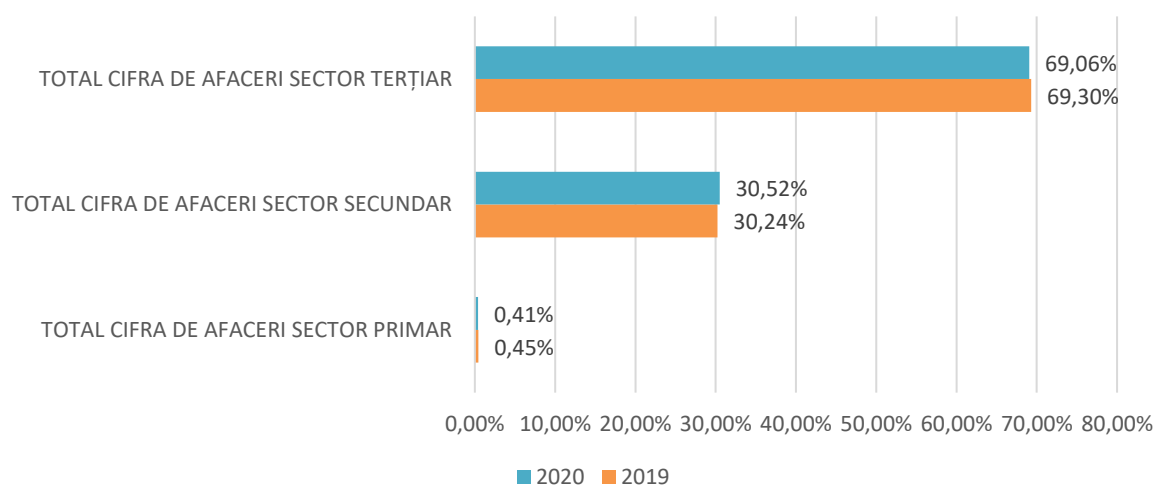

Fig. 3.9. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, Municipiul Pitești, în perioada 2019-2020⁸⁰

Din punct de vedere al **profitului realizat de societățile comerciale din municipiu**, situația nu este similară județului, în sensul în care municipiul Pitești a încheiat anul 2020 cu un profit net de peste 1,5 mld. lei, în creștere cu 3,26% față de aceeași perioadă din 2019, contrar celorlalți indicatori care au scăzut pe fondul crizei pandemice de coronavirus.

Tab. 3.5. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Pitești, 2019-2020⁸¹

Sector economic	Domeniu de activitate	PROFIT NET (LEI) MUN. PITEȘTI		%		%	
		2019	2020	2019	2020	TOTAL	
						2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	15.044.372	12.885.635	100%	100%	1.01%	0.84%
TOTAL PROFIT NET SECTOR PRIMAR		15.044.372	12.885.635	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	7.423.833	1.295.833	1.52%	0.27%	32.89%	31.00%
	Industria prelucrătoare	218.872.715	201.555.353	44.78%	42.37%		

⁸⁰ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

⁸¹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

	<i>Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat</i>	7.826.230	15.669.255	1.60%	3.29%		
	<i>Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare</i>	35.810.119	40.852.237	7.33%	8.59%		
	<i>Construcții</i>	218.859.906	216.365.812	44.78%	45.48%		
TOTAL PROFIT NET SECTOR SECUNDAR		488.792.803	475.738.490	100%	100%		
Sector terțiar	<i>Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor</i>	496.326.171	545.760.527	50.54%	52.19%	66.09%	68.16%
	<i>Transport și depozitare</i>	119.801.153	151.816.949	12.20%	14.52%		
	<i>Hoteluri și restaurante</i>	34.188.778	19.587.525	3.48%	1.87%		
	<i>Informații și comunicații</i>	33.725.963	39.157.953	3.43%	3.74%		
	<i>Intermedieri financiare și asigurări</i>	18.685.732	24.308.011	1.90%	2.32%		
	<i>Tranzacții imobiliare</i>	58.911.619	66.610.597	6.00%	6.37%		
	<i>Activități profesionale, științifice și tehnice</i>	77.846.903	70.876.501	7.93%	6.78%		
	<i>Sănătate și asistență socială</i>	54.618.617	53.947.801	5.56%	5.16%		
	<i>Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</i>	29.219.933	31.503.528	2.98%	3.01%		

Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	72	0	0.00%	0.00%		
Învățământ	6.062.960	6.178.604	0.62%	0.59%		
Activități de spectacole, culturale și recreative	43.671.171	25.313.255	4.45%	2.42%		
Alte activități de servicii	9.028.417	10.712.607	0.92%	1.02%		
TOTAL PROFIT NET SECTOR TERȚIAR	982.087.489	1.045.773.858	100%	100%		
TOTAL PROFIT NET DEPONENȚI BILANȚ	1.485.924.664	1.534.397.983			100%	100%

Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, Municipiul Pitești

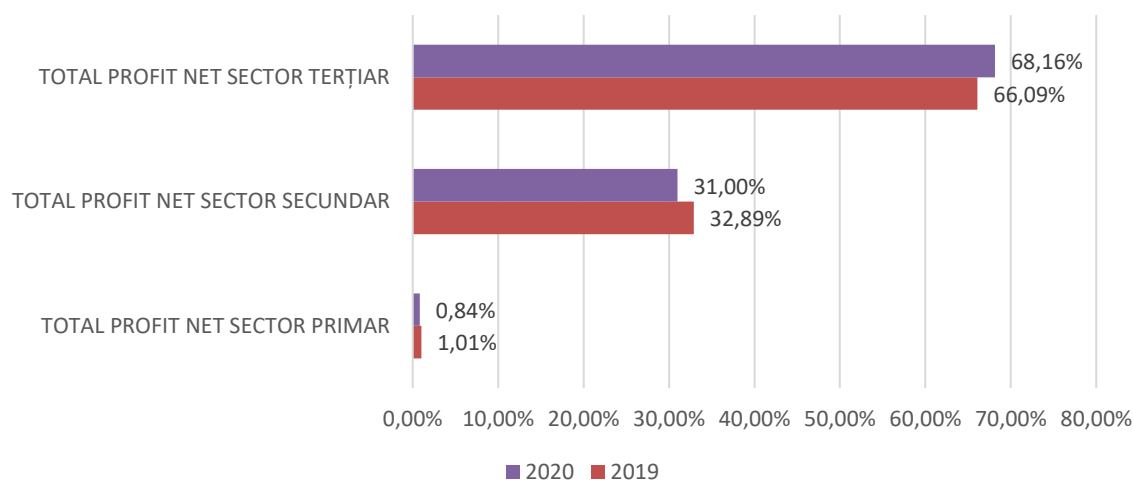

Fig. 3.10. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, municipiul Pitești, în perioada 2019-2020⁸²

După cum se poate observa, sectorul terțiar ocupă primul loc, după toate criteriile de analiză, urmat de sectorul secundar. Valoarea procentuală ridicată pentru sectorul terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în acest sector activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

⁸² Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș, 2019-2020

Cu toate acestea, dezvoltarea economică este încă defectuoasă, datorită lipsei unei strategii de dezvoltare a întreprinderilor, a managementului, a resurselor de menținere a investițiilor, împreună cu pierderea piețelor de desfacere și reducerea nivelului de competitivitate al produselor.

În ceea ce privește **activitatea economică din celelalte localități componente ale ZUF Pitești**, aici își desfășoară activitatea agenți economici în următoarele domenii:

- ☞ **în Orașul Ștefănești**, activitățile economice specifice zonei sunt industrie, servicii în industrie și comerț, agricultura și comerț, după cum urmează: ⁸³
 - ◆ producție de motoare electrice (din anul 1968) și de mobilier, cherestea ș.a.;
 - ◆ renumit centru viticol și de vinificație, cu un *Combinat de vinificație*, inaugurat în anul 1975;
 - ◆ pomicultură (meri, pruni, peri) - Depozit pentru păstrarea fructelor, cu o capacitate de 7 000 tone, construit în anul 1982;
 - ◆ prelucrarea fructelor - *Stațiune de Cercetare-Dezvoltare pentru viticultură și vinificație*, reorganizată și transformată în *Institut Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură*.

- ☞ **în Orașul Mioveni** activitățile economice specifice zonei sunt industria prelucrătoare și extractivă, construcții, servicii în industrie și comerț, hoteluri/restaurante și bănci.⁸⁴

Prezența în zonă a două mari platforme industriale *Platforma Dacia Renault* și *Sucursala de Cercetări Nucleare*, au contribuit și contribuie și în prezent la dezvoltarea economică a Orașului Mioveni.

În anul 1966, statul român semnează un parteneriat cu *Renault* și este deschisă „*Uzina Dacia*”, iar în 1968 pe porțile uzinei iese primul automobil marca *DACIA 1100*. În anul 1969, intră în producție modelul *DACIA 1300*, pe baza unei licențe R12 obținute de statul român, ulterior dezvoltându-se o întreagă gamă de modele ce au avut la bază modelul *DACIA 1300*. După 1989, uzina intră într-un declin datorită situației economice nefaste, iar odată cu trecerea la privatizare uzina este trasformată în societate pe acțiuni. În anul 1999, *Uzina Dacia* este vândută de către statul român și intră în posesia grupului francez *Renault*. De la momentul preluării de către *Renault* și până în prezent, *Uzina Dacia*, respectiv „*AUTOMOBILE DACIA GROUPE RENAULT S.A.*”, prezintă principala investiție externă din județul Argeș și una dintre cele mai importante de la nivel național.

Un alt domeniu industrial de importanță majoră, de pe raza orașului Mioveni, este domeniul nuclear, respectiv producția de combustibil nuclear de tip CANDU. Încă din

⁸³ Sursa: <https://romaniadategeografice.net/unitati-admin-teritoriale/orase/orase-s-2/stefanesti/>

⁸⁴ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Locală a Orașului Mioveni pentru perioada 2014 - 2020*

ani 1970 aici au fost puse bazele *Institutului de Cercetare Nucleară (ICN)*. În anul 1980 aici a fost pusă în funcțiune prima stație pilot pentru producerea combustibilului nuclear din România, pentru a asigura necesarul de combustibil al centralei nuclear - electrice de la Cernavodă. În anul 1992, s-a produs separarea *Fabricii de Combustibil Nuclear (FCN)* de *Institutul de Cercetări Nucleare (ICN)*, iar în prezent cele două funcționează ca două entități distincte, aflate în subordinea *Nuclearelectrica*.

☞ **în Orașul Costești**, activitățile economice specifice zonei sunt industria și agricultura.

Conform statisticilor realizate de *TOP Firme*, numărul agenților economici din orașul Costești este de 839, reprezentând 1,43% din totalul agenților economici din județul Argeș, cifra de afaceri a acestora ridicându-se la 95,8 milioane de euro, 0,61% din cifra de afaceri a jud. Argeș. Dintre aceștia, 667 sunt profesioniști persoane juridice înregistrați la *Registrul Comerțului Argeș* cu sediul social pe raza orașului Costești și 172 sunt persoane juridice cu sediul secundar pe raza orașului Costești și sediul social în altă localitate din județul Argeș. În Costești sunt înregistrate aprox. 305 firme (41%), active în anul 2020. ⁸⁵

☞ **în Comuna Bascov**, profilul economic este mixt, aici desfășurându-se atât activități industriale, cât și agricole și turistice.

Activitatea industrială este concentrată în proporție de 90% în satul de reședință, Bascov, fiind grupată în zona industrială a drumului de centură ca o continuare a zonei industriale Pitești.

Majoritatea unităților economice (aprox. 70 de societăți comerciale) au activități de transport, comerț, construcții, panificație și morărit, prepararea produselor din carne, prestări servicii. ⁸⁶

☞ **în Comuna Mărăcineni**, industria locală este reprezentată prin următoarele domenii de activitate: exploatarea petroliere, ateliere de prelucrare a lemnului și a materialelor feroase și de producție a materialelor de construcții. În prezent, în comuna Mărăcineni sunt aproximativ 125 firme cu diverse obiecte de activitate.

Activitățile economice ale comunei Mărăcineni sunt într-o strânsă relație cu resursele naturale ale spațiului respectiv. Profilul economic al comunei este industrial-agrar, cea mai mare parte a populației agricole ocupate având locul de muncă în exploatarea agricole individuale și particulare, caracterizat printr-o putere economică redusă. Producția vegetală și animală constituie ramurile cu o dezvoltare importantă în cadrul economiei comunei.

⁸⁵ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Locală Durabilă a Orașului Costești 2021-2027*

⁸⁶ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Bascov pentru perioada 2014 - 2020*

☞ **în Comuna Budeasa**, activitățile economice specifice zonei sunt agricultura și creșterea animalelor, industria ușoară: prelucrarea articolelor din cauciuc și comerțul.⁸⁷

☞ **în Comuna Bradu**, activitățile economice specifice zonei sunt comerț, transport auto, industrie, prestări servicii și agricultură.

Produse locale: ouă de prepeliță, flori de seră și cereale;

Producători locali: *Resh Eggs*, *Serele Raisa*, *Fabrica de Jucării*, *Terra Agrovegetal*.⁸⁸

☞ **în Comuna Albota**, profilul economic are funcțiunea economică industrială și agricolă cu ramuri principale precum: cultura industrie, producție cerealieră, pomicultură și ateliere meșteșugărești.

Având în vedere proximitatea de municipiul Pitești (11 km), comuna Albota este un important punct de atracție pentru investitori, deoarece pe raza acesteia se află o zonă industrială.⁸⁹

☞ **în Comuna Băbana**, agricultura (agroturismul) deține ponderea cea mai mare în economia comunei, industria fiind reprezentată prin: exploatarea petroliere, dogărie, ateliere particulare de prelucrare a lemnului și fabricare a țuicii.⁹⁰

☞ **în Comuna Moșoaia**, activitățile economice specifice zonei sunt agricultura și creșterea animalelor și mică industrie - prelucrarea maselor plastice, confecții textile, confecții tâmplărie termopan, prelucrarea lemnului, producție produse panificație, activități tipografice, service-auto, comerț, extracție petrolieră.⁹¹

☞ **în Comuna Oarja**, activitățile economice specifice zonei sunt activități agricole, sisteme de irigații, activități industriale și comerț.⁹²

Principalele **”motoare economice”** din municipiul Pitești și zona sa urbană funcțională au fost companiile care au realizat cele mai mari cifre de afaceri, cele mai mari profituri și de asemenea companiile care au fost cei mai mari angajatori. Pe baza datelor financiare raportate de unitățile active înregistrate în municipiu, s-a realizat **un top al firmelor cu cele mai mari valori ale cifrei de afaceri și cel mai mare număr de salariați**, raportate la anul fiscal 2021.

⁸⁷ Sursa: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIM%C4%82RIA-BUDEASA/

⁸⁸ Sursa: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIM%C4%82RIA-BRADU/

⁸⁹ Sursa: <https://www.cjarges.ro/en/web/albota/economia-si-agricultura>

⁹⁰ Sursa: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIM%C4%82RIA-B%C4%82BANA/; <https://www.primariababana.ro/>

⁹¹ Sursa: https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIM%C4%82RIA-MO%C5%9EOAIA

⁹² Sursa: <https://www.cjarges.ro/en/web/oarja/structura-sistemului-economic>

Tab. 3.6. Top agenți economici din Municipiul și ZUF Pitești, după cifra de afaceri și număr salariați, în anul 2021⁹³

Firma	Obiect de activitate	Cifra de afaceri	Număr Salariați
AUTOMOBILE-DACIA S.A. , Mioveni, jud. Argeș	2910 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier	18.298.973.764	12.946
FILDAS TRADING S.R.L. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	4646 - comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	4.287.160.451	1.316
ADIENT AUTOMOTIVE ROMANIA S.R.L. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	2931 - fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pt. motoare de autovehicule	1.280.435.958	3.895
LEAR CORPORATION ROMANIA S.R.L. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	2932 - fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	1.156.871.631	4.851
CATENA HYGEIA S.R.L. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	4773 - comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	717.626.669	840
RENAULT MECANIQUE ROUMANIE S.R.L. , Mioveni, jud. Argeș	2892 - fabricarea utilajelor pentru extractie si constructii	670.380.759	632
YILDIZ ENTEGRE ROMANIA S.A. , Oarja, jud.Argeș	1621 - fabricarea de furnire si a panourilor de lemn	585.374.450	247
FARMACEUTICA ARGESFARM S.A. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	4773 - comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	525.128.692	592
CAROLI FOODS GROUP S.R.L. , Municipiul Pitești, jud.Argeș	1013 - Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)	488.924.426	1.010
DRIM DANIEL DISTRIBUȚIE FMCG S.R.L. , Mărăcineni, jud. Argeș	4639 - comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	451.342.889	651
DOLO TRANS OLIMP S.R.L. , Bradu, jud. Argeș	4941 - transporturi rutiere de mărfuri	407.812.408	488
LAS VEGAS GAMES & FUN S.R.L. , Moșoaia, jud. Argeș	9200 - activități de jocuri de noroc și pariuri	385.137.921	77
LEONI WIRING SYSTEMS PITEȘTI S.R.L. , Bascov, jud. Argeș	2931 - fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	371.516.335	2.311
GIC NOSAG METAL S.R.L. , Bradu, jud. Argeș	2550 - fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor	360.253.004	580

Valoarea cifrei de afaceri realizată în municipiului Pitești, în anul 2021, reprezintă aproximativ 32% din valoarea celei județene. Este de remarcă că, dintre toate

⁹³ Sursa: <https://www.topfirme.com/judet/arges/cifra-de-afaceri/>

sectoarele economice, Pitești a contribuit cel mai mult la cifra de afaceri județeană din sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (71,47% din cifra de afaceri a județului Argeș s-a obținut în municipiul Pitești) și din sectorul construcții (61% din cifra de afaceri a județului Argeș s-a obținut în municipiul Pitești).

De asemenea, în total cei 4 mari agenți economici au obținut aproximativ 36% din valoarea cifrei de afaceri de la nivel județean, având angajați aproximativ 17% din numărul total al salariaților.

3.3. INIȚIATIVE ANTREPRENORIALE

Structurile de sprijinire a afacerilor (*parcuri industriale, parcuri logistice, parcuri de afaceri, tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere*) contribuie la dezvoltarea economică a localităților, prin oferirea condițiilor adecvate pentru localizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor productive și a serviciilor de sprijinire a acestora. Structuri moderne, ele permit regiunilor să beneficieze de avantaje competitive prin utilizarea resurselor lor specifice, neutilizate sau sub-utilizate, contribuind astfel la convergența regiunilor din punct de vedere economic și social.

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, structurile de sprijinire a afacerilor sunt încă slab dezvoltate și insuficient funcționale, un număr limitat de IMM-uri fiind localizat în cadrul acestor structuri. Gama de servicii oferite este puțin variată și limitată în cele mai multe cazuri la utilități (energie electrică, gaze naturale, apă, canalizare menajeră, canalizare pluvială, parcări); infrastructura necesită investiții majore, iar vizibilitatea lor în rândul companiilor din mediul privat trebuie îmbunătățită.

Regiunea se confruntă, de asemenea, cu o creștere a disparităților dintre nord și sud în ceea ce privește dezvoltarea IMM-urilor, competitivitatea și capacitatea de a inova. Partea nordică este de fapt foarte industrializată, în timp ce restul regiunii este specializat în agricultură.

În 2019, la nivel național exista un număr de 76 de *parcuri industriale*, din care 26 (cca.34%) erau localizate în regiune, ocupând astfel locul 1 la nivel național, din care în județul Argeș operațional este *Parcul Industrial WDP Oarja*.⁹⁴

În ceea ce privește localizarea parcurilor industriale din regiune, mai mult de jumătate dintre acestea sunt situate în mediul rural, cu o polarizare puternică în nordul regiunii (jud. Prahova deține 16 unități). Serviciile oferite de către parcurile industriale

⁹⁴ Sursa: Programul Operațional Regional Sud-Muntenia 2021-2027 și Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021-2027

sunt concentrate pe oferirea dreptului de folosință asupra infrastructurii, a utilităților și serviciilor necesare desfășurării activității.

Incubatoarele de afaceri, componentă importantă a infrastructurii de afaceri, cu rol major în impulsianarea IMM-urilor și în sprijinirea dezvoltării acestora, sunt destul de slab reprezentate. În România, cele mai multe activează în domenii precum servicii de consultanță, IT, biotehnologii, biomateriale, transfer de know-how, cercetare științifică, servicii de transport, etc. **În regiune există doar 2 incubatoare de afaceri și anume: Incubatorul de afaceri din cadrul Universității Pitești și ITAF Ploiești - Universitatea Petrol - Gaze Ploiești.**

În ceea ce privește capacitatea de inovare a economiei regionale aceasta este scăzută, analiza indicatorilor privind inovarea din cadrul *Tabloului de Bord* privind inovarea la nivel regional 2019 indicând că **Regiunea Sud-Muntenia înregistrează un scor foarte scăzut la numărul firmelor ce inovează pe cale internă.**

Din punct de vedere al întreprinderilor active **în activitatea de CDI, județul Argeș⁹⁵** se clasează pe locul 10 după București, Cluj, Ilfov, Timiș, Dolj, Iași, Brașov, Mureș, Constanța, cu un număr de **16 întreprinderi** la nivelul anului 2019, dar a înregistrat o scădere de 19% a numărului de angajați din organizațiile CDI comparativ cu anul 2010.

În prezent, sistemul național de cercetare-dezvoltare este constituit din ansamblul unităților și instituțiilor de drept public și privat cu personalitate juridică, care au în obiectul de activitate cercetarea - dezvoltarea. **În regiunea Sud-Muntenia există 11 Institute de cercetare-dezvoltare**, în domenii precum agricultura, viticultura, pomicultura, horticultura, piscicultura, petrol și instalații petroliere și cercetare nucleară. Deși Argeșul nu se clasează pe un loc fruntaș din punct de vedere al numărului de institute, în ceea ce privește numărul de salariați și cifra de afaceri aferente acestui domeniu, ocupă locul al treilea la nivel național.

La nivelul Județului Argeș, sub coordonarea *Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale* funcționează **Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură Ștefănești-Argeș (INCDBH Ștefănești-Argeș)**, care are ca obiect de activitate cercetare-dezvoltare în domeniile: științe fizice și naturale, elaborarea și perfecționarea biotehnologiilor de înmulțire în vitro a speciilor horticole de importanță economică, stabilirea metodelor eficiente pentru conservarea pe termen lung și mediu a celulelor și țesuturilor vegetale; metode ecologice de combatere a bolilor și dăunătorilor la vița de vie și la plantele obținute prin metode biotehnologice.

⁹⁵ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

Unități de cercetare-dezvoltare sunt considerate și cele două universități din Municipiul Pitești (*Universitatea din Pitești* și *Universitatea "Constantin Brâncoveanu"*), instituții care au ca scop formarea de specialiști în multiple domenii.

În cadrul *Universității din Pitești* funcționează *Centrul Regional de Cercetare Dezvoltare pentru Materiale, Procese și Produse Inovatoare destinate Industriei de Automobile (CRC&D-AUTO)*, înființat în anul 2016 ca rezultat al finalizării unui proiect de infrastructură finanțat prin *Programul Operațional "Creșterea Competitivității Economice"*.

Pe lângă organizațiile menționate, în județ funcționează **alte trei instituții de cercetare-dezvoltare** și anume:

- *Institutul pentru Cercetare Nucleară Pitești;*
- *Stațiunea de Cercetare Dezvoltare-Agricolă Pitești;*
- *Institutul de Cercetare și Dezvoltare Pomicolă Mărcineni.*

Institutul de Cercetare Nucleară Pitești are ca principal obiect de activitate cercetarea științifică, proiectarea, ingineria tehnologică și responsabilitatea tehnică pentru dezvoltarea energiei nucleare în România. A fost înființat în anul 1971, fiind unitate de importanță strategică la nivel național. Programele de cercetare - dezvoltare din cadrul *Institutului pentru Cercetare Nucleară Pitești* sunt: *Securitate nucleară; Canalul de combustibil; Combustibili nucleari; Sistemul de manevrare combustibil; Gestionarea deșeurilor radioactive și a combustibilului ars în condiții de securitate nucleară; Protecția mediului; Generator de abur; Chimie circuitate; Reactori nucleari avansați și cicluri de combustibil; Asigurarea și creșterea performanțelor reactorului TRIGA-ICN; Tehnologii de iradiere și radioizotopi; Informatizare activități nucleare; Aplicații ale tehnicilor nucleare; Cooperare internațională, ș.a.*

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare-Agricolă Pitești este situată în comuna Albota, fiind organizată ca instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea *Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" București*. Principalele direcții prin care se desfășoară activitatea de cercetare în cadrul unității sunt: *obținerea de noi linii de grâu de toamnă cu caractere genetice, fiziologice și de mediu adaptate tipului de sol specific; valorificarea potențialului genetic al plantelor de câmp prin promovarea agriculturii cu caractere ecologice; promovarea diferitelor tipuri de rotații specifice sistemelor de agricultură zonală, adaptate cerințelor din fermele de tip nou; elaborarea celor mai adecvate sisteme de semănat conforme cu cerințele noilor creații genetice, în scopul valorificării superioare a unor tehnologii noi, intensive și convenționale, dar și al celor ecologice, etc.*

Institutul de Cercetare și Dezvoltare Pomicolă Mărcineni este organizat în subordinea *Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" București* și coordonează activitățile de cercetare - științifică - dezvoltare tehnologică - inovare din domeniul pomiculturii. Acesta are în coordonare științifică stațiunile de cercetare-dezvoltare din domeniul pomicol. Din punct de vedere organizatoric, Institutul cuprinde

laboratoare de cercetare, baze experimentale pilot de cercetare-dezvoltare, stație conservare fructe, atelier mecanic, aparatul funcțional format din compartimente de lucru și puncte de prezentare și desfacere.

În cadrul RIS3 un rol important îl are **sprijinirea clusterelor ca instrument al creșterii economice durabile**. Astfel, în perioada 2014 - 2020, clusterelor au jucat un rol de catalizare și de fertilizare încrucișată a experiențelor sectoriale. Au contribuit semnificativ atât la configurarea parteneriatului regional de tip *Cvadruplu Helix*, cât și la diseminarea ulterioară a informațiilor și cunoașterii dobândite prin participarea activă în PDA. Sprijinul se va îndrepta și către clusterelor și rețele de afaceri ce mobilizează principalii actori din cadrul ecosistemului antreprenorial de inovare.

Intervențiile vor viza managementul clusterului, proiecte colaborative, precum și furnizarea de servicii pentru inovare și internaționalizare. Totodată, intervențiile vizează **sprijinirea IMM-urilor** prin operațiuni care să crească capacitatea lor de a avansa în lanțul valoric prin furnizarea accesului la finanțare, asistență și piețe precum și a accesului la know-how pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri. Aceste intervenții vor fi însoțite de investiții în bunuri intangibile, de tipul: metodologii și proceduri de management și producție, de adaptare a noilor tehnologii la fluxurile de producție, dobândirea și utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, utilizarea tehnologiei informației, dezvoltarea competențelor și abilităților legate de utilizarea noilor tehnologii.

Stimularea inițiativei antreprenoriale prin sprijinirea și încurajarea înființării clusterelor are drept obiectiv încurajarea cooperării dintre diferiți actori economici, în vederea creșterii competitivității și productivității. În acest context, clusterelor inovative sunt o soluție de succes datorită faptului că sunt o combinație între dinamismul antreprenorial și sinergiile proactive între actorii principali ai inovării.

În ceea ce privește **economia circulară**, aceasta este **parte componentă a dezvoltării durabile**, aducând în prim plan nevoia de optimizare a consumurilor de resurse pentru a preveni, a reduce risipa și a se promova reutilizarea. În regiunea Sud-Muntenia bioeconomia și tranziția către o economie circulară a fost identificat ca domeniu de specializare inteligentă și vizează acțiuni indicative de tipul:

- ▶ *investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv în activități specifice economiei circulare, internaționalizării, certificării și omologării produselor și serviciilor, în vederea updatării tehnologice, ce va conduce la îmbunătățirea capacităților tehnice, industriale și organizaționale pentru dezvoltarea de produse și servicii;*
- ▶ *promovarea antreprenorialului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor, de afaceri și parcurilor industriale, cu posibilitatea de a acorda granturi companiilor localizate în cadrul acestor structuri de afaceri;*
- ▶ *sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare prin sprijinirea clusterelor și rețelelor de afaceri în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii,*

inclusiv pentru dezvoltarea colaborării interregionale, internaționale și intersectoriale.⁹⁶

Regiunea Sud-Muntenia înregistrează un decalaj cu restul țării în ceea ce privește serviciile digitale. Potrivit Eurostat, în 2019, regiunea se află pe ultimul loc (8%) în ceea ce privește interacțiunea online a cetățenilor cu autoritățile publice, deși acest lucru este posibil atât pe site-urile primăriilor, dar și în 44 de comune prin aplicația *Regista.ro*. De asemenea, procesele de lucru din cadrul administrației publice locale sunt parțial sau deloc digitalizate. În plus, există o „divizare digitală”, nivelul de dezvoltare a serviciilor publice digitale oferite de orașe este încă scăzut, deși din cele 48 de orașe, 75% sunt înscrși pe platforma *ghișeul.ro* și permit plata anumitor impozite și impozite locale.

Performanța scăzută a IMM-urilor în inovare depinde în principal de prezența mai multor eșecuri ale pieței:

- ✉ *piață instabilă* - între 2011-2019 economia s-a caracterizat printr-o tendință fluctuantă, ușor ascendentă începând cu 2014, puternic influențată de criza economică și financiară globală ;
- ✉ *situații de investiții sub-optime* - fluxul de ISD din ultimii ani a scăzut, indicând o înrăutățire a atractivității contextului de afaceri regional pentru investitori;
- ✉ *piețe incomplete și subproducție de bunuri meritorii* - infrastructura regională de cercetare este foarte slab dezvoltată, fiind localizată în principal în sectorul public, iar sprijinul regional pentru CD este sub media RO și există o polarizare ridicată a cheltuielilor CDI în partea de nord a regiunii;
- ✉ *eșecul de reglementare* - instabilitate legislativă și instituțională;
- ✉ *rămânerea în urmă a Regiunii d.p.d.v. al digitalizării* - se datorează subproducției de bunuri meritorii referitoare la serviciile digitale publice și de afaceri. Nici investițiile private, nici cele publice nu sunt capabile să umple golurile structurale digitale.

Astfel, dinamizarea activității economice în Zona urbană funcțională Pitești, alături de eforturile autorităților locale de a îmbunătăți calitatea infrastructurii urbane și sociale, a serviciilor publice de orice fel, vor crea efecte sinergice ale căror efecte vor radia în întreaga regiune. În cele din urmă, prin îmbunătățirea mediului de afaceri regional, făcându-l mai inovator și mai competitiv, dezvoltarea ecosistemului antreprenorial va contribui, de asemenea, indirect, la limitarea efectelor negative ale piețelor instabile și la îmbunătățirea atractivității mediului de afaceri regional pentru potențiali investitori.

⁹⁶ Sursa: Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027

3.4. PROFILUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

3.4.1. Sectorul Primar - Agricultură, silvicultură și pescuit

Unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale **Agendei 2030 - FOAMETE ZERO** - prevede „*eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile*”. În acest sens, **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030** vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorifi carea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Conform noii concepții europene, mediul rural este un spațiu peisager, valoros, marcat de o lungă istorie și care nu poate fi întreținut decât printr-o permanentă preocupare pentru societate și comunitate. Acesta are capacitatea de a-și îndeplini funcțiile de aprovizionare și de echilibru doar în condițiile în care se va dezvolta ca spațiu de viață atrăgător, cu o infrastructură adecvată, în care să fie posibilă practicarea și a unor activități neagricole, iar agricultura și silvicultura să fie practicate într-un mod responsabil și durabil.

Societatea rurală la nivelul României parcurge, în prezent, un proces de tranziție ca rezultat direct al schimbărilor socio-economice produse de trecerea la economia de piață. Astfel, mediul rural cunoaște o realitate dinamică, în permanentă evoluție și confruntare cu mediul urban.

Agricultura ocupă un loc important în economia României și are perspective considerabile de dezvoltare în context european, datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului în sfera producției ecologice. În perioada 1995-2016, contribuția agriculturii la formarea PIB-ului național a înregistrat o scădere majoră, de

la 14,7% în 1995 la 4,7% în 2016, în condițiile în care ponderea forței de muncă ocupată în agricultură avea o valoare foarte apropiată de cea înregistrată în 1995.

În ciuda productivității scăzute, România este printre principalii exportatori de porumb și grâu la nivel mondial, datorită mărimii suprafeței agricole disponibile. Astfel, provocarea viitoare este de a îmbunătăți nivelul productivității agricole, fără a periclita factorii de mediu (aer, apă, calitatea solului, biodiversitatea), prin eliminarea principalilor factori limitatori ai randamentului producției: fragmentarea exploatațiilor agricole și lipsa cooperării între fermieri (aproape 75% din fermele din România au o suprafață mai mică de 2 ha și 70% au venituri mai mici de 2.000 euro), nivelul de pregătire al fermierilor, nivelul redus de capitalizare, statutul profesional nedefinit cu claritate al agricultorului, nivelul de dotare tehnologică al fermelor. România este mult în urma altor țări europene din punctul de vedere al sistemului de irigații, în condițiile în care seceta afectează frecvent peste 50% din terenul agricol, iar numai 12% din terenul agricol dispune de irigații viabile.

ORIZONT 2020

- Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase
 - Continuarea Programului Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România
- Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar
- Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate
 - Susținerea și atragerea tinerilor fermieri
 - Creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică

ȚINTE 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
 - Finalizarea cadastrului agricol
 - Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
 - Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
 - Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.⁹⁷

⁹⁷ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic

- Creșterea numărului de grupuri aplicante/operatori economici înregistrați pe scheme de calitate naționale și europene
- Promovarea bunelor practici agricole pentru prevenirea și combaterea poluării solului.

Deținând o suprafață agricolă de 2.433.534 ha, ce reprezintă cca.16,6% din suprafața totală a României, **Regiunea Sud-Muntenia beneficiază de un însemnat potențial agricol**, ocupând **prima poziție și poziția de lider la nivel național în ceea ce privește suprafața de teren arabil** (1.968,9 mii ha, reprezentând 57,04% din suprafața totală a regiunii și 13,44% din suprafața terenului agricol la nivel național) și în cazul suprafețelor acoperite de livezi (41.176 ha, reprezentând 1,6% suprafața totală a regiunii și 20,9% din suprafața totală de livezi la nivel național). Totodată, deține **14,69% din suprafața ocupată de vii pe rod a României, realizând 10,53% din producția națională.**⁹⁸

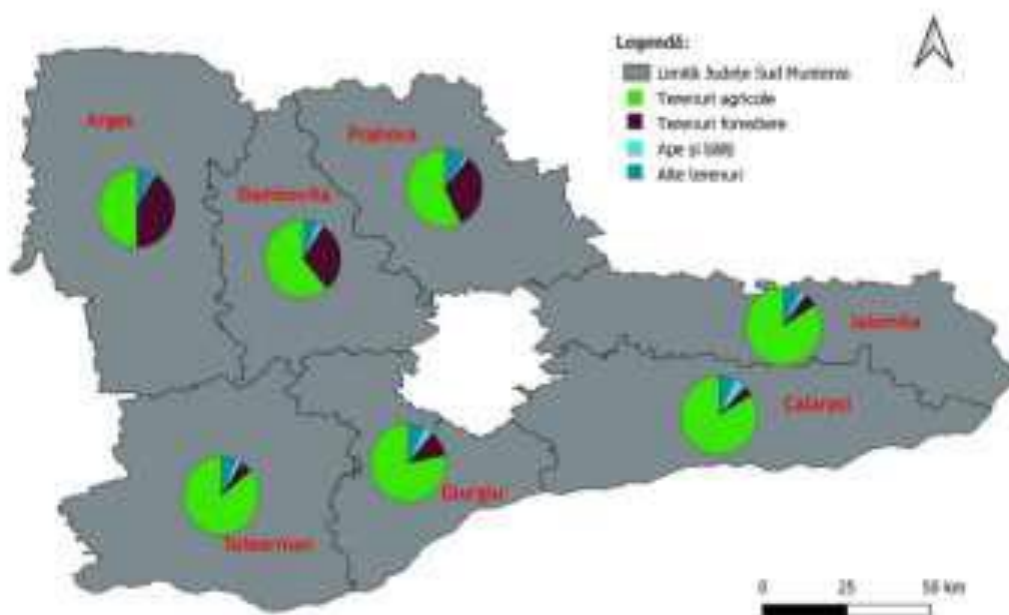

Fig. 3.11. Modul de folosință al terenurilor, pe județe, în anul 2018⁹⁹

⁹⁸ Sursa: Institutul Național de Statistică, anul 2019

⁹⁹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia, draft iunie 2021

În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată, fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii.

Sector important al economiei regionale, agricultura este prezentă în toate județele regiunii, ponderea cea mai mare fiind deținută de cele 4 județe din sudul acesteia (Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman).¹⁰⁰

Conform datelor primite de la *Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală* din fiecare județ care compun regiunea Sud-Muntenia, se conturează mai multe zone pedoclimatice care au diferite caracteristici, priorități tehnologice și direcții de dezvoltare. Astfel, în partea de sud a **județului Argeș**, în zonele Pitești-Bârla, Pitești-Miroși, Pitești-Leordeni specific este **cultivarea cerealelor și a plantelor uleioase** (75,98% din suprafața cultivată la nivel județean și 9,76% din suprafața cultivată la nivel regional), iar în partea de nord a județului, reprezentând Pitești-Câmpulung, Pitești-Nucșoara, Pitești-Sălătrucu este caracteristică **activităților agricole de creștere a animalelor și a pomiculturii**.

Totodată, Regiunea Sud-Muntenia a obținut, în anul 2018, o **producție** de 440.965 tone **de fructe**, respectiv 24,31% din producția de fructe de la nivel național, ocupând locul 1 la producția de fructe. Din componența producției regionale, cele mai mari ponderi le dețin prunele, cu 46,63% din producția totală de fructe (Dâmbovița) și **căpșunile cu 44,32% (Argeș)**. Aceste rezultate se datorează coordonării integrate a întregii activități din pomicultura românească prin sectoarele de bază ale unităților de cercetare în domeniul pomicol cum ar fi: *Institutul de Cercetare și Dezvoltare Pomicolă Mărăcineni, Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Voinești, Institutul de Cercetare și Dezvoltare Agricolă Albota*.

În ceea ce privește **repartiția terenurilor din județul Argeș**¹⁰¹, pe categorii de acoperire și utilizare, există **6 categorii principale de terenuri agricole și 5 categorii de terenuri neagricole**.

Dintre **terenurile agricole**, cele mai predominante sunt **terenurile arabile (52%)**, fiind urmate de **pășuni (29%)**, **fânețe (13%)**, **livezi și pepiniere pomicole (5%)** și **vii și pepiniere viticole (1%)**, reprezentată grafic mai jos.

¹⁰⁰ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia, draft iunie 2021

¹⁰¹ Sursa: APM Argeș - Raport Județean privind Starea Mediului

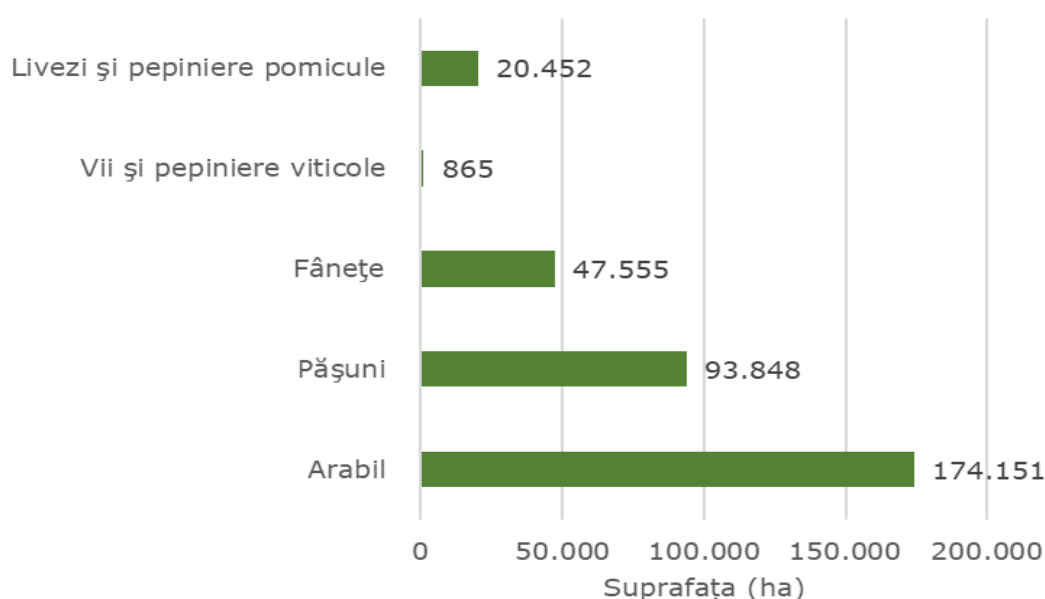

Fig. 3.12. Repartiția terenurilor agricole pe categorii

Terenurile neagricole cuprind în cea mai mare parte păduri și altă vegetație forestieră în proporție de 84%, restul fiind acoperit de construcții (7%), terenuri degradate și neproductive (4%), căi de comunicație și căi ferate (3%) și apă și bălți (2%), reprezentate grafic mai jos:

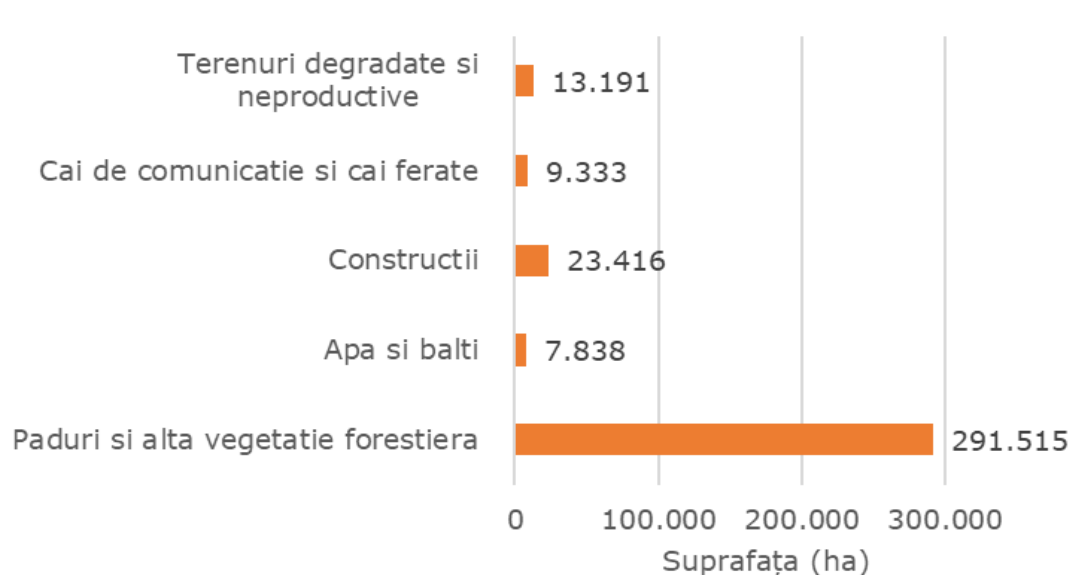

Fig. 3.13. Repartiția terenurilor neagricole pe categorii

Din punct de vedere al tipologiei geografice specifice, **în Regiunea Sud-Muntenia își au sediul unele dintre cele mai importante companii autohtone din domeniul producției vegetale, zootehnice și a serviciilor agricole**, precum și a procesării materiilor prime agricole. Sub-sectorul producției vegetale și zootehnice este concentrat în zona de sud și est a regiunii (excepție face sectorul viticol, care este

concentrat în județul Prahova), unde există cele mai întinse și fertile terenuri agricole, în timp ce sectorul de procesare a materiilor prime agricole este mai bine reprezentat în partea central-nordică, în proximitatea principalelor piețe de desfacere.

Analiza structurii fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate din județul Argeș ilustrează un potențial deosebit pentru realizarea acestor producții agricole care să susțină dezvoltarea sectorului zootehnic reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale. Factorii negativi pentru piața produselor agricole au fost creșterea prețurilor carburanților, a semințelor, utilajelor și a altor produse industriale necesare producției agricole, insustenibile de micul proprietar de pământ, dar și inexistența unei cereri constante de produse agricole de către industria prelucrătoare.

În ceea ce privește **populația ocupată în acest sector în județul Argeș**, se poate afirma că cea mai mare parte a populației ocupate în agricultura județului (95,31%) lucrează în exploatații agricole fără personalitate juridică, iar 4,69% lucrează în exploatații agricole cu personalitate juridică. Din analiza structurii populației ocupate pe principalele sectoare economice, în anul 2020, se observă ponderea ridicată a populației ocupate în sectorul *Agricultură, silvicultură și pescuit* (19,87%).

În Municipiul Pitești, **potentialul agricol** ridicat din zona preurbană și din aria limitrofă municipiului a fost valorificat prin apariția, în secolul XX, a trei institute de cercetare agricolă de importanță națională: *Institutul de Cercetări Horti-viticole Ștefănești, Institutul de Cercetări Pomicele Mărăcineni și Institutul de Cercetări Agricole Cerealiere Albota*. După anul 1990, prin aplicarea Legii Fondului Funciar, au existat mutații extrem de rapide în modul de utilizare al terenurilor.

În ceea ce privește **numărul întreprinderilor** din sectorul *Agricultură, silvicultură și pescuit*, acesta este mic la nivelul municipiului (12 unități), cifră care s-a menținut constantă pe întreaga perioadă de analiză. Din totalul resurselor umane angajate în acest sector, un procent de 99,90% lucrează în agricultură.

Tab. 3.7. Sectorul primar al economiei: *Agricultură, silvicultură și pescuit*¹⁰²

Agricultură, silvicultura și pescuit	Nr. firme		Nr. salariați		Cifra de afaceri	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
TOTAL	12	12	300	289	100.613.096	90.436.755
<i>Agricultură</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Agricultură, vânătoare, silvicultură</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Agricultură, silvicultură și pescuit</i>	12	12	300	289	100.613.096	90.436.755

¹⁰² Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

Din punct de vedere al suprafeței administrative a Municipiului Pitești, în funcție de categoria de folosință - extravilan/intravilan - aceasta se prezintă astfel:

Tab. 3.8. Suprafața administrativă a Mun. Pitești la nivelul anului 2017 ¹⁰³

Categorie de folosință	Suprafața (ha)
Extravilan	1.372,89
Intravilan	2.722,23
Suprafața totală teritoriu administrativ	4.095,12

Evoluția suprafeței administrative a municipiului Pitești poate fi, de asemenea, analizată și din punct de vedere juridic, respectiv al dreptului de proprietate deținut de unitatea administrativ teritorială asupra terenurilor aflate fie în domeniul public, fie în cel privat, pe categorii de folosință.

Tab. 3.9. Ponderea terenurilor din totalul suprafeței administrative în funcție de dreptul de proprietate, în perioada 2017-2020 ¹⁰⁴

Specificație	Teren agricol	Teren neagricol	Teren total	Ponderea din totalul suprafeței administrative
	ha	ha	ha	%
ANUL 2017				
Proprietate publică	17	819	836	8,36
Proprietate privată	500	2.352	2.852	28,52
ANUL 2018				
Proprietate publică	17	819	836	8,36
Proprietate privată	503	2.196	2.699	26,99
ANUL 2019				
Proprietate publică	17	819	836	8,36
Proprietate privată	500	2.370	2.870	28,70
ANUL 2020				
Proprietate publică	24	831,02	855,02	8,55
Proprietate privată	819,11	2.420,19	3.239,3	32,39
ANUL 2021				
Proprietate publică	24,5	834,99	859,49	85,94
Proprietate privată	480,73	2.754,1	3.234,83	32,34

¹⁰³ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Pitești

¹⁰⁴ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Pitești

După cum se poate observa în tabelul de mai sus, în intervalul de analiză 2017 - 2021 ponderea majoritară - aprox. 30% - este deținută de terenurile agricole/neagricole aflate în proprietate privată.

În ceea ce privește evoluția în timp a terenului extravilan, se poate constata faptul că, exceptând anul 2014 în care se observă o extensie a acestuia, per ansamblu nu a suferit variații în ultimii ani.

Suprafața fondului funciar în Municipiul Pitești, este sistematizată în tabelul următor:

Tab. 3.10. Evoluția extravilanului Municipiului Pitești, în perioada 2017-2021, în funcție de destinația terenului ¹⁰⁵

INDICATOR	UM	2010	2011	2012	2013	2014
Teren agricol, din care:	ha	355	355	355	355	548
Arabil	ha	234	234	234	234	388
Pășuni	ha	29	29	29	29	113
Fânețe	ha	90	90	90	90	40
Vii și pepiniere viticole	ha	:	:	:	:	4
Livezi și pepiniere pomicele	ha	2	2	2	2	3
Teren neagricol, din care:	ha	3.718	3.718	3.718	3.718	3.525
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	ha	567	567	567	567	236
Ocupat cu ape și bălți	ha	176	176	176	176	157
Ocupat cu construcții		2.345	2.345	2.345	2.345	2.647
Căi de comunicații și căi ferate	ha	299	299	299	299	464
Terenuri degradate și neproductive	ha	331	331	331	331	21
Total	ha	4.073	4.073	4.073	4.073	4.073

Municipiul Pitești are suprafețe reduse de terenuri agricole, suprafața agricolă reprezentând doar 13,45% din suprafața administrativ teritorială totală.

Totodată, fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un obstacol în calea dezvoltării agriculturii, determinând regresia sectorului de produse agricole.

¹⁰⁵ Sursa: Prelucrare date INS - Tempo Online

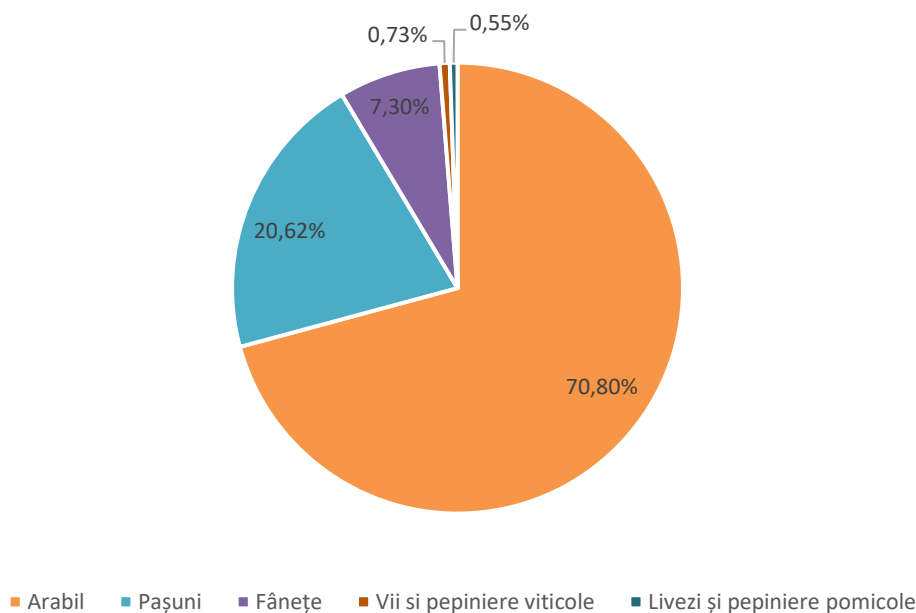

Fig. 3.14. Ponderi ale terenurilor agricole în funcție de modul de folosință

Fiind spațiu urban, agricultura este slab reprezentată ca sector economic în municipiu. Astfel, Municipiul Pitești este reprezentat în sectorul agriculturii de următoarele societăți, clasificate în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2021:¹⁰⁶

- ◆ TOP CLEANING SRL - 10.691.646 RON;
- ◆ SEDOMAR GRUP S.A. - 7.597.862 RON;
- ◆ MOLTAGRO NATURAL SRL - 5.667.712 RON.

În schimb, în celelalte localități componente ale zonei urbane funcționale activitatea principală a economiei este agricultura, unde cultura cerealelor și plantelor este asociată cu creșterea animalelor cu valoare biologică ridicată în regim autarhic în următoarele unități comerciale:

- ◆ S.C. AGROPIT S.A. Ștefănești
- ◆ S.C. MACRO SUIN S.A. Costești
- ◆ S.C. FRUCTIGENA S.R.L. Costești
- ◆ S.C. MIDAGRO S.R.L. Costești
- ◆ S.C. SWINTEST S.A. Oarja
- ◆ S.C. FEMIRA S.R.L.
- ◆ ș.a.m.d.

¹⁰⁶ Sursa: <https://www.clientsolutions.ro/firme-de-agricultura-din-judetul-Arges/>

Suprafața fondului funciar în celelalte localități componente ale Zonei Urbane Funcționale Pitești, este sistematizată în tabelul următor:

Tab. 3.11. Structura fondului funciar în Zona Urbană Funcțională Pitești (fără Mun.Pitești)

	Ștefănești	Costești	Mioveni	Bascov	Budeasa	Mărăcineni	Bradu	Albota	Băbana	Moșoaia	Oarja
Teren agricol, din care:											
Arabil	1160	6736	1198	834	801	671	2685	3302	319	1470	3092
Pășuni	1120	1018	338	262	699	167	261	608	494	421	475
Fânețe	172	27	118	7	166	34	15	57	579	82	30
Vii și pepiniere viticole	63	12	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Livezi și pepiniere pomicele	73	222	232	32	73	394	35	187	240	95	10
Teren neagricol, din care:											
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	1307	1547	1998	1835	1764	323	18	1038	2070	1962	20
Ocupat cu ape și bălți	320	68	108	255	304	52	101	54	-	88	62
Ocupat cu construcții	1151	982	893	1089	117	339	843	280	60	230	180
Căi de comunicații și căi ferate	209	173	106	96	77	45	74	178	96	42	10
Terenuri degradate/neproducative	90	69	69	31	227	130	133	10	9	41	4
Total	5665	10854	5060	4441	4228	2155	4166	5715	3867	4432	3884

Silvicultura

Evoluția suprafeței forestiere, în intervalul 2011 - 2018, indică o ușoară creștere de numai 0,2%, aceeași tendință fiind înregistrată și la nivel național, în creștere cu aproximativ 0,65%.

Suprafața fondului forestier în regiunea Sud-Muntenia, la nivelul anului 2018, era de 659.000 ha (locul 6 în România), reprezentând 10% din suprafața fondului forestier național. Județele cu cele mai mari suprafețe ale fondului forestier sunt **Argeș și Prahova**, cu 277.000 ha și 146 mii ha, în timp ce pe ultimele locuri se află Ialomița și Călărași, cu 26.000 ha, respectiv 22.000 ha.

În ceea ce privește suprafața pădurilor, la nivelul regiunii Sud-Muntenia sunt 642.000 ha de pădure în 2018 (locul 5 la nivel de țară), reprezentând 10% din suprafața totală a pădurilor la nivel național.

Conform distribuției teritoriale a pădurilor, primele locuri sunt ocupate de jud. Argeș și Prahova, cu 42% respectiv 22% din suprafața pădurilor la nivel regional, în timp ce pe ultimele locuri se regăsesc județele Ialomița și Călărași, cu 4% și 3% din suprafața de păduri.

Predominante la nivel regional sunt **pădurile de foioase, 77%, și cele de rășinoase, 20%** din suprafață, ambele tipuri regăsindu-se în județele **Argeș** și Prahova.

Piscicultura

România are cel mai mare potențial piscicol din Sud Estul Europei, însă pentru valorificarea corespunzătoare a acestuia, este necesar să existe un număr cât mai mare de unități de procesare a peștelui, care să asigure pe de o parte obținerea de produse piscicole, iar pe de altă parte comercializarea acestora la nivel intern și internațional. Conform *Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură*, la nivel național, existau peste 100 de unități de procesare a peștelui.

Pe teritoriul regiunii Sud-Muntenia există o importantă unitate de procesare și distribuție a peștelui: S.C. Elixir CD S.R.L., cu punctul de lucru în județul Prahova, comuna Bănești, satul Urleta.

Conform datelor furnizate de *Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)*, în regiunea Sud-Muntenia, în anul 2011, existau 203 amenajări piscicole, cele mai numeroase fiind localizate în județele Călărași (66) și Prahova (31), iar cele mai puține în Ialomița (19) și Argeș (18). În anul 2018, numărul acestora a crescut în toate cele 7 județe, ajungând la 323 de amenajări piscicole. Cel mai mare număr se regăsește în județul Călărași (90), pe când cele mai puține sunt în județul Dâmbovița (24). De menționat este faptul că din totalul amenajărilor, 23 sunt **păstrăvării, amplasate în județele montane (Argeș, Dâmbovița, Prahova)** și la Nucet (Dâmbovița) funcționează singurul centru de cercetare în domeniul pisciculturii din România.

3.4.2. Sectorul secundar - Industrii și construcții

Industria Regiunii Sud-Muntenia, cu un profil diversificat și complex, se bazează în mare parte pe activități tradiționale orientate spațial în funcție de localizarea resurselor naturale. Astfel, industria regiunii acoperă toate domeniile componente, însă ponderile superioare sunt deținute de industria chimică și petrochimică (în județele Prahova și Argeș), industria construcției de mașini, echipamente și mijloace de transport (în județele Prahova, Argeș și Dâmbovița), industria textilă, a confecțiilor și industria alimentară (specifică județelor din sudul regiunii).

De remarcat este că apar o serie de discrepanțe la nivel intra-regional, astfel industria are o pondere ridicată în județele din partea nordică unde sunt localizate cele mai importante centre urbane industriale - *Ploiești, Pitești și Târgoviște* - care au constituit și constituie în continuare poli de dezvoltare și centre de polarizare pentru noi activități industriale pe lângă cele tradiționale existente și pentru investițiile străine.

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, **restructurarea industrială** a reprezentat și continuă să reprezinte un **proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a regiunii Sud-Muntenia**. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite. Un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acestuia reprezentând creșterea ratei șomajului.

De asemenea, restructurarea industriei din ultimii 20 ani, a determinat închiderea unor unități industriale din zone monoindustriale, ducând la apariția unor probleme sociale grave în ariile aferente localităților: *Mizil, Plopeni, Urlați, Valea Călugărească, Șotânga, Costești, Stoienești și Câmpulung Muscel* - din județele nordice, dar și a unora

din județele sudice: *Turnu Măgurele, Zimnicea, Alexandria, Videle, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Slobozia și Fetești.*¹⁰⁷

Județul Argeș dispune de o economie bine dezvoltată și diversificată, rezultat al eforturilor depuse de autoritățile locale pentru modernizare și performanță, inclusiv pentru asigurarea unui climat de afaceri atractiv. A fost astfel atras un flux substanțial de investiții, atât din sectorul privat intern, cât și din cel extern, care a vizat deopotrivă industria, agricultura și serviciile.

La nivel național, **județul Argeș ocupa locul patru, din punctul de vedere al creșterii economice**. Peste 50,0% din economia județului este concentrată pe un număr relativ restrâns de unități economice locale, iar dintre acestea o poziție dominantă o ocupă cele din industria prelucrătoare, în speță fabricarea autovehiculelor de transport rutier și a pieselor, accesoriilor și echipamentelor pentru autovehicule.

La nivelul Județului Argeș au fost desfășurate activități economice a căror cifră de afaceri a totalizat peste 70 miliarde lei, primele unități economice din sectorul industrial, după cifra de afaceri, concentrând peste 50% din total.

Lider în domeniul industriei constructoare de autoturisme, “S.C. AUTOMOBILE DACIA GROUPE RENAULT S.A.” Mioveni reprezintă principala investiție externă din județul Argeș și una dintre cele mai mari la nivel național. Primul constructor de automobile din România, înființat în anul 1966 la Colibași (Mioveni), a fost achiziționat în anul 1999 de compania *Renault* (51,0% din capitalul societății) care, în prezent, deține 99,4% din pachetul de acțiuni.

De la privatizare, instalația industrială a uzinei Dacia a cunoscut un proces complet de modernizare care a vizat refacerea liniilor și instalațiilor tehnologice, reconstrucția rețelei comerciale, reorganizarea rețelei de furnizori, diversificarea gamei de produse și obținerea a trei standarde de management al calității, operând în prezent cu un număr de peste 13.000 de angajați. Cu o investiție de 489 de milioane de euro, uzina de la Pitești se situează în prezent la cele mai înalte standarde europene, cu metode de lucru aplicate în uzinele *Grupului Renault*. Dacia afișează pe deplin apartenența la *Grupul Renault*, bazându-se pe expertiza și organizarea companiei-mamă atât la nivel industrial cât și comercial. Distribuția vehiculelor și a pieselor de schimb Dacia este asigurată de rețeaua comercială *Renault* în marea majoritate a țărilor.

A doua mare companie importantă este “ARPECHIM - Pitești”, sucursala grupului petrolier PETROM S.A., cea mai mare și mai complexă platformă petrochimică din România și un nume recunoscut pe plan intern și internațional.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia

¹⁰⁸ Sursa: <https://www.adrmuntenia.ro/judetul-arges/static/>

În ceea ce privește **sectorul industrial din municipiul Pitești**, în anul 2021, acesta concentra **195 de întreprinderi**, reprezentând **15,83%** din numărul total existent în municipiu. Ponderea cea mai mare este înregistrată de întreprinderile active în **domeniul construcțiilor (53,20%)** și de cele din **industria prelucrătoare (42,11%)**. Restul de aprox. 5% din firme activează în celelalte domenii de activitate specifice sectorului secundar: *distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și industria extractivă*.

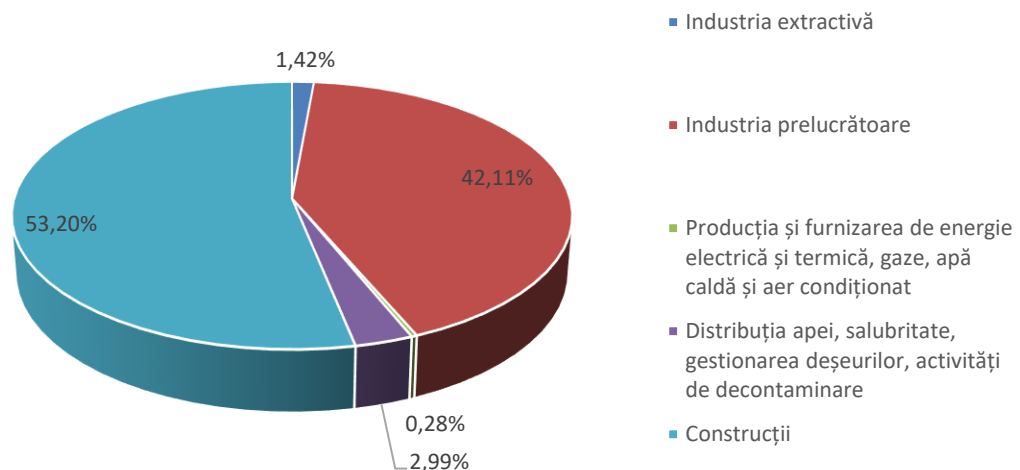

Fig. 3.15. Structura sectorului industrial din Municipiul Pitești, anul 2019 ¹⁰⁹

Piteștiul este un oraș puternic industrializat, realizând peste 55% din producția industrială a județului Argeș.

Domeniile prioritare în care s-a dezvoltat industria Piteștiului de-a lungul anilor sunt: *industria extractivă a petrolului, industria chimică și petrochimică, industria energetică, construcțiile de mașini, combustibilii nucleari, electronică și electrotehnică, exploatarea și prelucrarea lemnului, industria porțelanului și faianței, a materialelor de construcții, textilă, încălțăminte, alimentară*.

În prezent, o parte din aceste industrii au dispărut, accentul fiind pus pe următoarele ramuri:

- ✓ **INDUSTRIA CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI** - bine reprezentată, este un domeniu de referință pentru Municipiul Pitești.

Prima întreprindere a industriei constructoare de mașini a fost dată în exploatare în 1952 "Uzina de piese auto" din partea N-E a municipiului (în prezent S.C.

¹⁰⁹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

SUBANSAMBLE Auto S.A.). În anul 1968, în colaborare cu firma franceza *Renault*, a fost construită "Uzina de autoturisme din Colibași" (**S.C. AUTOMOBILE DACIA S.A.** de azi). Această unitate industrială reprezintă în acest moment cea mai importantă uzină în domeniu, din țară și chiar din estul continentului. Acest lucru a condus la apariția unei industrii orizontale, conexe producției de autoturisme, care joacă un rol esențial în economia Municipiului Pitești și a zonei urbane funcționale. În anul 1967, este construită la Ștefanești "Fabrica de motoare electrice" (**S.C. ANA IMEP S.A.**), parte a **ANA HOLDING**), care desfășoară activitate și azi, chiar dacă nu la randamentul din trecut.

Cele mai importante societăți comerciale din acest sector sunt:

- ◆ **S.C. JOHNSON CONTROLS ROMANIA S.R.L.**
 - ◆ **S.C. LISA DRAXLMAIER AUTOPART ROMANIA**
 - ◆ **S.C. LEAR CORPORATION ROMANIA S.R.L.**
 - ◆ **S.C. LEONI WIRING SYSTEMS PITEȘTI S.R.L.**
 - ◆ **S.C. GIC NOSAG METAL S.R.L.**
- ✓ **INDUSTRIA ENERGETICĂ - ELECTRICĂ** este reprezentată la nivelul Municipiului Pitești prin cele trei hidrocentrale de pe râul Argeș, de la **Bascov, Pitești și Golești (Hidroelectrica S.A.)**.

De asemenea, există preocupări tot mai intense în ultimii ani în ceea ce privește utilizarea unor resurse energetice alternative, nepoluante și inepuizabile, cum ar fi resursele eoliene sau energia solară, folosite mai ales în activitatea gospodărească. Deși realizările în domeniu sunt modeste, în viitor, în contextul epuizării resurselor energetice convenționale (petrolul, cărbunii, gazele naturale sau păcura), există premisa utilizării cu succes a acestor resurse alternative.

- ✓ **INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII** se bazează pe materii prime locale. În lungul râului Argeș există mai multe balastiere care exploatează pietriș rulat cu granulație mărunță și mare, nisip cuarțos.

În Pitești și zona funcțională, funcționează în domeniul construcțiilor **peste 400 de agenți economici**, din toate clasele de mărime. Acest sector de activitate a cunoscut o maximă dezvoltare după anul 2000, odată cu boom-ul imobiliar care a caracterizat întreaga țară.

- ✓ **INDUSTRIA DE EXPLOATARE ȘI PRELUCRARE A LEMNULUI** a fost reprezentată prin "Combinatul de Prelucrare a Lemnului" (**S.C. ALPROM S.A. Pitești**), întreprindere care a luat ființă în anul 1962, în cadrul platformei industriale Pitești Nord. În prezent, societatea și-a restrâns foarte mult activitatea, însă figurează încă pe harta economică a Piteștiului.

Prin dimensiunile sale economice, sociale și ecologice, restructurarea industrială a reprezentat și continuă să reprezinte un proces cu implicații dintre cele mai profunde asupra evoluției și structurii economice a municipiului Pitești și implicit a zonei urbane funcționale. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple și s-au manifestat la niveluri și pe planuri diferite. Un efect cu implicații majore de ordin social și care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariați prin disponibilizări și pensionări, urmarea directă a acesteia reprezentând creșterea ratei șomajului.

3.4.3. Sectorul terțiar - Servicii

Sectorul serviciilor reprezintă activitatea economică tradițională care a determinat apariția și dezvoltarea orașului Pitești. Acest lucru este evidențiat și de numărul mare de agenți economici din domeniu.

Concurența reală determină standarde ridicate și servicii de calitate. Diversificarea activităților economice în a doua jumătate a secolului XX a contribuit substanțial la diversificarea comerțului, orașul devenind în consecință un pol de atracție pentru locuitorii regiunilor limitrofe.

În perioada 1970-1990 în oraș a crescut numărul spațiilor comerciale de toate categoriile, amenajate fie în zona centrală, fie în cartierele orașului. Pe tot parcursul evoluției sale, orașul și-a menținut și diversificat funcția comercială. Totodată, datorită funcției de coordonare a teritoriului, în municipiu lucrează peste jumătate din funcționarii publici ai județului Argeș și dintre lucrătorii din sănătate. De altfel, cel mai mare număr dintre salariații din Pitești lucrează în sectorul serviciilor.

Sectorul serviciilor concentrează 83,20% din societățile comerciale ale municipiului Pitești, cea mai mare pondere o au firmele din sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul (28,78%).

Alte subsectoare de activitate importante sunt *activitățile profesionale, științifice și tehnice* cu 11,61% din totalul întreprinderilor, *transporturile* cu 8,39%, *informații și comunicații* cu o pondere de 5,17%, ș.a.m.d.

În prezent, evoluția economică din ultimele decenii duce la caracterizarea acesteia ca și "*conomie a serviciilor*". **Și pentru Municipiul Pitești, sectorul de servicii este majoritar.**

Analiza serviciilor prestate în cadrul municipiului permite **clasificarea firmelor în funcție de domeniul de activitate (secțiuni CAEN) și cifra de afaceri realizată în anul 2020, respectiv 2021:**

✓ **COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL, ÎNTREȚINEREA ȘI REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI A MOTOCICLETELOR** ¹¹⁰

- ◆ S.C. DUTCH TRUCK SERVICES S.R.L. - 51.611.971 RON
- ◆ S.C. DAPEROM GRUP AUTO S.R.L.- 21.495.064 RON
- ◆ S.C. CONCRET RO GRUP S.R.L. - 9.242.310 RON
- ◆ S.C. RO GROUP INTERNATIONAL S.R.L. - 9.202.965 RON
- ◆ S.C. MB 95 INTERFAM IMPEX S.R.L. - 4.851.791 RON
- ◆ S.C. CLASS AUTO CONSULTING S.R.L. - 2.265.554 RON
- ◆ S.C. LPG AUTO GREEN EXPERT S.R.L. - 348.475 RON
- ◆ S.C. NEXT NEWS AUTO GLASS S.R.L. - 113.425 RON
- ◆ S.C. PRO TRUCK CONSULT S.R.L. - 109.231 RON
- ◆ ETC.

✓ **TRANSPORT ȘI DEPOZITARE**

- ◆ S.C. PUBLITRANS 2000 S.A. - 42.275.040 RON;
- ◆ S.C. ASTRA TRANSPORT S.R.L. - 20.707.930 RON;
- ◆ S.C. ALPIN STAR S.R.L. - 17.499.497 RON;
- ◆ S.C. BEN MUNTENIA SPEDITION S.R.L. - 6.474.759 RON;
- ◆ S.C. PROFESSIONAL INTERNATIONAL TRANSPORT S.R.L. - 564.503 RON;
- ◆ ETC.

✓ **HOTELURI ȘI RESTAURANTE**

- ◆ S.C. MAVI TOP EXPERT S.R.L. - 1.687.404 RON<
- ◆ S.C. VICTORY HOT STONE S.R.L. - 1.559.326 RON<
- ◆ S.C. ATELIER LUMA S.R.L. - 281.716 RON;
- ◆ S.C. BROWNSTONE BISTRO S.R.L. - 220.204 RON<
- ◆ S.C. RISING SUN INC. S.R.L. - 136.498 RON;
- ◆ S.C. ADIDANA VALMAR S.R.L. - 145.982 RON;
- ◆ ETC.

¹¹⁰ Sursa: <https://www.risco.ro/verifica-firma> și <http://www.firme.info>

3.5. INVESTIȚIILE LOCALE

3.5.1. Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

În vederea conturării unei imagini mai detaliate a mediului de afaceri la nivelul regiunii Sud-Muntenia vom analiza și situația unităților locale active sub toate aspectele, respectiv numărul, domeniile de activitate, cifra de afaceri, efectivul de personal și productivitatea muncii. Unitățile locale active, prin natura lor, apar la nivel local și își desfășoară activitățile la scară mică, fiind conectate îndeosebi la piețele locale și regionale. Numai o mică parte dintre acestea sunt active la nivel național sau reușesc să își găsească o nișă internațională de piață.

Astfel, la nivelul anului 2019, **în regiunea Sud-Muntenia existau 68.365 unități locale active, ocupând locul 4 la nivel de țară**, înregistrând o creștere continuă pe toată perioada analizată (2011-2019), cu 16.923 unități în creștere față de anul de referință. Cele mai multe dintre acestea activau în domeniile comerț (33,06%), transport și depozitare (11,33%), urmate de cele din construcții (9,98%), industria prelucrătoare (9,54%), și agricultură (5,03%).¹¹¹

Unități locale active în Regiunea Sud-Muntenia

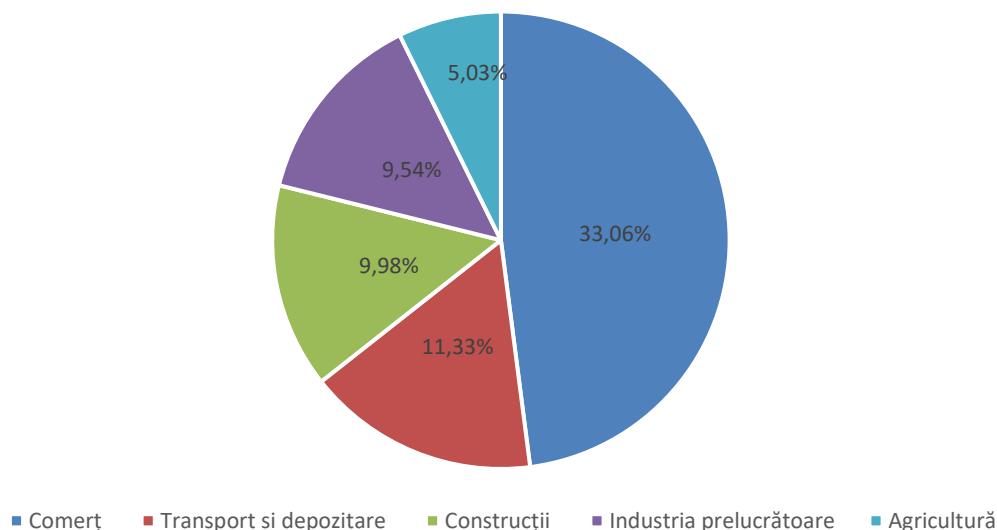

Fig. 3.16. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Sud-Muntenia

¹¹¹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică

La nivel județelor componente, cele mai multe unități locale existau, în anul 2019, în județele Prahova și Argeș, cu 19.751, respectiv 18.080 unități, în timp ce pe ultimele locuri s-au clasat județele Călărași și Ialomița, cu 5.274, respectiv 4.921 unități. Important de adăugat este faptul că în toată perioada analizată (2011 - 2019), numărul unităților locale active a crescut constant în toate județele regiunii.

3.5.2. Dinamica unităților locale active

În anul 2019, unitățile locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, de la nivelul județului Argeș, au realizat o cifră de afaceri de aproximativ 70 miliarde lei, în creștere cu 31,97% față de anul de bază (2015), dar cu o descreștere de 13,72% în anul 2020, pe fondul crizei economice generate de pandemie.

Evoluția în ansamblu a cifrei de afaceri în perioada 2016 - 2020, la nivel de județ, se poate observa în următorul tabel:

Tab. 3.12. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Județul Argeș (Lei)¹¹²

Sector Economic	Denumire secțiune CAEN	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
		2016	2017	2018	2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultură și pescuit	737863336	813308442	855552685	827574349	690172494
	Industria extractivă	81147331	87224056	107958964	145414295	143703952
Sector secundar	Industria prelucrătoare	33435328357	37815160758	40711315899	41314693128	33439699253
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	105362578	83209677	81450770	76730796	73760287
	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	524826998	660962789	723126484	756321791	732025081
	Construcții	1875629263	1970470373	2467622523	2901311671	2870399186
	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	10625083971	11624499915	14045845133	15551950312	15751243289
Sector terțiar	Transport și depozitare	3299767984	3782101562	4157250876	4891855812	4791321359
	Hoteluri și restaurante	276352821	316322523	379247383	500157506	355785934
	Informații și comunicații	151641264	141020288	169224223	198331143	218466994
	Intermedieri financiare și asigurări	242802604	108706022	114754442	132014974	160932817
	Tranzacții imobiliare	147193468	239226836	244297950	234484553	254743781

¹¹² Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

Activități profesionale, științifice și tehnice	543583951	578312939	604316763	666410785	579135343
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	261362170	292383594	342138950	379684607	359754139
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	521433	499448	453121	2020931	411864
Învățământ	14692471	18705617	28405301	33042351	32398533
Sănătate și asistență socială	140136392	183724414	237451488	294141477	296951816
Activități de spectacole, culturale și recreative	451272198	488339792	638611328	924692667	651684657
Alte activități de servicii	62157765	66859956	73832307	82243017	77933478
Total cifră de afaceri din unitățile locale	52976726355	59271039001	65982856590	69913076165	61480524257

3.5.3. Exporturi și Investiții străine directe

Analiza economică a regiunii evidențiază faptul că **exporturile regiunii se fac cu preponderență în sectoare cu intensitate tehnologică medie spre înaltă** (industria auto, industrie ce are și cel mai mare potențial de inovare la nivel național și regional și e localizată în orașele **Pitești**, Mioveni și Titu).¹¹³

Tab. 3.13. Indicii producției industriale pe total (serie brută) ¹¹⁴

luna corespunzătoare din anul precedent = 100													1.I-31.XII.2019 față de 1.I-31.XII.2018
2018	2019												
dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai.	iun.	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.	
104,3	106,8	112,9	122	110,5	119,3	111,4	114,5	100,2	114,5	119,9	116,8	100,7	

Tab. 3.14. Indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie pe total (piața internă și piața externă) ¹¹⁵

luna corespunzătoare din anul precedent = 100													1.I-31.XII.2019 față de 1.I-31.XII.2018
2018	2019												
dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai.	iun.	iul.	aug.	sep.	oct.	nov..	dec..	
115,7	119,6	130,3	140	133,6	145,5	135,1	143,3	124,5	139,3	149,1	140,6	125,6	

¹¹³ Sursa: Programul Operațional Regional Sud-Muntenia - draft noiembrie 2021

¹¹⁴ Sursă: Buletin statistic lunar al județelor, an 2019

¹¹⁵ Sursă: Buletin statistic lunar al județelor, an 2019

Principalele componente ale economiei sunt **comerțul exterior și investițiile străine directe** ¹¹⁶, componenete care facilitează creșterea economică locală și contribuie la îmbunătățirea calității vieții comunităților.

Impactul activității de **comerț exterior** asupra economiei locale constă în:

- ⇒ Creșterea numărului de locuri de muncă pentru comunități;
- ⇒ Obținerea de locuri de muncă mai bine plătite prin crearea cadrului economic favorabil;
- ⇒ Multiplicarea serviciilor și infrastructurii private conexe, favorabile cadrului general al comunității;
- ⇒ Suplimentarea resurselor prin impozite și taxe de către administrația locală prin dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice furnizate către comunități și investirea în dezvoltarea infrastructurii locale.

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de dezvoltare ale unei economii. Pe de o parte, acestea sunt complementare investițiilor publice și celor realizate de rezidenți din surse private, iar pe de altă parte, stimulează dezvoltarea atât a întreprinderilor în care se investește, cât și a întreprinderilor din economia rezidentă cu care acestea intră în relații economice.

Indicatorul privind investițiile străine se referă în general la mediul de afaceri al unei zone, la calitatea cadrului economic și administrativ local, dar și la existența politicilor active, respectiv atragerea de capital străin. Ținând seama de componentele activității economice la nivel județean este important rolul investitorilor și investițiilor străine de antrenare și susținere a dezvoltării economice.

Astfel, Banca Națională a României evalua **soldul Investițiilor Straine Directe (ISD)** în România la 88.304 milioane euro la sfârșitul anului 2019. Din punct de vedere al repartizării pe regiuni de dezvoltare, **Regiunea Sud-Muntenia se clasează pe locul 4** la nivel național, cu o pondere de peste 6% din soldul ISD la finalul anului 2019, iar **județul Argeș se afla pe locul 2** în clasament în cadrul regiunii cu 1.425 milioane euro, după județul Prahova (2.607 milioane euro). Totodată, analizând clasamentul național, în anul 2019, **județul Argeș se plasează pe locul 15 privind exporturile** (4.714.066 mii Euro) și **pe locul 14 în ceea ce privește importurile** (3.598.526 mii Euro).

În structură, acesta se prezintă astfel:

- ✍ *capitaluri proprii (inclusiv profitul reinvestit acumulat) în valoare de 61.352 milioane euro (69,5 la sută din soldul final al ISD);*
- ✍ *instrumente de natura datoriei în valoare de 26.952 milioane euro, reprezentând 30,5 la sută din soldul final al ISD.*

¹¹⁶ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

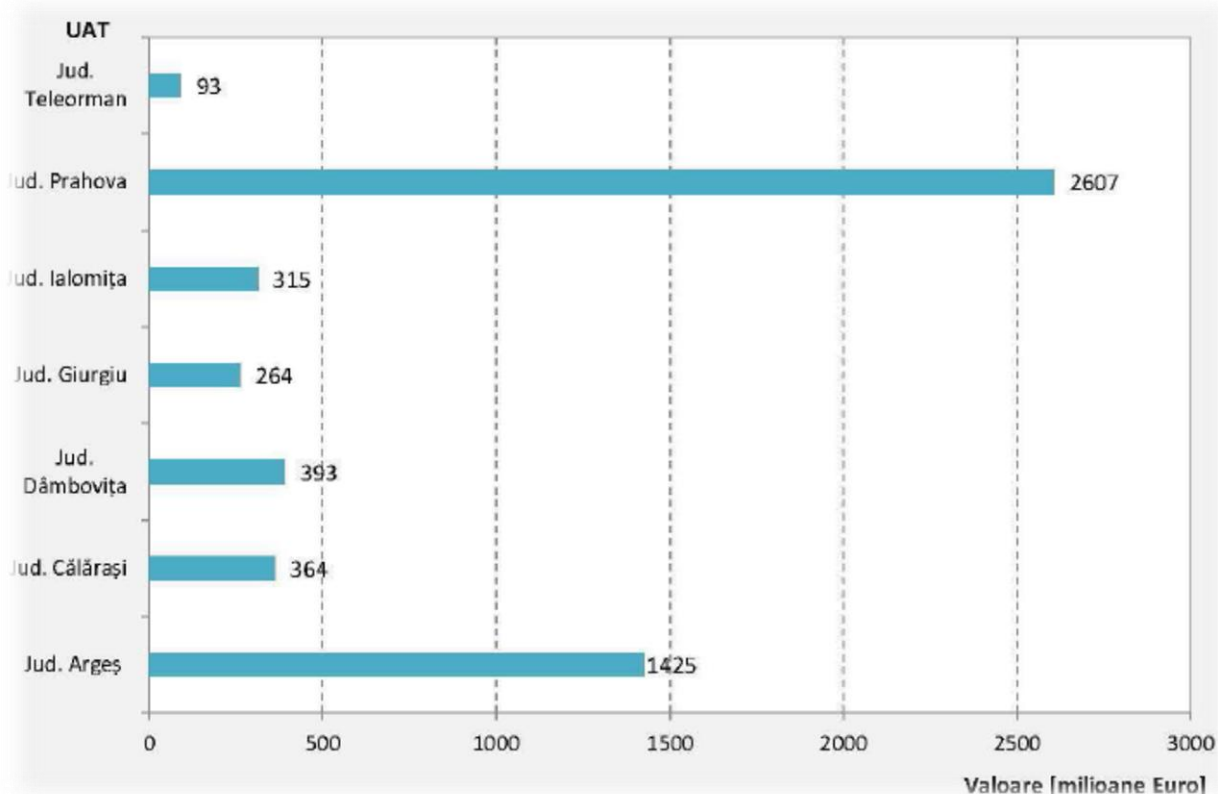

Fig. 3.17. Soldul investițiilor străine directe pe județele regiunii Sud-Muntenia ¹¹⁷

Din punct de vedere teritorial, cele mai mari ISD s-au înregistrat în regiunea de dezvoltare București-Ilfov (55.349 milioane euro sold la 31 decembrie 2019, reprezentând 62,7 la sută din totalul ISD), urmată de regiunea Centru (7.648 milioane euro), regiunea Vest (6.198 milioane euro) și regiunea Sud-Muntenia (5.671 milioane euro). În contrast, cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în regiunea Sud-Vest-Oltenia (2.536 milioane euro) și regiunea Nord-Est (1.765 milioane euro). Menționăm că ISD au fost localizate teritorial după sediul social al întreprinderilor investiție directă, ceea ce nu corespunde întotdeauna cu locul de desfășurare a activității economice. ¹¹⁸

Tab. 3.15. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019 ¹¹⁹

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total investiții străine directe %
Total, din care:	64.433	100,0%
BUCUREȘTI-ILFOV	55.349	62,7%
CENTRU	7.648	8,7%
VEST	6.198	7,0%
SUD-MUNTENIA	5.671	6,4%

¹¹⁷ Sursa: Investițiile străine directe în România în anul 2019 - Banca Națională a României

¹¹⁸ Sursa: Direcția statistică a Băncii Naționale a României - „Investițiile străine directe în România în anul 2019”

¹¹⁹ Sursa: <http://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=9403>

NORD-VEST	3.793	5,8%
SUD-EST	3.983	4,5%
SUD-VEST-OLTENIA	2.536	2,9%
NORD-EST	1.765	2,0%

Față de anul anterior, cele mai mari creșteri ale soldului ISD s-au înregistrat în regiunile Sud-Est (+15,5 la sută, sold de 3.983 milioane euro la sfârșitul anului 2019), București - Ilfov (+12,4 la sută) și Nord-Vest (+11,8 la sută, 5 154 milioane euro).

De asemenea, investițiile străine directe sunt în scădere în regiune, iar polarizarea puternică a capitalei inhibă dezvoltarea localităților din regiune. Bucureștiul, care cuprinde 9,8% din populația țării, a atras 60,7% din investițiile străine directe în România, în timp ce regiunea Sud Muntenia a atras doar 6,3%. Această polarizare puternică a Bucureștiului a provocat o dezvoltare slabă a orașelor adiacente (pe o rază de 100 km nu există nici un oraș cu o populație de peste 100.000 de locuitori, cu excepția orașului Ploiești), care nu pot contrabalansa sau valorifica influența capitalei.

În cele din urmă, instabilitatea legislativă și criza generată de *Pandemia Covid-19* amenință în continuare stabilitatea mediului de afaceri din regiune.

3.6. FORȚA DE MUNCĂ

Piața muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de relații în care se regăsesc raporturile sociale dintre ființele umane și evoluția lor în timp și spațiu.

Piața forței de muncă din România s-a schimbat dramatic în timpul tranziției economice. Una din principalele caracteristici a fost și este reducerea numărului populației ocupate. Migrația externă a avut un rol major la micșorarea numărului populației din țara noastră. Fenomenul s-a manifestat mai accentuat în primii ani de după liberalizare având o tendință de micșorare până la intrarea țării noastre în Uniunea Europeană de când populația se poate mișca nestingherita în interiorul granițelor UE. Evoluția societății românești din ultimii ani a fost influențată de reformele economice și sociale, dar mai ales de criza economică, fenomene ce au transformat profund piața forței de muncă. Restructurarea întreprinderilor a condus la pierderi de locuri de muncă, care nu au fost compensate prin crearea de noi locuri de muncă.

Ocuparea forței de muncă și șomajul sunt două fenomene care produc consecințele cele mai profunde în activitatea economică și socială a unei localități.

Resursele de muncă reprezintă numărul persoanelor capabile de muncă pentru a desfășura una din activitățile economice naționale și cuprinde populația în limitele vârstei de muncă, în afara vârstei de muncă și cea inaptă de muncă.

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, nivelul de ocupare al forței de muncă este redus, ceea ce poate determina, pe termen lung, o scădere a nivelului de trai, precum

și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina, pe termen mediu și lung, o creștere a raportului de dependență economică. Totodată, regiunea înregistrează și o rată de dependență demografică ridicată, ceea ce sugerează un nivel scăzut al populației active.

Forța de muncă este concentrată în județele din sud în agricultură, iar în județele din nord în industrie și servicii. În perioada analizată, evoluția numărului mediu al salariaților de la nivelul regiunii Sud-Muntenia s-a înscris în tendința înregistrată la nivel național. Astfel, în perioada 2011-2017 a avut loc o creștere continuă a numărului mediu al salariaților, până la 573.033 de persoane în anul 2017, regiunea situându-se pe locul 4 la nivel național în ceea ce privește numărul mediu de salariați, fiind depășită de București-Ilfov, Nord-Vest și Centru.

În ceea ce privește **repartizarea numărului mediu al salariaților pe cele șapte județe** componente ale regiunii Sud-Muntenia, se poate observa faptul că, în anul 2017, majoritatea salariaților era concentrată în județele dezvoltate din nordul regiunii, respectiv Prahova (156.988 de persoane) și **Argeș (150.150 de persoane)**, reprezentând 56,2% din numărul mediu al salariaților de la nivelul regiunii. La polul opus s-au situat județele din partea de sud, slab dezvoltate, precum Giurgiu (33.354 de persoane) și Călărași (42.875 de persoane).

Din punct de vedere al **repartizării salariaților pe activități ale economiei naționale**, se constată o specializare a județelor pe activități ale economiei naționale -Prahova în turism (hoteluri și restaurante), **Argeș în silvicultură și exploatare forestieră**, Călărași, Ialomița și Teleorman în agricultură și vânătoare - majoritatea salariaților fiind concentrată în industrie (30,1%), în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și a motocicletelor (14,9%), în învățământ (7,3%) și în sănătate și asistență socială (7,4%). La polul opus, cel mai mic număr de salariați a fost concentrat în următoarele activități: 0,6% în tranzacții imobiliare, 1,2% în informații și comunicații și 1,1% în activități de spectacole, culturale și recreative. În ceea ce privește agricultura, județele de câmpie prezintă valori ridicate ale indicatorului, Ialomița și Călărași prezintă cea mai dramatică scădere a numărului mediu al salariaților, aceste județe înjumătățindu-și numărul de angajați în agricultură.¹²⁰

La nivelul județului Argeș, cele mai ridicate valori ale numărului de salariați au fost înregistrate în mediul urban, în Municipiul Pitești, Orașul Mioveni, Municipiul Curtea de Argeș, Municipiul Câmpulung. În mediul rural cele mai mici valori s-au înregistrat în comunele Botești, Ciomăgești, Harsești, Babana (pana în 60 de salariați).

Referitor la câștigul salarial nominal mediu net lunar, în perioada 2010-2019 la nivelul județului Argeș s-au înregistrat cele mai ridicate valori comparativ cu Regiunea

¹²⁰ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia

Sud-Muntenia și celelalte județe componente. În perioada 2010-2019, câștigul salarial nominal mediu lunar a crescut cu 103% în județul Argeș, evoluție similară regiunii.¹²¹

Conform datelor puse la dispoziție de *Oficiul Registrului Comerțului Argeș*, la sfârșitul anului 2019, **în unitățile de producție din județul Argeș își desfășurau activitatea 141.620 de salariați, 56,14% în construcții și industria prelucrătoare, 41,96% dintre aceștia în sectorul serviciilor, și doar 1,90% în agricultură.**

În graficul de mai jos sunt ilustrate domeniile de activitate în care activează majoritatea forței de muncă din județul Argeș, la nivelul anului 2021:¹²²

Distribuția salariaților pe sectoare de activitate în jud. Argeș

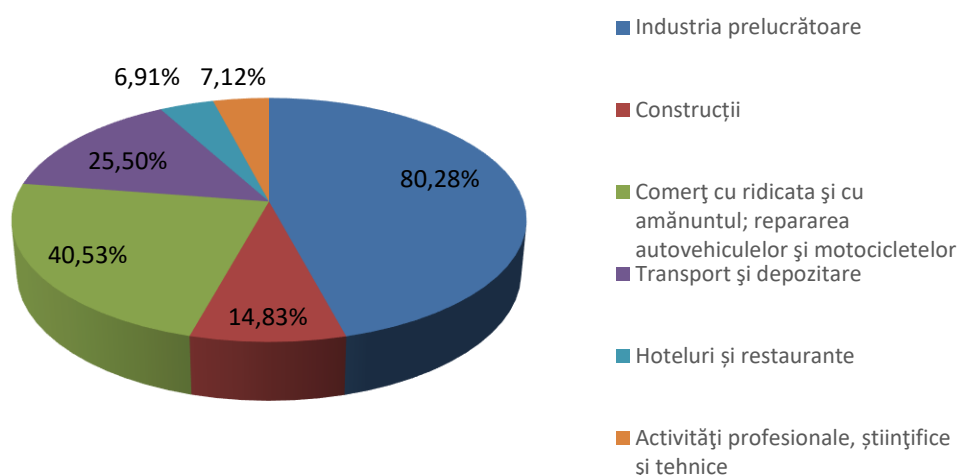

Fig. 3.18. Distribuția forței de muncă din Județul Argeș pe sectoare și domenii de activitate, anul 2019

În ceea ce privește **municipiul Pitești**, din analiza consultantului, pe baza datelor primite de la *Oficiul Național al Registrului Comerțului Argeș*, reiese că **în anul 2019, 53,86% din salariați sunt încadrați în cadrul societăților din sectorul terțiar, 45,61% în sectorul secundar și 0,53% în sectorul primar.**

Numărul total de **angajați din municipiul Pitești** în anul 2019 a fost de 56.733 persoane, ceea ce a reprezentat **40,06% din totalul angajaților din județul Argeș**, pentru ca numărul acestora să scadă cu 5,23% pe fondul disponibilizărilor masive din anul de pandemie 2020.

Domeniul de activitate *industria prelucrătoare* a avut, în anul 2019, cel mai mare număr de angajați și anume 17.525 persoane. Pe următoarele locuri în topul domeniilor de activitate au fost: comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate cu 12.752 angajați, *transport și depozitare* cu 7.030 angajați, *lucrări de construcții a clădirilor*

¹²¹ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

rezidențiale și nerezidențiale cu 6.306 angajați, activități de servicii administrative și activități de servicii suport cu 2.942 angajați și domeniul HORECA cu 1.517 salariați.

Tab. 3.16. Domeniile de activitate cu numărul cel mai mare de angajați din Municipiul Pitești în perioada 2019-2020 ¹²³

Denumire sectiune CAEN	Nr. mediu de salariați	
	2019	2020
Industria prelucrătoare	17.525	16.112
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	12.752	12.519
Transport și depozitare	7.030	6.658

Distribuția salariaților din Municipiul Pitești la nivel de secțiuni CAEN Rev.2

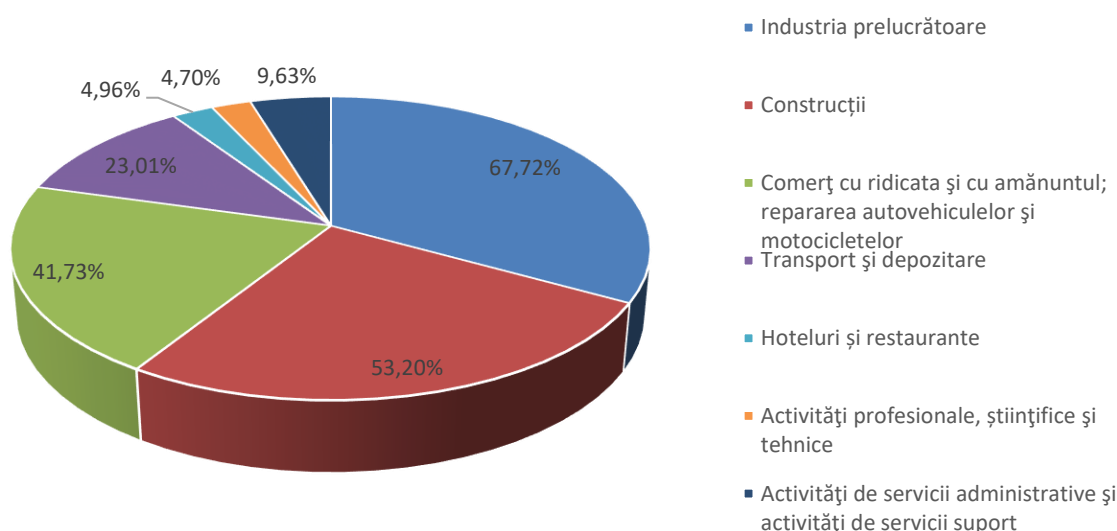

Fig. 3.19. Distribuția salariaților din Municipiul Pitești la nivel de secțiuni CAEN Rev.2, anul 2021 ¹²⁴

Din punct de vedere al evoluției în timp a numărului de salariați din municipiu, evidențiată în tabelul și graficul de mai jos, se constată o situație fluctuantă: creștere a valorii în perioada 2016-2017, urmată de o scădere continuă până la sfârșitul perioadei de analiză, pentru ca în anul 2020 situația să se înrăutățească pe toate palierele pe

¹²³ Sursa: Date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

¹²⁴ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

fondul Crizei Coronavirus. Pe totalul intervalului de analiză, numărul de salariați din anul 2019 este cu 1,38% mai mic decât cel corespunzător anului 2015.

Tab. 3.17. Evoluția structurii numărului mediu de salariați pe principalele sectoare economice, în Mun. Pitești, în perioada 2016-2020 ¹²⁵

Sector Economic	Denumire de activitate	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
		2016	2017	2018	2019	2020
Sector Economic	Agricultură, silvicultură și pescuit	396	326	323	300	289
	Industria extractivă	41	51	58	106	86
	Industria prelucrătoare	19.242	18.598	18.021	17.525	16.112
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	310	290	274	262	260
	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.517	1.533	1.626	1.678	1.690
	Construcții	6.019	5.536	5.934	6.306	6.178
	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	12.763	12.432	12.904	12.752	12.519
	Transport și depozitare	6.217	6.489	6.864	7.030	6.658
	Hoteluri și restaurante	1.709	1.545	1.440	1.517	1.202
	Informații și comunicații	801	21231	874	882	848
Sector secundar	Intermedieri financiare și asigurări	349	643	332	313	310
	Tranzacții imobiliare	675	1.188	687	655	658
	Activități profesionale, științifice și tehnice	1.775	1.636	1.436	1.437	1.326
	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3.074	3.008	2.854	2.942	2.913
	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	1	1	1	1	1
	Învățământ	257	265	273	264	245
	Sănătate și asistență socială	1.034	1.143	1.259	1.334	1.341
	Activități de spectacole, culturale și recreative	633	527	685	706	589
	Alte activități de servicii	711	2.927	780	723	690
	TOTAL SALARIAȚI MUNICIPIUL PITEȘTI	57.524	79.369	56.625	56.733	53.915

¹²⁵ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

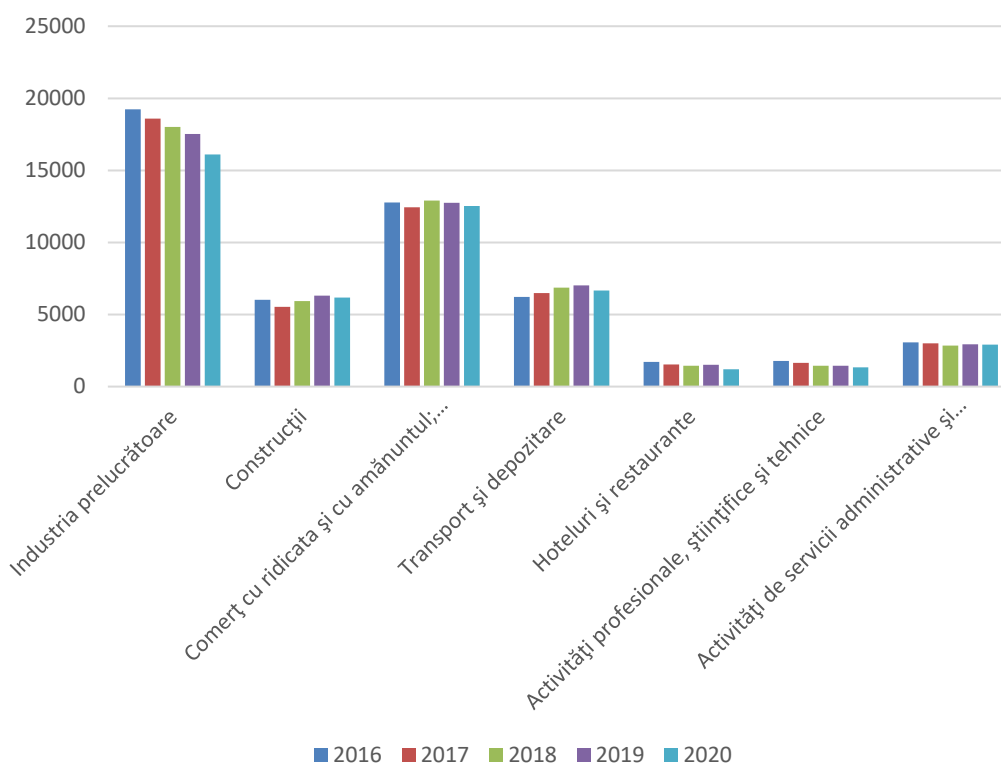

Fig. 3.20. Distribuția numărului de salariați din Municipiul Pitești, în perioada 2016-2020 ¹²⁶

În tabelul de mai jos, prezentăm distribuția principalilor angajatori care dețin cel mai mare număr al salariaților din muncipiul Pitești, pe domenii de activitate:

Tab. 3.18. Top angajatori Municipiul și Zona Urbană Funcțională Pitești, pe sectoare de activitate, anul 2021 ¹²⁷

Nr. Crt.	Angajator	CUI/CNP	Cod CAEN	Nr. Salariați Activi
1.	AUTOMOBILE-DACIA S.A., Mioveni	160796	2910 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier	12.946
2.	LEAR CORPORATION ROMANIA, Pitești	13241086	2932- Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	5.187
3.	LEONI WIRING SYSTEMS PITEȘTI S.R.L., Bascov	17159770	2931 - Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	2.311
4.	ADIANT AUTOMOTIVE ROMANIA S.R.L. BRADU SUCURSALA PITEȘTI	35673042	1392 - abricarea de articole confectionate din textile (cu excepția imbracamintei si lenjeriei de corp)	2.017

¹²⁶ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului Argeș

¹²⁷ Sursa: Date primite din teritoriu, Primăria Municipiului Pitești

5.	FILDAS TRADING, Pitești	4851409	4646 - Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	1.661
6.	SISTEME DE PRODUCȚIE CABLAJE S.R.L., Pitești	32820700	2931- Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	1.516
7.	DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI ARGEȘ, Pitești	9742496	8790 -Alte activități de asistenta sociala, cu cazare n.c.a.	1.079
8.	CAROLI FOODS GROUP S.R.L., Pitești	6543790	1013 - Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)	1.071
9.	A.N.APELE ROMANE - ABA ARGEȘ VEDEA	18293604	3600 - Captarea, tratarea si distributia apei	1.032
10.	CATENA HYGEIA, Pitești	1803830	4773 - Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	1.024
11.	QUEHENBERGER LOGISTICS ROU	11808959	4941 - Transporturi rutiere de marfuri	929
12.	REGIA AUTONOMĂ TEHNOLOGII PENTRU ENERGIA NUCLEARĂ - RATEN, Mioveni	32306920	7219 - Cercetare- dezvoltare in alte stiinte naturale si inginerie	760
13.	FARMACEUTICA ARGEȘFARM, Pitești	129022	4773 - Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	679
14.	DPR DRÄXLMAIER PROCESE DE PRODUCȚIE ROMANIA, Pitești	17750031	2651 - Fabricarea de instrumente si dispozitive pentru masura, verificare, control, navigatie	680
15.	APĂ CANAL 2000, Pitești	13009001	3600 - Captarea, tratarea si distributia apei	659
16.	DRIM DANIEL DISTRIBUȚIE FMCG S.R.L., Mărcăneni	15823153	4639 - comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	651
17.	RENAULT MECANIQUE ROUMANIE S.R.L., Mioveni	18699808	2892 - fabricarea utilajelor pentru extractie si constructii	632
18.	UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI	4122183	8542 - Invatamant superior universitar	606
19.	MECHROM INDUSTRY S.R.L., Mărcăneni	16917876	3092 - Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi	606
20.	DELTA INVEST S.R.L., Mioveni	6834374	2229 - Fabricarea altor produse din material plastic	602
21.	GIC NOSAG METAL S.R.L., Bradu	16939009	2550 - Fabricarea produselor metalice obtinute prin deformare plastica; metalurgia pulberilor	580
22.	EURO AUTO PLASTIC SYSTEMS S.R.L., Mioveni	14829190	2932 - Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	529

În concluzie, se pot constata anumite caracteristici ale participării populației municipiului Pitești la activitatea economică, astfel:

- s-a redus numărul persoanelor active, fenomen determinat de schimbările structurale ale populației pe sexe, vârstă, medii de viață, dar și ca urmare a prelungirii duratei de instruire;
- a apărut pentru prima dată un surplus de forță de muncă în cadrul populației de vârstă activă, ca urmare a dezechilibrelor apărute pe piața muncii;
- s-a modificat structura persoanelor active pe ramuri de activitate, ocupații și statut profesional determinată de schimbările profunde petrecute în ultimii ani;
- a crescut numărul de persoane inactive ca urmare, în principal, a accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică;
- s-a schimbat structura populației inactive pe seama creșterii populației școlare și preșcolare.

Îmbătrânirea demografică a populației determină o creștere a raportului de dependență, echivalând cu sporirea presiunii pe care o exercită populația inactivă asupra populației active, cu consecințe directe asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare și implicit a nivelului de trai. **Raportul de dependență economică** este reprezentat de numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate. Cu cât acest indicator este mai mare cu atât presiunea asupra capacității statului de a susține aceste persoane este mai mare. Mai mult decât atât, în gospodăriile în care rata de dependență economică este mare (un număr mare de persoane inactive) și veniturile persoanelor active sunt modeste există un risc crescut al sărăciei - una din explicațiile posibile a ratei înalte de sărăcie în rândul populației încadrate în muncă.

Totodată, nivelul de ocupare a forței de muncă este redus, ceea ce pe termen lung determină o scădere a nivelului de trai, precum și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina pe termen mediu și lung o creștere a raportului de dependență economică. Previziunile de scădere și îmbătrânire tot mai accentuate a populației vor face ca acest indicator să crească în continuare, punând o presiune tot mai mare asupra capacității autorităților de a-și onora obligațiile în sfera socială (pensii, indemnizații, ajutoare sociale etc.). Din acest motiv, creșterea ratei de ocupare trebuie să fie considerat un obiectiv de o importanță majoră.

Ca urmare a dezechilibrelor apărute pe piața forței de muncă (unde oferta de forță de muncă depășește cererea), apare **fenomenul șomajului**. Transformările socio-economice au influențat puternic fenomenul șomajului atât la nivel național, cât și la nivel regional. În România și în alte state din Uniunea Europeană, măsurarea volumului șomajului se realizează prin indicatorul: **șomajul BIM (Biroul Internațional al Muncii)**.

Astfel, din analiza indicatorilor statistici, se poate observa faptul că **rata șomajului BIM în regiune**, în perioada analizată, a avut un trend descendent, ocupând locul 4 la nivel național, depășind cu mult media națională (6,76%). De asemenea, se poate observa faptul că în anul 2017 rata șomajului BIM a fost ușor mai ridicată în rândul

bărbaților (5,2%), decât în rândul femeilor (4,7%). Totodată, se observă o rată scăzută a șomajului BIM în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55 și 64 de ani (4,7% - locul 4 la nivel național), precum și o rată crescută a acesteia în rândul populației tinere 15 - 24 de ani (23,7% - locul 7 la nivel național).

De asemenea, ponderea mai mare a ratei șomajului BIM în mediul urban s-a înregistrat în rândul populației tinere de 15 - 24 de ani, iar cea mai scăzută atât în rândul populației bătrâne 55 - 64 de ani, cât și a populației de 25 - 34 de ani. În mediul rural, în anul 2017, ponderea cea mai ridicată a ratei șomajului BIM a fost înregistrată în rândul populației tinere 15 - 24 ani (20,8%), iar cea mai scăzută în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 55 și 64 de ani (2,7%). În același timp și populația de etnie romă se confruntă cu dificultăți de integrare pe piața forței de muncă (în special în județele Argeș și Călărași).¹²⁸

În ceea ce privește situația indicatorului **șomeri din Județul Argeș** în perioada 2014-2021, acesta se prezintă astfel:

Tab. 3.19. Situație indicatori șomeri din Județul Argeș în perioada 2014-2021¹²⁹

Nr. crt	Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
UM: Numar persoane									
1.	Număr șomeri județ Argeș	15.334	13.015	12.115	10.322	8.357	7.749	9.840	8.254
2.	Rata media a șomajului	3,60%	3,05%	2,84%	2,42%	1,96%	1,80%	2,31%	1,94%

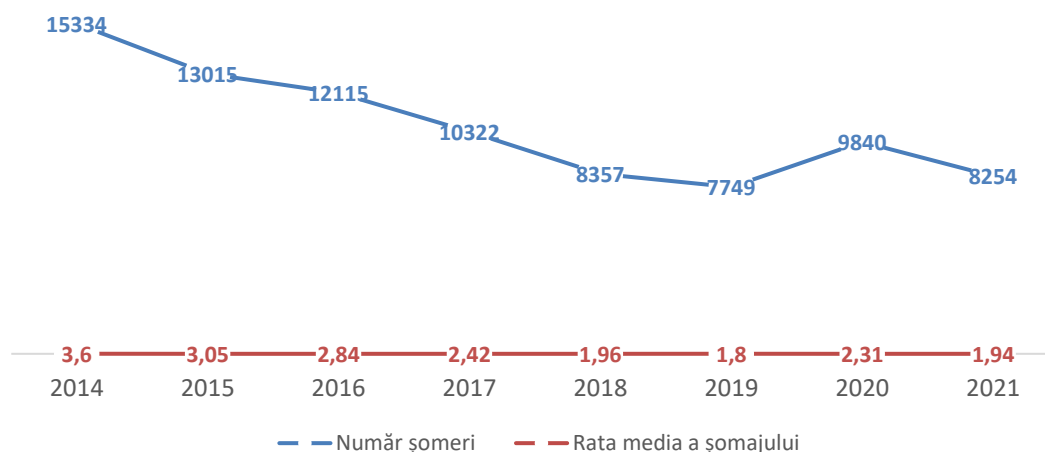

Fig. 3.21. Situație indicatori șomeri din Județul Argeș în perioada 2014-2021¹³⁰

¹²⁸ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia

¹²⁹ Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹³⁰ Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Din tabelul mediilor anuale ale numărului de șomeri observăm trendul continuu descendent al ratei șomajului în județul Argeș din anul 2014 până în anul 2020, singura excepție de la acest trend fiind remarcată în anul 2020, pe fondul disponibilizărilor provocate de **Pandemia Covid-19**.

Din punct de vedere al distribuției șomerilor la nivel de Localitate, în județul Argeș cele mai ridicate ponderi din totalul resurselor de muncă se întâlnesc în mediul rural, cu precădere în partea de Nord-Est a județului în comunele Berevoești, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Cetățeni, Dragoslavele, Hârtiești, Valea Mare Pravăț, dar și în partea de Sud în comunele Izvoru și Râca, unde ponderea șomerilor înregistrați depășește 10% din totalul resurselor de muncă. Cele mai mici ponderi ale șomerilor (sub 1%) s-au înregistrat, în anul 2020, în Municipiul Pitești și comunele Căteasca, Morărești și Vedeia.¹³¹

În ceea ce privește **rata șomajului înregistrată în județul Argeș** este prognozată de **Comisia Națională de Prognoză** la 6,1% în anul 2021, în scădere față de anul 2016 (7,8%), dar peste media regională (4,8%) și cea națională (3,5%). În acest caz, prognoza ține seama de fenomenul de șomaj cronic în rândul unor categorii de locuitori ai județului (precum beneficiarii de venit minim garantat, mai ales din mediul rural). Salariul mediu net lunar va continua să crească într-un ritm susținut la nivel județean, ajungând la 2.506 lei în 2021, în creștere cu 58,7% față de anul 2016, dar va rămâne cu 10% sub media regională și cu 23% sub cea națională, ecart similar cu cel din prezent.

Potrivit informațiilor puse la dispoziție de **Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Argeș**, **municipiul Pitești are o rată mică a șomajului**.

Tabelul de mai jos prezintă principalii indicatori ce caracterizează situația persoanelor fără loc de muncă, la nivelul municipiului, la data de 31.12.2020, respectiv 31.12.2021:

Tab. 3.20. Situație indicatori șomeri din Municipiul Pitești, 2020-2021

Nr. crt.	Indicator	UM	Anul 2020	Anul 2021
1.	Populația stabilă 16-62 ani	mii pers.	108	106
2.	Total șomeri, din care:	pers.	946	573
3.	✓ șomeri indemnizați	pers.	857	504
4.	✓ șomeri neindemnizați	pers.	89	69
Ponderea șomerilor în populația stabilă 18-62 ani		procent	0,88	0,54

În anul 2021, conform datelor furnizate de INS și AJOFM Argeș, **în municipiul Pitești se regăsesc 6,94% din numărul total al șomerilor din județ**, rezultând un

¹³¹ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

raport de dependență, la nivelul anului 2021, de 64,19% ¹³², însemnând că existau aproximativ 64 de persoane în vârstă de dependență la fiecare 100 de persoane în vârstă de muncă.

Din graficul evoluției numărului de șomeri în municipiul Pitești se observă un trend general de scădere în perioada 2015-2021 (excepție anii 2019 și 2020) pe baza restabilizării economiei naționale după criza economică mondială și mai ales a crizei provocate de *Pandemia Covid-19*.

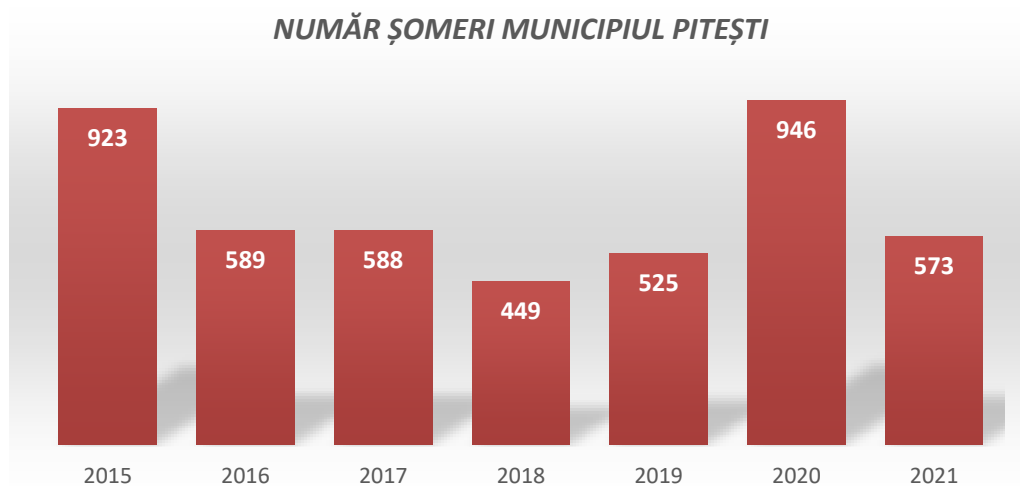

Fig. 3.22. Evoluția numărului de șomeri în Municipiul Pitești ¹³³

Evoluția pe luni a numărului de șomeri în municipiul Pitești, în anul 2021, comparativ cu situația înregistrată în anul 2020 - anul declanșării *Pandemiei Covid-19* și implicit a crizei economice - poate fi analizată și din punct de vedere al **distribuției lunare** a acestora **pe sexe**:

Tab. 3.21. Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Pitești, 2020-2021 ¹³⁴

Luna	2020		2021	
	Numar total șomeri, d.c.	Din total, femei	Numar total șomeri, d.c.	Din total, femei
ianuarie	551	342	934	607
februarie	552	350	1.021	670
martie	614	389	1.009	682
aprilie	803	525	981	664
mai	855	566	891	610
iunie	1.031	691	780	526
iulie	1.140	757	753	496

¹³² Calculat conform formulei : $R_{dependență} = \frac{Populația_{60\text{ ani și peste}} + Populația_{0-14\text{ ani}}}{Populația_{15-59\text{ ani}}} \times 100$

¹³³ Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online, 2015-2021

¹³⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș

August	1.138	761	729	472
Septembrie	1.059	701	692	445
Octombrie	1.026	677	644	430
Noiembrie	963	633	594	388
Decembrie	946	625	573	382

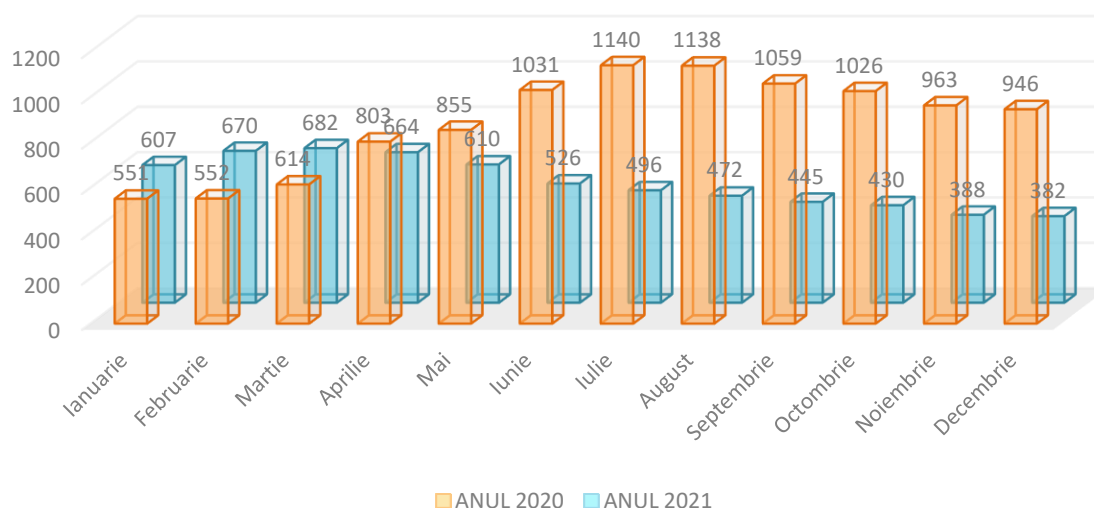

Fig. 3.23. Evoluția pe luni a numărului de șomeri în Municipiul Pitești, 2020-2021¹³⁵

După cum se poate observa din tabelul și graficul de mai sus, practic numărul șomerilor "a explodat" începând cu luna aprilie a anului 2020 - pe fondul instituirii stării de urgență pe teritoriul României - pentru ca începând cu luna aprilie a anului 2021 - pe fondul reducerii numărului de infectări cu coronavirus la nivel național - situația să înceapă să se redreseze în sensul scăderii numărului de șomeri înregistrați.

Din punct de vedere al **ponderii șomerilor în totalul resurselor de muncă (populația stabilă 18-62 ani)**, indicatorul statistic este calculat lunar, exprimat în procente și determinat prin raportarea numărului șomerilor înregistrați la totalul populației după domiciliu cu vârsta cuprinsă între 18-62 ani la 1 ianuarie și 1 iulie a fiecărui an. Acest indicator statistic reprezintă rata șomajului la nivel de localitate.

¹³⁵ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș

Tab. 3.22. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 - 62 ani a Mun. Pitești, anul 2020 și 2021¹³⁶

Luna	Pondere (%)	
	Anul 2020	Anul 2021
Ianuarie	0.51	0.88
Februarie	0.51	0.97
Martie	0.57	0.96
Aprilie	0.74	0.93
Mai	0.79	0.84
Iunie	0.96	0.74
Iulie	1.06	0.71
August	1.05	0.69
Septembrie	0.98	0.66
Octombrie	0.95	0.61
Noiembrie	0.89	0.56
Decembrie	0.88	0.54

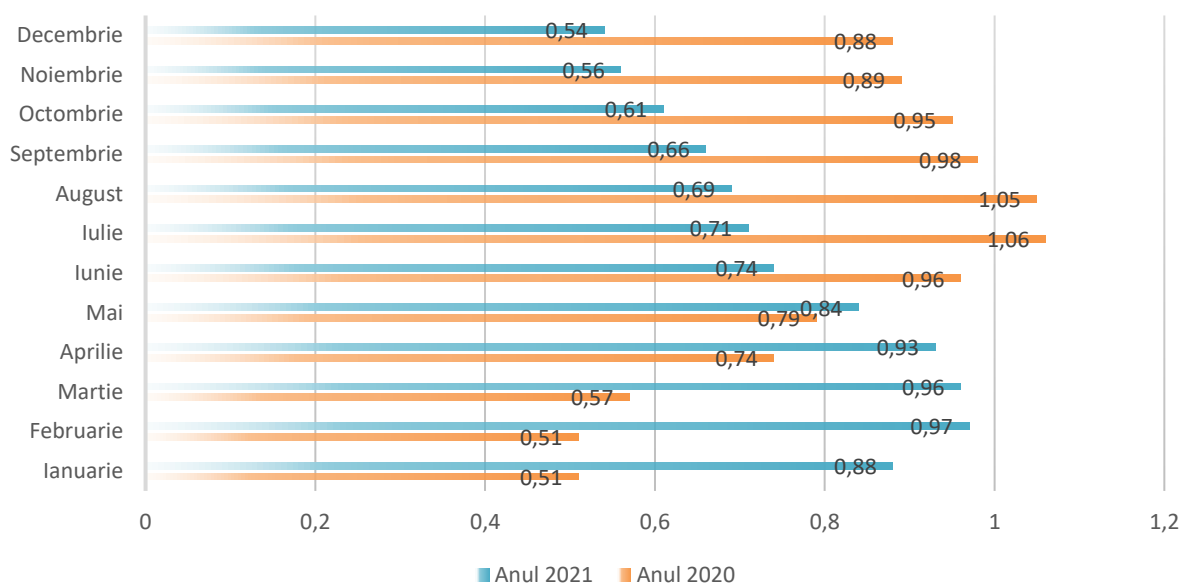

Fig. 3.24. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 - 62 ani a Mun. Pitești, anul 2020 și 2021¹³⁷

¹³⁶ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș

¹³⁷ Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș

Situația numărului de șomeri din municipiul Pitești, în evidență și plată, la 31.12.2020, indemnizați și neindemnizați, pe nivele de studii, se prezintă astfel:

Tab. 3.23. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Pitești, anul 2020

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	TOTAL		din care cu studii:					
				primare, gimnaziale, profesionale, fără studii		liceale și postliceale		superioare	
		Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei
1.	Șomeri indemnizați	857	577	228	151	410	281	219	145
2.	Șomeri neindemnizați	89	48	25	11	41	25	23	12
TOTAL GENERAL (1+2)		946	625	253	162	451	306	242	157

Tab. 3.24. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Pitești, anul 2021

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	TOTAL		din care cu studii:					
				primare, gimnaziale, profesionale, fără studii		liceale și postliceale		superioare	
		Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei
1.	Șomeri indemnizați	504	346	142	87	250	189	112	70
2.	Șomeri neindemnizați	69	36	14	5	37	22	18	9
TOTAL GENERAL (1+2)		573	382	156	92	287	211	130	79

De asemenea, situația șomerilor din municipiu pe grupe de vârstă la data de 31.12.2020/31.12.2021 se prezintă astfel:

Tab. 3.25. Distribuția șomerilor din Municipiul Pitești pe grupe de vârstă, anul 2020¹³⁸

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârstă				
			<25 ani	25 - 29 ani	30 - 39 ani	40-49 ani	Peste 50 ani
1.	Șomeri indemnizați	857	64	40	175	351	351
2.	Șomeri neindemnizați	89	16	10	11	32	32
TOTAL GENERAL (1+2)		946	80	50	186	247	383

¹³⁸ Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș, anul 2019

Tab. 3.26. Distribuția șomerilor din Municipiul Pitești pe grupe de vârstă, anul 2021 ¹³⁹

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârstă				
			<25 ani	25 - 29 ani	30 - 39 ani	40-49 ani	Peste 50 ani
1.	Șomeri indemnizați	504	37	13	78	148	228
2.	Șomeri neindemnizați	69	16	5	10	16	22
TOTAL GENERAL (1+2)		573	53	18	88	164	250

După cum se poate observa, în perioada analizată ponderea cea mai mare în ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă este deținută de șomerii cu vârsta de peste 50 de ani, urmată de cei cu vârsta cuprinsă între 40-49 ani, dar în scădere masivă în anul 2021 față de anul 2020 la toate grupele de vârstă. De asemenea, s-a constatat în evoluția lunară a numărului de șomeri, că aproximativ 60% dintre ei, sunt persoane de sex feminin, aceasta însemnând că femeile își găsesc mai greu de lucru.

Județele în care serviciile ocupă o pondere importantă în locurile de muncă salarizate au dezvoltat capacități diferite de stimulare a fenomenului salarial. Pentru multe dintre orașele Regiunii, inclusiv Pitești, comerțul, alături de sectorul industrial și al construcțiilor, sunt principala ramură creatoare de locuri de muncă, potențialul de multiplicare fiind limitat. **Reprezentând o zonă care asimilează cu succes resursele umane cu un nivel mai redus de specializare/calificare, serviciile și comerțul nu pot reprezenta soluții de dezvoltare pe termen lung.** Potențialul acestora de generare a noi locuri de muncă este nu numai redus, dar și puțin adaptabil ritmului alert de schimbare tehnologică. În această situație, procentul relativ mare al locurilor de muncă din sectorul servicii în total locuri de muncă nu reprezintă o măsură de performanță economică, care să orienteze economia locală către un model de economie modernă.

Având în vedere faptul că mediul de afaceri din regiune este dominat de microîntreprinderi, care sunt mai expuse fluctuațiilor pieței și șocurilor exogene, instabilitatea legislativă și politicile fiscale descurajante adaugă alte elemente de incertitudine. Prin urmare, economia regională este extrem de expusă riscului cauzat de criza economică generată de **Pandemia Covid-19**, cu un impact direct asupra scăderii ratei de ocupare și a creșterii ratei șomajului în regiune. Mai mult, existența unor zone monoindustriale în care piața muncii depinde de un singur angajator creează ineficiențe pe piața muncii. Contextul economic și social al regiunii necesită, prin urmare, crearea de noi locuri de muncă diversificate pentru a opri migrația forței de muncă, a crește nivelul de trai și a atenua efectele îmbătrânirii populației. Acest lucru implică dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru antreprenariat, digitalizare și o tranziție industrială inteligentă.

¹³⁹ Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș, anul 2022

Totodată, faptul că regiunea se poate baza pe un volum mare de forță de muncă și pe un număr important de atracții culturale, indică faptul că există loc pentru creșterea oportunităților de muncă, de exemplu, prin investiții în activități turistice. Mai mult, apropierea de București poate asigura o conexiune rapidă cu aeroportul Otopeni, precum și o rețea de transport pentru fluxurile turistice.

Atragerea de investiții în domeniul serviciilor înalt specializate - de exemplu servicii de tehnologia informației și comunicațiilor - reprezintă un model de succes pentru câteva orașe ale țării, preluat însă în mai mică măsură la nivelul regiunii. Dezvoltarea acestui sector va trebui să reprezinte o prioritate a municipiului Pitești, care deține un segment calificat de forță de muncă. Efectul în cascadă se va manifesta prin încurajarea creării de locuri de muncă în domenii conexe, de suport, dar și în domeniul serviciilor mai puțin specializate și va avea consecințe pozitive inclusiv pentru localitățile limitrofe.

3.7. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
CONTEXT ECONOMIC NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN	
<i>Acces dificil la piețele vest-europene și performanță economică scăzută</i>	<i>Lobby pentru construcția proiectelor mari de infrastructură</i>
<i>Zona urbană funcțională a municipiului Pitești este insuficient dezvoltată economic</i>	<i>Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor pentru antreprenariat, digitalizare și o tranziție industrială inteligentă</i>
<i>Subutilizarea potențialului agricol din zonă mai ales în ceea ce privește producția bio/ecologică (lipsa suprafețelor agricole certificate ecologic), precum și rata ridicată de ocupare informală în domeniu</i>	<i>Perspective considerabile de dezvoltare a agriculturii din ZUF datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului din sfera producției ecologice</i>
<i>Producătorii agricoli din ZUF Pitești nu dispun de un sistem integrat și de o infrastructură adecvată (piețe) care să le permită valorificarea, marketingul și comercializarea produselor agroalimentare</i>	<i>Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone</i>
<i>Agricultura din ZUF este caracterizată prin existența de echipamente agricole învechite și ineficiente, producție de subsistență și inexistența diversificării culturilor</i>	<i>Creșterea preocupării pentru asigurarea unor condiții standard de eficiență în agricultură</i>
<i>Lipsa unor facilități corespunzătoare pentru derularea activităților de comerț</i>	<i>Atragerea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii corespunzătoare domeniului serviciilor</i>

<i>O diversitate economică relativ redusă în mediul rural al zonei funcționale, concentrată preponderent pe agricultură și comerț</i>	<i>Crearea unei platforme industriale care să includă și localitățile componente ale ZUF Pitești</i>
<i>Volumul redus al schimburilor comerciale cu parteneri din țară și străinătate, în pofida accesului la rețeaua TEN-T către granițe, precum și ponderea scăzută a exporturilor de produse cu valoare adăugată ridicată</i>	<i>Dezvoltarea relațiilor și a schimburilor comerciale de orice natură, prin intermediul programelor transfrontaliere existente la nivelul statelor vecine</i>
<i>Migrația externă a forței de muncă, atât calificată, cât și necalificată</i>	<i>Crearea de noi locuri de muncă diversificate pentru a opri migrația forței de muncă, a crește nivelul de trai și a atenua efectele îmbătrânirii populației</i>
<i>A crescut numărul de persoane inactive ca urmare, în principal, a accentuării fenomenului de îmbătrânire demografică</i>	
<i>Rata <u>reală</u> a șomajului, mai ales în rândul tinerilor sub 25 de ani, este mai mare decât cea raportată</i>	<i>Crearea de noi locuri de muncă care să compenseze reducerea masivă a numărului de locuri de muncă apărută pe fondul restructurării întreprinderilor din zonă</i>
<i>S-a redus numărul persoanelor active, fenomen determinat de schimbările structurale ale populației pe sexe, vârstă, medii de viață, dar și ca urmare a prelungirii duratei de instruire</i>	<i>Încurajarea creării de locuri de muncă în domenii conexe, de suport, dar și în domeniul serviciilor mai puțin specializate</i>
<i>S-a modificat structura persoanelor active pe ramuri de activitate, ocupații și statut profesional determinată de schimbările profunde petrecute în ultimii ani</i>	<i>Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane</i>
MOTOARE ECONOMICE ȘI POTENȚIAL DE SPECIALIZARE	
<i>Singurul parc industrial existent în ZUF - Parcul Industrial WDP Oarja - cu suprafață relativ redusă, care nu oferă suficiente facilități și flexibilitate pentru toate categoriile de investitori</i>	<i>Nevoia de dezvoltare a infrastructurii și a serviciilor suport pentru afaceri și inovare</i>
<i>Incubatoarele de afaceri sunt slab reprezentate în zonă: există doar Incubatorul de afaceri din cadrul Universității Pitești</i>	<i>Înființarea a cât mai multe structuri de sprijin a afacerilor aflate la început de activitate, componente importante ale infrastructurii de afaceri, cu rol major în impulsianarea IMM-urilor și în sprijinirea dezvoltării acestora</i>
<i>Insuficienta colaborare pe orizontală și verticală dintre agenții economici din ZUF, care îngreunează dezvoltarea unor clustere inovative funcționale</i>	<i>Implementarea de măsuri pentru creșterea întreprinderilor cu valoare adăugată mare, precum tehnologia informațiilor și servicii informatice și atragerea de investiții în domeniile în care costurile de producție sunt cele mai competitive.</i>
<i>Slaba dezvoltare a sectorului CDI, în lipsa universităților și a institutelor de cercetare, precum și a transferului tehnologic dintre mediul academic și cel de afaceri</i>	<i>Atragerea de investiții în domeniul serviciilor înalt specializate - de exemplu servicii de tehnologia informației și comunicațiilor.</i>

4. PROFILUL PATRIMONIAL, TURISTIC ȘI CULTURAL AL ZONEI URBANE FUNCȚIONALE PITEȘTI

4.1. POTENȚIALUL TURISTIC AL CADRULUI NATURAL

„Dezvoltarea durabilă ca obiectiv strategic fundamental presupune încetățenirea unor practici și instrumente libere și diverse de acces la educație și cunoaștere, la tezaurul cultural al propriei națiuni și al umanității în ansamblu, la toate resursele care pot dezvolta creativitatea și spiritul novator. Este vorba de asigurarea șansei pentru toți indivizii de a deveni producători de cultură, depășind astfel statutul de simpli consumatori de divertisment. În esență, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca și capitalului natural, fiind vorba de resurse moștenite de care trebuie să beneficieze și generațiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranță sau neglijență, devine astfel irecuperabilă și ireversibilă”¹⁴⁰.

Strategiile naționale și regionale de dezvoltare ale teritoriului au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații. Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

Principalele provocări specifice turismului includ, în principal:

- conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale;
- reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri;
- gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității;
- reducerea caracterului sezonier al cererii;
- impactul asupra mediului;
- crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare;

¹⁴⁰ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030

➤ *îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului.*

O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate. Atât la nivel național cât și la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se constată o scădere de aproximativ 5-6% a turismului și a celorlalte activități din cadrul aceleiași grupe de categorii CAEN, în ponderea PIB-ului regional.

Turismul din România se concentrează asupra istoriei sale bogate și a peisajelor naturale care constituie patrimoniul natural protejat, reprezentat în regiune de parcuri naționale și regionale, rezervații naturale, monumente ale naturii și arii protejate și avifaunistice.

În general, pe teritoriul României sunt recunoscute **două categorii de potențial turistic**:

- ✚ *24% din suprafața țării - zone cu potențial turistic complex și de mare valoare, care includ Parcurile Naționale și Rezervații ale Biosferei, monumente naturale, arii naturale protejate, valori ale patrimoniului natural de interes național, resurse balneare, muzee și case memoriale;*
- ✚ *34% din suprafața țării - zone cu potențial turistic ridicat care includ cel puțin una din categoriile de rezervații și monumente ale naturii de interes național, valori ale patrimoniului cultural de interes național, resurse balneare, muzee sau case memoriale.*

Pe teritoriul regiunii Sud-Muntenia se regăsesc ambele categorii de potențial turistic, datorită reliefului său diversificat, mai puțin Rezervațiile Biosferei.

Totodată, potențialul turistic al țării este marcat prin două componente esențiale:

- ❖ **componenta naturală**, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configurația variată a reliefului, condițiile climatice favorabile, valoarea terapeutică și abundența unor factori naturali de cură;
- ❖ **componenta antropică**, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente și obiective de artă laică sau religioase, muzee și colecții muzeale, elemente de etnografie și folclor de mare frumusețe și originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice, de arhitectură și de artă cu o valoare de unicat.

Acestea constituie elementele de mare atractivitate ale ofertei turistice românești și regionale, contribuind la formarea unei game largi de forme de turism: de sejur (montan, balnear), vânătoare și pescuit sportiv, turism itinerant cu valențe culturale, turism religios, turism profesional, etc.

Potențialul natural prezintă însă și factori limitativi pentru turism, datorită incidenței relativ ridicate a riscurilor climatice și geomorfologice, care impun

analizarea cu prudență a investițiilor planificate, eforturi financiare susținute pentru menținerea sau refacerea în bune condiții a infrastructurii (în special a infrastructurii de acces turistic) și crearea unui sistem adecvat de avertizare și gestionare a riscurilor naturale.

Turismul reprezintă, pentru regiunea Sud-Muntenia, un sector economic ce dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient, și care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât și a turiștilor români și străini. Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale și culturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării unei game variate de forme de turism.

Astfel, potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, atracții culturale, toate acestea constituind resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit, etc.

Valorificarea atracțiilor turistice din regiunea Sud-Muntenia, creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale, cât și pe cele în formare. Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

4.2. PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT

Valorile de patrimoniu natural și cultural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a așezărilor umane prin valorificarea potențialului turistic pe care îl constituie. Importanța acestora ca rezervă și alternativă de dezvoltare a determinat conștientizarea necesității unei amenajări responsabile a teritoriului care să aibă în vedere reabilitarea, conservarea, protejarea și punerea în valoare corespunzătoare a patrimoniului natural și cultural.

În acest sens, a apărut necesitatea protejării unor zone ca teritorii valoroase din punctul de vedere al importanței și complexității valorilor naturale și culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul și identitatea unității administrative căreia îi aparțin, indiferent de nivelul de referință (regional, județean sau local).

Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare și utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural. În sprijinul conservării diversității biologice, pe teritoriul României sunt constituite 963 de arii naturale protejate, care reprezintă 7% din suprafața țării. Se regăsesc printre acestea 3 rezervații ale biosferei, 4 situri

Ramsar, 2 situri care au primit Diploma Europeană pentru arii protejate acordată de Consiliul Europei, 13 parcuri naționale și 13 parcuri naturale.

Regiunea prezintă o mare diversitate a peisajului, generată de felurite structuri geologice și forme de relief, de alternanța culmilor montane și deluroase cu depresiunile și culoarele de văi, de diferențierile altitudinale, ce se completează cu diferite componente ale vegetației, faunei și apelor, sporindu-i complexitatea. Regiunea dispune și de un important potențial speologic de mare valoare științifică și estetică, multe dintre peșteri fiind ocrotite de lege ca monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri și arii protejate.

În ceea ce privește **patrimoniul natural protejat al regiunii**, trebuie menționat că acesta este bogat ca urmare a biodiversității sale. Astfel, pe teritoriul celor 7 județe ce compun regiunea se regăsesc **3 parcuri naționale și naturale** din totalul de 13 de pe toată suprafața României.

În acest sens, peste 100.000 de ha reprezintă arii protejate de interes național (parcuri naționale, **rezervații naturale, arii de protecție naturală avifaunistică și monumente ale naturii**). Potrivit *Raportului privind starea mediului*, în regiunea Sud-Muntenia se înregistrează un număr de **68 de rezervații naturale**, cele mai puține rezervații aparținând județului Ialomița.¹⁴¹

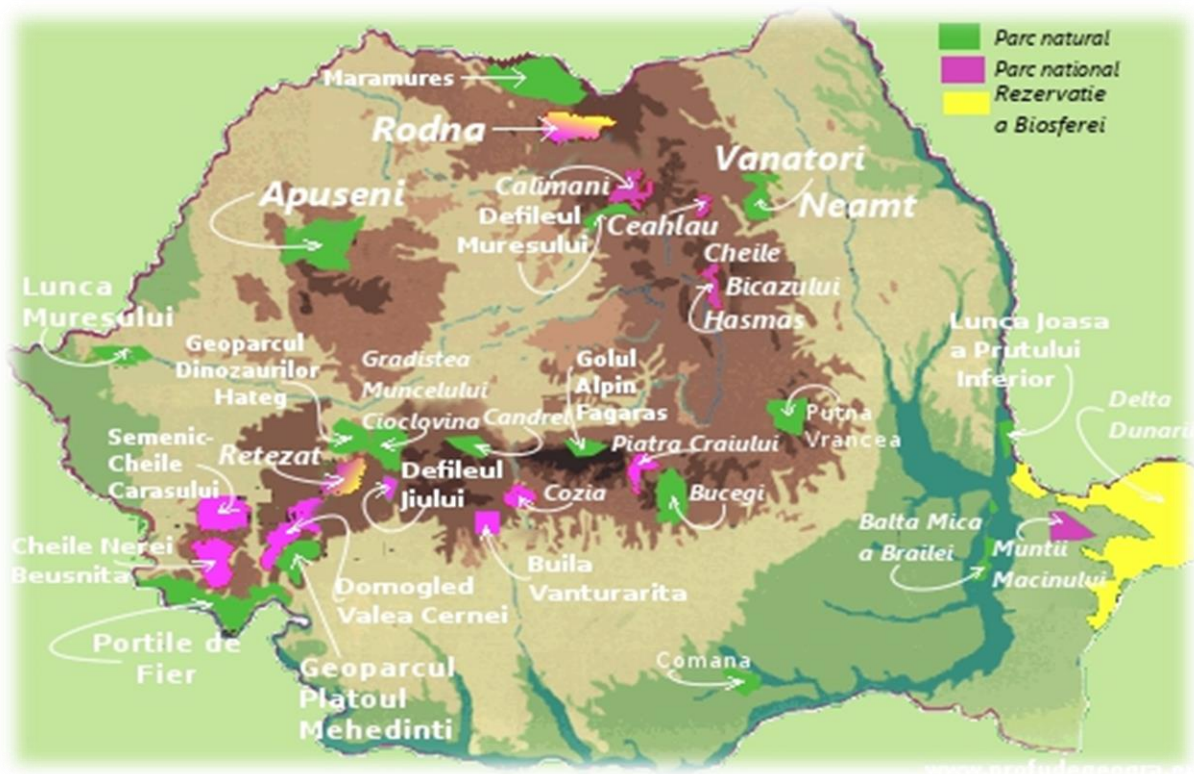

Fig. 4.1. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României

¹⁴¹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 Regiunea Sud-Muntenia

Cele mai mari **arii protejate din regiune** sunt: **Parcul Național Piatra Craiului** (14.781,33 ha, din care 9.967 ha în Județul Argeș), **Rezervația naturală "Golul alpin Moldoveanu - Capra"**, **Rezervația Vâlsan**.

Parcul Național Piatra Craiului este o arie protejată de interes național, fiind situată pe teritoriile județelor Argeș și Brașov. Din 1938 se află sub ocrotirea legii, este una dintre cele mai bogate rezervații naturale din România, cu o suprafață de 14.773 ha. Pe teritoriul parcului au fost identificate un număr total de 1170 de specii și subspecii de plante. Parcul Național Piatra Craiului găzduiește peste 30% din speciile de plante superioare care se întâlnesc pe teritoriul României. Adăpostește un număr impresionant de specii de orhidee de munte - 41 specii din 58 de specii existente pe teritoriul României. În Masivul Piatra Craiului trăiesc peste 40% de specii de mamifere: căprioara, întâlnită în pădurile dese, cerbul, ursul care populează pădurile de conifere, mistreți care pot fi văzuți în poieni. De asemenea, capra neagră, vulpea, veverița, râsul și lupul.

Parcul Național Piatra Craiului deține o zonă special de conservare cu patru porțiuni carstice:

- **Cheile Zărneștilor** cu **Prăpăstiile Zărneștilor**, pe teritoriul județului Brașov;
- **Cheile Dâmbovicioarei**;
- **Cheile Brusturetului**;
- **Cheile Dâmboviței**, pe teritoriul județului Argeș.

Rezervația Naturală "Golul alpin Moldoveanu - Capra" este o arie protejată de interes național, situată în județul Argeș, pe teritoriul administrativ al comunelor Arefu și Nucșoara. Rezervația naturală este de tip mixt (faunistică, floristică, geologică și peisagistică). Se află în teritoriul sudic al Munților Făgăraș, cu o suprafață de 5.000 ha și reprezintă golul alpin ce se desfășoară între Vârful Moldoveanu (2.544 m) și Vârful Capra (2.494 m). Rezervația cuprinde un relief variat, cu abrupturi stâncoase, lacuri glaciare, căldări suspendate, morene, culmi înclinate, văi, izvoare, pășuni și zone împădurite. Flora este constituită, în partea inferioară a rezervației, din specii lemnoase de fag, mesteacăn, iar pe malurile apelor sunt întâlnite specii arboricole de plop tremurător, salcie căprească sau anin negru. Etajul coniferelor cuprinde specii de brad, molid, pin, zâmbbru, tisă, zadă, precum și specii de arbuști, cum ar fi jneapăn, ienupăr sau afin.

Rezervația Vâlsan este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație natural de tip mixt), situată în județul Argeș, pe teritoriul administrativ al comunelor Arefu, Brăduleț, Mușătești și Nucșoara. Aria natural se află în Carpații Meridionali, în partea sudică a Munților Făgăraș, în bazinul hidrografic al râului Vâlsan, acoperind o parte din Podișul Getic. Se întinde pe o suprafață de 10.000 ha. Rezervația prezintă o arie naturală cu o diversitate floristică și faunistică ridicată, exprimată atât la nivel de specii cât și la nivel de ecosisteme terestre și acvatice.

De asemenea, **Regiunea Sud-Muntenia** deține pe teritoriul său **3 situri de protecție specială avifaunistică și 13 situri de importanță comunitară**. *Ariile de protecție specială avifaunistică* (prescurtate SPA) sunt arii naturale protejate de interes comunitar (situri Natura 2000) desemnate pentru protecția speciilor de păsări sălbatice de interes comunitar, ce au drept scop conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, conform Directivei Păsări (Directiva Consiliului Europei 79/409EEC privind conservarea păsărilor sălbatice).

Pe teritoriul județului Argeș se întâlnește un parc - **Parcul Natural Piatra Craiului** - **32 de arii naturale protejate și 16 situri din Rețeaua Ecologică Europeană Natura 2000**, (situri de importanță comunitară și situri de protecție avifaunistică) acestea reprezentând resurse importante pentru dezvoltarea ecoturismului.

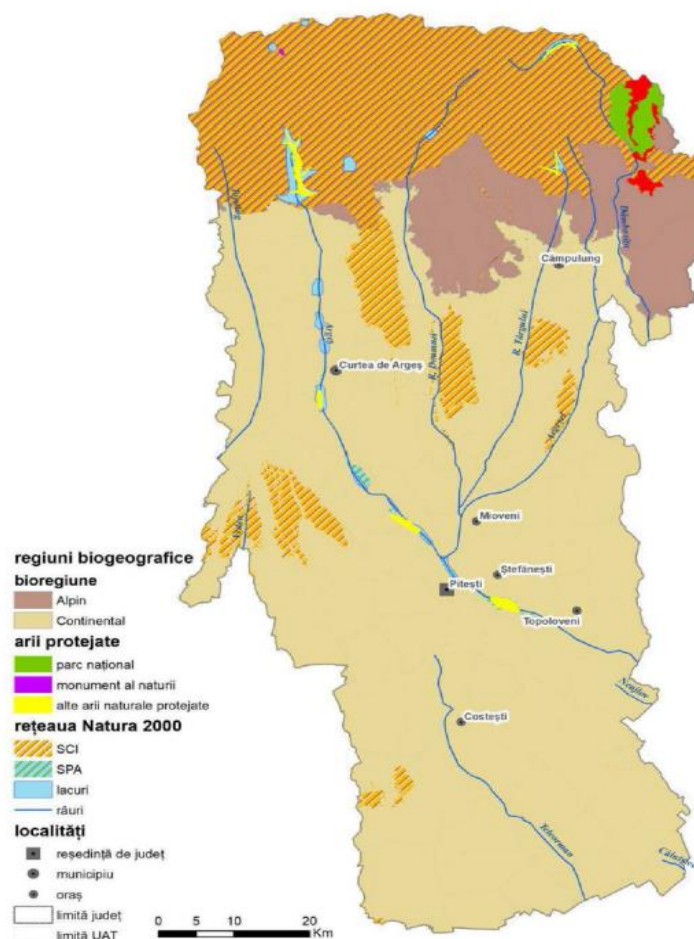

Fig. 4.2. Rețeaua de arii protejate din județul Argeș

Pe lângă ariile naturale protejate menționate, mai amintim următoarele **potențiale resurse turistice**:

- ✚ **Traseul Transfăgărășan** - cel mai frumos drum din România datorită obiectivelor turistice din zonă și peisajelor create de relieful glaciatic;

- ✚ **Barajul Vidraru** - construit între 1960 - 1966 pentru producția de energie electrică, irigații și prevenirea inundațiilor, este un loc excelent și pentru recreere, turism și sporturi diverse;
- ✚ **Cascada Văii Rele de la Nucșoara** - una dintre cele mai impresionante căderi de apă din țară, situată la o altitudine de circa 1.800 de metri;
- ✚ **Munții Iezer - Păpușa** prezintă două mari compartimente:
 - **Iezerul Mare** - compartimentul de apus al munților Iezer, delimitat de văile râului Târgului, la est, începând de la izvoarele văii Cuca până în aval de comuna Lerești, precum și de râul Doamnei, la vest și nord-vest, prin afluentul acestuia;
 - **Păpușa** - compartimentul de răsărit al munților Iezer, apare ca un imens trunchi de con a cărui bază s-ar identifica cu cursul superior al râului Dâmbovița.

Zona montană concentrează cea mai mare suprafață a ariilor protejate de pe teritoriul județului Argeș. Astfel, **în zona montană se află partea sudică a rezervației Piatra Craiului Mare**, care, luând în considerare vegetația, cuprinde etajele montan superior, subalpine și alpin. Dintre speciile declarate monumente ale naturii sunt "garofița Pietrei Craiului", "floarea de colt", "ghintura galbenă", "sângele voinicului", „papucul doamnei”, "angelica", "tisa". De asemenea, **la Albeștii de Mușcel se află două rezervații geologice**: una reprezentată de calcare și monoliți, cealaltă de granitul de Albești, o rezervație paleontologică.

Zonele umede ale luncilor râurilor creează alte peisaje specifice în care se regăsesc **arii protejate avifaunistice de interes comunitar**. În lunca Dâmbovicului se găsește un covor de narcise albe cu o corolă cu marginile roșii. Zona a fost declarată **rezervație floristică denumită „Poiana cu narcise de la Negrași”**, aflată pe lista ariilor protejate de interes național. În suprafața de 4,6 ha, *Poiana cu narcise de la Negrași* este una dintre cele mai sudice stațiuni cu narcise aflată la cea mai mică altitudine din România (180-182 m). Rezervația floristică este o adevărată minune a naturii care bucură, an de an, ochii privitorilor care pășesc pe meleaguri argeșene pentru a admira superbe coprine, așa cum sunt numite popular de localnici.

Pe lista monumentelor naturii și ariilor protejate din județul Argeș, pe lângă peșterile amintite, se află și **alte elemente naturale: lacuri** (Lacul Iezer, Lacul Zârna, Lacul Jghebuoasa, Lacul Hârtop, Lacul Valea Rea, Lacul Bascov, Lacul Buda), **văi și chei** (Valea Vâlsanului, Cheile Dâmbovicioarei, Golul alpin Valea Rea - Zârna), care se remarcă printr-un relief sălbatic deosebit și peisaje extraordinare.

Pe teritoriul județului Argeș au fost decretate următoarele *arii speciale de protecție avifaunistică* (denumirea sitului, unitățile administrativ-teritoriale în care este localizat situl și suprafața unității administrativ-teritoriale cuprinsă în sit):¹⁴²

- ❖ **Lacurile de acumulare de pe Argeș:** Bascov (5%), Budeasa (3%), Băiculești (2%), Curtea de Argeș (2%), Călinești (1%), Cateasca (7%), Merișani (9%), Pitești (3%), Topoloveni (<1%), Ștefănești (2%)
- ❖ **Piemontul Făgăraș:** Arefu (<1%)
- ❖ **Piatra Craiului:** Albeștii de Mușcel (<1%), Arefu (89%), Berevoești (<1%), Brăduleț (7%), Lerești (38%), Nucșoara (85%), Rucăr (54%), Sălătrucu (62%), Valea Mare Pravăț (4%).

4.3. PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL ȘI IMATERIAL

4.3.1. Patrimoniul cultural material

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ ridicat.

Activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atât direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic, astfel că este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict în ceea ce privește condițiile de vizitare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

¹⁴² Sursă: Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită includerea acestora în circuitul turistic și pregătirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a acestora. Crearea unui mediu de calitate duce la prosperitatea orașului și implicit la o calitate sporită a vieții cetățenilor săi. Un mediu atractiv, sigur și sustenabil are o contribuție benefică și vitală pentru imaginea orașului și pentru reputația pe care acesta o are pe plan extern și care poate afecta deciziile investitorilor străini. Acest lucru se poate obține prin dezvoltarea culturii și a evenimentelor culturale, prin promovarea turismului sau a altor forme de divertisment.

Cultura reprezintă modalitatea de a ne defini identitatea ca indivizi, comunități sau națiuni, un element esențial al dezvoltării economice și al regenerării sociale, un indicator al calității vieții și bunăstării individuale. La nivel internațional se acordă din ce în ce mai mare atenție potențialului culturii de a cataliza procesele de dezvoltare. Se vorbește despre orașe creative (orașe ale căror politici de dezvoltare sunt definite prin implicarea cetățenilor prin metode specifice domeniului cultural), despre industrii creative a căror rată de creștere este de 5 ori mai mare decât a industriilor tradiționale.

De aceea, considerăm că în contextul societății românești cultura joacă un rol esențial, fiind pârgă de armonizare a valorilor locale și naționale la valorile europene.

Obiectivele fundamentale ale politicilor culturale actuale din România sunt:

- ❖ *susținerea creativității contemporane;*
- ❖ *protecția patrimoniului cultural tangibil;*
- ❖ *protecția patrimoniului intangibil;*
- ❖ *susținerea și promovarea circulației creatorilor culturali și a bunurilor culturale.*

În acest context apar două mari *direcții de acțiune ale politicilor culturale naționale*:

- ✍ *păstrarea și afirmarea identității naționale prin protecția și promovarea moștenirii culturale, a patrimoniului ca sursă fundamentală de cunoaștere și creație;*
- ✍ *asigurarea unui cadru democratic pentru desfășurarea vieții culturale în contextul procesului de realizare a societății informaționale și educaționale, bazate pe principiul educației permanente, al educației pentru toți și al educației pentru fiecare.*

Contextul strategic în domeniul cultural la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud-Muntenia impune:

- ▶ *conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;*
- ▶ *cercetarea, evidența, prezervarea și valorificarea patrimoniului imaterial;*
- ▶ *susținerea ofertei culturale locale și implicit a interesului comunităților de a participa la viața culturală;*

- ▶ realizarea și promovarea bunurilor culturale și activităților care exprimă identitatea culturală a comunităților etnice și religioase;
- ▶ extinderea turismului cultural prin valorizarea potențialului cultural de care dispun județele din regiune.

Potențialul turistic al Regiunii de Sud-Muntenia este legat de patrimoniul cultural, care cuprinde vestigii istorice, edificii religioase și culturale, monumente și muzee.

Regiunea Sud Muntenia deține un patrimoniu construit protejat deosebit de bogat. Astfel, pe teritoriul ei există **4.778 de obiective construite**, parte a patrimoniului național, și **2.758 de lăcașuri de cult**, dintre care 79 de biserici de lemn.

În ceea ce privește distribuția teritorială a obiectivelor de patrimoniu pe tipuri de obiective, aceasta este redată în figura de mai jos: ¹⁴³

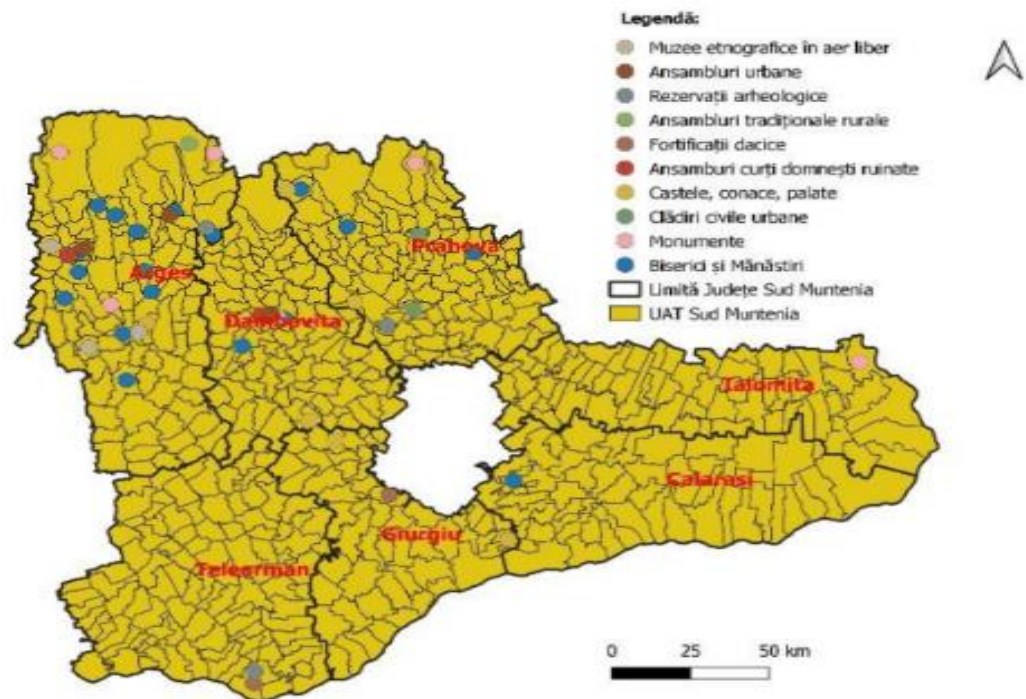

Fig. 4.3. Obiectivele de patrimoniu construit din regiunea Sud-Muntenia, în anul 2017

Județul Argeș este considerat unul dintre cele mai bogate județe când vine vorba de vestigii istorice și religioase, de muzee și case memorial, de stațiuni balneoclimaterice. Orice vacanță în această zonă a țării trebuie neapărat să vizeze și explorarea frumoaselor zone rurale, cu case țărănești construite din lemn, unele adevărate opere de arhitectură populară.

📍 Case memoriale

¹⁴³ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021-2027

Casa Memorială Dinu Lipatti de la Ciolcești, din comuna argeșeană Leordeni, este o vilă ridicată în stil neoromâneesc între anii 1938-1942. Conacul de la Ciolcești a devenit casă memorial pe 17 decembrie 1985, după doi ani de renovări. Edificiul este înscris în Lista Monumentelor Istorice.

Casa Memorială George Topîrceanu (1958), sat Nămăiești, comuna Valea Mare Pravăț - o casă țărănească, cu pridvor larg la etaj, acoperită cu șită. Poetul George Topîrceanu și-a petrecut 8 ani din viață aici.

Muzee

Muzeul Județean Argeș este prima instituție muzeală românească și Sud-Est europeană ale cărei obiective și resurse sunt dedicate răspândirii informațiilor necesare conservării mediului. Muzeul se află în fosta clădire a Prefecturii, construită între anii 1889 - 1899. Acesta găzduiește următoarele secții: de Istorie, Științele naturii, Galeria de Artă Naivă, Muzeul Sportului Argeșean, Galeria de Artă "Rudolf Schweitzer Cumpăna" și Planetariul.

Muzeul Național Brătianu se află la 6 km de Pitești, pe DN7. Este conacul celei mai mari familii de liberali, unde regi, celebriități politice, culturale și istorice le-au trecut pragul de-a lungul timpului. Lucrările au fost începute în 1858 de Ion C. Brătianu, iar între anii 1889 - 1925, Ionel Brătianu a adus modificări. Muzeul reconstituie atmosfera României de după obținerea independenței din 1877. Au trăit și lucrat trei prim-miniștrii ai României în această construcție.

Muzeul Golești este situat în orașul Ștefănești, la 10km de Pitești. Este o adevărată bijuterie a meleagurilor argeșene, fiind un loc încărcat de istorie și tradiții populare. Instituția a fost înființată prin decret regal dat de Carol al II-lea, în 7 iunie

1939, sub numele de **Muzeul Dinicu Golescu**. Muzeul este format din două mari secții : **Secția Istorie - Etnografie și Secția Aer liber**, desfășurate pe o suprafață de 14 hectare. A fost construit în 1640, Conacul Goleștilor a fost reședința familiei timp de secole. Aici, regele Carol I a petrecut prima noapte pe teritoriul României. În cadrul muzeului, în Salonul de Iarnă, pot fi admirate două piese excepționale: tronul regilor României

și biroul regelui Carol I. Muzeul are aspectul unui sat autentic, în el aflându-se atât gospodăriile țărănești, cât și o biserică, o școală, o primărie, un han, un sector de instalații pomi-viticoli și ateliere meșteșugărești.

Muzeul "Memorialul Închisoarea Pitești" este un muzeu memorial aflat în interiorul fostului penitenciar Pitești, activ între 1941 - 1977. Penitenciarul de la Pitești este cunoscut pentru faptul că între anii 1949 - 1951, aici s-a desfășurat Fenomenul Pitești sau Experimentul Pitești, considerat a fi cel mai mare și cel mai intens program de spălare a creierului prin tortură din blocul comunist. Clădirea a funcționat ca penitenciar mixt - deținuți politic și de drept comun (femei și bărbați) până în 1977, când penitenciarul a fost dezafectat.

✚ Mânăstirea Curtea de Argeș

Mânăstirea Curtea de Argeș a fost înălțată de Sf. Neagoe Basarab pe fundațiile unui locaș mult mai vechi. Este distrusă în anul 1611 de armatele lui Gabriel Bathory și restaurată de Matei Basarab. Este cunoscută și ca Biserică Episcopală pentru că a fost scaun Episcopal între 1739 și 1748, și poartă hramul Adormirea Maicii Domnului. Supusă mai multor lucrări de restaurare, forma actuală este dată de arhitectul francez Andre Lecomte du Nouy și de arhitectul român Nicolae Gabrielescu, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În interior pictura murală în ulei a fost executată de pictorii francezi, F.Nicolle, Ch. Renouard și

pictorul român N. Constantinescu. Biserica este plină de semnificație creștină, cei 12 apostoli fiind reprezentați de 12 coloane executate dintr-un singur bloc. Izvoarele istorice susțin faptul că aici s-a petrecut la 16 august 1517 canonizarea Sfântului Ierarh Nifon, Patriarh al Constantinopolului și Mitropolit al Munteniei.

✚ Cetatea Poenari

Cetatea Poenari se află la o distanță de 25 km față de municipiul Curtea de Argeș, pe vârful Muntelui Cetățuia. De-a lungul vremii, fortificația din Cheile Argeșului a mai fost consemnată și sub denumirile de Cetatea lui Țepeș Vodă sau Cetatea lui Negru Vodă. A fost pentru prima dată menționată documentar în anul 1453. Inițial pe vremea lui Negru Vodă, a fost construit un singur turn. Ulterior, construcția a fost dezvoltată în scop de refugiu de către Vlad Țepeș, adăugându-i-se turnuri, ziduri și dependințe. Cetatea Poenari a fost reședința secundară a lui Vlad Țepeș, fiind construită ca post de fortăreață contra otomanilor.

✚ Mausoleul Eroilor Mateiaș

Mausoleul Eroilor Mateiaș, comuna Valea Mare-Pravăț, cunoscut și sub numele de Mausoleul de la Mateiaș, este un monument dedicat eroilor din Războiul de Întregire Națională dintre anii 1916 - 1918, fiind

înscris în Lista Monumentelor Istorice. Complexul memorial este format dintr-un mausoleu, un muzeu istorico-militar, un basorelief și o cupă din piatră de Albești, în care arde o flacără veșnică în amintirea soldaților care s-au jertfit. Ridicat din inițiativa filialei locale a societății „Cultul eroilor”, cu participarea materială a localnicilor, Mausoleul de la Mateiaș a fost ridicat

între 1928-1935, după planurile arhitecților Dumitru Ionescu Berechet și State Balosin.

✚ **Ansamblul Culei Racovița** - fortăreață transformată în muzeu etnografic

Ansamblul Culei Racovița (Mioveni) este monument istoric de interes național. Pe fațada culei din partea de sud se află o placă datată pe la sfârșitul secolului al XIX - lea, pe care este inscripționată data construirii edificiului în anul 1806. Cula a fost construită de boierul Nicolae Racoviceanu, ca loc de apărare împotriva haiducilor, hoților sau a cetelor turcești care treceau Dunărea după jafuri. Clădirea construită la 12 septembrie 1806, purta numele de - Culă - cuvânt de origine turcească și care însemna - casă înaltă, turn, fortăreață, înaltă de 20 m, acoperită cu șită, pe 3 nivele.

✚ **Comuna Rucăr**

Rucăr este o comună în județul Argeș, Muntenia, formată din satele Rucăr și Sătic. Comuna se află în nord-estul județului, la limita cu județul Brașov, în Munții Făgăraș și pe cursul superior al Dâmboviței și al afluentului acesteia, Râșorul. Este situată la contactul a cinci unități de relief, Munții Iezer-Păpușa, Munții Făgăraș, Munții Piatra Craiului, Munții

Leaota și Culoarul Bran-Rucăr-Dragoslavele. La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plaiul Dâmbovița al județului Muscel și era formată din satele Rucăr și Dâmbovicioara.

În comună funcționau mai multe mori și fierăstraie, o fabrică de var, una de ploști, trei biserici, o școală de băieți și una de fete. În 1950, comuna a fost arondată raionului Muscel din regiunea Argeș. În 1968, a trecut la județul Argeș, tot atunci, satul Podul Dâmboviței a trecut la comuna Dâmbovicioara, comuna Rucăr căpătând structura actuală. În comuna Rucăr se află unsprezece monumente istorice de interes național.

În ceea ce privește **județul Argeș**, acesta **dispune de un potențial turistic diversificat**, reprezentat atât prin **cadru natural pitoresc**, cât și prin **monumente de artă și arhitectură** de mare valoare artistică, la nivel național și internațional, precum și de un **valoros patrimoniu folcloric și etnografic**, care îmbracă toate formele, de la valorificarea vestigiilor arheologice, la turismul religios și de pelerinaj (mai ales cu ocazia hramului celor mai importante mănăstiri), urban, gastronomic sau de festival.

Astfel, pe teritoriul județului Argeș se întânesc ca **monumente ale naturii** următoarele atracții turistice:

- **Rezervația botanică de la Negrași;**
- **Parcul dendrologic Mihăești;**
- **Rezervația geologică Granitul de la Albești;**
- **Rezervația mixtă Valea Vălsanului;**
- **Rezervația naturală Moldoveanu și Capra** - arie protejată de interes național;
- **Rezervația Pădurea Iedu-Cernat;**
- **Cascada Capra sau Cascada Iezerului** - situată la altitudinea de 1690 de metri pe versantul sudic al Munților Făgăraș în apropiere de cota 2.000;
- **Cascada Văii Rele (Nucșoara);**
- **Peștera Dâmbovicioara;**
- **Peștera Urșilor;**
- **Lacul Învârtita și Măgura;**
- **Lacul Vupoaia;**
- **Lacul Jgheburoasa;**
- **Lacul Iezer** - singurul lac glaciatic din masivul Iezer-Păpușa;
- **Barajul și Lacul de acumulare Râușor;**
- **Rezervația fosiliferă de la Suslănești** - arie naturală protejată de interes internațional;
- **Rezervațiile naturale de calcar numulitic și granit de la Albeștii de Muscel.**

În ceea ce privește **turismul cultural în județul Argeș**, acesta se remarcă printr-o serie de obiective din care fac parte: siturile etnografice, bisericile, monumentele, diverse sărbători și tradiții populare, siturile arheologice etc.

Obiective care constituie valori de patrimoniu cultural de interes național (monumente istorice de valoare națională excepțională):

- ❖ **Monumente și ansambluri de arhitectură:**
 - ◆ **Cetăți :**
 - *Cetatea Poenari* - Comuna Arefu
 - *Cetatea Oratia* - Comuna Dâmbovicioara;
 - ◆ **Ansambluri - curți domnești ruinate:**
 - *Vestigiile curții domnești Municipiul Curtea de Argeș;*
 - ◆ **Castele, conace, palate :**
 - *Ansamblul fortificat al conacului Goleștilor* - Orașul Ștefănești;
 - ◆ **Ansambluri urbane :**
 - *Centrul istoric al Municipiului Câmpulung*
 - *Centrul istoric al Municipiului Curtea de Argeș;*
 - ◆ **Biserici rupestre:**
 - *Schitul Negru Vodă* - Comuna Cetățeni
 - *Schitul Corbii de Piatră* - Comuna Corbi;
 - ◆ **Biserici și ansambluri mănăstirești:**
 - *Biserica Sfântul Gheorghe*
 - *Ansamblul Mănăstirii Negru Vodă* - Municipiul Câmpulung
 - *Biserica Sfântul Nicolae (Domnească)* - Municipiul Curtea de Argeș
 - *Biserica Episcopală a Mănăstirii Argeșului* - Municipiul Curtea de Argeș
 - *Ansamblul fostei Mănăstiri Aninoasa* - Comuna Aninoasa
 - *Fosta Mănăstire Tutana* - Comuna Băiculești
 - *Fosta Mănăstire Valea* - Comuna Țițești
 - *Biserica Hârtești* - Comuna Țițești
 - *Biserica Adormirea Maicii Domnului cu ruinele curții lui Mareș Băjescu* - Comuna Bălilești
 - *Biserica fostului schit Brădet* - Comuna Brăduleț
 - *Biserica Mănăstirii Cotmeana* - Comuna Cotmeana;
 - ◆ **Monumente de arhitectură populară (locuințe sătești):**
 - *Casa Hași Tudorache* - Comuna Budeasa;
 - ◆ **Ansambluri tradiționale rurale :**
 - *Dârstă cu pivă* - Comuna Rucăr.
- ❖ **Monumente și situri arheologice:**
 - ◆ **Necropole și zone sacre - epoca fierului:**
 - *Necropolă tumulară de incinerare de tip Ferigile* - Tigveni (în punctul "Toplița" - Comuna Poiana Lacului
 - *Necropolă tumulară de incinerare (în punctul "Bălteni");*
 - ◆ **Castre și așezările civile aferente, fortificații romano-bizantine:**

- *Castrul de piatră Jidava; canabae, castrul de pământ* - Municipiul Câmpulung;
- ◆ **Rezervații arheologice cuprinzând situri cu niveluri de locuire pe perioade îndelungate - așezări și necropole:**
 - *Fortificație și așezare geto-dacică, fortificație medievală, așezare și vestigii provenind de la 3 biserici (în punctul "Cetățuia")* - Comuna Cetățeni

În analiza situației actuale a patrimoniului cultural s-au luat în considerare elemente ale patrimoniului tangibil - monumente istorice (conform LMI 2015), zonele protejate (conform Legii 5/2000 privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea III "Zone protejate"*, Anexa 3), precum și elemente reprezentative pentru patrimoniul intangibil - obiceiuri, meșteșuguri, artă populară.

Județul Argeș are înscris în *Lista Monumentelor Istorice* aprobată prin *Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.828/2015* un număr de **1.022 monumente istorice**, dintre care **258 de situri arheologice sunt de interes național**.

Din punct de vedere structural, monumentele sunt grupate pe patru categorii, în funcție de natura lor:

- Monumente de arheologie
- Monumente de arhitectură
- Monumente de for public
- Monumente memoriale și funerare.

Din punct de vedere valoric, lista monumentelor istorice cuprinde următoarele categorii:

- Categoria A - monumente de interes național
- Categoria B - monumente de interes local.

În *Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea a III-a* au fost identificate zonele protejate și construite cu valoare culturală de interes național. Astfel, **în județul Argeș există 24 de unități administrativ-teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național:**

- ◆ **Municipii:** *Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș*
- ◆ **Comune:** *Aninoasa, Arefu, Băiculești, Bălilești, Brăduleț, Budeasa, Cetățeni, Corbi, Coșești, Cotmeana, Dâmbovicioara, Domnești, Mălureni, Moșoaia, Mușătești, Pietroșani, Poiana Lacului, Rucăr, Ștefănești, Tigveni, Țițești.*

Alte monumente istorice sunt: *Cetatea geto-dacică Cetățeni* (la 26 km de Câmpulung), *Cetatea Negru-Vodă, Ansamblul "Bărăția" din Câmpulung*.

De asemenea, în satul Nămăiești se află *Casa Memorială a poetului George Topârceanu*, care expune obiecte și documente ce ilustrează viața și activitatea autorului.

Dintre obiectivele socio-culturale importante, merită menționat **Complexul Muzeal Golești** care se află la 9 km de Pitești, în orașul Ștefănești, și care este structurat pe două mari secțiuni:

- ☞ **Muzeul de Istorie - Etnografie**, care cuprinde patru expoziții permanente: *expoziția memorială Conacul Goleștilor; secțiunea pedagogică (Școala din Golești) ; secțiunea de istorie a Goleștilor; secțiunea de etnografie și artă populară a județului Argeș;*
- ☞ **Muzeul Național al Viticulturii și Pomiculturii Golești** este amenajat în aer liber, având 150 de construcții - gospodării. Face parte din categoria muzeelor specializate și este considerat unul dintre cele mai mari și mai importante muzee etnografice din țara noastră, întâiul dedicat ocupațiilor poporului român, fiind realizat în corelare cu harta geografică și istorică a României. De asemenea, prin profilul tematic, *Muzeul Viticulturii și Pomiculturii* din orașul Ștefănești este unic în Europa.

Acest complex include o biserică și o baie turcească, fiind singura construcție de acest fel din țară, păstrată integral.

În localitatea Ștefănești se mai află și **Ansamblul conacului Brătianu-„Florica”**, ansamblu alcătuit din conacul Brătianu (vila „Florica”), capela funerară „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”, clădiri-anexă, ulterior *Stațiunea de Cercetări Viticole*, anexe și parc și Biserica „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”. La Valea Mare-Podgoria sunt **fostul Schit Valea Mare-Podgoria**, ansamblu alcătuit din Biserica „Nașterea Maicii Domnului”, fundațiile chiliilor și ale zidului de incintă, Biserica „Sf. Ioan Bogoslovul” și **Ansamblul conacului de vie brâncovenesc**, ansamblu alcătuit din ruinele conacului, poartă și zidul de incintă. Alte șase dintre monumentele istorice de importanță națională sunt monumentele memoriale sau funerare: **Crucea de piatră a lui Matei Basarab** din fața Căminului Cultural din Ștefănești; **Crucea de piatră a slugerului Mușat** din curtea bisericii „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”; **Crucea de piatră a Logofătului Andreiaș**, ș.a.m.d. În rest, alte nouă obiective din oraș sunt incluse în *Lista monumentelor istorice din județul Argeș* ca monumente de interes local.

Trei obiective din **comuna Mărăcineni** sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monumente de interes local, toate clasificate ca monumente de arhitectură aflate în satul Argeșelu: **Casa de vânătoare, Biserica „Adormirea Maicii Domnului”** și **Ansamblul conacului Istrate Micescu**, format din conac, pavilioanele din parc, clădirile-anexă și parcul.

În **comuna Bascov** se află **Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe” din Bascov** și **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din Glâmbocu**, monumente istorice de arhitectură de interes național. Singurul obiectiv din comună inclus în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monument de interes local, clasificat tot ca monument de arhitectură, este **Gara Bascov**, proiectată de inginerul constructor Elie Radu (1853-1931) și definitivată în toamna anului 1899, după inaugurarea căii ferate Pitești-Curtea de Argeș.

Pe raza **comunei Budeasa** se află câteva monumente istorice de interes național care atestă vechimea localității și tradițiile sale istorice și culturale: **”Cula Budișteanu”**, atestată documentar în anul 1600 și în care domnitorul Țării Românești, Șerban Cantacuzino, l-a găzduit pe regele Suediei, Carol al XII-lea; **Ansamblul casei Hași Tudorache**, ansamblu cuprinzând casa propriu-zisă și zidul de incintă; **Ansamblul Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”**, cu biserica propriu-zisă, două porți, zidul de incintă și mormintele Budiștenilor și **Biserica „Sfântul Nicolae” din Gălășești**. În comună mai există și **două cruci de piatră** clasificate ca monumente memoriale sau funerare de interes național: una datând din 1647 și aflată în cimitirul din Budeasa Mare și alta datând din 1676 și aflată în incinta Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din același sat. Alte două obiective din comună sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monumente de interes local: **Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din satul Calotești** și **Conacul Tabacovici din satul Valea Mărului**.

În **comuna Albota** se află o **cruce de piatră în curtea bisericii din fostul sat Moșteni**, considerată monument istoric memorial sau funerar de interes național. Un singur alt monument din comună este inclus în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monument de interes local, clasificat ca monument de arhitectură: **Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Albota**.

În **comuna Băbana** se află **Biserica din lemn „Adormirea Maicii Domnului”** (datând de la începutul secolului al XIX-lea), monument istoric de arhitectură de interes național, aflată în satul Cotmenița. De asemenea, Băbana mai are două monumente ale eroilor: în punctul numit Valea Caprii din satul Băbana și în Slătioarele.

În **comuna Moșoaia** se află **Biserica „Sfântul Nicolae” din satul Ciocănai**, monument istoric de arhitectură de interes național. Un singur obiectiv din comună este inclus în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monument de interes local, clasificat tot ca monument de arhitectură: **Biserica „Cuvioasa Paraschiva” din satul Moșoaia**.

În **orașul Mioveni** se află șase monumente istorice de interes național. Trei sunt monumentele istorice de arhitectură: **Mănăstirea Vieroși din satul Făgetu**, ansamblu alcătuit din **Biserica „Intrarea în Biserică”**, **Biserica „Adormirea Maicii Domnului”** din cimitir, ruinele stăreției, ale chiliilor, ale turnului porții, ale clădirilor anexă și ale zidului de incintă; – **Biserica „Sf. Nicolae” din Racovița** și **Ansamblul Culei Racovița**, ansamblu alcătuit din culă și parc. Alte trei sunt monumentele memoriale sau funerare reprezentate de niște **cruci de piatră**, dintre care două sunt în satul Colibași și una aflată în fața bisericii „Sf. Gheorghe” din Racovița. Totodată, alte două obiective din oraș sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monumente de interes local. Unul este monumentul istoric de arhitectură **Biserica „Sf. Gheorghe” din Mioveni**. Altul este **Crucea de piatră a arhimandritului Samuel Tărtășescu** de la intrarea în Mănăstirea Vieroși din satul Făgetu, clasificată ca monument memorial sau funerar.

În orașul Costești se află două monumente istorice de arhitectură de interes național: *Biserica de lemn „Înălțarea Domnului”-Telești* și *Biserica de lemn „Cuvioasa Paraschiva”-Zorile*. Alte nouă obiective din oraș sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Argeș ca monumente de interes local, toate clasificate ca monumente istorice de arhitectură: *Biserica „Duminica Tuturor Sfinților” din Broșteni*, *Biserica memorial „Sf. Nicolae”*, *fosta judecătorie*, *fosta primărie Costești*, *Catedrala „Sf. Prooroc Ilie”*, *protoieria*, azi casă parohială, *Casa Bădescu*, *Casa Nicolau și Casa Echinescu*.

Totodată, mai multe **obiective etnografice** se regăsesc în localitățile: **Dragoslavele** - un adevărat muzeu în aer liber al arhitecturii populare muscelene, caracterizat prin simplitatea formelor, acuratețea volumelor și a unităților de compoziție, **Lerești** - situat la 8 km de Câmpulung, este un adevărat sat turistic, centru de trăsături populare și case în stil muscelan, frumos amenajate. Alt obiectiv etnografic este **Musătești** - centru de ceramică roșie, smălțuită și nesmalțuită, dar și **Topoloveni**, care este centru de artizanat de veche tradiție (țesături, cusături și ceramică).

Județul Argeș are o **arhitectură populară** relativ distinctă, necesitățile de ordin economic sau cele de apărare punându-și amprenta pe configurația caselor din așezările cuprinse între Topolog și Dâmbovița. Arhitectura zonală este conferită și de utilizarea în mod armonios a unor materiale ușor prelucrabile: lemn, piatră. Tehnica *”lăcrițelor”*, adică *”îmbrăcarea”* în cărămizi a pietrelor de râu pentru regularizarea zidurilor, este utilizată la Curtea Domnească de la Curtea de Argeș, dar și de meșterii țărani.

Dacă ne referim la **patrimoniul imobil al municipiului Pitești**, aici se remarcă o serie de clădiri de patrimoniu, construcții școlare, monumente de artă plastică și memorială, lăcașe de cult, monumente și vestigii. Monumentele catalogate cu valențe istorice și discutate în cazul de față sunt reprezentate de monumente de arheologie, arhitectură fortificată, arhitectură religioasă, arhitectură civilă, sau vestigii de pictură și sculptură monumentală care se regăsesc pe teritoriul municipiului Pitești.

Cercetând fondul arhitectonic al orașului, se observă că majoritatea monumentelor istorice au fost ridicate în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Însă, arhitectura specifică acestei perioade se completează cu arhitectura monumentelor istorice construite înainte de secolul XIX.

Lista monumentelor istorice din municipiul Pitești înscrise în *Patrimoniul cultural național al României* este reprezentativă pentru istoria locală. Monumentele istorice au valoare arhitecturală și ilustrează mai ales:

Tab. 4.1. Lista monumentelor istorice din Municipiul Pitești ¹⁴⁴

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
1	AG-II-m-A-13390(RAN: 13178.11)	Biserica Domnească „Sf. Gheorghe”	Str. Bălașa Doamna 2	1656
2	AG-II-m-B-13391	Casa Mărtoiu	Str. Brătianu I.C. 27	sf.sec. XIX
3	AG-II-m-B-13392	Casa Panțurescu	Str. Brătianu I.C. 29	sec. XVIII-XIX
4	AG-II-m-B-13393	Casa Sattler	Str. Brătianu I.C. 38B	înc.sec.XX
5	AG-II-m-B-13395	Casa Păiș Bobancu	Str. Brătianu I.C. 38E	sf.sec XVIII
6	AG-II-m-B-13394	Vila Coandă	Str. Brătianu I.C. 39	sf. sec. XIX
7	AG-II-m-B-20973	Casa Bobancu	Str. Brătianu I.C. 51	1914 - 1915
8	AG-II-m-B-13396	Casa Racoviceanu, ulterior Dumitrescu	Str. Călinescu Armand 3	ante 1848
9	AG-II-m-B-13397	Casa Vasiliu	Str. Călinescu Armand 11	înc. sec. XIX
10	AG-II-m-B-13398	Liceul „I.C. Brătianu” ¹⁴⁵	Str. Călinescu Armand 14	1897 - 1899
11	AG-II-m-B-13399	Casa Poenăreanu	Str. Călinescu Armand 28	sf. sec. XVIII
12	AG-II-m-B-13400	Casa Coculescu	Str. Călinescu Armand 34	înc. sec. XIX
13	AG-II-a-A-13401	Ansamblul vechii Prefecturi	Str. Călinescu Armand 44	1898 - 1899
14	AG-II-m-A-13401.02	Parc	Str. Călinescu Armand 44	1898 - 1899
15	AG-II-m-A-13401.03	Grădina Publică	Str. Călinescu Armand 44	1898 - 1899
16	AG-II-a-B-13402	Vilele „Prefect”	Str. Călinescu Armand 44	înc. sec. XX
17	AG-II-m-B-13402.01	Vila „Prefect I”	Str. Călinescu Armand 44	1915
18	AG-II-m-B-13402.02	Vila „Prefect II”	Str. Călinescu Armand 44	1920
19	AG-II-m-B-13404	Casa Filipescu	Str. Crinului 6	1900
20	AG-II-m-B-13405	Casa Ion Trivale	Str. Crinului 13	înc. sec. XIX
21	AG-II-m-B-13406	Casa Teodorescu	Str. Crinului 21	sf. sec. XIX
22	AG-II-m-B-13407	Fabrica de butoaie „Ateneul”	Str. Crinului 26	înc. sec. XX
23	AG-II-m-A-13408 (RAN: 13178.10)	Biserica „Sf. Voievozi” a fostului schit Meculești	Str. Dobrogeanu Gherea Constantin 91	1752
24	AG-II-m-B-13409	Institutul Pedagogic	Str. Doja Gheorghe 41	înc. sec. XX
25	AG-II-m-A-13410	Biserica de lemn „Cuvioasa Paraschiva”	Str. Doja Gheorghe 41, în incinta Universității Pitești	înc. sec. XIX
26	AG-II-m-B-13411	Casa Mărculescu	Str. Egalității 11	1900
27	AG-II-m-B-13412	Liceul „Zinca Golescu”	Str. Egalității 34	1925 - 1928
28	AG-II-m-B-20922	Casa Pretorian-Tudosescu	Str. Egalității 40	înc. sec. XX
29	AG-II-a-B-13413	Ansamblul bisericii armenesti „Sf. Ioan Botezătorul”	Str. Egalității 43	1852
30	AG-II-m-B-13413.01	Biserica armenescă „Sf. Ioan Botezătorul”	Str. Egalității 43	1852
31	AG-II-m-B-13413.02	Casa cancelarie	Str. Egalității 43	1852
32	AG-II-m-B-13414	Sinagoga din Pitești	Bd. Eroilor 1	cca. 1900
33	AG-II-m-B-13415	Fosta școală a comunității evreiești	Bd. Eroilor 3	1900
34	AG-II-m-B-13416	Biserica „Sf. Ilie”, a Cojocarilor	Str. Frații Golești 1	1828
35	AG-II-m-B-13417 (RAN: 13178.09)	Biserica „Maica Precista”	Str. Griviței 10	sec. XVIII
36	AG-II-m-A-13418.01 (RAN: 13178.07.01)	Biserica „Buna Vestire”, „Sf. Mina” și „Sf. Constantin și Elena” - Greci	Str. Justiției 5	1564, transf. sec. XVIII

¹⁴⁴ Sursă: Institutul de Memorie Culturală, baza de date

¹⁴⁵ Notă: Actualmente Colegiul Național I.C. Brătianu

37	AG-II-a-B-13419	Ansamblul casei Balotă	Str. Kogălniceanu Mihail 16	sec. XVII - XX
38	AG-II-m-B-13419.01	Casa Balotă	Str. Kogălniceanu Mihail 16	sec. XVII - XIX
39	AG-II-m-B-13420	Casa Armatei	Piața Muntenia 2	1938
40	AG-II-m-A-13421.01 (RAN: 13178.05.01)	Biserica „Sf. Treime” - Beștelei	Str. Primăverii 7	1654
41	AG-II-m-A-13421.02	Casa cancelarie	Str. Primăverii 7	cca. 1800
42	AG-II-m-B-13423	Casa Trandafil	Str. Rahovei 18	înc. sec. XIX
43	AG-II-a-A-13424	Ansamblul Primăriei vechi	Bd. Republicii 33	1886
44	AG-II-m-A-13424.01	Primăria veche, azi Muzeul de Artă	Bd. Republicii 33	1886
45	AG-II-m-B-13425	Casa Nae Dumitrescu	Bd. Republicii 58	1925
46	AG-II-m-B-13426	Casa Fostiropol	Bd. Republicii 66	1890
47	AG-II-m-B-13427	Casa Dr. Florescu	Bd. Republicii 84	ante 1916
48	AG-II-m-B-13428	Casa Drujan	Bd. Republicii 94	sec. XIX
49	AG-II-m-B-13429	Casa Mamulea	Bd. Republicii 104	sf. sec. XIX
50	AG-II-m-B-13430	Școala „Nicolopol”	Bd. Republicii 114	1874
51	AG-II-m-B-13431	Casa Ion Băiulescu	Bd. Republicii 123	1902
52	AG-II-m-B-13433	Casa Ghimpa	Str. Rosetti C.A. 1	1902
53	AG-II-m-B-13434	Casa negustorului Agate Raiciu Vasiliu	Str. Sfânta Vineri 18, Str. Vlad Țepeș 1	1892
54	AG-II-m-B-13435	Casa Dogaru	Str. Sfânta Vineri 22	1896
55	AG-II-m-B-13439	Casa Vulcan	Str. Sfânta Vineri 28	înc. sec. XX
56	AG-II-a-B-13440	Ansamblul bisericii „Sf. Vineri”	Str. Sfânta Vineri 44	1827, 1912
57	AG-II-m-B-13440.01	Biserica „Sf. Vineri”	Str. Sfânta Vineri 44	1827, ref. 1912
58	AG-II-m-B-13441	Casa Dimitrie Gh. Dima	Str. Sfânta Vineri 49	1901
59	AG-II-m-B-13442	Foșorul de Foc	Str. Smeurei 21	1897
60	AG-II-m-B-13443	Casa Popescu	Str. Târgu din Vale 2	1898
61	AG-II-m-B-13444	Casa Zeiller - Keller	Str. Târgu din Vale 6	mijl. sec. XIX
62	AG-II-m-B-13445	Casa Aron Băiulescu	Str. Târgu din Vale 20	1875
63	AG-II-m-B-13446	Casa Ovidiu Constantinescu	Str. Teilor 9	1923
64	AG-II-m-B-13447	Casele Marinescu	Str. Teilor 13-15	1883
65	AG -II - a - B -13448	Ansamblul bisericii "Adormirea Maicii Domnului" - Mavrodolu	Str. Teiuleanu 20	1818
66	AG-II-m-B-13448.01	Biserica „Adormirea Maicii Domnului” - Mavrodolu	Str. Teiuleanu 20	1818, ref. 1890
67	AG-II-m-B-13448.02	Casa parohială, azi biserica “Sf. Grigore Palama - a orbilor”	Str. Teiuleanu 20	1890, reconstruită 2008
68	AG-II-m-B-13448.03	Zid de incintă	Str. Teiuleanu 20	1818, ref. sec. XX
69	AG-II-a-B-13449	Schitul Trivale	Str. Trivale 71	sec. XVII-XIX
70	AG-II-m-B-13449.01	Biserica "Sf. Gheorghe”	Str. Trivale 71	sec. XVII-XIX
71	AG-II-m-B-13449.02	Chilii	Str. Trivale 71	sec. XVII-XIX
72	AG-II-m-B-13449.03	Turn	Str. Trivale 71	sec. XVII-XIX
73	AG-II-m-B-13449.04	Parc	Str. Trivale 71	sec. XIX
74	AG-II-m-B-13452	Biserica catolică “Sf. Petru și Pavel”	Str. Victoriei 11	1896
75	AG-II-m-B-13453	Casa I. I. Purcăreanu, ulterior Ateneul Popular	Str. Victoriei 16-16A	1874, ref. 1900, 1930
76	AG-II-m-B-13454	Banca Populară	Str. Victoriei 20	1910
77	AG-II-m-B-13455	Tribunalul, azi Curtea de Apel	Str. Victoriei 22	1904
78	AG-II-a-B-13456	Ansamblul Primăriei	Str. Victoriei 24	1934
79	AG-II-m-B-13456.01	Primăria, inițial Palatul Finanțelor Publice	Str. Victoriei 24	1934
80	AG-II-m-B-13456.02	Parc	Str. Victoriei 24	1970
80	AG-II-m-B-13457	Casa prof. Al. Nanu	Str. Victoriei 25	sf. sec. XIX
81	AG-II-m-B-13459	Casa Saiteșcu	Str. Victoriei 36	sec. XIX

82	AG-II-m-B-1346	Casa Tâmpeanu	Str. Victoriei 38	mijl. sec. XIX
83	AG-II-m-B-13461	Casa cu prăvălie Nicolae Ciuculescu	Str. Victoriei 39	1921
84	AG-II-m-B-13462	Casa Gheorghe Nițulescu	Str. Victoriei 52	1911-1914
85	AG-II-m-B-13463	Casa Căpitan Iov	Str. Victoriei 56 - 58	1913, 1916
86	AG-II-m-B-13464	Casa Cioflan	Str. Victoriei 62	1898
87	AG-III-m-B-13862	Bustul istoricului Gh. Ionescu Gion	Str. Călinescu Armand 14, în curtea Liceului "N. Bălcescu"	prima jum. a sec. XX
88	AG-III-m-B-13860	Monumentul Eroilor (1877 - 1878; 1916 - 1918)	Str. Crinului, la intersecția cu str. Griviței	1930
89	AG-III-m-B-13863	Statuia lui Nicolae Bălcescu	Bd. Republicii 33, în parcul Muzeului de Artă	prima jum. a sec. XX
90	AG-III-m-B-13861	Monumentul "1907"	Str. Republicii, la intersecția cu str. Victoriei	1957
91	AG-III-m-B-13864	Poarta Eroilor (1916-1918)	Str. Trivale 54	1930
92	AG-IV-m-B-13874	Casa Tudor - Teodorescu Branăște	Str. Crinului 15	cca. 1900
93	AG-IV-a-A-20951	Penitenciarul Pitești - Fosta închisoare a deținuților politici	Str. Negru Vodă 30	1941
94	AG-IV-m-A-20951.01	Pavilionul administrativ	Str. Negru Vodă 30	1941
95	AG-IV-m-A-20951.02	Pavilionul deținuți - camera 4 spital	Str. Negru Vodă 30	1941
96	AG-IV-m-B-13875	Monumentul funerar al lui Matache Damian	Str. Nicolae Dobrin 6, în cimitirul orașului	înc. sec. XX
97	AG-IV-m-B-13876	Monumentul funerar al lui Ion Șt. Teodoru	Str. Nicolae Dobrin 6, în cimitirul orașului	înc. sec. XX

Din analiza situației existente la nivelul patrimoniului construit rezultă o serie de probleme, ce pot fi grupate pe categorii majore de disfuncționalități:

- ✓ *Lipsa unei delimitări perimetrare a siturilor și monumentelor și a zonelor de protecție a acestora;*
- ✓ *Risc natural și/sau antropic de distrugere/deteriorare a monumentelor;*
- ✓ *Vizibilitate redusă a monumentelor;*
- ✓ *Lipsa căilor de acces pentru monumente;*
- ✓ *Degradarea fizică a monumentelor;*
- ✓ *Intervenții neconforme asupra monumentelor;*
- ✓ *Lipsa unor inițiative de valorificare a patrimoniului neclădit;*
- ✓ *Valorificarea insuficientă a patrimoniului pentru dezvoltarea locală.*

Județul Argeș deține și o **bogată zestre religioasă** materializată prin lăcașuri de cult creștin-ortodoxe, unele cu o vechime impresionantă. Dintre cele mai importante, pot fi menționate cele trei biserici rupestre - **Corbii de Piatră, Nămăiești și Cetățuia Negru-Vodă**, vechile lăcașuri bisericesti medievale din Curtea de Argeș (**Biserica Sfântul Nicolae Domesec, Biserica Sân-Nicoară, Mănăstirea Argeșului**), **Mănăstirea Negru Vodă din Câmpulung**, precum și **mănăstirile Glavacioc, Aninoasa, Văleni, Slănic, Râncăcioc, Vieroși, Cotmeana și Mănăstirea Trivale din Pitești**.

Culte religioase se bucură de libertate deplină în municipiul Pitești. Astfel, există mai multe biserici și catedrale ale diferitelor culte:

- ❧ Mănăstirea Trivale
- ❧ Biserica "Sfântul Nicolae"
- ❧ Biserica Domnească "Sfântul Gheorghe" (Centru)
- ❧ Biserica "Sfânta Vineri" („Cuvioasa Paraschiva")
- ❧ Biserica "Sfântul Ioan Botezătorul"
- ❧ Biserica "Sfântul Haralambie (Mavrodolu)"
- ❧ Biserica "Sfânta Treime"
- ❧ Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva"
- ❧ Biserica "Sfântul Ilie"
- ❧ Biserica "Sfântu Voievozi" a fostului schit Meculești
- ❧ Biserica "Adormirea Maicii Domnului" (Trivale)
- ❧ Biserica "Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Dimitrie Izvorătorul de Mir" (Găvana III)
- ❧ Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" - biserica Garnizoanei Pitești (Trivale)
- ❧ Biserica "Sfântul Ierarh Spiridon" (Prundu)
- ❧ Biserica "Sfântul Mucenic Mina"
- ❧ Biserica "Sfântul Pantelimon" (Spitalul Județean Argeș)
- ❧ Biserica "Sfintele Mironosițe" (Găvana)
- ❧ Biserica "Sfânta Mare Muceniță Filofteia" (Războieni)
- ❧ Biserica romano-catolică "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" (Nord)
- ❧ Biserica luterană
- ❧ Biserica "Sfântul Apostol Andrei" (Trivale).

Mănăstirea Trivale este situată în Parcul Trivale din municipiul Pitești. Biserica mănăstirii cu hramul Sfânta Treime, a fost construită din lemn, în secolul al XV-lea. S-

a refăcut în timpul lui Matei Basarab, domnul Țării Românești (1632-1654), și a fost rezidită din piatră și cărămidă de către Mitropolitul Varlaam al Ungrovlahiei (1672-1674), lucrările săvârșindu-se în anul 1698 în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Biserica a fost pictată de Ioan Greco în 1731 și rezugrăvită în 1904. În perioada comunistă Mănăstirea Trivale nu a funcționat, ea fiind redeschisă în anul

1991. Locul înconjurător este feeric, iar grădina mănăstirii cuprinde biserica de un alb plin de puritate, o troiță, clopotniță și chiliile inundate de ghirlande de flori.

Biserica Domnească „Sfântul Gheorghe”, ctitorie a domnitorului Țării Românești, Constantin Șerban (1654-1658) și a soției sale, Doamna Bălașa, a fost înălțată în anul 1656. Acest monument prezintă o arhitectură aparte, care oglindește refinamentul la care ajunsese arta construcției ecleziiale în Țara Românească, la mijlocul secolului al XVII-lea.

Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din municipiul Pitești a fost construită în anul 1888, în locul unei biserici de lemn din secolul al XVII-lea. Printre ctitorii principali ai acestui sfânt lăcaș se numără și episcopul Ghenadie al Argeșului.

Biserica „Sfânta Vineri” („Cuvioasa Paraschiva”) este un monument istoric și de arhitectură din Pitești. Edificiul este așezat pe terasa cea mai joasă a orașului, la

aproximativ 300 metri de centru. Lăcașul datează de la începutul secolului al XIX-lea. Inițiativa construirii acestui impunător lăcaș religios a aparținut preotului Ioan Becescu, ajutat de episcopii Gheorghe Rădulescu, Tudorache Cristea, Gheorghe Șerbănescu, care au participat efectiv la acțiunea de construire a bisericii. Planul construcției a fost conceput de către arhitectul bucureștean Ion N. Socolescu, iar execuția lucrărilor, coordonată de reputatul inginer

constructor piteștean, Dimitrie Dima. Biserica a fost sfințită de P.S. Gherasim Timuș al Argeșului la 19 octombrie 1908.

Municipiul Pitești este important nu numai ca centru istoric și cultural de prestigiu al Regiunii de Sud-Muntenia, ci și din punct de vedere edilitar. Astfel, obiectivele prezentate consolidează potențialul diversificat prin care municipiul reședință de județ poate constitui un centru turistic de sine stătător, sau poate fi inclus în cadrul unor trasee sau circuite de promovare a regiunii. Aceste obiective oferă personalitate și creează un ambient relaxant, prețuit în egală măsură de turiștii care vizitează orașul, cât și de localnici.

Gradul de valorificare al obiectivelor antropice este departe de cel meritat, de aici impunându-se o ofertă turistică bogată, prin care să poată fi atrasă o gamă largă de categorii de turiști care să acopere întreaga perioadă a anului.

Pe baza resurselor, infrastructurii și serviciilor de care dispune, **Municipiul Pitești are un potențial ridicat pentru forme de turism** precum:

Turismul cultural prezintă elementele necesare desfășurării acestuia pe teritoriul municipiului Pitești și poate fi privit ca alternativă de dezvoltare a regiunii, absorbind personalul disponibilizat în urma restrângerii activității din unele domenii de activitate. El poate îmbrăca, mai frecvent, trei forme de practicare, și anume: turismul urban, turismul rural și turismul religios.

Turismul urban deține largi posibilități de practicare. Dintre atracțiile majore pot fi enumerate muzeele, edificiile religioase (catolice, ortodoxe, neo-protestante), vestigiile istorice, diferitele instituții de artă și cultură, monumente (statui, busturi), etc.

Turismul rural sau **agroturismul** are o puternică tentă culturală prin valorificarea obiceiurilor, tradițiilor sau folclorului local, componente ale civilizației rurale încă bine conservate în multe dintre localitățile rurale. Caracteristicile cultural-turistice exercită o atracție importantă asupra circulației turistice, dar devin importante din punct de vedere turistic numai în relație cu caracteristicile naturale și economice. Ele sunt, în mare parte, rodul culturii populare, atât prin creațiile culturii materiale, cât și prin cele ale culturii spirituale (tradiții, obiceiuri).

Din punct de vedere al potențialului de practicare a turismului rural în proximitatea municipiului Pitești, oportunitățile sunt oferite de comunele învecinate: *comunele Bughea de Sus, stațiune balneo-climatică, Brăduleț, Rucăr, Dâmbovicioara*.

De asemenea, în condițiile în care județul Argeș este unul preponderent rural și agricol, amplasat la foarte mică distanță de o mare capitală europeană, cu peste 2 milioane de locuitori, agroturismul are perspective foarte bune de dezvoltare. Dovadă în acest sens stau reședințele secundare ale bucureștenilor. Această nișă de piață poate fi valorificată cu succes mai ales în zonele rurale din județ cu peisaje pitorești, de ex. cele amplasate pe malul unor cursuri de apă, lacuri, la liziera pădurii, etc. și relativ ușor accesibile.

Turismul religios are în vedere valorificarea obiectivelor religioase ale municipiului și județului, dar mai ales manifestările (hramuri, pelerinaje) organizate de *Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului*, ce își are sediul în municipiul Curtea de Argeș.

Deși județul Argeș nu dispune de o ofertă de obiective turistice comparabilă cu a altor zone din țară aflate în topul destinațiilor preferate de români și străini (de ex. Transilvania, Bucovina, Maramureșul Istoric etc.), acesta dispune de o serie de atracții care ar putea fi integrate cu succes într-un traseu pentru 1-2 zile. Astfel, această formă de turism este favorizată de existența unor importante lăcașuri de cult, atât pe teritoriul municipiului, cât și al județului, ca de exemplu: *Mănăstirea Glavacioc, Biserica de lemn „Sfântul Gheorghe” Bascov, Biserica de lemn “Adormirea Maicii Domnului” Glâmbocu, Biserica Izvoarelor de leac, Mănăstirea Curtea de Argeș*,

Mănăstirea Vieroși din Mioveni, Mănăstirea Valea Mănăstirii, Mănăstirea Negru Vodă.

În contextul în care fluxul de turiști spre centrele religioase cu rezonanță au un impact în creștere (unele reușind să angreneze în anumite perioade mase mari de oameni), turismul religios poate fi stimulat prin îmbunătățirea condițiilor de acces, care pot avea un impact relevant în acest sens, economia locală putând fi strâns conectată și adaptată la cerințele clientelei pelerinajelor religioase.

Ecoturismul este un domeniu care câștigă o tot mai mare importanță, fiind un turism practicat în spații naturale sălbatice și culturale tradiționale puțin modificate de om și care trebuie să constituie sanctuare de protecție a naturii și a formelor ancestrale de civilizație, pentru a sprijini dezvoltarea economică a comunităților locale (concept adoptat de *Comisia Europeană pentru Călătorii (European Travel Commission)* și *Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (World Conservation Union)*).

În **Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului 2019-2029**, ecoturismul este definit drept „o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ◆ să contribuie la conservarea și protecția naturii;
- ◆ să utilizeze resursele umane locale;
- ◆ să aibă un caracter educativ, respect pentru natură - conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;
- ◆ să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural.

Dezvoltarea și promovarea ecoturismului în județ și implicit în municipiul Pitești reprezintă un instrument pentru conservarea naturii care poate acționa prin finanțare directă în proiecte de conservare a naturii; crearea unor surse alternative de venituri pentru comunitățile locale; încurajarea dezvoltării durabile la nivel local a comunităților rurale din ariile protejate; promovarea celor mai bune practici de mediu ale tour-operatorilor și pensiunilor; creșterea nivelului de conștientizare al localnicilor și turiștilor, cu privire la conservarea naturii, consumul redus de energie și adoptarea de colectare ecologică a deșeurilor, etc.

Județul Argeș deține numeroase arii protejate de interes național, rezervații și monumente ale naturii pentru care există trasee tematice ce intersectează toate tipurile de habitate, fiind un factor important în păstrarea și conservarea capitalului natural. Astfel, în cadrul activităților ecoturistice pot fi incluse:

- ▶ *tipuri de activități de aventură* (rafting sau canoeing pe râuri și lacuri, excursii cu biciclete pe trasee amenajate);
- ▶ *excursii organizate cu ghid;*
- ▶ *tururi pentru observarea naturii* (floră, faună);
- ▶ *excursii de experimentare a activităților de conservare a naturii.*

Această formă de turism se poate adresa în mod special copiilor în cadrul unor tabere de copii organizate.

Turismul de sănătate este o formă specifică a turismului de sejur, practicat de persoane care se deplasează în stațiuni balneoclimaterice pentru prevenirea, vindecarea sau reducerea efectelor unor boli. Turismul de sănătate are două componente:

- ▶ **turismul de tratament (curativ)** - care vizează persoanele care suferă de anumite boli și care, la rândul lui îmbracă două forme:
 - ✓ **turismul climateric** - favorizat de existența unui climat cu atribute curative (ionizare și oxigenare puternică, radiație solară cu valori ridicate, umiditatea relativă ridicată) prezent în zona montană, cu rol curativ major în afecțiunile respiratorii);
 - ✓ **turismul balnear** - condiționat de prezența apelor minerale clorurate și sulfuroase, respectiv a nămolurilor terapeutice;
- ▶ **turismul de tip wellness** - accentul se pune atât pe refacerea fizică, dar și pe beneficiile psihologice.

România se înscrie în rândul țărilor europene cu un remarcabil fond balnear ceea ce a făcut ca turismul românesc să aibă o veche tradiție și să cunoască o amplă dezvoltare. În prezent, **România dispune de 160 de stațiuni și localități balneare cu factori naturali de cură, dintre care 60 de stațiuni de importanță generală și locală și 18 dintre ele promovate în circuitul turistic internațional.**

Strategia pentru Dezvoltarea Turismului Balnear prin obiectivul general asigură eficacitatea și coerența demersurilor de dezvoltare a turismului balnear din România, susținând re poziționarea sectorului balnear ca un proces complex întreprins la nivel național, care să articuleze diversele specializări și specificități locale prin integrarea lor în cele 3 poziționări propuse la nivel național: turism balnear “verde” (legat cu ecoturismul), turism balnear medical și turism anti-îmbătrânire.

Resursele balneoclimaterice reprezintă componente determinate ale ofertei balneare, caracteristicile lor cantitative și calitative, determinând modul și nivelul de organizare și amenajare ale structurilor necesare valorificării lor. Apa minerală și minerală terapeutică este apă subterană cu un anumit conținut de substanțe în soluție și cu unele proprietăți fizice și chimice care o fac aptă pentru cura balneară sau valorificare alimentară.

Principalii factori de cură prin care **turismul balnear** contribuie la ameliorarea stării de sănătate a persoanelor venite la tratament sunt: climatul, apele minerale-sulfuroase, clorurate, ușor iodurate, bromurate, sodiu, calciu, magneziene, namoluri și gaze terapeutice. Deși modul de acțiune al acestora nu este pe deplin cunoscut, principala lor utilizare dintotdeauna este balneoterapia. Rolul profilactic al tratamentelor balneare este bine cunoscut prin creșterea rezistenței generale a organismului după tratament. Statisticile întocmite în numeroase țări au evidențiat

faptul că membrii populației active care au efectuat cure banee în timpul concediilor de odihnă pe o perioadă de mai mulți ani, au înregistrat posterior un număr redus de zile de incapacitate de muncă, cu un număr redus de consultații medicale.

Turismul balnear a fost practicat în zonă încă din 1900 în **Stațiunea balneo-climaterică Câmpulung**, una dintre cele mai renumite stațiuni din țară situată la poalele munților Făgăraș, în mijlocul unei zone forestiere ce-i întregesc frumusețea peisajului. Calitățile climatice și balneare ale stațiunii au fost comparate cu cele din renumitele stațiuni *Davos* (Elveția) și *Evian* (Franța). Starea de degradare în care a ajuns în prezent stațiunea, cu activitate economică aproape de zero și clădiri istorice - altă dată perle de arhitectură - adevărate ruine este binecunoscută. Aceasta în ciuda faptului că zona are un potențial turistic extraordinar și o istorie extrem de interesantă, care ar putea transforma din nou orașul într-una din cele mai apreciate destinații turistice din Europa.

Stațiunea balneo-climaterică Bădești-Băi - stațiune balneoclimaterică permanentă, situată la 60 de km de Municipiul Pitești, în zona de câmpie, la doar la 170 m altitudine. Stațiunea dispune de aparatură de tratament modernă, instalații pentru electroterapie, bai calde cu apă minerală etc., indicate pentru tratarea afecțiunilor reumatismale, a celor neurologice periferice, a afecțiunilor aparatului locomotor, etc. Factorii naturali de cură: ape minerale sulfuroase, clorurate, sodice, hipotone și ape minerale sulfuroase, oligominerale; bioclimat de cruțare.

Stațiunea balneo-climaterică Brădetu - stațiune balneoclimaterică de interes local, situată la 28 km de Curtea de Argeș, la o altitudine de 628 m, cu un climat de depresiune intradeluroasă cu aer curat, lipsit de praf și alergeni, cu temperaturi medii de 7,5 grade Celsius și precipitații de 700 mm. Principalul factor de cură îl reprezintă apele minerale sodice, bicarbonate, sulfuroase, clorurate, iodurate ce sunt utilizate pentru tratarea afecțiunilor renale și cele ale căilor urinare, a bolilor hepato-biliare, endocrine, a stărilor de surmenaj fizic și intelectual și a asteniei.

Stațiunea balneo-climaterică Bughea de Sus, așezată pe Văile Bughea, Bughița, Măgura, Valea Tolii și Valea Rece și pe dealurile Gruului, la o distanță de circa 5 km de municipiul Câmpulung Muscel, cunoscută ca stațiune balneoclimaterică asociată cu denumirea complexului Măgura, care dispune de propriul hotel și bază de tratament pentru diferite afecțiuni reumatice și gastro-intestinale.

Turismul de peisaj este turismul întreprins în termenii utilizării arealelor cu potențial natural important (munți, lacuri, sălbăcie, zone împădurite, etc.), cu facilități naturale atractive. Acesta reprezintă, totodată, o formă de turism în care motivațiile turiștilor și argumentul de vânzare a produselor și călătoriilor se concentrează pe cazarea în natură, recreerea și petrecerea timpului în zone relativ nedeteriorate și/sau practicarea unor activități în aer liber. Pe culmile carpatine cele mai înalte, o atracție turistică deosebită o prezintă peisajele alpine de pe platourile munților, cu relief glaciatic, impunător prin grandiozitatea și simetria formelor sale (circuri și văi glaciare, piscuri golașe, creste zimțate, lacuri glaciare și custuri). Areele

calcaroase, îndeajuns răspândite, se remarcă prin peisajele carstice, de mare spectaculozitate, cu o gamă largă de forme și fenomene carstice de suprafață și de adâncime. Importante pentru turism sunt și platourile cu doline și lacuri carstice temporare, abrupturile, izburile, stâncăriile, crestele, precum și peșterile sau râurile subterane cu cascade.

Turismul itinerant cu valențe culturale poate fi valorificat prin diversele circuite, monumentele culturale, istorice, arhitecturale, moderne sau medievale, precum și prin elementele de etnografie și folclor.

Turismul de congrese, afaceri și reuniuni se practică în special în reședința județului, Pitești, el fiind legat de hotelurile importante existente la nivelul municipiului. De asemenea, acest tip de turism se practică și în orașele ale căror structuri de cazare turistică dețin săli de conferințe.

Turismul de sfârșit de săptămână, se poate practica pe tot cuprinsul zonei, el înglobând mai multe forme de turism: drumeție montană, turism balnear, sporturi de iarnă, vânătoare și pescuit sportiv, turism cu valențe culturale, etc.

4.3.2. Patrimoniul cultural imaterial

Patrimoniul cultural imaterial este reprezentat și de tradiții, obiceiuri, inclusiv tradiții orășenești, care contribuie la exploatarea valorilor artistice, sentimentale și memoriale create de generațiile trecute. Parte din îndeletnicirile de bază ale vremurilor străvechi erau țesutul și cusutul, păstrarea costumului popular autentic argeșean, dansurile populare, formații artistice vocale care transmit cântecele moștenite, etc.

Moștenirea culturală a locuitorilor *ZUF Pitești* s-a păstrat în principal prin dansuri, cântece și artă populară. Obiceiurile și credințele românilor, așa cum au fost percepute de către călătorii străini prin Argeș și Muscel, sau culese din hrisoave, prezintă cadrul neamului românesc, pentru că toate aceste comunități etnologice formate, în mare parte, din oameni simpli, corespund unui sistem de comportament, prezent, și astăzi, în așezările rurale ale județului Argeș.

Aceste tradiții au fost împărțite în două categorii: cele calendaristice, sau de anumite sărbători religioase (*Sărbătorile de iarnă, Perioada Postului Mare, Mărțișorul, Mucenicii, Sângeorzul, Drăgaica, etc.*) și cele numite ale vieții de familie, sau din ciclul vieții. Ele se deosebesc de celelalte categorii ale folclorului, de basme, de cântece, care vorbeau mai mult despre situațiile în care se găsea omul, acestea apărând ca acte ale mecanismului social.

Cu toate că obiceiurile românești aveau o structură unitară pe tot teritoriul folcloric, fiecare ținut avea moduri proprii de a se exprima prin acestea. Obiceiuri proprii anumitor locuri prezentau forme deosebite de realizare, dând posibilitatea de

a deosebi prin acestea pe oamenii care păstrau și practicau înainte formele acelei culturi.

Manifestări cultural-artistice cu participare națională și chiar internațională organizate la nivelul județului Argeș sunt:

- *Festivalul Național de Interpretare Muzică Ușoară ARTgeș FEST*
- *Festivalul - Concurs Internațional de Interpretare Vocală ARTgeș FEST*
- *Festivalul "Brâul de la Boteni".*

Obiceiurile și sărbătorile tradiționale specifice județului Argeș sunt enumerate în continuare:

- *Taberele de vară de la Muzeul Golești*
- *Sărbătorile Argeșului și Muscelului*
- *Simfonia Lalelelor* - cea mai importantă manifestare de tradiție a municipiului Pitești
- *Sărbătoarea Narciselor* - Rezervația natural Poiana cu narcise Negrași
- *Festivalul țuicii* - comuna Coșești
- *Festivalul Expo Pastoralis* - răvășitul oilor, septembrie la Rucăr
- *Călușul* - unul dintre cele mai rapide și spectaculoase dansuri din lume. Ritualul Călușului a fost proclamat de către UNESCO "Capodoperă a patrimoniului cultural imaterial al umanității".

Printre **obiectivele turistice culturale existente în județul Argeș** enumerăm:

- ◆ *Muzeul de Artă din Pitești*
- ◆ *Muzeul de Etnografie și artă popular din Câmpulung*
- ◆ *Muzeul Municipal din Câmpulung*
- ◆ *Muzeul Municipal Curtea de Argeș*
- ◆ *Colecția Muzeală a Mânăstirii Ortodoxe Curtea de Argeș*
- ◆ *Complexul Muzeal Golești - Căminul Cultural și Muzeul Național al Viticulturii și Pomiculturii*
- ◆ *Muzeul Județean Argeș*
- ◆ *Rezervația de sculptură în lemn de la Bogati*
- ◆ *Rezervația de grupuri statuare de pe Dealul Sasului*
- ◆ *Casa memorială "George Stephanescu"*
- ◆ *Expoziția memorială "Dinu Lipatti" - satul Ciolcești, Leordeni*
- ◆ *Casa memorială "George Topârceanu"*
- ◆ *Casa memorială "Liviu Rebreanu" - localitatea Valea Mare*
- ◆ *Casa memorială "Vladimir Streinu" - localitatea Teiu*
- ◆ *Casa memorială "Dumitru Noroce" - Curtea de Argeș*
- ◆ *Centrul de cultură "I.C.Brătianu" - oraș Ștefănești*
- ◆ *Mausoleul de la Mateiaș - comuna Mateiaș*
- ◆ *Crucea Jurământului - municipiul Câmpulung*

- ◆ *Monumentul Eroilor căzuți în Primul Război Mondial Pitești*
- ◆ *Monumentul Poarta Eroilor din Argeș*
- ◆ *Statuia lui I.C. Brătianu din Pitești*
- ◆ *Expoziția de metaloplastie - comuna Corbi.*

În ceea ce privește **infrastructura pentru cultură**, acesta este limitată la nivelul județului Argeș, existând decalaje între mediul urban și cel rural. În județ sunt instituții și companii de spectacole, muzee și colecții publice, cinematografe, majoritatea concentrate în mediul urban, însă insuficiente pentru oferirea de servicii culturale raportate la numărul de locuitori. De asemenea, infrastructura de servicii digitale în cultură nu este dezvoltată și există încă numeroase clădiri și monumente istorice aflate în stare de degradare.

Astfel, **viziunea dezvoltării turismului** în întreaga regiune vizează trei direcții de acțiune **în domeniul culturii**, respectiv:

- ❖ *regenerarea orașelor și a regiunilor prin patrimoniul cultural;*
- ❖ *promovarea reutilizării adaptive a clădirilor de patrimoniu;*
- ❖ *echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil și patrimoniu natural.*

Activitățile culturale, educative și de turism cultural se desfășoară în instituțiile de cultură existente în municipiul Pitești și zonă urbană funcțională Pitești:

- *Centrul Județean de Cultură și Arte Argeș*
- *Casa de Cultură a Studenților Pitești*
- *Biblioteca Județeană "Dinicu Golescu" Argeș*
- *Casa de Cultură "Adriana Trandafir" Bascov*
- *Căminul Cultural și Biblioteca Publică Băbana*
- *Casa de Cultură Costești*
- *Căminele Culturale din satele aparținătoare.*

Centrul Cultural Județean Argeș este una dintre cele mai importante instituții de cultură din județul Argeș. Este un generator de evenimente noi, o instituție culturală a prezentului care respectă trecutul, având ca arie de acoperire întreg teritoriul județului. *Centrul Cultural Județean Argeș* are misiunea de a contribui la dezvoltarea culturală a comunității prin realizarea și prezentarea unor spectacole valoroase și realizarea unor activități culturale de anvergură care să reflecte tendințe, asigurând o prezență constantă a instituției în circuitul cultural local, național, european și internațional.

Centrul Cultural Județean Argeș și Școala Populară de Arte și Meserii Pitești au funcționat până în data de 31.03.2022, dată după care s-a înființat o nouă instituție de cultură prin contopirea *Centrului Cultural Județean Argeș* și a *Școlii Populare de Arte și Meserii Pitești*, care sub denumirea de **Centrul Județean de Cultură și Arte Argeș**.

Cu privire la **evenimentele și activitățile culturale desfășurate în județul Argeș**, unul dintre principalii actori responsabili pentru asigurarea unei oferte culturale diverse este *Centrul Cultural Județean* care organizează mai multe evenimente culturale de tipul târgurilor și festivalurilor. De-a lungul timpului, manifestările culturale au fost axate pe moștenirea culturală specifică zonei.

Printre cele mai importante evenimente anuale se identifică:

- ✦ **Simfonia Lalelelor** - cea mai importantă manifestare de tradiție a municipiului Pitești desfășurată anual, în luna aprilie. Prima ediție având loc în anul 1978. Este o impresionantă expoziție dendro-floricolă, dar și o paradă cu care alegorice și copii;
- ✦ **Sărbătorile Argeșului și Muscelului** - reprezintă o suită de manifestări cultural-artistice organizate de Consiliul Județean Argeș. Evenimentele au loc de obicei în luna august, în principalele orașe ale județului. Cuprind concerte, parade ale portului popular, târguri, concursuri și expoziții. La Arefu se desfășoară un concurs de ciclism montan, iar la Poienari - Dracula Fest. Sărbătorile se încheie cu focuri de artificii;
- ✦ **Sărbătoarea Narciselor** la fiecare sfârșit de aprilie și început de mai.
- ✦ **Festivalul țuicii din comuna Cocoșești** - în septembrie, producătorii locali de țuică se întâlnesc și se înfruntă în competiția pentru cea mai bună băutură. Alături de ei, meșteri populari din tot județul își vând produsele de ceramică și lemn, în acordurile muzicii populare;
- ✦ Răvășitul oilor, în septembrie, la Rucăr, în cadrul **Festivalului Expo Pastoralis**, marcând o tradiție milenară în satele de munte;
- ✦ **Festivalul Folk In** se desfășoară, în luna iulie, pe plaja lacului din comuna Budeasa;
- ✦ **Festivalul Stonebird** se desfășoară în primul weekend din luna august, în satul Corbi, și se dorește a fi cel mai mare festival rock din zona rurală;
- ✦ **Festivalul cu specific roman - Sigiliul Romei în Argeș**, organizat de *Consiliul Județean Argeș* și *Muzeul Județean* la Castrul roman Jidova, de lângă Câmpulung Muscel, este scena consacrată a acestui festival de reconstituire istorică. Manifestarea este parte a unui proiect de promovare a potențialului turistic, denumit "*Castrul Câmpulung Jidova - un symbol al Romei la granița dintre imperiu și lumea barbară*".
- ✦ **Festivalul - Concurs "Premiile Muzicale Dinu Lipatti"** organizat de Muzeul Județean Argeș;
- ✦ **Festivalul de teatru pentru copii și tineret Ludicus** este organizat de *Centrul Cultural Mioveni* și este deschis trupelor de liceeni pasionate de teatru. De obicei, se desfășoară în luna septembrie;
- ✦ **Festivalul Internațional de Folclor "Carpați"** este una din marile manifestări artistice cu caracter internațional care poartă marca *Consiliului Județean Argeș* făcând mare cinste județului. Inițiat în anul 1975, ca și festivalul național, din dorința ca dansul, cântecul și portul popular românesc să atragă cât mai mulți vizitatori în județul Argeș, după 1990 festivalul și-a pierdut caracterul

competițional intern și a devenit un festival național. Este singurul festival din județul Argeș afiliat C.I.O.F.F. (*International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts*, ONG în relații formale cu UNESCO), fiind inclus în calendarul său de manifestări.

Biblioteca județeană "Dinicu Golescu" Argeș, 1869, și-a dezvoltat colecțiile cu ajutorul Primăriei, dar și prin donații. De-a lungul timpului, *Biblioteca Județeană Dinicu Golescu Argeș* s-a dezvoltat constant, ajungând, în prezent, la un fond de peste 450.000 documente, peste 300 evenimente cultural-educative organizate anual, o infrastructură IT modernă, servicii și proiecte dezvoltate pentru a corespunde nevoilor comunității locale. În anul 2003, biblioteca s-a bucurat de un sediu nou, cu o suprafață totală de 4900 mp, sediu în care publicul are acces la informații cât mai diverse.

Misiunea Bibliotecii Județene "Dinicu Golescu" Argeș este aceea de a promova cunoașterea, folosind în acest scop întreaga sa infrastructură umană și tehnologică, având ca obiectiv final satisfacerea intereselor de studiu, lectură, informare, documentare, educare și recreere pentru întreaga comunitate argeșeană.

Programul de activități culturale și educative organizate de *Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș*, în perioada 2020-2021¹⁴⁶:

- ▶ **2020 :**
 - **Fun with flags on Europe Day** - Fun with flags on Europe Day, concurs online cu scopul promovării diversității culturale a țărilor europene. Competiția se va derula zilnic, în perioada 4 - 17 mai 2020, online pe *pagina Centrului Europe Direct Argeș*;
 - **Workshop în cadrul evenimentului "Europa - spațiu al diversității și al valorilor"** - Workshop online pe platforma ZOOM, dedicat tinerilor argeșeni interesați de programe, stagii, burse și locuri de muncă în Uniunea Europeană
 - **Europa - spațiu al diversității și al valorilor - "Concursurile europene - șanse pentru viitor!"**;
- ▶ **2021 :**
 - **Cutume și rânduiele de demult** - Selecție de fotografii reprezentând primele Monitoare (Buletine) Oficiale, aflate în colecțiile Bibliotecii Județene Argeș;
 - **Paștele - fantezieși culoare** - Expoziție de obiecte lucrate manual, dedicate Sărbătorii Pascale;
 - **O perspectivă asupra îngerilor** - Expoziție de pictură și grafică;
 - **Greșeala ca oportunitate de învățare** - Activitate educativă, desfășurată online, destinată copiilor cu vârstele cuprinse între 9 - 11 ani;

¹⁴⁶ Sursă: <https://www.bjarges.ro/biblioteca/evenimente/>

- *Legile din vechime, în Țara Românească* - Expoziție de facsimile din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene Argeș - o evoluție istorică a principalelor documente;
- *Ziua mondială a libertății presei* - Expoziție de ziare internaționale, care valorizează principiul îmbrățișat de toate societățile democratice
- *Tradiții și obiceiuri - la granița dintre unitate și diversitate* - Expoziție de materiale informative, desene, felicitări și alte obiecte din hârtie, lucrate manual și realizate de elevi;
- *Europa verde* - Târg expozițional online, cu produse din materiale reciclabile
- *De la roată la rachetă, istoria transporturilor* - Activitate educativă, desfășurată online, destinată copiilor cu vârstele cuprinse între 8 - 11 ani;
- *Anotimpuri* - Expoziție de pictură;
- *Important este cum te vezi tu* - Atelier de dezvoltare personală;
- *PITEȘTI - 633 de ani de atestare documentară* - Expoziție de documente de bibliotecă și de arhivă, de cărți poștale ilustrate, dedicată Zilelor Municipiului Pitești;
- *Festivalul de carte pentru copii "KIDSFEST"*;
- *Cu emoțiile pe față* - Atelier de dezvoltare personală;
- *Construcții antice - povești nespuse* - Activitate educativă;
- *Hello, Bonjour, Mano-Po* - Activitate interactivă, de cunoaștere a elementelor de bază ale bunelor maniere.

Principiile care au stat la baza direcțiilor de acțiune în domeniul cultural în anul 2021 au fost:

- ✓ *cultura ca fenomen de dezvoltare durabilă;*
- ✓ *accesul permanent și neîngrădit la actul cultural;*
- ✓ *diversitatea expresiilor culturale;*
- ✓ *promovarea specificului cultural local;*
- ✓ *contracurarea efectului negativ al televizorului, internetului, anturajului etc;*
- ✓ *rolul educativ primordial al actului cultural.*

Astfel, **Municipiul Pitești** se remarcă prin acțiuni și manifestări culturale cu caracter permanent, având o experiență de mai bine de trei decenii în acest domeniu, **cea mai importantă manifestare fiind „Simfonia Lalelelor”**, considerată ca fiind sărbătoarea emblemă a municipiului, manifestare dendro-floricolă, social-culturală, artistică, sportivă și comercială datorită careia orașul este cunoscut atât în țară, cât și în afara granițelor ca „Orașul Lalelelor”.

Având în vedere evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de raspândirea SARS-CoV-2, în anul 2021 municipiul Pitești nu a mai gazduit evenimentul unic din România.

De asemenea, prin intermediul **Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Pitești** (structură aflată în subordinea **Direcției Arhitect Șef** din cadrul

Primăriei Municipiului Pitești), s-a asigurat promovarea evenimentelor de larg interes pentru public de la nivelul municipiului, în vederea unei mai bune promovări și diseminări a informațiilor, promovarea obiectivelor turistice locale, regionale și naționale, fiind astfel oferite informații cu privire la întreaga infrastructură turistică existentă. De asemenea, s-a asigurat derularea corespunzătoare a relațiilor internaționale în care municipiul Pitești

colaborează sau este parte, s-au continuat parteneriatele și colaborările noi cu instituțiile de cultură din municipiu și județ în vederea unei mai bune promovări a evenimentelor culturale, artistice și nu numai: *Centrul Cultural Pitești*, *Muzeul Județean Argeș*, *Biblioteca Județeană Argeș "Dinicu Golescu"*, *Muzeul Memorial „Închisoarea Pitești”*, *Filarmonica Pitești*, *Teatrul "Alexandru Davila"*, *Muzeul Golești*, ș.a.m.d. Toate activitățile de interes ale municipalității au fost promovate și prin intermediul mijloacelor de comunicare on-line, gestionate de către angajații *Centrului*, respectiv pagina oficială de Facebook.

Și **Compartimentul Comunicare**, aflat în subordinea **Cabinetului Primarului**, are ca atribuții, în conformitate cu obiectivele strategice ale Primăriei Municipiului Pitești, promovarea și comunicarea acțiunilor desfășurate la nivelul municipalității, dar și preluarea și redirecționarea spre rezolvare a sesizărilor transmise de către cetățeni prin intermediul canalelor de **comunicare on-line (pagina de Facebook/site)**. Astfel, prin acțiunile desfășurate în cadrul **Compartimentului Comunicare** au fost propuse acțiuni, proiecte și programe culturale, artistice, educative și recreative realizate în colaborare cu departamentele/serviciile Primăriei și ale instituțiilor și serviciilor publice, dar și cu entități de profil interne și internaționale, cum ar fi:

- 🌿 propunerea și dezvoltarea de parteneriate cu instituții din domeniile: educație, cultură, sport, etc;
- 🌿 propuneri cu privire la crearea/modernizarea evenimentelor noi/existente, din cadrul Primăriei Municipiului Pitești;
- 🌿 realizarea și promovarea unor acțiuni în cadrul unor evenimente: *Simfonia Lalelelor, Pitești Half Marathon, European Mobility Week, Ziua Studentului, Festivaluri Gastronomice - Street Food Festival, Zilele Municipiului Pitești, Sărbători Naționale (Ziua Eroilor, 1 Decembrie etc.), Festivalul „Zavaidoc”, Fireball Festival, Good Vibes, Festivalul Folk „Trivale Fest”, Toamna Piteșteana, Oktober Fest, Târgul de Craciun Pitești, Revelion, Ziua Francofoniei, etc.*

Orice eveniment organizat de instituție, desfășurat în municipiul Pitești, a fost promovat prin intermediul site-ului www.primariapitesti.ro, dar și pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/PrimariaMunicipiuluiPitesti/>. Comunicatele și informările pentru presă au fost gestionate de către angajații compartimentului, transmise către mass media locale prin e-mail și grupul de presă creat pe WhatsApp. Relația cu presa a fost menținută permanent, sub coordonarea consilierului pe probleme de comunicare de la **Cabinetul Primarului**. S-a realizat, saptamânal, monitorizarea presei și arhivarea articolelor publicate, în care au fost promovate acțiunile municipalității piteștene și a fost verificată acuratețea îndeplinirii condițiilor contractuale în cazul organelor de presă acreditate de către **Primăria Municipiului Pitești**.

În anul 2021, în contextul restricțiilor impuse pe fondul măsurilor de prevenire a îmbolnavirilor cu noul coronavirus, evenimentele programate - atât cele tradiționale, cât și cele mai noi, inițiate și dezvoltate în anii precedenți - **nu s-au mai putut desfășura în spațiul public** conform planificării. Unele au fost anulate (manifestările planificate de *Ziua Copilului*), iar altele au fost organizate în cadru mai restrâns, cu respectarea restricțiilor impuse de lege (*Zilele Municipiului Pitești, Saptamâna Mobilității Europene, etc.*). Au fost promovate, pe pagina de Facebook și pe site-ul instituției, evenimentele organizate on-line de către **Centrul Cultural Pitești** și de **Filarmonica Pitești**, atunci când acestea au avut loc, dar și spectacolele susținute în cadrul **Filarmonicii** sau festivalurile/concursurile organizate prin intermediul **Centrului Cultural**. De asemenea, **Compartimentul Comunicare** s-a implicat, pe

parcursul anului 2021, în administrarea paginii de Facebook a *Grădinii Zoologice Pitești*, creată tot de către acest compartiment în anul 2020.

Județul Argeș și implicit Municipiul Pitești prezintă o ofertă culturală relativ diversă, dar care poate beneficia de intervenții pentru activarea și promovarea acestora. În acest sens sunt propuse câteva **trasee turistice ce cuprind mai multe obiective și atracții culturale**:

- ▶ **Pitești - Curtea de Argeș - Corbeni - Barajul Vidraru - Bâlea Lac** cu obiectivele: *Muzeul Județean Argeș, Biblioteca Județeană "Dinicu Golescu", Biserica Domnească "Sf. Gheorghe", Parcul Trivale - Grădina Zoologică, Schitul Trivale, Ansamblul Curții Domnești - Biserica Domnească Sf. Nicolae Curtea de Argeș, Mănăstirea Curtea de Argeș - Fântâna Meșterului Manole, Cetatea Poienari, Transfăgărășan, Barajul Vidraru, Cabana Cota 2000, Lacul Bâlea;*
- ▶ **Curtea de Argeș - Mănăstirea Robaia - Brădetu** cu obiectivele: *Mănăstirea Robaia, Valea Vâlsanului - Cheile și Poienile Vâlsanului, Festivalul Cașcavalului - Brăduleț;*
- ▶ **Curtea de Argeș - Tigveni - Șuici - Văleni** cu următoarele obiective de pe traseu: *Cula Tigveni, Cula Brătienilor, Mănăstirea Văleni;*
- ▶ **Pitești - Lunca Corbului - Stolnici - Bârla** unde pot fi vizitate obiectivele: *Festivalul Călușului - Stolnici și Băile de la Bădești;*
- ▶ **Pitești - Mihăesti - Câmpulung - Rucăr - Fundata** cu următoarele obiective naturale și antropice: *Conacul Micești, Mănăstirea Valea - Țițești, Parcul dendrologic Mihăesti, Castrul Roman Jidova, Bărăția - Câmpulung, Mănăstirea Negru Vodă, Biserica Domnească, Cabana Voina, Mănăstirea Nămăiești, Mănăstirea Cetățuia Negru Vodă, Mausoleul Mateiaș, Peștera Dâmbovicioara - Cheile Dâmbovicioarei, Grupul Statuar Paul Everac și Cetatea Oratea;*
- ▶ **Pitești - Drăganu - Cotmeana - Morărești - Râmnicu Vâlcea** cu obiectivul principal *Mănăstirea Cotmeana;*
- ▶ **Pitești - Ștefănești - Topoloveni - Leordeni** cu obiectivele: *Vila Florica, Muzeul Național al Viticulturii și Pomiculturii Golești - Conacul Goleștilor și Conacul "Dinu Lipatti" Ciolcești din Leordeni;*
- ▶ **Pitești - Mioveni - Câmpulung** cu obiectivele: *Mănăstirea Vieroși și Rezervația paleontologică Suslănești;*
- ▶ **Pitești - Domnești - Nucșoara** cu obiectivele culturale: *Festivalul Țuicii de la Coșești, Mănăstirea Aninoasa, Muzeul Etnografic Domnești, Mănăstirea Corbii de Piatră, Rapsodia Păstorească - Corbi;*
- ▶ **Pitești - Costești - Negrași - Glavacioc** cu obiective precum *Rezervația floristică Poiana Narciselor Negrași și Mănăstirea Glavacioc.*

Dezvoltarea domeniului cultural în complementaritate cu domeniul turistic este necesară în vederea sporirii atractivității zonei atât pentru locuitori, cât și pentru turiști.

SPORT ȘI ACTIVITĂȚI RECREATIVE

Sportul deține un rol important în viața socială cu un impact major asupra stării de sănătate în general și în special în ceea ce privește bolile cardiovasculare. Dimensiunea economică este dată de potențialul sportului ca motor al creșterii economice și în combaterea șomajului.

Rolul sportului în procesul de educare a tinerei generații și a formării personalității acestora este de asemenea important. Sporturile locale și tradiționale, trebuie conservate întrucât acestea fac parte din propriul patrimoniu cultural, și trebuie susținute cu accent pe participarea voluntară și pe valorile pozitive, fiind un simbol al diversității culturale.

Formarea în domeniul sportiv

La nivelul activității sportive argeșene, organizarea instrumentelor disponibile se face prin intermediul **Direcției Județene pentru Sport și Tineret Argeș**.

Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Argeș este instituția publică cu personalitate juridică aflată în subordinea **Autorității Naționale pentru Sport și Tineret**, înființată conform ordinul 15/2010 și HG nr. 776 /2010 și s-a format prin preluarea personalului, activității, patrimoniului și a bugetului **Direcțiilor pentru Sport Județene și Direcțiilor pentru Tineret Județene** existente în fiecare județ.

Principalele **atribuții** ale **Direcției Județene pentru Sport și Tineret Argeș** sunt:

- ▶ aplică Programul de Guvernare, strategia și programele **Autorității Naționale pentru Sport și Tineret**, în domeniu, la nivel local;
- ▶ elaborează pe baza metodologiei, a programelor în domeniu și a consultării cu instituțiile și autoritățile locale, servicii publice deconcentrate, structuri de și pentru tineret, precum și cu alte persoane fizice și juridice cu atribuții și preocupări în domeniu, calendarul anual de acțiuni de tineret și îl supun aprobării **Autorității Naționale pentru Sport și Tineret**;
- ▶ oferă informații și consultații în domeniu;
- ▶ organizează baza de date și elaborează analize, sinteze și rapoarte în domeniu;
- ▶ organizează activități în centrele de agrement pentru tineret, structuri fără personalitate juridică aflate în subordinea **Direcției Județene pentru Sport și Tineret Argeș**;
- ▶ utilizează centrele de agrement pentru tineret în scopul desfășurării de activități recreative, turistice, sportive, de tabere pentru copii și tineret;
- ▶ organizează tabere tematice, seminarii, cursuri pentru educație nonformală pentru copii și tineret.

În anul 2020, **DJST Argeș** a desfășurat cu finanțare de la **Ministerul Tineretului și Sportului** **trei proiecte de tineret proprii** și a **finanțat două proiecte de tineret**, selectate în urma concursului local de proiecte de tineret, iar în anul 2021 am

desfășurat șase proiecte de tineret proprii și trei proiecte de tineret, selectate în urma concursului local de proiecte de tineret.

Tab. 4.2. Lista proiecte de tineret desfășurate în perioada ianuarie 2020 - octombrie 2021 ¹⁴⁷

Denumire proiect	Inițiator	Domeniul de intervenție	Participanți/ Beneficiari	Perioada de desfășurare
Voluntari pentru viitor	DJST Argeș	Participare și voluntariat	60/100	2020 - 2021
Educația schimbă vieți	DJST Argeș	Incluziune socială	400/400	2020 - 2021
Mișcare, sănătate, viață	DJST Argeș	Sănătate, sport și recreere	220/500	Septembrie 2020
Restart pentru Tinerii din Argeș	Asociația Better Youth	Muncă și antreprenariat	20/20	Noiembrie 2020
Învață să te bucuri de timpul liber	Fundația Compartir	Sănătate, sport și recreere	19/19	Noiembrie 2020
Curs lucrător de tineret	DJST Argeș	Participare și voluntariat	20/20	Iulie 2021
Cetățenie activă - implicarea tinerilor în viața comunității	DJST Argeș	Participare și voluntariat	100/100	Octombrie - decembrie 2021
Alternativele timpului liber	DJST Argeș	Sănătate, sport și recreere	83/150	Iunie - august 2021
Meșteșuguri și tradiții argeșene	DJST Argeș	Cultură și educație nonformală	57/557	Mai - august 2021
Fii T.A.Re dacă esti din Argeș - Tineri Antreprenori responsabili din Argeș	Asociația Centrul pentru Proiecte Educaționale si Culturale	Muncă și antreprenariat	25/1000	Septembrie 2021
Ziua Mondială a Educației	Asociația Pro-Educația	Cultură și educație nonformală	150/150	Octombrie 2021
Orientarea - Sportul Pădurii	Asociația de Turism si Ecologie pentru Tineret Zimbrul Carpatin	Sănătate, sport și recreere	80/80	Septembrie - octombrie 2021

Competiții de nivel național desfășurate în județ cu sprijinul *Direcției Județene pentru Sport și Tineret Argeș*:

- ◆ În parteneriat cu *Federația Română de Atletism*, *Primăria Municipiului Pitești* și *Asociația Județeană de Atletism*:
 - *Etapă a Campionatului Național de juniori și seniori*;
 - *Campionatul Național U18*;

¹⁴⁷ Sursă: Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Argeș

- *Campionatul Național U20.*
- ◆ Împreună cu *Clubul Sportiv "Procar Racing Team" Pitești* :
 - *Campionatul Național de Rally - Cros 4 etape în anul 2020;*
 - *Campionatul Național de Rally - Cros 2 etape în anul 2021.*
- ◆ În parteneriat cu *Federația Română de Bob și Skeleton și Clubul Sportiv Muscel Câmpulung*:
 - *Cupa României de starturi în anul 2020;*
 - *Cupa României de starturi în anul 2021.*
- ◆ În parteneriat cu *Federația Română de Sanie și Clubul Sportiv Muscel Câmpulung*:
 - *Campionatul Național de starturi-open în anul 2020*
 - *Campionatul Național de starturi-open în anul 2021*
- ◆ Împreună cu *Garnizoana Pitești*:
 - *Campionatul Național Militar de atletism în aer liber și de cros în anul 2021.*
- ◆ În parteneriat cu *Clubul Sportiv Preda Pitești și Federația Română de Box*:
 - *Cupa României 2021.*

În ceea ce privește **infrastructura sportivă**, în județul Argeș se regăsesc **142 de baze sportive**, printre dotările sportive majore fiind:

- ***Sala Sporturilor Trivale din Pitești***, cu o capacitate de 1.200 de locuri și anexe;
- ***Stadionul Nicolae Dobrin din Pitești***, cu 24.000 de locuri și 3 terenuri pentru antrenament;
- ***Complexul Olimpic de Natație din Pitești***, cu 1.000 de locuri și un bazin de înot de 50 de m.

Cele mai multe săli de sport, **baze sportive și de agrement** se regăsesc în mediul urban și în special în municipiul Pitești (21), Ștefănești (3), Mioveni (13), Curtea de Argeș (9), Costești (2), Topoloveni (3). Infrastructura sportive este prezentă și în mediul rural, existând cel puțin o dotare sportivă în fiecare UAT.

Dintre **evenimentele sportive** organizate în județ care atrag localnicii, cât și turiști sunt:

- ▶ ***Raliul Argeșului*** - este o competiție sportivă de automobilism organizată anual, fiind una dintre cele mai cunoscute competiții între raliurile românești în perioada anilor 1990;
- ▶ ***Campionatul Mondial Kaiac Canoe*** - este una dintre cele mai importante competiții mondiale, care se organizează la *Complexul Național Sportiv Bascov-Budeasa*;
- ▶ ***Archangels Motor Fest*** - este un festival organizat în Argeș, din pasiune pentru rock și motoare. Acest eveniment a atras iubitori ai sportului pe motor din

întreaga țară. Festivalul se organizează anual la Topoloveni cu sprijinul *Primăriei Topoloveni* și al *Căminului Cultural "Pr. Ion Ionescu" Topoloveni* și implică o paradă moto și concerte rock.

Pe tot parcursul anului toate cluburile sportive aflate pe raza municipiului, cluburi ce au în pregătire sute de copii atât la fotbal, baschet, volei, handbal, judo, lupte, box se bucură de acest obiectiv.

De asemenea, începând cu luna decembrie până în luna februarie, este deschis argeșenilor și nu numai, *Patinoarul din Trivale*, dar și cel din *Centrul Comercial Vivo Mall*, locații unde se desfășoară activități specifice de agrement pentru toate vârstele, având o afluență mare de iubitori ai acestui sport de iarnă.

Un alt obiectiv de mare importanță îl reprezintă *Stadionul Municipal Pitești "Nicolae Dobrin"* care poate găzdui orice tip de competiție, fiind omologat de către Federația Română de Fotbal pentru a desfășura toate meciurile oficiale. S-au desfășurat partide de meciuri din cadrul Ligii a-I-a și Ligii a II-a.

fost o noutate începând cu anul 1984 când s-a deschis *Bazinul Olimpic de Înot* și a devenit în scurt timp un fenomen județean iar echipa de profesori Gica și Petre Deac au realizat primele rezultate mondiale la câțiva ani de la deschiderea bazinului. În această perioadă, la *Bazinul Olimpic din Pitești* sunt în plină desfășurare lucrările de reparații și modernizare la interior. Lucrările sunt realizate în procent de 46%, lucrările vor fi finalizate în 2023. În prezent, înotul argeșean este un fenomen social de mare amploare unde se întâlnesc toate vârstele pentru sănătate în primul rând, pentru dorința copiilor de a învăța să înoate și nu numai a copiilor.

Pilonii strategiei sportului local:

- ▶ **Excelența sportivă, înalta performanță** - difuzarea valorilor Municipiului Pitești în întreaga Românie.

- ▶ **Performanța sportivă** - dezvoltarea spiritului de competiție și de fair-play, organizarea de competiții naționale cu scopul de a crește numărul de sportivi de performanță.
- ▶ **Știința Sportului** - registrul de monitorizare ca instrument de diagnoză a stării de sănătate a populației tinere și de prognosticare a acesteia.
- ▶ **Participarea sportivă** - creșterea numărului de practicanți pentru fiecare ramură de sport .
- ▶ **Incluziunea socială, resursa umană, forța de muncă.**

Evidențiem astfel potențialul sportului de a aduce contribuții semnificative la obiectivele generale prin creșterea capacității de angajare și a mobilității prin acțiuni care promovează incluziunea socială în și prin sport, educație și formare:

- *atragera, sporirea numărului specialiștilor și perfecționarea acestora* - antrenori, arbitrii, medici, kinetoterapeuți, juriști, economiști;
 - *voluntariat în sport* - dezvoltarea în concordanță cu activitatea comunității locale. Implicarea tinerilor și a foștilor performeri în activități de voluntariat, crearea de locuri de muncă, reconversia profesională a sportivilor.

4.4. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE TURISTICE

Turismul reprezintă o industrie intensivă, care operează 24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână, oferind oportunități de angajare pentru tineri sau pentru persoanele interesate, inclusiv în regim part-time. Marele avantaj oferit de turism este reprezentat de faptul că, pe lângă personalul calificat, poate constitui o oportunitate la absorbția semnificativă a unei forțe de muncă mai puțin calificate.

Diversitatea serviciilor este un indicator de bază a unităților și stațiilor turistice. Gama serviciilor de divertisment alternativ trebuie inclusă în oferta unităților din domeniul turismului.

În continuare se va realiza analiza diversității și complexității serviciilor turistice din regiune/județ/municipiul Pitești, ținând cont de următoarele elemente:

- *volumul și calitatea portofoliului materialelor informative despre posibilitățile turistice a localităților;*
- *existența și utilitatea birourilor de informare turistică;*
- *posibilitățile de tratament terapeutic;*
- *posibilitățile de distracție;*
- *trasee turistice;*
- *brosuri;*
- *tăblițe indicatoare;*
- *hărți turistice;*
- *semnalizări trasee turistice;*
- *alte elemente de analiză.*

În categoria structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică intră orice construcție sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști.

Ținând cont de aceste caracteristici, pe teritoriul României aceste structuri se găsesc sub forma de hoteluri, hoteluri pentru tineret, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, sate de vacanță, campinguri, popasuri turistice, căsuțe turistice, tabere de elevi și preșcolari, pensiuni turistice și agroturistice, spații de cazare de pe navele fluviale sau alte unități de cazare colective.

Valorificarea atracțiilor turistice din regiunea Sud Muntenia, creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe cele în formare.

Conform datelor statistice aferente anului 2021, reiese faptul că **regiunea Sud-Muntenia se situează pe locul 6 în ceea ce privește totalul structurilor de primire turistică**, cu 789 unități din totalul de 8.610 la nivelul țării. De asemenea, Regiunea Sud-Muntenia ocupă locul 2 în ceea ce privește numărul de moteluri, fiind una dintre cele trei regiuni care dețin pe teritoriul lor hanuri turistice, pe lângă regiunile Sud-Est și Vest și de asemenea, dintre cele 10 spații de cazare pe nave fluviale și maritime de pe suprafața României, acestea îi aparțin 2, cu un număr de peste 336 locuri de cazare.

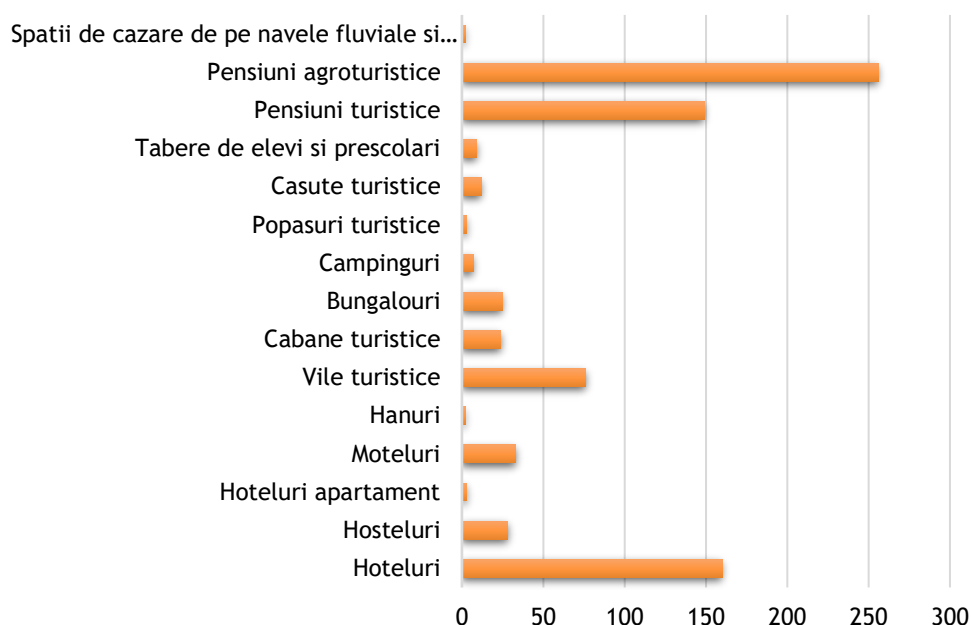

Fig. 4.4. Structuri de primire turistică în Regiunea Sud-Muntenia ¹⁴⁸

¹⁴⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online, anul 2021

În județul Argeș, sectorul turismului deține un rol secundar, având o infrastructură de cazare slab dezvoltată, reprezentând un domeniu strategic de investiții pe termen lung. La nivel local, cei mai mulți turiști sosiți sunt concentrați în municipiile Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș și în Comunele Arefu și Bascov. Este de remarcă faptul că Municipiul Pitești se situează pe primul loc cu 32.079 turiști sosiți, fiind urmat de Comuna Arefu, comună în care se regăsesc majoritatea unităților de cazare de pe Transfăgărășan. Localitățile Câmpulung, Curtea de Argeș și Bascov au atras peste 6000 turiști/an. Cei mai puțini turiști sosiți în structurile de cazare (sub 100) s-au înregistrat în comunele Valea Mare Pravăț, Valea Iașului, Corbi și Mioarele.

Capacitatea economiei locale de a beneficia de turism depinde de disponibilitatea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii necesare și de capacitatea sa de a satisface nevoile turiștilor. Ca urmare, în perioada 2010-2021, la nivel de județ evoluția capacității de cazare în structurile existente a înregistrat o tendință crescătoare (32,70%) în perioada 2010 - 2016 (de la 1.164.642 locuri-zile în 2010, la 1.740.261 locuri-zile în 2016), pentru ca în perioada 2017 - 2021 să prezinte fluctuații, atingând cea mai mare valoare în anul 2019 (1.745.240 locuri-zile) și cea mai mică în anul 2020 (1.004.868 locuri-zile), după cum se poate observa și din graficul de mai jos:

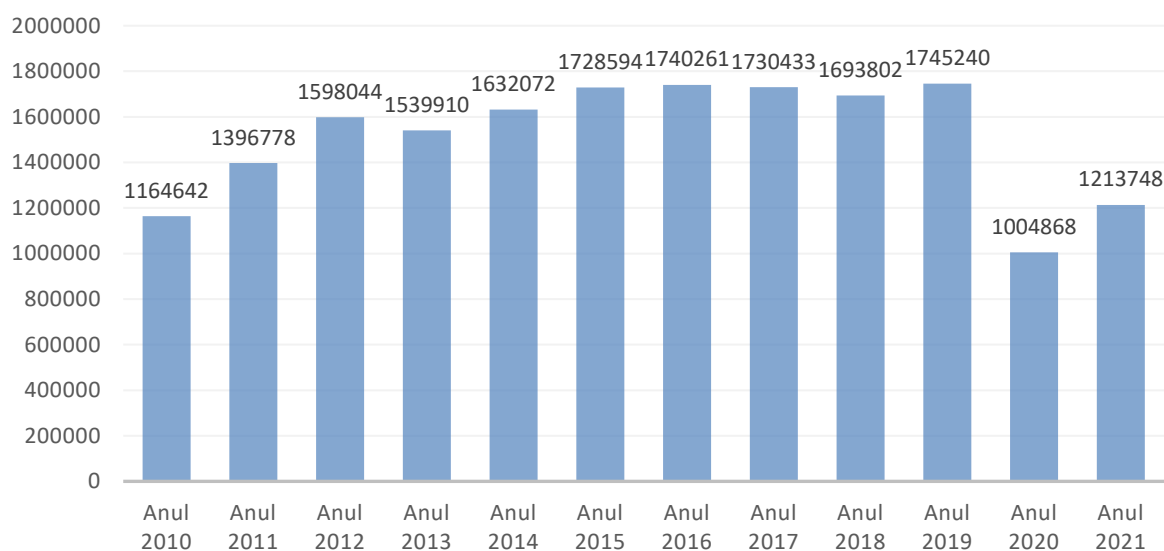

Fig. 4.5. Evoluția capacității de cazare în Jud. Argeș, 2010-2021 (locuri- zile) ¹⁴⁹

În ceea ce privește **capacitatea de cazare turistică existentă în județul Argeș**, în anul 2021 se regăseau 2731 locuri în hoteluri, 54 locuri în moteluri, 2963 în căsuțe turistice și agroturistice, 396 de locuri în vile turistice și 574 locuri în hosteluri. Față de anul 2010, nu se înregistrează scăderi, ci o creștere semnificativă a numărului de locuri a tuturor tipurilor de structuri de primire turistică.

¹⁴⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

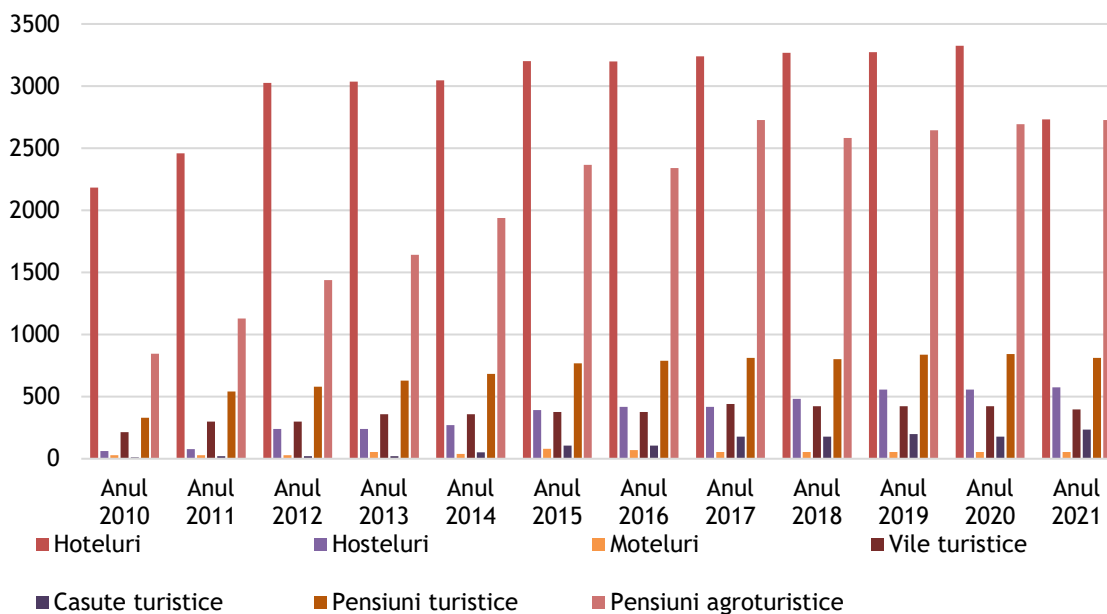

Fig. 4.6. Evoluția capacității de cazare turistică existent pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Argeș, 2010-2021 (locuri) ¹⁵⁰

Capacitatea de cazare turistică din județ reprezenta, în anul 2021, 31,07% din întreaga regiune, fapt care se explică și datorită turismului foarte dezvoltat din celelalte județe din regiune, în special Prahova (38,92%). Se poate observa o scădere a capacității de cazare turistică în județul Argeș cu 1,92% față de anul 2020 (32,99%), ca o consecință a interdicțiilor sanitare impuse în această perioadă.

Și la nivelul municipiului Pitești, sectorul turismului deține rol secundar, deoarece capacitatea de cazare turistică în funcțiune, în anul 2021, este de 1.213.748 de locuri-zile, reprezentând 17,73% din capacitatea de cazare turistică în funcțiune din județul Argeș (6.841.978 de locuri-zile), cu un *indice de ocupare*¹⁵¹ scăzut (1,54%) în anul 2021.

Capacitatea de cazare în funcțiune a municipiului Pitești reprezentată de hoteluri, hosteluri, moteluri, vile, pensiuni turistice înregistrează o tendință similară cu cea de la nivelul județului în aceeași perioadă, respectiv o tendință crescătoare (13,05%) în perioada 2010 - 2015 (de la 456.831 locuri-zile în 2010, la 525.400 locuri-zile în 2015), pentru ca în perioada 2016 - 2021 să scadă vertiginos în anul 2016 de la 543.313 locuri-zile până la valoarea de 361.097 locuri-zile în anul 2021.

¹⁵⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁵¹ Indicele de ocupare a capacității de cazare turistică în funcțiune: $Io = (Nin/Cf) \times 100$, unde Nin - numărul de înnoptări înregistrate într-o anumită perioadă; Cf - capacitatea de cazare turistică în funcțiune

Ponderea cea mai mare este deținută de locurile în hoteluri (82,23%) și de locurile în pensiunile turistice (7,77%), locuri de cazare în hosteluri și moteluri existând la nivelul municipiului într-un număr mai redus.

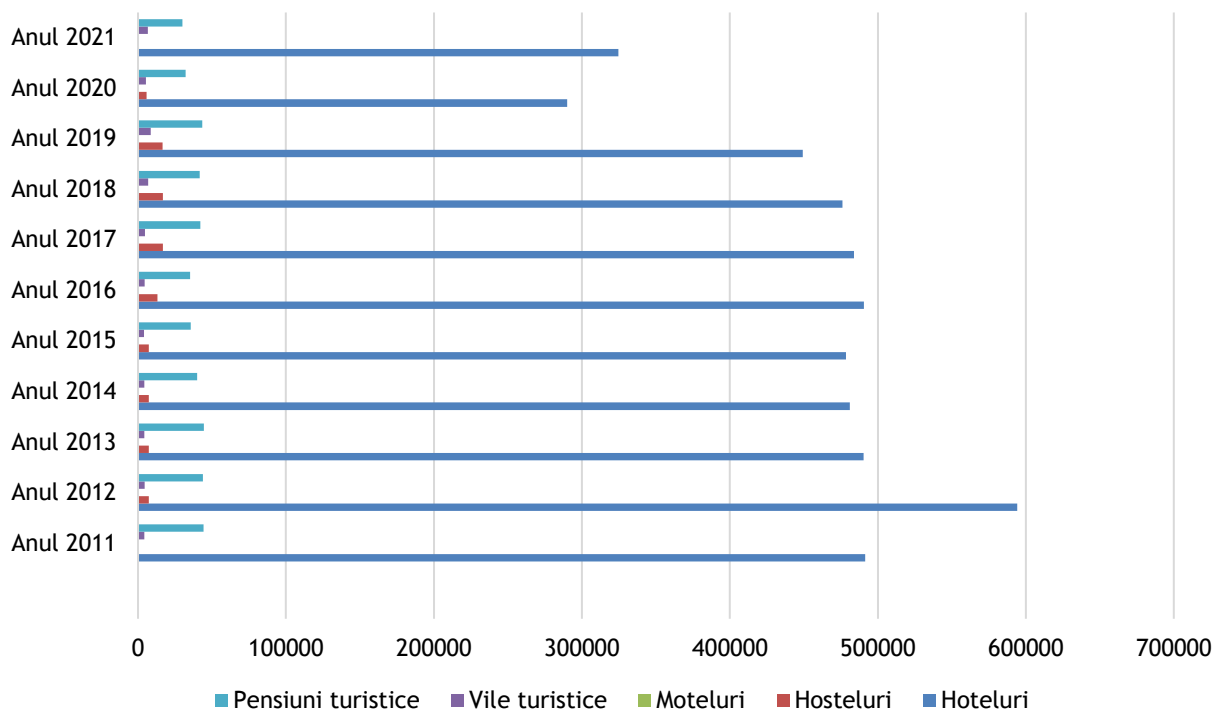

Fig. 4.7. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Pitești (locuri- zile), 2011-2021 ¹⁵²

Repartiția din punct de vedere al capacității de cazare turistică, pentru anul 2021, la nivelul Municipiului Pitești arată o preponderență a hotelurilor (89,88%), urmând la mare distanță pensiunile turistice (8,29%), vilele turistice (1,81%).

¹⁵² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

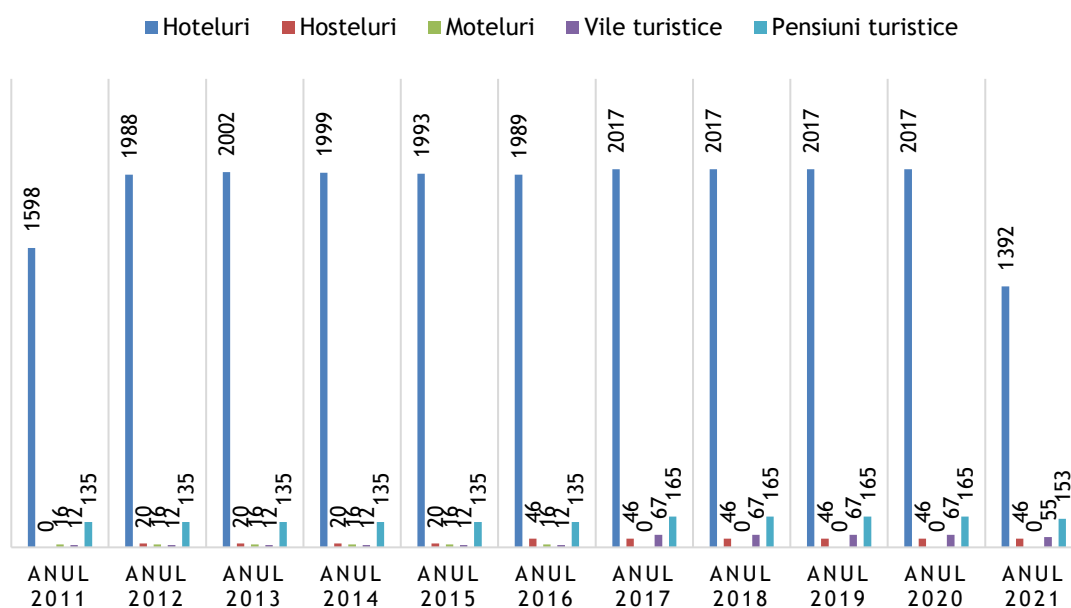

Fig. 4.8. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Pitești (locuri), 2011-2021 ¹⁵³

Dacă analizăm **situația infrastructurii pentru turism la nivelul celorlalte localități din Zona Urbană Funcțională Pitești**, potrivit datelor oficiale oferite de *Institutul Național de Statistică* reiese faptul că există:

- ❖ **hoteluri** - în orașele Ștefănești (2) și Mioveni (2) și în comunele Bascov (4), Bradu (2) și Moșoaia (1);
- ❖ **hosteluri** - în comunele Bradu (1) și Moșoaia (1);
- ❖ **moteluri** - în comunele Bascov (1) și Bradu (1);
- ❖ **vile turistice** - în comuna Bascov (1);
- ❖ **căsuțe turistice** - în comuna Budeasa (2);
- ❖ **pensiuni turistice** - în orașele Ștefănești (2) și Mioveni (3);
- ❖ **pensiuni agroturistice** - în comunele Albota (3), Bascov (7), Bradu (4), Budeasa (2), Mărăcineni (3), Moșoaia (1) și Oarja (2).

Astfel, la nivelul **ZUF Pitești** existau, în anul 2021, un număr de **3.076** de locuri distribuite în unitățile turistice menționate mai sus.

¹⁵³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

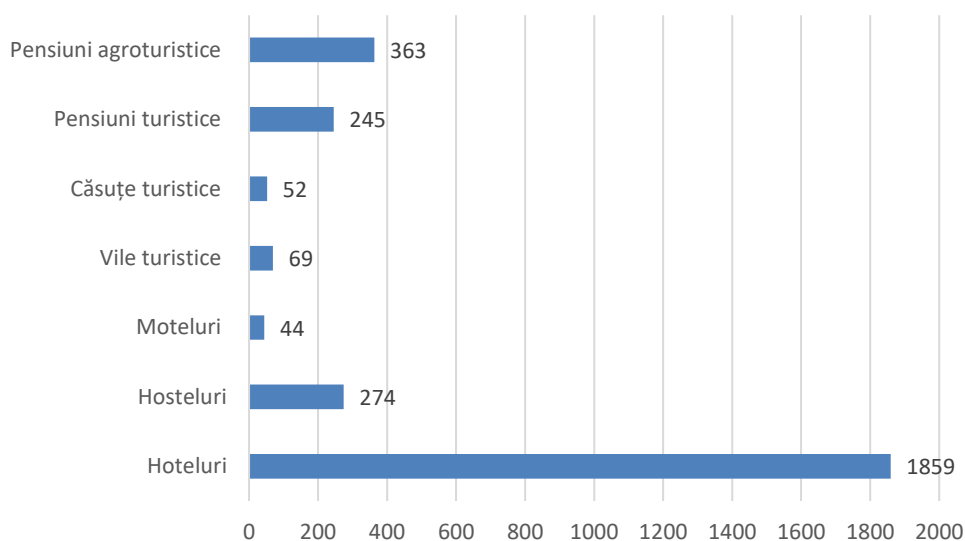

Fig. 4.9. Capacitatea de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în ZUF Pitești (locuri), anul 2021 ¹⁵⁴

O scurtă analiză a datelor existente la nivelul întregii zone funcționale relevă faptul că hotelurile dețin în continuare supremația în ceea ce privește preferințele de cazare ale turiștilor, în timp ce preferințele spre moteluri/hosteluri/vile turistice/pensiunile turistice se situează la aproximativ 10,52% din totalul turiștilor.

În ceea ce privește **numărul turiștilor sosiți în** structurile de primire turistică din **Zona Urbană Funcțională Pitești**, acesta a fost de 74.276 în anul 2021, mai mult cu 15,92% față de anul 2010 (64.073 turiști), cea mai mare parte a turiștilor fiind cazați în unitățile de cazare din Municipiul Pitești (50.043 turiști în anul 2021). Dacă analizăm evoluția acestui indicator până la nivelul anului 2019 se poate afirma faptul că în perioada analizată numărul turiștilor sosiți în Pitești și zona sa funcțională a crescut (cu mici fluctuații), urmând în perioada 2020-2021 o scădere provocată de situația pandemică, în care sectorul HoReCa a fost unul dintre cele mai afectate domenii de activitate.

¹⁵⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online, anul 2021

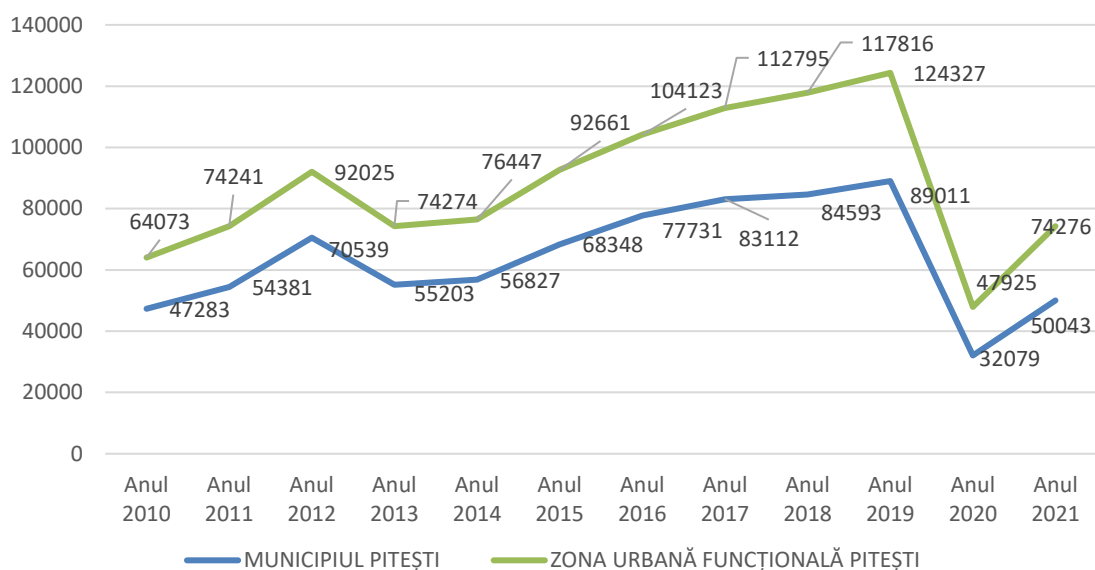

Fig. 4.10. Evoluția numărului de sosiri în structuri de cazare, în municipiul Pitești și ZUF Pitești, în perioada 2010-2021 ¹⁵⁵

Totodată, **numărul de înnopțări**, în anul 2021, în **Zona Urbană Funcțională Pitești** a fost de 113.913 (42,64% din numărul total din județ), majoritatea fiind înregistrate în unitățile de cazare din Municipiul Pitești. Dacă ne referim la evoluția acestui indicator în perioada 2010-2021, se poate observa aceeași tendință de creștere până în anul 2019 și aceeași scădere bruscă în anul 2020, pe fondul *Crizei Coronavirus*, cu o ușoară revenire în anul 2021, situație reprezentată grafic mai jos:

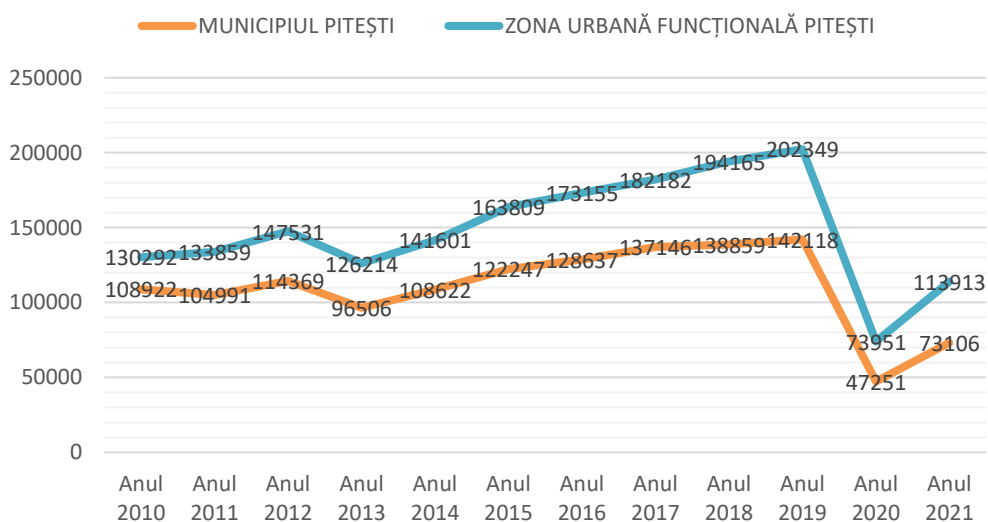

Fig. 4.11. Evoluția numărului de înnopțări în structurile de cazare, în Municipiul Pitești și ZUF Pitești, în perioada 2010-2021 ¹⁵⁶

¹⁵⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁵⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

După cum arată și **indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune**, tot hotelurile se mențin pe primul loc și în prezent. Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă. În momentul de față, turismul în municipiul Pitești și ZUF se caracterizează printr-un nivel redus al indicelui de utilizare a capacității de cazare și a duratei medii de ședere, în raport cu potențialul turistic existent.

Astfel, **durata medie de ședere** (împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor) în **unitățile de primire turistică din municipiul Pitești** a înregistrat **valori între 1,93 și 1,46 nopți per turist** în perioada 2010 - 2021, având un **trend descrescător**, respectând aceeași evoluție descrescătoare de la nivelul județului Argeș (1,77 - 1,43). Și la nivelul zonei funcționale analizate situația este similară municipiului Pitești și județului Argeș, respectiv durata de ședere a turiștilor a scăzut de la **2,03 în anul 2010 la 1,53 în anul 2021**.

Din analiza duratei medii a sejururilor turistice în **ZUF Pitești**, se observă că **turiștii petrec perioade din ce în ce mai scurte de timp în unitățile de cazare**, zona nereprezentând o destinație turistică de interes pe harta țării, fapt care este în detrimentul turismului cultural sau curativ, dar poate arăta în același timp și **creșterea importanței turismului de afaceri sau de evenimente**.

O altă ipoteză importantă este aceea că **turismul în zona Piteștiului se caracterizează în primul rând prin sezonabilitate**, la nivelul anului 2021 detașându-se lunile iunie, iulie, august și septembrie, cu număr maxim de turiști sosiți, situație datorată în special varietății de activități de agrement în aer liber. Segmentele turismului prezente în mod permanent - adică cele capabile să elimine caracterul de sezonabilitate - sunt **turismul de afaceri și cel de conferință** - care sunt capabile de a determina un număr însemnat de turiști să rămână în zonă câteva zile. Dezavantajul lor constă în faptul că doar marile orașe pot asigura locații, clădiri și săli corespunzătoare pentru primirea unui număr semnificativ de persoane, astfel oportunitățile dezvoltării turismului de conferință sunt implementabile doar prin dezvoltările realizate în orașele mai mari, excluzând localitățile mai mici.

Din acest motiv o soluție ar putea fi **dezvoltarea de programe turistice adresate mediului de afaceri** (pensiuni dotate cu săli de conferință mari, dezvoltarea serviciului de catering etc.).

Nu în ultimul rând, domeniul infrastructurii de turism este deosebit de relevant în ceea ce privește **atractivitatea zonei**. Turismul atrage implicit dezvoltarea altor sectoare precum comerțul, serviciile sau domeniul productiv, creează locuri de muncă, oferă vizibilitate, stimulează dezvoltarea culturii, a meșteșugurilor. **Pentru zona din**

care face parte municipiul Pitești turismul înseamnă valoare adăugată într-un areal care dispune de o varietate de forme de relief cu potențial înalt de valorificare.

Prin prisma analizelor efectuate, concluzia care se desprinde este că regiunea Sud-Muntenia, în raport cu celelalte regiuni, deși excelează la capitolul potențial turistic, este încă deficitară la capitolul infrastructură de turism, lucru care poate fi semnalat și argumentat prin cea mai mică cifră de afaceri în sectorul de hoteluri și restaurante, cele mai mici încasări din turism, precum și cele mai puține locuri de muncă în turism oferite în raport cu celelalte regiuni ale țării. Totuși, anul 2019 marchează redresarea numărului de sosiri la nivelul celor 7 județe ale regiunii, prin dublarea acestora comparativ cu anul 2010.

Atractivitatea unităților de cazare depinde în mare măsură și de confortul oferit. În Județul Argeș există structuri de cazare turistică clasificate pe categorii de confort pornind de la 1 stea până la 4 stele și de la 1 la 5 margarete. Cele mai numeroase unități sunt cele de 3 stele și 3 margarete. Din păcate, marea majoritate a capacităților de cazare existente se încadrează în categoriile 2 și 3 stele, capacitatea de cazare de nivel superior de clasificare (4 stele) fiind limitată.

De asemenea, **în vederea promovării turistice a unor obiective istorice, culturale, naturale, este necesară crearea unui brand local sau a unor produse specifice de artizanat**, care să ofere posibilitatea turiștilor de a procura obiecte tradiționale și în acest fel pot fi sprijiniți și micii producători locali, artizani sau meșteri populari. Deși unele obiective turistice beneficiază de astfel de standuri, în multe orașe prezența acestora este sporadică, lipsind chiar din zonele cele mai importante din punct de vedere turistic.

De asemenea, **zona se bazează pe turismul social**, destinat persoanelor în vârstă și subvenționat de la bugetul de stat. Cu toate că regiunea dispune de resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit, bazele de tratament aferente unor stațiuni balneare au un grad înalt de uzură și sunt neadaptate la standardele concurenței europene, infrastructura turistică în regiune putând fi caracterizată mai degrabă ca având un standard calitativ scăzut, inclusiv în ceea ce privește infrastructura de agrement precum și de o calitate slabă a serviciilor de cazare.

Cu toate acestea, turismul reprezintă pentru regiune un sector economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare, care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât și a turiștilor autohtoni și străini. În momentul de față, turismul în municipiul Pitești și zona sa funcțională se caracterizează printr-un nivel redus al indicelui de utilizare a capacității de cazare și a duratei medii de ședere, în raport cu potențialul turistic existent.

O oportunitate de atragere a turiștilor străini în regiune o constituie și o mai bună cooperare între operatorii de transport și agențiile de turism. De asemenea, valorificarea surselor de finanțare pentru dezvoltarea resurselor umane din domeniu, la nivel liceal, universitar și la nivelul formării profesionale continue a adulților constituie o oportunitate de dezvoltare a turismului, prin prisma îmbunătățirii

serviciilor oferite și creșterea calității factorului uman care operează în turismul din zonă.

Investițiile pentru modernizarea stațiunilor și a infrastructurii turistice pot revigora cu siguranță turismul în această regiune, iar acesta la rândul său poate ajuta la ridicarea economică a regiunii. O mare parte din UAT-urile cu resurse turistice încă prezintă disfuncționalități ale infrastructurii specifice și ale infrastructurii tehnice (transport, alimentare cu apă și canalizare, acoperirea GSM, accesul la Internet etc).

Oportunități de dezvoltare a turismului în județ se întrevăd în valorificarea potențialului turistic al zonei montane, aceasta concentrând cea mai mare suprafață a ariilor protejate de pe teritoriul județului Argeș. Varietatea reliefului conferă peisaje spectaculoase care alături de elementele naturale de floră sau faună oferă atracții turistice complexe și diversitate peisagistică. De asemenea, se poate remarca, **amplarea agroturismului**, susținută prin creșterea numărului de pensiuni agroturistice.

Totodată, **spațiul rural oferă o ospitalitate veritabilă** bazată pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomia și tradițiile folclorice specifice zonei. Muntenia are ce oferi: munți, peșteri, chei înguste, mânăstiri, case fortificate și conace, mestesuguri și tradiții. Trebuie avută în vedere necesitatea păstrării specificității și tradiției locale, acestea putând deveni un puternic avantaj competitiv, aducând plus valoare pentru regiune: mici meștesuguri și produse specifice zonei locale originale precum produsele apicole și piscicole, dulcețuri, viticultura în Argeș, cereale, vița de vie.

Principala provocare pentru dezvoltarea turismului din zona analizată o reprezintă, pe lângă identificarea elementelor de maximă atractivitate, decizia de combinare a lor în produse turistice, în vederea creării unor oferte complexe, pe măsura așteptărilor și dorințelor din ce în ce mai sofisticate ale potențialilor turiști.

Concluzionând, dezvoltarea turismului va urmări principiile adoptate care vizează:

- ✓ **întărirea și protejarea resurselor naturale și a patrimoniului natural:** *Resursele naturale contribuie la creșterea atractivității regiunilor, a zonelor cu potențial recreativ, și la calitatea vieții în general. Strategiile integrate de utilizare a resurselor de apă trebuie să includă și măsuri de protecție a apei de suprafață, subterane, de monitorizare a utilizării de către fermieri a îngrășămintelor, irigațiilor, stațiilor de tratare a apei uzate, etc. Politicile de planificare spațială sunt preocupate de reamenajarea și conservarea ecosistemelor, a rețelelor ecologice, de folosirea de zone tampon de protecție, etc.;*
- ✓ **întărirea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare:** *Creșterea atractivității localităților și regiunilor pentru investitori și turiști și pentru interesul public general, prin întărirea patrimoniului cultural, reprezintă o contribuție esențială pentru dezvoltarea economică și întărirea identității*

regionale. Politicile de dezvoltare spațială trebuie să contribuie la folosirea managementului integrat al patrimoniului cultural, ca formă modernă de protejare și conservare a patrimoniului, luând în considerare nevoile societății moderne;

- ✓ **Încurajarea unui turism de calitate și durabil:** Politicile de dezvoltare spațială trebuie să ajute mai ales zonele dezavantajate să dezvolte oportunități ce vizează dezvoltarea turismului. În general este necesar să se înțeleagă valoarea ecosistemelor, relația dintre acestea și numărul de vizitatori și rolul instrumentelor de control (ex. analiza impactului regional). Formele de turism ecologic adaptate la caracteristicile locale pot oferi oportunități pentru dezvoltare, ce pot fi exploatare în viitor;
- ✓ **limitarea impactului dezastrelor naturale:** Dezastrele naturale produc daune considerabile cu serioase consecințe pentru viața oamenilor, sănătate, pentru economie, pentru structura localităților și pentru cadrul natural. Administrația publică trebuie să ia în considerare măsuri pentru limitarea impactului, dar și pentru a face structura localităților mai puțin vulnerabilă la dezastre naturale, prin modul de ocupare a terenului și prin modul de proiectare/construcție.

4.5. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
POTENȚIALUL TURISTIC NATURAL	
<i>Impactul asupra mediului</i>	<i>Datorită incidenței relativ ridicate a riscurilor climatice și geomorfologice se impune analizarea cu prudență a investițiilor planificate, eforturi financiare susținute pentru menținerea sau refacerea în bune condiții a infrastructurii (în special a infrastructurii de acces turistic) și crearea unui sistem adecvat de avertizare și gestionare a riscurilor naturale.</i>
<i>Conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale</i>	<i>Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării unei game variate de forme de turism.</i>
PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT	
<i>Potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluante, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, etc.</i>	<i>Necesitatea protejării unor zone cu teritorii valoroase din punctul de vedere al importanței și complexității valorilor naturale și culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul și identitatea unității administrative căreia îi aparțin (regional, județean sau local).</i>

<p><i>Turismul reprezintă un sector economic ce dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient</i></p>	<p><i>Valorificarea atracțiilor turistice din zonă creează oportunități și creștere economică regională și locală, iar investițiile în turism vor permite regiunii să folosească avantajele potențialului său turistic și a patrimoniului cultural, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale, cât și pe cele în formare.</i></p>
<p><i>Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare și utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural</i></p>	<p><i>Valorile de patrimoniu natural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a așezărilor umane prin valorificarea potențialului turistic pe care îl constituie.</i></p>
<p>PATRIMONIUL CULTURAL</p>	
<p><i>O parte dintre numeroasele clădiri de patrimoniu (inclusiv lăcașuri de cult) și cu valoare arhitecturală certă din municipiul Pitești, cu precădere din centrul istoric al acestuia, sunt degradate și nu sunt valorificate în sensul includerii lor în circuitul turistic</i></p>	<p><i>Sprrijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, conservarea și protejarea patrimoniului istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.</i></p>
<p><i>Numărul scăzut al populației consumatoare de evenimente culturale clasice la nivelul ZUF</i></p>	<p><i>Susținerea ofertei culturale locale și implicit a interesului comunităților de a participa la viața culturală și promovarea bunurilor culturale și activităților care exprimă identitatea culturală a comunităților etnice și religioase.</i></p>
<p><i>Lipsa fondurilor pentru promovarea infrastructurii și serviciilor culturale</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Atragerea de fonduri pentru reabilitarea și întreținerea clădirilor de patrimoniu, aflate în stare de degradare;</i> • <i>Identificarea și atragerea de resurse financiare nerambursabile în vederea promovării infrastructurii și a serviciilor culturale, respectiv restaurarea, reabilitarea, consolidarea, conservarea și punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu cultural.</i>
<p>TURISM</p>	
<p><i>Crearea unui turism sustenabil și durabil în contextul pandemiei COVID-19</i></p>	<p><i>Utilizarea resurselor locale de mediu natural din ZUF pentru a propune o ofertă turistică mult mai atractivă pentru turismul de agrement și sportiv.</i></p>
<p><i>Numărul turiștilor care vizitează municipiului se menține la cote reduse, ca și durata sejurului turistic, ca urmare a accesibilității reduse, a promovării insuficiente a ofertei turistice locale și lipsei unor circuite turistice integrate care</i></p>	<p><i>Nevoia de valorificare durabilă în scop economic a resurselor turistice.</i></p>

<p><i>să includă toate obiectivele de la nivel local (centrul istoric, muzeele, instituțiile de spectacol, parcurile, zonele de agrement, evenimentele organizate la nivel local, etc.), dar și regional</i></p>	
<p>Lipsa unui brand turistic al municipiului Pitești</p>	
<p><i>Reducerea pe cât posibil a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, în special producerea de deșeuri</i></p>	<p><i>Dezvoltarea turismului trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile: conservarea și protejarea patrimoniului natural și cultural și reducerea presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.</i></p>
<p><i>Lipsa unei infrastructurii turistice integrate la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești, deficitară și din punct de vedere al informării și semnalizării turistice corespunzătoare</i></p>	<p><i>Dezvoltarea infrastructurii turistice pentru a pune în valoare resursele naturale și antropice, în vederea creșterii veniturilor din aceste activități.</i></p>
<p><i>Crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare</i></p>	<p><i>Turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se bazează exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.</i></p>

5. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI

Potrivit *Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*, din punct de vedere social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre

bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți

cetățenii. Sporirea capitalului social - crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

5.1. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

Potrivit UNESCO, **educația** pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă „**un instrument cheie pentru realizarea ODD-urilor**”. Dezvoltarea Durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru Dezvoltare Durabilă și are ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu.¹⁵⁷

Un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung îl reprezintă îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România.

¹⁵⁷ Sursa: *Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare - UNESCO*

Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung.

Ținând cont de aceste considerente și de faptul că educația este percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă, în **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030** sunt stabilite o serie de obiective la nivel național, pentru anii 2020 și 2030.

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus: *”atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010”*.

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: *”situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități”*.

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele **direcții strategice de acțiune**:

- ⇒ *Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019;*
- ⇒ *Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal;*
- ⇒ *Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperatele de performanță adoptate în Uniunea Europeană și la cele mai bune practici existente pe plan mondial;*
- ⇒ *Extinderea în continuare a cooperării internaționale.*

În același context - potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030* - accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot

parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează în principal următoarelor domenii:

- ✍ *accesul tuturor copiilor la educație timpurie;*
- ✍ *învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și efi ciente;*
- ✍ *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- ✍ *asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.*

Țintele 2030 din domeniul educațional potrivit Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 prevăd:

- *reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;*
- *învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale;*
- *accentuarea rolului educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, despre valorile democrației, pluralismului și multiculturalismului, prevenția discriminării, importanța eradicării violenței în școli;*
- *modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;*
- *organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;*
- *extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;*
- *extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;*

- extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

5.1.1. Structura și evoluția populației școlare

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia se constată o tendință de scădere constantă a populației școlare, similară cu cea la nivel național și cu a celorlalte regiuni, așa cum este evidențiat în graficul de mai jos. De asemenea, din grafic se observă că Regiunea Sud-Muntenia ocupă penultimul loc, după Regiunile Nord-Est, București-Ilfov, Nord-Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru și Sud-Est, în care se regăsesc valorile cele mai mari ale populației școlare, pe toate nivelurile de educație.

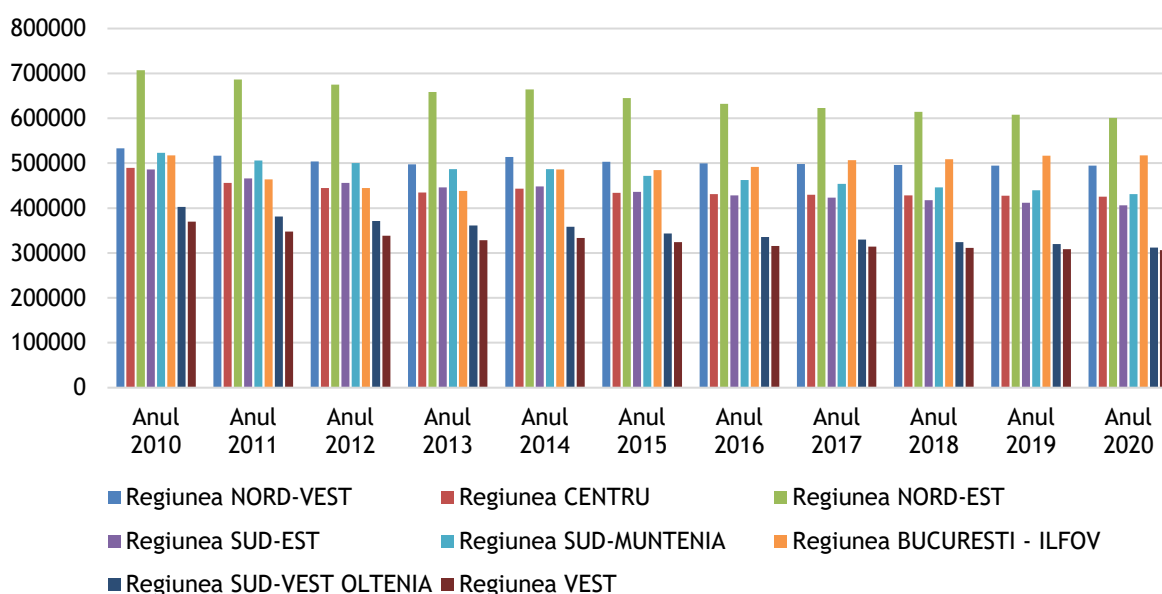

Fig. 5.1. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2020 ¹⁵⁸

În ceea ce privește analiza sistemul educațional din județul Argeș, aceasta pornește de la măsurarea gradului de atingere a obiectivelor formulate în planul managerial pentru anul școlar 2020-2021, prin raportare la indicatorii de evaluare a calității și a eficienței interne a sistemului. Astfel, se poate remarca o scădere a numărului de absolvenți (de toate nivelurile), fapt datorat, pe de o parte numărului mai mic de elevi înscriși în unitățile de învățământ, iar pe de altă parte ratei de abandon școlar. Unele fluctuații care apar în special în cazul învățământului profesional și liceal se datorează și schimbării legislației (desființarea/reînființarea învățământului profesional).

¹⁵⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Situația a rămas relativ constantă și în ceea ce privește numărul de elevi ce revin unui cadru didactic, chiar dacă numărul de cadre didactice s-a redus în perioada de analiză: de la 1.238 persoane în anul 2015, la 1.223 în anul 2019. Valori peste această medie se înregistrează în majoritatea UAT-urilor din județ.

În tabelul de mai jos prezentăm **situația populației școlare la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și a județului Argeș înregistrate în anul școlar 2020-2021:**

Tab. 5.1. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Sud-Muntenia și Județul Argeș, în anul școlar 2020-2021 ¹⁵⁹

Nr. Crt.	NIVELURI DE EDUCAȚIE	Număr persoane	
		REGIUNEA SUD-MUNTENIA	JUDEȚ ARGEȘ
1.	Copii înscriși în creșe	2457	804
2.	Copii înscriși în grădinițe	67.158	15.345
3.	Elevi înscriși în învățământul preuniversitar TOTAL din care:	340.372	73.834
4.	Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământ special) TOTAL din care:	228.842	46.513
5.	Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv invatamant special) - clasele I-IV Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv invatamant special) - clasele V-VIII - secundar ciclul 1	124313	25.418
6.	Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	104529	21095
7.	Învățământul primar	227.263	46.192
8.	Învățământul gimnazial	123.741	25.320
9.	Elevi înscriși în învățământul special primar și gimnazial	103.522	20.872
10.	Elevi înscriși în învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	1.579	321
11.	Elevi înscriși în licee și colegii teoretice	100.957	23.989
12.	Elevi înscriși în învățământul profesional secundar ciclul 2	86.689	20.915
13.	Elevi înscriși în învățământul postliceal și de maiștri	14.268	3.074
14.	Studenti și cursanți înscriși în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată)	10.573	3.332
		20.871	8.961

¹⁵⁹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

15.	Studenti înscriși în învățământul universitar de licență	14.803	6.185
16.	Cursanți înscriși în învățământul universitar de master și în învățământul postuniversitar	5.193	2.436
17.	Învățământ universitar de doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată	875	340
TOTAL POPULAȚIE ȘCOLARĂ		1.579.584	345.267

Dacă ne referim strict la evoluția populației școlare la nivelul județului Argeș, acesta este prezentată în figura de mai jos:

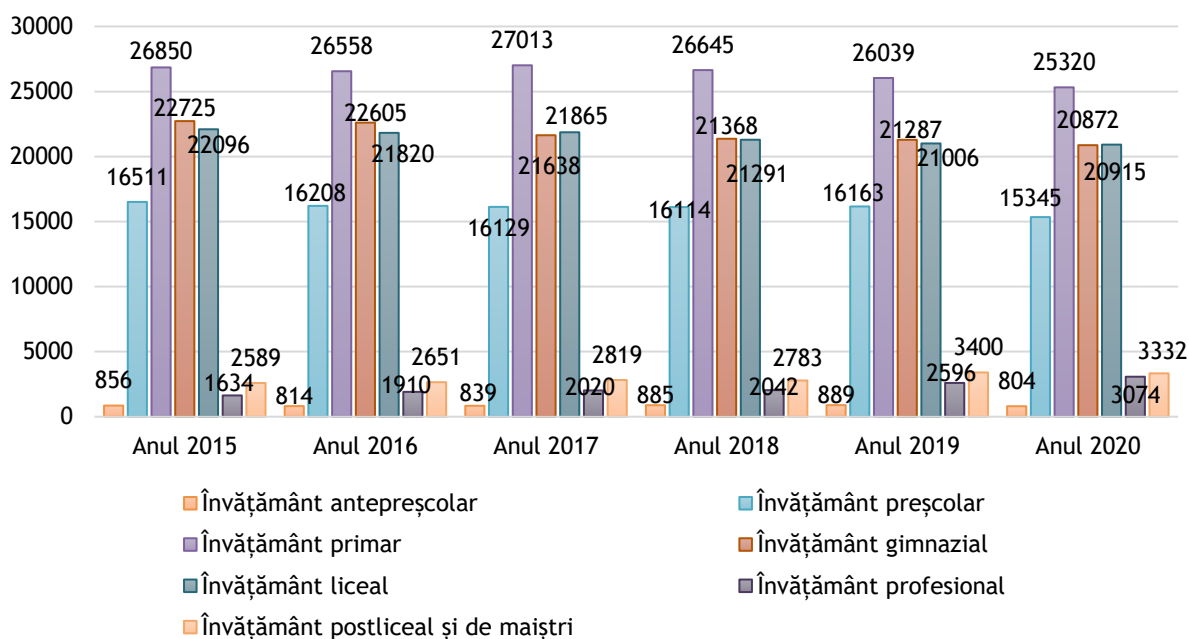

Fig. 5.2. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Argeș, 2015-2020 ¹⁶⁰

După cum se poate observa din analiza datelor prezentate mai sus, în perioada 2015 - 2020, tendința este vizibil descrescătoare la majoritatea categoriilor de vârstă școlară din județ, situație similară Regiunii. Se observă totuși o evoluție ușor crescătoare în ceea ce privește numărul persoanelor înscrise în învățământul profesional și al numărului de persoane înscrise în învățământul postliceal și de maiștri. În ceea ce privește populația școlară din zona rurală a județului Argeș, acesta a scăzut constant și accentuat, în medie cu 10-15%.

De asemenea, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Muntenia populația școlară, respectiv numărul de absolvenți ai unei forme de învățământ, înregistrează un trend descrescător.

¹⁶⁰ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Tab. 5.2. Numărul de absolvenți în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2015-2019 ¹⁶¹

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019
Absolvenți total (inclusiv învățământ special)	60.910	59.113	59.870	59.925	59.770
Absolvenți învățământ primar și gimnazial	27.555	25.909	25.740	26.406	26.818
Absolvenți învățământ liceal	22.068	21.851	21.709	21.270	20.866
Absolvenți învățământ profesional	1.439	1.843	2.842	2.851	2.690
Absolvenți învățământ postliceal și de maiștri	3.981	3.655	3.619	3.592	3.847
Absolvenți învățământ superior	5.867	5.855	5.960	5.806	5.549

În ceea ce privește **diagnoza sistemului educațional din municipiul Pitești**, prioritatea a fost concentrată pe îmbunătățirea actului educațional din fiecare unitate școlară, elevii fiind beneficiari direcți ai eforturilor umane și financiare realizate de instituțiile abilitate și responsabile în mod direct.

Numărul de copii/elevi/studenti pe niveluri de învățământ din municipiul Pitești, în anul școlar 2021-2022, a fost structurat astfel ¹⁶²:

- **antepreșcolar (0 - 3 ani): 582 copii**
- **preșcolar (4 - 6 ani): 4.908 preșcolari**
- **primar, inclusiv învățământul special (clasa pregătitoare și clasele I-IV): 8.474 elevi**
- **gimnazial, inclusiv învățământul special (clasele V - VIII): 7.308 elevi**
- **liceal (clasele IX - XII): 10.197 elevi**
- **profesional: 1.120 elevi**
- **postliceal: 2.112 cursanți**
- **de maiștri: 89 cursanți**
- **universitar: 8.041 studenți.**

¹⁶¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁶² Sursa: Institutul Național de Statistică

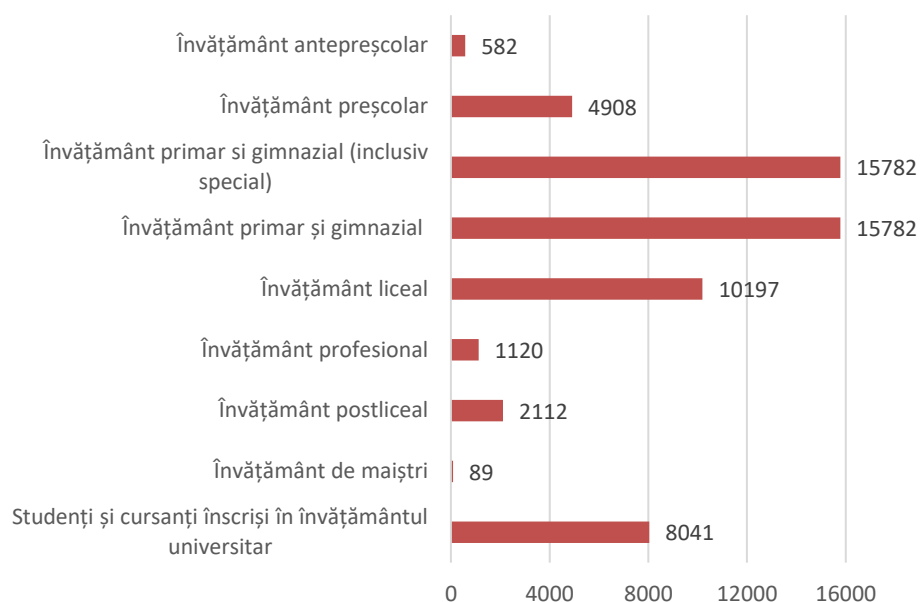

Fig. 5.3. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Pitești, în anul școlar 2021-2022 ¹⁶³

Astfel, în sistemul de învățământ municipal au fost înscriși în anul școlar 2021 - 2022 un număr de 58.613 elevi și studenți, din care ponderea cea mai mare o au elevii înscriși în învățământul primar și gimnazial (15.782 elevi), urmat fiind de cei din învățământul liceal (10.197 elevi), studenți (8.041) și elevii din învățământul preșcolar (4.908 elevi).

La nivelul municipiului Pitești, declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, are efect și asupra populației de vârstă școlară, după cum se observă și din tabelul și graficul de mai jos:

Tab. 5.3. Populația școlară în Municipiul Pitești în perioada 2015-2021 ¹⁶⁴

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Copii înscriși în creșe	653	618	561	550	588	554	582
Copii înscriși în grădinițe	5.367	5.334	5.374	5.272	5.350	4.908	4.908
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	14.511	14.959	15.290	15495	15.601	15.548	15.782
Elevi înscriși în învățământul liceal	11.461	11.275	11.216	10.933	10.665	10.597	10.197
Elevi înscriși în învățământul profesional	373	517	524	602	895	1.077	1.120

¹⁶³ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁶⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Elevi înscriși în învățământul postliceal	1.884	1.916	2.012	1.922	2.150	2.107	2.112
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	145	195	239	263	255	146	89
Studentți și cursanți înscriși în învățământul universitar	9.376	9.110	8.910	8.397	8.320	8.535	8.041

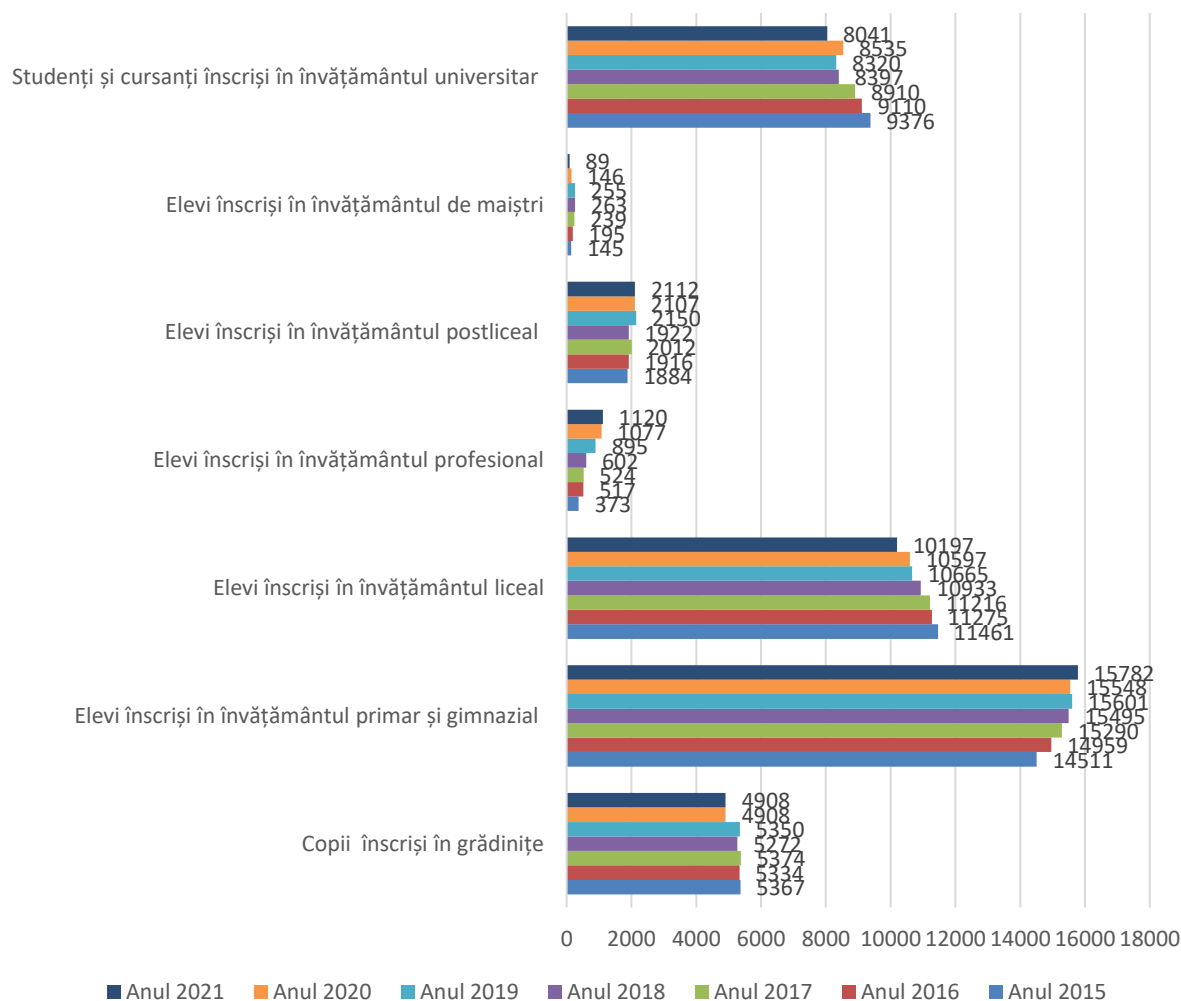

Fig. 5.4. Evoluția populației școlare la nivelul Municipiului Pitești (nr. Persoane)¹⁶⁵

Se constată și la nivelul municipiului Pitești același trend descrescător, similar regiunii și județului, al numărului populației școlare cuprinse în învățământul antepreșcolar, preșcolar, liceal, de maiștri și universitar, în timp ce elevii din învățământul primar și gimnazial, profesional și postliceal au înregistrat un trend continuu crescător pe toată perioada analizată.

¹⁶⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

În ceea ce privește numărul de studenți, care studiază în cele 2 universități existente în municipiu - **Universitatea din Pitești**, singura instituție de învățământ superior de stat din județ, în cadrul căreia funcționează 6 facultăți: *Facultatea de Științe, Educație Fizică și Informatică, Facultatea de Mecanică și Tehnologie, Facultatea de Electronică, Comunicații și Calculatoare, Facultatea de Științe Economice și Drept, Facultatea de Științe ale Educației, Științe Sociale și Psihologie și Facultatea de Teologie, Litere, Istorie Arte, și Universitatea Constantin Brâncoveanu, instituție de învățământ superior particulară, care are în componență: *Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice, Facultatea de Finanțe Contabilitate și Facultatea de Științe Juridice, Administrative și ale Comunicării* - acesta este într-o continuă scădere, atât în cadrul universității publice, cât și a celei particulare.*

Numărul de copii/elevi pe niveluri de învățământ din localitățile Zonei Funcționale Urbane Pitești, în anul școlar 2021-2022, a fost structurat astfel:

Tab. 5.4. Populația școlară în localitățile din Zona Funcțională Urbană Pitești, în anul școlar 2021-2022

Indicatori (nr.)	Oraș Ștefănești	Oraș Mioveni	Oraș Costești	Com. Mărăcișeni	Com. Bascov	Com. Budeasa	Com. Bradu	Com. Albota	Com. Băbana	Com. Moșoaia	Com. Oarja	Total ZUF (inclusiv Mun. Pitești)
Copii înscriși în creșe	-	285	-	-	-	-	-	-	-	-	-	867
Copii înscriși în grădinițe	433	1156	211	54	271	127	191	69	50	64	45	7559
Elevi înscriși în învățăm. primar	535	1591	366	137	357	125	125	94	95	56	92	12047
Elevi înscriși în învățăm. gimnazial	487	1252	323	148	311	98	93	109	79	65	71	10344
Elevi înscriși în învățăm. liceal	169	1213	718	323	-	-	-	-	-	-	-	12620
Elevi înscriși în învățăm. profesional	155	325	216	-	-	-	-	-	-	-	-	1816
Elevi înscriși în învățăm. postliceal	-	192	30	60	-	-	-	-	-	-	-	2394

Elevi înscriși în învățăm. de maiștri	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	116
Studenți și cursanți înscriși în învățăm. universitar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8041

După cum se poate observa, alături de municipiul Pitești, orașele Costești, Mioveni și Ștefănești au copii/elevii înscriși în majoritatea formelor de învățământ menționate, cu excepția creșelor (excepție Mioveni), a școlilor postliceale (excepție Ștefănești) și de maiștri (excepție Costești) și a universităților de care orașele duc lipsă. În comunele din ZUF Pitești există elevi înscriși doar în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, pe fondul lipsei, în general, a celorlalte forme de învățământ în mediul rural. Excepție face Comuna Mărăcineni care are elevi înscriși la cursuri liceale și postliceale.

Un alt indicator al situației învățământului îl reprezintă **numărul de cadre didactice** care activează în unitățile din învățământ.

Personalul didactic implicat în diversele niveluri de educație s-a restrâns numeric pe anumite niveluri de educație, astfel că față de anul 2015, în 2020 erau cu 171 (aproximativ 3%) mai puține cadre didactice în județul Argeș, tendință manifestată, de altfel, atât la nivel regional (cu 5% mai puține cadre didactice în 2020 comparativ cu 2015), cât și la nivel național (scădere cu 1,5% în 2020 față de 2015).

La nivelul județului Argeș, în 2020 **personalul didactic era în majoritate format din femei** (de 4 ori mai mult). În învățământul antepreșcolar, din cele 22 cadre didactice înregistrate în Argeș în anul 2020 toate erau femei. În învățământul preșcolar, unde erau înregistrate 1.046 cadre didactice în total, 1044 dintre acestea erau de gen feminin.

Numeric, personalul didactic preșcolar a crescut în 2020, comparativ cu anul 2015, cu 46 cadre didactice, ajungând la un număr total de 1046. Pe niveluri de instruire, **cele mai mari scăderi ale numărului cadrelor didactice**, în anul 2020 comparativ cu anul 2015, au fost în:

- ◆ învățământul preuniversitar cu 217 cadre didactice mai puține;
- ◆ învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special) cu 131 cadre didactice mai puține;
- ◆ învățământul primar și gimnazial 150 cadre didactice mai puține;
- ◆ învățământul liceal cu 92 cadre didactice mai puține.

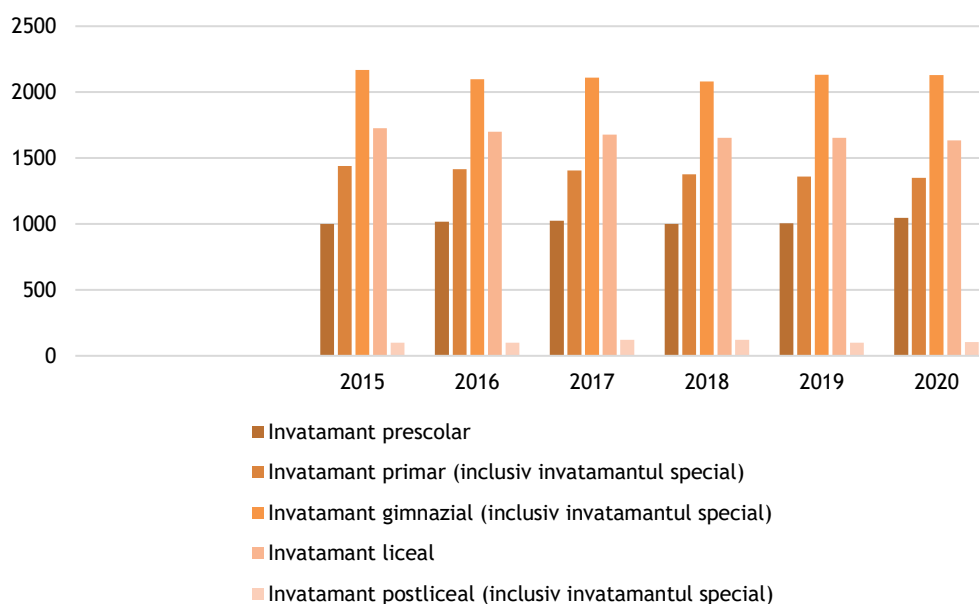

Fig. 5.5. Evoluția personalului didactic la nivelul Județului Argeș (nr. Persoane)¹⁶⁶

În ceea ce privește **numărul de cadre didactice din municipiul Pitești**, în anul școlar 2021-2022, situația se prezintă astfel:

Total personal didactic: 2.536 persoane

- ✍ Personal didactic în învățământ preșcolar - 387 persoane;
- ✍ Personal didactic în învățământ primar (inclusiv învățământ special) - 346 persoane;
- ✍ Personal didactic în învățământ gimnazial (inclusiv învățământ special) - 534 persoane;
- ✍ Personal didactic în învățământ liceal - 771 persoane;
- ✍ Personal didactic în învățământ postliceal - 97 persoane;
- ✍ Personal didactic în învățământ universitar - 377 persoane.

¹⁶⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

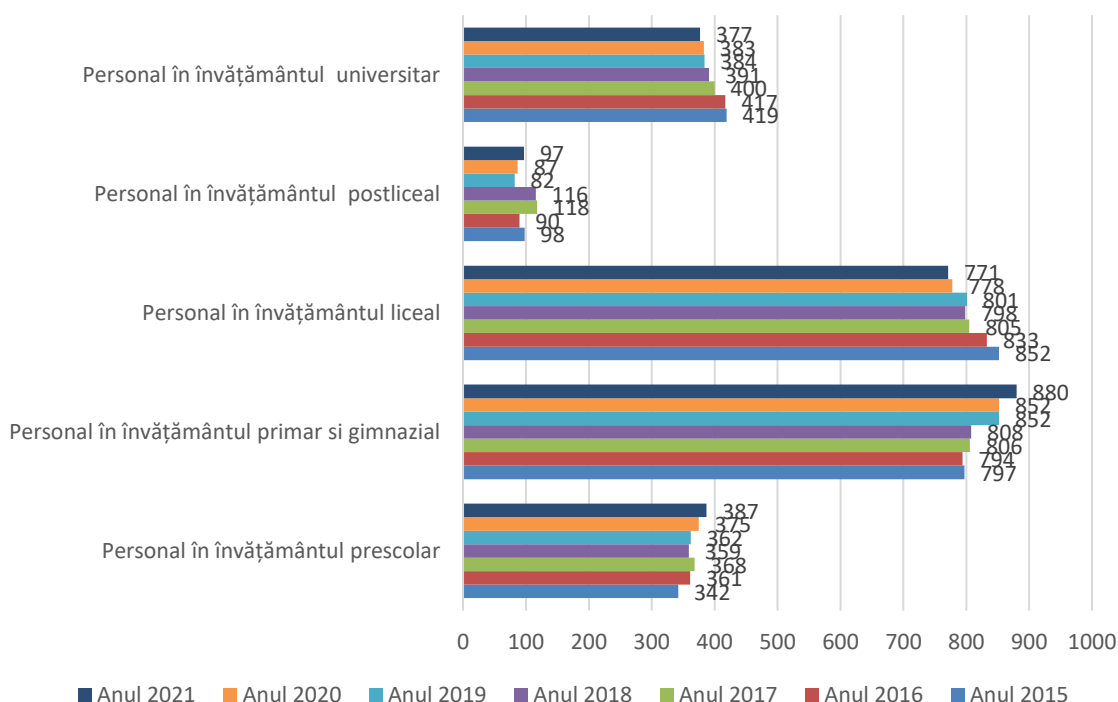

Fig. 5.6. Evoluția personalului didactic la nivelul Municipiului Pitești(nr. persoane)¹⁶⁷

Ca urmare a analizei efectuate pentru perioada 2015-2021 se constată faptul că numărul cadrelor didactice din școlile piteștene a cunoscut o evoluție similară populației școlare, în sensul în care la nivel ante și preșcolar, primar și gimnazial numărul cadrelor didactice a crescut, pentru ca în învățământul liceal, postliceal și universitar să înregistreze un trend descendent.

În mediul rural cele mai mari scăderi au fost înregistrate din cauza desființării unităților școlare sau a comasării claselor ca urmare a scăderii populației școlare. Astfel, scăderi de peste 100% se înregistrează în comunele Arefu (-220%), Mioarele (-186%), Valea Iașului (-150%), Brăduleț și Teiu (-144% fiecare), Popești (-142%), Poienarii de Mușcel (-121%), Moșoaia (-115%), Albeștii de Mușcel (-110%) și Negrași (-108%).

Există însă și comune în care numărul personalului didactic a înregistrat creșteri. Dintre acestea, cele mai mari creșteri au avut loc în localitățile Bradu (+17%), Cicănești (+13%) și Cuca (+12%).

Dacă ne referim la **situația personalului didactic din celelalte localități componente ale Zonei Urbane Funcționale Pitești**, aceasta este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.3. Evoluția personalului didactic în localitățile din ZUF Pitești, în anul școlar 2020-2021 ¹⁶⁸

¹⁶⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁶⁸ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Indicator	Localitate	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Învățământ preșcolar	Oraș Ștefănești	13	23	26	27	29	28	28
	Oraș Mioveni	57	59	61	64	65	72	76
	Oraș Costești	16	15	15	14	13	14	13
	Comuna Mărăcineni	5	4	4	3	3	3	3
	Comuna Bascov	17	18	18	18	18	20	21
	Comuna Budeasa	5	5	6	6	6	7	7
	Comuna Bradu	5	5	6	6	8	12	14
	Comuna Băbana	4	4	3	3	3	3	3
	Comuna Albota	4	4	4	3	3	3	4
	Comuna Moșoaia	9	8	4	4	4	4	4
Comuna Oarja	5	4	4	3	3	3	3	
TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		482	510	519	510	517	544	563
Învățământ primar (inclusiv învățământul special)	Oraș Ștefănești	57	57	56	55	55	56	53
	Oraș Mioveni	57	56	58	57	57	59	62
	Oraș Costești	28	28	27	24	24	24	24
	Comuna Mărăcineni	9	10	9	10	8	7	7
	Comuna Bascov	19	19	17	16	16	16	16
	Comuna Budeasa	8	7	8	8	8	9	9
	Comuna Bradu	9	9	8	7	6	6	6
	Comuna Băbana	8	8	7	7	7	6	7
	Comuna Albota	6	6	6	5	5	5	5
	Comuna Moșoaia	6	5	5	5	4	4	4
Comuna Oarja	7	6	5	5	5	5	5	
TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		568	567	555	541	533	535	544
Învățământ gimnazial (inclusiv învățământul special)	Oraș Ștefănești	108	109	106	110	111	114	114
	Oraș Mioveni	74	66	76	70	73	72	76
	Oraș Costești	47	43	45	47	48	47	47
	Comuna Mărăcineni	15	11	10	12	11	12	11
	Comuna Bascov	27	29	27	29	19	22	25
	Comuna Budeasa	32	19	21	21	21	25	23
	Comuna Bradu	16	14	19	22	21	30	31
	Comuna Băbana	9	9	9	9	9	9	9
	Comuna Albota	12	8	8	9	9	10	10
	Comuna Moșoaia	8	8	10	6	5	4	4
Comuna Oarja	16	16	17	14	15	11	11	
TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		807	770	805	815	856	870	895
Învățământ liceal	Oraș Ștefănești	24	24	26	28	25	27	23
	Oraș Mioveni	99	103	107	98	108	109	98
	Oraș Costești	69	69	69	72	72	74	67
	Comuna Mărăcineni	17	17	20	20	18	18	15
TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		1.061	1.046	1.027	1.016	1.024	1.006	974
Învățământ postliceal	Oraș Mioveni	0	8	2	3	3	3	3
	Oraș Costești	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa
	Comuna Mărăcineni	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa

TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		98	98	120	119	85	90	100
Învățământ de maiștri	Oraș Costești	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa
TOTAL ZUF Pitești (inclusiv Mun. Pitești)		date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa	date lipsa
Învățământ universitar	Municipiul Pitești	419	417	400	391	384	383	377
TOTAL ZUF Pitești		419	417	400	391	384	383	377

5.1.2. Structura și evoluția unităților de învățământ. Dotări

Extinderea învățământului obligatoriu de la 8 la 10 ani în România a fost însoțită de o scădere a ratei de participare și o creștere a abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, în special în zonele rurale. Rata de tranziție de la nivelul gimnazial la nivelul liceului s-a stabilizat la 55%, dar în cazul învățământului tehnic și vocațional ea fluctuează în jurul a 35-39%. Ratele cele mai mici se înregistrează în mediul rural și în comunitățile sărace. Oferta de formare nu este încă adecvată cerințelor pieței muncii, iar sistemul de formare profesională a adulților nu are suficientă acoperire față de nevoile care se manifestă în piață.

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia, situația actuală se caracterizează prin existența instituțiilor de învățământ de toate gradele (preșcolar, primar și gimnazial, liceal, profesional, postliceal, superior) aflate atât în sector public, cât și privat, a centrelor de reeducare și reorientare profesională, inclusiv a instituțiilor de învățământ special pentru copiii cu deficiențe. De asemenea, există diferențe foarte mari între gradele de cuprindere în diferite forme de învățământ. Ceea ce este important și trebuie să se sublinieze, este lipsa infrastructurii de învățământ în unele zone rurale izolate. Prin urmare, în aceste zone, copiii familiilor sărace au acces limitat, sau deloc în instituțiile de învățământ.

Potrivit *Planului de Dezvoltare al Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027*, la nivelul regiunii Sud-Muntenia, în anul 2018, erau **1.016 unități de învățământ** (din care 45,49% erau localizate în mediul urban și 54,51% în mediul rural), cu 40 mai puține decât în anul școlar 2011/2012 când, în regiune, funcționau 1056 unități. Fluctuația numărului de unități școlare în perioada 2011-2018 în regiune, s-a manifestat diferit la nivelul județelor componente ale regiunii.

Tab. 5.4. Unitati de învățământ în regiunea Sud-Muntenia, pe județe, 2011-2020 ¹⁶⁹

	Ani										Rata variației	
	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	2020/2011	2020/2019
					UM: Numar						%	%
TOTAL	7204	7069	7074	7127	7108	7010	7047	7020	7001	6970	-3,36	-0,44
% pondere SUD-MUNTENIA în total național	14,65	14,47	14,62	14,59	14,66	14,75	14,47	14,47	14,47	14,60		
SUD - MUNTENIA	1056	1023	1034	1040	1042	1034	1020	1016	1013	1018	-3,73	-0,49
Argeș	202	203	206	210	208	212	213	214	214	215	6,04	0,46
% din total regional	19,13	19,84	19,92	20,19	19,96	20,50	20,88	21,06	21,13	21,12		
Calarasi	99	95	99	100	100	99	96	96	95	96	-3,13	1,04
% din total regional	9,37	9,29	9,57	9,62	9,60	9,57	9,41	9,45	9,38	9,43		
Dambovita	156	160	160	161	161	157	154	154	156	153	-1,96	-1,96
% din total regional	14,77	15,64	15,47	15,48	15,45	15,18	15,10	15,16	15,40	15,03		
Giurgiu	86	85	85	85	88	90	87	87	87	87	1,14	0,00
% din total regional	8,14	8,31	8,22	8,17	8,45	8,70	8,53	8,56	8,59	8,55		
Ialomița	123	92	95	98	98	95	93	91	90	91	-35,16	1,09
% din total regional	11,65	8,99	9,19	9,42	9,40	9,19	9,12	8,96	8,88	8,94		
Prahova	240	241	240	238	239	237	236	234	232	236	-1,69	1,69
% din total regional	22,73	23,56	23,21	22,88	22,94	22,91	23,14	23,03	22,90	23,18		
Teleorman	150	147	149	148	148	144	141	140	139	140	-7,14	0,71
% din total regional	14,20	14,37	14,41	14,23	14,20	13,93	13,82	13,78	13,72	13,75		

Scăderea numărului total de unități de învățământ în regiune a fost dată în principal, de scăderea numărului de unități în Ialomița, Teleorman, Călărași, Dâmbovița și Prahova care au înregistrat ponderi de -35,16%, -7,14%, -3,13%, -1,96% și -1,69% față de anul 2011. În anul școlar 2020/2021 au funcționat cu 32 unități învățământ mai puțin decât în anul 2011 în Ialomița, cu 10 mai puțin în Teleorman, cu 4 mai puține în Prahova

¹⁶⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

și cu 3 mai puțin în Călărași și Dâmbovița. Raportat la anul 2011, în anul școlar 2020/2021, numărul unităților de învățământ a crescut doar în județele Argeș (+6,04%) și Giurgiu (+1,14%).

În perioada 2011-2020, județele și-au modificat ponderea în **totalul unităților de învățământ din regiune**. Astfel, în anul 2020, 23,18% din unitățile de învățământ erau în Prahova, **21,12% în Argeș**, 15,03% în Dâmbovița, 13,75% în Teleorman, 9,43% în Călărași, 8,94% în Ialomița, 8,55% în Giurgiu.

Din totalul (1018) unităților de învățământ existente în regiune în anul școlar 2020/2021, **94,40%** (961) erau în **proprietate publică** și **5,60%** (57) în **proprietate privată**. La nivelul județelor din regiune rata de scădere față de anul 2011 a numărului unităților de învățământ în proprietate publică a fost de -1,03% în județul Argeș, -3,70% în județul Prahova, -5,44% în județul Dâmbovița, -8,03% în județul Teleorman, -36,67% în județul Ialomița, -3,61% în județul Giurgiu și -3,19% în județul Călărași. Față de 2011, numărul unităților de învățământ în proprietate privată a crescut cu 15 în Argeș, cu câte 5 în Dâmbovița și Prahova, cu câte 4 în Giurgiu, cu câte 1 în Ialomița și Teleorman.

În anul școlar 2020/2021 **87,62% din unitățile de învățământ** în regiune erau în **învățământul preuniversitar**, în **învățământul preșcolar 11,89%** și **0,49% în învățământul superior**. Față de anul 2011 ponderea unităților din învățământul preuniversitar (85,89% în 2011) și învățământului primar și gimnazial (63,83% în 2011) a crescut, iar a celor din învățământul liceal (19,87% în 2011) și preșcolar (13,73% în 2011) a scăzut.

În vreme ce în mediul urban, ponderea unităților de învățământ pe niveluri de educație urmează oarecum structura de la nivel regional, în mediul rural infrastructura de învățământ este constituită într-o proporție covârșitoare din unități în învățământul preuniversitar (98,93%) din care primar și gimnazial (91,83%) și doar în mică măsură din unități de învățământ preșcolar (1,07%). În mediul rural nu există în regiune, unități de învățământ superior.

În anul școlar 2020/2021 învățământul în Sud-Muntenia se desfășura în:¹⁷⁰

- ▶ **121 unități de învățământ (grădinițe)** din care 95,04% (115) în mediul urban și 4,96% (6) în mediul rural;
- ▶ **892 unități de învățământ** funcționau în **învățământul preuniversitar** din Sud-Muntenia (87,62% din totalul regiunii), dintre care 37,56% (335) în mediul urban și 62,44% (557) în mediul rural;
- ▶ **191 unități de învățământ liceal și profesional**, din care 180 licee (149 în mediul urban și 31 în mediul rural) și 11 unități în învățământul profesional (3 în mediul urban și 8 în mediul rural);

¹⁷⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

- ▶ 24 unități de învățământ (toate în mediul urban) în învățământul postliceal;
- ▶ 4 unități la nivel regional în învățământul superior.

Dacă ne referim la **municipiul Pitești**, din punct de vedere statistic, în anul școlar 2021-2022 structura unităților de învățământ este următoarea: ¹⁷¹

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT - TOTAL - 48

❖ Creșe (situație aprobată pentru anul școlar 2022-2023):

- ✍ Creșa nr. 5 Craiovei
- ✍ Creșa nr. 6 Trivale
- ✍ Creșa nr. 7 Tudor Vladimirescu
- ✍ Creșa nr. 8 Războieni
- ✍ Creșa nr. 10 Găvana
- ✍ Creșa, nr. 11 Negru Vodă
- ✍ Creșa nr. 14 Banatului
- ✍ Creșa nr. 18 Prundu
- ✍ Creșa nr. 19 Arpechim
- ✍ Creșa Popa Șapcă
- ✍ Creșa Smeurei.

❖ Grădinițe:

- ✍ Grădinița cu program normal Valea Rea
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Dumbrava Minunată"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Primii Pași"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Căsuța Poveștilor"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Floare de Colț"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Luminișul Pădurii"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Rază de Soare"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Armonia"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Albă ca Zăpada"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Castelul Fermecat"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Micul Prinț"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Aripi Deschise"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Pui de Lei"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Castelul Magic"
- ✍ Grădinița cu program normal "Istețel"
- ✍ Grădinița cu program normal "Casa cu pitici"
- ✍ Grădinița "Kinder Strumff"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Piticot Barbă-Cot"

¹⁷¹ Sursa: Informații puse la dispoziție de Primăria Municipiului Pitești, Direcția Servicii Publice și Achiziții, Compartimentul Monitorizare Învățământ, Cultură

- ✍ Grădinița cu program normal și prelungit "Motanul Încălțat"
- ✍ Grădinița "Așchiuță"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Maria Pro Day"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Altina"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Îngerașii"
- ✍ Grădinița "Sunrise Kindergarden"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Kinder World Ayan"
- ✍ Grădinița cu program prelungit "Tudor's House Kids".

❖ **Școli din învățământul primar și gimnazial:**

- ✍ Școala Gimnazială "Nicolae Simonide"
- ✍ Școala Gimnazială "Ion Minulescu"
- ✍ Școala Gimnazială "Ion Pillat"
- ✍ Școala Gimnazială "Traian"
- ✍ Școala Gimnazială "Nicolae Iorga"
- ✍ Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu"
- ✍ Școala Gimnazială "Tudor Arghezi"
- ✍ Școala Gimnazială "Marin Preda"
- ✍ Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"
- ✍ Școala Gimnazială "Negru Vodă"
- ✍ Școala Gimnazială "Mircea cel Bătrân"
- ✍ Școala Gimnazială "Alexandru Davila"
- ✍ Școala Gimnazială "Adrian Păunescu"
- ✍ Școala Gimnazială "I.L. Caragiale"
- ✍ Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu"
- ✍ Școala Gimnazială "Mircea Eliade"
- ✍ Școala Gimnazială "Matei Basarab"
- ✍ Școala Gimnazială "Tudor Vladimirescu"
- ✍ Școala Gimnazială "Lexford Castel"
- ✍ Școala Gimnazială de Excelență "Sfânta Muceniță Filotea".

❖ **Licee:**

- ✍ Colegiul Național "Ion C. Brătianu"
- ✍ Colegiul Național "Zinca Golescu"
- ✍ Colegiul Național "Alexandru Odobescu"
- ✍ Liceul Teoretic "Ion Barbu"
- ✍ Colegiul Economic "Maria Teiuleanu"
- ✍ Liceul Teoretic "Ion Cantacuzino"
- ✍ Liceul cu Program Sportiv "Viitorul"
- ✍ Liceul Tehnologic "Dacia"
- ✍ Liceul Tehnologic "Astra"
- ✍ Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"
- ✍ Liceul Tehnologic "Dimitrie Dima"

- ✍ Liceul Teologic "Elim"
- ✍ Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși"
- ✍ Colegiul Tehnic "Armand Călinescu"
- ✍ Liceul de Arte "Dinu Lipatti"
- ✍ Colegiul Ecologic "Prof.univ.dr. Alexandru Ionescu"
- ✍ Colegiul Terțiar Nonuniversitar.

❖ Școli din învățământul postliceal:

- ✍ Școala Postliceală "Fundatia Ecologică Green"
- ✍ Școala Sanitară Postliceală "Carol Davila"
- ✍ Școala Postliceală Sanitară "Christiana".

❖ Universități:

- ✍ Universitatea din Pitești
- ✍ Universitatea "Constantin Brâncoveanu" din Pitești.

La acestea se adaugă **Palatul Copiilor Pitești** (cu activități extrașcolare), precum și **Colegiul Terțiar Nonuniversitar**, structură în cadrul **Universității din Pitești**, cu nivel de învățământ postliceal.

Municipiul Pitești deținea, în anul 2020, aproximativ 29% din numărul total de unități de învățământ din județul Argeș.

Analizând numărul de unități școlare la 100.000 de locuitori, se constată faptul că municipiul înregistra un număr de aproximativ 17 de unități școlare la 100.000 de locuitori în anul 2020 (ținând cont de datele furnizate de INS, conform cărora populația municipiului era de 172.400 locuitori la nivelul anului 2020).

În ceea ce privește **evoluția numărului de unități școlare din Zona Urbană Funcțională Pitești**, aceasta este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.5. Evoluția unităților școlare din Zona Urbană Funcțională Pitești, în perioada 2015-2021 ¹⁷²

Niveluri de educație	Localități	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Preșcolar	Municipiul Pitești	20	21	23	22	21	21	20
	Oraș Ștefănești	date lipsa	2	2	2	2	2	2
	Oraș Mioveni	3	3	3	3	3	3	3
	Oraș Costești	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Mărăcineni	4	4	4	4	4	4	4
	Comuna Moșoaia	1	1	1	1	1	1	1
Primar și gimnazial (inclusiv învățământ special)	Municipiul Pitești	18	18	18	19	19	19	19
	Oraș Ștefănești	2	2	2	2	2	3	3
	Oraș Mioveni	3	3	3	3	3	3	3
	Oraș Costești	2	2	2	2	2	2	2
	Comuna Mărăcineni	2	2	2	2	2	2	2
	Comuna Bascov	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Budeasa	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Bradu	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Băbana	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Albota	1	1	1	1	1	1	1
	Comuna Moșoaia	1	1	1	1	1	1	1
Liceal	Municipiul Pitești	16	16	16	16	16	16	16
	Oraș Ștefănești	2	2	2	2	2	1	1
	Oraș Mioveni	2	2	2	2	2	2	2
	Oraș Costești	2	2	2	2	2	2	2
	Comuna Mărăcineni	1	1	1	1	1	1	1
	Postliceal (inclusiv învățământ special)	Municipiul Pitești	3	3	3	3	3	3
Oraș Mioveni		1	1	1	1	1	1	1
Universitar	Municipiul Pitești	2	2	2	2	2	2	2

Deși în ultimii ani au fost alocate sume importante pentru reabilitarea unităților de învățământ, fie prin intermediul unor programe guvernamentale, fie cu sprijin financiar european sau al Băncii Mondiale, infrastructura continuă să nu corespundă exigențelor unui învățământ performant. Mai există clădiri vechi și în stare proastă de funcționare, cu precădere în mediul rural. Prin implementarea unor programe guvernamentale se execută permanent lucrări de reabilitare a unităților de învățământ, construirea unor săli de sport la standarde europene, precum și utilizarea cu mobilier a multor unități școlare.

Astfel, potrivit informațiilor, investițiile realizate de municipalitate în anul 2021, au avut ca scop principal creșterea calității vieții urbane, în general modernizarea infrastructurii și instituțiilor de învățământ. Au fost întocmite documentații în vederea obținerii autorizației de securitate la incendiu pentru un număr de 5 unități de

¹⁷² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

învățământ, și au fost executate lucrări de reparații la unitățile de învățământ din municipiul Pitești.

De asemenea, ca și factori de sprijin și intervenție asupra procesului educațional menționăm și instituțiile de învățământ specializate în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice (servicii de informare, consiliere, formare, expertizare și diagnosticare, terapii specifice de recuperare, reabilitare, asistență educațională și integrare), acordate copiilor, cadrelor didactice, părinților pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară în acest sens:¹⁷³

- ▶ Casa Corpului Didactic Argeș
- ▶ Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Argeș.

5.1.3. Calitatea procesului educațional

Potrivit statisticilor puse la dispoziție de *Inspectoratul Școlar Județean Argeș*, în anul școlar 2021 - 2022 SAU 2020 2021 (depinde de situația pe care o deține ISJ) elevii din Municipiul Pitești au obținut ??? de premii și mențiuni la olimpiade și concursuri internaționale, naționale, județene și locale.

Și în anul școlar 2021-2022 învățământul de performanță a reprezentat o constantă a interesului manifestat de elevi, profesori, părinți, conducerea unităților de învățământ, comunitate locală, în sensul concentrării atenției asupra potențialului individului, al creării unui climat optim pentru copiii și tinerii interesați de studiul aprofundat, tinerii înalt abilitați, cu nevoi distincte de dezvoltare.

Deși a fost un an atipic pentru toți, până la data de 11 martie 2020, cand a izbucnit *Pandemia de COVID-19*, elevii piteșteni au participat la competițiile școlare (olimpiade și concursuri) înscrise în calendarul MEC, fazele județene dar și la naționale.

Calendarul de desfășurare a Olimpiadelor și Concursurilor Școlare, la nivel local, județean și național, au determinat o consistență a activităților specifice organizate, activități ce au vizat:

- identificarea - cultivarea - consacrarea talentelor;
- responsabilizarea societății față de capitalul de talent;
- sprijinirea formării continue a profesorilor piteșteni în psihopedagogia excelenței.

Ca un argument al eforturilor susținute în domeniul educației se pot menționa rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii din Pitești la olimpiade și concursuri naționale (peste 90% din totalul premiilor obținute în județ).

¹⁷³ Sursă: Date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Argeș

În ceea ce privește promovabilitatea la **examenul național de Bacalaureat** a elevilor din mun. Pitești în anul școlar 2020-2021, situația se prezintă astfel:

Tab. 5.6. Promovabilitate Bacalaureat în Municipiul Pitești, an școlar 2020-2021

AN ȘCOLAR 2020-2021	
UNITATEA DE PROVENIENȚĂ	PROCENT PROMOVABILITATE(%)
COLEGIUL NAȚIONAL "ION C. BRĂTIANU"	99.44
COLEGIUL NAȚIONAL "ZINCA GOLESCU"	98.97
COLEGIUL NAȚIONAL "ALEXANDRU ODOBESCU"	94.25
COLEGIUL ECONOMIC "MARIA TEIULEANU"	87.73
LICEUL DE ARTE "DINU LIPATTI"	87.5
LICEUL TEORETIC "ION BARBU"	76.68

Aceste performanțe determină concluzia că școala din municipiul Pitești funcționează la standarde medii spre bune, luând în considerare faptul că rata de promovare în prima sesiune a examenului național de Bacalaureat 2021, după soluționarea contestațiilor, a fost de 71,73%, mai mare ca media pe țară (69,8%).

Cu toate acestea se remarcă faptul că mediul în care funcționează unitățile de învățământ din municipiu este relativ eterogen, ceea ce înseamnă că și resursele disponibile sunt eterogene. Unele școli funcționează în comunități în care acționează factori de risc precum sărăcia, șomajul, nivelul scăzut de educație, lipsa resurselor materiale, iar eforturile pe care acestea trebuie să le depună în vederea obținerii de performanțe sunt mult mai mari decât în cazul școlilor care funcționează în comunități cu nivel economic, cultural și educațional ridicat.

Pentru promovarea învățământului de performanță în municipiul Pitești și zona sa urbană funcțională se va urmări în continuare:

- ✓ *Derularea activităților complexe desfășurate cu elevii performeri prin participarea la pregătirea în unitățile școlare din care provin și în centrele de excelență în scopul participării la olimpiadele și concursurile școlare din anul 2021 - 2022.*
- ✓ *Intensificarea parteneriatelor cu edituri, instituții de artă și cultură cu scopul de a asigura o bază materială solidă de pregătire a tinerilor înalt abilitați și cu interes sporit pentru studiul aprofundat;*
- ✓ *Organizarea unor cursuri de formare continuă pentru profesorii cooptați în activitățile specifice în colaborare cu instituțiile abilitate: C.C.D. Argeș, instituții de învățământ superior, organizații non-gurvernamentale etc.;*

- ✓ Popularizarea rezultatelor obținute de elevii argeșeni, cât și a creațiilor științifico-artistice ale acestora, realizate cu prilejul manifestărilor locale prin: reviste, expoziții, colocvii, manifestări omagiale, acordare de distincții.

Abandonul școlar rămâne o preocupare a sistemului educațional, indiferent de nivelul de educație. Unul dintre cei mai importanți indicatori ai eficienței unui sistem de învățământ este **rata abandonului școlar**.

Aceasta relevă puterea sistemului școlar de a cuprinde și menține elevii în interiorul său, de a le asigura accesul și suportul pentru finalizarea cel puțin a nivelului școlar obligatoriu.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Părăsirea sistemului educativ înaintea obținerii unui certificat de studii este un fenomen cu implicații grave asupra dezvoltării personale a elevilor și a șanselor lor de integrare socială și profesională, care duce la reducerea oportunităților de angajare și la creșterea probabilității șomajului, a sărăciei și a excluziunii sociale.

Efectele negative ale abandonului școlar se reflecta atât în plan psihologic individual conducând la o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități, cât și în plan social inducând marginalizarea socială a acestuia prin limitarea dreptului sau la o calificare profesională autentică și la exercitarea unor roluri sociale valorizante pentru personalitatea sa.

Numărul copiilor aflați în situații de risc de abandon școlar/ rata abandonului școlar în județ în perioada 2016-2020:

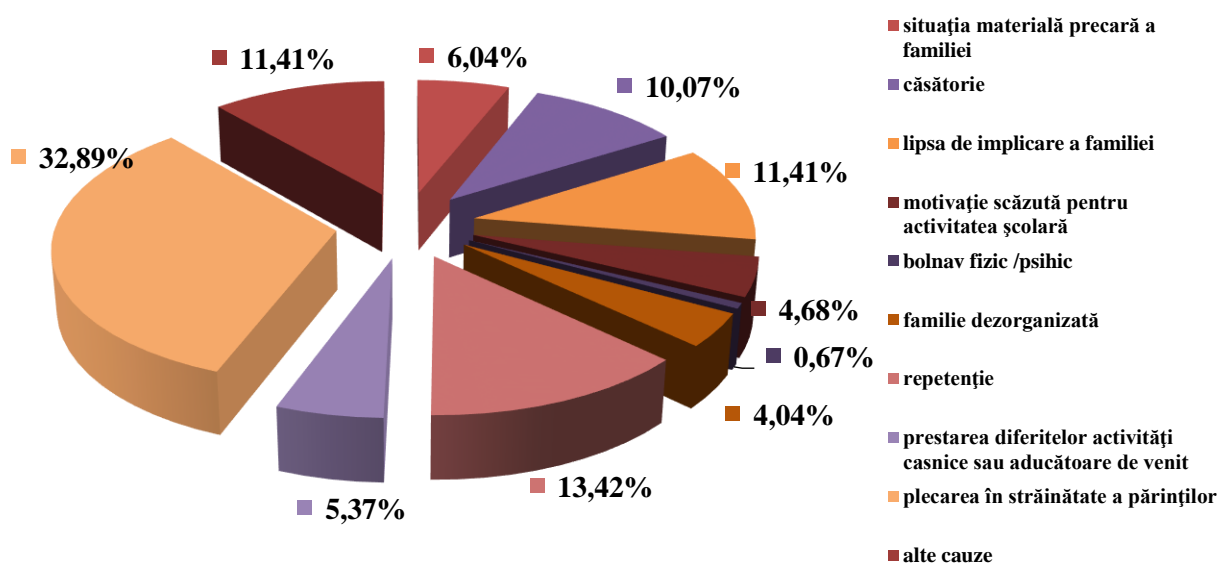
- ✓ **Anul școlar 2016-2017 :**
 - Învățământ primar și gimnazial: 1%
 - Învățământ primar: 1%
 - Învățământ gimnazial: 1,1%
 - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 1,7%
 - Învățământ postliceal și de maiștri: 5,6%
- ✓ **Anul școlar 2017-2018 :**
 - Învățământ primar și gimnazial: 1,1%
 - Învățământ primar: 0,9%
 - Învățământ gimnazial: 1,3%
 - Învățământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 2,4%
 - Învățământ postliceal și de maiștri: 2%
- ✓ **Anul școlar 2018-2019 :**
 - Învățământ primar și gimnazial: 0,9%
 - Învățământ primar: 1%

- Învățăământ gimnazial: 0,8%
- Învățăământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 1,2%
- Învățăământ postliceal și de maiștri: -
- ✓ **Anul școlar 2019-2020 :**
 - Învățăământ primar și gimnazial: 0,7%
 - Învățăământ primar: 0,7%
 - Învățăământ gimnazial: 0,7%
 - Învățăământ secundar ciclul 2 (liceal și profesional): 1,8%
 - Învățăământ postliceal și de maiștri: 4,4%.

La originea abandonului școlar se asociază de cele mai multe ori două sau mai multe **cauze**, care reprezintă factori perturbatori cu impact important asupra activității didactice a elevilor. Corelația acestor factori constituie mediu favorizant pentru abandonul școlar.

La nivelul factorilor școlari, datele anchetei au demonstrat că **rezultatele școlare slabe reprezintă o premisă importantă a riscului de abandon școlar**. Eșecurile repetate, incapacitatea elevilor de a atinge standarde minimale de performanță devin o sursă a atitudinilor de respingere a școlii care conduc la scăderea interesului elevului față de activitatea școlară, repetenția fiind o cauză a abandonului școlar.

Așa cum rezultă din concluziile anterioare, familia și școala sunt principalii agenți de socializare pentru copil, de aceea împreună pot acționa pentru prevenirea și diminuarea absenteismului/abandonului și integrării copiilor care s-au confruntat la un moment dat cu astfel de probleme. Abandonul școlar are implicații majore asupra dezvoltării personale a individului și consecințe pe termen scurt, mediu și lung asupra dezvoltării resurselor umane, a dezvoltării comunităților în general.

Astfel, starea sistemului educațional la nivel municipal este similară celei de la nivel național și regional, principalii factori care au condus la scăderea semnificativă a populației școlare fiind: scăderea natalității, migrația populației, abandonul școlar și scăderea nivelului de trai cauzată de criza economică, precum și participarea redusă a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții.

În concluzie, obiectivele strategice pe care trebuie să le aibă în vedere autoritățile locale din municipiu, în colaborare cu *Inspectoratul Școlar Argeș*, vizează:

- ▶ *stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare a tuturor copiilor din municipiu;*
- ▶ *îmbunătățirea condițiilor de educație a elevilor prin modernizarea/reabilitarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a tuturor instituțiilor de învățământ;*
- ▶ *formarea continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ;*
- ▶ *creșterea ratei de participare la educație și asigurarea egalității șanselor;*
- ▶ *îmbunătățirea ratei succesului pentru elevi;*
- ▶ *orientarea și desfășurarea activității de formare continuă și de perfecționare;*
- ▶ *fundamentarea ofertei educaționale pe baza nevoilor de dezvoltare personală a elevilor și armonizarea acesteia cu evoluția continuă a pieței muncii;*
- ▶ *optimizarea relației școală-comunitate și a parteneriatului internațional;*
- ▶ *modernizarea învățământului profesional și tehnic.*

5.1.4. Egalitatea de șanse - învățământul pentru copii cu cerințe educative speciale

Analiza obiectivă a stării învățământului special și special integrat în anul școlar 2020-2021 evidențiază preocupări majore pentru a asigura copiii/tinerii/elevilor cuprinși în acest tip de educație - fie în învățământul special, fie în învățământul de masă - un anumit tip de educație, adaptat la posibilitățile lor de învățare, mergându-se până la diferențiere și individualizare.

În școlile speciale cadrele didactice sunt majoritar calificate ceea ce a facilitat creșterea calității activității la clasă și individualizarea intervenției în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Țintele strategice ale învățământului special se referă la următoarele aspecte:

- ❖ *inițierea demersurilor necesare pentru organizarea unui spațiu cu dotări corespunzătoare care să permită desfășurarea activităților specifice funcționării centrelor specializate;*
- ❖ *creșterea semnificativă a numărului de copii/tineri cuprinși și menținuți în sistemul de învățământ preșcolar și obligatoriu, indiferent de particularitățile lor psihoindividuale și sociale;*

- ❖ asigurarea suporturilor suplimentare (resurse umane - specialiști și materiale) necesare desfășurării educației de calitate în funcție de potențialul bio-psiho-social al fiecărui copil/tânăr;
- ❖ informarea, consilierea și formarea cadrelor didactice în spiritul schimbării mentalității și al îmbunătățirii activității didactico-educative incluzive;
- ❖ furnizarea de consultanță școlilor argeșene prin specialiști cu competențe în diferite domenii de activitate (mediere școlară, servicii de asistență educațională de sprijin, evaluare psihologică, consiliere psihopedagogică, servicii de terapie logopedică);
- ❖ producerea și furnizarea de materiale educaționale necesare factorilor educaționali;
- ❖ facilitarea accesului la educație al tuturor copiilor și tinerilor din cadrul comunității prin diferite servicii de asistență educațională și terapeutică (consiliere și sprijin educațional, terapii specifice, mediere școlară);
- ❖ creșterea nivelului de implicare a părinților în activități specifice unei relații eficiente: școală - familie - comunitate, ca bază a adaptării școlare și integrării sociale a copiilor/tinerilor.

5.1.5. Formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

Promovarea principiului educației permanente reprezintă pentru România o direcție de acțiune prioritară, dată fiind serioasa ramânere în urmă în privința participării la diferite forme de calificare, recalificare, specializare sau perfecționare profesională (de peste 5 ori sub media UE), ca și de dezvoltare socială și personală.

Preocupările în acest domeniu sunt esențiale pentru dezvoltarea personală, civică și socială, precum și din perspectiva șanselor de obținere a unui loc de muncă mai bine remunerat prin valorificarea rezultatelor învățării dobândite, de la educația timpurie până la studiile post-universitare și alte forme de educație a adulților în contexte formale cât și non-formale sau informale ¹⁷⁴.

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 prezintă situația Eurostat din anul 2019 care relevă faptul că doar 1,3% dintre persoanele ocupate cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au urmat o formă de învățământ sau de formare profesională, în ultimele patru luni, în timp ce media europeană se situează la aproximativ 10,8%. O explicație posibilă este aceea că încă nu există tradiția de a oferi angajaților posibilitatea de formare și/sau dezvoltare a unor abilități, precum cele de operare pe computer. Aceeași sursă menționează că, dacă la nivel european 22% dintre firmele cu cel puțin 10 angajați le oferă acestora cursuri de dezvoltare a abilităților de operare pe computer și internet (TIC), în România acest fenomen se întâlnește în doar

¹⁷⁴ Sursa: *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

5% dintre firme, procent care situează România pe ultimul loc în UE. În cazul întreprinderilor mari (cu peste 250 de angajați), la nivel european mai mult de două treimi dintre acestea oferă asemenea cursuri, în timp ce în România doar 28%¹⁷⁵.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației, atât la nivelul regiunii și județului, cât și al municipiului Pitești. De asemenea, la nivelul întregii regiunii se rețin nivelul scăzut de educație al populației, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut:

- **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14**, dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:
 - *concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;*
 - *eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;*
 - *diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;*
 - *colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială.*
- **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste**, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale, învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;
- **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.

Structura populației pe nivele de educație arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru **crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor** de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație. **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural**,

¹⁷⁵ Sursa:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_04_60&plugi n=1https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/main-tables

În toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural. De asemenea, **diversitatea etnică** caracteristică regiunii impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă. Și **preponderența populației feminine**, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin. **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la: măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural; asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate; măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

Din analiza profilului economic se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, agricultura și industria alimentară. Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- *adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici;*
- *dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici;*
- *asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională;*
- *asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide;*
- *promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți,*
- *adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.*

Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, **datorată migrației externe, un important deficit de forță de muncă**. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.

Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată obligă sistemul de învățământ profesional și tehnic la:

- *anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;*
- *acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor;*
- *abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;*
- *implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii;*
- *parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socioprofesională a absolvenților;*
- *prioritate permanentă a managementului școlar.*

Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- *creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi;*
- *adecvarea calificării cu locul de muncă;*
- *reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii;*
- *recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală;*
- *diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.*

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă trebuie avute în vedere pentru:

- *planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);*
- *identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare;*
- *planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.*

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie

profesională, etc.). Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma;

Situația bazei materiale a unităților școlare reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Planificarea în învățământul profesional și tehnic va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă. Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior. **Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare** și în consecință, se recomandă: monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar); eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc. **Nivelul scăzut al competențelor cheie**, constatat încă de la intrarea în sistem, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- *învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;*
- *programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate);*
- *facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.*

Implicarea școlilor din învățământul profesional și tehnic în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE și să se implice activ în programele de „A doua șansă” (adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare).

În concluzie, **nivelul de trai din Regiunea Sud-Muntenia**, unul dintre cele mai scăzute între toate regiunile de dezvoltare ale României, nivel apreciat prin rata deprivării materiale severe și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE),

este un factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la internate școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.).

Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, **unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate în formarea profesională**, certificată prin inserția socioprofesională a absolvenților. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora ¹⁷⁶.

5.2. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA SANITARĂ

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

ODD 3 - Sănătate și Bunăstare - al Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 are în vedere **reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale, precum și atingerea țintelor propuse pentru anul 2030.**

România prezintă unele particularități specifice în context european din punct de vedere al sănătății populației. Pe de o parte, la indicatorul privind incidența bolilor cardio-vasculare, cancerului sau diabetului, cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate, pe de altă parte, la indicatorul privind rata unor boli infecțioase, tuberculoză sau unele boli cu transmisie sexuală (așa-numitele boli ale sărăciei, specifice unor grupuri sociale defavorizate) cifrele constatate în România se apropie mai mult de cele înregistrate în țările în curs de dezvoltare. Presiunea asupra sistemului medical este accentuată și de fenomenul de îmbătrânire a populației, ca rezultat al unor tendințe demografice nefavorabile (scăderea natalității și emigrarea unei părți însemnate din populația activă, aflată la vârsta reproducerii).

¹⁷⁶ Sursa PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud-Muntenia 2016-2025

România este prinsă într-un proces de schimbare majoră la fel ca în cele mai multe țări din Europa Centrală, sistemul de sănătate din țară fiind subiect de dezbateri aprinse cu privire la direcția reformei în domeniul sănătății, care ar putea avea în vedere printre altele:

- ✓ *mai bună gestionare a finanțelor publice în spitale;*
- ✓ *o mai bună disciplină la nivelul spitalelor;*
- ✓ *stimularea mai bună a spitalelor;*
- ✓ *întărirea mecanismelor de raportare și control;*
- ✓ *introducerea sistemului de coplată a pacientului direct către furnizorul de asistență;*
- ✓ *monitorizarea arieratelor în sectorul sănătate.*

În completarea acestor obiective, ***Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** stabilește direcțiile principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare, cea mai importantă fiind ***”Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii.”***

Dacă ***Orizontul 2020*** a stabilit ca **obiectiv național** ***”Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale Românie.”***, în perspectiva ***Orizontului 2030*** se definește drept **obiectiv național** ***”Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.”***

În urma măsurilor legislative administrative și sociale întreprinse în ultimii ani, s-au realizat unele progrese în dezvoltarea de spitale, policlinici, laboratoare; stabilizarea personalului medical și paramedical, printr-o mai bună remunerare; modernizarea serviciilor de ambulanță și a intervențiilor de urgență; extinderea rețelei de asistență medicală și socială, cu accent pe segmentele vulnerabile sau defavorizate ale populației.

Continuarea reformei sistemului sanitar este strict necesară în scopul creșterii calității vieții și apropierii de indicatorii de sănătate și demografici ai țărilor civilizate, în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate.

5.2.1. Analiza situației actuale

În România există deosebiri semnificative ale situației numărului de unități sanitare între regiunile de dezvoltare și între mediul urban și rural. Astfel, în privința numărului de unități sanitare **Regiunea Sud-Muntenia se situează pe locul V** (după regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest și Sud-Est), deținând 11,45% din totalul unităților sanitare la nivel național (63.080). Numărul total de **unități sanitare** din Regiunea Sud-Muntenia era, în anul 2020, de **7.220** unități, în creștere cu aproape 15,59% față de 2012.

În Regiunea Sud-Muntenia, infrastructura de sănătate are la bază atât unități publice, cât și private, distribuite în teritoriu conform următorului grafic:

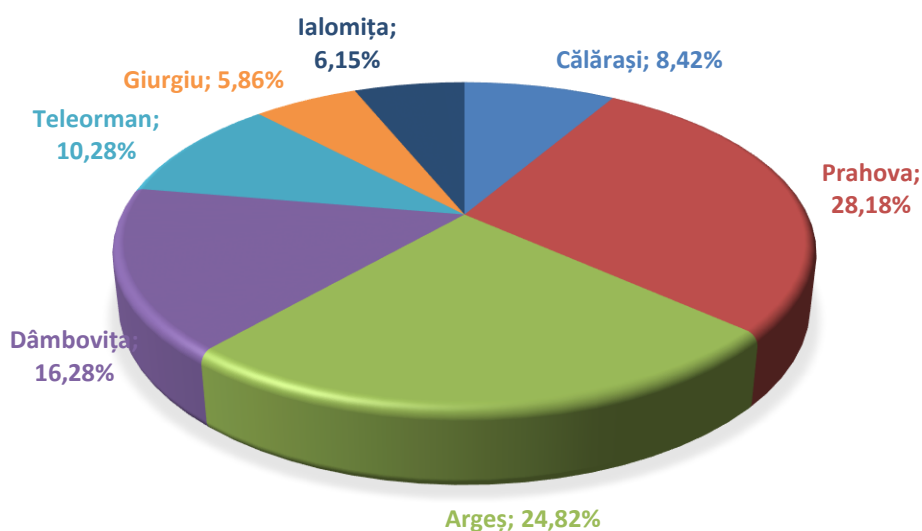

Fig. 5.7. Distribuția unităților sanitare pe județe, Regiunea Sud-Muntenia

În privința evoluției numărului de unități sanitare, se observă că aceasta nu a fost una constantă, ponderea unităților cu proprietate majoritar privată crescând continuu, atât la nivelul regiunii, cât și al județului Argeș.

În anul 2020, la nivelul regiunii Sud-Muntenia, serviciile medicale erau asigurate de un număr de **4.681 de medici, 1.514 medici stomatologi, 1.605 farmaciști și 18.301 cadre sanitare medii**. Se observa o ușoară creștere comparativ cu anul 2019.

Tab. 5.7. Personalul medical în Regiunea Sud - Muntenia în anul 2020 ¹⁷⁷

	Medici	Nr. Medici la 1000 locuitori	Stomatologi	Farmacисти	Personal sanitar mediu
SUD-MUNTENIA	4.681	1,48	1.514	1.605	18.301
Argeș	1.470	2,33	401	315	3.908
Călărași	324	1,06	83	115	1.483
Dâmbovița	552	1,07	236	263	2.814
Giurgiu	306	1,14	74	144	1.091
Ialomița	339	1,19	78	129	1.427
Prahova	1.190	1,52	518	523	5.608
Teleorman	500	1,37	124	116	1.970

Din analiza tabelului 5.7. se poate observa că 31,40% din totalul personalului medico-sanitar își desfășoară activitatea în județul Argeș.

Conform Raportului de țară pe 2019 al Comisiei Europene, sistemul de sănătate se confruntă cu numeroase provocări. Finanțarea redusă și utilizarea ineficientă a resurselor publice limitează eficacitatea sistemului de sănătate. Migrarea în continuare a forței de muncă din acest domeniu a condus la un **deficit considerabil de medici și de asistente medicale**. Infrastructura sistemului de sănătate și prevalența plăților informale constituie în continuare motive de îngrijorare.

De asemenea, persoanele care locuiesc în zonele rurale și grupurile **vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistență medicală**, ceea ce, la rândul său, are un impact negativ asupra stării de sănătate a populației. Înființarea centrelor de asistență medicală de proximitate a întârziat și mai mult, limitând astfel perspectivele de trecere la serviciile de îngrijire medicală ambulatorie.

În domeniul sănătății, **județul Argeș**, ca majoritatea județelor țării, nu se caracterizează prin indicatori foarte buni. Populația îmbătrânită, mortalitatea generală peste media țării, personal medical insuficient, dotarea precară cu aparatură medicală modernă și/sau performantă, toate acestea determină nivelul actual al indicatorilor stării de sănătate.

Astfel, la nivelul județului Argeș, din cele **1.804 unități sanitare**, cel mai mare număr este reprezentat de cabinetele stomatologice (376), urmate de cabinetele medicale de familie (343) și cabinetele medicale de specialitate (320), în timp centre medicale de specialitate (1), centrele de transfuzii (1) și centrele de sănătate și sănătate mintală (2) sunt foarte slab reprezentate. ¹⁷⁸

Pe lângă distribuția inechitabilă, în cazul multora dintre spitalele județene de urgență se înregistrează o acută nevoie de echipamente moderne, cu ajutorul cărora

¹⁷⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁷⁸ Sursa: Institutul Național de Statistică, anul 2021

pot fi tratate afecțiunile complexe de care suferă populația de la nivel urban, dar, mai ales, cea de la nivel rural pentru care accesibilitatea la serviciile medicale spitalicești de urgență reprezintă o problemă, ceea ce relevă nevoia finanțării echipamentelor spitalelor județene de urgență.

În ceea ce privește problemele din **sectorul de sănătate** cu care se confruntă **municipiul Pitești** sunt problemele specifice tuturor/majorității localităților urbane din România, produse în primul rând de subfinanțarea cronică a acestui sector de activitate. Spre deosebire de județ, municipiul Pitești se caracterizează prin indicatori mai buni ai stării de sănătate, datorită accesibilității populației la serviciile medicale, datorită nivelului de trai crescut al locuitorilor orașului comparativ cu populația județului și datorită implicării autorităților locale în rezolvarea problemelor populației municipiului Argeș.

Accesul la serviciile de sănătate, alături de aspecte socio-economice, culturale sau de mediu reprezintă elemente ce influențează starea de sănătate a populației. Calitatea serviciilor sanitare este condiționată de infrastructura specifică, de numărul personalului specializat, dar și de nivelul de salarizare din domeniu. Accesul la serviciile medicale este inegal ca urmare a diferențelor economice (costul tratamentului și al transportului), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitate a serviciilor sanitare.

În ceea ce privește **indicatorii stării de sănătate în municipiul Pitești** situația se prezintă astfel:

Natalitatea

Natalitatea este frecvența nașterilor de copii vii în cadrul unei populații, reprezentată prin raportul dintre numărul de nașteri dintr-un an și efectivul populației, exprimat în promile. Natalitatea este elementul dinamic, activ al bilanțului natural și cunoaște o mai mare variabilitate în spațiu și timp, întrucât poate fi mai ușor de controlat și de influențat decât mortalitatea.

Tab. 5.8. Rata brută de natalitate la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021¹⁷⁹

UM	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Rata brută a natalității	8,55‰	8,40‰	8,91‰	8,64‰	8,63‰	7,73‰	6,80‰
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI							
Rata brută a natalității	9,61‰	9,17‰	9,53‰	9,07‰	9,50‰	7,83‰	7,42‰

¹⁷⁹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

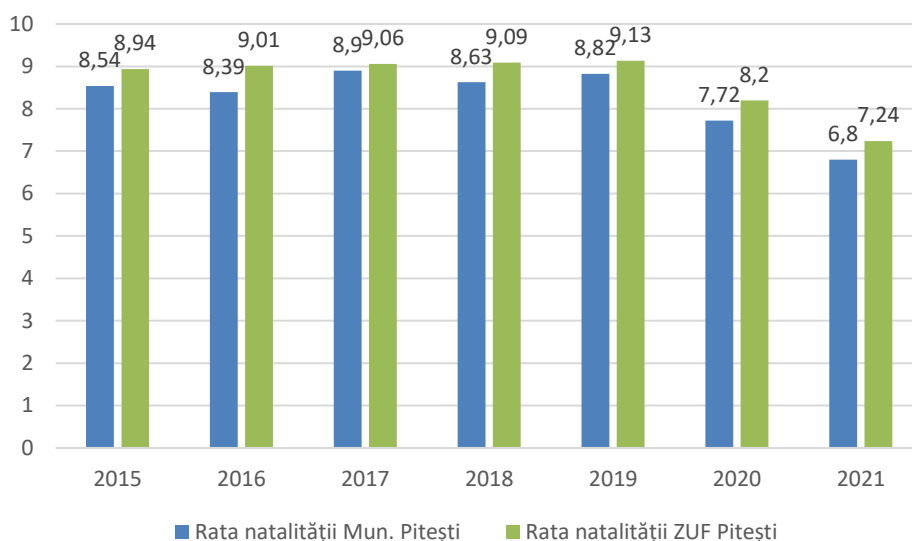

Fig. 5.8. Natalitatea în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021

Reprezentarea grafică indică faptul că **rata brută de natalitate** în municipiul Pitești înregistrează o evoluție fluctuantă, dar cu tendință descrescătoare de la un an la altul, datorată numărului în scădere de născuți vii, mai ales în anii pandemici 2020-2021. Situația este diferită la nivelul întregii zone funcționale, în sensul în care indicatorul prezintă un trend ascendent (cu excepția anilor afectați de *Pandemia Covid-19*) pe fondul faptului că în mediul rural numărul nașterilor a crescut în perioada analizată.

Totodată, în anul 2021, indicatorul înregistrat **în municipiul Pitești**, respectiv **ZUF Pitești**, are o valoare de **6,80%** de locuitori, respectiv **7,24%** sub valoarea medie a țării (8,5% de locuitori).

Mortalitatea

După cum se poate observa în analiza de mai jos, întreaga zonă urbană funcțională înregistrează per ansamblu o **evoluție ascendentă a ratei brute de mortalitate în perioada 2015-2021**. De asemenea, se observă faptul că în anul 2021 **rata brută de mortalitate** a atins cea mai mare valoare atât la nivelul municipiului Pitești (**12,62%**), cât și al întregii zone funcționale (**12,51%**).

Tab. 5.9. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021¹⁸⁰

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Decedați - număr	1.445	1.443	1.496	1.567	1.502	1.962	2.149
Populație stabilă - număr	177.097	175.985	175.365	174.593	173.629	172.400	117.504
Rata brută de mortalitate	8,15‰	8,20‰	8,53‰	8,98‰	8,65‰	11,38‰	12,62‰
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI							
Decedați - număr	2.344	2.393	2.402	2.498	2.456	3.149	3.450
Populație stabilă - număr	280.135	279.727	279.659	279.344	278.782	277.955	275.661
Rata brută de mortalitate	8,36‰	8,55‰	8,58‰	8,94‰	8,8‰	11,32‰	12,51‰

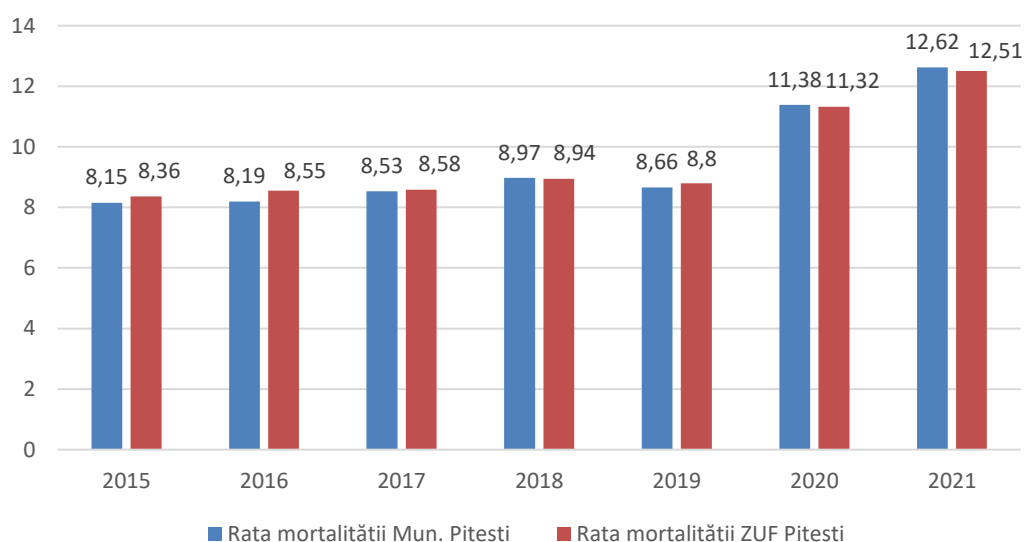

Fig. 5.9. Rata mortalității în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021

Aceste creșteri ale indicatorului pot fi explicate prin creșterea ponderii persoanelor vârstnice de la an la an, dar și prin scăderea numărului populației datorită fenomenului de migrație, precum și a *Pandemiei Covid-19* din anii 2020-2021.

Principalele cinci cauze de deces la nivelul municipiului Pitești și zonei sale funcționale se suprapun peste cauzele de deces de la nivelul țării și anume: **bolile cardiovasculare, tumorile, bolile respiratorii, bolile digestive, accidentele.**

Factorii de risc implicați în producerea acestor patologii sunt: stilul de viață (alimentație necorespunzătoare, fumat, stress, sedentarism), adresabilitatea scăzută

¹⁸⁰ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

a populației la serviciile medicale în stadiile incipiente ale bolii, etc. Potrivit *Comisiei Europene*, factorii de risc comportamentali sunt răspândiți și reprezintă o amenințare serioasă la adresa sănătății populației. **Alimentația deficitară și lipsa activității fizice** sunt preocupări majore. Deși ratele de **obezitate** la adulți sunt printre cele mai scăzute din UE, nivelurile excesului de greutate și ale obezității în rândul copiilor au crescut semnificativ în ultimii ani. Peste 30% dintre bărbați fumează (dar procentul la femei este de numai 8%), iar **fumatul** regulat în rândul adolescenților se situează, de asemenea, la un nivel ridicat. **Consumul de alcool** este ridicat, 50% din bărbați consumând episodic alcool în exces în mod regulat.

În ceea ce privește **speranța de viață la naștere**, în România a crescut cu mai mult de patru ani în perioada 2000-2017 (de la 71,2 ani la 75,3 ani), aceasta rămânând printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană și cu aproape șase ani sub media UE, conform unui raport publicat de Comisia Europeană.

Totodată, există o disparitate de gen majoră, femeile trăind în medie cu șapte ani mai mult decât bărbații (71,7 ani comparativ cu 79,1 ani). Discrepanțele în rândul femeilor sunt mult mai puțin accentuate - aproximativ patru ani, o valoare aproximativ identică cu cea înregistrată pe teritoriul UE.

De asemenea, există inegalități pronunțate în ceea ce privește speranța de viață în funcție de nivelul de studii, în special pentru bărbați. Astfel, bărbați cu niveluri scăzute de studii la vârsta de 30 de ani trăiesc în medie cu 10 ani mai puțin decât cei cu studii superioare, valoare considerabil mai ridicată decât media UE de 7,6 ani.

Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă reprezintă un indicator specific de măsurare și descriere a stării de sănătate a copiilor și în același timp este considerat ca unul dintre cei mai sensibili indici ai nivelului de trai și stării de sănătate ai unei populații.

Conform raportului *"Romania - Profilul de țară din 2020 în ceea ce privește sănătatea"*, România are una dintre **cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din UE** - 6,7 la 1 000 de născuți vii, comparativ cu media UE de 3,6 în 2017. Echipamentele medicale insuficiente și deficitul de medici pot contribui la explicarea acestei cifre.

Rata de mortalitate infantilă la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești prezintă o evoluție fluctuantă pe perioada analizei, remarcându-se însă o scădere a ratei mortalității în rândul nou-născuților începând cu anul 2019.

Tab. 5.10. Rata de mortalitate infantilă la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021 ¹⁸¹

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Decedați sub un an - număr	8	10	6	10	10	3	4
Născuți vii - număr	1.514	1.478	1.562	1.508	1.498	1.332	1.158
Rata de mortalitate infantilă	5,28‰	6,77‰	3,84‰	6,63‰	6,68‰	2,25‰	3,45‰
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI							
Decedați sub un an - număr	13	17	11	15	12	7	8
Născuți vii - număr	2.506	2.523	2.535	2.540	2.547	2.281	1.997
Rata de mortalitate infantilă	5,18‰	6,73‰	4,33‰	5,90‰	4,71‰	3,06‰	4,00‰

Nivelul mortalității infantile este fundamental controlat de către factori sociali, politici și economici, calitatea serviciilor medicale având un impact secundar. Astfel, declinul semnificativ al mortalității infantile este determinat atât de progresele înregistrate în ocrotirea sănătății, cât și în celelalte domenii ale vieții umane, cum ar fi: alimentația, igienizarea mediului de viață, producția de masă a medicamentelor, a vaccinurilor, educarea populație, etc.

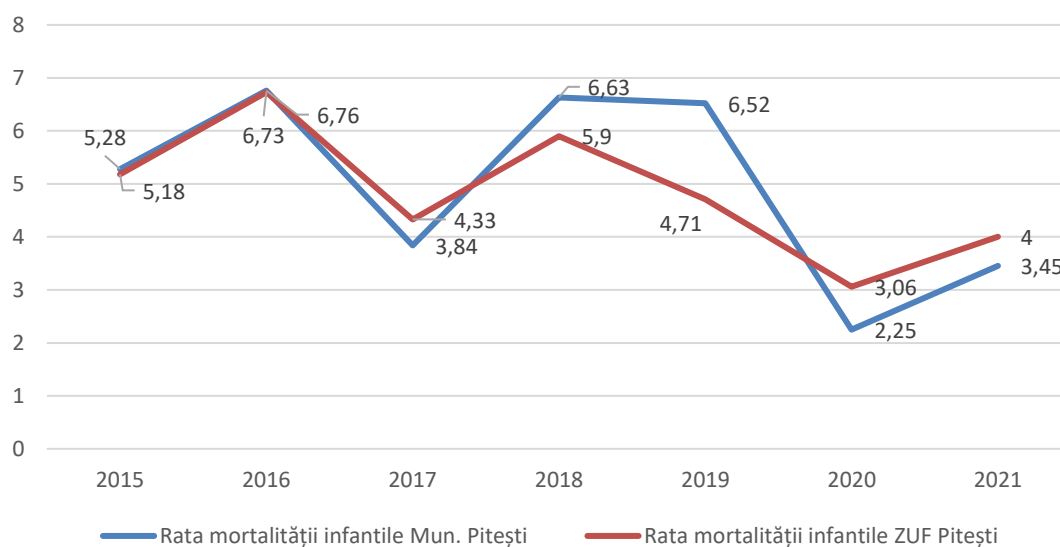

Fig. 5.9. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021

¹⁸¹ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Sporul natural

Din graficul și situația tabelară de mai jos se poate observa că, la nivelul **municipiului Pitești și a zonei sale funcționale** se menține un **spor natural pozitiv** în cea mai mare parte a intervalului, cu excepția anilor pandemici 2020-2021.

Cu toate acestea, diferența dintre natalitate și mortalitate tinde să se mărească, o **valoare negativă a sporului natural reflectând o scădere naturală a populației**. Cu toate acestea, valoarea observată a sporului natural, s-ar putea să prezinte diferențe față de valoarea reală, întrucât numărul născuților vii înregistrați în municipiul Pitești rezultă prin însumarea născuților vii ale căror mame au domiciliul stabil în orașul Pitești, și a născuților vii ale căror mame nu locuiesc în orașul Pitești, ci în zonele învecinate orașului, dar care se adresează pentru naștere serviciilor medicale municipale (din cauza accesibilității scăzute la servicii specifice de obștească și neonatologie în zonele rurale).

Tab. 5.11. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale, 2015-2021 ¹⁸²

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	8,15‰	8,19‰	8,53‰	8,97‰	8,66‰	11,38‰	12,62‰
Născuți la 1000 locuitori	8,54‰	8,39‰	8,90‰	8,63‰	8,82‰	7,72‰	6,80‰
Sporul natural	0,39	0,20	0,37	-0,34	0,16	-3,66	-5,82
ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ PITEȘTI							
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	8,36‰	8,55‰	8,58‰	8,94‰	8,80‰	11,32‰	12,51‰
Născuți la 1000 locuitori	8,94‰	9,01‰	9,06‰	9,09‰	9,13‰	8,20‰	7,24‰
Sporul natural	0,58	0,46	0,48	0,15	0,33	-3,12	-5,27

¹⁸² Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

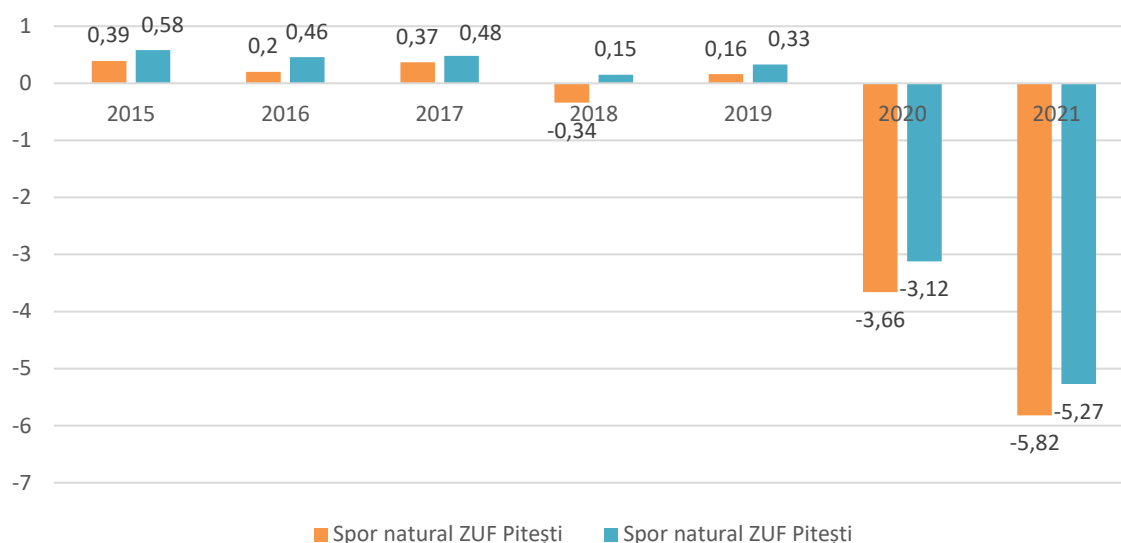

Fig. 5.10. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021

5.2.2. Structura și evoluția unităților sanitare

În municipiul Pitești există unități din rețeaua de sănătate de interes regional, municipal și local. Din categoria unităților de interes regional fac parte *spitalul județean, dispensarele medicale, policlinicile și farmaciile.*

Activitatea în acest domeniu este evidențiată prin următoarele date, aferente municipiului Pitești, puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică* la nivelul anului 2021: **în sectorul public** există un număr de **1.340 paturi** în cele 3 spitale din Pitești și **269 de paturi în sectorul privat**, în centre de sănătate cu paturi pentru internare continuă sau pentru cazuri de zi, în centre de diagnostic și tratament cu paturi de spital și în puncte de lucru ale centrelor de dializă.

În ceea ce privește **personalul medical** la nivelul anului 2021, în sectorul public sunt 377 de medici și 6 medici de familie, în sectorul privat sunt 447 medici și 95 medici de familie. De asemenea, în sectorul public sunt înregistrați 12 farmaciști, 18 stomatologi, 1.379 angajați ca personal mediu sanitar, iar în sectorul privat 90 farmaciști, 258 stomatologi și 714 salariați personal mediu sanitar.

Starea de sănătate a populației este determinată pe de o parte de accesul la sănătate, dat de factorii genetici, de mediu, de dezvoltare economică sau socio-

culturali, iar pe de altă parte de accesul la serviciile de sănătate, care depinde aproape în totalitate de infrastructura sanitară. Sistemul medical din municipiul Pitești cuprinde atât infrastructură de sănătate publică, cât și privată.

Situația completă a unităților sanitare din Municipiul Urgență Pitești, în anul 2021, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.12. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Pitești¹⁸³

Categoriile de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Spitale	Proprietate publică	3	3	3	3	3	3	3
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	3	3	3	3	3	3	3
Dispensare medicale	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	1
Centre de sănătate mintală	Proprietate publică	2	2	2	2	2	2	2
Centre medicale de specialitate	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	1
Centre de dializă	Proprietate publică	-	-	-	-	-	1	1
Cabinete medicale școlare	Proprietate publică	48	48	48	48	48	49	50
Cabinete medicale studențești	Proprietate publică	2	2	2	2	2	2	1
Cabinete medicale de familie	Proprietate publică	1	-	-	-	-	-	-
Cabinete stomatologice	Proprietate publică	-	-	-	-	-	-	-
Farmacii	Proprietate publică	7	6	6	6	6	6	6
Puncte farmaceutice	Proprietate publică	-	2	2	1	-	-	-
Laboratoare medicale	Proprietate publică	26	23	23	23	23	24	24
Centre de transfuzie	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	1

Astfel, se observă că în ultimii 5 ani numărul de unități sanitare proprietate publică a rămas relativ constant, cu excepția laboratoarelor medicale și a farmaciilor (al căror număr a scăzut începând din anul 2016).

Evoluția infrastructurii private de sănătate pe aceeași perioadă este evidențiată în tabelul următor:

Tab. 5.13. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Pitești¹⁸⁴

Categoriile de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Spitale	Proprietate privată	5	5	5	3	3	2	2
Ambulatorii de specialitate	Proprietate privată	1	1	-	-	-	-	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate privată	1	1	1	1	1	1	1
Centre medicale de specialitate	Proprietate privată	4	4	7	-	-	-	-
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	Proprietate privată	-	-	-	3	5	5	4
Puncte de lucru ale centrelor de dializă	Proprietate privată	-	-	-	-	1	1	1
Cabinete medicale de medicină generală	Proprietate privată	45	45	48	34	34	34	34

¹⁸³ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

¹⁸⁴ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Cabinete medicale de familie	Proprietate privată	111	111	90	95	96	96	94
Cabinete stomatologice	Proprietate privată	242	260	233	216	230	232	254
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	189	205	213	223	222	225	237
Farmacii	Proprietate privată	57	43	54	55	56	47	46
Puncte farmaceutice	Proprietate privată	34	43	78	79	79	91	92
Laboratoare medicale	Proprietate privată	13	18	19	19	20	22	22
Laboratoare de tehnică dentară	Proprietate privată	32	35	26	23	23	23	24

Analizând evoluția numărului de unități sanitare, din municipiul Pitești, în perioada 2015 - 2021, se observă că acestea au avut o evoluție diferită, în sensul că sistemul privat s-a dezvoltat în defavoarea sistemului public, numărul acestora crescând de la 727 unități în anul 2015 la 820 unități în anul 2021.

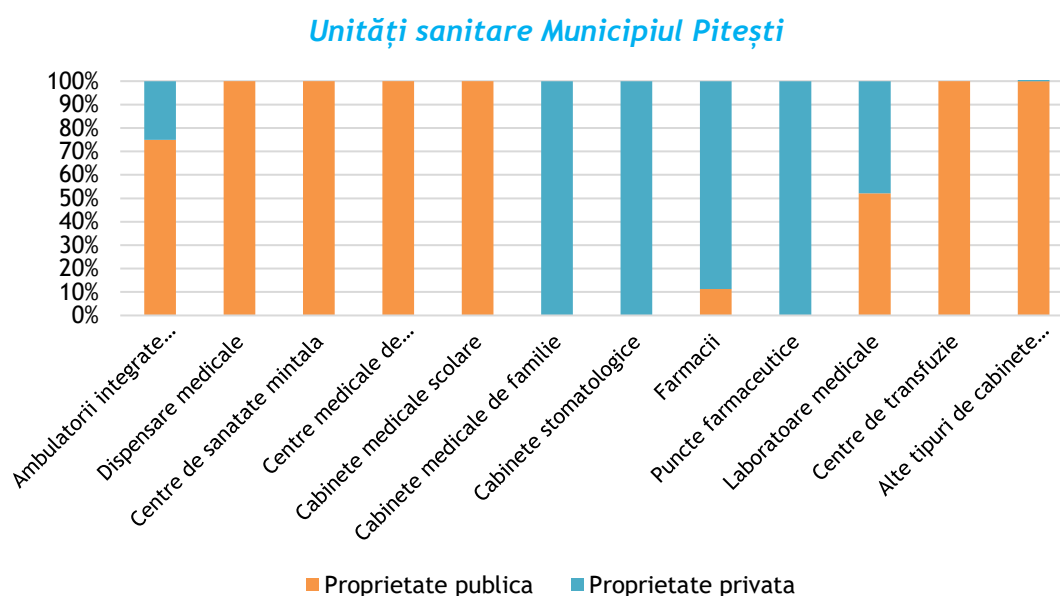

Fig. 5.11. Unități sanitare în Municipiul Pitești, anul 2021 ¹⁸⁵

După cum se observă și din graficul de mai sus, reprezentând cumulat unitățile sanitare publice și private pentru anul 2021, serviciile medicale private au o pondere mult mai mare decât cele publice în ceea ce privește: cabinetele medicale de familie, cabinetele stomatologice, farmaciile, punctele farmaceutice. În schimb, în proprietate exclusiv publică se află: dispensarele medicale, centrele de sănătate mintală, centrele medicale de specialitate, cabinetele medicale școlare, centrele de transfuzie, alte tipuri de cabinete medicale.

Dacă ne referim la **infrastructura sanitară existentă în celelalte localități ale Zonei Funcționale Urbane Pitești**, aceasta se prezintă astfel:

¹⁸⁵ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Tab. 5.14. Structura unităților sanitare proprietate publică și privată din ZUF Pitești (fără Mun. Pitești) ¹⁸⁶

Categoriile de unități sanitare	Forma de proprietate	Localități ZUF	Număr
Spitale	Proprietate publică	Oraș Costești	1
		Oraș Mioveni	2
		Oraș Ștefănești	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	Oraș Costești	1
		Oraș Mioveni	2
Dispensare medicale	Proprietate publică	Oraș Costești	1
Cabinete medicale de medicină generală	Proprietate privată	Oraș Costești	1
		Oraș Mioveni	1
		Oraș Ștefănești	1
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	Oraș Costești	5
		Oraș Mioveni	13
		Comuna Bradu	1
		Comuna Mărăcineni	1
Cabinete medicale școlare	Proprietate publică	Oraș Costești	3
		Oraș Mioveni	5
		Oraș Ștefănești	2
Cabinete medicale de familie	Proprietate publică	Oraș Mioveni	1
		Oraș Mioveni	6
		Oraș Ștefănești	16
		Oraș Costești	7
		Comuna Albota	3
		Comuna Băbana	2
		Comuna Bascov	4
		Comuna Bradu	4
		Comuna Budeasa	3
		Comuna Mărăcineni	2
		Comuna Moșoaia	1
Comuna Oarja	1		
Cabinete stomatologice	Proprietate publică	Oraș Mioveni	1
	Proprietate privată	Oraș Costești	1
		Oraș Mioveni	15
		Oraș Ștefănești	2
		Comuna Albota	1
		Comuna Bascov	2
Comuna Moșoaia	1		
Farmacii	Proprietate publică	Oraș Costești	1
		Oraș Mioveni	2
		Oraș Ștefănești	1
	Proprietate privată	Oraș Costești	3
		Oraș Mioveni	8
		Oraș Ștefănești	3
		Comuna Bascov	10
Comuna Bradu	5		

¹⁸⁶ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

		Comuna Budeasa	1
		Comuna Moșoaia	2
		Comuna Oarja	1
Puncte farmaceutice	Proprietate publică	Oraș Mioveni	1
	Proprietate privată	Oraș Costești	2
		Oraș Mioveni	18
		Oraș Ștefănești	3
		Comuna Albota	1
		Comuna Bascov	2
		Comuna Bradu	4
		Comuna Mărăcineni	2
		Comuna Oarja	1
		Laboratoare medicale	Proprietate publică
Oraș Mioveni	8		
Oraș Ștefănești	4		
Proprietate privată	Oraș Costești		1
	Oraș Mioveni		2
Laboratoare de tehnică dentară	Proprietate privată	Oraș Costești	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publică	Oraș Mioveni	1

Disparitățile în accesul la serviciile sanitare apar din cauza diferențelor etnice, economice (coplăți, costurile tratamentelor și transportului, timpii de așteptare, etc.), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitatea inegală a serviciilor de același tip. De asemenea, nivelul scăzut al calității serviciilor medicale este determinat de calitatea precară a infrastructurii specifice, de numărul redus al personalului medical specializat, dar și de nivelul de salarizare, în continuare foarte redus în acest domeniu.

5.2.3. Structura și evoluția personalului medical

Datele privind personalul medical creează o imagine a resurselor umane disponibile să ofere asistență medicală pentru populație.

Evoluția personalului medical din Municipiul Pitești este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 5.15. Personalul medical pe categorii din Municipiul Pitești ¹⁸⁷

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Medici – proprietate publică – persoane total	351	377	358	366	377	382	377
Medici – proprietate privată – persoane total	460	423	408	410	427	434	447
Medici de familie – proprietate publică – persoane total	14	9	7	5	5	6	6

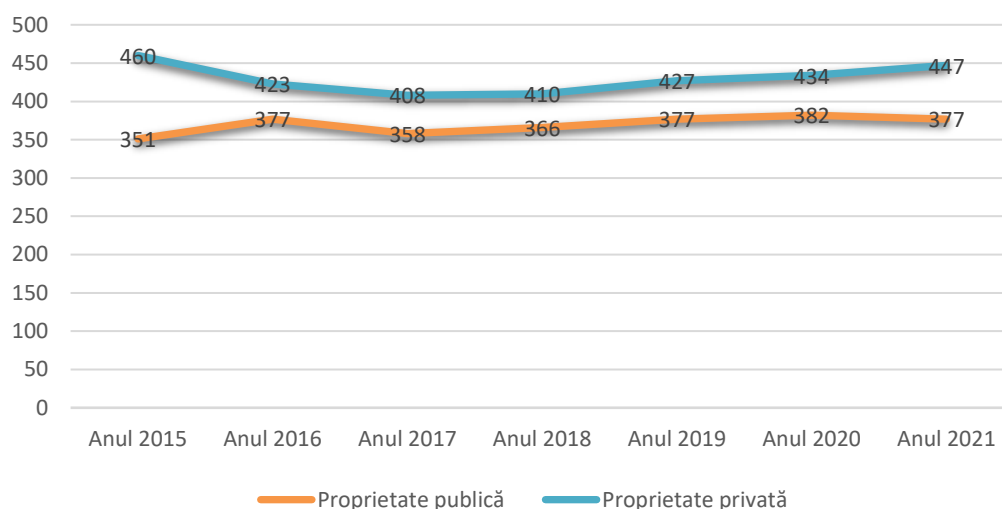
¹⁸⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

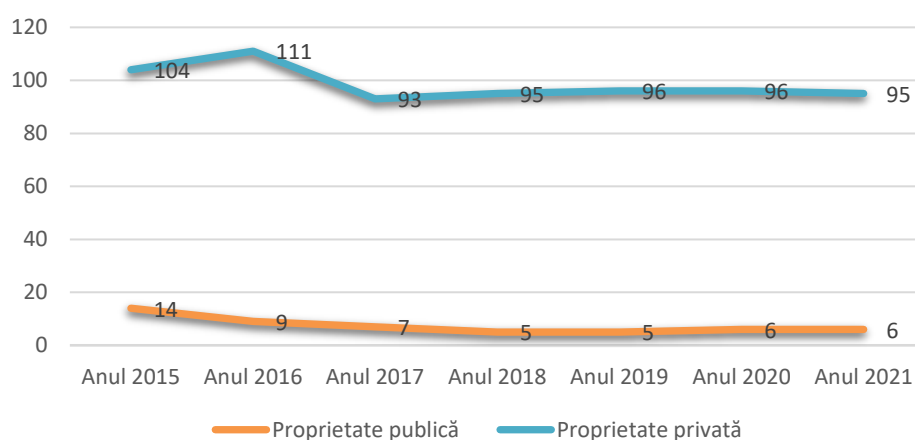
Medici de familie – proprietate privată – persoane	104	111	93	95	96	96	95
Stomatologi – proprietate publică - persoane	18	17	16	15	17	18	18
Stomatologi – proprietate privată - persoane	245	263	234	216	230	236	258
Farmaciiști – proprietate publică - persoane	11	10	11	10	9	9	12
Farmaciiști – proprietate privată - persoane	92	87	90	91	92	90	90
Personal mediu sanitar – proprietate publică persoane	1.268	1.253	1.275	1.278	1.300	1.378	1.379
Personal mediu sanitar – proprietate privată persoane	455	616	571	627	695	697	714

Pentru evidențierea evoluției personalului medical pe cele două tipuri de proprietate a infrastructurii (public/privat), datele din tabel au fost transpuse în graficele următoare ¹⁸⁸:

MEDICI

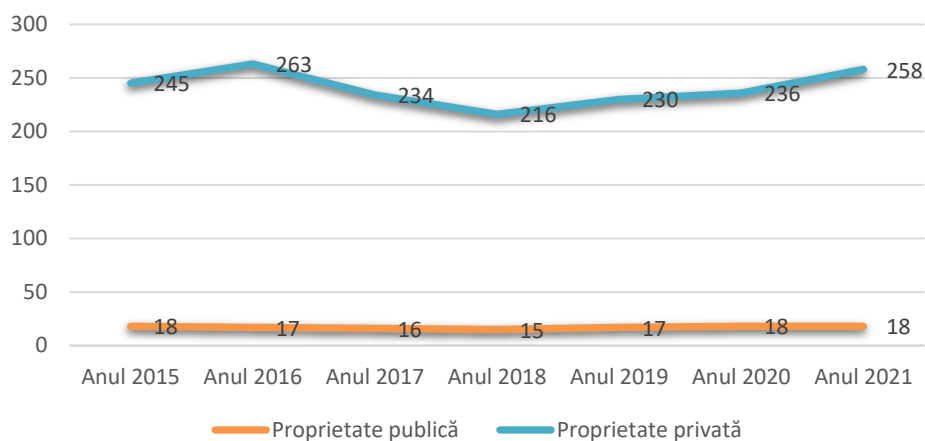
MEDICI DE FAMILIE

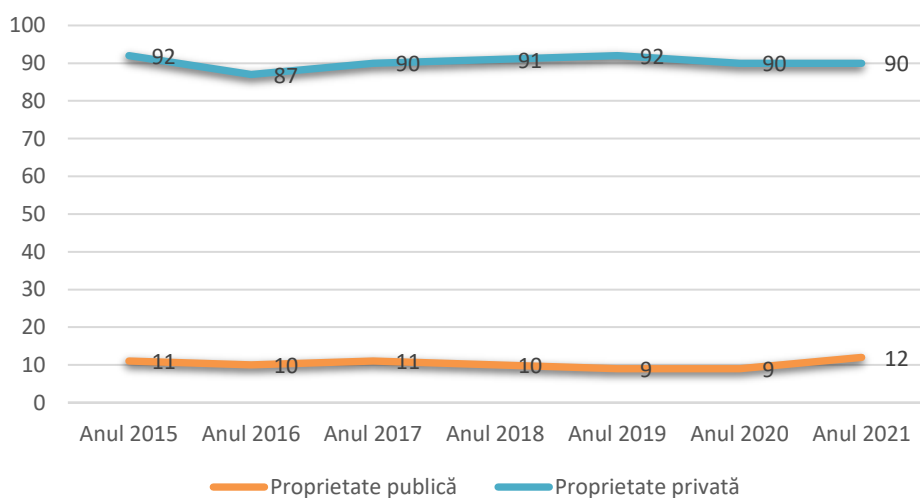
¹⁸⁸ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

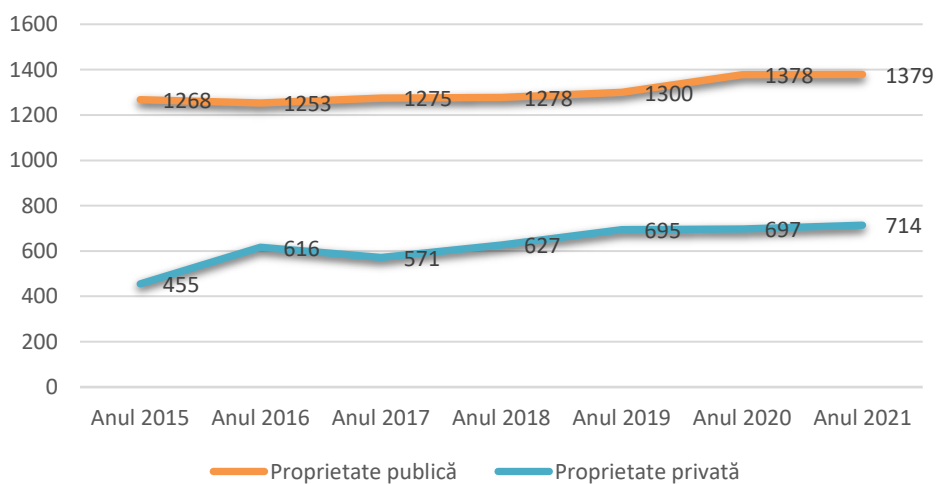
STOMATOLOGI

FARMACIȘTI

PERSONAL MEDIU SANITAR

După cum se observă, există un număr mai mare al personalului medical în sectorul public doar în ceea ce privește personalul sanitar mediu, acest fapt datorându-se existenței spitalului județean, tendința fiind de creștere a acestui indicator în perioada 2015-2021. Pentru indicatorul medici, se constată o creștere a personalului care activează în domeniul public în perioada 2015-2020, urmată de o scădere în anul 2021, tendință opusă personalului echivalent din sectorul privat, care a înregistrat descreștere în perioada 2015-2020, urmată de o creștere în anul 2021.

Pentru medicii de familie, atât personalul din domeniul privat, cât și personalul din domeniul public, a avut un trend descendent, personalul din cadrul cabinetelor stomatologice din mediul privat a crescut, iar cel din sistemul public a rămas relativ constant, în timp ce farmaciștii se mențin aproximativ în același număr în perioada 2015-2021.

În concluzie, sistemul medical din municipiul Pitești este mediu dezvoltat în ceea ce privește numărul de unități spitalicești, înregistrând totodată o scădere a medicilor care activează în unități medicale din sectorul privat. Astfel, investițiile în sănătate trebuie continuate și chiar intensificate, în vederea asigurării dotării cu aparatură medicală, precum și pentru intervenții de reabilitare și modernizare. Sectorul medical privat este în continuă dezvoltare, cu o creștere în ceea ce privește infrastructura începând cu anul 2016. Pe de altă parte, în ceea ce privește personalul medical, se constată o creștere semnificativă a numărului de personal sanitar mediu, o relativă stagnare în categoria personalului din cadrul stomatologiilor din sectorul public și o scădere a personalului din celelalte categorii (medici, medici de familie, farmaciști, stomatologi).

Elementele care vor sta la baza propunerilor de investiții în sănătate se regăsesc în analiza de oportunitate realizată pentru acest domeniu.

Municipiul Pitești concentrează cea mai mare parte a dotărilor pentru sănătate și asistență socială a județului Argeș, oferind servicii diversificate. După cum am menționat, în Municipiul Pitești funcționează trei spitale:

- ❖ *Spitalul Județean de Urgență Pitești*
- ❖ *Spitalul de Pediatrie Pitești*
- ❖ *Spitalul Militar de Urgență "Dr. Ion Jianu" Pitești.*

În municipiul Pitești, ca și în restul țării, după anul 1990, domeniul ocrotirii sănătății a cunoscut prefaceri profunde:

- ▶ *aparitia inițiativei private prin înființarea de cabinete și laboratoare particulare;*
- ▶ *organizarea asistenței sanitare pentru populație prin medici de familie;*
- ▶ *înființarea unor societăți comerciale care au ca obiect de activitate preocupări medicale precum distribuția de medicamente, recoltarea și condiționarea*

plantelor medicale, întreținerea și distribuirea aparaturii și echipamentelor sanitare.

SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ PITEȘTI acordă servicii de spitalizare continuă, servicii ambulatorii de specialitate, servicii de spitalizare de zi sau servicii paraclinice. Ambulatoriul integrat al Spitalului Județean de Urgențe Pitești cuprinde următoarele cabinete: cardiologie, chirurgie generală, chirurgie dentoalveolară, chirurgie plastică și microchirurgie reconstructivă, endocrinologie, medicină internă, neurologie, obstetrică-ginecologie, oftalmologie, ORL, ortopedie și traumatologie, psihiatrie, ortodonție, urologie, dermatologie, nefrologie, hematologie, psihologie, alergologie și imunologie clinică, laborator tehnic dentară, medicina muncii, recuperare, medicină fizică și balneologie, neurochirurgie, reumatologie, cabinet boli infecțioase, compartiment endoscopie bronșică, cabinet pneumologie, cabinet chirurgie vasculară și cabinet gastroenterologie.

Spitalul Județean de Urgențe Pitești este unitate sanitară cu paturi, categoria III, cu profil de urgență, de utilitate publică, cu personalitate juridică, proprietate publică, care asigură servicii medicale, raspunzând, potrivit legii pentru calitatea actului medical, pentru respectarea condițiilor de cazare, igienă, alimentație și de prevenire a infecțiilor nozocomiale, ce determină prejudicii cauzate pacienților, stabilite de către organele competente, conform normelor aprobate prin Ordin al Ministrului Sănătății.

Alte **structuri funcționale ale SJU Pitești** sunt:

- ◆ **Unitatea de Primiri Urgențe (UPU - SMURD)** și un *cabinet de medicină dentară de urgențe*, *Centrul de hemodializă* cu 20 de aparate și spitalizare de zi (20 de paturi);
- ◆ **Blocul operator central** (chirurgie generală, chirurgie plastică, obstetrică-ginecologie, urologie, neurochirurgie, urgențe medico-chirurgicale ortopedie și traumatologie);
- ◆ **Bloc operator-oftalmologie, 2 săli de operații** (O.R.L. și urgențe), **Centrul de Sănătate Mintală** staționar de zi, 80 de locuri, **Cabinete de planificare familială și asistență socială**;
- ◆ **Laborator de analize medicale**;
- ◆ **Serviciul de anatomie patologică** (citologie, histopatologie, prosectura);
- ◆ **Laborator radiologie și imagistică medicală**;
- ◆ **Laborator recuperare, medicină fizică și balneologie** (bază de tratament);
- ◆ **Laborator angiografie și cardiologie intervențională**;

- ◆ Laborator radioterapie;
- ◆ Serviciul medicină legală;
- ◆ Serviciul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale;
- ◆ Cabinet diabet zaharat, nutriție și boli metabolice;
- ◆ Cabinet oncologie medicală;
- ◆ Dispensar PNF;
- ◆ Cabinet medicină sportivă;
- ◆ Serviciul de Management al Calității Serviciilor Medicale;
- ◆ Compartimentul de internări, compartimentul religios;
- ◆ Garderobă, spălătorie, aparatul funcțional.

Spitalul Județean de Urgență din Pitești este cea mai mare și mai importantă unitate medicală din județul Argeș și este dedicat menținerii sănătății, demnității și calității vieții tuturor celor pe care îi servește. Acest lucru se realizează prin tratamente medicale oferite cu profesionalism și eficiență și care contribuie la creșterea continuă a performanței actului medical. Unitatea de primire urgențe (UPU), recent modernizată, este dotată cu tehnică medicală de mare performanță conform celor mai înalte standarde medicale de primă intervenție.

SPITALUL DE PEDIATRIE PITEȘTI asigură asistență medicală pentru copii între 0-18 ani. Spitalul oferă servicii de ambulatoriu de specialitate și servicii spitalicești, consultații, tratament, chirurgie și ortopedie infantilă, investigații de laborator, analize medicale, laborator de radiologie și imagistică medicală, C.T. și R.M.N.

Unitatea are o capacitate de 411 paturi din care: 271 paturi pentru spitalizare continuă, 25 de paturi spitalizare de zi și 115 paturi pentru însoțitorii copiilor până la 3 ani. În cursul unei perioade de 12 luni au fost consultați în camera de gardă și CPU un număr de 33800 pacienți, din care au fost internați un număr de 22000 pacienți care au beneficiat de cca. 216000 investigații paraclinice (analize medicale și investigații de radiologie și imagistică medicală), majoritatea fiind externați în stare de vindecare, cazurile mai grave, în număr de 160 fiind transferate către alte spitale cu care unitatea colaborează.

Pentru serviciile oferite spitalul are în dotare aparatură și echipamente medicale de medie și înaltă performanță constituită pe **componente funcționale**, astfel:

- ◆ **Laboratorul de radiologie și imagistică medicală:** 1 aparat Radiodiagnostic Radiografii, 1 aparat Rongen Diagnostic Tip MRS PHILIPS, Echipament de

imagistica prin rezonanța magnetică de 1,5T Signa Explorer, Echipament de Radiologie Grafie/Scopie, Ecograf Doppler color, 2 Ecograf multidisciplinar, Ecograf pentru utilizare multiplă, Computer Tomograf 16 slice-uri;

- ◆ **Laboratorul de analize medicale:** 3 analizoare de hematologie, 3 analizoare biochimie; 1 analizor automat imunologie, analizor de gaze și ioni, analizor de microbiologie, analizor gaze sanguine, analizor ionselectiv Easy Lyte Calcium Na/K/Ca/pH, analizor stripuri urina H 50, cuagulometru cu 2 canale;
- ◆ **Secția ATI** este dotată cu: analizor pentru gazele din sânge și electroliti, aparat de anestezie complet echipat pentru adulți și copii, aparat ventilație mecanică copil mic (<20kg), 2 aparat pentru perfuzii tip injectomat, aspirator de secreții electric, portabil, 4 defibrilator cu monitor, dispozitiv dezghețat plasmă și sânge PLASMATHERM B, ECG, incubator BCS 65, incubator nou născut, modul infuzie intermediar (injectomat AGILIA MC, volumat AGILIA), 24 monitoare funcții vitale, 2 pompa infuzie IVAC, pompa volumetrică peristaltică, pompe de perfuzie pentru nou născuți/copii/adulți, sistem pentru intubație dificilă, sistem încălzire pacient postoperator;
- ◆ **Blocul Operator** dispune de 5 săli de operații dotate cu: 5 aparate de anestezie (3 Drager Primus, 2 Carestation); 5 mese de operații, dintre care 2 radiotransparente; linie de laparoscopie Olympus; endoscop ORL - Storz; unitate radiologică mobilă cu C-arm (Radius S 9); lampi scialitice; monitoare funcții-vitale; 3 generatoare de electrochirurgie (2 ZEUS VISION, 1 AARON 3250).

În cadrul unității funcționează **ambulatoriu** prevăzut **cu cabinete de specialitate** ce oferă consultații medicale și investigații paraclinice, după cum urmează:

- CSM;
- 2 cabinete Pediatrie;
- 1 cabinet ORL;
- 1 cabinet Chirurgie și Ortopedie;
- 1 cabinet BFT;
- 1 cabinet Oftalmologie;
- 1 cabinet Stomatologie;
- 1 cabinet Dermatologie;
- 1 Laborator recuperare, medicină și balneologie;
- 1 cabinet Neurologie Pediatrică.

Ambulatoriul de specialitate integrat spitalului este încadrat cu personal superior de specialitate, personal medical și personal auxiliar corespunzător. Cabinetele sunt dotate cu mijloace fixe, obiecte de inventar, aparatura medicală și instrumentar necesar unei asistențe medicale de bună calitate. În cadrul acestuia sunt tratați anual un număr de 53.500 pacienți iar laboratorul de investigații paraclinice de radiologie și imagistică medicală execută anual un număr de 2.700 investigații de specialitate, constând în examene radiologice și ecografice.

SPITALUL MILITAR DE URGENȚĂ "DR. ION JIANU" PITEȘTI

În primii ani de după al doilea război mondial, spitalul a funcționat cu o capacitate de 140 de paturi organizat pe patru servicii. Pentru decongestionarea Spitalului Militar Central București în 1952 se hotărăște ca Spitalul Militar Pitești să devină regional, cu trei pavilioane: unul pentru secțiile chirurgicale, unul pentru cele medicale și unul pentru policlinică și serviciile administrative. Construcția primului pavilion a început în anul 1952 și s-a terminat în toamna anului 1956.

În prezent, în spital funcționează următoarele **secții**: *Compartiment de primiri urgențe, Chirurgie, A.T.I, Oftalmologie, O.R.L, Medicină Internă, Cardiologie, Endocrinologie, Chirurgie plastică și reparatorie, Psihiatrie, Laboratoare, Urologie și Neurologie.*

Spitalul este dotat corespunzător cu aparatură și tehnică modernă, cum ar fi: tomograf computerizat, ecografe performante, aparatură de chirurgie laparoscopică, bronhoscop, endoscop, aparatură laser pentru chirurgie oftalmologică. Laboratorul de radiologie beneficiază de aparatură rontgen de ultimă generație iar laboratoarele de biochimie sunt dotate cu analizoare performante de biochimie și hematologie.

Spitalul Militar Pitești acordă asistență medicală de specialitate atât personalului militar și civil din unitățile militare arondate în cele trei județe, membrilor familiilor acestora, pensionarilor militari, veteranilor de război, cât și celorlalți asigurați ai *CASA OPSNAJ* sau ai celorlalte case de asigurări de sănătate, în condițiile legii.

De asemenea, trebuie menționat faptul că la aceste unități spitalicești din Municipiul Pitești s-a adăugat de curând, **în Orașul Mioveni, primul spital de stat construit "de la zero" în ultimii 32 de ani în țara noastră, dotat cu circuite funcționale și echipamente la cele mai înalte exigențe de calitate ale statelor europene dezvoltate.** Investiția totală a fost de 68 de milioane de euro: aprox. 20 de milioane de euro obținuți prin *PNDL 2* (fonduri europene), 20 de milioane de euro un împrumut și diferența au fost surse de finanțare proprii din bugetul local, din taxe și impozite și din cotele defalcate primite de UAT Mioveni de la stat.

SPITALUL ORĂȘENESC MIOVENI

este o unitate sanitară modernă, cu aparatură de ultimă generație care deservește locuitorii din Mioveni și comunele limitrofe, dar și angajații platformelor industriale din zonă și care înseamnă în cifre: **38 de medici, 6 etaje, 250 de paturi, bloc operator cu 4 săli de operații, o sală de naștere și una de angiografie, specialități precum: anestezie terapie intensivă, ortopedie, chirurgie, chirurgie vasculară, medicină internă, neurologie, radiologie, un compartiment de primiri urgențe, un laborator de analize, o secție de pediatrie și în curând, una de cardiologie.**

Construcția, ce rezistă la un cutremur de 9,4 pe *Scara Richter*, a durat 3 ani și a fost inaugurată în septembrie 2019. Spitalul este dotat cu echipament modern de ventilație și de filtrare a aerului, puritatea aerului fiind de 99,99%. În plus, orice risc de infecție nosocomială este redus la zero. Totodată, spitalul este aproape complet digitalizat și în toate secțiile există dispozitive de comunicare audio-video, o parte din necesarul de energie fiind produsă prin panourile montate pe acoperiș.

5.3. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

5.3.1. Aspecte generale

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, cuprinde serviciile sociale și prestațiile sociale acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Unul dintre cele mai importante concepte în cadrul asistenței sociale este incluziunea socială, ce este compusă, în viziunea Uniunii Europene, din construirea unei piețe a muncii inclusive, asigurarea unei locuințe decente pentru toți indivizii, eliminarea discriminărilor indivizilor cu dizabilități, a imigranților sau a minorităților etnice. Nevoia socială individuală sau de grup este contracarată de

asistența socială prin prestația socială, în bani sau în natură, ce cuprinde alocațiile familiale, ajutoarele sociale și speciale către familii sau persoane, în funcție de nevoile și veniturile acestora.

Obiectivul intervenției asistenței sociale este de a-i sprijini pe cei aflați în dificultate să obțină condițiile necesare unei vieți decente, ajutându-i să-și dezvolte propriile capacități și competente. Următoarele categorii de persoane constituie în mod special obiectul intervenției activităților de asistență socială:

- ⇒ *familii sărace: familii fără venituri sau cu venituri mici în care unul dintre părinți este șomer, familii monoparentale, familii cu mulți copii al căror necesar depășește veniturile părinților;*
- ⇒ *copii care trăiesc în mediu familial și social advers, abandonați și instituționalizați;*
- ⇒ *minori delincvenți, tineri neintegrați;*
- ⇒ *persoane dependente de droguri și/sau alcool;*
- ⇒ *persoane abuzate fizic și sexual;*
- ⇒ *persoane cu handicap fizic și/sau psihic;*
- ⇒ *persoane cu boli cronice și degenerative fără susținători legali;*
- ⇒ *persoane în vârstă aflate în incapacitate de autoservire;*
- ⇒ *persoane care au suferit în urma calamităților naturale, sociale;*
- ⇒ *persoane care au suferit discriminări (sociale, fizice, economice, psihologice) - grupări minoritare cu mai puține drepturi față de populația majoritară.*

În același context, și în **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030** se stipulează câteva obiective de atins, respectiv: reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

De asemenea, unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale **Agendei 2030 - FĂRĂ SĂRĂCIE** - prevede „**eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context**”.

România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2018 procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă era de 23,8%. În consecință, politica guvernamentală în domeniul asistenței sociale vizează o serie de măsuri destinate combaterii excluziunii sociale și promovării incluziunii sociale, într-o construcție de sistem coerentă, cu un management eficient, tinzând spre o îmbunătățire permanentă a diverselor măsuri de suport financiar destinate familiei, copiilor, persoanelor aflate în situație de risc, precum și spre o consolidare și dezvoltare a rețelei de servicii sociale.

În perioada 2009 - 2017, cadrul legislativ în domeniul serviciilor sociale a fost îmbunătățit prin aprobarea unor măsuri care au vizat reglementarea, funcționarea și finanțarea serviciilor sociale, precum¹⁸⁹:

- ✓ *elaborarea unor noi standarde minime de calitate pentru toate tipurile de servicii sociale;*
- ✓ *aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;*
- ✓ *crearea Nomenclatorului serviciilor sociale;*
- ✓ *îmbunătățirea procedurii de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și a procedurii de licențiere a serviciilor;*
- ✓ *îmbunătățirea regulamentelor de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială;*
- ✓ *continuarea derulării de programe de finanțare a serviciilor sociale.*

Țintele care se doresc a fi atinse la orizontului anului **2030** sunt:

- ▶ *Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;*
- ▶ *Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;*
- ▶ *Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.*

De asemenea, în aceeași perioadă s-au înregistrat **progrese și în privința acordării alocațiilor de stat pentru copiii**, pentru susținerea familiei și de plasament, de acordare a concediului și indemnizației pentru creșterea copilului, de acordare a ajutorului social, de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței și a programului privind stimularea participării la învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, prin majorarea cuantumurilor și corelarea acestora cu modele europene, în scopul activizării persoanelor și reducerea dependenței de măsurile sociale pasive.

Totodată, a fost aprobată **Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune**, care reglementează instituirea acestui tip de venit, ca beneficiu de asistență socială acordat familiilor și persoanelor singure aflate în situație de dificultate, în scopul prevenirii și combaterii sărăciei și riscului de excluziune socială.

Caracteristica acestui sector o reprezintă **participarea tot mai amplă a organizațiilor nonguvernamentale și a altor parteneri sociali**, în condițiile în care statul dispune de resurse limitate care nu pot acoperi întreaga sferă de necesități.

Responsabilitatea dezvoltării și administrării serviciilor sociale revine autorităților administrației publice locale. Serviciile sociale specializate sunt dezvoltate și finanțate

¹⁸⁹ Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

de către *Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului*, iar *Serviciul Public de Asistență Socială local* are responsabilitatea administrării și gestionării serviciilor sociale primare.

Și Municipiul Pitești trebuie să se adapteze la noile politici în domeniu și să încerce din timp să se pregătească pentru a beneficia cu prioritate de programele finanțate din fonduri guvernamentale și europene care vor fi disponibile în perioada următoare.

5.3.2. STRUCTURA DIRECȚIEI GENERALE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI. DESCRIERE

Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) este o instituție publică cu personalitate juridică în subordonarea Consiliului Județean Argeș, care asigură aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul: protecției copilului, familiei, persoanelor cu dizabilități, precum și altor categorii de persoane aflate în situații de risc.

Obiectul de activitate al *Direcției de Asistență Socială a Municipiului Pitești* îl constituie realizarea ansamblului complex de măsuri și acțiuni, programe, activități profesionale, menite a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru prevenirea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

Principalele domenii de activitate ale direcției sunt următoarele:

- ✓ *protecția persoanelor și familiilor cu venituri reduse;*
- ✓ *protecția copilului și a familiei;*
- ✓ *protecția persoanelor cu dizabilități;*
- ✓ *protecția persoanelor vârstnice;*
- ✓ *protecția persoanelor fără adăpost;*
- ✓ *unitățile de învățământ preuniversitar sub forma asistenței medicale și de medicină dentară.*

Direcția de Asistență Socială Pitești își îndeplinește atribuțiile prin intermediul următoarelor structuri funcționale:

- ▶ *Serviciul Protecția Persoanelor cu Handicap și a Persoanelor Vârstnice;*
- ▶ *Serviciul Protecția Copilului și Autoritate Tutelară;*
- ▶ *Serviciul Beneficii Sociale și Politici Familiale;*
- ▶ *Serviciul de Asistență Comunitară.*

Serviciul Protecția Persoanelor cu Handicap și a Persoanelor Vârstnice

Serviciul Protecția Persoanelor cu Handicap și a Persoanelor Vârstnice desfășoară activități specifice în conformitate cu prevederile Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Protecția persoanelor încadrate în grad de handicap are în vedere acordarea de servicii și prestații pentru persoanele cu handicap, integrarea în societate, asigurarea egalității de șanse și tratament și schimbarea atitudinii de respingere, de izolare și marginalizare a acestora.

În anul 2021, **acțiunile** au constat în ¹⁹⁰:

- 1.594 anchete sociale efectuate pentru *Comisia pentru Protecția Copilului și Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți*, în vederea obținerii încadrării în grad de handicap;
- 106 dosare primite, verificate și înregistrate pentru transport gratuit și întocmirea lunară a listelor cu beneficiarii de transport urban gratuit;
- 167 de adeverințe întocmite pentru persoanele care beneficiază de indemnizație conform art.42 alin. 4 din Legea 448/2006, republicată;
- 342 dosare primite, verificate și înregistrate pentru obținerea indemnizației, conform art.42 alin.4 din Legea nr.448/2006, republicată;
- 342 de referate și dispoziții de acordare a indemnizației conform art. 42 alin. 4 din Legea nr.448/2006, republicată;
- 261 de referate și dispoziții de încetare a indemnizației conform art. 42 alin. 4 din Legea nr.448/2006, republicată;
- 108 de referate și dispoziții de prelungire a plății indemnizației conform art. 42 alin. 4 din Legea nr.448/2006, republicată;
- 63 de anchete sociale pentru reevaluarea unor persoane instituționalizate, la solicitarea unor centre sau spitale (*Centrul de Îngrijire și Asistență Pitești, C.I.T.O. Tigveni, C.R.R.P.H. Vulturești, Căminul pentru Persoane Vârstnice Mozăceni, Centrul de Îngrijire și Asistență Bascovele, U.A.M.S. Călinești, U.A.M.S. Dedulești, Complexul 160 de Locuințe Protejate Buzoiești, U.A.M.S. Domnești, Spitalul pentru Măsuri de Siguranță Jebel, Spitalul de Psihiatrie Vedea, etc.*).

Serviciul Protecția Copilului și Autoritatea Tutelară

În aplicarea prevederilor privind protecția copilului și autoritatea tutelară, au fost întocmite **1.425 lucrări**, pentru care s-au făcut verificări la domiciliu și la instituții, s-au redactat și au fost expediate solicitanților. Dintre acestea:

¹⁹⁰ Sursă: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Pitești - Raport Primar pe anul 2021

- 493 anchete sociale efectuate la solicitarea instanțelor de judecată și birourilor notariale;
- 107 anchete sociale la solicitarea Poliției;
- 257 referate și dispoziții de desemnare curator special sau autorizare reprezentant legal;
- 33 dovezi eliberate urmare a notificării părinților de plecare la muncă în străinătate;
- 57 anchete sociale la solicitarea DGASPC;
- 36 referate pentru semnare și ștampilare formular plecare la muncă în străinătate;
- 15 anchete sociale - Programul Național "Bani de Liceu";
- 54 rapoarte monitorizare situație minor cu părinte plecat la muncă în străinătate;
- 60 fișe risc și observație situație minor;
- 90 rapoarte monitorizare situație minor la solicitarea DGASPC;
- 12 rapoarte monitorizare nerespectare program vizită;
- 42 anchete sociale + plan servicii pentru minori;
- 169 adrese către solicitanți și instituții, comunicări de la instituții, declarații diverse, etc.

Alte activități realizate:

- ✍ actualizarea evidențelor electronice privind cetățenii/beneficiarii pentru care se întocmesc documente;
- ✍ instrumentare dosare;
- ✍ informarea/îndrumarea cetățenilor privind soluționarea problemelor de autoritate tutelară și protecția drepturilor copilului.

➤ Creșele

Creșele funcționează în baza *Legii nr. 263/2007*, fiind centre de educație antepreșcolară specializate în oferirea de servicii cu caracter social, medical, educațional pentru creșterea, îngrijirea și educarea timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani.

În perioada 2021-2022, toate creșele au funcționat la capacitatea normală, activitățile desfășurate constând în:

- *servicii de îngrijire, supraveghere și educație a copiilor înscriși;*
- *programe de educație timpurie adecvate vârstei, nevoilor, potențialului de dezvoltare și particularităților copiilor, prin activitatea educatorilor puericultori;*
- *supravegherea stării de sănătate și de igienă a copiilor, acordând primul ajutor și îngrijiri medicale copiilor în caz de îmbolnăvire, până la momentul preluării copilului de către reprezentantul legal sau al internării într-o unitate medicală;*

- *nutriția copiilor conform normelor legale în vigoare, în vederea respectării aportului caloric necesar dezvoltării și creșterii copiilor, prin meniuri diversificate ca și conținut;*
- *colaborare cu familiile copiilor și realizarea de relații de parteneriat activ cu acestea, în baza Acordului de Parteneriat;*
- *sprijin și consiliere pentru părinți, fiind într-o bună colaborare cu aceștia, la baza acesteia stând comunicarea pe fiecare domeniu de activitate din creșă.*

Potrivit informațiilor puse la dispoziție de către *Direcția de Asistență Socială a Municipiului Pitești*, pentru anul școlar 2022-2023 a fost aprobat un număr total de **339 locuri disponibile pentru înscrierea copiilor în creșele din Municipiul Pitești**, astfel:

- ▶ 41 locuri în *Creșa nr.5 Craiovei*
- ▶ 52 locuri în *Creșa nr. 6 Trivale*
- ▶ 24 locuri în *Creșa nr.7 Tudor Vladimirescu*
- ▶ 24 locuri în *Creșa nr.8 Războieni*
- ▶ 19 locuri în *Creșa nr. 10 Găvana*
- ▶ 31 locuri în *Creșa nr.11 Negru Vodă*
- ▶ 29 locuri în *Creșa nr. 14 Banatului*
- ▶ 25 locuri în *Creșa nr. 18 Prundu*
- ▶ 27 locuri în *Creșa nr.19 Arpechim*
- ▶ 33 locuri în *Creșa Popa Șapcă*
- ▶ 34 locuri în *Creșa Smeurei*.

În prezent, Municipiul Pitești se confruntă cu o lipsă a locurilor care pot fi ocupate de către preșcolari în creșe, cererile formulate de către părinți depășind cu mult numărul locurilor disponibile. Așa cum reiese din situația întocmită de către *Centrul de Îngrijire și Educație Timpurie Creșe Pitești*, instituție aflată în subordinea *Primăriei Municipiului Pitești*, numărul de dosare de înscriere depuse de către părinți a crescut exponențial de la 462 de solicitări în anul școlar 2017-2018, la 525 solicitări în anul școlar 2020-2021, din care au fost respinse 127 dosare, respectiv 201 dosare. La nivelul anului 2022, numărul de cereri pentru înscrierea copiilor în creșele aflate în administrația *Consilului Local Pitești* a fost de **691**.

Ca o previziune pe termen lung, respingerea dosarelor reprezintă premisa în baza căreia s-a conturat necesitatea dezvoltării infrastructurii educaționale la nivelul municipiului Pitești prin construirea unei creșe mici și suplimentarea locurilor alocate în creșele din municipiu. Pe cale de consecință, *Municipalitatea Pitești* a demarat în anul 2022 investiția "*Construire creșă mică*", *localitatea Pitești, B-dul. Petrochimiștilor, nr.23, jud. Argeș, Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"*, propusă la finanțare prin *PNRR, Pilonul VI Politici pentru generația următoare, copii și tineri, Componenta 15 - Educație, Investiția I1-Construirea, echiparea și operaționalizarea a 110 de creșe*. Amplasamentul propus pentru realizarea investiției este situat în Municipiul Pitești, B-dul. Petrochimiștilor (zona Prundu), *Colegiul Tehnic "Costin D.*

Nenițescu" și este necesar construirii unei creșe mici cu o capacitate de maxim 4 grupe/40 de copii.

Pentru justificarea **necesității construirii unei creșe mici în zona cartierului Prundu**, ca urmare a evaluării dosarelor depuse pentru înscrierea copiilor la creșă, în anul școlar 2022-2023 nu au putut fi onorate 50 de solicitari. Creșa mică de la *Colegiul Tehnic Costin D. Nenițescu* ar putea acoperi și deficitul de locuri aferent *Creșei nr.18 din zona Prundu, Creșei nr.7 Tudor Vladimirescu și a Creșei nr. 19 din zona Arpechim* (aflate în proximitate), la care, după evaluarea dosarelor depuse pentru înscrierea în anul școlar 2022-2023, nu au putut fi onorate 17 solicitări la *Creșa nr.18*, 11 la *Creșa nr.7*, respectiv 8 la *Creșa nr.19*. La acest deficit constatat ca urmare a finalizării evaluării dosarelor depuse se adaugă solicitările care se depun pe parcursul anului școlar de către părinții care, din diverse motive, nu au depus dosar de înscriere în perioada aferentă. Totodată, ca urmare a verificării evidenței cererilor pentru alocația de stat depuse în perioada 01.06.2019-01.07.2022 de către părinții cu domiciliul în zona Cartierului Prundu, au fost înregistrate 387 astfel de solicitări, ce reprezintă potențiali copii pentru care se vor depune dosare de înscriere la creșă în anul școlar 2023-2024.

Proiectul inițiat la nivel local de către Municipiul Pitești va avea un impact social care va conduce la creșterea accesului la educație timpurie, crearea unei infrastructuri de calitate, a unui sistem de educație echitabil și a unor servicii esențiale privind oferta educațională, necesare în creșterea calității vieții generațiilor viitoare. Totodată, prin materializarea proiectului li se oferă locuitorilor municipiului posibilitatea de a înscrie copiii în sistemul de învățământ antepreșcolar și întoarcerea, de timpuriu, pe piața muncii.

☞ Serviciul Beneficii Sociale și Politici Familiale

Serviciul Beneficii Sociale și Politici Familiale asigură aplicarea prevederilor legislației referitoare la măsurile de protecție socială, prin acordarea de beneficii sociale familiilor și persoanelor aflate în situație de nevoie, pentru creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale, constând în acordarea: alocației pentru susținerea familiei, ajutorul social, ajutoare de urgență, ajutoare de încălzire a locuinței, ajutoare alimentare, indemnizația pentru creșterea copilului sau stimulentele de inserție, alocația de stat pentru copii, stimulentele educaționale (tichete sociale).

În cursul anului 2021, au fost efectuate următoarele **acțiuni**:

- Aplicarea prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 111/2010* privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor cu modificările și completările ulterioare;
- Aplicarea prevederilor *Legii nr. 61/1993*, privind alocația de stat pentru copii, cu modificările și completările ulterioare;
- Acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței conform *Legii nr. 226/2021*, privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie;

- Acordarea alocației pentru susținerea familiei potrivit prevederilor *Legii nr.277/2010* privind alocația pentru susținerea familiei cu modificările și completările ulterioare;
- Acordarea ajutorului social potrivit *Legii nr. 416/2001*, privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;
- Acordarea stimulentului educațional în conformitate cu prevederilor *Legii nr.248/2015* privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familiile defavorizate;
- Distribuirea ajutoarelor alimentare în cadrul *POAD* în conformitate cu prevederile *Ordonanței de Urgență nr. 84/2020* pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea implementării *Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate - POAD*;
- Distribuirea tichetelor sociale pe suport electronic pentru mese calde, în conformitate cu *Ordonanță de Urgență nr. 115/2020* privind unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de persoane cele mai defavorizate care beneficiază de mese calde pe bază de tichete sociale pe suport electronic pentru mese calde;
- Legea locuinței nr.114/1996 - S-au efectuat 67 anchete sociale pentru completarea dosarelor solicitanților de locuințe sociale, la solicitarea compartimentului de specialitate din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Pitești.

Serviciul de Asistență Comunitară

Asigurarea protejării persoanelor cu dizabilități, a persoanelor vârstnice și a celor lipsite de adăpost sau victime ale violenței în familie, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, pentru promovarea și în scopul creșterii calității vieții.

Obiectivele prevăzute pentru anul 2021:

- creșterea calității vieții prin atribuțiile și sarcinile ce îi revin și decurg din asigurarea, coordonarea și funcționarea activității, în condițiile impuse de *Pandemia de Covid-19*;
- îmbunătățirea condițiilor de petrecere a timpului liber la cluburile de pensionari;
- urmărirea cu consecvență în furnizarea de servicii sociale care să asigure calitatea și confortul benefic, flexibilitate, precum și evitarea discriminării privind rasa, sexul, religia și vârsta persoanelor beneficiare.

Politicile, programele și proiectele inițiate/continuate în anul 2021:

- ✓ informarea cetățenilor referitor la serviciile oferite în cadrul *Centrului de zi de asistență și recuperare "Șanse pentru Toți"*;
- ✓ contactarea unităților medicale (*Spitalul Județean, Centrul de Diagnostic, Dispensare Teritoriale*), *Comisia de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți Argeș, Primăria Municipiului Pitești*, în vederea depistării cazurilor care fac obiectul acestui program;

- ✓ efectuarea anchetelor sociale pentru: persoanele care necesită tratament medical gratuit, persoanele care nu au un adăpost pe timp de noapte și persoanele care participă la activitățile recreative din cadrul serviciului;
- ✓ întocmirea rapoartelor statistice solicitate de instituțiile abilitate;
- ✓ îndrumarea beneficiarilor către instituțiile abilitate în rezolvarea problemelor acestora cum ar fi: obținerea unui certificat de încadrare în grad de handicap, recuperare medicală specializată, internare într-un centru medical, pensionare, obținerea actelor medicale, etc.

5.3.3. Zone urbane marginalizate - Comunități dezavantajate

Un indicator important care reflectă nivelul de trai este **rata deprivării materiale severe**, care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- ❖ *achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;*
- ❖ *plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;*
- ❖ *consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteina) cel puțin o dată la două zile;*
- ❖ *posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie)*
- ❖ *deținerea unui telefon fix sau mobil;*
- ❖ *deținerea unui televizor color;*
- ❖ *deținerea unei mașini de spălat;*
- ❖ *deținerea unui autoturism personal;*
- ❖ *asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.*

Cu o valoare de 20,6% a ratei deprivării materiale severe, în anul 2020, *Regiunea Sud-Muntenia* se află pe locul doi, după *Regiunea Sud-Est*, între regiunile de dezvoltare ale țării, cu 5,8 puncte procentuale peste media națională.

Tab. 5.16. Rata deprivării materiale severe în anul 2020 ¹⁹¹

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata deprivării materiale severe (%)
1.	ROMÂNIA	14,8
2.	Regiunea NORD-VEST	9,1
3.	Regiunea CENTRU	12,6
4.	Regiunea NORD-EST	19,4
5.	Regiunea SUD-EST	22,7
6.	Regiunea SUD-MUNTENIA	20,6
7.	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	10,1
8.	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	14,7
9.	Regiunea VEST	8,6

Evoluția indicatorului în perioada 2010-2019 este fluctuantă, per ansamblu înregistrându-se o scădere de la 32,2% în anul 2010 la 20,6% în 2020.

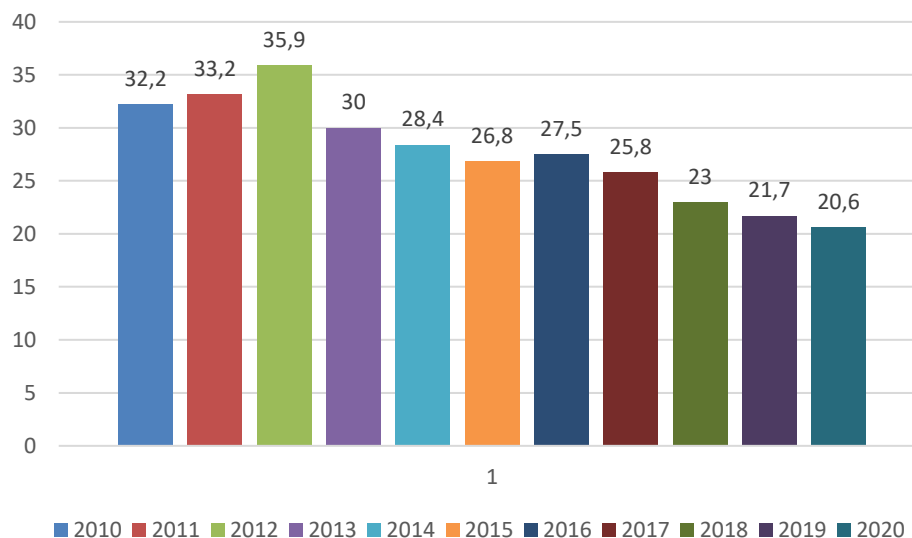

Fig. 5.12. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Sud-Muntenia în per. 2010-2020 ¹⁹²

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este **rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)**.

¹⁹¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020 (ultimul an disponibil)

¹⁹² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020 (ultimul an disponibil)

AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- ❖ *au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;*
- ❖ *sunt în stare de deprivare materială severă;*
- ❖ *trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.*

La acest indicator Regiunea Sud-Muntenia se situează pe locul al 4-lea - după Regiunile Nord-Est, Sud-Est și Sud-Vest Oltenia - între regiunile României, cu o valoare de 32,6% în anul 2020, valoare cu peste 2,2 puncte procentuale față de media națională.

Tab. 5.17. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2020 ¹⁹³

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (%)
1.	ROMÂNIA	30,4
2.	Regiunea NORD-VEST	18,5
3.	Regiunea CENTRU	27,2
4.	Regiunea NORD-EST	41,4
5.	Regiunea SUD-EST	43,2
6.	Regiunea SUD-MUNTENIA	32,6
7.	Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	12,6
8.	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	38,7
9.	Regiunea VEST	25

După cum se poate observa în figura de mai jos, evoluția indicatorului în perioada 2010-2020, pentru *Regiunea Sud-Muntenia*, arată faptul că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative și, chiar mai mult, în ultimii 4 ani s-a înregistrat o tendință de scădere a ratei de excluziune socială.

¹⁹³ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020 (ultimul an disponibil)

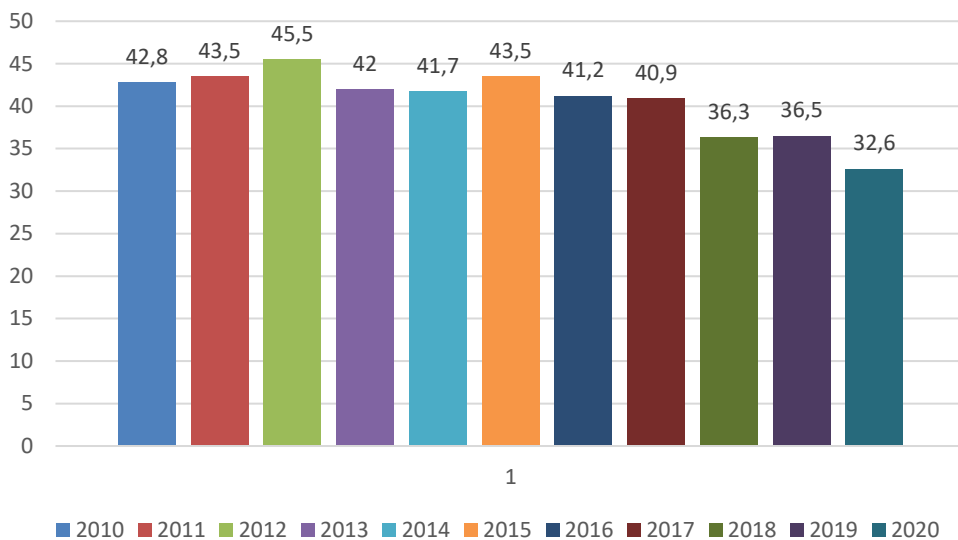

Fig. 5.13. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2010-2020

Conform datelor furnizate în cadrul **Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei (2014-2020)**, în prezent, unul din cinci români se confruntă cu sărăcia determinată de venitul insuficient, și o mare parte din sărăcia bazată pe venit este persistentă, trei sferturi dintre persoanele sărace aflându-se în această situație de cel puțin trei ani. O treime din populație este afectată de deprivare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent. Încă mai există în România copii care nu au mers niciodată la școală, iar procentul tinerilor fără o educație adecvată este ridicat. Multe persoane sunt în continuare inactive sau neangajate formal, cu șanse mici de a căpăta acces corespunzător la piața muncii. Există inegalități în ceea ce privește acoperirea cu servicii medicale de bază. Există un număr semnificativ de comunități dezavantajate în care aceste probleme se cumulează, făcând aproape imposibilă întreruperea ciclului excluziei, fără ca membrii săi să fie sprijiniți și integrați prin intervenții din exterior.

Conform documentelor programatice și analizei datelor din *Ancheta Bugetelor de Familie*, romii sunt expuși unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât celelalte etnii (33% dintre ei trăiau în sărăcie absolută pe baza pragului național al sărăciei, în timp ce doar 3,4% din populația care nu este de etnie romă au avut niveluri de consum sub pragul sărăciei). Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi - rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata națională a sărăciei este de doar 4,3%.

Conform studiului **"Elaborarea strategiilor de integrare a comunităților urbane marginalizate - Atlasul zonelor urbane marginalizate din România"**, document elaborat de *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)* în colaborare cu *Banca Mondială*, există trei criterii principale pentru definirea și analiza diferitelor tipuri de zone marginalizate, și anume: **capitalul uman** (educație,

starea de sănătate, mărimea și compoziția gospodăriei), **ocuparea** și **condițiile de locuire**.

Zonele urbane marginalizate sunt zone urbane ce acumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii. În cele mai multe cazuri, acestea sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ. Zonele marginalizate sunt adevărate punji de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Aceste zone sunt candidatele cele mai potrivite pentru intervențiile de tipul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) realizate în orașele din România.

În ceea ce privește zona analizată în cadrul acestui document strategic, se poate afirma faptul că la nivelul județului Argeș, după tipul marginalizării, comunele au fost încadrate în patru categorii: **marginalizare sub medie** (1 comună), **marginalizare la medie** (9 comune), **marginalizare peste medie** (12 comune) și **marginalizare severă** (4 comune).

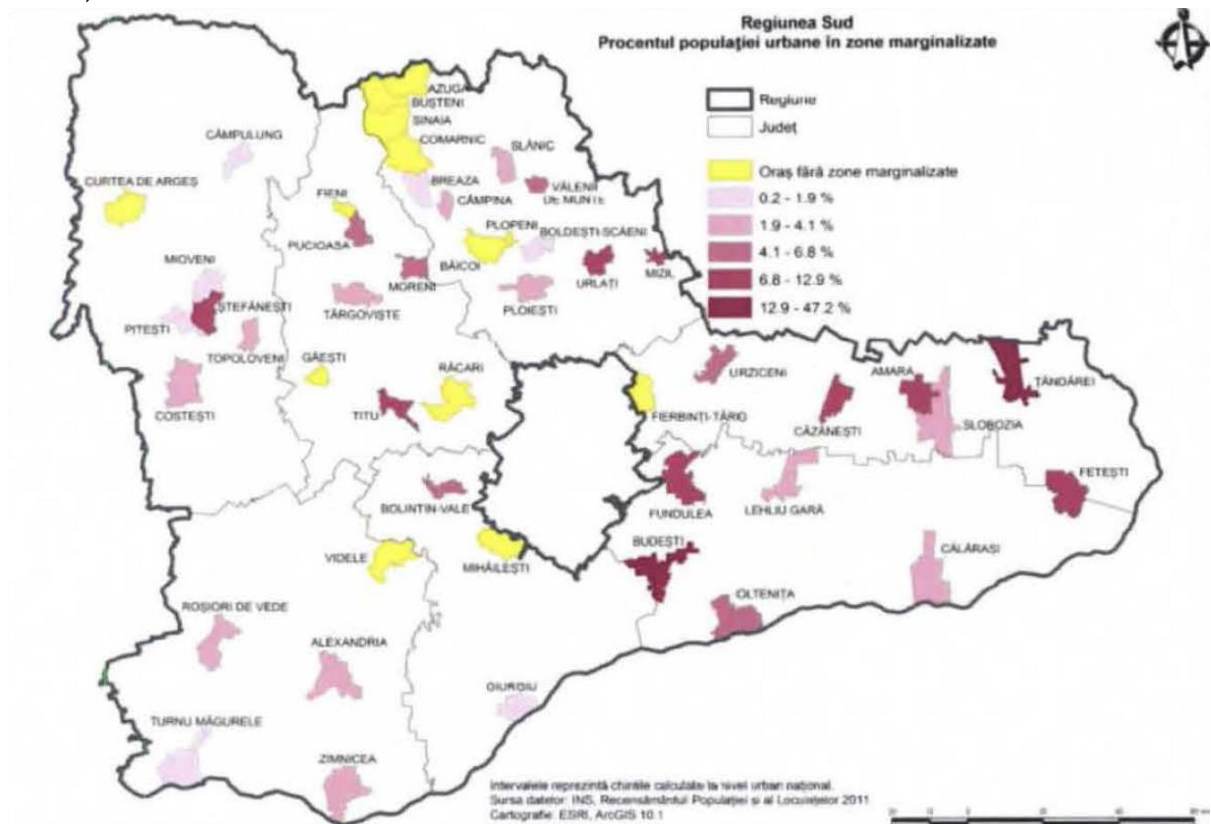

Fig. 5.14. Procentul populației urbane în zone marginalizate în Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia

194

Conform *Atlasului Zonelor Rurale Marginalizate*, din cele 93 de comune, 26 dintre acestea se confruntă cu probleme de marginalizare, în timp ce la nivelul mediului urban - conform *Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate* - cele mai mari ponderi ale populației care trăiește în zone dezavantajate din județ s-au înregistrat în Orașul Costești (unde aproape jumătate din populație se află în această situație), urmat de orașele Ștefănești și Topoloveni și Municipiul Câmpulung. **Cele mai mici procente au fost înregistrate în Municipiul Pitești, Municipiul Curtea de Argeș și Orașul Mioveni.**¹⁹⁵

Potrivit *Atlasului zonelor urbane marginalizate din România*, în Municipiul Pitești 92,19% din populație se află în zone nemarginalizate, 3,32% populație în zone dezavantajate pe locuire, 1,83% populație în zone dezavantajate pe ocupare și 1,37% populație în zone dezavantajate pe capital uman, rezultând un procent foarte mic - 0,26% - populație în zone marginalizate.

La nivelul Municipiului Pitești a fost identificată o comunitate marginalizată în cadrul zonei urbane delimitată spațial astfel: str. Petrochimiștilor, str. Independenței, str. Decebal, str. Naum Râmniceanu, str. Dromichete și str. Deceneu (blocurile Coremi, 1, G1, O1, D2, O3, D4, DS și C4).

În zona delimitată locuiesc persoane care aparțin unor categorii sociale defavorizate, preponderent romi. Spațiul de locuire este format din 9 blocuri, a căror formă de proprietate este 50% *Primăria Municipiului Pitești* și 50% proprietate privată. Blocurile sunt racordate la apă rece, gaze naturale, energie termică și energie electrică, cu mențiunea că unul dintre ele, ca urmare a neplății facturilor, a fost deconectat de la rețeaua de energie electrică, iar o parte dintre locatari, la cerere, au fost deconectați de la rețeaua de termoficare.

Majoritatea locuințelor din spațiul locativ proprietate a Municipiului Pitești sunt compuse dintr-o singură cameră, cu baie proprie, în suprafață totală de aproximativ 23,4 mp. Locuințele proprietate privată sunt cu două camere, cu baie proprie, în suprafață totală de aproximativ 31 mp. Din cauza situației financiare și a lipsei de preocupare a locatarilor, imobilele sunt într-o stare avansată de degradare.

În concluzie, zona urbană marginalizată din municipiul Pitești face parte din categoria zonelor în care cea mai mare parte a populației trăiește în locuințe neadecvate, fără acces la utilitățile esențiale, care cumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii.

¹⁹⁴ Sursa: *Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România*

¹⁹⁵ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

Din analizele efectuate de-a lungul anilor aceste zone sunt locuite de o populație cu un nivel scăzut de educație, în mare parte analfabetă și fără loc de muncă, majoritar de populație de etnie romă. Deși zonele sunt integrate teritorial, sunt lipsite de acces la zona dezvoltată, sunt caracterizate de excluziune social și segregare, sărăcie și infraționalitate crescută. Aceste zone sunt definite prin lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) care reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Aceste zone necesită intervenții integrate, imediate, în vederea rezolvării problemelor specifice și valorificarea sustenabilă a potențialului de dezvoltare a acestor comunități.

Persoanele care locuiesc în zonele marginalizate au un complex de probleme sociale (lipsa educației, lipsa unei calificări, condiții precare de locuire și igienă, probleme de sănătate etc). Pentru a fi depășite, aceste probleme trebuie abordate într-o manieră integrată, printr-un management de caz eficient, iar serviciile individualizate de suport sunt esențiale, pentru fiecare familie în parte.

Astfel s-a identificat necesitatea adoptării unei strategii multisectoriale și integrate pentru crearea unei punți între politici, pe de o parte, și acțiuni concrete, pe de altă parte, prin investiții complementare. Abordarea este de tip integrat, cu evitarea măsurilor disparate, mono-sectoriale, a căror eficacitate ar fi diminuată semnificativ în lipsa unor măsuri eficiente de acompaniere a măsurilor principale și se implementează la nivelul zonelor distinct delimitate.

Proiectele desfășurate în zona marginalizată în perioada 2014 - 2020

Municipiul Pitești a implementat cu succes, în ultimii 5 ani, proiecte cu finanțare locală, națională sau internațională. Politicile publice locale au fost direcționate spre creșterea calității vieții locuitorilor municipiului, prin implementarea de măsuri care să crească performanța din punct de vedere economic, social, dar și din punct de vedere al îmbunătățirii calității mediului înconjurător. Prin documentele de politici publice asumate a fost asigurat un cadru de dezvoltare socioeconomică durabilă pentru comunitate, acestea contribuind la dezvoltarea instituțională, crearea capacității de management, precum și la creșterea transparenței și a îmbunătățirii performanței prin orientarea către cetățean.

Principalele proiecte implementate sau în derulare la nivelul ZUM Pitești sunt prezentate sintetic mai jos:

- ◆ ***REGENERARE URBANĂ ÎN ZONA MARGINALIZATĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI (ZONA BLOC G1 CARTIER RĂZBOIENI ȘI ZONA BLOC COREMI, B-DUL PETROCHIMIȘTILOR)***

Proiectul a fost realizat de *UAT Municipiul Pitești* în perioada 2014-2020, prin finanțare nerambursabilă în cadrul *Programului Operațional Regional 2014-2020, Axa*

prioritară 4, Obiectiv specific 4.3 “Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale”.

◆ **“INTEGRAT! NU ASISTAT! DEZVOLTAREA SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ PERSOANELOR DEFAVORIZATE DIN SUD-VESTUL MUNICIPIULUI PITEȘTI”**

Prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 s-a oferit oportunitatea atragerii de granturi nerambursabile pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității rome, prin implementarea de măsuri integrate. Prin H.C.L. nr.31/2016 s-a aprobat participarea, în calitate de beneficiar, a Municipiului Pitești, la proiectul “Integrat! Nu asistat! Dezvoltarea socială și economică persoanelor defavorizate din sud-vestul municipiului Pitești”.

În data de 06.03.2018 Ministerul Fondurilor Europene și Municipiul Pitești au semnat Contractul de finanțare nr.2109/06.03.2018 pentru implementarea proiectului, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Pitești având calitatea de membru în acest proiect.

5.3.4. Sectorul neguvernamental (ONG)

Prima legiferare a asociațiilor și fundațiilor a avut loc în România în anul 1924 prin Legea nr. 21/1924, cunoscută și sub denumirea de “Legea Mârzescu”, considerată la timpul său una dintre cele mai moderne legi din Europa. Neabrogată expres în timpul regimului comunist, ea a fost reactivată după 1990 fiind singura referință legislativă care permitea înființarea legală a organizațiilor neguvernamentale.

În aceeași perioadă, în timp ce România începea să reconstruiască sectorul asociativ după această lungă pauză forțată, Universitatea John Hopkins demara unul dintre cele mai ample proiecte de cercetare asupra evoluției, dimensiunii și caracteristicilor sectorului societății civile pe care a reușit să le surprindă în 36 de țări 196. Astfel, organizațiile neguvernamentale deveneau structurile organizate a ceea ce numim acum în mod curent societate civilă și principalele „beneficiare” ale libertății de asociere ca drept fundamental inclus în Constituția României.

Caracteristicile comune identificate în efortul de cercetare citat au stabilit reperele, valabile și în prezent, după care putem identifica care sunt formele juridice cele mai reprezentative pentru sectorul asociativ, respectiv al organizațiilor neguvernamentale. Astfel, **o entitate tipică trebuie:**

¹⁹⁶ Sursa: Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project

- să fie organizată, în sensul în care funcționarea sa nu se bazează pe o manifestare spontană, necoordonată și se concretizează într-o structură formală, respectiv este persoană juridică;
- să fie privată, în sensul în care este separată de Stat, nu este parte din sistemul de autorități și instituții publice, este o persoană juridică de drept privat;
- să fie capabilă să ia decizii în mod autonom (self-governing), în sensul în care are propriile organe de conducere și administrare și nu depinde de interesele unei alte entități legale;
- să nu distribuie eventualul profit care rezultă din activitatea sa către membri, fie ei asociați sau fondatori; această constrângere nu înlătură posibilitatea unei organizații neguvernamentale de a desfășura activități economice, dar o obligă ca eventualul surplus obținut să îl folosească pentru realizarea scopului și obiectivelor pentru care s-a constituit;
- să aibă caracter voluntar, respectiv să fie rezultatul unei inițiative de asociere izvorâtă din voința membrilor fondatori, iar calitatea de membru asociat să nu își aibă izvorul într-o obligație legală, ci în voința proprie.

În spațiul românesc, organizație neguvernamentală sau organizație nonprofit, organizație a societății civile, fără scop patrimonial sau fără scop lucrativ sunt sintagme care, de cele mai multe ori, desemnează același univers de entități legale, dar a căror circumstanțiere precisă variază în funcție de particularitățile contextului în care sunt folosite.

La zece ani de la aderarea României la Uniunea Europeană există suficiente semne care ne indică atât o maturizare a sectorului neguvernamental din România, cât și apariția de noi resurse și energii cu un uriaș potențial pentru dezvoltarea societății civile. În același timp însă, contextul politic autohton, dar și evoluțiile pe plan internațional sunt departe de a fi favorabile pentru sectorul neguvernamental, pentru pluralism și pentru o societate deschisă.

Perioada post-aderare a adus provocări neașteptate organizațiilor neguvernamentale, pentru care au fost reduse substanțial sursele de finanțare necesare pentru continuarea și conservarea acelor reforme din sfera publică care permisese României să acceadă în grupul țărilor membre UE. Exercițiul lucrului în parteneriat cu autoritățile publice era destul de firav, iar cunoașterea limitată din partea acestora a mecanismelor și cooperării cu organizațiile societății civile au fost factori care au generat redesignarea rolului acestora în societate și începutul unor noi procese de lucru cu decidenții din sfera publică. Sectorul neguvernamental s-a dovedit rezilient, suficient de solid și a continuat să joace un rol important în societatea românească, atât prin inovații în sfera publică, cât și prin apărarea valorilor, drepturilor și instituțiilor construite în procesul de integrare europeană.

În același timp se observă că latura reactivă, de alertă, a fost însoțită de o abordare sistematică și permanentă de a veni în sprijinul decidenților publici cu

propuneri și bune practici testate și gata de a fi multiplicare sau preluate în programe mai ample. În pofida creșterii birocrăției și poverii administrative, percepute ca obstacole ale schimbării pozitive și generatoare de comportamente reziliente la progres, organizațiile neguvernamentale au reușit ca, în cadrul programelor cu finanțare europeană, cum ar fi POSDRU sau PODCA, să inoveze și să creeze infrastructură socială, economică sau educațională, sisteme care să ajute la transparența actului de guvernare și la o administrație publică în serviciul cetățeanului. Un balon de oxigen pentru organizațiile active în sfera democrației, drepturilor omului, buneii guvernări a venit în perioada post-aderare prin finanțările pentru societatea civilă din partea Spațiului Economic European (SEE), prin a căror susținere financiară s-au obținut multe rezultate.

Dincolo de relația cu sfera publică, **organizațiile neguvernamentale au dezvoltat o bună relație cu mediul de afaceri și au obținut susținere financiară** pentru multe dintre inițiativele lor. În același timp, tot mai mulți cetățeni au fost implicați în activități ale organizațiilor neguvernamentale, inclusiv prin donații individuale ¹⁹⁷.

Începând cu anul 2015, România are o lege a economiei sociale care are menirea de a contura mai precis cadrul conceptual aplicabil aceluia segment de entități care s-a afirmat în ultimele decade fie alăturându-se celui de-al treilea sector (cum ar fi cooperativele și întreprinderile sociale, casele de ajutor reciproc ale salariaților sau pensionarilor), fie reafirmându-și rolul de contributor semnificativ la rezolvarea unor probleme sociale (asociațiile și fundațiile cu activitate economică). Acestea din urmă le-a fost de altfel recunoscut statutul de întreprindere și la nivel normativ în anul 2014, când legiuitorul român le-a introdus în sfera de aplicare a legii privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Prin prisma celor enunțate, se poate afirma că **entitățile tipice pentru sfera organizațiilor neguvernamentale sunt asociațiile și fundațiile**, precum și **asocierile dintre acestea numite federații**. Acestea sunt reglementate de către *Ordonanța Guvernului nr. 26/2000*, aprobată prin *Legea nr. 246/2005*, cu modificările ulterioare.

Parteneriatul administrație - societate civilă (ONG) apare atât în luările de poziții guvernamentale, cât și în cele neguvernamentale ca un deziderat al ambelor părți. Este în interesul amândurora de a promova cooperarea administrație publică - ONG și de monitoriza și evalua progresele în direcția parteneriatului.

Pe de altă parte, raporturile sectorului neguvernamental cu sectorul economic sunt decisive pentru asigurarea independenței și autonomiei celui dintâi. Interesul sectorului economic pentru oferta crescândă de servicii a sectorului neguvernamental va crește pe măsura consolidării ambelor sectoare, în interesul ambelor.

¹⁹⁷ Sursa: Raportul România 2017. Sectorul neguvernamental - profil, tendințe, provocări

Ne-am propus construirea unui profil al sectorului neguvernamental din Municipiul Pitești, indicând dimensiunea sectorului, tipologia ONG-urilor active din județul Argeș, interesul lor pentru a-și construi o imagine publică, măsura atragerii de fonduri de către ONG-urile argeșene din fonduri publice și de la populație, nivelul resurselor umane implicate în proiectele acestor ONG-uri.

În examinarea potențialului ONG-urilor dintr-un teritoriu la dezvoltarea socială primul aspect de lămurit privește tipologia ONG-urilor active. ONG-urile la care ne referim sunt organizațiile dedicate binelui public, de care beneficiază toți membrii comunității. Ele nu reprezintă doar un grup specific de interese, ci vizează găsirea de soluții pentru ansamblul comunității.

Lista principalelor Organizații neguvernamentale din Municipiul Pitești cu care Consiliul Județean Argeș colaborează privind Programul finanțărilor nerambursabile alocate din bugetul județului Argeș pentru activități nonprofit de interes general:¹⁹⁸

- ✦ Altmed Nursing S.R.L
- ✦ Asociația Social Creștină Naomi și Rahela
- ✦ Asociația 5 S (Suflet, Speranță, Solidaritate, Siguranță, Sprijin)
 - ✦ Asociația Alături de Alexia Andreea
 - ✦ Asociația Arina
 - ✦ Asociația Autism, Terapie, Sport și Arte Argeș
 - ✦ Asociația Căminul Sfânta Maria Mică
 - ✦ Asociația Centrul de Îngrijire al Vârstnicului Mioveni
 - ✦ Asociația Centrul de Îngrijire Vârstnici Mărăcineni
 - ✦ Asociația Creăm Viitorul Împreună Argeș
- ✦ Asociația de Îngrijire și Recuperare a Persoanelor Vârstnice Doctor Daniel
 - ✦ Asociația de Sprijin a Copiilor
 - ✦ Handicapați Fizic România - Filiala Argeș
 - ✦ Asociația Euromed Care Team
 - ✦ Asociația Fapte Pentru Semeni
 - ✦ Asociația Handicapaților Neuromotor Argeș
 - ✦ Asociația Împreună Pentru Autism
 - ✦ Asociația M.A.I.N.E.
 - ✦ Asociația Mamelor Argeșene - AMA
 - ✦ Asociația Mary - Elen Anisia
- ✦ Asociația Naț. a Surzilor din România - Filiala Teritorială a Surzilor Pitești
- ✦ Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România - Filiala Argeș
 - ✦ Asociația Nevăzătorilor din România - Filiala Județeană Argeș
 - ✦ Asociația Pentru Asistență Socială Universul Copiilor Speciali Pitești
 - ✦ Asociația Salvați Copiii România Filiala Argeș
 - ✦ Asociația Sfinții Spiridon și Irina Pitești
 - ✦ Casa de Vis Pentru Seniori S.R.L.

¹⁹⁸ Sursa: "Furnizori de servicii sociale acreditați în baza Legii nr. 197/2012 - 11.03.2022, la nivelul județului Argeș", conform site www.mmuncii.gov.ro.

- ✍ *Fundația Leul Albastru*
- ✍ *Parohia Așezământul Sfinții Împărați Constantin și Elena*
- ✍ *S.C. 9 Med Green Heaven S.R.L.*
- ✍ *S.C. Alex Servicii Sociale S.R.L.*
- ✍ *S.C. Căminul Alexia S.R.L.*
- ✍ *S.C. Liniștea Bunicilor Tăi S.R.L.*
- ✍ *S.C. Valentina Alex Care S.R.L.-D*
- ✍ *Seniors Care House S.R.L.*

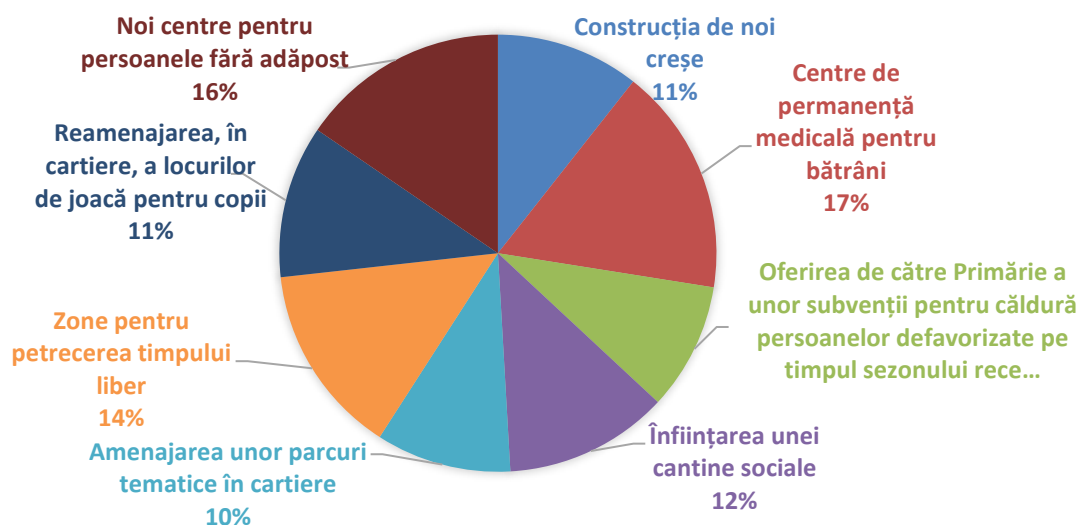
Explicația rezidă din:

- ▶ contextul în care operează aceste organizații, mai precis în modul în care este realizat un parteneriat efectiv între structurile publice și cele non-profit.
- ▶ modul în care respectivele ONG-uri au reușit să facă față nevoilor comunității și misiunilor pe care și le-au asumat.

În Uniunea Europeană, finanțarea guvernamentală reprezintă o parte esențială din venitul total al organizațiilor neguvernamentale. Potrivit European Citizen Action Service (ECAS), un ONG european tipic primește circa jumătate din veniturile sale din surse publice. Și în Statele Unite situația este similară. ECAS consideră că din acest motiv, relația financiară care există între sectorul ONG și finanțatorii publici este una vitală. În România finanțarea directă de la bugetul public se situează în jurul a 5% din veniturile sectorului neguvernamental.

În principiu, metodologia impusă de lege pentru administrarea schemei de finanțări nerambursabile are în vedere asigurarea transparenței procesului pe tot parcursul derulării sale. Această abordare se bazează pe principiul conform căruia comunitatea și mediul în care operează beneficiarul finanțării nerambursabile reprezintă o resursă importantă în dezvoltarea pe termen mediu și lung din punct de vedere al resurselor umane, relațiilor și parteneriatelor, surselor de finanțare etc. Astfel se urmărește încurajarea parteneriatelor public-privat la nivel local, ca și asigurarea de către beneficiari a unei publicități corespunzătoare a proiectelor și rezultatelor acestora.

Referitor la dezvoltarea infrastructurii sociale și educaționale, rezultatul sondajului efectuat pe un eșantion de aproximativ 3.000 persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, relevă realizarea cu prioritate în următoarea perioadă de timp a următoarelor obiective:

5.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE EDUCAȚIE	
<i>Laboratoarele școlare și atelierelor lipsesc în multe comune din Zona Urbană Funcțională Pitești, unele dintre acestea neavând niciun fel de astfel de dotări</i>	<i>Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ conform normelor aflate în vigoare</i>
<i>Aparatul didactic din mediul rural este în scădere</i>	<i>Atragerea de cadre didactice prin programe manageriale, precum și sprijinirea cadrelor didactice în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ și motivarea acestora pentru performanțe superioare</i>
<i>Scăderi continue ale populației școlare din ZUF Pitești la toate grupele de vârstă</i>	<i>Stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare a tuturor copiilor din localitățile zonei metropolitane; Îmbunătățirea condițiilor de educație a elevilor prin modernizarea/reabilitarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a tuturor instituțiilor de învățământ</i>
<i>Deficit de săli de sport școlare, cu implicații negative asupra sănătății elevilor</i>	
<i>Unele unități de învățământ din municipiu sunt găzduite de clădiri degradate, ineficiente energetic și/sau dotate deficitar, care nu corespund nevoilor unui proces educațional modern și de calitate</i>	

Numărul persoanelor care participă la programe de formare profesională continuă este redus, iar numărul celor care întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă (persoane de etnie romă, tineri, femei, persoane de peste 45 de ani, persoane cu dizabilități) este ridicat	Nevoia de asigurare a accesului populației la infrastructură și servicii educaționale și de formare de calitate
Oferta educațională de la nivel local nu este suficient de corelată cu nevoile agenților economici locali	
Lipsa unor programe de nutriție adecvate pentru elevi în cantinele școlare	
Insuficienta dezvoltare a unor competențe în rândul cadrelor didactice din ZUF Pitești	
Riscul de abandon școlar este ridicat în rândul copiilor și tinerilor proveniți din grupuri defavorizate, mai ales rromi	
Rata scăzută de promovabilitate la Bacalaureat în cazul unor licee cu profil tehnologic	
Insuficienta utilizare a instrumentelor TIC în procesul educațional	
INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE SĂNĂTATE	
Distribuția neuniformă a unităților medicale în comunele componente ale Zonei Urbane Funcționale Pitești	Promovarea prin proiecte comune cu reprezentanți ai Ministerului Sănătății a specializării în domeniul medicină de familie
Numărul scăzut al echipamentelor medicale moderne	Modernizarea cabinetelor medicale din cadrul unităților de învățământ
Deficiențele cu privire la infrastructura și dotarea unor unități spitalicești și ambulatorii integrate acestora, precum și capacitatea insuficientă a acestora, cu impact negativ asupra calității serviciilor medicale furnizate	Nevoia de asigurare a accesului populației la infrastructură și servicii sanitare de calitate
Deficitul cronic de personal de specialitate din sectorul medical public	
Lipsa infrastructurii medicale pentru furnizarea de servicii de îngrijiri paliative	
Nivelul insuficient de informatizare a unităților spitalicești din municipiu și de implementare a soluțiilor de e-sănătate	
INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ	
În Zona Urbană Funcțională Pitești nu sunt disponibile în prezent servicii sociale de îngrijire la domiciliu/ în comunitate	Accesarea unor fonduri în scopul dezvoltării serviciilor sociale, precum centre rezidențiale de recuperare/reabilitare a persoanelor vârstnice și fără adăpost, centre de zi pentru familii, etc.
Municipiul Pitești se confruntă cu un deficit semnificativ de locuințe sociale și pentru tineri	

<p><i>Numărul de locuri în creșele din municipiu este foarte redus în comparație cu numărul cererilor</i></p>	<p><i>Nevoia de reducere a sărăciei și sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate și marginalizate</i></p>
<p><i>Numărul persoanelor care provin din grupuri dezavantajate și expuse riscului de excluziune socială este în creștere la nivelul municipiului, iar capacitatea serviciilor și centrelor sociale - publice și private - este insuficientă</i></p>	<p><i>Nevoia de reducere a sărăciei și sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate și marginalizate</i></p>
<p>COMUNITĂȚI DEZAVANTAJATE</p>	
<p><i>Existența la nivelul ZUF Pitești a unor comunități marginalizate și a unui număr important de persoane aflate în risc de sărăcie severă (cu precădere persoane de etnie romă) care au dificultăți la accesul pe piața muncii, corelat cu un număr mic de unități de economie socială</i></p>	<p><i>Implementarea de politici și programe de integrare socială pentru comunitățile vulnerabile sau dezavantajate, încurajând integrarea lor în societate</i></p>
<p><i>Existența la nivelul ZUF Pitești a unor comunități marginalizate și a unui număr important de persoane aflate în risc de sărăcie severă (cu precădere persoane de etnie romă) care au dificultăți la accesul pe piața muncii, corelat cu un număr mic de unități de economie socială</i></p>	<p><i>Integrarea persoanelor vulnerabile pe piața forței de muncă, prin politici care să încurajeze angajatorii să ia în considerare persoanele marginalizate / defavorizate</i></p>
<p><i>Existența la nivelul ZUF Pitești a unor comunități marginalizate și a unui număr important de persoane aflate în risc de sărăcie severă (cu precădere persoane de etnie romă) care au dificultăți la accesul pe piața muncii, corelat cu un număr mic de unități de economie socială</i></p>	<p><i>Inventarierea locuințelor sociale și asigurarea minimului necesar, pentru grupele vulnerabile, asigurând integrarea lor în cartierele existente, pentru a evita marginalizarea sau crearea de insule urbane stigmatizate</i></p>
<p><i>Existența la nivelul ZUF Pitești a unor comunități marginalizate și a unui număr important de persoane aflate în risc de sărăcie severă (cu precădere persoane de etnie romă) care au dificultăți la accesul pe piața muncii, corelat cu un număr mic de unități de economie socială</i></p>	<p><i>Îmbunătățirea infrastructurii de transport și a celei edilitare în comunitățile marginalizate</i></p>
<p><i>Cartierul Războieni este cartierul dezavantajat /marginalizat, din perspectiva caracteristicilor socio-economice</i></p>	<p><i>Nevoia de reducere a sărăciei și de sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate / marginalizate.</i></p>

6. INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI MUNICIPIULUI PITEȘTI

6.1. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

6.1.1. Aspecte generale

Cerințele privind dezvoltarea capacității administrative sunt subliniate în orientările strategice ale Uniunii Europene privind coeziunea, în *Strategia de la Lisabona* revizuită și în *Strategia pentru Dezvoltare Durabilă reînnoită a UE*.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește următoarele obiective naționale de urmat:

Dacă **obiectivul național Orizont 2020** a presupus: „definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale.”

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: „apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința performanței administrației publice centrale și locale în furnizarea serviciilor publice”.

Consolidarea capacității administrative este esențială pentru asigurarea unor servicii publice de calitate, în condiții de eficiență și accesibile beneficiarilor finali.

Una din provocările cu care se confruntă administrația publică în procesul de modernizare este să îmbunătățească eficiența și rapiditatea furnizării serviciilor, și în același timp atingerea unor standarde înalte de echitate, predictibilitate și încredere. Procesele de reformă a administrației publice din România au încorporat de-a lungul timpului, ideea calității serviciilor publice și pe aceea de creștere a accesibilității beneficiarilor la acestea, însă implementarea în practică a acestora nu s-a realizat în totalitate. Din păcate, o evaluare riguroasă a serviciilor publice, la scară națională, din perspectiva calității și a accesului beneficiarilor la acestea nu s-a realizat, până în prezent.

Analiza socio-economică subliniază faptul că, în România, există atât o standardizare insuficientă a costurilor și calității serviciilor publice, cât și o abordare neunitară la nivel sectorial în definirea, în introducerea și în monitorizarea aplicării/utilizării standardelor de cost și calitate deja elaborate. Standarde de cost au fost dezvoltate doar în domeniile educației preuniversitare, al serviciilor sociale, în sănătate și pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice. Lipsa acestor standarde conduce la practici diferite ce împiedică dezvoltarea mediului de afaceri și la creșterea semnificativă a poverii administrative.

Măsura în care cetățenii sunt satisfăcuți de modul în care serviciile sunt oferite este un indicator relevant care măsoară performanța proceselor de reformă în general și a procesului de descentralizare în special, din perspectiva alocării competențelor între autoritățile administrației publice centrale și locale.

6.1.2. Administrația publică locală

Descentralizarea și autonomia locală reprezintă elemente constitutive ale oricărui stat democratic. Prin împărțirea puterii în stat între autoritățile centrale și cele locale devine posibilă respectarea specificului și a intereselor particulare ale județelor, orașelor și comunelor, iar cetățenilor li se acordă posibilități sporite de a se manifesta pe plan politic, economic și social.

Autoritățile administrației publice din Municipiul Pitești sunt Consiliul Local, ca autoritate deliberativă și Primarul, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarii, administratorul public, secretarul general al municipiului și aparatul de specialitate al Primarului constituie structura funcțională numită Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Pitești.

În ceea ce privește **Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Pitești** este organizat pe compartimente, potrivit structurii organizatorice aprobată prin *Hotărârea de Consiliu Local* din anul 202, asigurând ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului Local Pitești, dispozițiilor Primarului Municipiului Pitești, precum și a altor atribuții stabilite prin lege. Primarul conduce serviciile publice locale în condițiile prevăzute de *Articolul 3 - Autoritățile administrației publice locale - al Codului administrativ* adoptat în anul 2019, parte integrantă din *Ordonanța de urgență 57/2019*.

În activitatea sa, *Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Pitești* răspunde de executarea lucrărilor potrivit atribuțiilor stabilite în *Regulamentul de Organizare și Funcționare*, asigurând aducerea la îndeplinire a actelor normative adoptate de Parlamentul și Guvernul României, a hotărârilor Consiliului Local Pitești, precum și a Dispozițiilor Primarului Municipiului Pitești.

În acest sens, în anul 2022, au fost aprobate pentru *Primăria Municipiului Pitești* organigrama, statul de funcții și numărul de personal prin *Hotărârea de Consiliu Local nr.269/14.07.2022*, după cum urmează:

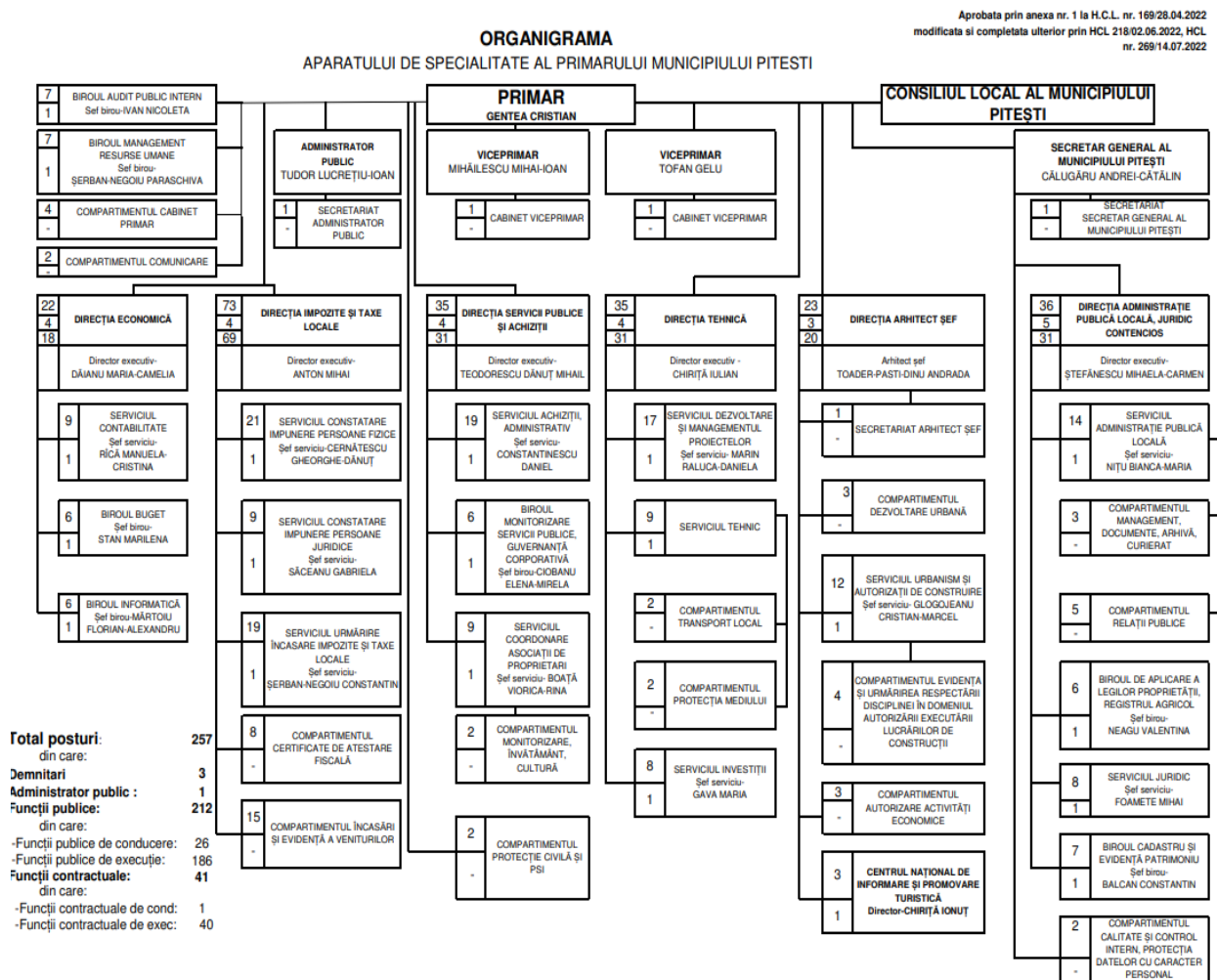
Total posturi: 257 din care:

- ◆ **Demnitari - 3**
- ◆ **Administrator public : 1**
- ◆ **Funcții publice: 212** din care:
 - *Funcții publice de conducere: 26*
 - *Funcții publice de execuție: 186*

- **Funcții contractuale: 41** din care:
 - **Funcții contractuale de cond: 1**
 - **Funcții contractuale de exec: 40.**

Organigrama a fost structurată pe direcții, servicii, birouri și compartimente, după cum urmează: ¹⁹⁹

📄 Direcții/Servicii/Birouri/Compartimente în subordinea Primarului:

- ✓ **Compartimentul Comunicare**
- ✓ **Direcția Economică**
- ✓ **Direcția Servicii Publice și Achiziții**
- ✓ **Direcția Impozite și Taxe locale**
- ✓ **Direcția Tehnică**

¹⁹⁹ Sursa: Site-ul oficial al Primăriei Municipiului Pitești - <https://www.primariapitesti.ro/organigrama-institutiei-p609>

- ✓ **Compartimentul Cabinet Primar**
- ✓ **Biroul Audit Public Intern**
- ✓ **Biroul Management Resurse Umane**
- ✓ **Compartimentul de Protecție civilă și P.S.I.**
- ✓ **Direcția Arhitect Șef.**

COMPARTIMENTUL COMUNICARE

Compartimentul Comunicare, are ca atribuții, în conformitate cu obiectivele strategice ale Primăriei Municipiului Pitești, promovarea și comunicarea acțiunilor desfășurate la nivelul municipalității, dar și preluarea și redirecționarea spre rezolvare a sesizărilor transmise de către cetățeni prin intermediul canalelor de comunicare on-line (pagina de Facebook - <https://www.facebook.com/PrimariaMunicipiuluiPitesti> - și site-ul Primăriei Pitești - www.primariapitesti.ro).

Prin acțiunile desfășurate în cadrul compartimentului au fost create oportunități de promovare a imaginii Primăriei Municipiului Pitești, propunându-se acțiuni, proiecte și programe culturale/artistice/educative/recreative, ce urmează a fi realizate în colaborare cu departamentele/serviciile Primăriei și ale instituțiilor și serviciilor publice, dar și cu entități de profil interne și internaționale.

Pe parcursul anului 2022, Compartimentul Comunicare a îndeplinit următoarele atribuții:

- realizarea și promovarea unor acțiuni în cadrul unor evenimente;
- monitorizarea presei și arhivarea articolelor publicate;
- promovarea evenimentelor organizate on-line, în contextul restricțiilor impuse pe fondul măsurilor de prevenire a îmbolnăvirilor cu noul coronavirus;
- realizarea raportului de 1 an de mandat al Primarului Mun. Pitești, constând în colectarea de informații de la departamentele/serviciile aflate în subordinea Primăriei și a Consiliului Local, structurarea raportului, realizarea materialului de prezentare, etc.

DIRECȚIA ECONOMICĂ

Conform Regulamentului de organizare și funcționare al aparatului de specialitate, Direcția Economică este compartimentul de specialitate prin intermediul căruia autoritatea publică asigură managementul financiar-contabil, evidențele patrimoniale pentru întreaga activitate economică a Municipiului Pitești, cât și accesarea și derularea de fonduri externe nerambursabile.

În anul 2022, Direcția Economică și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Serviciul Contabilitate** - are ca misiune realizarea evidenței contabile la nivelul Primăriei în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

- **Biroul Buget** - are ca misiune elaborarea bugetului municipiului Pitești pe baze fundamentate economic, legal și utilizarea acestuia ca instrument eficient de management, de mobilizare și utilizare rațională a resurselor de care dispune comunitatea la un moment dat;
- **Biroul Informatică** - are ca misiune implementarea, întreținerea, dezvoltarea, administrarea și menținerea la un nivel tehnologic corespunzător a sistemului informatic din cadrul *Primăriei Municipiului Pitești*.

DIRECȚIA SERVICIILOR PUBLICE ȘI ACHIZIȚII

Direcția Serviciilor Publice și Achiziții desfășoară activități în conformitate cu normele și standardele europene în vederea implementării legislației specifice și a acquis-ului comunitar.

În anul 2022, *Direcția Serviciilor Publice și Achiziții* și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Serviciul Achiziții, Administrativ** - are ca misiune organizarea procedurilor de achiziții publice conform legislației privind achizițiile publice, realizarea evidenței mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar, colaborarea cu furnizorii de utilități în vederea încheierii de contracte și urmărirea derulării acestora, asigurarea curățeniei și a serviciului de pază în cadrul institutiei;
- **Compartiment Monitorizare Învățământ, Cultură** - are ca misiune în domeniul învățământului - asigurarea condițiilor corespunzătoare pentru desfășurarea actului instructiv-educativ din unitățile de învățământ preuniversitar de stat ale municipiului și în ceea ce privește *manifestările cultural-artistice, sportive și sociale* - asigură și urmărește derularea procedurii privind virarea sumelor de la bugetul local reprezentând finanțări nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit desfășurate de lăcașele de cult din municipiul Pitești;
- **Biroul Monitorizare Servicii Publice, Guvernanță Corporativă** - are ca misiune monitorizarea serviciilor de utilități publice de interes local și a serviciilor publice de interes local înființate și organizate în municipiul Pitești, ca societăți comerciale, respectiv ca servicii/instituții publice cu personalitate juridică, aflate sub autoritatea *Consiliului Local al Municipiului Pitești*;
- **Serviciul Coordonare Asociații de Proprietari**.

DIRECȚIA IMPOZITE ȘI TAXE LOCALE

În anul 2022, *Direcția Impozite și Taxe locale* și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Serviciul Constatare, Impunere Persoane Fizice** - are ca misiune stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale, a

majorărilor și a penalităților de întârziere, precum și a amenzilor, în cazul persoanelor fizice;

- **Serviciul Constatare, Impunere Persoane Juridice** - are ca misiune stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale, a majorărilor și a penalităților de întârziere, precum și a amenzilor, în cazul persoanelor juridice;
- **Serviciul urmărire încasare impozite și taxe locale;**
- **Compartimentul certificate de atestare fiscală;**
- **Compartimentul Încasări și Evidență a Veniturilor** - are ca misiune încasarea și evidența impozitelor și taxelor locale, a majorărilor și a penalităților de întârziere, precum și a amenzilor, în cazul persoanelor fizice și juridice.

DIRECȚIA TEHNICĂ

În anul 2022, **Direcția Tehnică** și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Serviciul Dezvoltare și Managementul Proiectelor** - coordonează toate activitățile legate de monitorizarea și implementarea proiectelor cu finanțare internațională, în perioada de implementare și postimplementare;
- **Serviciul Investiții - Compartimentul Urmărire Investiții Unități de Învățământ** - are ca misiune realizarea obiectivelor de investiții în unitățile de învățământ aprobate prin hotărârea **Consiliului local**;
- **Serviciul Tehnic** - are în subordine următoarele **compartimente**:
 - **Compartimentul Transport Local;**
 - **Compartimentul Protecția Mediului.**

COMPARTIMENTUL CABINET PRIMAR

În anul 2022, **Compartimentul Cabinet Primar** a îndeplinit următoarele **atribuții**:

- ✍ *participă la audiențele acordate de Primar;*
- ✍ *participă la ședințele operative organizate săptămânal;*
- ✍ *participă la întâlnirile de lucru stabilite de primar cu personalul din aparatul de specialitate, instituțiile/serviciile publice și societățile comerciale aflate sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Pitești*
- ✍ *verifică reclamații și sesizări și formulează propuneri privind modul de soluționare;*
- ✍ *acordă consiliere și propune soluții, legal documentate, la problemele ridicate de compartimentele de specialitate;*
- ✍ *verifică, la solicitarea Primarului, lucrări/activități desfășurate de către compartimentele de specialitate din cadrul aparatului de specialitate, precum și de către instituțiile/serviciile publice și societățile comerciale aflate sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Pitești;*

- ✍ analizează proiectele de hotărâri care urmează să fie supuse aprobării consiliului local și face propuneri, motivate, pentru modificarea și completarea acestora;
- ✍ participă la ședințele comisiilor de specialitate, la ședințele ordinare și extraordinare ale Consiliului Local al Municipiului Pitești;
- ✍ coordonează activitatea de implementare, menținere și îmbunătățire a sistemului de management integrat calitate-mediu, cu respectarea cerințelor prevăzute de standardele de referință și reprezintă Primăria Municipiului Pitești în relațiile cu părțile externe pentru orice problemă referitoare la sistemul de management integrat calitate-mediu;
- ✍ ș.a.m.d.

COMPARTIMENTUL DE PROTECȚIE CIVILĂ ȘI P.S.I.

În anul 2022, **Compartimentul de Protecție civilă și P.S.I.** a coordonat structurile de protecție civilă și de apărare împotriva incendiilor în îndeplinirea de către acestea a obligațiilor ce le revin conform prevederilor legale în vigoare și are ca atribuții:

- ✍ exercită controlul aplicării prevederilor legale privind protecția civilă;
- ✍ organizează, coordonează și îndrumă activitatea de pregătire pe linie de protecție civilă;
- ✍ execută exerciții, aplicații și activități de pregătire privind protecția civilă;
- ✍ asigură menținerea în stare de funcționare a punctului de comandă;
- ✍ urmărește modul de întreținere a spațiilor de adăpostire colectivă de către administratorul acestora;
- ✍ asigură alarmarea, protecția și pregătirea populației pentru situațiile de protecție civilă;
- ✍ propune evacuarea populației din zonele afectate în caz de dezastre sau alte situații de protecție civilă;
- ✍ stabilește măsuri pentru asigurarea ordinii publice în zona sinistrată;
- ✍ cooperează cu Serviciul de Protecție Civilă din cadrul I.J.S.U. și cu Celulele de urgență ale instituțiilor și agenților economici;
- ✍ asigură aplicarea corespunzătoare a măsurilor necesare pentru prevenirea și stingerea incendiilor, la nivelul primăriei.

DIRECȚIA ARHITECT ȘEF

În anul 2022, **Direcția Arhitect Șef** și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Compartimentul Dezvoltare Urbană;**
- **Serviciul Urbanism și Autorizații de Construire;**

- ◆ **Compartimentul Evidența și Urmărirea Respectării Disciplinei în Domeniul Autorizării Executării Lucrărilor de Construcții** - are ca misiune urmărirea respectării disciplinei în construcții conform autorizațiilor de construire/desființare emise, a legalității executării lucrărilor de construire/desființare, sesizând, după caz instituțiile abilitate;
- **Compartimentul Autorizare Activități Economice** - are ca misiune stimularea activității de comercializare a produselor și serviciilor de piață și dezvoltarea ordonată a unui comerț civilizată în funcție de interesele cetățenilor;
- **Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Pitești** - urmărește facilitarea accesului la informațiile de interes turistic general, necesare în vederea valorificării potențialului turistic local pe piața turistică națională și internațională.

Activitate în subordinea directă a Viceprimarilor:

- ✓ **Atribuții Viceprimari în anul 2022:**

Atribuții Viceprimar 1:

- ia măsuri pentru controlul depozitării deșeurilor menajere, industriale sau de orice fel;
- ia măsuri pentru curățenia și salubritatea digurilor și a malurilor, a cursurilor de apă, asanarea terenurilor insalubre și prevenirea poluării apelor;
- asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare conformării cu prevederile domeniului protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor;
- urmărește punerea în aplicare a hotărârilor Consiliului local, a dispozițiilor Primarului și a sarcinilor transmise de acesta, în activitatea instituțiilor și serviciilor publice, precum și societăților de interes local, precum: Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului Municipiului Pitești, Administrația Domeniului Public Pitești, F.C. Argeș, Poliția Locală a Municipiului Pitești, S.C. Apă Canal 2000 S.A., S.C. Termo Calor Confort S.A., S.C. Salpitflor Green S.A.;
- îndrumă și monitorizează activitatea personalului din cadrul Direcției Tehnice;
- sprijină activitatea de inventariere a bunurilor care aparțin municipiului Pitești;
- urmărește respectarea legislației precum și ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului local și dispozițiilor Primarului, în domeniile delegate;
- îndeplinește atribuții, prevăzute de lege în competența autorităților administrației publice locale, din următoarele domenii de activitate: protecția și refacerea mediului înconjurător; conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale; podurile și drumurile publice; serviciile de urgență de tip salvamont, salvamar și de prim ajutor;

- ✍ îndeplinește orice alte sarcini încredințate de Primar, Consiliul local sau prevăzute de lege în domeniile delegate.

Atribuții Viceprimar 2:

- ✍ asigură punerea în valoare, în interesul comunității locale, a resurselor naturale de pe raza UAT Pitești;
- ✍ ia măsurile necesare pentru sprijinirea activității cultelor religioase cf.legii;
- ✍ urmărește punerea în aplicare a hotărârilor Consiliului local, a dispozițiilor Primarului și a sarcinilor transmise de acesta, în activitatea următoarelor instituții și servicii publice, precum și societăților de interes local: Filarmonica Pitești, Centrul Cultural al Municipiului Pitești, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Pitești, Direcția pentru Evidența Persoanelor a Municipiului Pitești precum și S.C. Salubritate 2000 S.A. și S.C. Publitrans 2000 S.A.;
- ✍ îndrumă și monitorizează activitatea personalului din cadrul Direcției Servicii Publice și Achiziții și Compartimentului de Protecție Civilă și PSI;
- ✍ semnează adeverințele privind nomenclatorul stradal și adeverințele privind confirmarea de adresă, întocmite de Direcția Arhitect Șef;
- ✍ sprijină activitatea de inventariere a bunurilor care aparțin Municipiului Pitești;
- ✍ urmărește respectarea legislației precum și ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului local și dispozițiilor Primarului, în domeniile delegate;
- ✍ îndeplinește atribuții, prevăzute de lege în competența autorităților administrației publice locale, din următoarele domenii de activitate: educație; sănătate; cultură; tineret; administrarea locuințelor sociale și a celorlalte unități locative;
- ✍ îndeplinește orice alte atribuții încredințate de Primar, Consiliul local sau prevăzute de lege în domeniile delegate.

Activitate în subordinea directă a Secretarului General al Municipiului:

- ✓ **Secretariat Secretar General**
- ✓ **Direcția Administrație Publică Locală, Juridic Contencios**
- ✓ **Compartimentul Calitate și Control Intern, Protecția Datelor cu Caracter Personal.**

SECRETARIAT SECRETAR GENERAL

În anul 2021, **Secretariat Secretar General** a îndeplinit ca **atribuții**:

- ✍ lucrări de secretariat;
- ✍ efectuează lucrări de dactilografiere și multiplicare a diferitelor materiale din cadrul direcției aflată în coordonarea secretarului;
- ✍ asigură desfășurarea în bune condiții a întâlnirilor secretarului;

- ✍️ efectuează legături telefonice pentru secretarul municipiului;*
- ✍️ primește, înregistrează și asigură arhivarea documentelor clasificate;*
- ✍️ asigură evidența documentelor primite/expediate prin poșta specială.*

DIRECȚIA ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ, JURIDIC CONTENCIOS

În anul 2022, **Direcția Administrație Publică Locală, Juridic Contencios** și-a desfășurat activitatea prin următoarele servicii, birouri și compartimente:

- **Serviciul Administrație Publică Locală** are în subordine:
 - **Compartimentul Relații Publice** funcționează pe principiul „Ghișeu unic”, având următoarele atribuții: primește, înregistrează și repartizează electronic solicitările persoanelor fizice și juridice; oferă informații și/sau cere lămuririle necesare asupra solicitărilor depuse la primărie, de la compartimentele de specialitate; asigură gestionarea solicitărilor primite prin intermediul „Telefonului cetățeanului - 0248/984”, pe site-ul www.primariapitesti.ro, precum și a celor primite prin intermediul emisiunilor TV la care participă reprezentanți ai primăriei; asigură desfășurarea audiențelor acordate de către primarul municipiului Pitești, viceprimari și secretarul municipiului; asigură accesul persoanelor fizice sau juridice la informațiile de interes public; urmărește realizarea anuală a evaluării satisfacției cetățenilor asupra calității serviciilor oferite de administrația publică locală, etc.
 - **Compartimentul Management Documente, Arhivă, Curierat** - asigură înregistrarea corespondenței sosite prin intermediul poștei, adresată Primăriei, Primarului Municipiului Pitești și Consiliului Local; asigura evidența și distribuirea corespondenței înregistrate și transmise, conform rezoluțiilor, compartimentelor de specialitate; asigură comunicarea, prin curier sau prin intermediul serviciilor poștale, a corespondenței rezultate din activitatea compartimentelor de specialitate din cadrul primăriei, etc.
- **Biroul de Aplicare a Legilor Proprietății, Registrul Agricol** are ca misiune aplicarea legilor proprietății și organizarea și conducerea registrului agricol;
- **Serviciul Juridic** are ca misiune:
 - asigurarea asistenței juridice în scopul desfășurării activității instituției, cu aplicarea și respectarea prevederilor legale în vigoare, prin acordarea de consultanță juridică compartimentelor de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Pitești, precum și avizarea documentelor întocmite de acestea.
 - susținerea intereselor instituției în fața instanțelor de judecată, precum și a altor instituții sau autorități publice.
- **Biroul Cadastru și Evidență Patrimoniu.**

COMPARTIMENTUL CALITATE ȘI CONTROL INTERN, PROTECTIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL

În anul 2022, *Compartimentul Calitate și Control Intern, Protecția Datelor cu Caracter Personal a avut ca misiune:*

- *implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial și îmbunătățirea sistemului de management al calității la toate nivelele de conducere și execuție, prin promovarea abordării bazate pe procese și a gândirii bazate pe riscuri și oportunități, în scopul realizării unor servicii de administrație publică locală de calitate, în condiții de transparență, legalitate, eficacitate și eficiență, care să satisfacă necesitățile, așteptările și cerințele comunității locale.*
- *punerea în aplicare a prevederilor Regulamentului UE nr. 679/2016, a altor dispoziții de drept al Uniunii sau de drept intern referitoare la protecția datelor și a politicilor instituției în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal.*

Urmărind activitatea acestor servicii publice se poate trage concluzia că *obiectivele Primăriei Municipiului Pitești* pot fi grupate în trei categorii:

- ✓ **Eficacitatea și eficiența funcționării** - cuprinde obiectivele legate de scopurile entității publice și de utilizarea eficientă a resurselor. De asemenea, sunt incluse și obiectivele privind protejarea resurselor instituției de utilizare inadecvată sau de pierderi, ca și identificarea și gestionarea pasivelor;
- ✓ **Fiabilitatea informațiilor interne și externe** - include obiectivele legate de ținerea unei contabilități adecvate, ca și de fiabilitatea informațiilor utilizate în instituție sau difuzate către terți. De asemenea, în aceasta categorie sunt incluse și obiectivele privind protejarea documentelor împotriva a două categorii de fraude: disimularea fraudei și distorsionarea rezultatelor;
- ✓ **Conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne** - cuprinde obiective legate de asigurarea că activitățile Primăriei Municipiului Pitești se desfășoară în conformitate cu obligațiile impuse de lege și de regulamente, precum și cu respectarea politicilor interne.

📄 **CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI PITEȘTI** este membru al *Asociației Municipiilor din România*, organizație neguvernamentală care sprijină reforma în administrația publică locală. Tot în acest sens, *Consiliul Local* cooperează și cu diferite organisme internaționale.

Conform *Legii nr.215/2001* privind administrația publică locală, *Consiliul Local* are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale.

Structurile aflate sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Pitești sunt:²⁰⁰

- ❖ **DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI** - a fost înființată prin Hotărâre a Consiliului Local Pitești, ca instituție publică cu personalitate juridică.

Serviciul funcționează în conformitate cu prevederile *Legii asistenței sociale nr.292/ 2011* și *Ordonanței nr. 68/2003 privind serviciile sociale*, având ca atribuțiuni realizarea ansamblului complex de măsuri și acțiuni necesare pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

D.A.S. MUNICIPIUL PITEȘTI cuprinde următoarele compartimente:

- ✍ *Serviciul Beneficii Sociale și Politici Familiale;*
- ✍ *Serviciul Protecția Copilului și Autoritate Tutelară;*
- ✍ *Serviciul Protecția Persoanelor cu Handicap și a Persoanelor Vârstnice;*
- ✍ *Serviciul de Asistență Comunitară;*
- ✍ *Serviciul Financiar Contabilitate Achiziții Publice Informatică Administrativ;*
- ✍ *Centru de Îngrijire și Educație Timpurie - Creșe Pitești.*

- ❖ **POLIȚIA LOCALĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI** - este constituită în temeiul Legii nr.155/2010 și funcționează în conformitate cu HG nr. 1332/2010 - *Regulamentul cadru de organizare și funcționare a Poliției Locale*.

Din punct de vedere structural, *Poliția Locală Pitești* este o instituție subordonată *Consiliului Local al Municipiului Pitești* și funcționează cu șase servicii, respectiv:

- ✍ *Serviciul siguranța publică;*
- ✍ *Serviciul siguranța rutieră;*
- ✍ *Serviciul mandate, evidența persoanelor, protecție și intervenție;*
- ✍ *Serviciul financiar contabilitate și întreținere;*
- ✍ *Serviciul juridic, evidența operativă și resurse umane;*
- ✍ *Serviciul logistică, achiziții, administrativ și arhivă.*

Atribuțiile Poliției Locale sunt: în domeniul ordinii și liniștii publice și al pazei bunurilor; în domeniul circulației pe drumurile publice; în domeniul disciplinei în construcții și al afișajului stradal; în domeniul protecției mediului; în domeniul activității comerciale; în domeniul evidenței persoanelor. În scopul obținerii unei

²⁰⁰ Sursa: Site-ul oficial al Primăriei Municipiului Pitești - <https://www.primariapitesti.ro>

eficiențe sporite în activitate, *Poliția Locală Pitești* are încheiate protocoale de colaborare cu alte instituții care au competență în domeniul ordinii publice (*Poliția Municipală, Jandarmerie*), cu alte instituții cu atribuții de control (*DSVSA, APM*), cu firme de pază, unități de învățământ, etc.

Anii 2020-2021 au fost caracterizați de efortul general pentru prevenirea și combaterea răspândirii noului coronavirus, fiind organizate acțiuni de control și misiuni specifice, în scopul aplicării măsurilor stabilite prin actele normative de instituire a stării de urgență și a stării de alertă pe teritoriul României.

- ❖ **FILARMONICA PITEȘTI** - este o instituție publică de concerte, cu personalitate juridică, instituție ce funcționează sub autoritatea *Consiliului Local al Municipiului Pitești*, finanțată din venituri proprii și alocații de la bugetul local.

Filarmonica Pitești a avut și are ca principală misiune promovarea, prin mijloace specifice, a valorilor muzicii clasice românești și universale, dar și a filmului românesc și străin. Filarmonica își desfășoară activitatea ținând cont de prevederile: *O.G. nr. 21/2007* privind instituțiile și companiile de spectacole sau concerte și desfășurarea activității de impresariat artistic, actualizată, *H.G. 442/22.07.1994* privind finanțarea instituțiilor publice de cultură aflate sub autoritatea consiliilor locale, actualizată, *O.U.G. nr.189/2008* privind managementul instituțiilor publice de cultură, actualizată, *Codul Muncii, Legea achizițiilor publice* și ale *H.C.L. nr. 199/2017* privind organizarea și funcționarea Filarmonicii Pitești.

Filarmonica Pitești și-a axat activitatea spre realizarea obiectivului pentru care a fost înființată: organizarea, cu personalul angajat și cu colaboratori permanenți la orchestră, de concerte de muzică clasică pentru melomanii piteșteni. Pentru viitor, instituția va aplica și va respecta cu rigurozitate strategia de dezvoltare a municipiului Pitești și programele minimale aprobate de către Consiliul Local al Municipiului Pitești.

- ❖ **FOTBAL CLUB ARGEȘ** – fost **SPORT CLUB MUNICIPAL PITEȘTI** - este instituție publică de interes local înființată în noiembrie 2010 conform anexei nr.1 la *H.C.L. nr.405/25.11.2010* și are ca scop organizarea și administrarea de activități sportive, prin dezvoltarea activității de performanță, selecția, pregătirea și participarea la competiții interne și internaționale, precum și organizarea pe plan local a activităților sportive specifice Programului național «*Sportul pentru Toți*».

Activitatea de specialitate a *Fotbal Club Argeș* este coordonată metodologic și funcțional de către *Direcția Servicii Publice și Achiziții din cadrul Primăriei Municipiului Pitești*. Instituția colaborează metodologic cu Federațiile de specialitate și asociațiile municipale de specialitate și respectă normele și normativele *Ministerului Tineretului și Sportului* precum și prevederile specifice din normele și regulamentele

federațiilor naționale și, după caz, ale ligilor profesioniste din ramura de sport respectivă.

Secțiile pe ramuri sportive ale *Fotbal Club Argeș* sunt: *baschet masculin Liga Națională*; *rugby*; *volei feminin Campionatul Național Divizia „A2” est*; *modelism*; *sportul pentru toți*; *șah*; *tenis de masa*; *natație*; *judo*; *atletism*; *karate* și *box*.

- ❖ **DIRECȚIA PENTRU EVIDENȚA PERSOANELOR A MUNICIPIULUI PITEȘTI** – este organizată ca serviciu public cu personalitate juridică, aflată sub autoritatea *Consiliului Local al Municipiului Pitești*, înființat în conformitate cu dispozițiile *Ordonanței Guvernului nr. 84/2001* privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul D.E.P.M.P. este de a exercita competențele ce îi sunt conferite prin lege pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de stare civilă și evidență a persoanelor, precum și de eliberare a documentelor.

Activitatea D.E.P.M.P. se desfășoară în interesul persoanei și al comunității, în sprijinul instituțiilor statului, exclusiv pe baza și în executarea legii, a hotărârilor *Consiliului Local al Municipiului Pitești*, precum și a dispozițiilor *Primarului Municipiului Pitești*.

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, D.E.P.M.P. cooperează cu structurile din cadrul *aparaturii de specialitate al Primarului Municipiului Pitești*, ale *Ministerului Afacerilor Interne* și colaborează, pe probleme de interes comun, potrivit prevederilor actelor normative în vigoare, cu autorități publice, agenți economici, precum și cu persoane fizice.

- ❖ **CENTRUL CULTURAL PITEȘTI** - a fost înființat prin H.C.L. nr. 123/17.09.1998, fiind casa de cultură a municipiului. Având personalitate juridică, funcționează în subordinea *Consiliului Local Pitești*, ca serviciu public al *Primăriei Pitești*, obiectul de activitate fiind organizarea și coordonarea activităților culturale, științifice și artistice de la nivelul municipiului.

Dinamic și permanent în slujba iubitorilor de frumos, *Centrul Cultural Pitești* își desfășoară programul în fiecare zi a săptămânii, organizând activități cu caracter permanent (cursuri, cluburi, cenacluri, repetiții) și punctuale (manifestări cu caracter local, național și internațional). Acestea se adresează tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, categorie socială, vârstă, convingeri religioase sau opțiuni politice.

În scopul dezvoltării, diversificării și promovării activităților sale, *Centrul Cultural Pitești* colaborează cu instituții similare din județ, din țară și de peste hotare, unități administrative locale și centrale, *Ministerul Culturii și Cultelor*, *Uniunea Scriitorilor*

din România, Uniunea Artiștilor Plastici din România, Academia Română și Institutul Cultural Român, uniuni de creație, asociații și fundații, instituții de învățământ, promotori culturali, mass-media etc.

Centrul Cultural Pitești are o bogată activitate editorială, editând revista lunară de cultură “Argeș”, revista lunară de literatură “Cafeneaua literară”, revista-document “Restituiri Pitești”, cu apariție trimestrială, revista literară “Cuvântul Argeșean”, cu apariție trimestrială, publicația lunară ”Informația Piteștenilor”.

- ❖ **ADMINISTRAȚIA DOMENIULUI PUBLIC PITEȘTI** - este serviciu public cu personalitate juridică, organizat sub autoritatea Consiliului Local Pitești certificată ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 și OHSAS 18001:2008.

Principalele activități:

- ✍ administrarea și întreținerea arterelor de circulație din municipiul Pitești;
- ✍ sistematizarea circulației rutiere, cu sprijinul organelor de poliție competente;
- ✍ prepararea mixturilor asfaltice
- ✍ repararea și întreținerea mașinilor și utilajelor din dotare;
- ✍ amenajarea, întreținerea și exploatarea Grădinii Zoologice;
- ✍ contribuie cu mașini, utilaje și deservenți la acțiunile pentru îndepărtarea zăpezii și preîntâmpinarea formării poleiului și a gheții;
- ✍ efectuarea analizelor și determinărilor fizico - mecanice pentru mixturile asfaltice produse;
- ✍ construirea, montarea și întreținerea mobilierului stradal, locurilor de joacă și de fitness;
- ✍ mentenanța forajelor de adâncime privind izvoarele de apă potabilă;
- ✍ susținerea tehnică la organizarea manifestărilor orașului organizate de Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local Pitești;
- ✍ ridicarea, transportul și depozitarea vehiculelor fără stăpân sau abandonate pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al municipiului Pitești.

Unități de producție și prestări servicii:

- ◆ Secția Reparații Străzi și Mecanizare Lucrări
 - Atelier Preparat Mixturi Asfaltice și Reparații Străzi;
 - Atelier Exploatare și Întreținere Mașini și Utilaje;
- ◆ Laborator de Analize și Încercări în Construcții;
- ◆ Atelier Administrarea și Întreținerea Domeniului Public;
- ◆ Serviciul Grădina Zoologică;
- ◆ Biroul Administrarea Cimitirelor și Prestări Servicii Funerare.

- ❖ **SERVICIUL PUBLIC DE EXPLOATARE A PATRIMONIULUI MUNICIPIULUI PITEȘTI** - este o instituție publică cu personalitate juridică, înființată în anul 2006, în baza dispozițiilor H.C.L. nr. 9/31.01.2006, aflată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Pitești, finanțată integral de la bugetul local, directorul executiv al SPEPMP fiind ordonator terțiar de credite.

Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului Municipiului Pitești îndeplinește următoarele atribuții principale:

- ✍ asigură administrarea spațiilor locative și cu altă destinație aflate în patrimoniul municipiului Pitești;
- ✍ urmărește derularea contractelor încheiate de către diverse persoane fizice și juridice cu Municipiului Pitești, pentru imobilele aflate în domeniul public sau privat al municipiului, precum și respectarea disciplinei contractuale, conform clauzelor contractelor încheiate;
- ✍ asigură administrarea și exploatarea spațiilor publicitare situate pe raza municipiului Pitești;
- ✍ asigură evidența și administrarea parcărilor, pasajelor și a toaletelor publice din municipiul Pitești;
- ✍ asigură funcționarea iluminatului stradal și pietonal, a iluminatului arhitectural și a iluminatului ornamental-festiv;
- ✍ asigură activitatea de agrement și sport, în bazele aflate în administrarea S.P.E.P.M.P.;
- ✍ asigură administrarea fântânilor arteziene și a ceasurilor stradale;
- ✍ asigură activitatea de gestionare a animalelor fără stăpân, pierdute sau abandonate;
- ✍ asigură activitatea de incinerare a deșeurilor periculoase în cadrul Incineratorului ecologic;
- ✍ asigură activitatea de dezinfecție, dezinsecție și deratizare pe raza administrativ-teritorială a municipiului Pitești.

6.1.3. Stadiul proiectelor depuse de UAT Municipiul Pitești în perioada de finanțare 2014 - 2020

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027 urmează direcțiile de dezvoltare ale obiectivelor Planului de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021-2027 și ale Strategiei de Dezvoltare a Județului Argeș 2021-2027. În acest sens, reprezentanții municipiului Pitești doresc ca prin proiectele propuse și implementate să contribuie la dezvoltarea socio- economică a regiunii Sud-Muntenia și implicit a județului Argeș.

Astfel, **Serviciul Investiții** și-a desfășurat activitatea urmărind îndeplinirea următoarelor obiective:

- ☞ Dezvoltarea economică și încurajarea mediului de afaceri;
- ☞ Implicarea activă a factorilor locali în strategiile de dezvoltare regională;
- ☞ Implicarea politicilor regionale în practicile guvernamentale din domeniul economic, social, cultural și de mediu, cu respectarea cerințelor reglementărilor naționale și ale Uniunii Europene la nivel local.

Cele mai importante **investiții din fonduri de la bugetul local ale municipiului Pitești în anul 2021** au fost reprezentate de:

- ▶ *Reabilitare termică și reparații capitale cămin școlar Liceul cu Program Sportiv „Viitorul” Pitești;*
- ▶ *Reabilitare instalație termică și montare de centrale termice noi, Corp C1 și Corp C4, Colegiul Economic „Maria Teiuleanu”;*
- ▶ *Reparații capitale pardoseală Sala de sport Școala Gimnazială „Marin Preda”;*
- ▶ *Lucrări de conformare securitate la incendiu pentru Primăria Municipiului Pitești;*
- ▶ *Regularizare Pârâu Velioșara-Grigorești;*
- ▶ *Combatere eroziune canal de scurgere Pârâu Turcești - str. Dimitrie Butculescu;*
- ▶ *Modernizare strada Dumitru Brătianu;*
- ▶ *Reabilitare B-dul I.C.Brătianu - Str.Maior Șonțu între str. Maternității și Tîrgu din Vale;*
- ▶ Au fost întocmite **documentații în vederea obținerii autorizației de securitate la incendiu pentru un număr de 5 unități de învățământ:**
 - *Colegiul Național Alexandru Odobescu*
 - *Colegiul Național I.C.Brătianu*
 - *Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu*
 - *Grădinița cu Program Prelungit ”Castelul Magic”*
 - *Grădinița cu Program Prelungit ”Floare de Colț”*
- ▶ **Au fost achiziționate următoarele dotări:** bănci cu jardiniere din beton - 6 buc; jardiniere - 10 buc; module colectare selectivă deșeuri municipale -39 buc; aplicație SMART; site WEB; sirenă electronică - 2 buc.
- ▶ **Au fost finalizate documentațiile de proiectare în vederea reabilitării următoarelor străzi:** *Strada Marta Rădulescu; Strada sergent TR. Constantin Comănescu; Strada Depozitelor;*
- ▶ **Au fost executate lucrări de reparații la unitățile de învățământ:**
 - *Grădinițele cu Program Normal/Prelungit: ”Pui de lei”, ”Dumbrava minunată”, ”Rază de soare”, ”Floare de colț”, ”Istețel”;*
 - *Școlile Gimnaziale: ”Marin Preda”, ”Matei Basarab”, ”Traian”, ”Adrian Păunescu”, ”Nicolae Bălcescu”, ”Tudor Arghezi”, ”Tudor Mușatescu”;*
 - *Liceele: ”Astra”, ”Alexandru Odobescu”, ”Dinu Lipatti”, ”Constantin Brâncuși”, ”Dacia”, ”Ion Cantacuzino”;*
- ▶ **Au început lucrările la o serie de investiții multianuale care vor fi finalizate în anul 2022** , dupa cum urmează:

- Reabilitare canal deschis pe str. Dimitrie Boteanu și Bucovina (etapa III);
 - Amenajare strada Amurgului și strada Nicolae Brânzeu;
 - Lărgire Calea Craiovei zona Târg Săptămânal;
 - Construire gard Școala Gimnazială Traian;
 - Instalație termică și racordare la sistemul centralizat de distribuție energie termică Corp B Școala Gimnazială "Ion Minulescu";
 - Reabilitare interioară și antifonare Sală de sport Școala "Negru Vodă";
 - Reabilitare Sală de Sport Colegiul Național "Alexandru Odobescu".
- ▶ A fost finalizată și aprobată documentația tehnico-economică urmând ca în anul 2022 să fie derulată procedura de atribuire a contractului de lucrări pentru obiectivul de investiții Teren de sport Colegiul Economic „Maria Teiuleanu”.

Totodată, în anul 2021, **Primăria Municipiului Pitești a urmărit respectarea obiectivelor de dezvoltare ale municipiului și corelarea proiectelor finanțabile din fonduri europene cu obiectivele din Planul de investiții al Municipiului Pitești** prin:

- ▶ asigurarea monitorizării proiectelor implementate și finalizate în cadrul POR 2007-2013;
- ▶ creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene pentru proiectele aflate în derulare;
- ▶ participarea la întâlniri de lucru, seminarii, conferințe pentru dezbaterile unor probleme comunitare sau privind finanțările externe;
- ▶ identificarea de noi proiecte de investiții și căutarea de noi surse de finanțare nerambursabilă;
- ▶ asigurarea implementării proiectelor contractate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală 2017-2020;
- ▶ depunerea cererilor de finanțare "Reabilitare termică Școala Gimnazială Nicolae Iorga", "Reabilitare termică Școala Gimnazială Nicolae Balcescu, în locația din Negru Vodă" și "Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public în Municipiul Pitești" la Administrația Fondului pentru Mediu, în cadrul Programului de finanțare Eficiență energetică în clădiri publice și Programului de finanțare Iluminat Public;
- ▶ depunerea de cereri de finanțare în cadrul Programului Național de Investiții "Anghel Saligny" pentru obiectivul de investiție "Reabilitare Pod pe strada Depozitelor peste Pârâul Bascov" și pentru obiectivul de investiție "Reabilitare infrastructură rutieră: B-dul Frații Golești și strada Nicolae Dobrin";
- ▶ depunerea la ADR SUD MUNTENIA a următoarelor fișe de proiecte privind eficiența energetică, prin schema de finanțare ELENA (European Local Energy Assistance), în vederea includerii în cadrul unei cereri de finanțare integrate la nivelul regiunii Sud Muntenia:
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Nicolae Iorga"
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Ion Pillat"
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Traian"
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Mircea Eliade"

- Reabilitare termică Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu"
 - Reabilitare termică Școala Gimnazială "Negru Vodă"
 - Reabilitare termică Grădina cu program prelungit "Floare de Colț"
 - Reabilitare termică Grădinița cu program prelungit "Castelul Magic"
 - Reabilitare termică Liceul Teoretic "Ion Cantacuzino"
 - Reabilitare termică Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu";
- ▶ realizarea de demersuri și activități specifice în vederea finanțării de obiective de investiții de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prin Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A.;
 - ▶ implementarea activităților specifice în vederea aprobării realizării în cadrul Programului Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul "Complexuri sportive", derulat de Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A., a obiectivului de investiție "Construire Academie de Tenis, loc. Pitești, b-dul Petrochimiștilor, nr.29, județul Argeș, Baza Sportivă și de Acordare a Municipiului Pitești";
 - ▶ implementarea activităților specifice în vederea aprobării realizării în cadrul Programului Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul "Unități sanitare", derulat de Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A., a obiectivului de investiție "Construire și dotare dispensar medical, Str.Independenței, Cartier Războieni, Punctul Piața Războieni, Municipiul Pitești județul Argeș";
 - ▶ implementarea activităților specifice în vederea aprobării realizării în cadrul Programului Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul "Săli de Sport", derulat de Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A.:
 - "Proiect pilot - Sală de educație fizică școlară Școala Gimnazială "Nicoale Iorga" din municipiul Pitești, str. Râurilor, nr. 5, jud. Argeș";
 - "Proiect pilot - Sală de educație fizică școlară Școala Gimnazială "Tudor Arghezi" din municipiul Pitești, str. Horia, Cloșca și Crișan, jud. Argeș";
 - "Proiect pilot - Sală de educație fizică școlară Școala Gimnazială "Adrian Paunescu" din municipiul Pitești, str. Paltinului, nr. 2, jud. Argeș";
 - "Proiect pilot - Sală de educație fizică școlară Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu" din municipiul Pitești, str. Vasile Pârvan, nr. 3, jud. Argeș";
 - "Construire Proiect pilot - Sala de sport cu tribună 180 de locuri, str. Nicolae Dobrin nr.20, municipiul Pitești, jud Argeș" - Liceul cu program sportiv "Viitorul";
 - ▶ aprobarea realizării în cadrul Programului Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul "Bazine de înot", derulat de Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A., a obiectivului de investiție "Bazin de înot didactic și acordare - Proiect Tip, B-dul Petrochimiștilor, nr. 23, municipiul Pitești, Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, jud. Argeș";
 - ▶ aprobarea realizării în cadrul Programului Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul "Unități și instituții de învățământ de stat",

derulat de *Compania Națională de Investiții „C.N.I.” S.A.*, a următoarelor obiective de investiție:

- *”Proiect tip „Construire creșă mică”, Localitatea Pitești, Cartier Găvana, Str. Alunului, jud. Argeș, Str. Paltinului, Parcare/Spațiu verde/Alee acces-Complex Albina”;*
 - *”Proiect tip „Construire creșă medie”, b-dul. Eroilor, nr. 4-6, Colegiul Economic Maria Teiuleanu, municipiul Pitești, jud. Argeș”;*
 - *”Construire gradiniță cu program prelungit din cadrul Școlii Gimnaziale „Mircea Eliade”, dotare și amenajare exterioară, B-dul Petrochimiștilor nr.31, municipiul Pitești, jud. Argeș”.*
- ▶ semnarea cu *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației* a contractului de finanțare nerambursabilă în cadrul *Programului de Construcții de Locuințe Sociale și de Necesitate*, pentru obiectivul de investiții *”Transformare Camin C3 - Liceul Tehnologic Dimitrie Dima, în clădire de locuințe sociale”* și implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare;
 - ▶ semnarea contractului de finanțare nerambursabilă în cadrul *POAT 2014-2020 și POIM 2014-2020* pentru proiectul *”Sprijin la nivelul Regiunii Sud Muntenia pentru pregătirea de proiecte finanțate din perioada de programare 2021-2027 pe domeniile mobilitate urbană, regenerare urbană, centre de agrement/baze turistice (tabere școlare), infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiectivele de patrimoniu cu potențial turistic și infrastructura rutieră de interes județean, inclusiv variante ocolitoare și/sau drumuri de legătură - 5D1”*, în care *ADR SUD MUNTENIA* este lider de proiect și Municipiul Pitești este partener, în scopul elaborării documentației tehnico-economice pentru următoarele proiecte ale *UAT Pitești*, aprobate de *Consiliul pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia*: *”Realizare Parc Lunca Argeșului 2”* și *”Creșterea mobilității, accesibilității și conectivității în Municipiul Pitești (Pasaj rutier Strada Lânăriei)”* și implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare;
 - ▶ semnarea contractului de finanțare pentru proiectul *”Modernizare și eficientizare sistem de iluminat public în Municipiul Pitești”*, finanțat în cadrul *Programului Ro-Energy*, Apel de proiecte *”Îmbunătățirea Eficienței Energetice” - Fonduri Norvegiene*, și implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare;
 - ▶ semnarea cu *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației* a contractului de finanțare nerambursabilă în cadrul *POR 2014-2020*, Axa prioritară 4, Prioritate de investiții 4.2., Obiectiv Specific: *”Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ”*, pentru proiectul *”Realizare Parcului Lunca Argeșului 3”* și implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare;
 - ▶ semnarea cu *Administrația Fondului pentru Mediu* a contractului de finanțare nerambursabilă în cadrul *Programului Iluminat Public*, pentru proiectul

”Modernizarea unei secțiuni a sistemului de iluminat public la nivelul Municipiului Pitești” și implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare;

- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5450/21.09.2020 pentru proiectul ”Reabilitare și modernizare Grădinița cu Program Prelungit ”Primii Pași”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 4, Obiectiv specific 4.4. ”Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5051/05.02.2020 pentru proiectul ”Mansardare Corp A - Grădinița cu Program Prelungit ”Căsuța Poveștilor”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 4, Obiectiv specific 4.4. ”Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5149/10.03.2020 pentru proiectul ”Extindere spații de învățământ și administrative la Grădinița cu Program Prelungit ”Aripi Deschise”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 4, Obiectiv specific 4.4. ”Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5185/19.03.2020 pentru proiectul ”Reabilitare termică clădire gradiniță - Grădinița cu Program Prelungit ”Castelul fermecat”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 4, Obiectiv specific 4.4. ”Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5041/20.12.2019 pentru proiectul ”Promovarea spiritului antreprenorial prin sprijinirea activităților de cercetare - dezvoltare în cadrul PITEȘTI BUSINESS HUB - PROSANT”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 2.1.B - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, Prioritatea de investiții 2.1 Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatarei economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri, 2.1.B - Incubatoare de afaceri;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 4087/30.05.2019 pentru proiectul ”Modernizare, montare sistem panouri solare și eficientizare energetică a Bazinului Olimpic din Pitești”, finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritara 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, Prioritatea de investiții 3.1 - Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a

- utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice și în sectorul locuințelor, Operațiunea B - Clădiri Publice;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5502/14.05.2020 pentru proiectul "*Regenerare urbană în zona marginalizată a Municipiului Pitești (zona Bloc G1 Cartier Războieni și zona Bloc Coremi, B-Dul Petrochimistilor)*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.3 "Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 4678/23.10.2019 pentru proiectul "*Reabilitare și modernizare Colegiul Tehnic Armand Călinescu*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.5 "Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5753/16.07.2020 pentru proiectul "*Îmbunătățirea transportului public urban de călători în Municipiul Pitești*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.1 "Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5761/22.07.2020 pentru proiectul "*Realizarea de puncte de transfer pentru integrarea operațională a transportului public urban și periurban*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.1 "Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5366/30.04.2020 pentru proiectul "*Modernizarea infrastructurii serviciului de transport public local de călători și creșterea atractivității transportului nemotorizat*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.1 "Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 5451/13.05.2020 pentru proiectul "*Crearea unui sistem de management al traficului și măsuri pentru gestionarea durabilă a parcarilor în Municipiul Pitești*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.1 "Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă";
 - ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare aferent proiectului "*Achiziție de mijloace de transport public - Autobuze Electrice 12 Deal Pitești, Tg. Mureș*", finanțat nerambursabil în cadrul POR 2014-2020, Axa prioritară 4, Obiectiv specific 4.1 "Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă";

Durabilă”, în cadrul căruia *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației* are calitatea de lider, iar Mun. Pitești și Mun. Târgu Mureș au calitatea de parteneri;

- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 498/18.05.2020 pentru proiectul ”*Consolidarea capacității administrative locale prin planificare strategică eficientă*”, finanțat nerambursabil în cadrul POCA 2014-2020 Cererea de Proiecte CP13/2019 ”*Fundamentarea deciziilor, planificare strategică și măsuri de simplificare pentru cetățeni la nivelul administrației publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate*”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 309/17.01.2019 pentru proiectul ”*Simplificarea procedurilor administrative pentru cetățenii Municipiului Pitești*”, finanțat nerambursabil în cadrul POCA 2014-2020, Cererea de Proiecte CP10/2018 ”*Fundamentarea deciziilor, planificare strategică și măsuri de simplificare pentru cetățeni la nivelul administrației publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate*”;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare nr. 2109/06.03.2018 pentru proiectul ”*INTEGRAT! NU ASISTAT! Dezvoltarea socială și economică a persoanelor defavorizate din sud-vestul Municipiului Pitești*”, finanțat nerambursabil în cadrul POCU 2014-2020;
- ▶ implementarea activităților din cadrul contractului de finanțare aferent proiectului ”*Stații de încărcare pentru vehicule electrice în Municipiul Pitești*”, finanțat de *Administrația Fondului pentru Mediu* în cadrul Programului privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reședințe de județ;
- ▶ asigurarea monitorizării proiectului ”*Performanța în serviciile de administrație publică locală ale Municipiului Pitești*”, finanțat în cadrul POCA 2014-2020, cererea de proiecte CP4/2017, aflat în perioada de durabilitate;
- ▶ asigurarea monitorizării proiectului ”*Etică și integritate prin prevenirea și combaterea corupției - EtICo*”, finanțat în cadrul POCA 2014-2020, cererea de proiecte CP1/2017, aflat în perioada de durabilitate;
- ▶ implementarea *Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Pitești*, document programatic strategic și un instrument de politică de dezvoltare, complementar *Planului Urbanistic General*, folosind un model de transport (software), având ca scop îmbunătățirea accesibilității și buna integrare a diferitelor moduri de mobilitate și transport în municipiul Pitești;
- ▶ implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Pitești pentru perioada 2014-2023*, document-cheie al cărui scop, în cadrul perioadei de programare 2014-2020 (cu implementare până în 2023), asigură o viziune coerentă de dezvoltare la nivelul municipiului, transpusă într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțate de către Uniunea Europeană;

- ▶ implementarea *Documentului justificativ pentru finanțarea din fonduri europene structurale și de investiții 2014-2020*, emis de Autoritatea Urbană Pitești.

Sintetizând, în perioada **2014-2020**, **Primăria Municipiului Pitești** a atras investiții în modernizarea spațiului urban, serviciilor publice, infrastructurii de învățământ și de servicii sociale, etc., cu ajutorul cărora **a reușit să depună la finanțare următoarele proiecte:**

NR. CRT.	TITLU PROIECT	VALOARE PROIECT (LEI)	PERIOADA IMPLEMENTARE
POR 2014-2020			
1.	MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII SERVICIULUI DE TRANSPORT PUBLIC LOCAL DE CĂLĂTORI ȘI CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII TRANSPORTULUI NEMOTORIZAT	57.753.740,13	Contract de finanțare semnat 30.04.2020. Termen finalizare 30.04.2023
2.	CREAREA UNUI SISTEM DE MANAGEMENT AL TRAFICULUI ȘI MĂSURI PENTRU GESTIONAREA DURABILĂ A PARCĂRILOR ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI	42.864.747,92	Contract de finanțare semnat 13.05.2020. Termen finalizare 30.06.2023
3.	ACHIZIȚIE DE MIJLOACE DE TRANSPORT PUBLIC AUTOBUZE ELECTRICE	131.949.800	Contract de finanțare semnat 02.09.2019. Termen finalizare 31.12.2022
4.	ÎMBUNĂTĂȚIREA TRANSPORTULUI PUBLIC URBAN DE CĂLĂTORI ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI	42.505.794,12	Contract de finanțare semnat 16.07.2020. Termen finalizare 31.10.2022
5.	INTEGRAREA OPERAȚIONALĂ A TRANSPORTULUI PUBLIC URBAN ȘI PERIURBAN	3.818.754,75	Contract de finanțare semnat 22.07.2020. Termen finalizare 30.09.2022
6.	REALIZARE PARC LUNCA ARGEȘULUI 3	21.922.277,47	Contract de finanțare semnat 05.02.2021. Termen finalizare 31.12.2023
7.	REGENERARE URBANĂ IN ZONA MARGINALIZATĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI (ZONA BL. G1 CARTIER RĂZBOIENI ȘI ZONA BLOC COREMI, B-DUL. PETROCHIMIȘTILOR)	7,666,702.62	Contract de finanțare semnat 14.05.2020. Termen finalizare 31.10.2022
8.	REABILITARE TERMICĂ CLĂDIRE GRĂDINIȚĂ - GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT CASTELUL FERMECAT	1.405.930,32	Contract de finanțare semnat 19.03.2020. Termen finalizare 30.11.2021
9.	MANSARDARE CORP A - GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT CĂSUȚA POVEȘTILOR	1.050.668,64	Contract de finanțare semnat 05.02.2020. Termen finalizare 30.09.2021
10.	EXTINDEREA SPAȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ADMINISTRATIVE LA GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "ARIPI DESCHISE"	1.751.944,52	Contract de finanțare semnat 10.03.2020. Termen finalizare 30.09.2021
11.	REABILITARE ȘI MODERNIZARE GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „PRIMII PAȘI”	1.571.904,65	Contract de finanțare semnat 21.09.2020. Termen finalizare 30.11.2021

12.	REABILITARE ȘI MODERNIZARE COLEGIUL TEHNIC ARMAND CĂLINESCU, MUNICIPIUL PITEȘTI	29.026.119,21	Contract de finanțare semnat 23.10.2019. Termen finalizare 31.12.2023
13.	PROMOVAREA SPIRITULUI ANTREPRENORIAL PRIN SPRIJINIREA ACTIVITĂȚILOR DE CERCETARE-DEZVOLTARE ÎN CADRUL PITEȘTI BUSINESS HUB - PROSANT	14.670.822,57	Contract de finanțare semnat 20.12.2019. Termen finalizare 30.10.2023
14.	MODERNIZARE, MONTARE SISTEM PANOURI SOLARE ȘI EFICIENTIZARE ENERGETICĂ A BAZINULUI OLIMPIC DIN PITEȘTI	16.598.698,55	Contract de finanțare semnat 30.05.2019 Termen finalizare 30.11.2022
15.	REABILITARE BAZIN OLIMPIC ETAPA II	7.962.382,90	Buget local
POCU 2014-2020			
16.	INTEGRAT! NU ASISTAT! DEZVOLTAREA SOCIALA SI ECONOMICA A PERSOANELOR DEFAVORIZATE DIN SUD - VESTUL MUNICIPIULUI PITEȘTI	20.113.023,81	Contract de finanțare semnat 06.03.2018. Termen finalizare 06.07.2021
POCA			
17.	PERFORMANȚA ÎN SERVICIILE DE ADMINISTRAȚIE PUBLICA LOCALA ALE MUNICIPIULUI PITEȘTI	421,542.28 lei	Contract de finanțare semnat 14.02.2018
18.	SIMPLIFICAREA PROCEDURILOR ADMINISTRATIVE PENTRU CETĂȚENII MUNICIPIULUI PITEȘTI	3.995.941,20	Contract de finanțare semnat 17.01.2019. Termen finalizare 17.01.2021 /implementare 17.12.2021
19.	CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE PRIN PLANIFICARE STRATEGICĂ EFICIENTĂ	921.324,62	Contract de finanțare semnat 18.05.2020. Termen finalizare 18.03.2022
ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU			
20.	STAȚII DE ÎNCĂRCARE PENTRU VEHICULE ELECTRICE ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI	3.038.623,73	Contract de finanțare semnat 04.11.2019. Termen finalizare 04.11.2020
21.	MODERNIZAREA UNEI SECȚIUNI A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC LA NIVELUL MUNICIPIULUI PITEȘTI	1.355.118,00	Contract de finanțare semnat la data 12.07.2021
PNDL II			
22.	CONSOLIDARE ȘI REABILITARE CLĂDIRE - TRONSON I - COLEGIUL NAȚIONAL ZINCA GOLESCU	12.385.070,00: 4.626.935 finantare PNDL	20.02.2018 - 31.12.2022
FONDURI NORVEGIENE			
23.	MODERNIZARE ȘI EFICIENTIZARE SISTEM DE ILUMINAT PUBLIC IN MUNICIPIUL PITEȘTI, JUD. ARGEȘ	6.045.883,25	01.02.2021-31.08.2021
SCHEMA DE FINANȚARE ELENA (EUROPEAN LOCAL ENERGY ASSISTANCE)			
24.	SOUTH-MUNTENIA ENERGY EFFICIENCY FOR PUBLIC BUILDINGS INVESTMENT PROGRAMME		

PROGRAMUL DE LOCUINȚE SOCIALE

25.	TRANSFORMARE CĂMIN C3 ÎN CLĂDIRI LOCUIȚE SOCIALE	6.075.959,86	Finalizat 2021
-----	---	--------------	----------------

POAT 2014-2020

26.	SPRIJIN LA NIVELUL REGIUNII SUD MUNTENIA PENTRU PREGĂTIREA DE PROIECTE FINANȚATE DIN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027 PE DOMENIILE MOBILITATE URBANĂ, REGENERARE URBANĂ, CENTRE DE AGREMENT/BAZE TURISTICE (TABERE ȘCOLARE), INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE DE TURISM, INCLUSIV OBIECTIVELE DE PATRIMONIU CU POTENȚIAL TURISTIC ȘI INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ DE INTERES JUDEȚEAN, INCLUSIV VARIANTE OCOLITOARE ȘI/SAU DRUMURI DE LEGĂTURĂ	Total proiect UAT Pitesti: 2.612.434 ,40	Contract de finanțare semnat la data de 12.08.2021. Termen finalizare: 31.12.2022
-----	---	--	---

PROIECTE DEPUSE LA FINANȚARE AFM

27.	REABILITARE TERMICĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICOLAE BĂLCESCU" ÎN LOCAȚIA DIN STRADA NEGRU VODĂ	5.464.917,35	Cerere de finanțare depusă
28.	REABILITARE TERMICĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICOLAE IORGA"	5.355.265,84	Cerere de finanțare depusă
29.	CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE A ILUMINATULUI PUBLIC ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI	5.355.265,84	Cerere de finanțare depusă
30.	STAȚII DE ÎNCĂRCARE VEHICULE ELECTRICE ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI	2.577.004,69	Cerere de finanțare depusă
31.	STAȚII DE ÎNCĂRCARE VEHICULE ELECTRICE ETAPA II - MUNICIPIUL PITEȘTI, JUDEȚ ARGEȘ	3.207.239,00	Cerere de finanțare depusă

PROIECTE DEPUSE LA FINANȚARE ANGHEL SALIGNY

32.	REABILITARE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ: B- DUL FRAȚII GOLEȘTI ȘI STRADA NICOLAE DOBRIN	12.620.970,00 Val. alocată mun. Pitești 43.000.000 lei	Cerere de finanțare depusă în cadrul Programului Anghel Saligny
33.	REABILITARE POD PE STRADA DEPOZITELOR PESTE PÂRÂUL BASCOV	12.620.970,00 Val. Alocată mun. Pitești 43.000.000 lei	Cerere de finanțare depusă în cadrul Programului Anghel Saligny

6.2. FONDUL LOCATIV

Sfera de locuințe este o parte componentă importantă a economiei naționale. Cu toate acestea, asigurarea populației cu locuințe este o sarcină socială, legată de crearea condițiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, procesele de reproducere ale fondului locativ au o importanță esențială pentru succesul în efectuarea reformelor economice și exercită influență directă la formarea proporțiilor macroeconomice și dezvoltarea economică.

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici și altele), apartamente, încăperi de serviciu și alte încăperi locative în alte construcții utile pentru locuit.

Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel:

- ❖ **fond locativ public** - fondul locativ care se află în proprietatea statului;
- ❖ **fond locativ privat** - fondul care se află în proprietatea cetățenilor și a persoanelor juridice;
- ❖ **fond locativ cu forma de proprietate mixtă** - fondul care se află în proprietatea personală, în proprietatea comună sau în cote-părți ale diferitor subiecți ai proprietății publice și private;
- ❖ **proprietatea întreprinderilor mixte** - fondul locativ care se află în proprietatea întreprinderilor mixte cu participare străină.

Indicatorii care se referă la fondul locativ sunt extrem de sugestivi atât în evaluarea calității vieții, cât și pentru analiza evoluției acesteia. Astfel, conform graficului următor se poate observa faptul că **Regiunea Sud-Muntenia se situează pe locul II în clasamentul pe regiuni** la acest capitol (15% din total), cu un număr de 1.372.962 locuințe în anul 2020.

**Locuințe existente pe forme de proprietate
la nivel național**

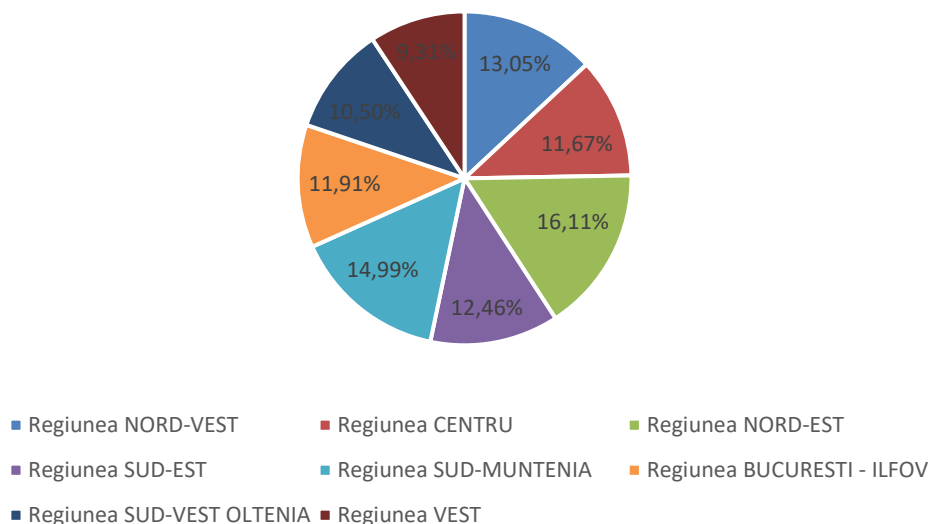

Fig. 6.1. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020 ²⁰¹

Evoluția fondului locativ în ultimii ani a fost una pozitivă, în trend cu evoluția fondului de locuințe la nivel național. După cum se observă din graficul de mai jos, în perioada 2015-2020 numărul de locuințe a crescut constant în regiune: de la 1.351.623 în anul 2015, la 1.372.962 în anul 2020.

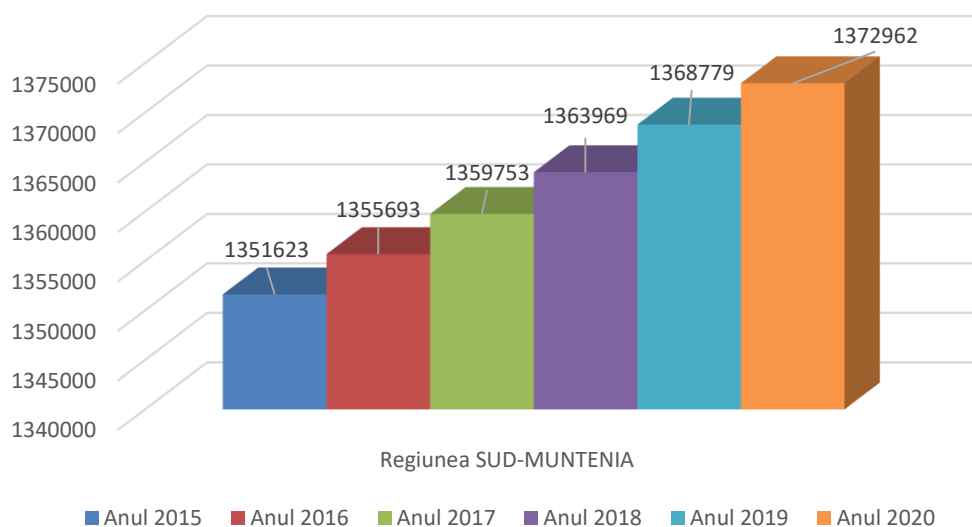

Fig. 6.2. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Sud-Muntenia în perioada 2015-2020 ²⁰²

²⁰¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020

²⁰² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, perioada 2015-2020

În perioada 2015-2020, **la nivelul județului Argeș**, situația locuințelor existente înregistrează o evoluție ascendentă a numărului total de locuințe, mai ales a celor aflate în proprietate privată, situație prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 6.1. Locuințe existente în Jud. Argeș pe forme de proprietate, perioada 2015-2020 ²⁰³

Forme de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	276.934	278.371	279.612	281.132	283.101	284.620
Proprietate publică	1.894	1.895	1.867	1.867	1.863	1.863
Proprietate privată	275.040	276.476	277.745	279.265	281.238	282.757

Dacă numărul total al locuințelor a crescut în perioada analizată, nu același lucru s-a înregistrat și în cazul locuințelor în proprietate publică. Astfel, dacă la nivelul județului Argeș numărul de locuitori este în scădere cu 5% în 2020 față de 2010, evoluția numărului de locuințe este una pozitivă, de aproximativ 6% pentru aceeași perioadă, fiind însoțită și de o creștere mai accentuată a suprafeței locuibile, de 27%. Acest lucru se concretizează în condiții mai bune de locuire, atât printr-o suprafață locuibilă per locuință mai ridicată, cât și raportată la numărul de locuitori. Cu toate acestea, evoluția nu se realizează însă într-un mod uniform, în mediul urban evoluția numărului de locuințe înregistrând creșteri accentuate, peste valoarea medie județeană, în **municipiul Pitești (8%)** și orașele Ștefănești (19%) și Mioveni (7%), în timp ce în mediul rural evoluția numărului de locuințe cunoaște patru tendințe:²⁰⁴

- ⇒ variații pozitive accentuate în comunele periurbane: Bradu (37%), Buzoiești (42%), Moșoaia (33%);
- ⇒ variații pozitive, dar cu valori scăzute;
- ⇒ variații negative lente sau stagnante: Bârla, Bogați, Ciomăgești, Cepari;
- ⇒ variații negative accentuate: Albeștii de Muscel (35%), Poienarii de Muscel (15%), Săpata (13%).

Procesul accentuat de suburbanizare a generat o creștere ridicată a numărului de locuințe, în special în localitățile limitrofe ale municipiului Pitești, construcția de locuințe în mediul rural sau în orașele mici, fiind mai intensă. Deși numărul de locuințe a crescut într-un ritm relativ accentuat, dotările și utilitățile necesare pentru noile zone de dezvoltare încă lipsesc. Unitățile administrativ teritoriale din *Zona Metropolitană*, sau din imediata vecinătate a orașelor, folosesc adesea dotările acestora, acest lucru fiind cauzat de faptul că noile dezvoltări nu sunt întotdeauna însoțite de dotări de interes cotidian, utilități sau infrastructură adecvată.

²⁰³ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, perioada 2015-2020

²⁰⁴ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

Dacă ne referim la **Municipiul Pitești**, la nivelul anului 2020, **numărul unităților locative era de 69.712**, din care un număr de 659 locuințe în proprietate publică și un număr de 69.053 locuințe în proprietate majoritar privată (99%). În ceea ce privește indicatorii numărul total al locuințelor existente și suprafața locuibilă totală și în municipiu se observă o evoluție ascendentă, în mod deosebit a suprafeței locuibile totale, care a crescut de la 3.076.978 m² în anul 2015, la 3.241.735 m² în anul 2020.

În tabelul următor se prezintă **fondul de locuințe din Municipiul Pitești în perioada 2015 - 2020**:²⁰⁵

Tabel 6.1. Fondul de locuințe din Municipiul Pitești în perioada 2015 - 2020

Indicator	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe existente număr total	66.949	67.344	67.705	68.253	69.155	69.712
Locuințe în proprietate publică	684	684	659	659	659	659
Locuințe în proprietate privat	66.265	66.660	67.046	67.594	68.496	69.053
Suprafața locuibilă total - m ²	3.076.978	3.101.260	3.126.931	3.160.601	3.210.537	3.241.735
Suprafața locuibilă în proprietate majoritară de stat - m ²	15.185	15.185	14.056	14.056	14.056	14.056
Suprafața locuibilă în proprietate majoritar privată - m ²	3.061.793	3.086.075	3.112.875	3.146.545	3.196.481	3.227.679

²⁰⁵ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

FORMELE DE PROPRIETATE ALE FONDULUI DE LOCUINȚE ÎN MUNICIPIUL PITEȘTI, ANUL 2020

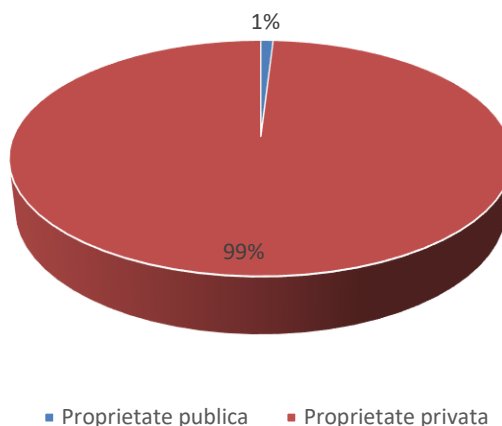

Fig. 6.3. Formele de proprietate ale fondului de locuințe în Municipiul Pitești, în anul 2020 ²⁰⁶

Astfel, se constată o tendință similară regiunii, respectiv județului, în sensul că majoritatea locuințelor din municipiu sunt în proprietate privată, în anul 2020 doar circa 1% din numărul total de locuințe aparține fondului locativ de stat.

Dacă ne referim la starea și calitatea locuințelor din municipiu, se poate afirma faptul că acestea sunt ineficiente din punct de vedere energetic, astfel că se impun intervenții asupra tuturor elementelor care generează consumuri mari de energie.

Sfera de locuințe este o parte componentă importantă a economiei naționale. Cu toate acestea asigurarea populației cu locuințe este o sarcină socială, legată de crearea condițiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, dezvoltarea fondului locativ are o importanță esențială pentru succesul creșterii economice și exercită influență directă la formarea proporțiilor macroeconomice și dezvoltării economice.

Locuința este una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții, precum și o componentă esențială a societății.

Pentru anul 2030, ținta europeană de eficiență energetică, stabilită în mod comun pentru toate statele membre în anul 2014, a fost de 27%. Acest procent a fost ridicat la 32,5% în 2018, prin consensul între Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul UE, cu o clauză suplimentară de revizuire în sus până în 2023.

Eficiența energetică a clădirilor este o prioritate a politicilor europene privind energia și schimbările climatice, dar și a celor privind securitatea aprovizionării cu energie și combaterea sărăciei energetice. Cadru european de reglementare a

²⁰⁶ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020

eficientizării energetice a clădirilor este definit, în principal, de cele două mari directive: *Directiva privind Performanța Energetică a Clădirilor (EPBD)* și *Directiva privind Eficiența Energetică (EED)*.

EPBD, adoptată în 2002, a introdus cerințe de eficiență energetică în codurile naționale de construcții. Revizuirea ei din 2010 a introdus viziunea evoluției sectorului clădirilor către **clădiri cu consum energetic aproape de zero (nZEB)**. De asemenea, a stabilit un cadru european pentru o metodologie comună de calcul a performanței energetice a clădirilor și a impus standarde minime de performanță energetică în clădiri. Astfel, a fost introdusă cerința ca, **până la 31 dec. 2020, toate clădirile noi să fie de tip nZEB și ca de la 31 dec. 2018 toate clădirile noi deținute și ocupate de autorități publice să fie de tip nZEB**. De asemenea, a fost introdusă obligativitatea emiterii unui certificat de performanță energetică la vânzarea sau închirierea unei locuințe și cea a auditurilor energetice pentru companiile mari, cel puțin o dată la patru ani. Revizuirea mai recentă a EPBD, în cadrul Pachetului de Iarnă din 2016, a adus cerințe noi, de promovare a infrastructurii de electromobilitate și de introducerea de tehnologii inteligente în clădiri, accentuând dimensiunea de sănătate și de calitate a vieții pentru utilizatorii clădirilor.

EED, adoptată în 2012, a impus statelor membre adoptarea de ținte indicative naționale pentru eficiență energetică pentru 2020. Pentru **atingerea țintei** mult mai ambițioase, de **32,5% pentru 2030**, sunt necesare măsuri noi, aduse prin revizuirea EED. Printre acestea, obligația ca firmele de distribuție și furnizorii de energie să realizeze economii de cel puțin 1,5% din volumul vânzărilor actuale către consumatorii finali, sau aceea ca sectorul public să achiziționeze doar clădiri cu performanță energetică ridicată, precum și produse și servicii eficiente energetic.

Anual, **statele membre trebuie să crească performanța energetică a clădirilor administrative prin renovare într-un procent de cel puțin 3% din suprafața totală a clădirilor deținute și ocupate de autoritățile publice.**

6.2.1. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
STRUCTURA URBANĂ ȘI FONDUL LOCATIV	
<i>Lipsa unui Plan Urbanistic General și a unui Regulament Local de Urbanism actualizate</i>	<i>Este imperios necesară îmbunătățirea planificării urbane integrate</i>
<i>Cartierul Războieni este cartier dezavantajat /marginalizat din perspectiva calității infrastructurii urbane</i>	<i>Nevoia de reducere a sărăciei și de sprijinire a incluziunii sociale a comunităților dezavantajate / marginalizate</i>
<i>Numărul redus de locuințe aflate în proprietate publică de la nivelul municipiului, care nu poate satisface cererea ridicată de locuințe sociale, pentru tineri și specialiști</i>	<i>Dezvoltarea fondului locativ are o importanță esențială pentru succesul creșterii economice având în vedere faptul că locuința este una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții</i>
<i>Numărul mare de clădiri (inclusiv cu statut de monument istoric) nereabilitate și neconsolidate din Centrul Istoric, precum și degradarea spațiilor publice din zona centrală;</i>	<i>Nevoia de asigurare a conservării și protecției din punct de vedere natural și material, a biodiversității și peisajului</i>
<i>Marile ansambluri de locuințe colective construite în perioada comunistă au o infrastructură deficitară și spații publice degradate (spații verzi, zone pietonale, locurile de parcare și de joacă pentru copii) cu o atractivitate redusă, ceea ce afectează negativ calitatea locuirii și a vieții cetățenilor</i>	<i>La nivelul marilor cartiere de locuințe colective se impun proiecte integrate de regenerare urbană, care să includă reabilitarea termică și reabilitarea fațadelor blocurilor, concomitent cu regândirea și modernizarea spațiilor publice din jurul acestora, pentru a le face din nou atractive pentru locuitori</i>
<i>Dotarea deficitară cu infrastructură tehnico-edilitară și echipamente publice a noilor zone rezidențiale</i>	<i>Nevoia de asigurare a populației cu apă potabilă de calitate, precum și cu servicii de colectare și epurare corespunzătoare a apelor uzate</i>
<i>Lipsa unor micro-piețe agroalimentare în zone rezidențiale importante din municipiu, unde producătorii agricoli din zona periurbană să-și poată comercializa producția</i>	<i>Nevoia de dezvoltare a infrastructurii suport pentru afaceri și inovare</i>
<i>Multe dintre clădirile publice și cele rezidențiale au fațade deteriorate și o eficiență energetică redusă, care generează emisii ridicate de CO₂ și costuri ridicate de întreținere pentru cetățeni și administrația locală</i>	<i>Nevoia de creștere a performanței energetice a clădirilor publice și rezidențiale</i>
<i>Numărul mare de clădiri publice și private care prezintă risc seismic ridicat și care nu au fost consolidate</i>	<i>Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor</i>

6.3. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

6.3.1. Corelarea cu obiectivele Planului de Mobilitate Urbană Durabilă

O componentă esențială în politicile zonelor urbane o constituie promovarea dezvoltării urbane prin intermediul asigurării unui transport sustenabil. *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)* are rolul de contura strategii, politici, proiecte cheie și priorități, în vederea obținerii unui transport durabil, care să susțină creșterea economică durabilă din punct de vedere social și al protecției mediului.

Conform definiției din documentele Uniunii Europene, este un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în arealurile urbane pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

În esență, PMUD urmărește crearea unui sistem de transport durabil, care să satisfacă nevoile comunităților din teritoriul său, vizând următoarele cinci obiective strategice:

- ☐ **Accesibilitatea** - Punerea la dispoziția tuturor cetățenilor a unor opțiuni de transport care să le permită să aleagă cele mai adecvate mijloace de a călători spre destinații și servicii-cheie. Acest obiectiv include atât conectivitatea, care se referă la capacitatea de deplasare între anumite puncte, cât și accesul, care garantează că, în măsura în care este posibil, oamenii nu sunt privați de oportunități de călătorie din cauza unor deficiențe (de exemplu, o anumită stare fizică) sau a unor factori sociali (inclusiv categoria de venit, vârsta, sexul și originea etnică);
- ☐ **Siguranța și securitatea** - Creșterea siguranței și a securității pentru călători și pentru comunitate în general;
- ☐ **Mediul** - Reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului energetic. Trebuie avute în vedere în mod specific țintele naționale și ale Comunității Europene în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice;
- ☐ **Eficiența economică** - Creșterea eficienței și a eficacității din punctul de vedere al costului privind transportul de călători și de marfă;
- ☐ **Calitatea mediului urban** - Contribuția la creșterea atractivității și a calității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă realizează o analiză complexă asupra mobilității actuale în zona de studiu, cuprinzând toate aspectele acesteia, urmată de identificarea disfuncționalităților și stabilirea obiectivelor strategice.

Astfel, **Planul de Mobilitate Urbană** durabilă tratează următoarele **subiecte**:

- **Transportul în comun**: Planul de mobilitate urbană durabilă furnizează o strategie de creștere a calității, securității, integrării și accesibilității serviciilor de transport în comun, care să acopere infrastructura, materialul rulant și serviciile.
- **Transportul nemotorizat**: Planul de mobilitate urbană durabilă încorporează un plan de creștere a atractivității, siguranței și securității mersului pe jos și cu bicicleta. Infrastructura existentă trebuie evaluată și, după caz, îmbunătățită. Dezvoltarea noii infrastructuri este gândită nu numai din perspectiva itinerariilor de transport motorizat, ci are în vedere o infrastructură care să fie dedicată pietonilor și bicicliștilor, separată de traficul greu motorizat și menită a reduce distanțele de deplasare în măsura posibilului. Măsurile care vizează infrastructura sunt completate de alte măsuri de ordin tehnic, politic și nelegislativ.
- **Intermodalitate**: Planul de mobilitate urbană durabilă contribuie la o mai bună integrare a diferitelor moduri și identifică măsurile menite în mod special să faciliteze mobilitatea și transportul multimodal coerent.
- **Siguranța rutieră urbană**: Planul de mobilitate urbană durabilă prezintă acțiuni de îmbunătățire a siguranței rutiere bazate pe analiza problemelor din acest domeniu și pe factorii de risc din zone urbană respectivă.
- **Transportul rutier** (în mișcare și staționar): În cazul rețelei rutiere și al transportului motorizat, planul de mobilitate urbană durabilă trebuie să trateze subiectul traficului în mișcare și al celui staționar. Măsurile propuse vizează optimizarea infrastructurii rutiere existente și îmbunătățirea situației, atât în punctele sensibile, cât și la nivel general. De asemenea, este explorat potențialul de realocare a spațiului rutier către alte moduri de transport sau funcții și utilizări publice care nu au legătură cu transportul.
- **Logistica urbană**: Planul de mobilitate urbană durabilă va prezenta măsuri de îmbunătățire a eficienței logisticii urbane, inclusiv a serviciilor de livrare de marfă în orașe, vizând totodată reducerea efectelor conexe, respectiv emisiile de GES, poluarea atmosferică și poluarea fonică.
- **Gestionarea mobilității**: Planul de mobilitate urbană durabilă va include măsuri de facilitare a unei tranziții către sisteme de mobilitate mai durabile.
- **Sisteme de transport inteligente**: Deoarece STI sunt aplicabile tuturor modurilor de transport și serviciilor de mobilitate, atât pentru călători, cât și pentru marfă, ele pot sprijini formularea unei strategii, implementarea politicii și monitorizarea fiecărei măsuri concepute în cadrul planului de mobilitate urbană durabilă.

6.3.2. Analiza situației actuale

Rețelele de transport terestre (feroviară și rutieră) s-au dezvoltat istoric pe teritoriul județului Argeș în funcție de rolul economic, cultural, social și administrativ jucat de localități, concentrând densități mai ridicate privind infrastructura de transport și implicit de trafic, pe valea Argeșului, pe sectorul Curtea de Argeș - Pitești - București.

Caracteristicile geologice și configurația reliefului reprezintă elemente care influențează rețeaua de transport terestră, feroviară și rutieră, în județul Argeș remarcându-se o structură teritorială complexă, formată dintr-un relief dispus în trepte de la nord la sud, cu o zonă montană înaltă, o zonă subcarpatică, dealuri și podișuri, depresiuni și culoare și în partea sudică o zonă de câmpie, mai accesibilă. Principalele probleme pe care relieful le poate ridica sunt legate de declivitate, de frecvența inundațiilor și de riscul alunecărilor de teren care este destul de ridicat în județ.

Județul Argeș este conectat la rețeaua europeană de transport prin intermediul rețelei TEN-T, principalul coridor ce deservește județul fiind coridorul Rin-Dunăre, asigurând legătura cu capitala Austriei (Viena), cu partea central-sudică a Germaniei (Munchen, Stuttgart, Nurnberg) și cu orașul Strasbourg din Franța.

Din rețeaua TEN-T Core fac parte:

- ◆ Sectorul de autostradă A1 București - Pitești;
- ◆ Sectorul DN7 Veștem - Pitești.

În Județul Argeș, rețeaua rutieră de bază (TEN-T Core) este reprezentată de următoarele coridoare:

- ▶ Autostrada A1 (E81): București - Pitești (Argeș);
- ▶ E81: Pitești (Argeș) - comuna Dedulești (Argeș) - legătura cu Sibiu .

Reteaua rutieră extinsă (TEN-T Comprehensive) din regiune este reprezentată de următoarele coridoare:

- ▶ E574 (DN73): Pitești (Argeș) - Campulung (Argeș) - Rucăr (Argeș) - sat Podu Dâmboviței (comuna Dâmbovicioara, Argeș) - legatura cu Brașov;
- ▶ E574 (DN65): Pitești (Argeș) - limita jud. Olt (legătura cu Craiova).

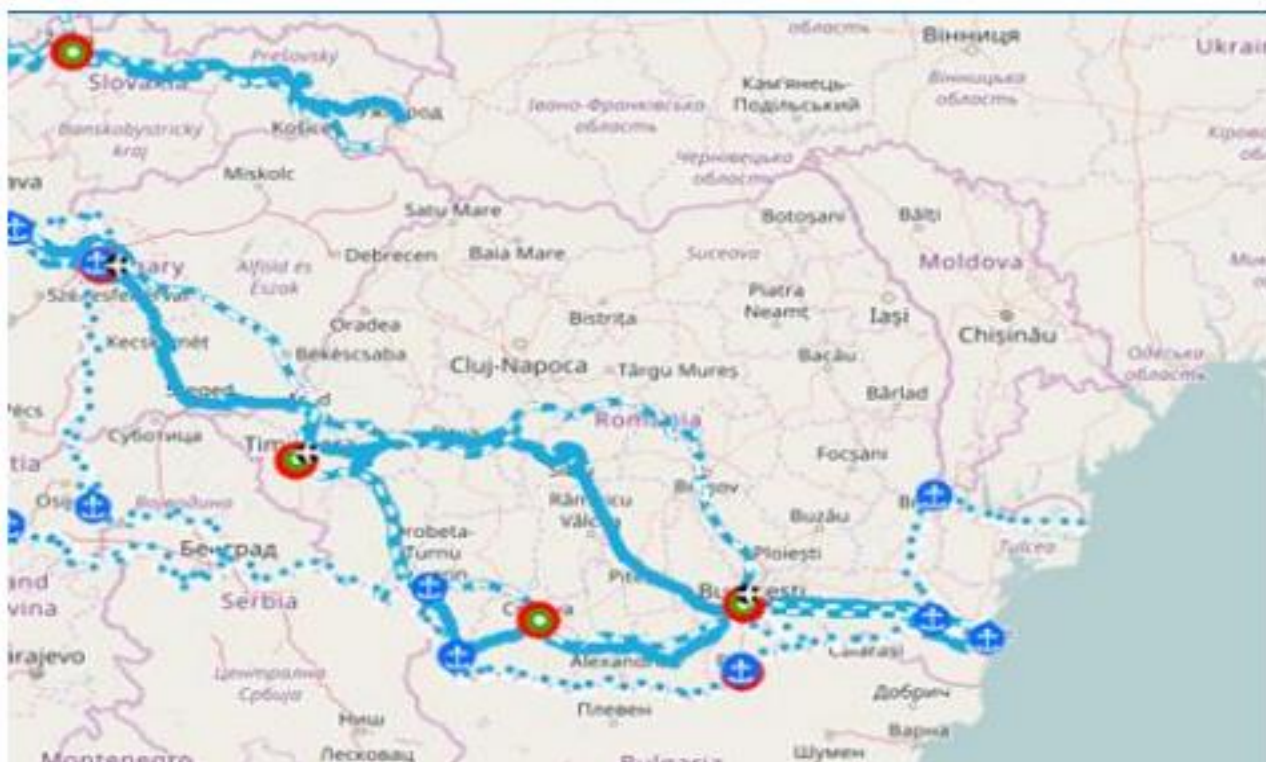

Fig. 6.4. Coridoarele de transport TEN-T în România

Municipiul Pitești se află pe traseul rețelei TEN-T Core (principal) prin intermediul coridorului rutier Constanța-București-Sibiu-Nădlac, iar prin intermediul rețelei feroviare acesta se situează pe traseul rețelei secundare TEN-T Comprehensive (București-Pitești-Sibiu-Sebeș). Amplasarea municipiului pe traseul autostrăzii A1, precum și conectarea directă la aceasta prin nu mai puțin de 4 noduri rutiere conferă municipiului un nivel ridicat de accesibilitate cu zona de centru a țării, Portul Naval Constanța și cu Europa de Vest.

Bine conectat cu principalele orașe învecinate prin infrastructuri de transport rutier și feroviar, **Piteștiul este localizat la o răscruce de drumuri, fiind un nod de comunicații cu deschidere internă și internațională.** Legăturile cu importante localități ale țării, dintre care București, capitala țării, sunt asigurate prin drumurile europene:

- ▶ E81/ DN1 (București - Pitești - Sibiu - Cluj-Napoca - Satu-Mare);
- ▶ E574 (Bacău - Onești - Brașov - Pitești - Craiova);
- ▶ DN7 (București - Găești - Pitești - Sibiu - Arad - Nădlac);
- ▶ DN73 (Brașov - Pitești)
- ▶ DN67B (Pitești - Drăgășani - Târgu Jiu).

Oferta de transport în Municipiul Pitești este formată din:

- Rețea de căi de transport rutiere
- Rețea de căi ferate.

Municipiul Pitești s-a dezvoltat în timp de-a lungul râului Argeș, astfel că rețeaua rutieră principală este formată din axa principală nord - sud și axa secundară est - vest. **Principalul drum de legătură al Municipiului Pitești îl constituie autostrada A1 (București-Nădlac)**, parte din coridorul european *Rin-Dunare* (fostul coridor paneuropean IV). În ultimii ani, autostrada A1 s-a extins cu o centură ocolitoare a Municipiului Pitești, ce a ajutat la diminuarea traficului de tranzit din oraș. Pe viitor, autostrada A1 trebuie să se unească cu celelalte tronsoane realizate, *Nădlac - Arad, Arad - Lugoj, Deva - Sibiu*, cel mai important tronson la nivel național - *Sibiu - Pitești* - fiind în stadiu de planificare.

Rețeaua de drumuri extraurbane cuprinde autostrăzi (A), drumuri europene (E), drumuri naționale (DN) și drumuri județene (DJ). Lista drumurilor principale:

- ✓ *Autostrada A1 (București - Pitești , Pitești - Sibiu, Sibiu - Nădlac), suprapus cu drumul european E81;*
- ✓ *Drumul național DN 7 (București - Pitești - Nădlac) suprapus cu drumul european E 81;*
- ✓ *Drumul național DN 7C (Pitești - Curtea de Argeș - Cârțișoara);*
- ✓ *Drumul național DN 73 (Pitești - Brașov) suprapus cu drumul european E 574;*
- ✓ *Drumul național DN 65 (Pitești - Slatina - Craiova) suprapus cu drumul european E 574;*
- ✓ *Drumul național DN 65 A (Pitești - Costești - Roșiorii de Vede - Turnu Măgurele);*
- ✓ *Drumul național DN 678 (Pitești - Smeura - Dragășani - Pitești);*
- ✓ *Drumul național DJ 659 (Pitești - Negrași - Limita Jud. Dâmbovița);*
- ✓ *Drumul județean DJ 703E (Pitești DN 678 - Lupeni - Popești - Lungulești - Cocu DJ 7038);*
- ✓ *Drumul județean DJ 741 (Pitești DN 7 - Valea Mare - Făgetu - Mioveni DN 73D).*

În categoria căilor de comunicații care leagă Municipiul Pitești de teritoriul de influență intră și calea ferată care traversează localitatea printr-o zonă paralelă cu malul stâng al râului Argeș.

6.3.3. Rețeaua feroviară

Accesibilitatea Municipiului Pitești la rețeaua națională și europeană de căi ferate este mai redusă decât accesibilitatea acestuia la rețeaua rutieră. Situată în afara principalelor trasee de transport feroviar, fără căi ferate modernizate și electrificate, circulația feroviară nu constituie deocamdată o alternativă viabilă nici pentru transportul de marfuri, nici pentru cel de călători.

Prin Pitești trece **magistrala feroviară 101**, construită încă din anul 1872, și care leagă municipiul de București (108 km), Slatina (81 km), Piatra Olt (98 km), Craiova (142km). Aceasta magistrală are mai multe ramificații spre Câmpulung pe linia 105 (55 km, prin Golești - data în folosință în 1887), spre Curtea de Argeș (38 km, dată în folosință în 1898), Costești (22 km), Roșiori-Nord (86 km) și Turnu Măgurele (136 km).

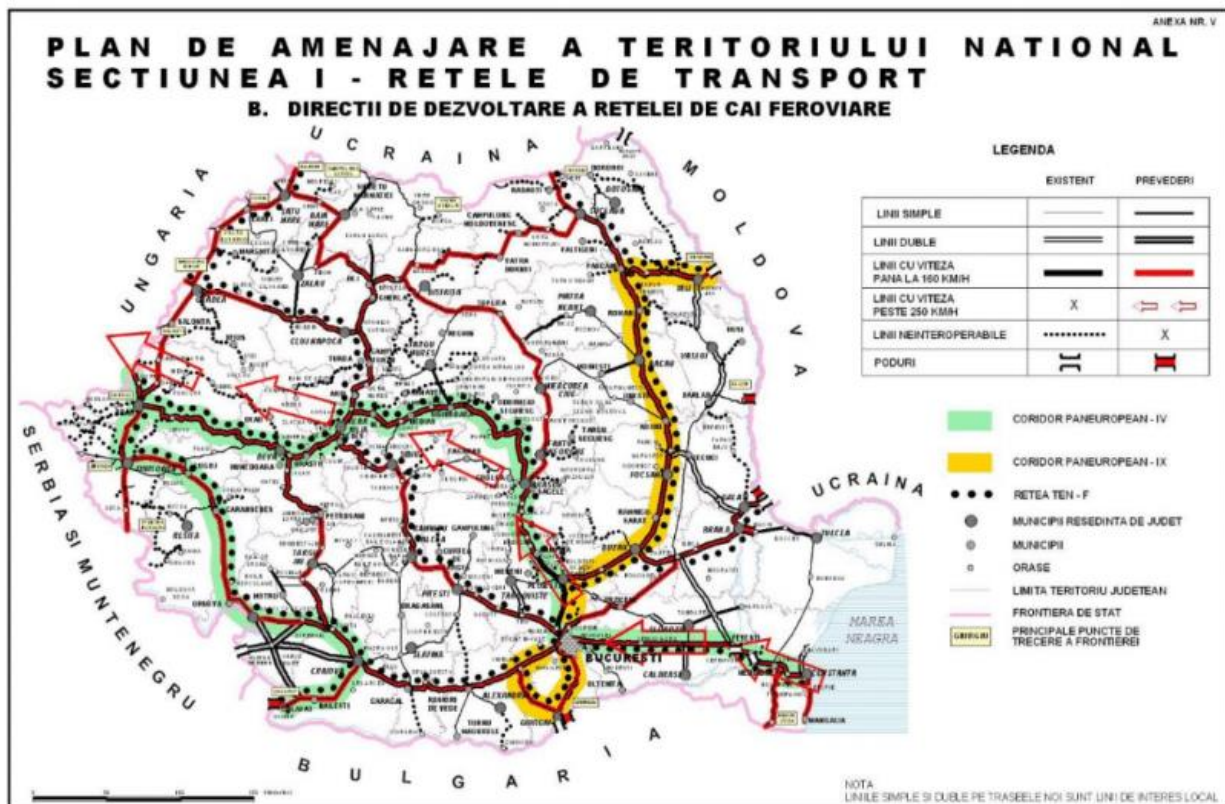

Fig. 6.5. Coridoarele de circulație Pan-Europene (IV și IX) și rețeaua TEN-F

Sistemul feroviar din municipiul Pitești se compune din **gările: Pitești Sud și Pitești Nord** pentru transportul de persoane și mărfuri, gara **Golești**, pentru triaj și mărfuri, și **stațiile tehnice și de mărfuri Ștefănești, Bascov și Bradu**. Gara Pitești Sud face legătura cu București, Craiova și Sibiu, iar Gara Pitești Nord deservește orașul Curtea de Argeș și localitățile de pe traseul *Pitești - Curtea de Argeș*.

Serviciile feroviare de transport sunt asigurate de **SNTFC-CFR**. Din Gara Pitești Sud pleacă un număr de 21 de trenuri și sosesc un număr de 20 de trenuri, de tip R și IR, pe direcțiile *Pitești - București Nord*, *Pitești - Craiova* și *Pitești - Curtea de Argeș*.

6.3.4. Rețeaua rutieră

În cadrul regiunii Sud-Muntenia, transportul rutier, aflat în ultimii ani într-o continuă dezvoltare, tinde să devină lider în domeniu pe fondul declinului înregistrat de transportul feroviar. Astfel, la sfârșitul anului 2018, **rețeaua de drumuri publice măsura 12.933 km, situând regiunea pe locul 2 din țară**, cu un procent de 15% din total. Rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul maritim Constanța și, nu în ultimul rând, Giurgiu, punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu - Ruse (rutier și feroviar), pod ce traversează Dunărea în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria. Din totalul drumurilor publice din regiune, 22,01% erau drumuri naționale iar 77,99% drumuri județene și comunale.

În ceea ce privește **densitatea drumurilor publice** din regiune, aceasta era mai ridicată decât valoarea înregistrată la nivel național, în anul 2018 (37,5 km/100 km² față de 36,2 km/100 km²). Densitatea drumurilor reprezintă și un indicator de măsurare a accesibilității, fiind considerate zone foarte accesibile cele care au un procent ridicat al densității drumurilor. Astfel, analizând distribuția teritorială a densității drumurilor publice, se constată că **valorile cele mai mari s-au înregistrat în județele Argeș (51,8 km/100 km²), Prahova (47,3 km/100 km²) și Dâmbovița (47,2 km/100 km²)**, iar cele mai mici valori în județele Călărași (26,5 km/100 km²) și Ialomița (26 km/100 km²), acestea înregistrând aceeași valoare.

Starea tehnică a rețelei de drumuri publice este în general nesatisfăcătoare, situația pe categorii fiind următoarea: din totalul de 12.933 km de drum, doar 5.345 erau modernizați (aproximativ 41% din aceștia) restul de 7.588 km fiind nemodernizați. Cu toate acestea, regiunea Sud Muntenia ocupa locul 3 la nivel național, după regiunea Nord-Est cu un număr de 5.915 de km modernizați și regiunea Centru cu 5.742 km.

Comparativ cu anul 2011, situația este net superioară, în respectivul an doar 4.219 km de drumuri fiind modernizați (aproximativ 34%) iar restul de 8.488 Km nefiind modernizați.

În cazul drumurilor neasfaltate, în anul 2011 erau peste 1.000 km de drumuri din pământ și peste 3.300 de drumuri pietruite. În anul 2018, numărul de kilometri de drumuri nemodernizați, construiți din aceste materiale a scăzut la 860 km de drumuri de pământ și 2.528 km de drumuri pietruite. Numărul kilometrilor de drumuri din îmbrăcăminte ușoară rutieră a rămas relativ constant, pe perioada analizată înregistrând o ușoară creștere de la 4.101 km la 4.200 km.

Evoluția ponderii modernizării drumurilor în regiunea Sud Muntenia

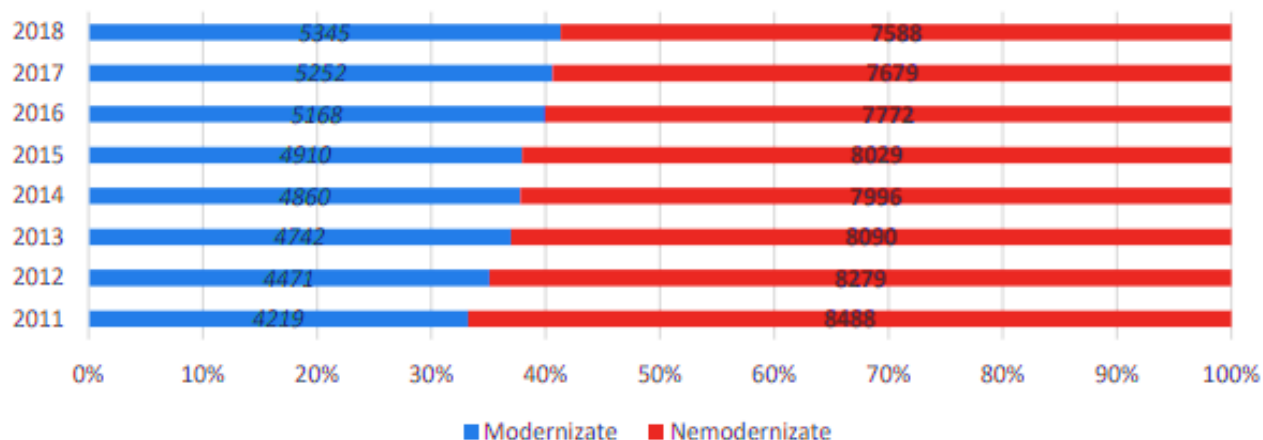

Fig. 6.6. Lungimea drumurilor publice din regiunea Sud Muntenia, în perioada 2011-2018 ²⁰⁷

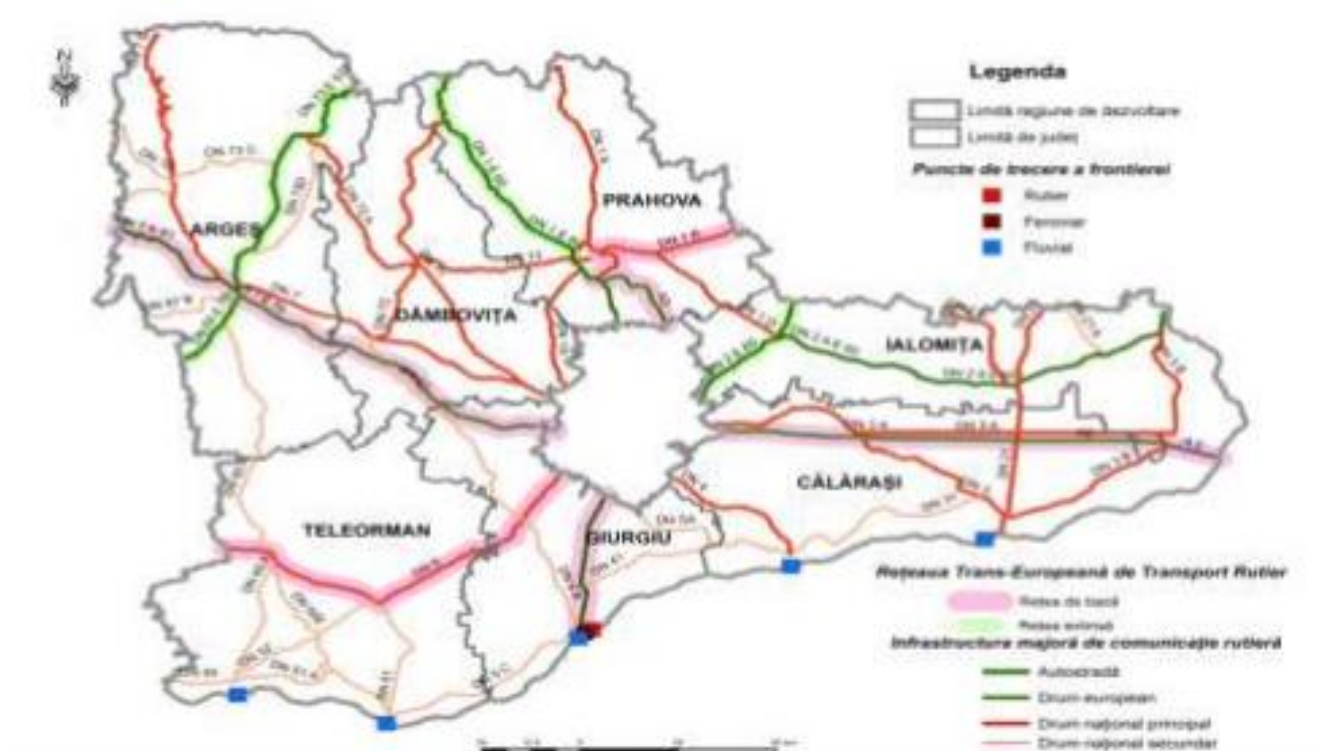

Fig. 6.7. Infrastructura de tranport la nivelul Regiunii Sud Muntenia²⁰⁸

Analizând situația străzilor orașenești din regiunea Sud Muntenia, se observă o ușoară creștere a lungimii acestora, cu 4,55% (cu 172 de kilometri) mai mult în anul 2018 față de anul 2011, astfel regiunea se situa sub media națională de 13,29%.

²⁰⁷Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

²⁰⁸ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

Tab. 6.2. Lungimea și starea străzilor orășenești la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia
209

Județ/Regiune	Străzi orășenești	
	Total (km)	Modernizate (%)
Sud Muntenia	3.953	74,07
Argeș	719	91,52
Călărași	331	76,13
Dâmbovița	420	75,95
Giurgiu	274	66,79
Ialomița	500	49,60
Prahova	1.344	76,34
Teleorman	365	66,30

La nivel județean, cea mai mare creștere a kilometrilor de străzi orășenești se identifică la nivelul județului Giurgiu (79 km), Argeș (56 km) și Prahova (22 km). La polul opus, în județul Călărași, rețeaua de străzi orășenești a scăzut cu 4 km (orașul Fundulea).

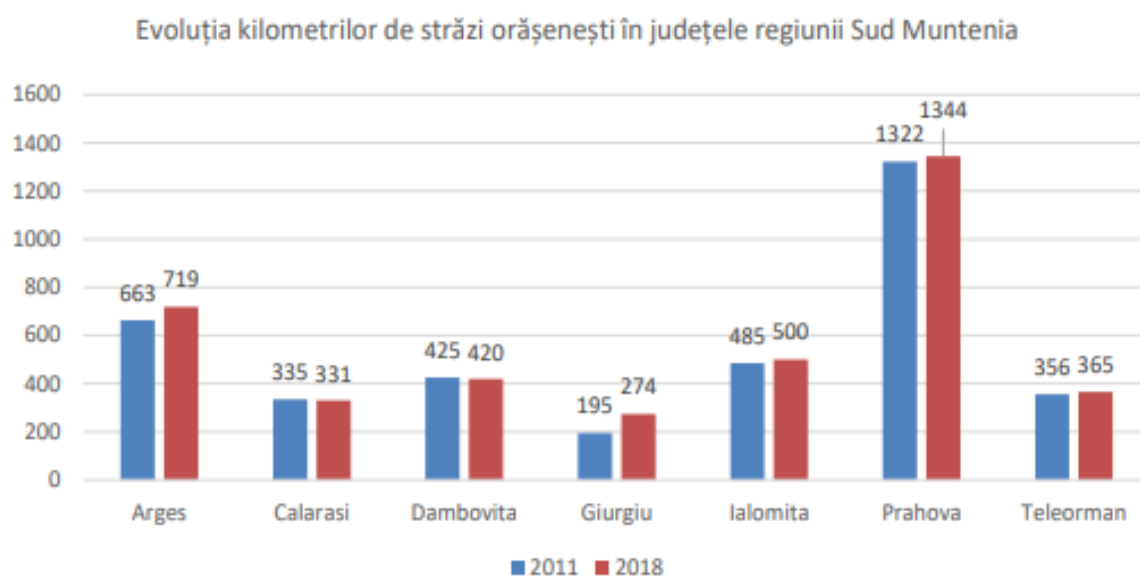

Fig. 6.8. Evoluția kilometrilor de străzi orășenești în județele regiunii Sud Muntenia

²⁰⁹ Sursa: PDR Sud Muntenia 2021-2027 (Direcția Regională de Statistică Călărași; Calcule proprii ADR Sud Muntenia)

În Municipiul Pitești, rețeaua de drumuri urbane cuprinde bulevarde, căi, străzi, intrări și pasaje.

Astfel, există o serie de drumuri esențiale care fac trecerea din mediul extraurban la cel urban. Pe de o parte sunt drumurile de penetrație, cele care fac legătura cu drumurile europene/ naționale/ județene/ autostrăzi, și rețeaua locală de străzi.

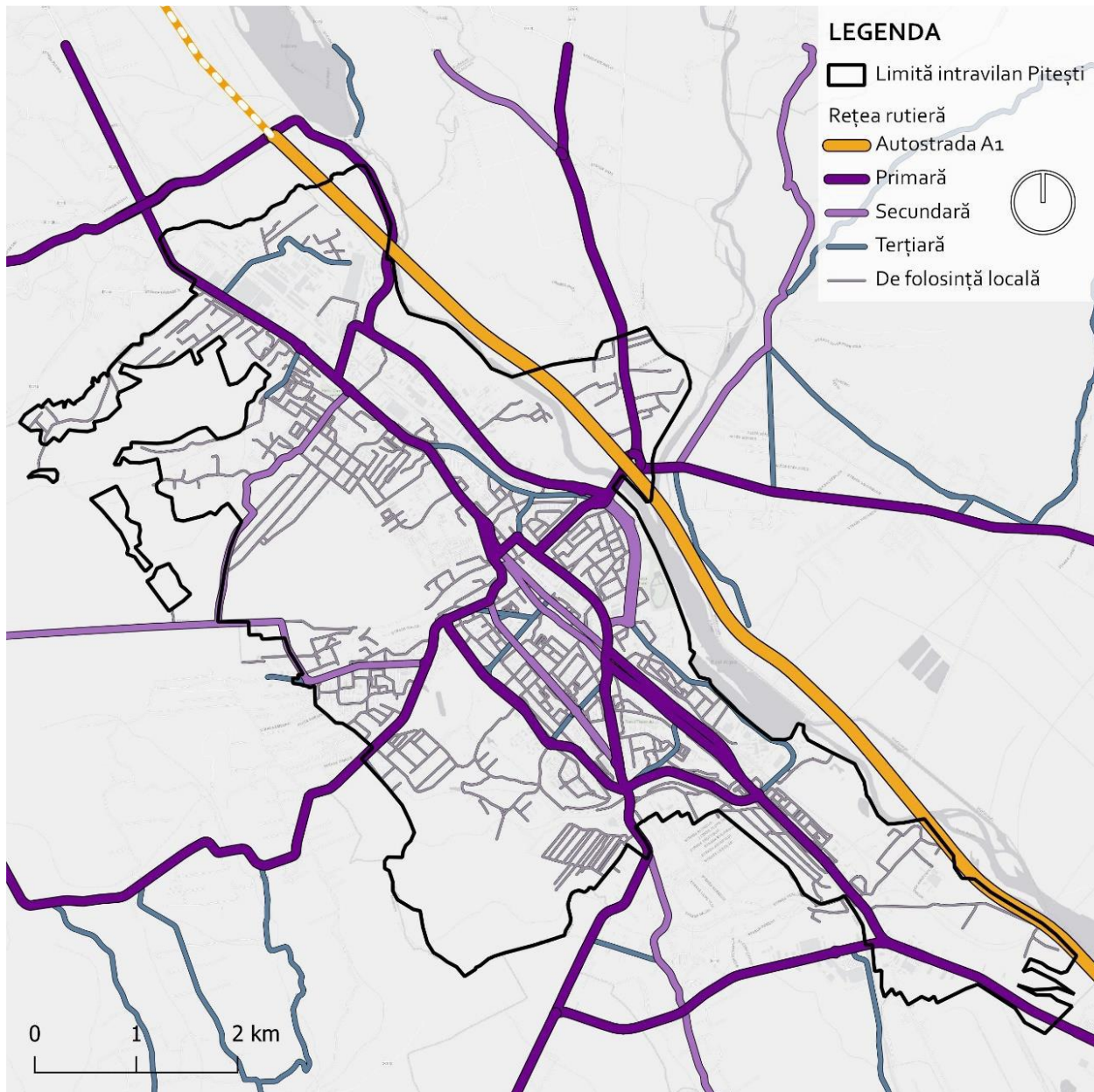

Fig. 6.9. Rețeaua stradală a Municipiului Pitești ²¹⁰

²¹⁰ Sursa: Planul de Mobilitate Urbană al Municipiului Pitești

La nivelul municipiului următoarele străzi și bulevarde (fiind cotate printre cele mai importante) formează cele două axe majore care structurează trama stradală:

- **Axa nord - sud** formată din *Bulevardul Petrochimiștilor - Bulevardul Republicii - Strada Negru Vodă - Bulevardul Nicolae Bălcescu, sau cu ocolire a zonei centrale din Bulevardul Petrochimiștilor - Bulevardul Republicii - Strada Târgu din Vale - Strada Gheorghe Șincai - Calea Bascovului - Bulevardul Nicolae Bălcescu;*
- **Axa est - vest** este determinată de: *Calea București - Bulevardul I.C. Brătianu - Strada Maternității - Strada G-ral Constantin Cristescu - Strada Soldat Enache - Strada Smeurei - Calea Drăgășani.*

Suprafața totală a întregii trame stradale la nivel rutier este de aproximativ 1.048.798 mp, iar la nivel pietonal este de aproximativ 354.309 mp, toate acestea desfășurându-se pe o lungime a tramei stradale de aproximativ 222 km (din care 165 km modernizați).

Municipiul Pitești este dezvoltat preponderent pe direcția nord - sud pe axa drumului național DN 7. În zona centrală se concentrează toate penetrațiile și drumurile de tranzit spre București, Slatina - Craiova, Câmpulung - Brașov, Curtea de Argeș, Râmnicu Vâlcea și Drăgășani.

Rețeaua principală de străzi este caracterizată de următoarele:

Rangul I - artere de circulație cu profil transversal amplu, în componența căruia intră în general partea carosabilă cu câte trei benzi de circulație pe fiecare sens, cu sau fără spațiu verde median sau adiacent și trotuare pe ambele sensuri. Aceste artere de circulație formează rețeaua de drumuri principale care face legătura între drumurile extraurbane (drumuri naționale, județene, autostrăzi) cu drumurile urbane de rang II sau III. De asemenea această categorie poate fi reprezentată și de artere ce fac conexiunea între est - vest, nord - sud sau alte direcții, ca de exemplu: *Strada Nicolae Dobrin, Strada Negru Vodă, Bulevardul Petrochimiștilor, Calea București, Bulevardul Republicii.*

Rangul II - artere care au structura profilului transversal în general cu partea carosabilă de două benzi de circulație pe fiecare sens, cu sau fără spațiu verde adiacent și trotuare pe ambele sensuri. Aceste artere reprezintă rețeaua de bază a municipiului care stă la baza tuturor legăturilor principale din localitate, ca de exemplu: *Bulevardul I.C. Brătianu, Strada Maternității, Strada Smeurei, Strada Maior Gheorghe Șonțu, Strada Lânăriei, Strada Gheorghe Șincai, Strada Depozitelor, Strada Frații Golești.*

Rangul III - au ponderea cea mai mare în cadrul rețelei de străzi, iar în profilul transversal partea carosabilă are câte o singură bandă pe fiecare sens de circulație,

²¹¹ Sursa: Planul de Mobilitate Urbană al Municipiului Pitești

trotuare pe ambele sensuri și acolo unde a fost posibil s-a amenajat spațiu verde de aliniament. Din această categorie fac parte arterele de circulație care au rolul de deservire la nivel local (rețeaua de străzi la nivelul cartierului), ca de exemplu: *Strada Carol Davila, Strada Balotești, Strada Războieni, Strada Liviu Rebreanu.*

Rangul IV - artere de circulație de dimensiuni restrânse de circa 3,5 - 5,0 m, unde trotuarele pot fi numai pe o latură sau pe ambele laturi, în funcție de terenul avut la dispoziție, având lățimea cuprinsă între 1,0 m și 1,5 m. Aceste artere sunt reprezentate în general de fundături și intrări, ca de exemplu: *Intrarea Nicolae Apostolescu, Intrarea Nicolae Peligrad, Strada Gladiolelor, Aleea Zambilelor, Aleea Virgil Tempeanu, Aleea Florian Becescu.*

Un aspect important la nivelul rețelei stradale îl reprezintă **trecherile denivelate între rețeaua stradală și calea ferată** sau între arterele de circulație de ranguri diferite.

În ceea ce privește **pasajele și podurile** între arterele de circulație dintre diferite ranguri acestea sunt în număr restrâns, 3 pasaje. Acestea sunt organizate la periferia municipiului sau în afara limitei administrative.

- ◆ cel mai important nod îl constituie intersecția *Calea București-Centura Pitești (A1/ E81)*;
- ◆ pasaj în zona de sud a municipiului între A1/ E81 cu DN 65B;
- ◆ pasaj la intersecția între E81 și DN 7C.

Din punctul de vedere al intersecției dintre calea ferată și rețeaua de drumuri se poate menționa că majoritatea intersecțiilor sunt amenajate cu pasaje denivelate.

Din rețeaua de străzi fac parte și **intersecțiile** care au rezultat la întâlnirea dintre străzi, indiferent de rangul lor. Intersecțiile sunt elementele din rețeaua de străzi care preiau și distribuie fluxurile de trafic, motiv pentru care în funcție de locul pe care îl ocupă în rețeaua de străzi vor fi amenajate, semnalizate și echipate cu instalații de dirijare controlată.

Trebuie precizat faptul că, având în vedere rolul pe care intersecțiile îl au în desfășurarea traficului, intersecțiile se calculează sub aspectul capacității de circulație, calcul care trebuie să arate următoarele:

- ✓ fluidizare mai eficientă a fluxului de trafic, acest lucru se poate realiza prin dirijarea controlată a intersecției (semaforizarea acesteia sau amenajarea unui sens giratoriu);
- ✓ Dacă în condițiile unei dirijări controlate, configurația intersecției prin numărul de benzi de circulație, pe fiecare ramură este suficientă pentru stocarea vehiculelor;
- ✓ Dacă structura fazelor de semaforizare și durata ciclului sunt distribuite corect pentru fluidizarea fluxurilor de trafic.

Pentru a răspunde nevoilor de mobilitate și confort ale locuitorilor, municipalitatea a decis implementarea a două investiții în domeniul managementului traficului, și anume:

- Implementarea unui sistem de management integrat al traficului, sistem de monitorizare video, inclusiv pentru transportul public de călători
- Managementul parcărilor și implementarea de panouri informative la intrarea în municipiul Pitești;

Cele două obiecte sunt componente ale proiectului „Crearea unui sistem de management al traficului și măsuri pentru gestionarea durabilă a parcărilor în Municipiul Pitești”.

Proiectul cuprinde trei componente de investiții:

- Implementarea unui sistem de management integrat al traficului, sistem de monitorizare video, inclusiv pentru transportul public de călători;
- Managementul parcărilor și implementarea de panouri informative la intrarea în municipiul Pitești (5 panouri);
- Crearea unei baze de date GIS cu informații de trafic și călătorie și prezentarea stadiului rețelei prin mijloace media publice (Radio, TV, Internet, Aplicații).

6.3.5. Transportul public

La nivelul regiunii Sud-Muntenia, transportul public local este asigurat, în principal, de autobuze și microbuze. Transportul public asigurat prin tramvaie și troleibuze se regăsește doar în județul Prahova, având în dotare 31 tramvaie și 25 troleibuze.

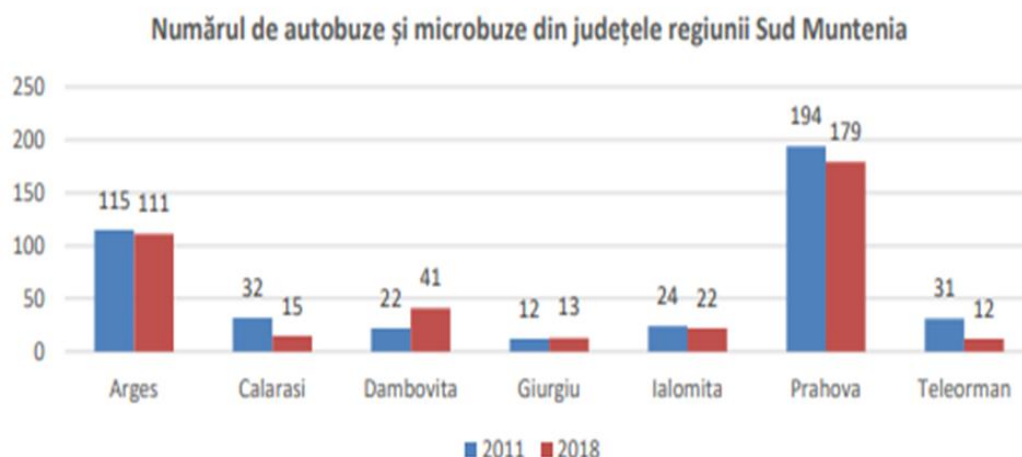

Fig. 6.10. Numărul de autobuze și microbuze din regiunea Sud-Muntenia, 2011-2018 ²¹²

²¹² Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

În ceea ce privește **numărul de pasageri transportați**, în perioada analizată, 2011 - 2018, s-a înregistrat o creștere cu 1%, ajungând la 115.887 de mii de persoane, cea mai mare parte dintre aceștia fiind transportați de autobuze și microbuze (89.446 de mii de persoane).

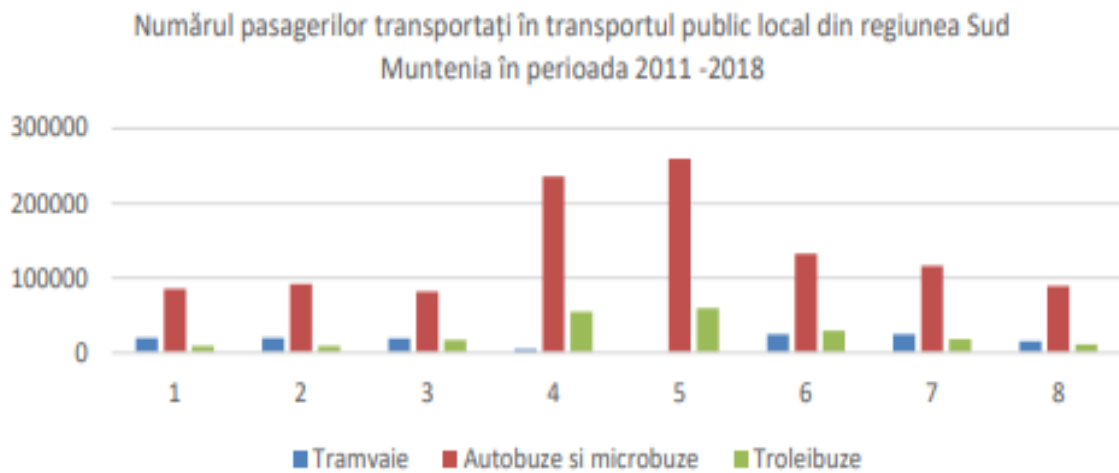

Fig. 6.11. Numărul pasagerilor transportați în transportul public local din regiunea Sud Muntenia, în perioada 2011-2018 ²¹³

Serviciul de transport persoane este asigurat de mai mulți operatori regionali sau naționali de transport. Datorită poziției geografice, și a rețelei importante de transport la care este conectat Municipiul Pitești, acesta este tranzitat nu numai de traficul local și județean cât și de traficul regional și internațional. În acest sens, municipiul prezintă legături importante cu alți poli urbani de dezvoltare dar și cu cei de creștere, cum ar fi: București, Brașov, Ploiești, Târgu- Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara.

Transportul public în localitățile din Zona Urbană Funcțională, spre municipiul Pitești, se desfășoară majoritar prin trasee licitate de Consiliului Județean Argeș, utilizând microbuze și autocare.

La nivelul zonei urban funcțional, până în prezent, nu este operat un sistem de transport public coerent și integrat cu sistemul urban de transport.

Transportul metropolitan asigură conectivitatea în trei din cele opt localități din prima coroană de UAT-uri vecine.

²¹³ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

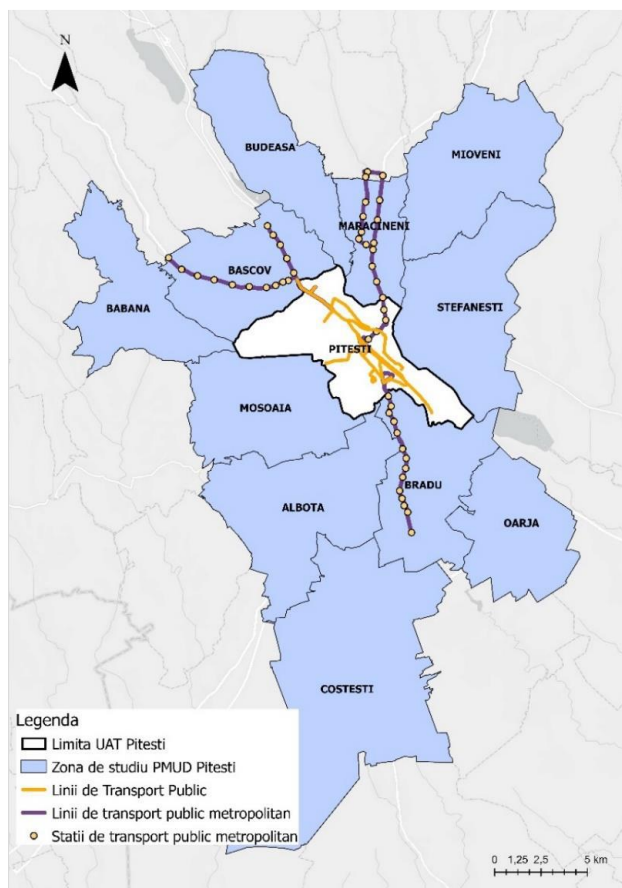

Fig. 6.12. Transportul public metropolitan²¹⁴

Transportul public de călători organizat în cadrul Municipiului Pitești, cuprinde:

- ▶ rețeaua de transport public de călători;
- ▶ traseele care se desfășoară pe rețea asigurând legătură între punctele de interes din cadrul municipiului și stațiile de călători.

Traseele acoperă necesarul cererii de transport și au ca indicatori frecvența cu care mijloacele de transport ajung în stații și intervalul de succesiune care există între mijloacele de transport. Acești indicatori sunt influențați de condițiile în care circulă mijloacele de transport pe traseu, cu efect direct asupra vitezei de parcurs și a timpului cât durează călătoria și fac sau nu atractiv transportul public de călători în defavoarea transportului cu mijloace individuale (autoturisme).

În privința centrelor multimodale și a terminalelor de transfer, *Regulamentul serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate* în municipiul Pitești face referire la rolurile și responsabilitățile părților implicate.

²¹⁴ Sursa: Planul de Mobilitate Urbană al Municipiului Pitești

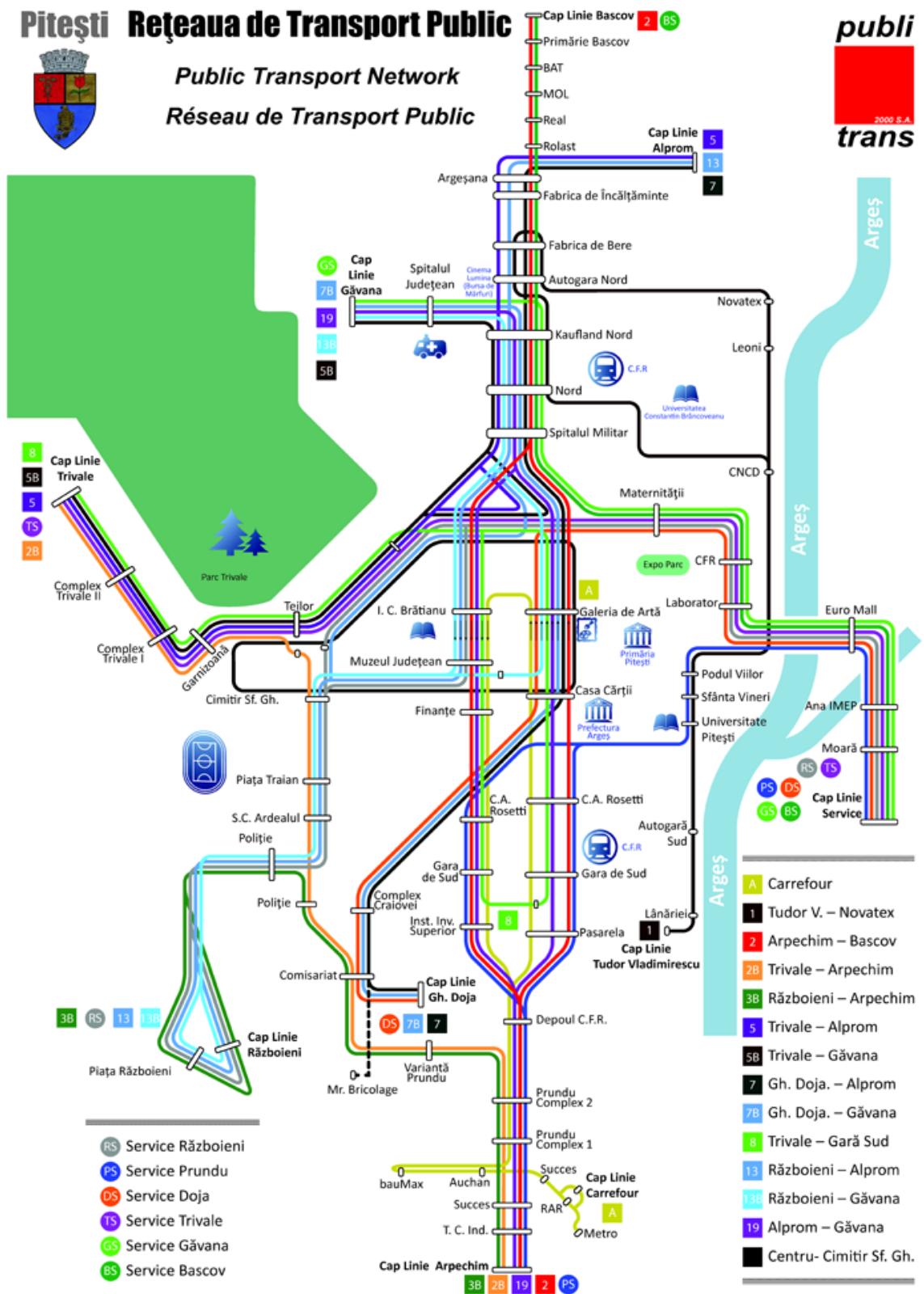

Fig. 6.13. Harta traseelor S.C. Publitrans 2000 S.A. Pitești ²¹⁵

²¹⁵ Sursă: Operatorul local de transport S.C. Publitrans 2000 S.A. Pitești

Rețeaua de transport a municipiului Pitești s-a dezvoltat în cea mai mare parte în mod liniar pe direcția Nord-Sud ca urmare a așezării geografice a municipiului (în terase paralele cu axa centrală), fapt ce nu a permis o dezvoltare radială a liniilor de transport. Desigur că rețeaua radială este cea mai indicată în cazul transportului public de călători. De asemenea, există o polarizare a zonelor industriale mari în zona de nord și în zona de sud a municipiului, iar pentru satisfacerea cererii de transport s-a impus prelungirea traseelor, dezvoltarea rețelei de transport făcându-se liniar.

Circulația autobuzelor pe liniile de transport se efectuează în baza diagramelor de circulație întocmite de către serviciul exploatare al operatorului **S.C. Publitrans 2000 S.A. Pitești**.

Sistemul actual de transport public de persoane în Municipiul Pitești cuprinde:

- ✓ Transport cu autobuze - realizat de **S.C. Publitrans 2000 S.A.** cu 86 de autobuze, pe trasee ce strabat orașul, unind toate cartierele Municipiului Pitești;

Mai sunt deservite trasee prelungite, spre centrele comerciale de la marginea orașului: **Metro Romania S.R.L.**, **Pitești Mall**, **Auchan Romania S.R.L.**, **Carrefour**.

Utilizatorii acestor modalități de transport se împart în două mari categorii: persoane care fac naveta zilnic, săptămânal, sau la diferite intervale de timp (aceștia au cea mai mare pondere) și turiștii.

Transportul de călători în municipiul Pitești se face în baza unui contract de delegare a gestiunii prin concesionare a serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate pe raza administrativ-teritorială a municipiului Pitești, aprobat prin **H.C.L. 88/2013**, modificat și completat prin **H.C.L. 49/2017**. Acest contract respectă legislația românească de la data aprobării sale, contractul fiind actualizat conform cu **Regulamentul 1370/2007 al Parlamentului și Consiliului European** îndeosebi privind calculul compensației și al indicatorilor de performanță.

Anexa 1 la **H.C.L. 49 din 23.02.2017** cuprinde toate rutele de transport și programul de transport al fiecărei linii, incluzând date privind:

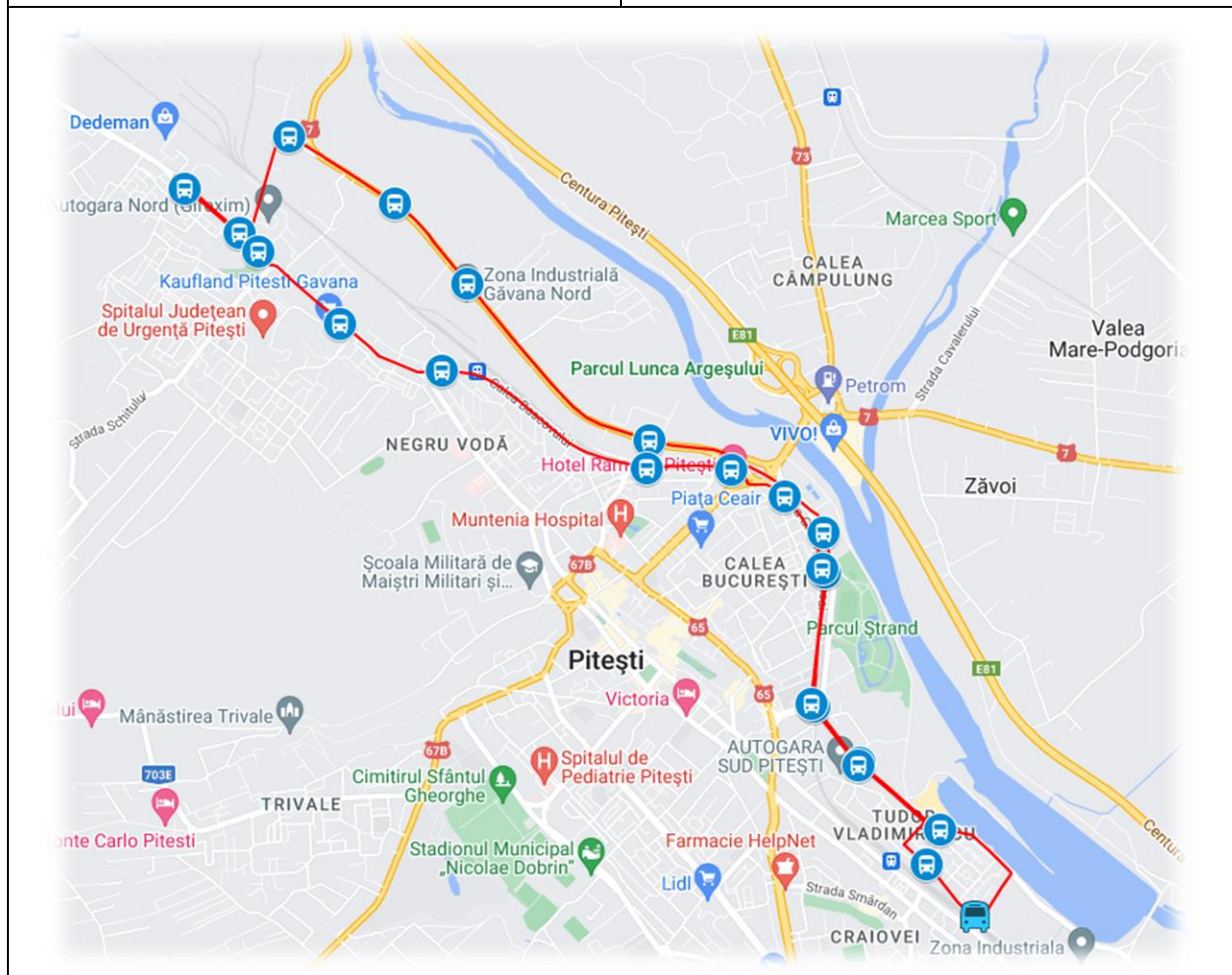
- lungimea liniei;
- capetele de linie;
- numărul de stații;
- intervalul de succedare a curselor în zile de lucru și în zile de sărbătoare pe intervale orare;
- numărul de mijloace de transport în zile de lucru și în zile de sărbătoare pe intervale orare;
- plecările de la cap de linie a primei și ultimei mașini.

În tabelul următor sunt specificate detalii referitoare la liniile de transport public.

Tab. 6.3. Traseele de transport public local în municipiul Pitești

LINIA 1: TUDOR VLADIMIRESCU - DEDEMAN	
<p>TUR:</p> <p>Capat linie Tudor Vladimirescu - Lanariei - Autogara Sud - Rectorat-Universitate - Biserica Sf. Vineri - Bazinul Olimpic - Publitrans 2000 - Instag - Electrica - Subansamble auto - Autogara Nord - Dedeman</p>	<p>RETUR:</p> <p>Autogara Nord - Kaufland Nord - Univ.Brancoveanu - Bariera CFR - Hotel Ramada - Podul Viilor - Biserica Sf. Vineri - Rectorat-Universitate 1 - Autogara Sud - Lanariei - Capat linie Tudor Vladimirescu</p>

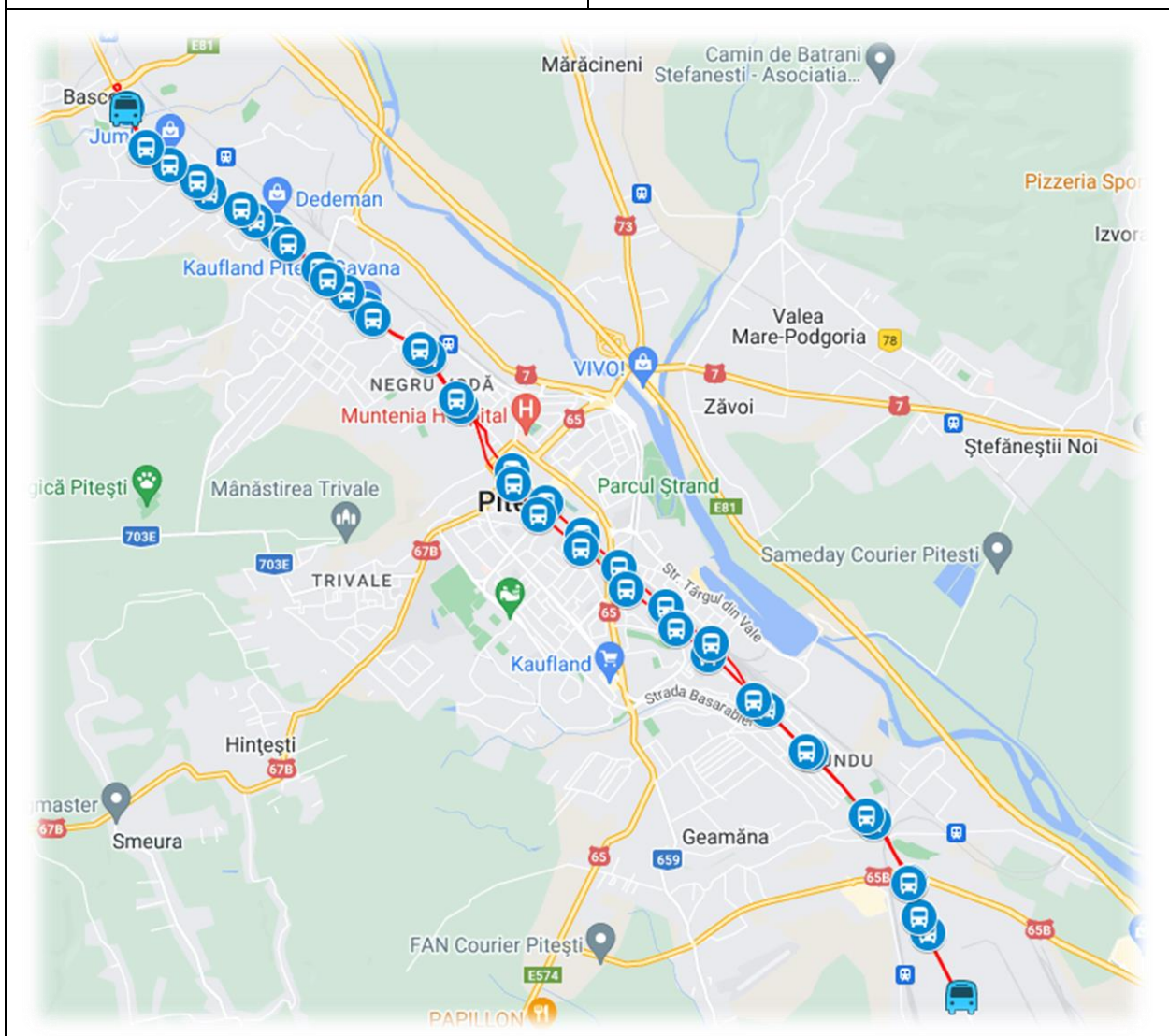
LINIA 2 : ARPECHIM - B.A.T. BASCOV

TUR:

Capat linie Arpechim - Bloc Coremi - Vama - Prundu Complex I - Prundu Complex II - Depoul CFR - Scoala Generala Nr. 8 - Gara Sud - Autogara Sud - Casa Cartii - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Autogara Nord - Dedeman - Peco OMV - Rolast - Auchan Gavana - MOL - B.A.T. Bascov

RETUR:

B.A.T. Bascov - MOL - Auchan Gavana - Lisa Draxlmaier - Aleea Caminelor - Dedeman - Autogara Nord - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Agentia de Mediu - Cozia - Gara Sud - Universitate 2 - Depoul CFR - Prundu Complex II - Prundu Complex I - Vama - Bloc Coremi - Capat linie Arpechim

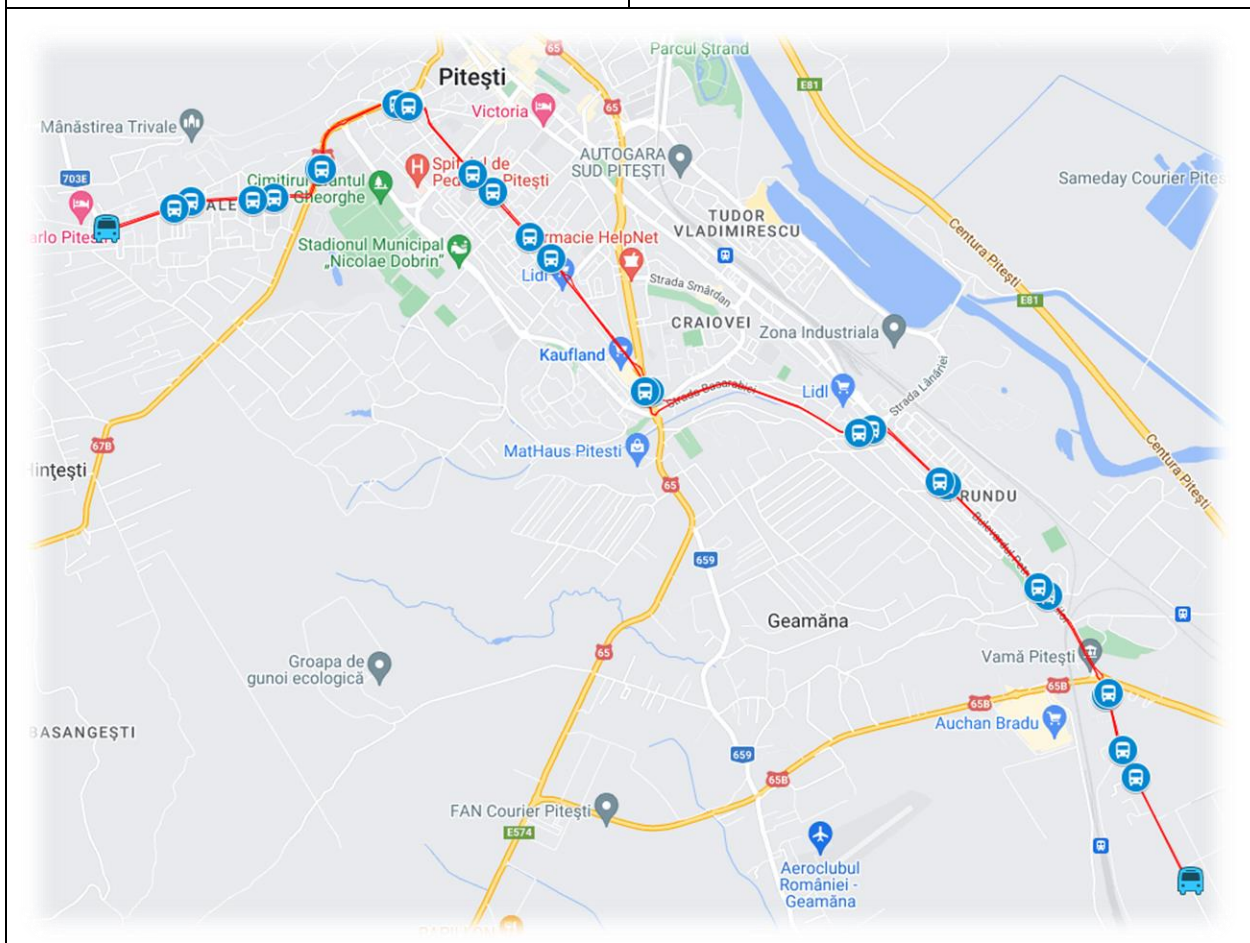
LINIA 2B : TRIVALE - ARPECHIM

TUR:

Capat linie Arpechim - Bloc Coremi - Vama - Prundu Complex I - Prundu Complex II - Basarabiei - Comisariat - Exercitiu - Piata Traian - Teilor - Garnizoana - Trivale Complex I - Trivale Complex II - Capat linie Trivale

RETUR:

Capat linie Trivale - Trivale Complex II - Trivale Complex I - Garnizoana - Teilor - Judecatorie - Exercitiu - Scoala „Ion Minulescu” - Comisariat - Basarabiei - Pundu Complex II - Prundu Complex I - Vama - Bloc Cooremi - Capat linie Arpechim

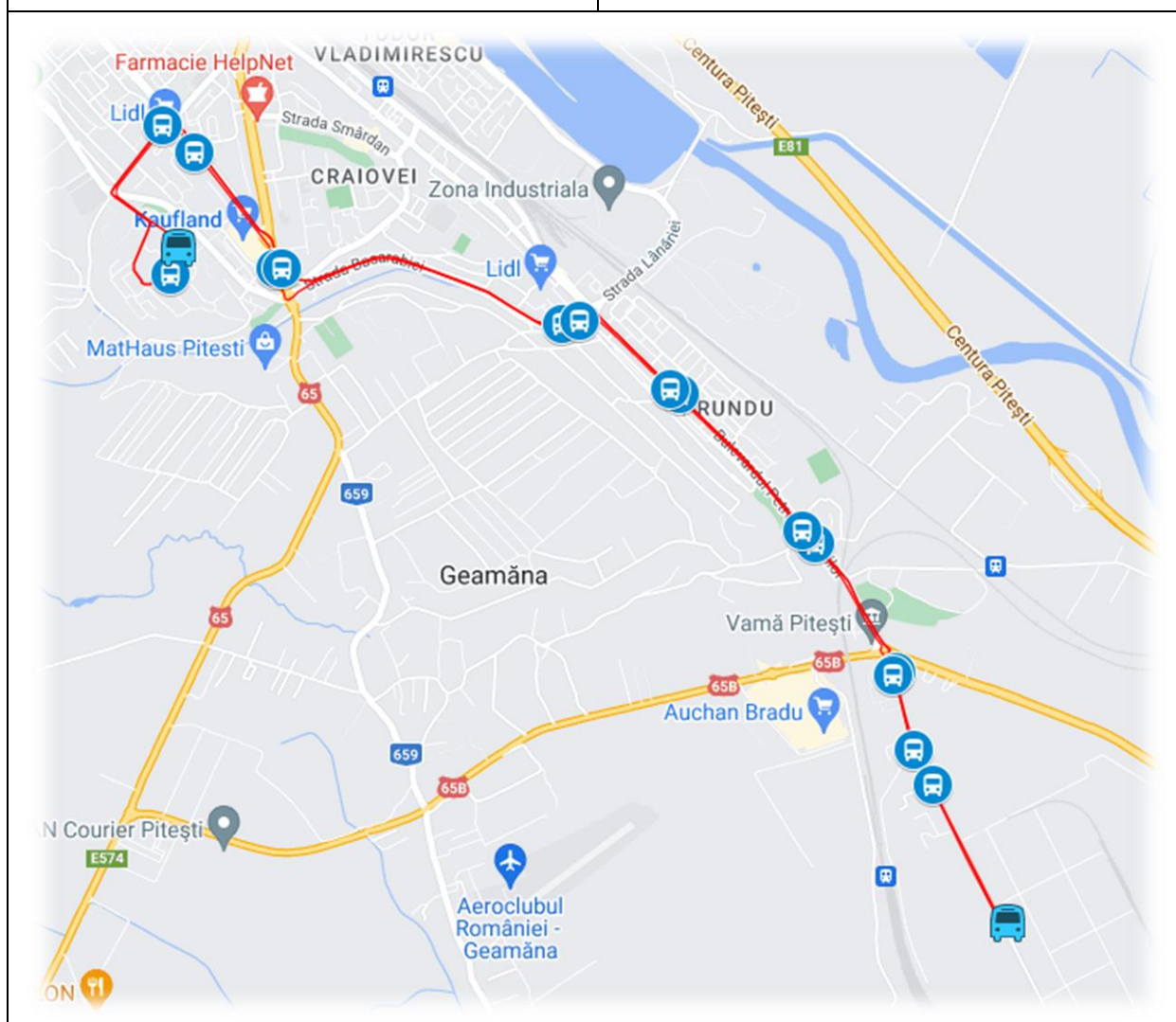
LINIA 3B: RĂZBOIENI - ARPECHIM

TUR:

Capat linie Arpechim - Bloc Coremi - Vama - Prundu Complex I - Prundu Complex II - Basarbiei - Comisariat - Politia Municipiului - Piata Razboieni - Capat linie Razboieni

RETUR:

Capat linie Razboieni - Scoala „Ion Minulescu” - Comisariat - Basarbiei - Prundu Complex II - Prundu Complex I - Vama - Bloc Coremi - Capat linie Arpechim

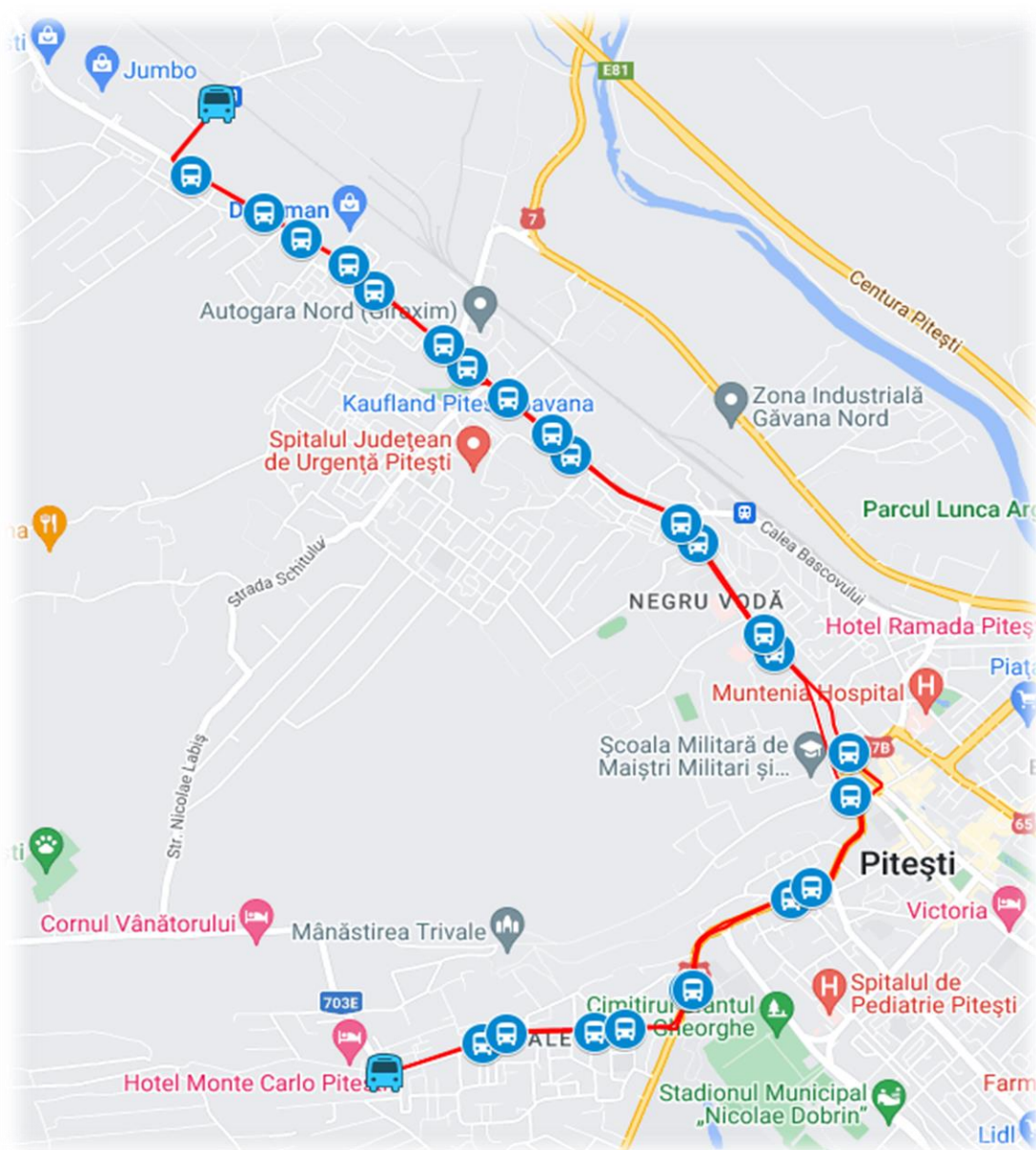
LINIA 5 : TRIVALE - ALPROM

TUR:

Capat linie Alprom - Lisa Draxlmaier - Aleea Caminelor - Dedeman - Autogara Nord - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - Intrarea Trivale - Teilor - Garnizoana - Trivale Complex I - Trivale Complex II - Capat linie Trivale

RETUR:

Capat linie Trivale - Trivale Complex II - Trivale Complex I - Garnizoana - Teilor - AJOFM - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Autogara Nord - Dedeman - Peco OMV - Capat linie Alprom

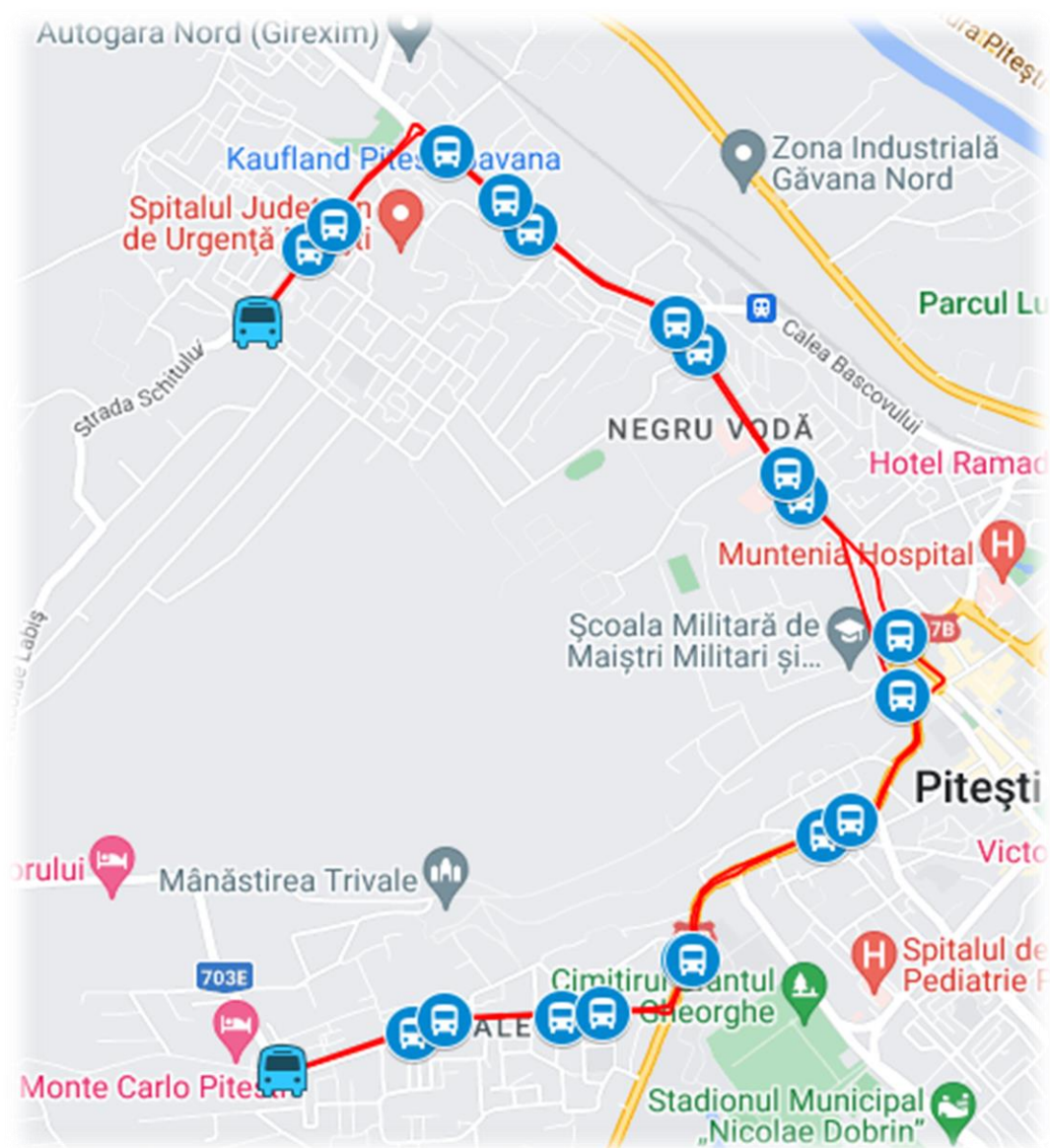
LINIA 5B: TRIVALE - GĂVANA

TUR:

Capat linie Gavana - Piata Gavana - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - Intrarea Trivale - Teilor - Garnizoana - Trivale Complex I - Trivale Complex II - Capat linie Trivale

RETUR:

Capat linie Trivale - Trivale Complex II - Trivale Complex I - Garnizoana - Teilor - AJOFM - Spitalul Militiar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex Nord - Piata Gavana - Capat linie Gavana

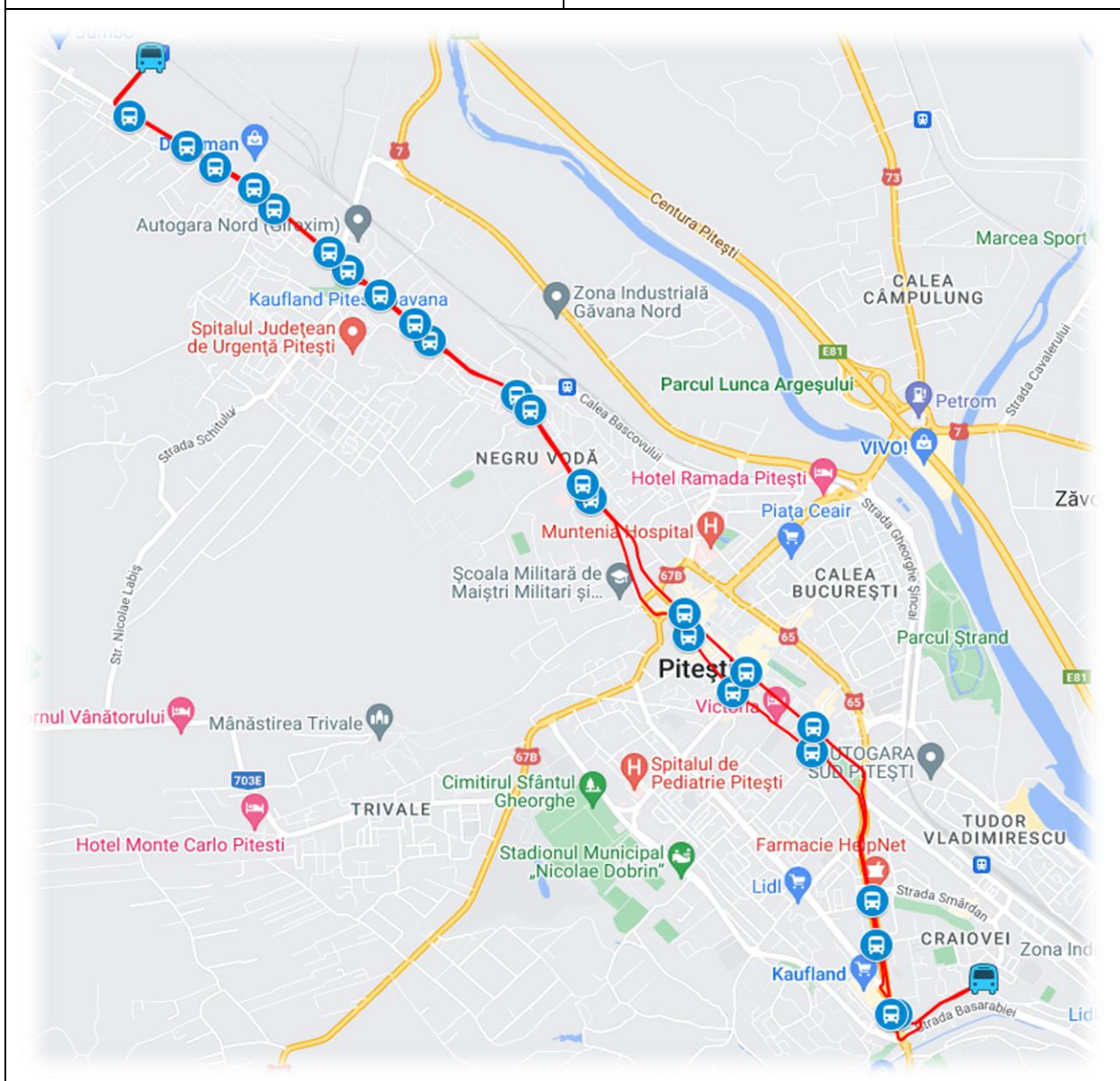
LINIA 7: GHEORGHE DOJA - ALPROM

TUR:

Capat linie Gh. Doja - Comisariat - Complex Craiovei - Casa Cartii - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Autogara Nord - Dedeman - Peco OMV - Capat linie Alprom

RETUR:

Capat linie Alprom - Lisa Draxlmaier - Aleea Caminelor - Dedeman - Autogara Nord - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Agentia de Mediu - Complex Craiovei - Comisariat - Capat linie Gh. Doja

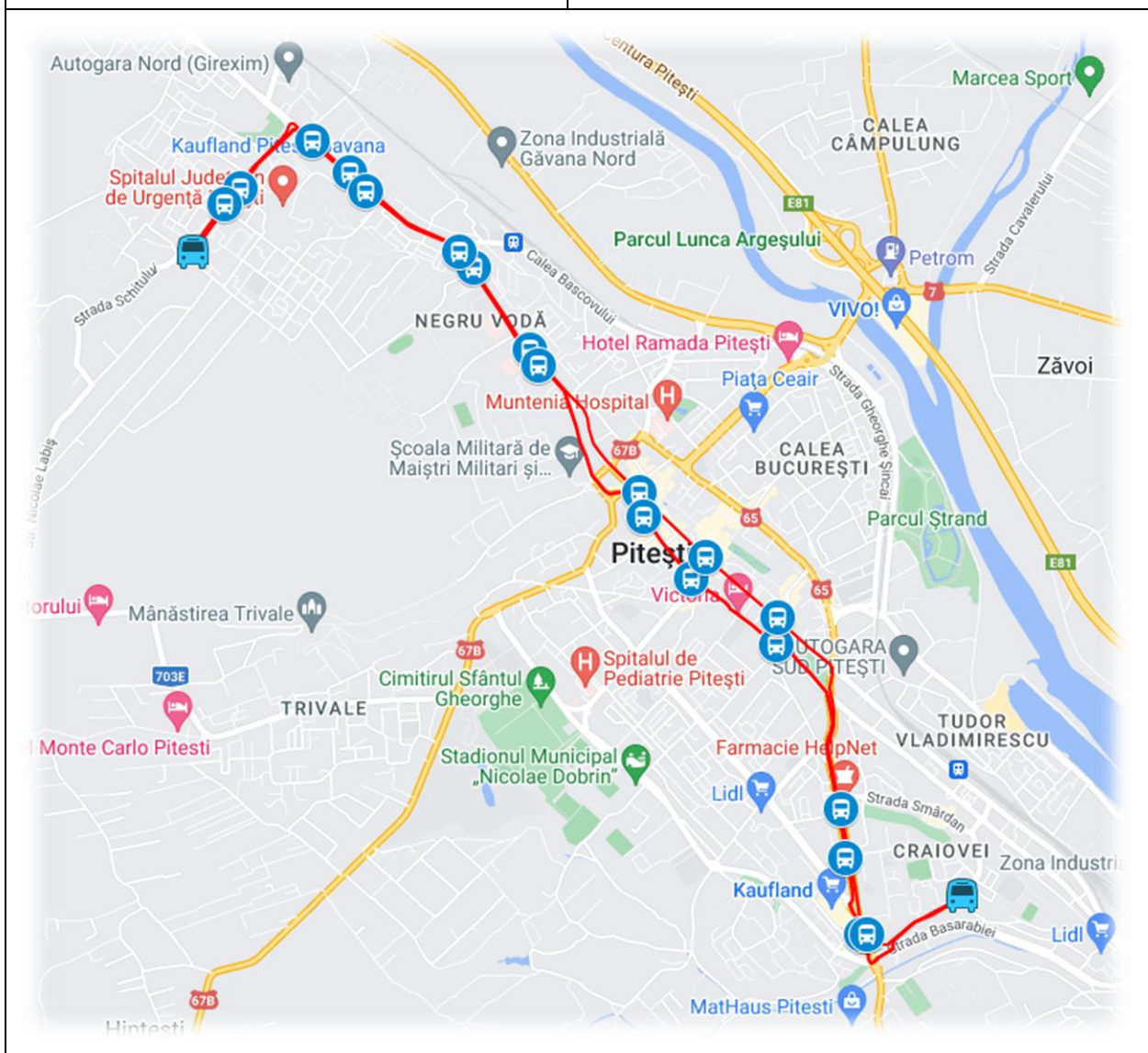
LINIA 7B: GHEORGHE DOJA - GĂVANA

TUR:

Capat linie Gh. Doja - Comisariat - Complex Craiovei - Casa Cartii - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Piata Gavana - Capat linie Gavana

RETUR:

Capat linie Gavana - Piata Gavana - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Agentia de Mediu - Complex Craiovei - Comisariat - Capat linie Gh. Doja

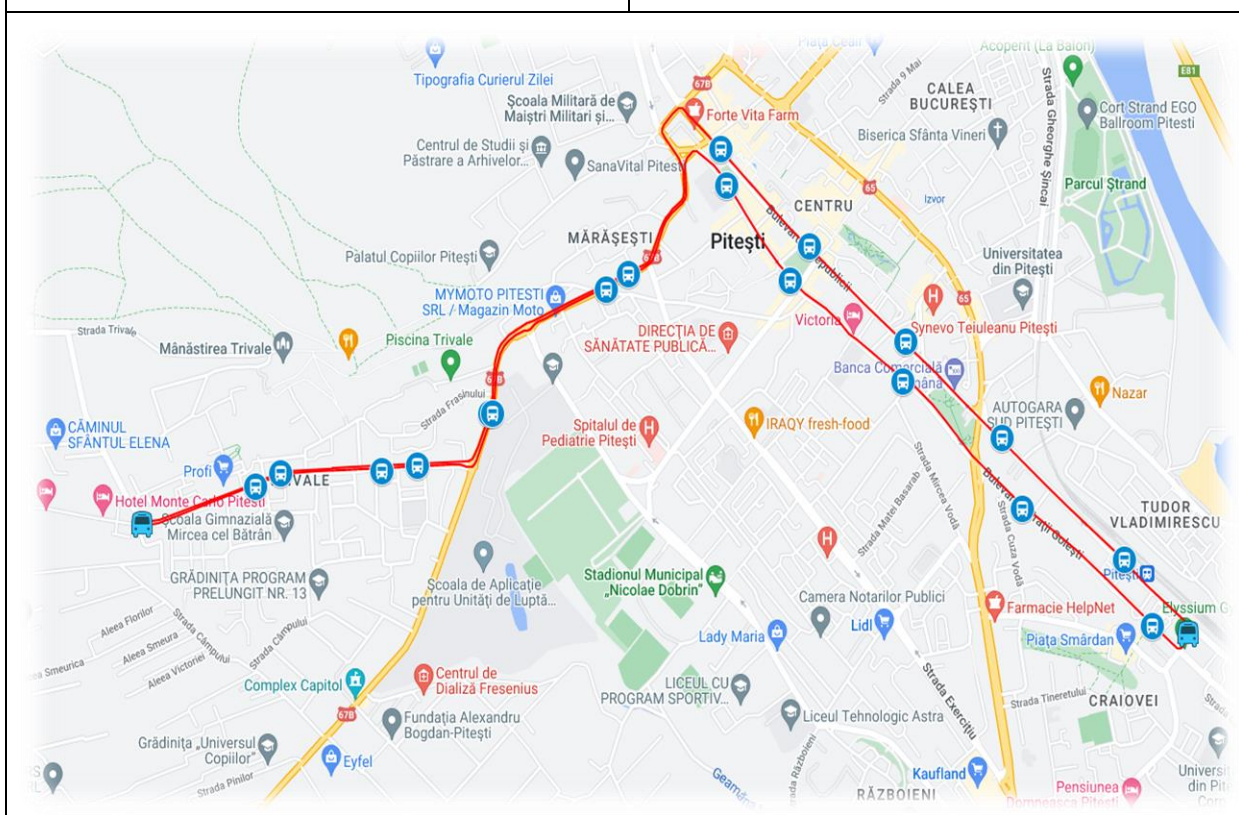
LINIA 8: TRIVALE - GARĂ SUD

TUR:

Capat linie Trivale - Trivale Complex II - Trivale Complex I - Garnizoana - Teilor - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Agentia de Mediu - Cozia - Gara Sud - Capat linie Gara Sud

RETUR:

Capat linie Gara Sud - Gara Sud - Autogara Sud - Casa Cartii - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Teilor - Garnizoana - Trivale Complex I - Trivale Complex II - Capat linie Trivale

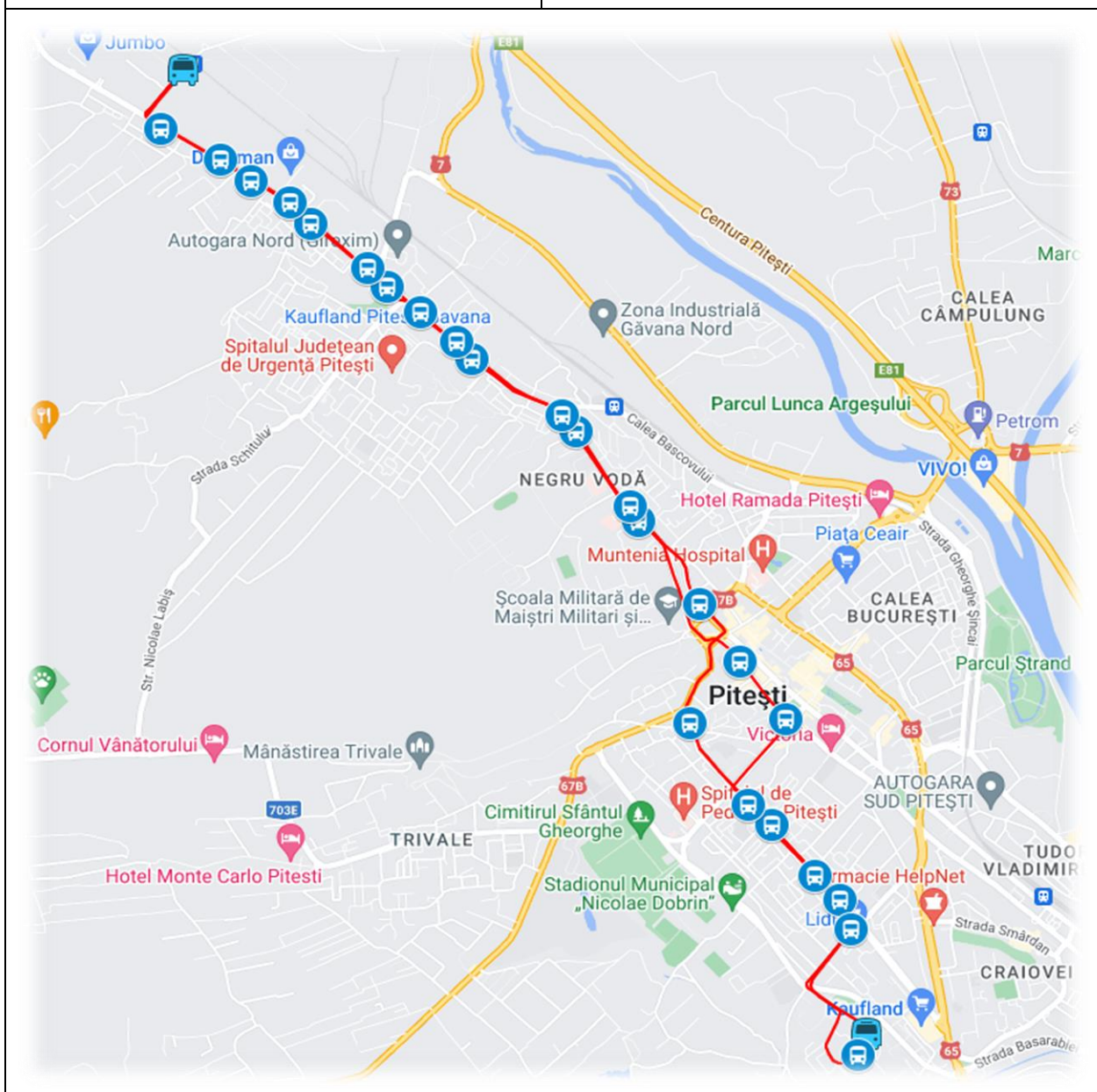
LINIA 13: RĂZBOIENI - ALPROM

TUR:

Capat linie Razboieni - Exercitiu - Piata Traian - Rahovei - AJOFM - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Autogara Nord - Dedeman - Peco OMV - Capat linie Alprom

RETUR:

Capat linie Alprom - Lisa Draxlmaier - Aleea Caminelor - Dedeman - Autogara Nord - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Judecatorie - Exercitiu - Politia Municipiului - Piata Razboieni

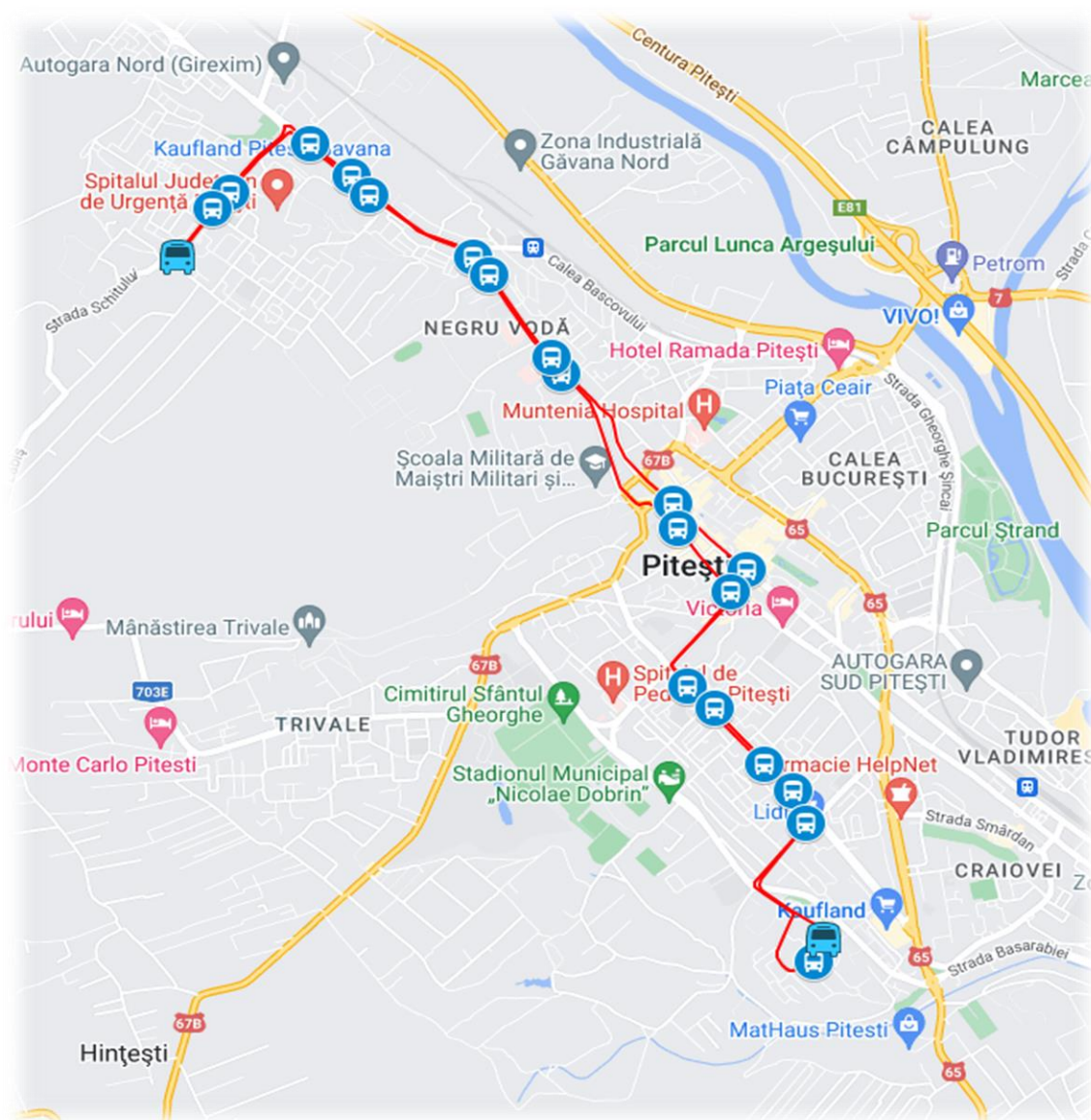
LINIA 13B: RĂZBOIENI - GĂVANA

TUR:

Capat linie Razboieni - Exercitiu - Piata Traian - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Spitalul militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Piata Gavana - Capat linie Gavana

RETUR:

Capat linie Gavana - Piata Gavana - Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Judecatorie - Exercitiu - Politia Municipiului - Piata Razboieni - Capat linie Razboieni

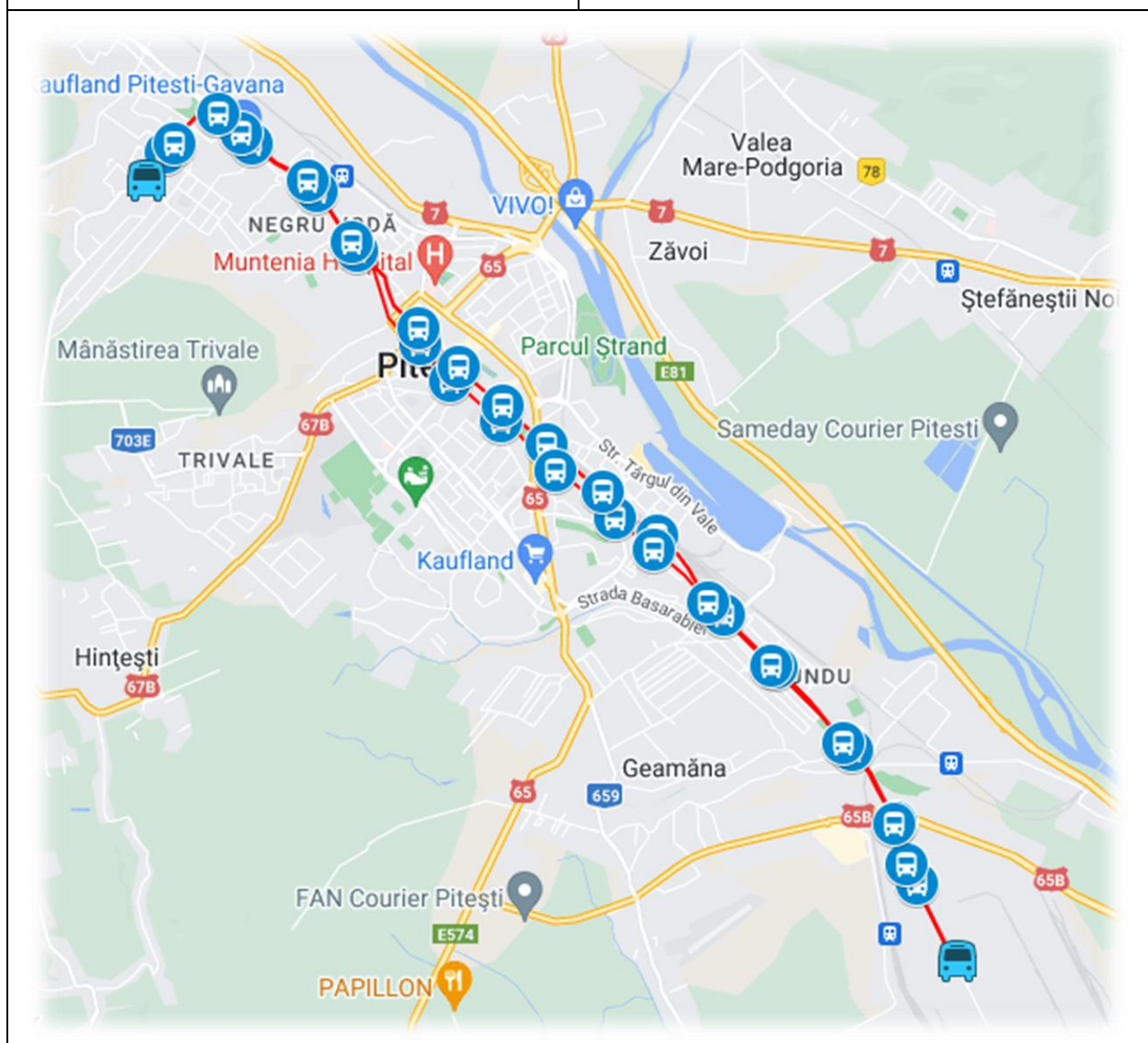
LINIA 19: ARPECHIM - GĂVANA

TUR:

Capat linie Arpechim - Bloc Coremi - Vama - Prundu Complex I - Prundu Complex II - Depoul CFR - Scoala Generala Nr. 8 - Gara Sud - Autogara Sud - Casa Cartii - Cercul Militar - Teatru Al. Davila - Spitalul Militar - Gara Nord - Kaufland Nord - Complex John - Piata Gavana - Capat linie Gavana

RETUR:

Capat linie Gavana - Piata Gavana -Kaufland Nord - Gara Nord - Spitalul Militar - I.C. Bratianu - Muzeul Judetean - Agentia de Mediu - Cozia - Gara Sud - Universitate 2 - Depoul CFR - Prundu Complex II - Prundu Complex I - Vama - Bloc Coremi - Capat linie Arpechim

În ceea ce privește rețeaua de stații de transport public, conform analizelor realizate în procesul de elaborare a PMUD a reieșit că rețeaua este distribuită echilibrat

în cadrul zonei construite a municipiului, iar repartiția stațiilor și accesibilitatea acestora conturează și mai mult acestui lucru.

În imaginea de mai jos sunt prezentate izocronale de accesibilitate către stațiile de transport public, din analiza acestora reieșind gradul de acoperire al sistemului de transport public și zonele cu probleme de accesibilitate.

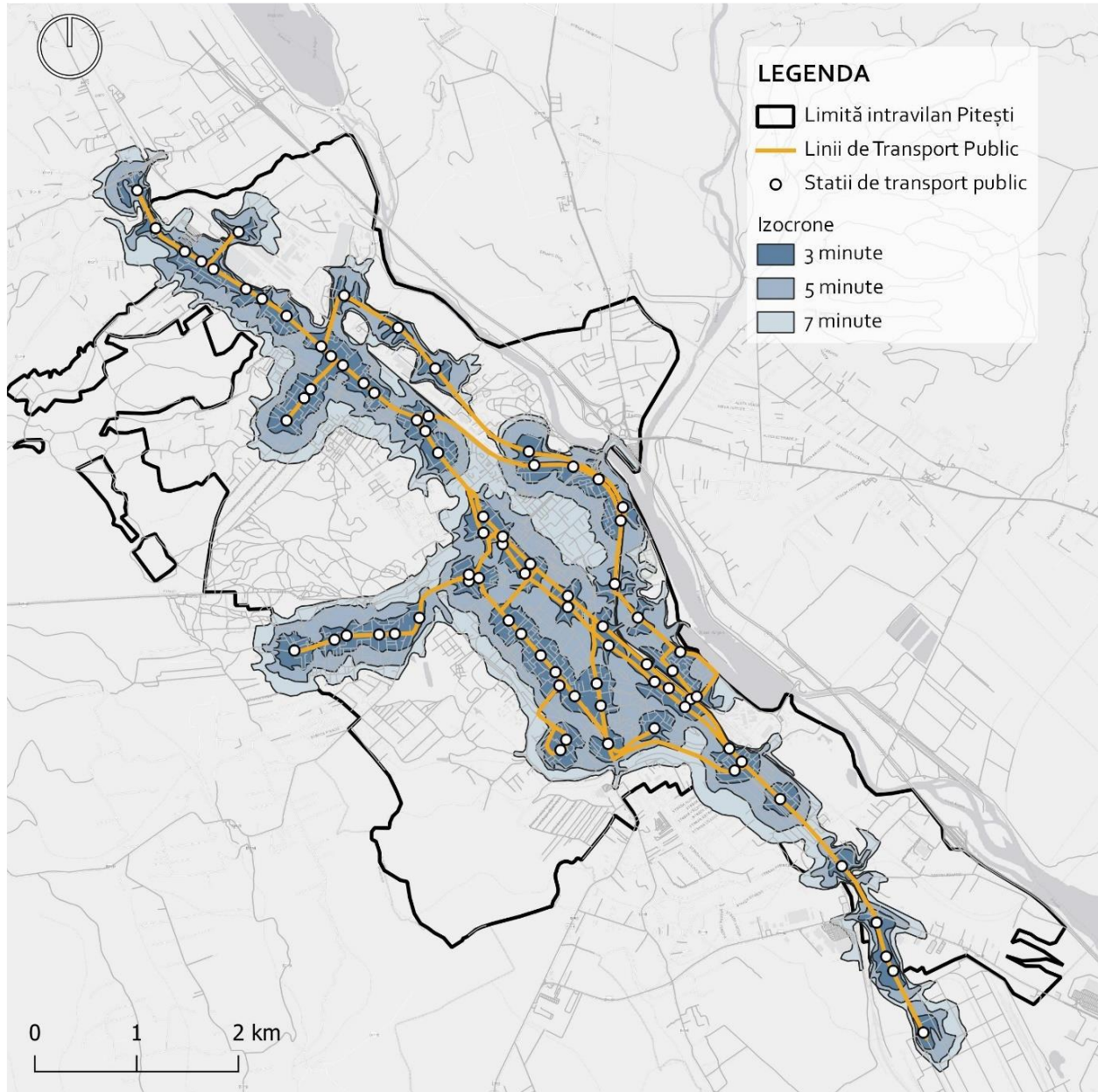

Fig. 6.14. Izocronale de accesibilitate pietonală pentru stațiile de transport public local²¹⁶

Astfel, se observă o bună deservire a zonelor de cartiere, probleme existând în principal în zonele cu locuire individuală amplasate la extremitățile intravilanului.

²¹⁶ Sursa: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Pitești 2021-2027

6.3.6. Transportul de marfă

Transportul de marfă pe teritoriul Municipiului Pitești se desfășoară conform legii nr. 124/27.08.2015 privind stabilirea unor limite de circulație pentru vehiculele de transport marfă cu masa maximă autorizată mai mare de 3,5 tone pe unele drumuri publice din municipiul.

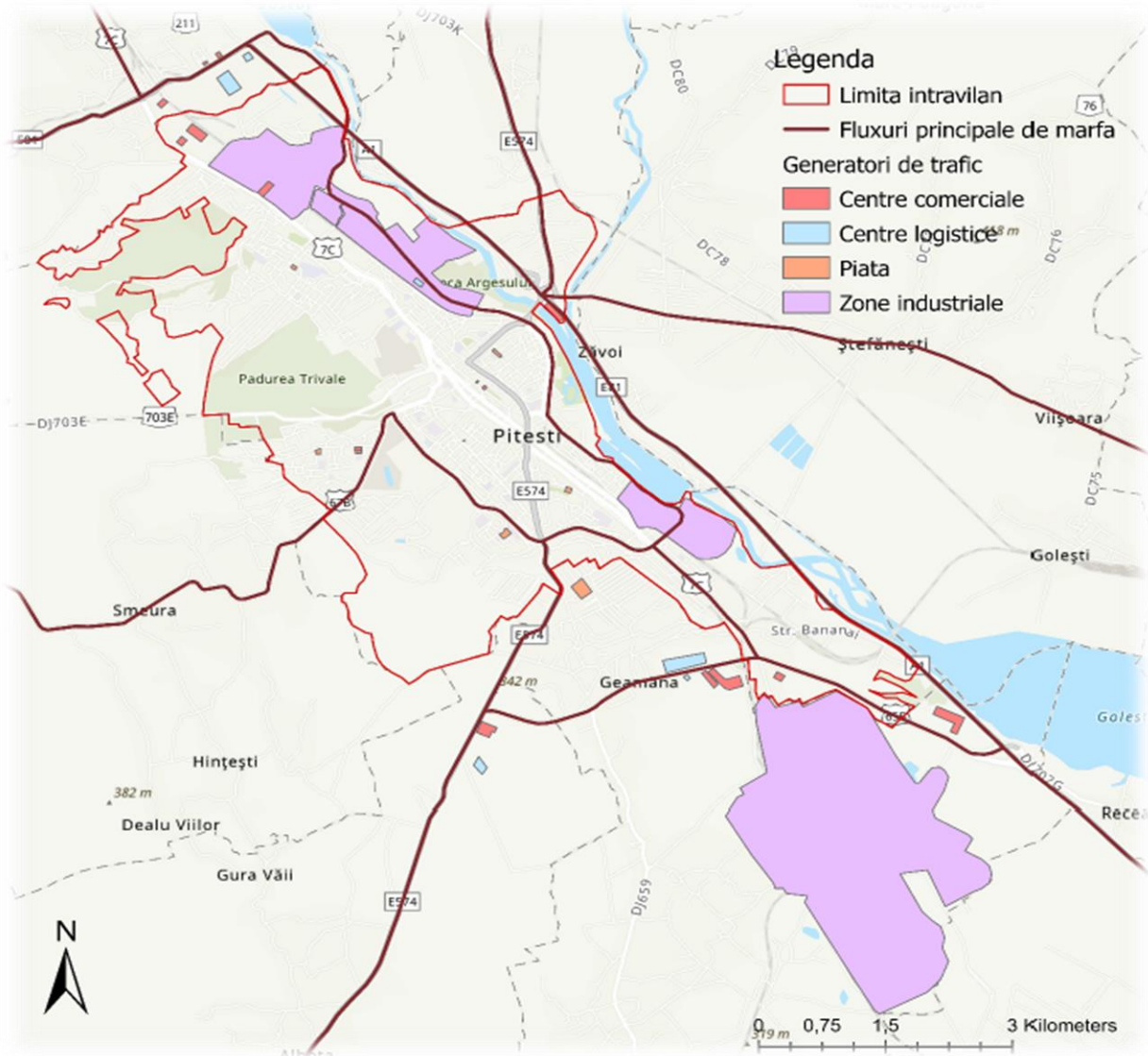

Fig. 6.15. Trasee pe care este permisă circulația autovehiculelor cu masa totală maximă autorizată mai mare de 3,5 tone

Prin HCL nr. 12/18.01.2018 Primăria Municipiului Pitești aprobă regulamentul privind accesul și circulația autovehiculelor și utilajelor cu masă maximă autorizată mai mare de 3.5 tone, acesta prevăzând câteva din următoarele aspecte:

- ▶ Vehiculele cu masă maximă mai mare de 3.5 tone pot circula pe străzile aparținând domeniului public al municipiului Pitești numai în baza ACORDULUI

DE CIRCULAȚIE, eliberat de către serviciul de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Pitești.

- Traseul de urmat inscripționat pe *acordul de circulație* se va stabili ținând cont de distanța cea mai scurtă de la zona de intrare în oraș și punctele de aprovizionare;
- Eliberarea *acordului de circulație* se face la solicitarea scrisă a persoanelor fizice sau juridice, pentru o perioadă de 1 an, 6 luni, o lună, respectiv o zi;
- Pentru solicitanții care dețin un număr mare de autovehicule/utilaje, cu care execută transport de marfă în municipiul Pitești, se poate elibera un *acord de circulație global*, valabil pentru toate vehiculele cu masa mai mare de 3.5 tone, deținute de aceștia în proprietate sau în temeiul unui contract de leasing;
- Agenții economici care au sediul sau punctul de lucru în municipiul Pitești, pot solicita eliberarea unui *acord de circulație global special*, valabil pentru toate autovehiculele cu masa maximă autorizată mai mare de 3.5 tone, care le asigură aprovizionarea;
- Pentru ansamblul de vehicule cap tractor și semiremorcă/remorcă taxa va fi achitată pentru fiecare vehicul în parte;
- Pentru arterele de circulație din zona centrală, respectiv pentru bulevardul I.C. Brătianu, strada Maior Gheorghe Sontu, bulevardul Republicii (tronsonul cuprins între clădirea CEZ și IPJ Argeș), strada Armand Călinescu, strada Egalității și strada Victoriei, *acordul de circulație* se eliberează pe loc, după achitarea taxei unice/zi/vehicul;
- ▶ Pot circula fără restricții pe arterele de circulație ale municipiului Pitești autovehiculele destinate transportului rutier de mărfuri și a utilajelor cu masa maxim autorizată mai mare de 3,5 tone, aparținând unităților subordonate *Ministerului Administrației și Internelor, Serviciilor de Ambulanță, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Justiției, SRI, SPP*, cele ale societăților aflate în subordinea *Consiliului Local al municipiului Pitești*, precum și vehiculele care afectează activitatea de dezapezire în baza contractelor încheiate cu Primăria Pitești.

La nivelul municipiului Pitești sunt localizate numeroase entități economice, care generează fluxuri de marfă. Principalii generatori de transport de marfă în municipiul Pitești sunt reprezentați de: Lear Corporation Romania SRL din cartierul Găvana și Caroli Foods Group SRL din Strada Abatorului. Totodată zonele industriale de la limita UAT-ului generează trafic, cum ar fi Arpechim Pitești în sud și zona industrială Bascov în nord.

Principalele centre comerciale generatoare de transport de marfă în municipiul Pitești sunt reprezentate de: Carrefour, Metro, Kaufland, Dechatlon, Lidl, Dedeman.

Piețele creează atracție pentru autovehiculele de până în 3,5 tone, cum ar fi piețele: Găvana, Traian, Războieni, Smârdan.

6.3.7. Mijloace alternative de mobilitate

Din analiza situației existente a municipiului Pitești, se observă un procent ridicat al spațiilor pietonale dimensionate corespunzător. Cu toate acestea, se identifică și trotuare subdimensionate care îngreunează deplasările pietonale sau străzi cu un grad insuficient de permeabilitate (tregeri de pietoni aflate la distanțe prea mari).

Totodată, prin analizele realizate în procesul de elaborare a PMUD sunt semnalate prezența trotuarelor degradate, lipsa mobilierului urban și gradul ridicat de ocupare a spațiului pietonal de către autovehicule parcate neregulamentar.

În ceea ce privește deplasările persoanelor cu mobilitate redusă, mijloacele de transport public dețin dotări pentru persoanele cu mobilitate redusă, însă infrastructura reprezentată de rampele speciale, pentru urcarea / coborârea trotuarelor / treptelor este insuficientă și incorect proiectată în unele cazuri (din cauza unghiurilor rezultate). La nivelul municipiului, se înregistrează un procent ridicat al bordurilor coborâte, însă acestea nu au o pantă adaptată pentru accesul eficient în spațiul pietonal.

Suplimentar, o altă problemă sesizată la nivelul municipiului este reprezentată de lipsa instalațiilor acustice pentru evidențierea duratelor în care persoanele nevăzătoare pot traversa intersecțiile semaforizate.

Modul de conformare urbanistică a municipiului Pitești face ca zona care aglomerează majoritatea populației alături de obiectivele de interes cotidian să dețină o dimensiune favorabilă pentru deplasări pietonale și velo.

La nivelul Municipiului Pitești s-au observat următoarele disfuncționalități cu privire la transportul velo:

- lipsa unui model de delimitare între circulațiile velo și carosabil ce duce la nesiguranța bicicliștilor;
- lipsa unui sistem integrat de semaforizare pentru bicicliști
- lipsa unui circuit la nivelul întregii rețele rutiere
- lipsa continuității pistelor

6.3.8. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Conectivitatea la nivelul Zonei Urbane Funcționale	
Gradul redus de modernizare al drumurilor județene și comunale din cadrul Zonei Urbane Funcționale Pitești	Modernizarea infrastructurii rutiere la nivelul comunelor din ZUF Pitești
Infrastructura rutieră	
Existența unui procent destul de mare al străzilor nemodernizate atât în municipiul Pitești, cât și la nivelul comunelor din ZUF Pitești	Continuarea procesului de reabilitare/reorganizare a circulației/modernizare a infrastructurii rutiere la nivelul Municipiului Pitești și al comunelor din ZUF Pitești
Infrastructura velo nu asigură o rețea coerentă de deplasare cu bicicleta în municipiu	Extinderea rețelei de piste de biciclete, astfel încât să asigure legături între principalele zone de interes din Municipiul Pitești, pentru stimularea deplasărilor nemotorizate
Lipsa pistelor de biciclete în comunele din ZUF Pitești	Extinderea infrastructurii pentru deplasările cu bicicleta la nivelul ZUF Pitești, inclusiv prin asigurarea legăturii cu municipiul
Cota ridicată a deplasărilor cu vehiculul propriu	Creșterea atractivității, accesibilității și siguranței deplasărilor cu transportul public, bicicleta și pietonale, în defavoarea deplasărilor cu vehiculul personal
Starea de degradare a infrastructurii pietonale	Reabilitarea și extinderea infrastructurii pietonale (trotuare, zone pietonale și shared-space) la nivelul municipiului Extinderea infrastructurii pietonale la nivelul comunelor din ZUF Pitești
Managementul traficului	
Aglomerări de trafic, în special în orele de vârf, în multe zone importante ale municipiului	Implementarea sistemului de management al traficului, promovarea utilizării transportului public prin crearea de benzi dedicate, eficientizarea sistemului de semaforizare
Necesitatea reorganizării circulației, inclusiv prin stabilirea de sensuri unice și implementarea de sisteme de semaforizare, incluse în sistemul de management adaptiv al traficului	Reorganizarea circulației, implementarea de sisteme de reglare a circulației și de asigurare a respectării reglementărilor rutiere
Necesitatea unor măsuri de descurajare a deplasărilor cu autovehiculul	Asigurarea priorității pentru vehiculele de transport public în locațiile semaforizate, zone cu trafic limitat și introducerea taxelor de acces
Parcarea	
Suprafața extinsă ocupată de locurile de parcare rezidențială	Optimizarea spațiului utilizat pentru parcare rezidențială, prin implementarea de variante smart

<p>Deficitul de locuri de parcare, cu precădere în zona centrală și în zona marilor ansambluri de locuințe, care concentrează cea mai mare parte a locuitorilor</p>	<p>Implementarea unui sistem inteligent de management al parcărilor din Municipiul Pitești</p> <p>Extinderea infrastructurii de parcare și eficientizarea gradului de ocupare</p> <p>Adoptarea unei politici de parcare astfel încât să conducă la descurajarea parcării în zonele centrale și la reducerea timpului de parcare</p>
<p>Transportul public</p>	
<p>Lipsa unui sistem integrat de transport în comun, care să corespundă nevoilor tot mai mari de mobilitate a persoanelor între municipiu și localitățile învecinate, pe fondul fenomenului de suburbanizare</p>	<p>Extinderea sistemului de transport public la nivelul ZUF Pitești, pe baza unor studii care să asigure corelarea cererii de transport cu oferta, atât în ceea ce privește acoperirea spațială, cât și cea temporară</p>
<p>Vechimea parcului de vehicule de transport public</p>	<p>Continuarea achiziției de vehicule electrice/hibride pentru asigurarea serviciului de transport public</p>
<p>Starea nesatisfăcătoare a unui procent important de stații de transport public</p>	<p>Continuarea măsurilor de modernizare a stațiilor de transport public, inclusiv prin implementarea de sisteme inteligente de transport.</p>

6.4. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ

6.4.1. Utilitățile publice

Municipiul Pitești este dotat edilitar cu rețea de alimentare cu apă potabilă și canalizare, rețea de gaz metan și rețea de distribuție a energiei electrice.

România și-a luat angajamentul față de Comisia Europeană să realizeze obiectivele în aplicarea Directivei CE 98/83/CE, în ceea ce privește calitatea apei folosite pentru consum.

România trebuie să înceapă să aplice toate măsurile necesare astfel încât să se asigure faptul că alimentarea cu apă potabilă se face în concordanță cu prevederile Directivei, înțelegând prin aceasta că se stabilește cererea de apă potabilă, se inspectează sistemele de alimentare cu apă, se urmărește și se monitorizează calitatea apei potabile, se diseminează informația și se raportează.

La nivelul localităților, alimentarea cu apă a populației se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă sau din instalații locale.

Indicatorii care sunt monitorizați de către autoritățile competente sunt următorii:

- ◆ Numărul de localități care dispun de o rețea de distribuție a apei potabile și lungimea rețelei în km, în mediu urban și rural;

- ◆ Populația racordată la rețelele de apă;
- ◆ Intensitatea consumului de apă pe cap de locuitor.

Rețeaua hidrografică a regiunii Sud-Muntenia aparține bazinelor hidrografice Olt, Vedea, Argeș, Ialomița, Siret și a unor bazine secundare aferente Dunării (Mostiștea).

În tabelul următor este prezentată situația, la nivelul anilor 2015 și 2021, a numărului de localități care dispun de instalații de alimentare cu apă potabilă din Regiunea Sud - Muntenia.

Tab. 6.4. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă ²¹⁷

Medii de rezidență	Regiunea de dezvoltare și județele componente	Ani	
		Anul 2015	Anul 2021
		UM: Număr	
		Număr	Număr
Urban	Regiunea SUD-MUNTENIA	48	48
	Argeș	7	7
	Călărași	5	5
	Dâmbovița	7	7
	Giurgiu	3	3
	Ialomița	7	7
	Prahova	14	14
	Teleorman	5	5
Rural	Regiunea SUD - MUNTENIA	369	408
	Argeș	84	93
	Călărași	45	46
	Dâmbovița	62	68
	Giurgiu	16	19
	Ialomița	53	53
	Prahova	76	83
	Teleorman	33	46

În concluzie, se observă faptul că la sfârșitul anului 2021, numărul de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă a fost de 456, în creștere cu aprox. 8% față de anul 2015 (417 de localități). Această evoluție se datorează exclusiv creșterii numărului localităților racordate la instalații de alimentare cu apă potabilă din mediul rural.

În județul Argeș, în anul 2021 nu s-a înregistrat nicio modificare față de situația anului 2015 în mediul urban, în timp ce în mediul rural se observă o creștere a numărului de localități racordate la rețeaua de apă potabilă de la 84 în anul 2015, la 93 în 2021.

²¹⁷ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

Resursele de apă din regiunea Sud-Muntenia sunt constituite din ape de suprafață (râuri, lacuri naturale și lacuri de acumulare amenajate, fluviul Dunărea) și ape subterane.

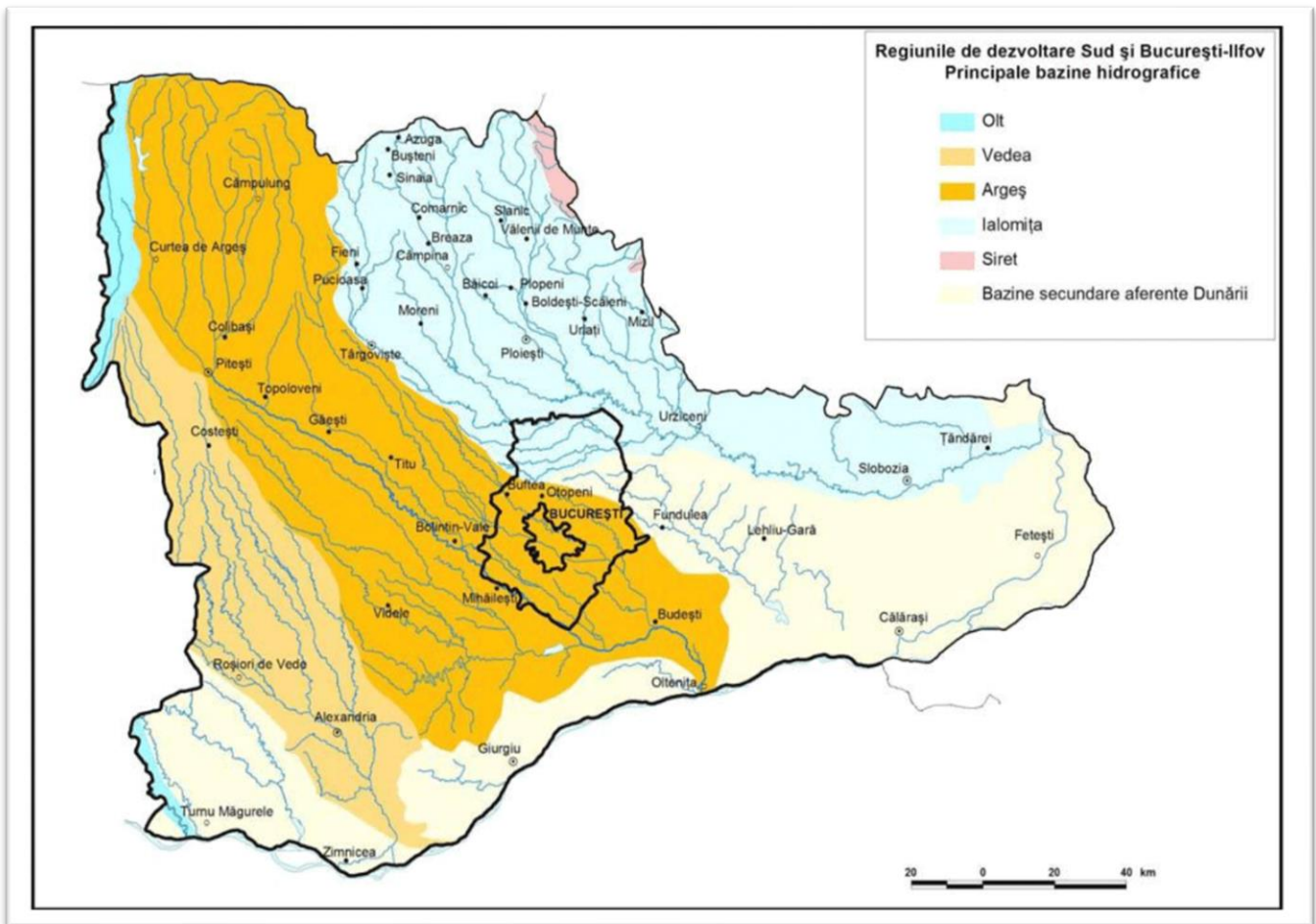

Fig. 6.17. Rețeaua hidrografică din regiunea Sud-Muntenia ²¹⁸

Judetul Argeș beneficiază de o bogată rețea hidrografică, ce cuprinde bazinele hidrografice ale Argeșului și afluenții săi Vâlsan, Râul Doamnei, Bratia, Râul Târgului, Argeșelul, ale Oltului, cu afluentul său Topolog, și ale Vedei. Cel mai mare colector este râul Argeș, care drenează partea de nord și nord-vest a județului și care îl străbate pe o lungime de 140 km. La ieșirea din spațiul argeșean însumează un debit de aproximativ 35 m³/s.

Pe teritoriul județului Argeș există **resurse de apă de suprafață și resurse de apă subterane**. Acestea asigură pe lângă necesarul pentru alimentarea cu apă a populației și alte necesități precum cele industriale, comerciale și agricole.

²¹⁸ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 Al Regiunii Sud Muntenia

Resursele teoretice de apă de suprafață din spațiul hidrografic Argeș - Vedea²¹⁹ sunt de 2.365 milioane m³. Acestea sunt distribuite total inegal între bazinele hidrografice (Argeș - 1960, Vedea - 363 și Călmățui - 42). Apa de suprafață reprezintă circa 72% din totalul resurselor teoretice din acest spațiu hidrografic.

Având în vedere gradul ridicat de amenajare al bazinului Argeș (circa 70%), acesta dispune și de cele mai mari resurse utilizabile, respectiv aproape 1.672 milioane m³. Întregul bazin hidrografic al Argeșului are un grad înalt de utilizare a resurselor de apă, indicele specific de utilizare fiind de cca. 600 m³/locuitor/an numai din surse de suprafață. Acest lucru este favorizat și de prezența unor importante orașe care concentrează mari consumatori industriali și cu o populație numeroasă: municipiile Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș.

Alimentarea cu apă a populației din zonele rurale este asigurată din surse subterane (prin sisteme centralizate pentru un număr de 76 comune și prin fântâni individuale 2 comune) și din izvoare de suprafață în sistem centralizat (32 localități). Sistemele de alimentare cu apă din municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș asigură și alimentarea populației din zonele periurbane.²²⁰

6.4.1.1. Sistemul de alimentare cu apă potabilă

Conform *Legii nr. 241/2006* privind serviciile de alimentare cu apă și canalizare, în cazul delegării gestiunii pentru furnizarea serviciilor, autoritățile locale de administrație publică transferă către unul sau mai mulți operatori îndatoririle și responsabilitățile privind furnizarea serviciilor utilitare publice precum și managementul și operarea sistemelor aferente de alimentare cu apă și canalizare apă uzată, pe baza unui contract de delegare a gestiunii, aprobat prin decizia autorității concedente.

Conform strategiei aprobată prin *POS Mediu*, *Contractul de Delegare* este acordat direct *Operatorului Regional*, prin aplicarea excepției la regula de ofertare, în conformitate cu *Legea 241/2006*. Pentru acordarea directă a contractului de delegare trebuie de asemenea luate în considerare regulile europene obligatorii pentru recursul la excepția acordării directe (așa numitele reguli "interne").

²¹⁹ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

²²⁰ Sursa: *Master Planul pentru alimentare cu apă și canalizare din Județul Argeș*

La nivelul județului Argeș, S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești a fost desemnată ca operator regional al serviciilor de utilități publice de apă și canal prin Hotărârea Adunării Generale a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Argeș nr. 4/13.05.2009.

Această companie operează servicii de alimentare cu apă și de canalizare în baza Contractului de Delegare a Gestiunii Serviciului nr.1/26.03.2010, aprobat prin Hotărârea AGA ADIA nr.4/26.03.2010, cu o perioadă de valabilitate de 35 ani de la data semnării lui de către părți.²²¹

S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești este specializată în domeniul producerii și distribuirii apei potabile și colectării, epurării și evacuării în emisar a apelor uzate, prestând servicii pentru peste 350.000 de locuitori echivalenți. Este o societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, acționari fiind Municipiului Pitești (deținând cca. 90% din capitalul social al societății), Județul Argeș și alte 19 localități membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Argeș (ADIA).

Municipiul Pitești dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă care deservește consumatorii casnici, consumatorii publici și o parte din consumatorii industriali. Calitatea

apei extrase din foraje corespunde standardelor Legii apei potabile nr. 458/2002 și Normelor CE 98/83 din 1998 privind indicatorii de calitate pentru apa destinată consumului uman.

Potrivit informațiilor furnizate pe pagina oficială a operatorului regional S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești²²², își desfășoară activitatea în aria

administrativă a municipiului Pitești, a orașelor Costești, Ștefănești și Topoloveni și a comunelor Albota, Bascov, Bradu, Buzoești, Căteasca, Lunca Corbului, Mărăcineni, Moșoaia, Stolnici, Teiu, Ungheni, Poiana Lacului, Bîrla, Merișani și Uda, conform contractului de delegare nr.1/26.03.2010 încheiat cu Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Argeș (ADIA).

Astfel, sistemul de alimentare cu apă Pitești constă din surse de apă brută:

- ❖ surse de suprafață și subterane;
- ❖ stație de tratare apă (Uzina de apă Budeasa);
- ❖ conducte de aducțiune și stații de pompare/repompare apă;

²²¹ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

²²² Sursa: Pagina web oficială a Operatorului S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești:
https://www.apacanal2000.ro/companie/structura_organizare.aspx

- ❖ rezervoare de înmagazinare;
- ❖ rețea de distribuție.

Pentru municipiul Pitești cerința de apă se asigură din surse de suprafață și subterane reprezentate de captarea de suprafață din Lacul Budeasa și frontul de captare Mărăcineni.

Sursa principală de apă a sistemului de alimentare cu apă Pitești este lacul Budeasa. Captarea Budeasa a fost pusă în funcțiune în anul 1981 și a suplimentat debitul captat de 1350 l/s cu 735 l/s. Captarea de apă Bascov constituie priza de rezervă a Sistemului Pitești și a fost pusă în funcțiune în anul 1970. De la priza de apă Budeasa, apa brută este transportată la Stația de tratare a apei Budeasa prin două conducte având DN 1200 mm și lungimea de 2900 m și două conducte având DN 1000 mm și lungimea de 1200 m.

Stația de tratare a apei Budeasa are o capacitate de 758 l/s și are în componența sa:

- linia apei (cămine de vane și debitmetrie, hala decantorului lamelar, 2 camere de amestec și distribuție, 2 decantoare radiale, 1 decantor suspensional, stație de filtre, 3 bazine pentru înmagazinarea apei potabile, 2 stații de pompare, stație de suflante, bazin pentru recuperarea apelor de la spălarea filtrelor);
- gospodării și anexe (gospodăria de clor; gospodăria de var; gospodăria de sulfat de aluminiu; pavilionul de reactivi; instalația de polimer; instalația de cărbune activ pudră);
- rețeaua de canalizare ape uzate și micro-stația de epurare mecano-biologică.

Aducțiunea apei potabile către complexele de înmagazinare - repompare Războieni, Schitului și ZIN se realizează prin conducte având DN 600-1000 mm. Toate stațiile de pompare/repompare din cadrul sistemului de alimentare cu apă Pitești au fost reabilitate în cadrul Măsurii ISPA 2003/RO/16/P/PE/026.

Sursele de alimentare cu apă asigură debitul de apă potabilă consumatorilor individuali, agenților economici și obiectivelor social-culturale și administrative ale municipiului Pitești.

După traversarea râului Argeș, apa potabilă este preluată de sistemul de distribuție. În ceea ce privește **cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din municipiul Pitești** se observă o reducere cu 31,6% a cantității totale de apă distribuită, respectiv de la 11.848 mii metri cubi în anul 2010, până la valoarea de 8.105 mii metri cubi în anul 2021. Situația este similară și din punct de vedere al cantității de apă destinată consumului casnic, care a înregistrat aceeași scădere - nu la fel de consistentă(6,5%) - din anul 2010 până în anul 2021, de la 6.812 mii metri cubi în anul 2010, la 6.368 mii metri cubi în anul 2021.

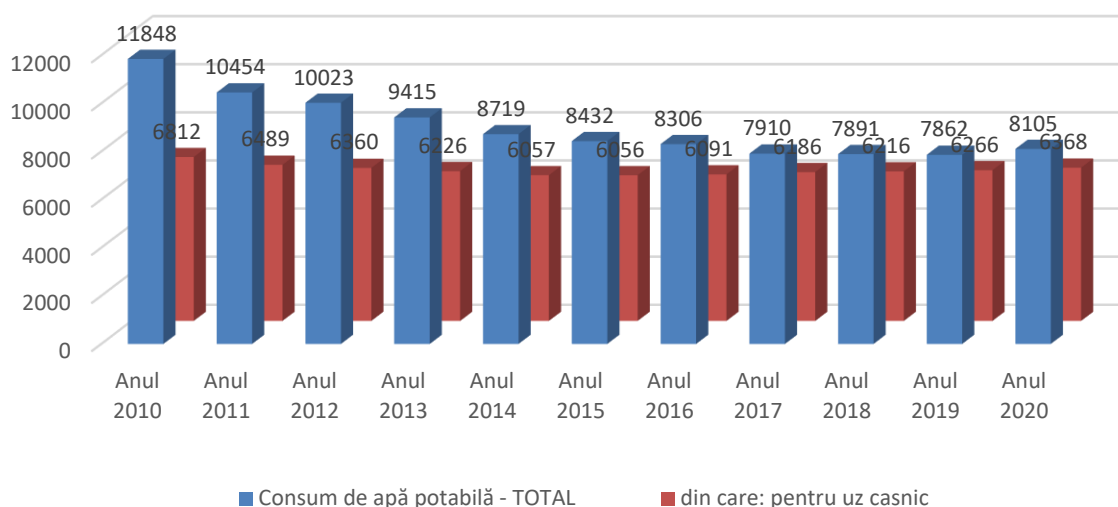

Fig. 6.16. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Pitești, în perioada 2010-2020 ²²³

Rețeaua de distribuție existentă are o lungime totală de 1.176,8 km și funcționează gravitațional (45% din lungimea rețelei) și prin pompare (55% din lungimea rețelei).

În ceea ce privește cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Urbană Funcțională Pitești se observă o discrepanță între localitățile din ZUF care dispun de rețea de apă potabilă în sensul în care în Municipiul Pitești se constată o reducere cu 3,36% a cantității totale de apă distribuită, respectiv de la 8.432 mii metri cubi în anul 2015, până la valoarea de 8.149 mii metri cubi în anul 2021. Situația este similară și în Orașul Mioveni și Comuna Bascov, în care de asemenea s-a redus cantitatea totală de apă potabilă distribuită, pentru ca în celelalte localități componente ale ZUF Pitești să se înregistreze o evoluție ascendentă a consumului de apă pe fondul extinderii rețelelor de distribuție.

În schimb, din punct de vedere al cantității de apă destinată consumului casnic, s-a înregistrat o creștere de 2,97% la nivelul Municipiului Pitești, de la 6.056 mii metri cubi în anul 2015, la 6.236 mii metri cubi în anul 2021, situație similară în marea majoritate a localităților din ZUF, cu excepția orașului Mioveni și a comunei Bascov, în care s-a redus și cantitatea de apă potabilă destinată consumului casnic.

²²³ Sursa: Date furnizate de S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești

Tab. 6.5. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Zona Urbană Funcțională Pitești, în perioada 2015-2021 ²²⁴

Localitate		Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
MUNICIPIUL PITEȘTI	TOTAL	8.432	8.306	7.910	7.891	7.862	8.105	8.149
	pentru uz casnic	6.056	6.091	6.186	6.216	6.266	6.368	6.236
ORAȘ COSTEȘTI	TOTAL	273	283	296	287	313	345	408
	pentru uz casnic	242	253	263	262	280	316	375
ORAȘ MIOVENI	TOTAL	1.506	1.532	1.593	1.510	1.534	1.533	1.461
	pentru uz casnic	1.459	1.188	1.208	1.145	1.179	1.179	856
ORAS ȘTEFĂNEȘTI	TOTAL	379	410	447	455	502	570	583
	pentru uz casnic	306	336	380	397	447	506	519
COMUNA ALBOTA	TOTAL	137	144	144	140	133	183	188
	pentru uz casnic	98	103	109	101	132	140	139
COMUNA BĂBANA	TOTAL	55	72	56	54	63	79	75
	pentru uz casnic	51	65	50	49	58	70	67
COMUNA BASCOV	TOTAL	688	730	414	509	436	486	501
	pentru uz casnic	485	521	348	400	378	430	437
COMUNA BRADU	TOTAL	530	584	642	706	632	445	632
	pentru uz casnic	467	514	565	621	557	440	557
COMUNA BUDEASA	TOTAL	109	109	111	103	122	134	144
	pentru uz casnic	105	105	104	96	115	127	135
COMUNA MĂRĂCINENI	TOTAL	117	134	148	152	176	185	188
	pentru uz casnic	104	115	134	137	61	166	171
COMUNA MOȘOAIA	TOTAL	254	242	264	279	310	351	387
	pentru uz casnic	190	206	224	233	267	316	341
COMUNA OARJA	TOTAL	-	-	-	-	-	-	108
	pentru uz casnic	-	-	-	-	-	-	108

În urma lucrărilor de extindere a rețelei de alimentare cu apă potabilă, 88 de comune sunt deservite de sisteme de alimentare, datorită lucrărilor care au avut loc în ultimul deceniu. Astfel, din 2010 până în 2019, în județul Argeș, au fost realizați 1.236 km noi de rețea simplă de alimentare cu apă potabilă, și 17 comune noi deservite, lungimea rețelei simple de alimentare cu apă crescând astfel cu circa 30%. În prezent, 7 UAT-uri nu au rețea de alimentare și distribuție a apei potabile.

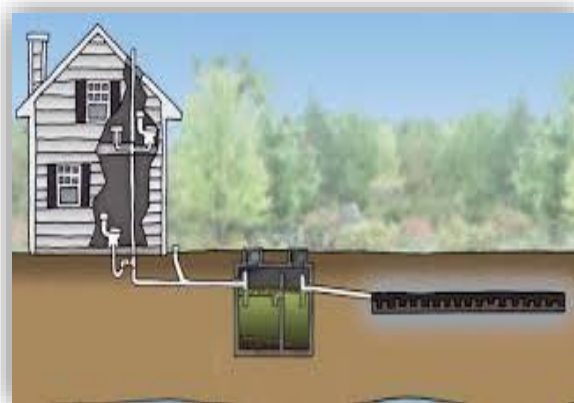
²²⁴ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

De asemenea, în cadrul *Master Planului privind extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în Județul Argeș*, au fost propuse 41 de aglomerări pentru alimentarea cu apă uzată și canalizare, a căror populație echivalentă este mai mare de 2.000 L.e.²²⁵

6.4.1.2. Sistemul de canalizare și epurare a apelor uzate

În ceea ce privește **lungimea totală simplă a conductelor de canalizare publică** în Regiunea Sud-Muntenia, aceasta a fost, în anul 2020, de 4.425,3 Km, iar la nivelul județului Argeș de 1.051 km.

De asemenea, potrivit datelor disponibile de la *Institutul Național de Statistică*, se observă faptul că, în anul 2020, județul Argeș ocupa locul II în Regiune din punct de vedere al numărului de localități racordate la rețeaua de canalizare publică, reprezentând 25,30% din totalul localităților racordate ale Regiunii.

Din cele 37 de UAT-uri ce dețin rețea de canalizare, în ultimul deceniu **doar în două comune se remarcă o extindere semnificativă a lungimii rețelei (Brad - 52,3 km și Bascov - 31,8 km)**, restul unităților administrative cunoscând o **stagnare a investițiilor în rețelele de canalizare (orașele Costești și Mioveni, comunele Călinești, Lerești, Teiu, Valea Mare Pravăț, Vedea) și chiar o reducere a lungimii acestora (municipiul Pitești și orașul Topoloveni)**. Pe lângă cele două comune aflate în apropierea municipiului Pitești, doar orașele Curtea de Argeș, Câmpulung și Mioveni mai au o rețea de canalizare simplă a cărei lungime depășește 50 de km. Opt UAT-uri au o **rețea de canalizare cu o lungime sub 5 km**, printre acestea aflându-se și **orașul Ștefănești. În comunele Băbana și Oarja nu există sistem de canalizare.**

²²⁵ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

Tab. 6.6. Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare în localitățile ZUF Pitești ²²⁶

Localitate	U.M.	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
MUNICIPIUL PITEȘTI	Km	224,6	231	231,4	231,4	231,5	231,5	232
ORAȘ COSTEȘTI	Km	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
ORAȘ MIOVENI	Km	124	70	70	80,4	80,4	80,4	88,1
ORAS ȘTEFĂNEȘTI	Km	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	51,8
COMUNA ALBOTA	Km	-	-	-	-	-	-	26,4
COMUNA BASCOV	Km	30	30,8	47,4	52,2	52,3	52,3	56,3
COMUNA BRADU	Km	8,8	10,8	11,8	12,5	53,3	57,5	61,3
COMUNA BUDEASA	Km	-	-	-	-	-	-	9
COMUNA MĂRĂCINENI	Km	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	33,3
COMUNA MOȘOAIA	Km	-	-	-	-	-	23,3	34,3

În mediul urban, gradul de racordare al populației la rețeaua de canalizare existentă este de 82%, în timp ce în mediul rural aceasta este de doar 43%. Din punct de vedere al UAT-urilor deservite, doar 30 de comune (aproximativ 32%) din 95 au infrastructură de canalizare.

Din punct de vedere al evoluției numărului de localități din județ racordate la sistemul centralizat de canalizare, se constată faptul că, în perioada 2015-2020, numărul localităților din mediul urban a rămas constant pe toată perioada de analiză, în timp ce în mediul rural creșterea numărului de localități racordate s-a produs anual.

Chiar și în aceste condiții, nu toată populația din aceste localități are acces la rețeaua de canalizare.

Tab. 6.7. Numărul de localități din județul Argeș racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2015-2020 ²²⁷

	Județ	Ani					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urban	Argeș	7	7	7	7	7	7
Rural	Argeș	23	26	28	28	30	34

În concluzie, gradul de acoperire cu rețele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând investiții pentru extinderea acestora sau retehnologizarea și

²²⁶ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

²²⁷ Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

modernizarea celor existente. În mediul rural, în general, nu există rețele de canalizare, gradul de acoperire fiind foarte mic.

Rețeaua de canalizare a municipiului Pitești²²⁸ este în sistem divizor în proporție de 90% și se află în exploatarea **S.C. Apă Canal 2000 S.A.**

Sistemul de colectare și epurare a apelor uzate în municipiul Pitești este de tip mixt și constă din următoarele facilități:

- ❖ **rețea de canalizare mixtă** cu o lungime totală de **627,9 km** (sistem unitar în partea veche a orașului - zona centrală, cartierele: *Craiovei, Războieni, Exercițiu, Banat și Smeurei*; sistem separativ în zona nouă a orașului: cartierele *Prundu, Trivale, Zona Nord, Găvana, Eremia Grigorescu, Câmpineanu, Calea București, Gârlei, Nicolae Bălcescu, Popa Șapcă, Tudor Vladimirescu și Zona Industrială Nord*); **rețeaua de apă pluvială** are o lungime totală de **82,6 km**;
- ❖ **stații de pompare apă uzată**;
- ❖ **stație de epurare.**

Fig. 6.17. SPAU 4 - Moșoaia

Principalele **stații de pompare** din sistemul de canalizare Pitești sunt *Stația de pompare intermediară Târgul din Vale* și *Stația de pompare ape pluviale Târgul din Vale*, iar pe traseul rețelelor de canalizare sunt montate 8 stații de pompare apă uzată amplasate în străzile Bănănai, Prundu Mic, Petrochimistilor, Calea Câmpulung, Balotești, Grigorie Leu, Petre Ispirescu și Zamfirești.

Stația de epurare Pitești, localizată în aval de municipiul Pitești, pe malul drept al râului Argeș, realizează epurarea fizico-mecano-biologică a apelor menajere și industriale colectate din municipiul Pitești și unele zone limitrofe. Apa reziduală tratată este deversată în râul Argeș, la 100 de km în aval fiind folosită ca apă brută pentru sistemul de tratare a apei potabile al municipiului București.

²²⁸ Sursa: Date furnizate de S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești

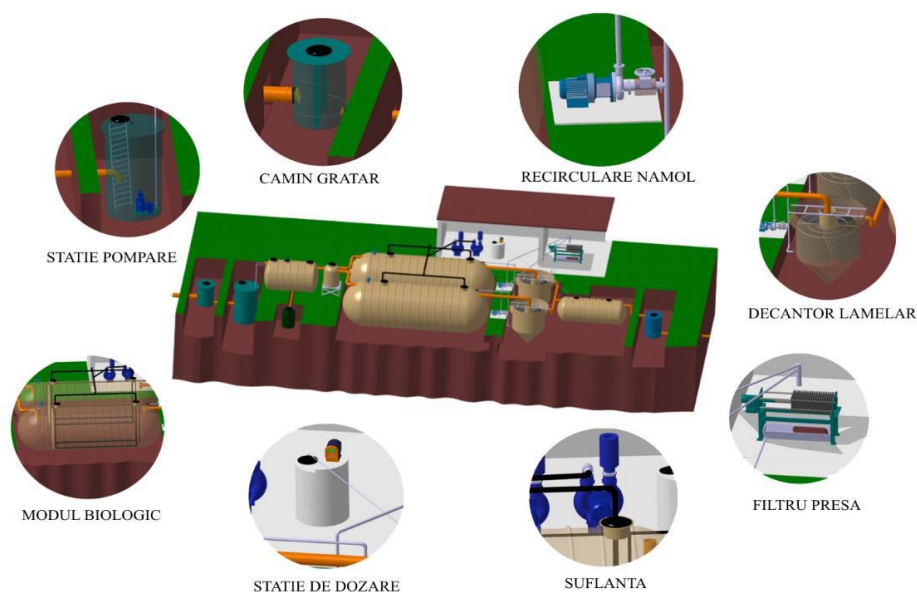

Fig. 6.18. Stație de epurare municipală - model

Procesul tehnologic aferent stației de epurare este complet automatizat, cu posibilitatea acționării manuale locale în caz de necesitate. Operațiile sunt monitorizate și controlate prin sistemul de comandă și control automatizat (SCADA).

Serviciul *Laboratoare* funcționează prin cele două laboratoare:

- ◆ *Laborator Uzina de Apă (LUA)*;
- ◆ *Laborator Ape Uzate (LAU)*.

Serviciul are ca domenii de activitate: prelevare și efectuare încercări fizico-chimice, biologice, bacteriologice la apa potabilă, apa de suprafață, apa de subteran, apa pe trepte de tratare, apa uzată, nămol și sulfat de aluminiu, în scopul monitorizării calității apei pe fluxurile de tratare, în programele de monitorizare cât și analize pentru terți. LUA și LAU sunt acreditate RENAR încă din 1999, cu certificatul de acreditare nr. L.I.-133, fiindu-le recunoscută în prezent competența pentru activitatea de prelevare probe și efectuare de încercări pentru un număr de 33 încercări pentru LUA și 32 încercări pentru LAU.

Laboratoarele aplică metode de lucru conform celor mai noi standarde în domeniu, pentru care au dezvoltat un sistem intern de control permanent al calității rezultatelor încercărilor, prin validări primare și secundare.

O problemă încă nerezolvată în ceea ce privește epurarea apelor uzate o reprezintă evacuările de ape menajere provenite din localitățile urbane și rurale care nu și-au realizat încă stații de epurare noi sau re tehnologizate. De asemenea, chimizarea în exces a agriculturii a determinat modificarea echilibrului solului și acumularea în sol, precum și în apa freatică a substanțelor minerale. Apele uzate epurate evacuate depășesc, în general, limitele la indicatorii de calitate impuși prin legislație, care interzic evacuarea în receptorii naturali a apelor uzate ce conțin

pesticide, a apelor uzate conținând patogeni sau viruși, provenind de la spitale, unități zootehnice, abatoare și a afluenților stațiilor de epurare orășenești.

Se poate afirma faptul că problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- ✓ *rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;*
- ✓ *eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente;*
- ✓ *existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;*
- ✓ *dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă;*
- ✓ *managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale;*
- ✓ *utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;*
- ✓ *exploatarea neautorizată a agregatelor minerale din albiile minore și majore ale râurilor etc.*

Un alt aspect important este acela ce privește regimul natural al apelor, care a suferit în timp o serie de modificări cantitative și calitative, datorită poluării și executării unor lucrări hidroameliorative și hidrotehnice, inclusiv captări.

Astfel, pentru protecția calității apelor sunt necesare următoarele măsuri:

- ▶ *implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare;*
- ▶ *reabilitarea și modernizarea stației de epurare municipale;*
- ▶ *execuția la termen a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;*
- ▶ *îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare printr-o exploatare corespunzătoare conform prevederilor regulamentelor de funcționare, întreținere și exploatare;*
- ▶ *dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul și supravegherea calității apelor, în conformitate cu prevederile legale și ale directivelor europene;*
- ▶ *alinieră la cerințele Directivei Nitraților prin: reducerea deversărilor de nutrienți în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel local și sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare și a capacității instituționale;*
- ▶ *continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă.*

În acest sens, **S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești implementează o strategie de dezvoltare pe termen mediu și lung** ținând cont de procesul de regionalizare, de necesitatea conformării cu directivele Uniunii Europene **privind apa potabilă și apa**

uzată, precum și de necesitatea, dar și de oportunitatea implementării unor proiecte de investiții importante. Compania a soluționat prin programele consecutive de investiții majore din decursul anilor mare parte din problemele presante ale infrastructurii, în particular din aria nou preluată odată cu regionalizarea. Cu toate acestea, condițiile obiective legate de apariția și extinderea zonelor rezidențiale, în particular din aria urbană, necesitatea modernizării zonelor rurale și continuarea modernizării infrastructurii urbane, cât și imperativele de conformare stabilite prin Directivele Europene și actele aderării, impun noi etape de investiții, care să ducă la conformarea deplină din punct de vedere al calității apei, vieții și mediului.

Pentru sectorul de apă, se propun următoarele măsuri ce urmează a fi implementate:

- ▶ **Dezvoltarea și implementarea strategiei privind protecția surselor de apă va include:**
 - *reabilitarea conductelor de apă cu pierderi/scurgeri și a instalațiilor pentru a reduce pierderea de apă și a mări potențialul de extindere a rețelelor fără a crește cererea de resurse de apă subterană și de suprafață;*
 - *monitorizarea continuă a calității și cantității apei subterane și de suprafață pentru a identifica și a răspunde în timp util la modificarea parametrilor;*
 - *implementarea de măsuri de reducere a consumului de apă prin educația consumatorilor și printr-un preț corespunzător al apei;*
 - *promovarea folosirii colectării și stocării apei meteorice pentru limitarea cerinței de apă în scopuri horticole în zonele urbane/rurale.*
- ▶ **Dezvoltarea și implementarea strategiei de extindere și reabilitare a rețelelor de apă existente va cuprinde:**
 - *creșterea conectivității populației la rețeaua publică de apă potabilă, cu avantaje asupra stării de sănătate;*
 - *creșterea veniturilor încasate pentru a asigura funcționarea în condiții optime a operatorului;*
 - *îmbunătățirea serviciilor furnizate clienților.*
- ▶ **Dezvoltarea și implementarea tehnologiilor/proceselor de tratare a apei potabile pentru respectarea parametrilor de calitate impuși de legislația în domeniu;**
- ▶ **Dezvoltarea și implementarea strategiei de gospodărire a nămolului la tratarea apei potabile, incluzând:**
 - *prevenirea poluării surselor de apă subterană și de suprafață prin depozitare necorespunzătoare;*
 - *utilizarea nămolului în scopuri agricole conform reglementarilor specifice.*
- ▶ **Colectarea de date privind activele și rețelele pentru alimentarea centralizată cu apă din regiune pentru a permite realizarea următoarelor sarcini:**
 - *aplicarea strategiei privind reducerea cantităților de apă nefacturată;*
 - *modelarea hidraulică a rețelelor de apă;*
 - *asigurarea contorizării la nivel general și local;*

- ▶ dezvoltarea planurilor de rehabilitare a rețelelor pe baza datelor colectate și procesate.

Pentru sectorul de apă uzată, se propun următoarele măsuri ce urmează a fi implementate:

- ▶ Compararea ratelor de conectivitate la serviciile de apă cu cele de la serviciile de apă uzată indică faptul că sunt necesare investiții majore în sectorul de apă uzată;
- ▶ Dezvoltarea și implementarea strategiei pentru protecția surselor de apă din sistemul de apă uzată va cuprinde:
 - ▶ *reabilitarea rețelelor de canalizare care prezintă deficiențe pentru a preveni poluarea surselor de apă;*
 - ▶ *inspectarea și vidanjarea foselor septice existente;*
 - ▶ *monitorizarea, verificarea, întreținerea și repararea deversoarelor de canalizare combinate;*
 - ▶ *inspectarea și curățarea canalizării pentru a minimiza riscurile potențiale de inundare și deversare necontrolată.*
- ▶ Dezvoltarea și implementarea strategiei de gospodărire a nămolului, incluzând:
 - ▶ *prevenirea poluării apei subterane și de suprafață prin depozitare necorespunzătoare;*
 - ▶ *opțiuni de recuperare a energiei din nămol și/sau utilizarea nămolului în scopuri agricole.*
- ▶ Colectarea de date privind toate sistemele centralizate de apă uzată trebuie îmbunătățită și va fi necesară realizarea următoarelor sarcini:
 - ▶ *CCTV și inspecția canalelor pentru toate rețelele centralizate;*
 - ▶ *măsurarea rețelelor pentru determinarea capacității hidraulice, a nivelurilor de infiltrații și de fluxuri de intrare pentru analiza nevoilor viitoare de reabilitare;*
 - ▶ *modelarea hidraulică a rețelelor;*
 - ▶ *dezvoltarea planurilor de rehabilitare a rețelelor pe baza datelor colectate;*
 - ▶ *dezvoltarea GIS și a sistemelor de management al activelor;*
 - ▶ *achiziția de utilaje profesionale cu performanțe ridicate pentru curățirea/decolmatarea rețelelor de canalizare;*
 - ▶ *dezvoltarea planurilor de management al apei uzate industriale pentru toate activitățile de la nivelul ariei de operare.*
- ▶ Colectarea datelor privind stațiile de epurare din regiune, realizarea de analize privind calitatea efluenților și dezvoltarea de scheme astfel încât capacitățile de epurare să îndeplinească condițiile necesare pentru evacuare;
- ▶ Extinderea și reabilitarea, acolo unde e necesar, a rețelelor de apă uzată existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea;
- ▶ Continuarea extinderii și realizării de proiecte de apă uzată în mediul rural pentru realizarea gradului de racordare necesar;

- ▶ **Îndeplinirea obligațiilor referitoare la aquis-ul de mediu agreat între România și Uniunea Europeană prin *Tratatul de Aderare* care au vizat îmbunătățirea calității apei potabile pentru conformarea cu standardele UE (98/83/EC), creșterea accesibilității și a calității serviciilor de apă și canalizare, creșterea nivelului de racordare la stațiile de epurare a apei uzate, în scopul conformării la *Directiva pentru Epurarea Apelor Uzate Orășenești*, conservarea, protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător, protejarea sănătății umane; utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale, promovarea măsurilor pentru protejarea mediului și îmbunătățirea calității apelor curgătoare.**

Totodată, preocuparea pentru calitate a **S.C. Apă Canal 2000 S.A. Pitești** a evoluat remarcabil în ultimii ani, acordându-se o atenție deosebită menținerii și ridicării serviciilor de alimentare cu apă la cele mai înalte standarde, în scopul creșterii satisfacției clientului (consumatorului). Printr-o serie de eforturi susținute ale echipei manageriale, **societatea Apă Canal 2000 S.A. Pitești a devenit prima companie de apă din țară care a implementat un sistem de management integrat calitate - mediu - sănătate și securitate ocupațională**, reușind să răspundă astfel tuturor cerințelor standardelor internaționale din domeniul sistemelor de management.

Dintre proiectele majore care au vizat extinderea și reabilitatea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare din județul Argeș reprezentative sunt:

- **Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în Județul Argeș**, proiect finanțat de *Comisia Europeană* prin *Fondul de Coeziune* (75 %), de la *bugetul de stat* (11%), de la *bugetele locale* (2%) și din *contribuția Beneficiarului* (12%), a cuprins 11 localități grupate în 3 aglomerări: **Aglomerarea Pitești** (localitățile Pitești, Ștefănești, Albota, Bradu, Merișani, Bascov, Mărăcineni, Moșoaia), **Aglomerarea Topoloveni** și **Aglomerarea Costești-Buzoești**, vizând o populație de aprox. 224.000 de locuitori. În prezent toate lucrările prevăzute în cadrul proiectului sunt finalizate;
- **Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din Județul Argeș, în perioada 2014-2020**, proiect cofinanțat din *Fondul de Coeziune* prin *Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)*, reprezintă o completare a investițiilor finanțate prin *Programul Operațional Sectorial Mediu*. În aria acestui proiect sunt cuprinse localitățile **Pitești**, **Ștefănești**, **Topoloveni**, **Costești**, **Bascov**, **Albota**, **Moșoaia**, **Bradu**, **Poiana Lacului**, **Stolnici**, **Buzoești** și **Căteasca**, grupate în șase aglomerari;
- **Reabilitarea stației de epurare a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Pitești, județul Argeș, România**, proiect Ex-ISPAs desfășurat în perioada 2004-2011.

Implementarea acestor proiecte reprezintă o etapă semnificativă în cadrul reabilitării și extinderii infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare din aria de operare, *Operatorul Regional* dobândind experiența practică necesară implementării

programelor de investiții medii și mari, nivelul calificării personalului din cadrul societății fiind adecvat pentru nevoile sale actuale și viitoare.

Prin accesarea fondurilor cu finanțare externă, compania S.C. *Apă Canal 2000 S.A. Pitești* își propune să continue linia de dezvoltare a societății prin consolidarea obiectivelor strategice pe care și le-a asumat în ultimii ani, reflectând atât valorile societății cât și țintele generate de performanțele operaționale și financiare care să o recomande drept o companie competitivă pe piața serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare din România.

6.4.1.3. Sistemul de alimentare cu energie termică

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat reprezintă totalitatea activităților privind producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice, desfășurate la nivelul unităților administrativ teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale sau a asociațiilor de dezvoltare comunitară, după caz, în scopul asigurării energiei termice necesare încălzirii și preparării apei calde de consum pentru populație, instituții publice, obiective social-culturale și operatori economici.

La nivel național se observă, începând cu anul 1990, o tendință de scădere a numărului de localități conectate la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică cu aproximativ 80%, tendință manifestată și **la nivelul județului Argeș, unde scăderea numărului de localități conectate la sistemul centralizat (SACET) este de 70%. În prezent, sunt doar 3 localități deservite de acest sistem - Municipiul Pitești și comunele limitrofe Bascov și Mărăcineni.**

Alimentarea cu energie termică centralizată pentru localitățile conectate la sistem este asigurată de S.C. *Termo Calor Confort S.A.*, care a preluat în anul 2002 centralele electrice de termoficare *CET Pitești Sud* și *CET Pitești Găvana*.

Localitățile Pitești, Topoloveni și ulterior Mărăcineni s-au asociat constituind ***Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Utilități Publice pentru Serviciul de producere, transport, distribuție și furnizare de energie termică în sistem centralizat „TERMOSEV ARGEȘ”***. Această asociație a fost constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de producere, transport, distribuție și furnizare de energie termică în sistem centralizat pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre și a primit mandatul consiliilor locale ale celor trei localități să

concesioneze operatorului S.C. *Termo Calor Confort S.A. Pitești*, prin contractul de delegare a gestiunii serviciului, bunurile care sunt utilizate pentru prestarea serviciului.

Societatea are ca obiect de activitate producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice către populație și agenții economici din municipiul Pitești, comunele Bascov și Mărăcineni.

Conductele sunt amplasate subteran (71%) și suprateran (29%).²²⁹

Pe fondul unor debranșări continue în randul gospodăriilor, în ultimii 10 ani s-a înregistrat reducerea cantității de energie termică distribuită.

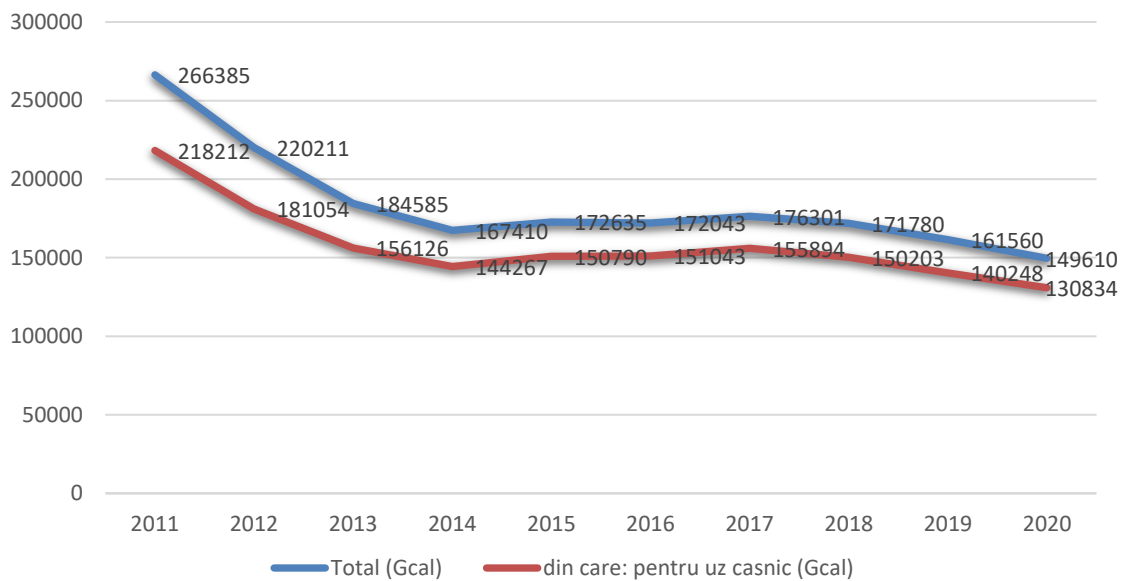

Fig. 6.19. Variația cantității de energie termică distribuită la nivel județean în perioada 2011-2020 ²³⁰

Problema încălzirii locuințelor se poate agrava în anii următori pe fondul lipsei investițiilor, sau a subvențiilor în domeniul energetic și a lipsei unei infrastructuri de alimentare cu gaze naturale dezvoltate (doar 47% de UAT-uri dețin o astfel de infrastructură). Astfel, principalele surse pentru încălzirea locuințelor și prepararea hranei rămân sobele (având drept combustibil lemnul, deșeurile vegetale sau cărbunele) și centralele termice alimentate cu gaze naturale sau cu biomasă. Pentru prepararea apei calde se mai folosesc și panouri solare.

Alimentarea cu energie termică centralizată în Municipiul Pitești este asigurată de S.C. TERMO CALOR CONFORT S.A.

Sistemul de termoficare din Municipiul Pitești este un sistem semicentralizat de alimentare cu energie termică, sistem de tip radial alimentat din Centralele Termice de Zonă și Centrale Termice de Cvartal. Acesta asigură necesarul de energie

²²⁹ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

²³⁰ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

termică pentru încălzire și preparare apă caldă de consum pentru consumatorii casnici, instituții publice și agenți economici racordați la punctele termice.

Până în luna iunie 2009, producția de energie termică s-a realizat în CET Pitești Sud și CET Pitești Găvana în regim de cogenerare. Începând cu luna iulie 2009, în urma falimentului S.C. *Termoficare 2000 S.A.*, s-a utilizat o singură sursă de producere a energiei termice - CET Pitești Găvana, fiind considerată o sursă mai flexibilă, putând fi reglată în funcție de cerere.

Începând cu data de 16.09.2010 toate drepturile și toate obligațiile corespunzătoare activului și pasivului au fost preluate de către **Termo Calor Confort S.A.** de la *Serviciul Public Local de Termoficare al Municipiului Pitești* și s-a subrogat în toate drepturile și obligațiile ce decurg din raporturile juridice ale *Serviciul Public Local de Termoficare al Municipiului Pitești* în raport cu terții, pentru domeniul său de activitate. În anul 2014, s-a oprit producția de energie termică - CET Pitești Găvana și s-a trecut la utilizarea centralelor termice de zonă și cvartal.

Centralele termice de zonă și de cvartal sunt echipate cu:

- ◆ *cazane de apă caldă prevăzute cu arzătoare ce funcționează pe gaze naturale, cu emisii reduse de noxe;*
- ◆ *pompe de circulație și de recirculație apă pentru cazan;*
- ◆ *pompă de circulație agent termic primar pentru schimbătorul de căldură încălzire;*
- ◆ *pompă de circulație agent termic primar pentru schimbătorul de căldură pentru a.c.c.;*
- ◆ *pompa de adaos;*
- ◆ *stație de dedurizare apă;*
- ◆ *coșuri metalice de fum;*
- ◆ *instalație de automatizare.*

În prezent, **sistemul de alimentare centralizat cu energie termică din Municipiul Pitești și Comuna Mărăcineni funcționează cu următoarele obiective:**

- ▶ *58 centrale termice de zonă și de cvartal;*
- ▶ *rețele de transport a energiei termice ;*
- ▶ *puncte termice și rețele termice de distribuție a agentului termic.*

Instalațiile și construcțiile aferente centralei termice sunt următoarele:

- *instalații termomecanice de încălzire și a.c.c. (apa caldă de consum);*
- *instalații electrice și de automatizare;*
- *instalații de utilizare gaze naturale;*
- *instalații de evacuare a gazelor de ardere.*

Transportul energiei termice se realizează prin rețelele primare de la centralele termice din zonă până la punctele termice, iar din acest punct se distribuie

consumatorilor prin rețelele secundare de încălzire și de apă caldă de consum. Rețelele de distribuție sunt de tip arborescent, pornind din puncte termice, alimentate din centrale termice de zonă și din centralele termice de cvartal, ramificându-se spre consumatori. Rețelele de distribuție sunt amplasate pe sub carosabil, trotuar, cât și sub spațiul verde.

În prezent, se mai utilizează 13.589 m rețea (conducte 27.178 m) din rețeaua primară, pentru transportul energiei termice de la centralele termice de zonă la punctele termice. Diametrele conductelor sunt cuprinse între 40 și 400 mm. Conducele clasice izolate cu vată minerală au o lungime de 24.676 m, 2.502 m sunt conducte preizolate, iar 2.643 m sunt rețea supraterană (conducte tur-retur 5.286 m) și rețea subterană sunt 10.946 m (conducte tur-retur 21.892 m).

Se apreciază un grad de uzură al rețelelor de transport de 50%. Având în vedere situația pierderilor tehnologice, sistemul de alimentare cu energie termică al Municipiului Pitești se încadrează într-o zonă de mijloc privind eficiența energetică.²³¹

Sistemul de distribuție a energiei termice include toate punctele termice (PT) și module termice (MT) și rețelele de distribuție (sau secundare) pentru încălzire și apă caldă de consum.

Sistemul este conceput pentru a distribui energia termică din punctele termice și modulele termice la blocuri și conține un sistem cu două conducte tur-retur de încălzire, o conductă pentru apă caldă de consum, precum și o conductă de recirculație pentru apă caldă de consum.

Rețeaua de distribuție are o lungime totală de 274.752 km, în amplasare subteran, cu:

- **diametre cuprinse în intervalul 25-250 mm;**
- **tip izolație: clasică - 53% și preizolată - 47%;**
- **branșamente, până la punctul de delimitare: Nr. total branșamente - 3.188, cu diametre cuprinse între 20 și 150 mm;**
- **contorizare apă caldă și încălzire realizată integral.**

În prezent, 132.465 m din conductele secundare de distribuție sunt realizate cu țevă preizolată. Restul rețelelor de distribuție sunt realizate în sistem clasic (țevă OL-Zn și izolație cu vată minerală), uzura conductelor fiind apreciată la 50%.

Producerea apei calde de consum și a apei calde pentru încălzire se realizează prin intermediul a **93 de puncte termice și module termice**. Gradul de automatizare al modulelor termice este de 100%, iar cel al punctelor termice de 40%. Gradul de contorizare la nivel de branșament este de 100%.

²³¹ Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

- **putere termică instalată, totală: 507,48 Gcal/h**
 - încălzire: 310,70 Gcal/h
 - apă caldă: 196,78 Gcal/h
- **tip schimbatoare de caldură: cu plăci din inox.**²³²

Fig. 6.20. Plan amplasament o parte din rețelele și sursele de producere SACET Pitești ²³³

În cadrul programului de investiții „**Reabilitare și modernizare a rețelelor termice de distribuție a agentului termic și a unor rețele termice de transport din municipiul Pitești**”, derulat de Primăria Municipiului Pitești cu cofinanțare prin programul „**Termoficare 2006-2020 căldură și confort**”, început în anul 2014, s-au realizat până în prezent lucrări de reabilitare și modernizare a rețelelor termice de distribuție a agentului termic aferente punctelor termice 715, 1005 și 1006.

Numărul apartamentelor alimentate inițial din sistemul centralizat a fost de 56.600 de apartamente, ajungând în prezent la **19.350 apartamente racordate la SACET**, rezultând un **grad de branșare mult redus (34,55%)**, deoarece consumul de energie termică s-a redus de la an la an, din cauze multiple: dispariția unor consumatori

²³² Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

²³³ Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

industriali, debranșarea unor consumatori industriali și casnici care și-au instalat surse proprii, contorizarea de branșament, contorizarea individuală, urmată de reducerea consumului.

Totodată, în conformitate cu noile prevederi din anexa la *Ordinul ANRE nr. 146/29.12.2021*, **evoluția consumului de energie termică produsă și facturată** pe categorii de utilizatori (populație, agenți economici, instituții publice) în perioada 2017-2021 este ilustrată în tabelul de mai jos:

Tab. 6.8. Evoluția consumului de energie termică produsă și facturată în Municipiului Pitești în per. 2017-2021²³⁴

Anul	Energie termică	Total (Gcal/an)	Populație (Gcal/an)	Agenți economici (Gcal/an)	Instituții publice (Gcal/an)
2017	Produsă	240.310	-	-	-
	Facturată	175.821	155.414	5.167	15.240
2018	Produsă	231.202	-	-	-
	Facturată	171.367	149.761	6.237	15.369
2019	Produsă	219.795	-	-	-
	Facturată	161.106	139.794	4.676	16.635
2020	Produsă	206.855	-	-	-
	Facturată	148.919	130.393	7.067	11.459
2021	Produsă	230.886	-	-	-
	Facturată	169.469	147.530	5.921	16.018

În ceea ce privește **evoluția pierderilor de energie termică în cadrul SACET Pitești**, aceasta este prezentată în tabelul următor:

Tab. 6.9. Evoluția pierderilor de energie termică în cadrul SACET Pitești în per. 2017-2021²³⁵

Anul	Pierderi rețea transport (Gcal/an)	Pierderi rețea distribuție (Gcal/an)
2017	16.304	48.185
2018	16.397	43.438
2019	15.237	43.453
2020	14.796	43.140
2021	15.824	45.594

²³⁴ Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

²³⁵ Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

Pierderile procentuale reale (27,97%) și cele tehnologice (23,25%), aprobate pentru anul 2021, pentru *Centralele de Zonă* sunt mai mari comparativ cu cele din *Centralele de Cvartal* (22,38% respectiv 18,86%).

În ceea ce privește **fenomenul de debransare**, analizând situația din întreg municipiul se poate observa în detaliu debransările pe fiecare sector din Municipiul Pitești, astfel:

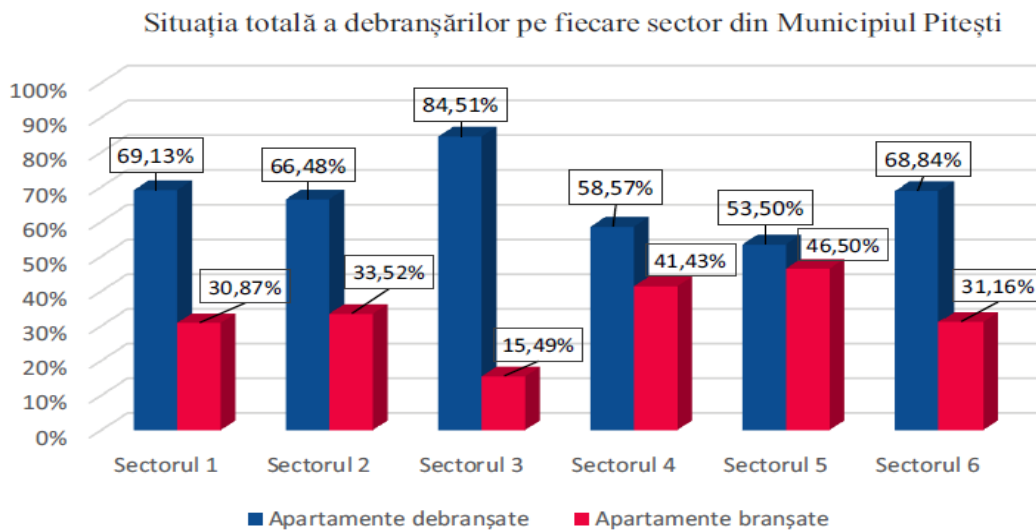

Fig. 6.21. Situația totală a debransărilor pe fiecare sector din Municipiul Pitești

În concluzie, *Municipalitatea Pitești* și *Operatorul regional Termo Calor Confort S.A.* trebuie să acționeze descurajând acest fenomen care a luat amploare în ultimii ani, prin continuarea proiectelor de reabilitare a rețelelor termice și prin re tehnologizarea echipamentelor energetice, măsuri menite să reducă avariile din sistem și implicit pierderile de agent termic, dar și timpul de discontinuitate în alimentare a consumatorilor.

Figura de mai jos ilustrează de asemenea situația reală și anume faptul că, la nivelul anului 2022, din 56.005 apartamente, 19.350 apartamente (34,55%) au ramas bransate, iar restul de 36.655 (65,45%) au ales să se debranseze.

Astfel, conform *Strategiei Energetice a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*, țintele de reabilitare termică a blocurilor de locuințe în orașele cu SACET pot determina o scădere considerabilă a cererii de agent termic. De aceea, lucrările de reabilitare și redimensionare a rețelelor de termoficare și dimensionarea noilor centrale de cogenerare trebuie coordonate anticipând evoluția curbei de consum. În acest mod, cererea de agent termic este de așteptat să scadă pentru același număr de apartamente conectate la SACET. Această tendință poate fi atenuată de creșterea veniturilor populației, care va determina o creștere a suprafețelor locuite și un grad de confort spirit dorit de populație.

Situația la nivelul Municipiului Pitești a debransărilor

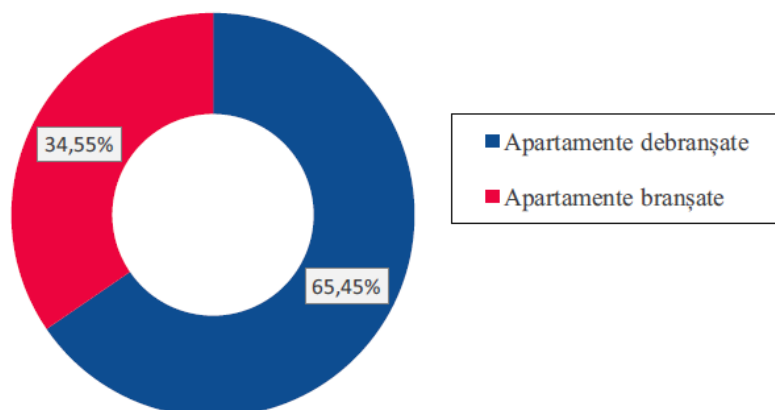

Fig. 6.22. Situația la nivelul anului 2022 a debransărilor de la rețeaua centralizată de alimentare cu energie termică ²³⁶

Fig. 6.23. Încălzirea prin SACET - număr locuințe și cererea totală de agent termic ²³⁷

În concluzie, după o analiză de piață a resurselor energetice accesibile se pot identifica două ramuri de abordare: în primul rând, urmărirea decarbonizării treptate prin introducerea de surse noi de producere mai prietenoase cu mediul și în al doilea rând prin utilizarea surselor regenerabile menite să reducă consumul de energie pentru principalele echipamente mari consumatoare.

²³⁶ Sursa: Strategia de alimentare cu energie termică a Municipiului Pitești pentru perioada 2022-2030

²³⁷ Sursa: Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050

6.4.1.4. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale

Gazele naturale reprezintă cel mai scump combustibil, având în același timp și cel mai redus impact asupra mediului în comparație cu ceilalți combustibili fosili (carbune, lignit), motiv pentru care rețeaua de distribuție a gazelor naturale continuă să se extindă atât la nivel județean, cât și municipal.

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat pe creșterea transparenței piețelor de energie electrică și gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produse în capacități noi de cogenerare.

În ceea ce privește consumul de gaze naturale, în perioada 2015-2020, atât la nivelul întregii regiuni, cât și al județului Argeș, se constată o creștere a consumului de gaze naturale cu 11,58% la nivelul întregii regiuni, respectiv cu 9,29% la nivelul județului Argeș, situație prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 6.10. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Muntenia, în perioada 2015-2020²³⁸

Regiuni de dezvoltare și județe	Ani					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea Sud - Muntenia	827.758	832.490	901.873	935.128	959.394	936.160
Argeș	200.441	205.761	217.063	219.067	220.286	220.962
Călărași	66.530	63.978	67.146	63.872	64.948	64.334
Dâmbovița	163.147	165.604	182.544	187.480	188.455	174.206
Giurgiu	44.144	47.801	50.169	54.585	52.232	54.985
Ialomița	45.804	44.998	53.420	53.576	57.000	54.494
Prahova	273.348	272.804	293.796	314.098	336.235	327.430
Teleorman	34.344	31.544	37.735	42.450	40.238	39.749

²³⁸ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

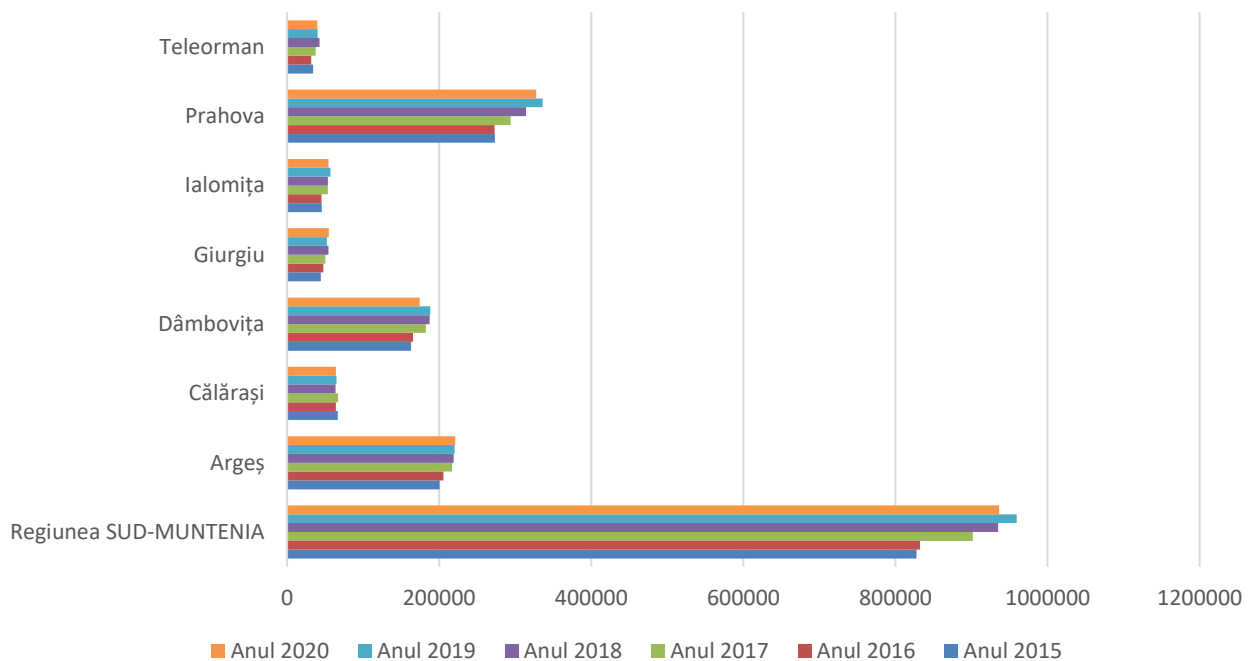

Fig. 6.24. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Muntenia, în perioada 2015-2020

239

Alimentarea cu gaze naturale la nivelul județului Argeș se realizează prin S.C. **DISTRIGAZ SUD REȚELE S.A.**, operator economic care își desfășoară activitatea în domeniul distribuției gazelor naturale, având ca principal obiect de activitate distribuția combustibililor gazoși prin conducte. Prin activitatea de distribuție, *Distrigaz Sud Rețele* asigură funcționarea în condiții de siguranță și la parametri tehnici proiectați a tuturor elementelor componente ale sistemului de distribuție a gazelor naturale și a instalațiilor de utilizare, conform cu reglementările în vigoare, normele tehnice și clauzele contractuale.

Începând cu anul 2000, în județul Argeș, numărul UAT-urilor care dețin rețea de alimentare cu gaze naturale a cunoscut o evoluție ascendentă, astfel că în anul 2020 toate localitățile urbane erau deservite, la care se adaugă 38 de localități rurale.

În ceea ce privește cantitatea de gaze distribuite la nivelul județului Argeș, se observă unele fluctuații în perioada 2011-2020. În cazul distribuției pentru uz casnic, se observă o creștere continuă - determinată de lucrările de extindere a rețelei de alimentare cu gaze și de branșarea populației - cu mici fluctuații în perioada 2011-2014. Cantitatea totală la nivel județean arată o scădere începând cu anul 2011, atingând valoarea minimă în anul 2015, după care cantitatea de gaze distribuită a început să crească ușor. Această fluctuație poate fi asociată diminuării activităților industriale.

²³⁹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

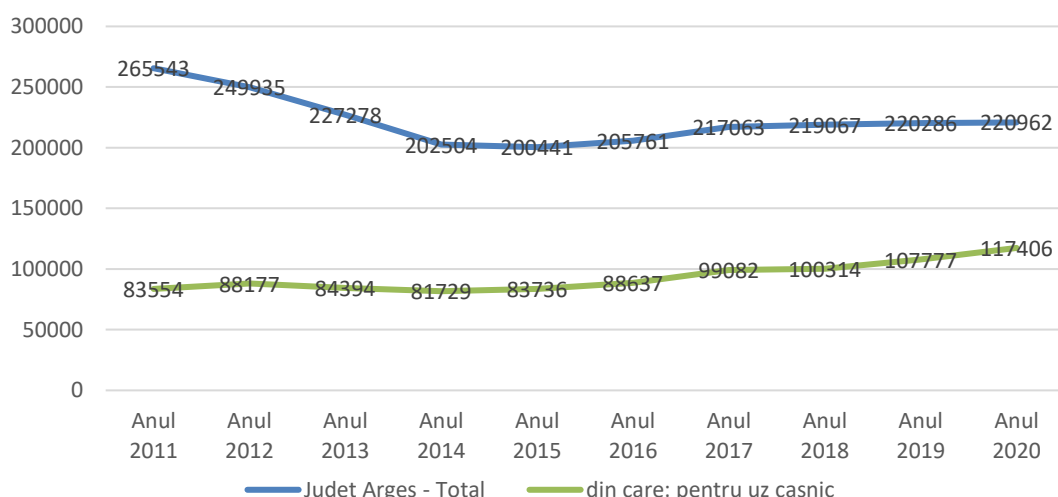

Fig. 6.25. Variația consumului de gaze naturale, Județul Argeș, 2011-2020 ²⁴⁰

Alimentarea cu gaze naturale în Municipiul Pitești și ZUF Pitești este asigurată de către S.C. "DISTRIGAZ SUD S.A. - ENGIE - Sucursala Pitești" (fosta GDF SUEZ Energy România S.A.).

Lungimea conductelor de distribuție a gazelor naturale din Municipiul Pitești este de 252 km (2020), reprezentând 19,02% din lungimea conductelor de gaze din județul Argeș și 3,53% din conductele existente la nivel regional.

În anul 2020, în Municipiul Pitești, gazele naturale distribuite pentru uz casnic arată un consum de 44.430 Mii metri cubi, totodată, în același an, se constată cea mai mare creștere a cantității totale de gaze naturale în perioada analizată (2011-2020).

Dacă ne referim la situația existentă în localitățile din Zona Urbană Funcțională, se constată faptul că în comunele Băbana, Oarja și Budeasa nu există sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale.

²⁴⁰ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

Tab. 6.11. Evoluția principalilor indicatori ai rețelei de distribuție a gazelor naturale în Zona Urbană Funcțională Pitești, 2015-2021²⁴¹

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
UM: Km/Mii mc							
MUNICIPIUL PITEȘTI							
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km	240,2	244,2	245,4	244,8	248,4	252	257,3
Gaze naturale distribuite total - mii mc	123.754	123.374	126.616	123.176	120.702	115.106	128.303
Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc	37.976	38.976	42.379	41.446	42.245	44.430	46.898
ORAȘ COSTEȘTI							
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km	15,8	16	16,2	17,2	17,1	24,5	32,1
Gaze naturale distribuite total - mii mc	2.327	2.205	2.390	2.565	2.535	2.562	1.924
Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc	1.170	1.200	1.351	1.350	1.426	1.526	1.785
ORAȘ ȘTEFĂNEȘTI							
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km	69,3	71	73	74,7	77,5	80,9	83,7
Gaze naturale distribuite total - mii mc	6.120	6.414	7.068	7.058	7.298	8.064	8.825
Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc	4.212	4.822	5466	5.484	5.858	6.700	7.281
ORAȘ MIOVENI							
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km	55,7	57,3	58,5	60,7	63,8	71,4	73,9
Gaze naturale distribuite total - mii mc	12.601	13.201	14.442	14.288	14.923	15.191	16.524
Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc	8.347	8.659	9.659	9.281	10.046	10.371	10.730
COMUNA ALBOTA							
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km	35,5	35,5	35,7	37,9	38,6	44,3	46,2

²⁴¹ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică

<i>Gaze naturale distribuite total - mii mc</i>	687	782	886	1.031	1.293	1.388	1.953
<i>Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc</i>	398	453	620	734	959	1.092	1.493
COMUNA BASCOV							
<i>Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km</i>	70,5	70,6	72	72,1	72,3	74,2	76,7
<i>Gaze naturale distribuite total - mii mc</i>	6.418	6.727	6.903	7.033	7.430	8.340	5.959
<i>Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc</i>	3.253	3.848	4.427	4.439	4.767	5.151	5.784
COMUNA BRADU							
<i>Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km</i>	56,2	56,9	57,8	58,8	61,6	64,9	68,9
<i>Gaze naturale distribuite total - mii mc</i>	5.011	5.880	6.884	7.819	8.186	7.573	8.658
<i>Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc</i>	2.579	2.788	3.324	3.438	3.902	4.351	4.939
COMUNA MĂRĂCINENI							
<i>Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km</i>	31,9	31,9	32,3	32,4	33,4	33,8	35,2
<i>Gaze naturale distribuite total - mii mc</i>	2.870	3.044	3.701	3.849	4.028	4.282	4.757
<i>Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc</i>	1.148	1.354	1.614	1.707	1.774	2.053	2.301
COMUNA MOȘOAIA							
<i>Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor-km</i>	34,7	35	40	42,5	50,2	55,3	58,7
<i>Gaze naturale distribuite total - mii mc</i>	800	1.063	1.238	1.599	1.885	2.481	3.068
<i>Gaze naturale distribuite - uz casnic- mii mc</i>	697	898	1.070	1.418	1.733	2.307	2.900

Calculând consumul pe cap de locuitor pentru uz casnic la fiecare nivel, rezultă că în municipiul Pitești consumul a fost de 257,71 mc/locuitor, în județul Argeș de 186,22 mc/locuitor, în regiunea Sud Muntenia de 160,34 mc/locuitor și în toată țara de 155,28 mc/locuitor, de unde rezultă că nivelul mediu anual de consum de gaze pe cap de locuitor la nivelul municipiului Pitești se situează mult peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național.

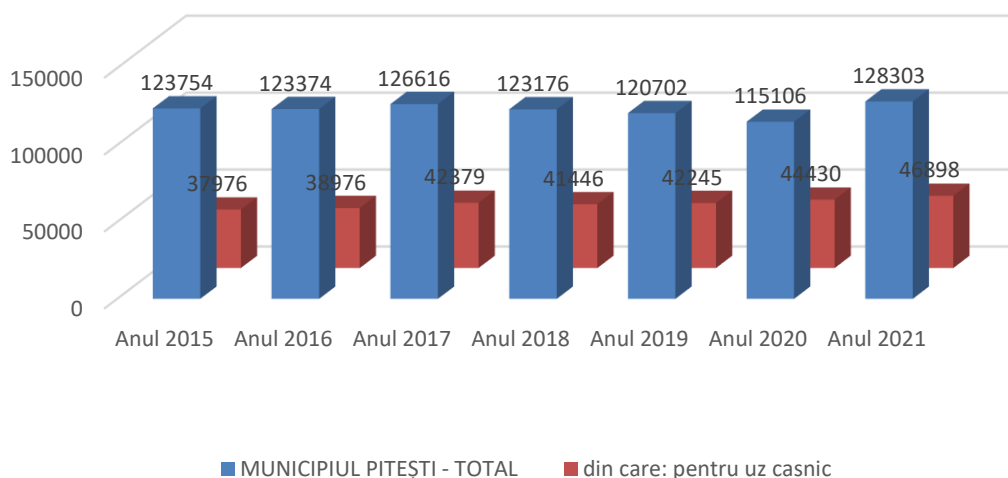

Fig. 6.26. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Municipiul Pitești, 2015-2021 (mii m³) ²⁴²

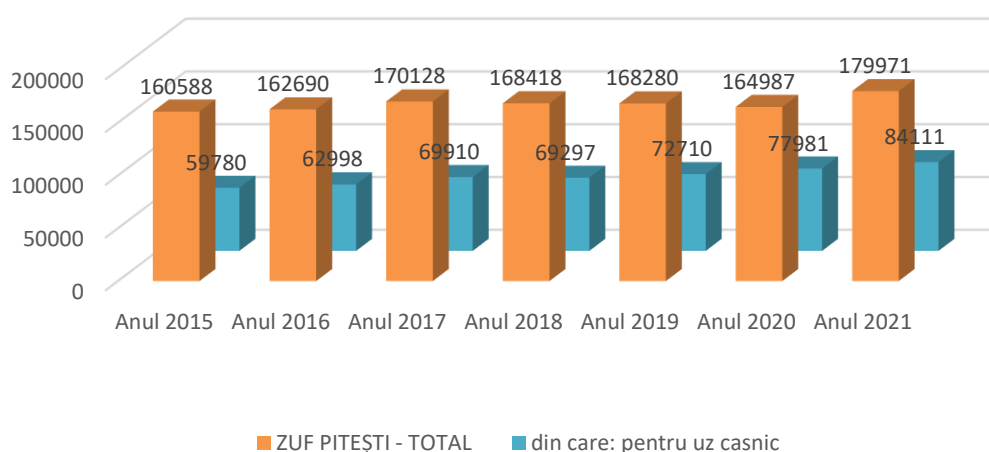

Fig. 6.27. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în ZUF Pitești, 2015-2021 (mii m³) ²⁴³

Concluzionând, consumul de gaze naturale a crescut cu aproximativ 30% în ultimul deceniu ca urmare a tranziției către sistemele individuale de încălzire a locuinței, pe fondul debranșărilor de la sistemul centralizat de termoficare.

²⁴² Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

²⁴³ Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online

6.4.1.5. Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat, în principal, pe creșterea transparenței piețelor de energie electrică și gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produsă în capacități noi de cogenerare.

Din perspectiva producției de energie electrică, Regiunea Sud-Muntenia joacă un rol esențial, prin prisma capacităților și potențialului de care dispune, mai ales în sectorul energiilor regenerabile. În ultimii 10 ani, aceste capacități s-au dublat, prin construcția unei centrale pe gaze, prima de acest gen cu capital privat, prin finalizarea unor amenajări hidroenergetice, a unor centrale în cogenerare și a începerii lucrărilor la proiecte din domeniul energiilor regenerabile.

Infrastructura de producere a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia este alcătuită din următoarele unități:

- ✓ **unități de producere a energiei hidro** - administrate de S.C. *HIDROELECTRICA S.A.* - cu o putere instalată de 655 MW, amplasate mai ales în nordul regiunii (Argeș, Dâmbovița, Prahova);
- ✓ **centrale termoelectrice pe bază de lignit**: *Centrala Termoelectrica Doicești* (Dâmbovița) - administrate de *TERMOELECTRICA*, cu o putere instalată de 200 MW;
- ✓ **centrale de cogenerare pe bază de gaze**: *Centrala Brazi* (Prahova), operată de compania *OMV PETROM*, cu o putere instalată de 860 MW.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice din regiunea Sud-Muntenia este gestionată de 3 companii diferite, dintre care două au capital privat și una de stat:

- ⇒ **ELECTRICA** - *Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Muntenia Nord* - în județele Prahova și Dâmbovița;
- ⇒ **CEZ DISTRIBUTIE** - în Argeș și Teleorman;
- ⇒ **ENEL MUNTENIA SUD** și **E-DISTRIBUTIE DOBROGEA S.A.** - în Giurgiu, Ialomița și Călărași.

TRANSELECTRICA, prin **Unitatea Teritorială de Transport Pitești**, are ca obiect de activitate gestionarea rețelelor electrice din județul Argeș în scopul

transportului energiei electrice, evacuarea energiei electrice din centrale hidroelectrice de pe Râul Argeș și alimentarea cu energie electrică a unor consumatori importanți.

Stația de transformare Pitești are în gestiune peste 1.200 km de linii electrice aeriene simplu și dublu circuit cu tensiuni de 220 kV, 400 kV și 9 stații de transformare: stațiile de 400/220/110/20 kV Bradu, 220/110/20 kV Pitești Sud și Aref, 220/110 kV Râureni și Stupărei, 400/220 kV Slatina, 400/110/20 kV Drăgănești Olt, 220/110/20 kV Grădiște.

La nivelul municipiilor și orașelor din județul Argeș, ponderea locuințelor dotate cu instalație electrică este de 99,7%, iar în zona rurală se înregistrează o proporție de 98,7%. Astfel, dotarea locuințelor cu instalație electrică este de aproape 100% la nivel județean, ceea ce arată o bună deservire a populației cu acest tip de serviciu.²⁴⁴

Zona Urbană Funcțională Pitești este alimentată din Sistemul Energetic Național prin intermediul distribuitorului de energie electrică S.C. CEZ VÂNZARE S.A.

Societatea de distribuție a energiei electrice CEZ VÂNZARE S.A. este una dintre cele 8 societăți regionale de distribuție a energiei electrice din România, asigurând în principal distribuția și tranzitul energiei electrice prin rețelele pe care societatea le deține în arealul licenței de distribuție. Societatea are în componență șapte subunități denumite sucursale de distribuție a energiei electrice ce asigură energie electrică pentru consumatorii din județele: Dolj, Mehedinți, Argeș, Olt, Vâlcea, Argeș și Teleorman.

Acoperirea rețelei de distribuție a energiei electrice la nivelul Municipiului Pitești este de 100%, asigurând alimentarea tuturor categoriilor de consumatori, care sunt în număr de 72.161, din care: 81 mari consumatori, 2.505 mici consumatori (agenți economici) și 69.575 consumatori casnici.

Instalațiile electroenergetice prin care se face distribuția energiei electrice sunt:

- **stații de transformare 110/MT - 5;**
- **puncte de alimentare 20/0,4 kv - 10;**
- **posturi de transformare - 459 buc.;**
- **linii electrice aeriene - 426,87 km din care: 48 km linii de 110 kv, 164,27 km linii de 20 kv, 214,6 km linii de joasă tensiune (0,4 kv);**
- **linii electrice subterane - 1.221,7 km, din care: 10,4 km linii de 6 kv, 222,4 km linii de 20 kv, 988,9 km linii de joasă tensiune (0.4 kv).**

În ceea ce privește nivelul de eficiență energetică a clădirilor rezidențiale și comerciale din municipiul Pitești, trebuie remarcat faptul că, în timp ce edificiile nou

²⁴⁴ Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

construite îndeplinesc cerințele minime de performanță energetică prevăzute de Legea nr. 372/2005, activitatea de reabilitare a clădirilor multietajate existente a fost redusă.

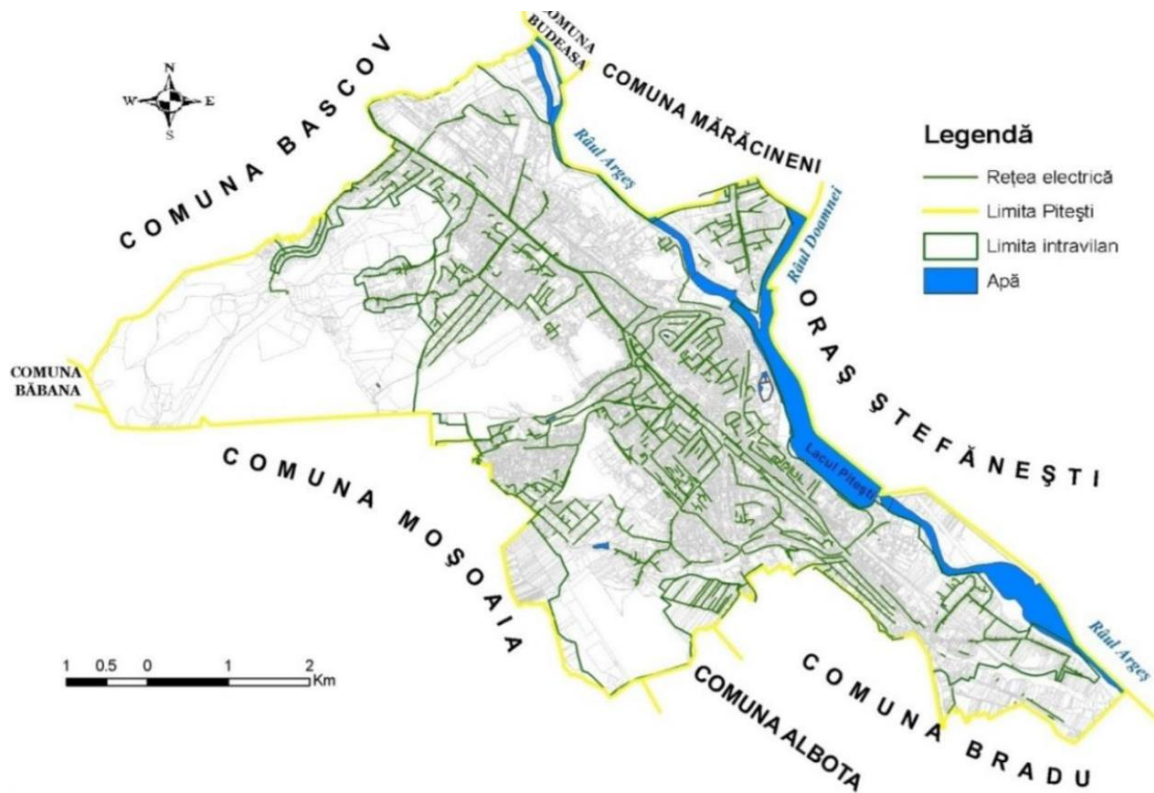

Fig. 6.28. Harta rețelei electrice din Municipiul Pitești ²⁴⁵

Alimentarea cu energie electrică din posturile de transformare a consumatorilor este realizată cu conductoare subterane și conductoare clasice aeriene, montate pe stâlpi de beton.

Majoritatea consumatorilor sunt alimentați pe joasă tensiune, cu tensiunea de alimentare de 230 V monofazați, respectiv cu tensiunea de alimentare de 400 V trifazați, tip casnic, cu receptori de folosință uzuală.

Din punct de vedere tehnic sistemul de distribuție a energiei electrice asigură în condiții optime furnizarea energiei electrice clienților municipiului Pitești.

În tabelul de mai jos prezentăm principalii parametri care caracterizează sistemul de alimentare cu energie electrică din municipiul Pitești:

²⁴⁵ Sursa: Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) în Municipiul Pitești

Tab. 6.12. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiului Pitești ²⁴⁶

Nr. crt	Parametrii sistemului de alimentare cu energie electrică	Valoare
1.	Număr stații de transformare din localitatea Pitești	
2.	Lungime totală rețele electrice de distribuție, din care:	
2.1	Lungime totală linii electrice subterane de medie tensiune, km	
2.2.	Lungime totală linii electrice subterane de joasă tensiune, km	
2.3.	Lungime totală linii electrice aeriene de medie tensiune, km	
2.4.	Lungime totală linii electrice aeriene de joasă tensiune, km	
3.	Număr total posturi de transformare	
3.1.	Număr PTA (post transformare aerian-montat pe stâlp	
3.2.	Număr PTZ (post transformare în cabină zidită)	
3.3.	Număr PTM (post transformare în cabină metalică)	
3.4.	Număr PTAB (post transformare în anvelopă de beton)	

Și la nivelul Zonei Urbane Funcționale acoperirea rețelei de distribuție a energiei electrice este de 100%.

În vederea creșterii gradului de siguranță cât și a continuității în alimentarea cu energie electrică CEZ DISTRIBUȚIE implementează permanent lucrări de modernizare atât a rețelelor de medie tensiune, cât și a celor de joasă tensiune.

6.4.1.6. Sistemul de iluminat public

Prin *Legea nr.51/2006* a serviciilor comunitare de utilități publice și *Legea nr. 230/2006* a serviciului de iluminat public, s-a stabilit cadrul juridic și instituțional unitar privind înființarea, organizarea, exploatarea, gestionarea, finanțarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public.

Serviciul de iluminat public din Municipiul Pitești este organizat în gestiune directă. Prin H.C.L. nr.

²⁴⁶ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. CEZ VÂNZARE S.A.

21/30.01.2008 *Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului Municipiului Pitești* are în administrare în gestiune directă serviciul de iluminat public din municipiul Pitești. *Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului* deține Atestat ANRE de tip Be nr. 14004/14.01.2019 precum și licența A.N.R.S.C. Clasa 2 nr. 2744/11.02.2014 în calitate de operator al serviciului de iluminat public.

Acest serviciu este înființat și organizat ca serviciu public cu personalitate juridică, în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Pitești*, sistem de iluminat public ce aparține în totalitate furnizorului de energie și este compus din:

Tab. 6.13. *Infrastructura rețelei de alimentare a iluminatului public din Municipiului Pitești, anul 2021*²⁴⁷

Sistemul de iluminat	UM	Anul 2021
Total stâlpi de iluminat	Buc.	8.119
<i>Stâlpi de iluminat proprietatea Primăriei Mun. Pitești</i>	Buc.	3.168
<i>Stâlpi de iluminat proprietatea Operator principal</i>	Buc.	4.951
Total corpuri de iluminat	Buc.	8.213
<i>Corpuri de iluminat proprietatea Primăriei Mun. PITEȘTI</i>	Buc.	8.213
<i>Corpuri de iluminat proprietatea Operator principal</i>	Buc.	-
Total prelungiri (console)	Buc.	8.213
<i>Prelungiri (console) proprietatea Primăriei Mun. Pitești</i>	Buc.	8.213
<i>Prelungiri (console) proprietatea Operator principal</i>	Buc.	-
<i>Rețele aeriene LEA proprietatea Operator principal</i>	Buc.	213,531
<i>Rețele aeriene LES proprietatea Primăriei Mun. Pitești</i>	Buc.	104,77
Total rețea electrică iluminat public	km	318,23
Consum energie electrică iluminat public	Mwh	7.265

Implementarea unui sistem de telegestiune asupra unui sistem de iluminat public are ca scop obținerea de economii de energie electrică, coroborate cu funcționarea eficientă și cu costuri reduse de întreținere. De asemenea, o astfel de soluție permite comanda centralizată și monitorizarea pe toată perioada de funcționare a sistemului, cu posibilitatea creșterii gradului de satisfacție a consumatorilor - cetățenii - prin raportarea și rezolvarea defectelor apărute în rețea, fără a mai fi necesară sesizarea cetățenilor sau a altor organe de control privind defectele apărute.

²⁴⁷ Sursa: Informații puse la dispoziție de *Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului Municipiului Pitești*

Sistemul integrat de telegestiune și comandă a consumului de energie electrică aferent punctelor de alimentare ale iluminatului public denumit sistem de telemetrie a fost implementat și dezvoltat începând cu anul 2008 și în prezent este funcțional. Monitorizarea consumurilor de energie electrică se realizează prin acest sistem de telemetrie, informațiile fiind primite la serverul central, instalat la dispeceratul înființat în cadrul S.P.E.P.M.P. - *Serviciul de Iluminat Public*.

Se poate concluziona faptul că, în pofida investițiilor realizate în perioada exercițiului anterior (2014-2020), în următoarea perioadă (2021-2027) investițiile din domeniu ar trebui să se concentreze către extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare a Zonei Urbane Funcționale Pitești.

6.4.2. Eficiența Energetică

Provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, diversificarea limitată, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit,

progresul lent în ceea ce privește eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparență și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie.

În data de 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernarea uniunii energetice, în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți europenii”²⁴⁸, adoptat oficial de Parlament în noiembrie 2018 și de Consiliul European în decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999]. Astfel, politica energetică a UE are în centrul său un ansamblu de măsuri variate, care au menirea de a realiza o piață energetică integrată și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie și durabilitatea sectorului energetic. În acest context, actuala agendă politică este

²⁴⁸ Sursa: <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European în octombrie 2014, revizuită în decembrie 2018, al cărei **obiectiv este de a realiza, până în anul 2030**, următoarele:

- **reducerea cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;**
- **creșterea cu 32 % a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;**
- **îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;**
- **interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE.**²⁴⁹

Și **Parlamentul European** sprijină asumarea unor angajamente mai puternice decât propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine **obiectivul de a reduce emisiile gazele cu efect de seră generate de UE cu 55 % până în 2030 și a atinge nivelul de zero emisii nete sau de neutralitate climatică până în 2050.**

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă pentru Uniunea Europeană. Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult nu doar ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, de a îmbunătăți securitatea aprovizionării și de a reduce costurile la import, ci și ca mijloc de promovare a competitivității UE. Eficiența energetică este, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, iar UE promovează principiul **"eficiența energetică pe primul loc"**.²⁵⁰

Totodată și în ceea ce privește **performanța energetică a clădirilor**, Comisia Europeană a prezentat o propunere de revizuire a Directivei 2010/31/UE. În temeiul directivei (Directiva (UE) 2018/844), fiecare stat membru trebuie să stabilească o strategie de renovare pe termen lung pentru a sprijini **renovarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în 2050**, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Strategiile naționale trebuie să conțină o foaie de parcurs cu obiective intermediare orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să precizeze modul în care aceste obiective contribuie la realizarea obiectivelor UE în materie de eficiență energetică.²⁵¹

În ceea ce privește **sursele regenerabile de energie** (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii), acestea constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și

²⁴⁹ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/68/politica-energetica-principii-generale>

²⁵⁰ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>

²⁵¹ Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>

la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat în mod semnificativ în ultimii ani. În anul 2009, liderii UE au stabilit obiectivul ca, **până în 2020, 20% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie**. În anul 2018, s-a stabilit obiectivul ca, **până în 2030, 32 % din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie**. În prezent au loc dezbateri privind cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030.²⁵²

În prezent, România are asumată o **Strategie Energetică pentru perioada 2007-2020**, aprobată prin *Hotărârea de Guvern nr. 1069/2007*. Ministerul Energiei a elaborat, în anul 2016, un *Proiect de Strategie Energetică pentru perioada 2016-2030 și orizont de timp 2030-2050*. Ca urmare, în baza Ordinului nr. 473/15.06.2017 al Ministrului Energiei, actualizat în februarie 2018, **a fost constituit și funcționează Grupul de Lucru pentru elaborarea Strategiei Energetice Naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2030-2050**.

Strategia Energetică a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică stabilește faptul că România își va menține poziția de producător de energie în regiune și va avea un rol activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional. Și administrațiile locale, precum **municipiul Pitești**, ca nivel de guvernare cel mai apropiat de cetățeni, sunt cel mai bine plasate pentru a aborda chestiunile legate de climă, într-un mod cuprinzător, structurile de guvernare locală a orașelor deținând un **rol crucial în atenuarea efectelor schimbărilor climatice, cu atât mai mult cu cât 80% din consumul de energie și din emisiile de gaze cu efect de seră sunt asociate cu activitățile urbane**.

De asemenea, similar cu perspectiva Uniunii Europene de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice**

²⁵² Sursa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>

2021-2030 (PNIESC 2021-2030) pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice.

În acest context, în luna decembrie 2018, a fost transmisă propunerea Țintelor României privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, la orizontul anului 2030, astfel:

***Eficiență Energetică (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030)* 37,5%**

***Emisii ETS (% față de 2005)* 44%**

***Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie* 27,7%**

Municipiul Pitești a aderat la Convenția Primarilor privind Energia și Clima la data de 27 septembrie 2012.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Pitești este un document cheie care arată modul în care municipiul își va respecta angajamentul în calitate de semnatar al *Convenției Primarilor* până în anul 2020.

Importanța elaborării, implementării și monitorizării unui PAED constă în economiile de energie obținute și în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Eficiența energetică reprezintă modul cel mai rapid și mai avantajos de a reduce consumul energetic și emisiile de gaze cu efect de seră, responsabile de schimbările climatice. În baza economiilor de energie realizate, resursele financiare pot fi reinvestite în alte sectoare, reducându-se astfel tensiunea asupra bugetelor publice, și, mai mult decât atât, crescând eficiența utilizării resurselor.

Mai mult decât atât, eficientizarea și raționalizarea utilizării resurselor disponibile pe plan local, va conferi durabilitate și sustenabilitate în dezvoltarea întregii comunități.

O abordare integrată, precum cea a *Planurilor de Acțiune privind Energia Durabilă* din cadrul *Convenției Primarilor*, aplicată de numeroase municipalități din Statele Membre, trebuie să reprezinte instrumentul de gestionare a resurselor energetice, monitorizarea permanentă a acestora, identificarea soluțiilor inovative pentru producerea energiei din surse locale pentru realizarea unui grad cât mai ridicat de independență energetică și, nu în ultimul rând, trebuie să stea la baza deciziilor viitoare de dezvoltare a tuturor domeniilor aflate sub autoritatea administrației locale prin acțiuni directe de decizie sau prin susținerea unor acțiuni private în folosul comunității.

Planul de Acțiune pentru Energia Durabilă (PAED) al Municipiului Pitești este un document de comunicare orientat către toate părțile interesate în vederea înțelegerii provocărilor aduse de schimbările climatice și efectele tot mai drastice pe care acestea le aduc an de an. Prin implementarea PAED, se urmărește conștientizarea populației și a tuturor factorilor care sunt interesați de o dezvoltare locală durabilă a

Municipiului Pitești, prin creșterea economică, protecția mediului și creșterea calității vieții cetățenilor.

Elaborarea PAED nu este posibilă fără întocmirea, în prealabil, a **IRE - Inventar de Referință al Emisiilor de CO₂**, deoarece acesta cuantifică volumul de gaze cu efect de seră emise din cauza consumului de energie pe teritoriul Municipiului Pitești din anul de referință ales, 2008. Anul de referință este anul ce va sta la baza evaluărilor viitoare a rezultatelor reducerilor emisiilor de CO₂ în 2023 pentru domeniile identificate.

Conform angajamentului pe baza căruia Municipiul Pitești a aderat la *Convenția Primarilor*, obiectivul UE stabilit pentru anul 2020 trebuie depășit, ținta de reducere a emisiilor de CO₂ fiind de cel puțin 20% pe teritoriul administrat, prin punerea în aplicare a *Planului de Acțiune privind Energia Durabilă* în acele domenii de activitate care intră în competența administrației publice locale.

În raport cu anul de referință 2008, **ținta de reducere a emisiilor de CO₂ pentru Municipiul Pitești până în anul 2023 este de minim 36,8%**.

În PAED sunt definite măsurile concrete de reducere a emisiilor de CO₂, dar și calendarul și responsabilitățile atribuite, care traduc strategia pe termen lung în acțiuni punctuale.

Angajamentele PAED acoperă aria administrativ teritorială a Municipiului Pitești.

Prin intermediul PAED, autoritatea locală încearcă să joace un rol exemplar pentru cetățenii săi și să ia măsuri de eficientizare a consumurilor de energie cu precădere în domeniile: clădirilor și instalațiilor aferente, iluminatului public, al flotei proprii de vehicule și a celei aparținătoare transportului public de călători, măsuri stimulative în domeniul amenajării teritoriului și orice alte măsuri ce vor fi identificate pe perioada de implementare a PAED ce pot contribui la o politică de dezvoltare durabilă în Municipiul Pitești.

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Pitești se concentrează pe următoarele **domenii de intervenție**:

- ☞ Clădiri, echipamente/instalații și industrii (clădiri municipale, clădiri din sectorul terțiar, clădiri rezidențiale, iluminat public municipal);
- ☞ Transport (flotă municipală, transport public local, transport privat și comercial);
- ☞ Planificarea teritoriului (planificarea urbană strategică, planificarea transporturilor / mobilității, standarde pentru renovări și noi construcții);
- ☞ Achiziții publice de produse și servicii (reglementări locale de eficiență energetică, reglementări locale de utilizare surse de energie regenerabilă);

- ✎ **Lucrul cu cetățenii și părțile interesate** (*servicii de asistență tehnică și consultare, sprijin financiar și subvenții, campanii de sensibilizare și educare*).

Din analiza documentelor disponibile la nivelul municipiului, nu au fost identificate obiective ce ar putea fi contrare principiilor de dezvoltare energetică durabilă. Se recomandă totuși o atenție sporită pentru noile dezvoltări imobiliare prin realizarea unor sisteme de furnizare a energiei termice cel puțin pe clădire și nu prin sisteme individuale pe apartament.

Raportul Inițial și Inventarul de Referință al Emisiilor au fost întocmite pentru anul 2008 pe baza analizelor privind:

Sectorul clădirilor

- ✎ **Situația fondului construit²⁵³, clădiri aflate în administrarea /proprietatea Municipiului Pitești**
 - ✓ *Clădiri administrative și de cultură;*
 - ✓ *Clădiri din învățământul preuniversitar de toate gradele;*
 - ✓ *Unități sanitare.*
- ✎ **Clădiri ne-municipale**
 - ✓ *Clădiri din sectorul rezidențial;*
 - ✓ *Clădiri din sectorul terțiar.*

Iluminatul public

- ✓ *Caracteristicile Sistemului de Iluminat public în anul de referință;*
- ✓ *Mod de organizare - gestiune direct;*
- ✓ *Evoluția consumului de energie și a cheltuielilor pentru realizarea serviciului;*
- ✓ *Valoarea consumului facturat de energie electrică;*
- ✓ *Factorii care influențează calitatea serviciului.*

Sectorul Transport

Utilizarea și nivelul de dezvoltare al diverselor moduri de transport în Municipiul Pitești:

- ✓ *Flota municipală,*
- ✓ *Transportul public local,*
- ✓ *Transport privat și comercial.*

²⁵³ Notă PAED: Nu toate clădirile au fost evaluate în IRE, ci numai acele clădiri cu potențial de reducere a consumului propuse de Primăria municipiului Pitești

Planul de acțiune urmărește pe tot parcursul său cele trei priorități stabilite prin Strategia Europa 2020: creștere inteligentă, creștere durabilă, creștere favorabilă incluziunii, precum și obiectivele propuse în cadrul celor cinci domenii de interes: ocupare, inovare, schimbări climatice, educație și reducerea sărăciei.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă răspunde nevoii de a avea la dispoziție un document de planificare care stabilește viziunea, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând domeniile strategice de intervenție și axele prioritare de acțiune necesare pentru atingerea obiectivelor, având în vedere și sursele de finanțare nerambursabile din programe naționale sau Europene.

Scopul PAED al Municipiului Pitești este asigurarea implementării pe termen scurt și mediu a politicilor locale în domeniul mediului și energiei, cu detalierea obiectivelor și direcțiilor de acțiune generale pe sectoare și domenii de acțiune specifice sectorului energiei și protecției mediului, în acord cu obiectivele *Convenției Primarilor*.

Planul trebuie să stabilească obiective clare și ferme, cu acțiuni cuantificabile în indicatori de performanță care ulterior pot fi monitorizați, fezabile tehnico-economic-organizațional, realizabile în termenii propuși, plan care să asigure respectarea angajamentului luat privind depășirea țintei propuse de Comisia Europeană pentru reducerea emisiilor de CO₂ și pentru îmbunătățirea eficienței energetice.

Planul trebuie să prevadă măsuri de eficientizare a utilizării resurselor energetice la nivel local, de introducere a surselor de energie regenerabilă, de dezvoltare a unor programe locale sau acțiuni destinate reducerii consumurilor de energie în sfera serviciilor comunitare de utilități publice, în clădirile publice, în sectoarele rezidențial și terțiar, în transportul public și privat.

Obiectivul PAED al Municipiului Pitești constă în asigurarea implementării pe termen scurt și mediu a politicilor locale formulate și prin *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești* cu detalierea obiectivelor și direcțiilor de acțiune generale ale acestora pe obiective și direcții de acțiune specifice, în sectorul energiei și protecției mediului.

Astfel, au fost stabilite următoarele **obiective până în anul 2023, pentru atingerea unui procent de reducere al emisiilor de CO₂ de minim 36,8%**:

- ▶ Modernizarea energetică a tuturor clădirilor publice;
- ▶ Susținerea modernizării energetice a fondul construit privat prin programe specifice de susținere tehnică și financiară/programe guvernamentale;
- ▶ Iluminat public performant pentru toți locuitorii;
- ▶ Flotă municipală cu emisii reduse de CO₂;
- ▶ Regulamente locale pentru susținerea obiectivelor propuse și dezvoltarea de noi instrumente pentru încurajarea utilizării tehnologiilor puțin poluante.

Pentru a reduce intensitatea energetică în sectoarele care au consumuri energetice mari și pentru a putea îndeplini țintele propuse în *Strategia Națională în domeniul Eficienței Energetice* și în *Planul de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice* aferent directivei 2006/32/CE privind eficiența la consumatorul final, se vor lua măsuri în următoarele direcții:

Industria

- ⇒ *campanii de informare;*
- ⇒ *acorduri voluntare pe termen lung în diferite sectoare ale industriei prelucrătoare;*
- ⇒ *audituri energetice și gestionarea eficientă a energiei;*
- ⇒ *îmbunătățirea eficienței energetice prin susținerea finanțării prin fondurile comunitare.*

Transporturi

- ⇒ *creșterea calității transportului în comun în vederea utilizării acestuia în detrimentul transportului cu mașini particulare;*
- ⇒ *extinderea transportului în comun prin noi trasee;*
- ⇒ *eficientizarea traficului și parcarilor;*
- ⇒ *mijloace de transport în comun pentru salariați, asigurate de către societățile economice beneficiare;*
- ⇒ *dezvoltarea mai mare a mijloacelor de transport pe cale de rulare în cadrul transportului urban (tramvaie, troleibuze);*
- ⇒ *creșterea eficienței energetice a vehiculelor prin stabilirea de criterii minime de eficiență;*
- ⇒ *introducerea de normative care să susțină vehiculele cele mai eficiente și nepoluante;*
- ⇒ *utilizarea combustibililor gazoși și a biocarburanților în transporturi.*

Rezidențial

- ⇒ *reabilitarea anvelopei prin măsuri de reabilitare termică a clădirilor;*
- ⇒ *eficientizarea instalațiilor termice existente;*
- ⇒ *eficientizarea instalațiilor de iluminat, utilizarea lămpilor cu consum redus;*
- ⇒ *obligativitatea aplicării prevederilor directivei și a standardelor europene de eficiență pentru clădiri noi;*
- ⇒ *îmbunătățirea eficienței energetice prin susținerea finanțării utilizând fondurile comunitare;*
- ⇒ *contorizarea energiei termice la consumatorii finali;*
- ⇒ *întocmirea unui program de educare energetică a populației, în școli și mass - media pentru economisirea energiei, protecția mediului și utilizarea locală a unor resurse energetice regenerabile.*

Sectorul public

- ⇒ creșterea eficienței și reducerea consumului iluminatului public;
- ⇒ creșterea eficienței și reducerea consumului instalațiilor de alimentare cu apă;
- ⇒ îmbunătățirea eficienței energetice la clădirile publice.

Agricultura

- ⇒ creșterea eficienței și utilizarea biocombustibililor la mașinile agricole;
- ⇒ dezvoltarea de culturi energetice atât pentru producerea de biocarburanți, cât și pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare;
- ⇒ creșterea eficienței energetice a irigațiilor.

Cogenerarea

- ⇒ promovarea cogenerării de înaltă eficiență;
- ⇒ identificarea și valorificarea potențialului național de cogenerare;
- ⇒ auditare energetică a unităților de cogenerare;
- ⇒ reabilitări și modernizări ale instalațiilor existente pentru creșterea eficienței și reducerea impactului asupra mediului;
- ⇒ construcția de noi instalații de cogenerare, de înaltă eficiență.

Astfel, instituțiile reprezentative la nivel local au un rol extrem de important în desfășurarea *Planului de Acțiune privind Energia Durabilă al Municipiului Pitești*. Scopul principal al municipalității este de a încuraja toți oamenii care trăiesc, lucrează și investesc în Pitești să utilizeze în mod durabil resursele naturale și să dobândească o atitudine de protejare a mediului și a teritoriului local odată cu dezvoltarea economică.

Totodată și autoritățile locale au un rol important în domeniul precum amenajarea teritoriului, infrastructură, transport, agricultură, gestionarea peisajului cât și a resurselor, adaptarea la schimbările climatice, protecția împotriva inundațiilor și turismul. Acestea sunt actori cheie în atingerea obiectivelor europene și naționale din domeniul energiei și mediului. Realizarea tuturor acestor obiective nu poate fi făcută decât printr-o acțiune colectivă care să implice un efort coordonat la toate nivelurile: european, național, regional și local.

De aceea, este esențial ca autoritățile locale și regionale să fie implicate îndeaproape în implementarea politicilor energetice. În acest sens, **în cursul anului 2019, Primăria Municipiului Pitești a semnat contractul de finanțare aferent proiectului: "Modernizare, montare sistem panouri solare și eficientizare energetică a Bazinului Olimpic din Pitești"**. Proiectul a fost finanțat din *Programul Operațional Regional 2014-2020*, în cadrul *Axei prioritare 3 „Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon”, Prioritatea de investiții 3.1 „Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor”, Operațiunea B - Clădiri publice*.

Obiectivul general al proiectului a constat în creșterea eficienței energetice a infrastructurii urbane - *Bazinul Olimpic din municipiul Pitești*, de la clasa energetică D

la clasa energetică B, contribuind astfel la reducerea consumurilor energetice mari și la creșterea atractivității municipiului Pitești în cadrul sistemului teritorial local, regional, național și european. Valoarea totală a investiției a fost de 15.794.577,97 lei, din care valoarea eligibilă finanțată din fonduri europene nerambursabile 13.703.254,54 lei.²⁵⁴

Ținând cont de rolul important al autorităților locale în identificarea și aplicarea măsurilor de adaptare la nivel local în vederea combaterii efectelor schimbărilor climatice, s-a considerat necesară creșterea nivelului de conștientizare a autorităților și a publicului, și modificarea corespunzătoare a comportamentului agenților economici, companiilor, instituțiilor și a populației, prin elaborarea unui *Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă a Municipiului Pitești*. În prezent, însă, rolul lor este destul de limitat în ceea ce privește influența în deciziile privind politicile energetice și destinația fondurilor naționale sau europene.

Utilizarea energiei din surse regenerabile la nivel local

Energia regenerabilă se bucură de multă atenție, fiind considerată a avea un rol important în creșterea securității energetice. În plus, aceasta permite reducerea eficientă a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Regiunea Sud-Muntenia dispune de surse regenerabile însemnate de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu precădere hidro, solare și de biomasă agricolă și forestieră, potrivit *Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România*, elaborat de Ministerul Economiei.

Potențialul solar al regiunii Sud-Muntenia este unul dintre cele mai ridicate din România, mai ales în partea de sud a acesteia (județele Teleorman, Giurgiu, Ialomița, Călărași, sudul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova), care se află în zona II de radiație solară, cu o intensitate de 1.300/1.350 kWh/m²/an. Potențialul fotovoltaic este ridicat, în special la sud de paralela 45 Nord. Totuși, proiectele de acest tip, deși de anvergură mică și medie, nu beneficiază de o infrastructură suficientă, din cauza

²⁵⁴ Notă: Informațiile prezentate în acest capitol au fost furnizate de documentele elaborate la nivelul municipalității, respectiv: *Planul de Acțiune pentru Energia Durabilă al Municipiului Pitești*, anul 2019 și *Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice Pentru Municipiul Pitești*, anul 2017

faptului că liniile de medie și joasă tensiune din sud au fost realizate în scopul susținerii sistemului de irigații și nu de preluare a energiei produse. Ca atare, parcurile fotovoltaice se pot grupa în preajma stațiilor de transformare, iar potențialul de evacuare depinde de depărtarea parcului fotovoltaic de aceste stații.

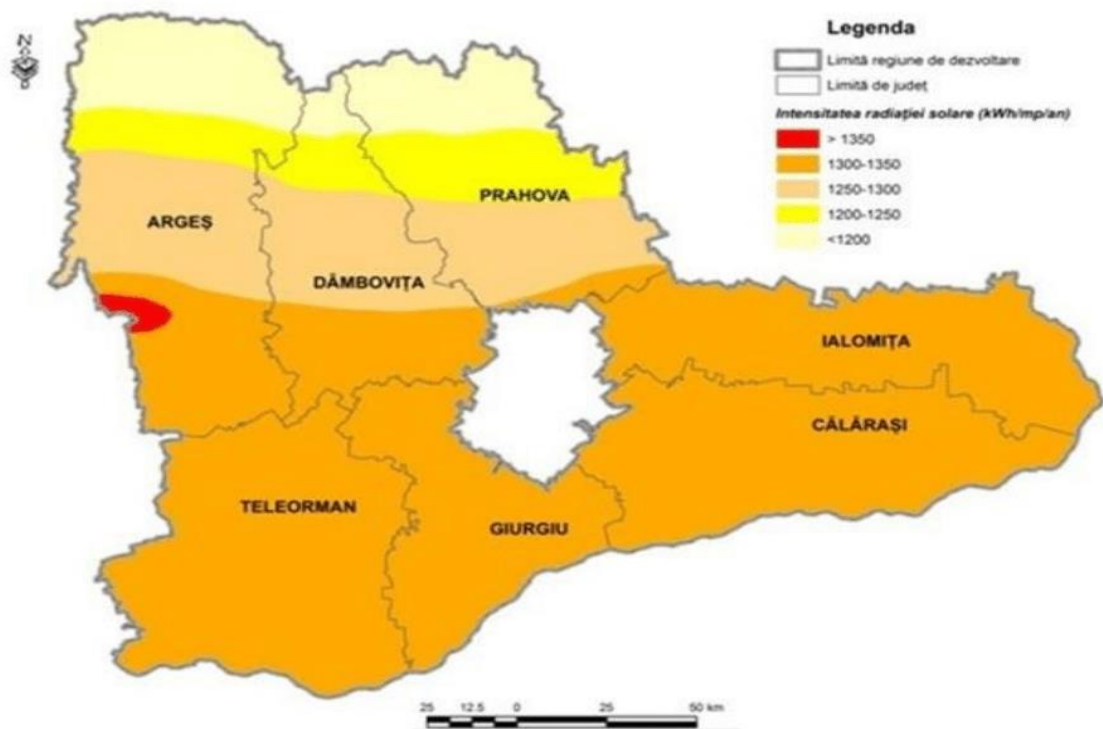

Fig. 6.29. Potențialul solar în regiunea Sud-Muntenia ²⁵⁵

Potențialul fotovoltaic al regiunii Sud-Muntenia este ridicat, în special la sud de paralela 45 Nord. Totuși, proiectele de acest tip, deși de anvergură mică și medie, nu beneficiază de o infrastructură suficientă, din cauza faptului că liniile de medie și joasă tensiune din sud au fost realizate în scopul susținerii sistemului de irigații și nu de preluare a energiei produse.

Potențialul zonal al județului Argeș este dat însă, în mare măsură, de accesul la rețele și, mai ales, de distanța și capacitatea stațiilor de transformare (în special de medie și joasă tensiune). Ca atare, parcurile fotovoltaice se pot grupa în preajma stațiilor de transformare, iar potențialul de evacuare depinde de depărtarea parcului fotovoltaic de aceste stații. Astfel, **localitatea Mozăceni are cel mai ridicat potențial** pentru instalarea de panouri fotovoltaice, în timp ce **Burdea** numai în zonele acceptate ca atare prin *Planul Județean de Amenajare Teritorială*.

Potențialul eolian al regiunii Sud-Muntenia este unul mediu în context național, cu excepția părții de nord a acesteia (zona montană din nordul județelor Prahova, Dâmbovița și **Argeș**). Jumătatea sudică a județului Argeș, se află în **zona de eficiență**

²⁵⁵ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

energetică II până la nord de municipiul Pitești, având doar un areal foarte mic încadrat în zona I de radiație solară.

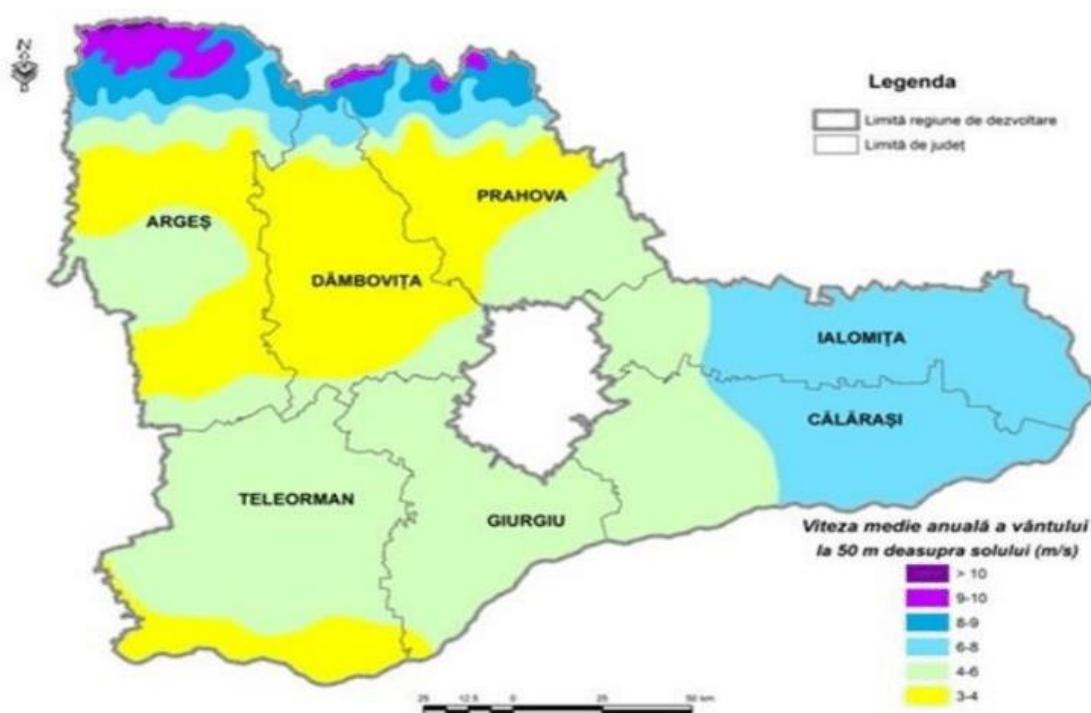

Fig. 6.30. Potențialul eolian în regiunea Sud Muntenia ²⁵⁶

Potențialul de biomasă al regiunii Sud-Muntenia este de 5.352,3 de terajouli (Tj), dintre care peste 95% este reprezentat de biomasa agricolă. Cel mai mare potențial îl au județele Călărași (1.386,2 Tj), Ialomița (1.057,3) și Teleorman (865,6). *Producători de biocombustibili în regiunea Sud Muntenia sunt: Agrotrust SRL, Best Team Consulting - Nucet, Genesis Biotech și Renewable Power.*

²⁵⁶ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

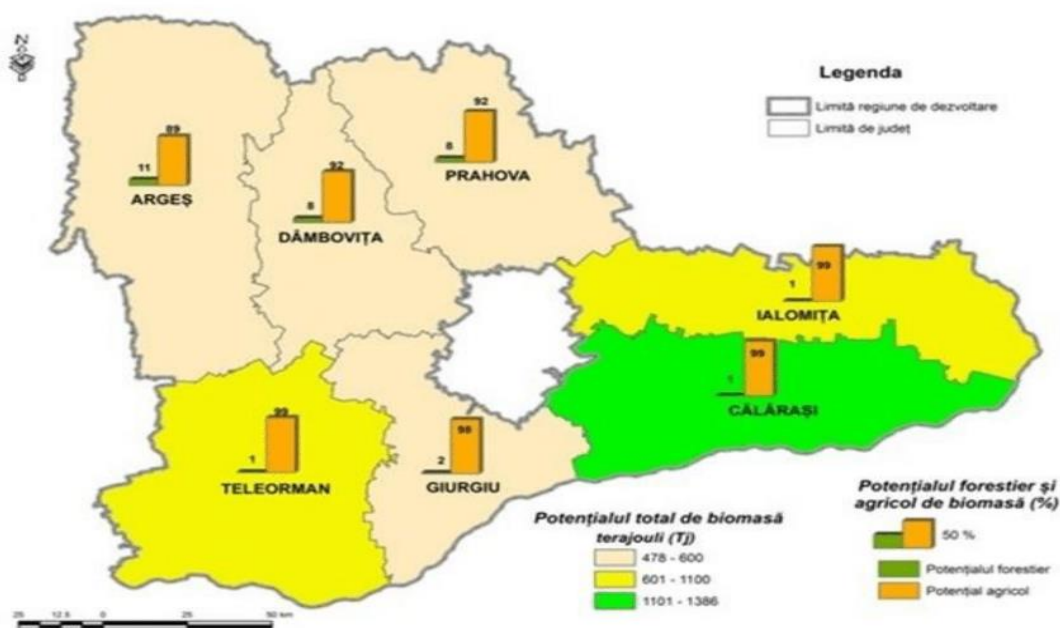

Fig. 6.31. Potențialul de biomasă în regiunea Sud Muntenia ²⁵⁷

În ceea ce privește **potențialul microhidroenergetic al regiunii Sud Muntenia**, acesta este unul relativ ridicat, mai ales în zona de nord a acesteia (Argeș, Dâmbovița, Prahova). Râurile cu potențial pentru construcția de noi centrale electrice sunt: Râul Târgului, Prahova, Teleajen, Dâmbovița, Ialomița, Doftana, **Argeș**, etc.

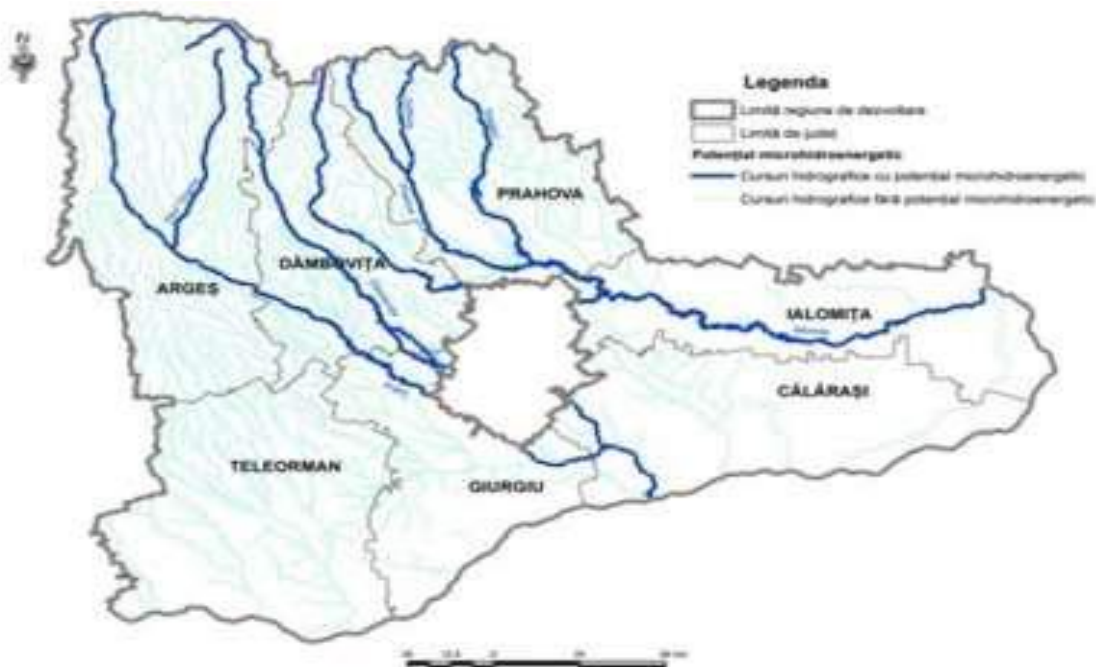

Fig. 6.32. Potențialul microhidroenergetic în regiunea Sud Muntenia ²⁵⁸

²⁵⁷ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

²⁵⁸ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

Potrivit studiului privind „*Identificarea soluțiilor privind eficiența energetică și utilizarea energiilor regenerabile în regiunea Sud Muntenia*”, pe fundalul politicilor europene și naționale care încurajează creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, începând cu anul 2010, în regiune au luat amploare investițiile și proiectele de producere a energiei din surse regenerabile.

Sursele regenerabile au fost obiectul unor proiecte de investiții după anul 2008, din motive legate de pregătirea și aplicarea legislației românești în domeniu (în special, legislația privind schema de sprijin) și din motive relaționate cu pregătirea și adaptarea infrastructurii de evacuare a energiei care urma să fie produsă. Astfel, **regiunea Sud Muntenia se clasează pe primul loc la nivel național, cu un număr de 215 de proiecte**. Cu toate acestea, numărul proiectelor care au ajuns în stadiul final de punere în funcțiune completă și funcțională este extrem de mic. Acest fapt se datorează perioadei destul de lungi de implementare completă a unui astfel de proiect, prin urmare marea majoritate a proiectelor nu aveau cum să ajungă la faza finală ținând cont de momentul în care au fost demarate activitățile acestora.

6.4.3. Gestiunea deșeurilor

6.4.3.1. Sistemul de management integrat al deșeurilor

Directivile europene în domeniul deșeurilor stabilesc ținte, obiective și termene ferme în materie de reducere a depozitării deșeurilor și de creștere a gradului de reciclare și de reutilizare a acestora. *Legea nr. 211/2011* privind regimul deșeurilor transpune în legislația națională prevederile Directivei cadru și stabilește măsuri privind reciclarea și valorificarea deșeurilor reciclabile din deșeurile municipale și a deșeurilor provenite din construcții și demolări, astfel încât să fie atinse următoarele:

- ✓ *un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală a cantităților de deșuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere (și, după caz, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșuri sunt similare deșeurilor care provin din deșeurile menajere), până la finele anului 2020;*
- ✓ *un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere rambleiere care utilizează deșuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, până la finele anului 2020.*

Managementul deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații. Responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul „*poluatorul plătește*” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „*responsabilitatea producătorului*”. Gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul României, din punct de vedere al protecției mediului, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare și nealimentare.

Potrivit legii, organizarea activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor municipale este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale, care, prin mijloace proprii sau prin concesionarea serviciului de salubritate, trebuie să asigure colectarea separată, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor municipale, și care, în acest sens, au obligația asigurării condițiilor necesare pentru încurajarea valorificării deșeurilor, pentru reutilizarea și reciclarea acestora în deplin acord cu ierarhia deșeurilor. Tot autorităților administrației publice locale le revine și sarcina de a asigura cadrul instituțional și material pentru colectarea separată a biodeșeurilor, astfel încât cantitățile de deșeuri biodegradabile municipale depozitate să se reducă la 35% din cantitatea totală.

În categoria **deșeurilor biodegradabile** din deșeurile locale sunt cuprinse:

- ◆ *componenta biodegradabilă din deșeurile stradale;*
- ◆ *nămol orășenesc de la epurarea apelor uzate menajere;*
- ◆ *deșeuri biodegradabile din piețe agro-alimentare;*
- ◆ *deșeuri biodegradabile rezultate din gospodării;*
- ◆ *deșeuri biodegradabile din unități de alimentație publică;*
- ◆ *deșeuri vegetale din parcuri;*
- ◆ *deșeuri vegetale din grădini ale populației, sere, solarii, etc.*

Cu toate că reprezintă un procent destul de mic din totalul deșeurilor menajere generate, deșeurile menajere periculoase prezintă probleme serioase pentru municipalități, inclusiv pentru administratorii localităților, angajați și locuitori. Cele mai multe ajung la gropile de gunoi sau în sistemul de canalizare.

Managementul integrat al deșeurilor continuă să fie una dintre problemele de mediu prioritare ale Regiunii Sud-Muntenia, operațiunile de colectare selectivă și reciclare realizându-se în prezent doar în mediul urban din anumite județe din regiune (Dâmbovița, Ialomița, Prahova, **Argeș și Giurgiu**).

Totodată, gradul de acoperire cu servicii de salubritate este încă scăzut în mediul rural, deșeurile fiind depozitate în gospodării sau în locuri neamenajate. Din acest punct de vedere, investițiile din perioada 2021-2027 se vor concentra pe finalizarea implementării sistemelor de management integrat al deșeurilor din toate județele regiunii, precum și pe dezvoltarea serviciilor de salubritate în mediul rural.

În județul Argeș, activitățile serviciului de salubritate pentru populație sunt prestate numai de către operatori licențiați.

- ❖ operatori de salubritate care asigură colectarea deșeurilor (S.C. *Salubritatea 2000 S.A.*, S.C. *Salubris S.A.*, S.C. *Financiar Urban S.R.L.*);
- ❖ operatorul *Centrului de Management Integral al Deșeurilor Albota* (S.C. *Girexim Universal S.A.*), care cuprinde depozit conform, stație de sortare și stație de compostare;
- ❖ operatorul celor trei stații de transfer (Curtea de Argeș, Costești și Câmpulung).

În vederea reducerii la depozitare a deșeurilor, la **CMID Albota** este în curs de finalizare o instalație de tratare mecanică a deșeurilor colectate în amestec, care însă nu asigură și tratarea fracției biodegradabile. Astfel, condițiile privind tratarea deșeurilor înaintea depozitării nu se pot considera îndeplinite.

De asemenea, în județ este implementat un sistem de colectare separată a deșeurilor periculoase menajere și similare, în cadrul CMID Albota și a celor trei stații de transfer, fiind prevăzut câte un punct de colectare pentru fluxurile speciale de deșuri (deșuri periculoase, deșuri de echipamente electrice și electronice și deșuri voluminoase). Majoritatea deșeurilor periculoase municipale colectate de către operatori sunt baterii și acumulatori, dar și alte tipuri de deșuri, precum solvenți, acizi sau baze.

Potrivit informațiilor cuprinse în *Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Argeș 2021 - 2025*, la nivelul județului nu se realizează colectarea separată a deșeurilor periculoase din deșeurile municipale. Deșeurile periculoase pot fi valorificate energetic la S.C. *Holcim (Romania) S.A.*, *Fabrica de Ciment Câmpulung* și eliminate prin incinerare la S.C. *Enviro Eco Business S.R.L.*

La nivelul județului nu sunt implementate sisteme de colectare a altor categorii de deșuri menajere (de exemplu, textile).

În ceea ce privește colectarea separată a deșeurilor reciclabile și tratarea acestora în vederea reciclării și valorificării, efortul în SMID la nivelul județului Argeș se concentrează pe partea de tratare a deșeurilor colectate în amestec și mai puțin pe partea de colectare separată.

Infrastructura de deșuri din județul Argeș cuprinde următoarele componente:

- ◆ depozit în Albota;
- ◆ stație de sortare în Albota;
- ◆ stație de compostare în Albota;
- ◆ instalație de tratare mecanică în Albota;
- ◆ instalație mecanică Nihot de tratare mecanică în Albota;
- ◆ 3 stații de transfer cu platformă de compostare în Costești, Curtea de Argeș și Câmpulung;
- ◆ instalație mobilă mecanizată dotată cu tocător și ciur rotativ.²⁵⁹

²⁵⁹ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

6.4.3.2. Deșuri municipale

În Municipiul Pitești, colectarea și depozitarea deșeurilor menajere se face prin agenți economici specializați: *S.C. Salubritate 2000 S.A.*, *S.C. Salubris S.A.* și *S.C. Salpitflor Green S.A.* Pe lângă aceștia, mai sunt și alte societăți care transportă cantități mici, în general deșuri din construcții și demolări.

S.C. Salubritate 2000 S.A. este operator al serviciului de salubritate, având ca acționar unic *Unitatea Administrativ*

Teritorială Municipiul Pitești și funcționează potrivit reglementărilor *Legii societăților nr. 31/1990* cu modificările și completările ulterioare.

Urmare a *Hotărârii Consiliului Local nr. 319/17.09.2020* prin care a fost aprobată delegarea gestiunii serviciului de salubritate pentru activitățile de colectare separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori și de colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora, în Municipiul Pitești, începând cu data de 01.11.2020, societatea *Salubritate 2000 S.A.*, operează pe toată raza teritorială a municipiului.

Colectarea deșeurilor nepericuloase se realizează în zona urbană prin colectarea deșeurilor municipale de la platformele de colectare (pentru asociații de proprietari) amenajate pe raza municipiului Pitești, colectate din poartă în poartă la casnic și agenți economici.

La nivelul anului 2021, în municipiul Pitești, colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile (hârtie, carton și plastic) de la populație s-a extins, astfel că au fost amenajate:

- ❖ **95 puncte de colectare** în școli/licee, grădinițe, puncte comerciale, instituții publice, în care s-au amplasat containere pentru colectarea selectivă a deșeurilor tip PET;
- ❖ **14 agenți economici** dețin prin închiriere un număr suficient de **pubele (recipiente)** și containere pentru reciclarea și valorificarea deșeurilor;
- ❖ **6 europubele;**
- ❖ **Coșuri stradale** - gestionate de *S.C. SALPITFLOR GREENS.A.*

Pentru transportul deșeurilor municipale și stradale *Salubritate 2000 S.A. Pitești* dispune de un **parc auto dotat cu utilaje de ultimă generație**: 18 autocomptoare, 2

autogunoiere, 4 autocontainere, 1 buldoexcavator, 3 incarcatoare frontale și 2 autoutilitare.²⁶⁰

În cursul anului 2021, în Municipiul Pitești au fost colectate **tone deșeuri municipale**, din care: ²⁶¹

- ◆ 43627,22 tone deșeuri menajere și asimilabile în amestec de la populație și unități economice;
- ◆ 18,42 tone deșeuri biodegradabile colectate separat de la populație;
- ◆ 1.781,86 tone deșeuri colectate selectiv;
- ◆ 3.111,46 tone deșeuri din construcții și demolări.

Din cantitatea colectată în amestec de la populație și unități economice:

- ▶ 1.749,44 tone au fost preluate în stația de sortare;
- ▶ 43.627,22 tone au fost transportate direct la depozitul zonal;
- ▶ 92,66 tone deșeuri colectate selectiv au fost preluate de stația de sortare.

Conform datelor raportate, în anul 2021, de operatorul stației de sortare, în urma sortării deșeurilor municipale colectate în amestec, a deșeurilor municipale reciclabile colectate și a celor de pe domeniul public au rezultat următoarele categorii de deșeuri:

- Eliminate prin depozitare - 31.688,199 tone;
- Încredințate spre reciclare - 3.508,248 tone;
- Încredințate spre valorificare - 337,056 tone.

Pe raza Municipiului Pitești se găsesc **188 de puncte de colectare selectivă**. Structura pe **tipuri de deșeuri menajere colectate în municipiul Pitești** - anul 2021 - cantități:

Tab. 6.14. Cantități deșeuri colectate selectiv în Municipiul Pitești

Tip deșeu	2020 (tone)	2021 (tone)	2022 (01.01-30.06.2022) (tone)
Hârtie și carton	21,72	7,76	1,78
Plastic	0	33,96	93,1
Sticlă	3,44	18,52	27,02

²⁶⁰ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. Salubritate 2000 S.A. Pitești

²⁶¹ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. Salubritate 2000 S.A. Pitești

Biodegradabil	128,88	55,22	51,88
Textil	1,54	32,42	18,72
DEEE	0	4,9	0
Nesortat	885,88	1.689,2	954
TOTAL	1.041,46	1.841,98	1.146,5

Pentru creșterea sustenabilității în ceea ce privește colectarea selectivă în Municipiul Pitești, în anul 2022 au fost achiziționate următoarele produse:

- ◆ 134 buc. containere îngropate - 5 fracții (menajer, sticlă, hârtie/carton, plastic, deșeuri biodegradabile);
- ◆ 18 buc. module colectare selectivă deșeuri municipale - 3 fracții (sticlă, carton, plastic).

De asemenea, în Municipiul Pitești și împrejurimi funcționează mai mulți operatori care reciclează deșeurile industriale. Colectarea deșeurilor periculoase se realizează în amestec cu cele municipale nepericuloase.

Rampa de depozitare a deșeurilor menajere din Municipiul Pitești se află în perimetrul localității Albota. De remarcat că depozitul ecologic de deșeuri este singurul funcțional din județ, având o suprafață de 30,62 ha și o capacitate proiectată de 3,98 milioane mc, din care 750 mii mc prima celulă. Acest depozit are rolul de a asigura un proces integrat de colectare, transport și depozitare a deșeurilor municipale și asimilabile din comerț, industrie și instituții din localitățile urbane și rurale ale județului Argeș prin intermediul stațiilor de transfer din județ.

În cadrul **Depozitului de Deșeuri Albota** există stație de compostare.

Totodată, **Salubritate 2000 S.A. promovează permanent acțiuni de informare și de conștientizare** a utilizatorilor serviciului de salubritate, **cu privire la modul de colectare separată a deșeurilor**. Astfel, deșeurile reciclabile sunt deșeurile care pot constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau a altora:

- ❖ *Hârtie/carton - containerul albastru sau inscripționat corespunzător;*
- ❖ *Plastic/metal - containerul galben sau inscripționat corespunzător;*
- ❖ *Sticlă - containerul verde sau inscripționat corespunzător.*

Prin campaniile desfășurate, se dorește o schimbare în ceea ce privește obiceiurile de debarasare a deșeurilor, astfel că **reciclând deșeurile:**

- ✓ *conservăm resursele naturale;*
- ✓ *diminuăm cantitatea deșeurilor;*
- ✓ *reducem nivelul emisiilor nocive din aer - reducem poluarea;*
- ✓ *păstrăm un mediu curat pentru noi și generațiile următoare.*

- ✓ *pentru un Pitești curat este nevoie de muncă în echipă!*
- ✓ *colectarea separată a deșeurilor este obligație legală pentru toți cetățenii.*²⁶²

S.C. Salubris S.A. Slatina Punct de Lucru Pitești a devenit societate cu capital integral privat în anul 1998, atunci când fostul F.P.S. (*Fondul Proprietatii de Stat*) a scos la vanzare pachetul majoritar de actiuni al societății.

Societatea asigură salubritatea municipiului Slatina încă de la înființare, iar din anul 2001 își desfășoară activitatea de salubritate menajeră și în municipiul Pitești, unde are un punct de lucru, din anul 2013 deservind aproximativ jumătate din populația orașului precum și 14 comune din zona de nord a județului Argeș.

Principalele activități ale societății constau în:

- *precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special;*
- *sortarea deșeurilor municipale;*
- *organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;*
- *depozitarea controlată a deșeurilor municipale;*
- *înființarea depozitelor de deșeurii și administrarea acestora;*
- *măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea cailor publice;*
- *curățarea și transportul zapezii de pe caile publice și mentinerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de înghet;*
- *colectarea, transportul, sortarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor provenite din gospodăriile populației, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară a locuințelor/apartamentelor proprietate individuală.*²⁶³

S.C. Salpitflor Green S.A. asigură activitatea de curățare a străzilor, drumurilor, aleilor, piețelor și a locurilor publice, igienizarea și regularizarea cursurilor de apă, precum și gospodărirea spațiilor verzi.

Înființată în anul 2010, prin Hotărâre a Consiliului Local al Municipiului Pitești, **Salpitflor Green** este o societate comercială, sub autoritatea administrației publice locale cu rolul de a administra, prin gestiune directă, activitățile de curățare și întreținere a Municipiului Pitești. Societatea funcționează potrivit reglementărilor legale în vigoare privind societățile, respectiv *Legea nr.31/1990* a societăților, republicată, cu modificările și completările ulterioare având ca acționari *Societatea Salubritate 2000 S.A.* și *Consiliul Local al Municipiului Pitești* care, potrivit

²⁶² Sursa: Pagina-web oficială a S.C. Salubritate 2000 S.A. - <https://www.salubritate-2000.ro/>

²⁶³ Sursa: Pagina-web oficială a S.C. Salubris S.A. - <https://salubris-slatina.ro/>

prerogativelor conferite de OUG nr.57/2019 privind Codul Administrativ, administrează patrimoniul Municipiului Pitești.

Societatea desfășoară **activități** astfel:

- ▶ **Secția Spații Verzi** asigură amenajarea spațiilor verzi cu flori și arbuști și întreținerea zonelor verzi aparținând domeniului public și privat al municipiului Pitești (Sere, Pepiniera Mărăcineni, Pepiniera Găvana, sectoare de pe raza municipiului;
- ▶ **Secția Salubritate căi publice** asigură:
 - măturat, spălat, stropit și întreținerea căilor publice;
 - îndepărtare a zăpezii și preîntâmpinarea formării poleiului și a gheții, etc.
 - construire, modernizare, întreținere, administrare și exploatare a târgului, piețelor agroalimentare și bazarelor din municipiul Pitești.
- ▶ **Secția Piețe Agroalimentare** asigură:
 - administrarea piețelor - Piața Calea București, Piața Găvana, Piața Smârdan, Piața Trivale, Piața Traian, Piața Războieni - bazarului și târgului săptămânal din municipiul Pitești;
 - închirierea de mese în vederea comercializării legumelor, fructelor și semințelor;
 - închirierea spațiilor comerciale și a terenurilor în vederea comercializării cărnii și produselor din carne, ouălor, mierii și produselor apicole, peștelui, florilor precum și a unor articole de uz gospodăresc, realizate de mica industrie sau de micii meseriași, ca și a unor articole nealimentare de cerere curentă;
 - închirierea de mese în vederea comercializării produselor textile și altele asemenea în Bazarul Gheorghe Lazăr;
 - amenajarea în Târgul Săptămânal, care se desfășoară pe drumul județean Pitești - Ștefan cel Mare, a unui sector destinat comercianților cu mașini spre vânzare.

Gestionarea deșeurilor în cadrul Secției Spații Verzi

În cadrul societății s-au stabilit atribuții și responsabilități referitoare la gestionarea eficientă a deșeurilor în condiții de protecție a mediului înconjurător, transportul, depozitarea și valorificarea lor.

Sursele generatoare de deșuri în cadrul secției pot fi:

- ⇒ din activitatea de întreținere a spațiilor verzi rezultă **deșuri biodegradabile**;
- ⇒ **deșuri vegetale** rezultate din întreținerea spațiilor verzi din oraș:
 - frecvența colectării este în funcție de lucrările efectuate pe teren (aprox. 20 tone lunar;
 - deșeurile sunt transportate la Pepinierele Găvana și Mărăcineni unde sunt instalate două tocatore de ramuri cu o capacitate de producție de 25 mc/h și 5200 tone/an;

- din aceste deșeuri se realizează un compost care ulterior este folosit în realizarea substratului vegetal utilizat în realizarea amenajărilor peisagistice;
 - **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 425 tone;**
- ⇒ **deșeuri nepericuloase (deșeu lemn):**
- deșeurile din lemn sunt deșeuri din care se poate recupera energie;
 - se folosesc la încălzirea serelor, acestea fiind arse în instalații menajere, pentru producerea căldurii;
 - frecvența de colectare este în funcție de lucrările efectuate în teren;
 - **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 230 tone.**

Gestionarea deșeurilor în cadrul Secției Salubritate Căi Publice:

- ⇒ **deșeuri stradale** rezultate din igienizarea spațiilor publice:
- sunt depozitate în coșuri stradale și eurocontainere și preluate ulterior de masinile societății și transportate spre eliminare către depozitul Albota;
 - igienizarea se efectuează zilnic;
 - **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 2.396,27 tone;**
- ⇒ **deșeuri hârtie și carton:**
- sunt colectate din piete și de la terți;
 - lunar se colectează 1000 Kg de deșeuri de hârtie și carton;
 - depozitarea se face în incinta societății, într-o cameră igienizată, betonată, prevăzută cu utilaj de balotat (capacitatea 80-100 kg);
 - valorificarea acestui deșeu se face lunar prin predarea către operatorii economici autorizați;
 - **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 10.307 kilograme;**
- ⇒ **deșeuri fier:**
- acestea rezultă din casarea mijloacelor fixe din cadrul societății;
 - sunt transportate pentru valorificare la centrul de colectare;
 - **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 24,22 tone;**
- ⇒ **deșeuri plastic:**
- **cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 143 kilograme.**

Gestionarea deșeurilor în cadrul Secției Piețe Asroalimentare:

În incinta fiecărei piețe sunt amenajate platforme betonate (țarcuri) prevăzute cu containere pentru colectarea selectivă a deșeurilor menajere. Toate categoriile de deșeuri sunt depozitate să nu afecteze mediul înconjurător în pubele de plastic, metal, saci, pubelele având capacitatea de 1,1 mc. Curățarea și igienizarea platformelor se face zilnic, în zilele cllduroase se spală cu jet de apă și detergent și apoi se presară var cloros. Ridicarea deșeurilor menajere se efectuează zilnic dimineața și dacă este necesar și în a doua parte a zilei de către operatorul de salubritate *Societatea Salubritate 2000 S.A.* în baza contractului nr.1702120.01.2021.

Deșeurile menajere sunt colectate temporar în containere și eliminate de societatea autorizată - *Societatea Salubritate 2000* - la depozitul autorizat - Rampa Albota. Cantitatea colectată în cursul anului 2021 a fost de 3420 tone.²⁶⁴

Pentru îndeplinirea obiectivului general, prevăzut în legea cadru privind deșeurile, respectiv ruperea legăturii între creșterea economică și impactul asupra mediului asociat gestionării deșeurilor, în *Planul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor* s-a stabilit ca obiectiv strategic în ceea ce privește deșeurile municipale: **”Reducerea cantității de deșeuri menajere și similare generate pe locuitor în anul 2025 cu cel puțin 10% raportat la anul 2019, respectiv reducerea indicelui de generare a deșeurilor menajere și similare de la 251 kg/locuitor/an în 2019 la 225 kg/locuitor/an în 2025”**.

Cuantificarea obiectivului la nivelul județului Argeș implică reducerea indicelui mediu de generare a deșeurilor municipale de la 263 kg/locuitor/an în 2019 la 249 kg/locuitor/an în 2025.

De asemenea, conform prevederilor *Directivei 199/31/CE privind depozitele de deșeuri*, așa cum a fost modificată în urma aprobării *Pachetului Economiei Circulare*, statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, până în anul 2035, **”totalul deșeurilor municipale eliminate prin depozitare este redus la 10% sau mai puțin din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate)”**.

Conform prevederilor directivei, la calculul cantității de deșeuri depozitate se iau în considerare următoarele categorii de deșeuri:

- ✓ *deșeurile rezultate din operațiuni de tratare înainte de reciclare sau alte forme de valorificare a deșeurilor municipale, cum ar fi sortarea sau tratarea mecano-biologică, care sunt apoi eliminate în depozite de deșeuri;*
- ✓ *deșeurile municipale care fac obiectul operațiunilor de eliminare prin incinerare și deșeurile produse în cadrul operațiunilor de stabilizare a fracției biodegradabile a deșeurilor municipale pentru a fi ulterior eliminate în depozite de deșeuri.*

Ținta aferentă acestui obiectiv este depozitarea a maxim 10% începând cu anul 2035, raportat la cantitatea totală de deșeuri municipale generate. Rezultă că, începând cu anul 2035, doar 12.210 tone de deșeuri municipale rezultate de pe teritoriul județului Argeș vor mai putea fi depozitate.²⁶⁵

Principalele probleme ale sistemului actual de gestionare a deșeurilor municipale cu impact asupra factorilor de mediu sunt:

²⁶⁴ Sursa: Date puse la dispoziție de S.C. Salpitflor Green S.A.

²⁶⁵ Sursa: *Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Argeș 2021 - 2025*

- ❖ Implementarea scăzută a colectării separate a deșeurilor reciclabile și biodegradabile conduce implicit la depozitarea preponderentă a deșeurilor, ceea ce reprezintă principala sursă de emisii de gaze cu efect de seră;
- ❖ Gestionarea deficitară a deșeurilor periculoase menajere și colectarea în amestec și depozitarea deșeurilor periculoase în depozitul de deșeuri municipale generează un impact semnificativ asupra factorilor de mediu, sol și apă, prin scurgerea și infiltrarea substanțelor periculoase;
- ❖ Gestionarea necorespunzătoare a uleiurilor uzate reprezintă o sursă importantă de poluare cu impact asupra solului, apelor și sănătății populației, ca urmare a caracterului nociv al acestora;
- ❖ Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate separat de la populație prin serviciul de salubritate sunt reduse;
- ❖ Cantitățile nevalorificate și eliminate prin depozitare au impact în principal asupra aerului și solului.

Problemele de mediu generate de nerezolvarea într-un termen rezonabil a aspectelor vulnerabile din domeniul gestionării deșeurilor sunt următoarele:

- ✓ poluarea aerului cu mirosuri neplăcute și cu suspensii antrenate de vânt (în zona depozitelor neconforme);
- ✓ poluarea cu nitrați, nitriți, substanțe organice și alte elemente poluante a apelor subterane;
- ✓ poluarea cu substanțe organice și suspensii a apelor de suprafață;
- ✓ consumarea unor cantități mari de resurse naturale neregenerabile;
- ✓ influențarea negativă a calității solului și subsolului de pe terenurile ocupate cu deșeuri și limitrofe depozitelor de deșeuri.

Prezenta strategie propune dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor:

- intensificarea accesării fondurilor europene pentru proiectele din acest domeniu;
- respectarea de către administrația publică locală a legislației din domeniul gestionării deșeurilor (cu accent pe colectarea selectivă);
- respectarea de către operatorii economici care desfășoară activități cu impact nesemnificativ a obligațiilor privind colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor;
- emiterea unui act normativ prin care să se extindă „sistemul - depozit” la mai multe tipuri de produse/mărfuri care după utilizare pot deveni deșeuri astfel încât sumele încasate din aplicarea acestuia să fie utilizate direct de către administrația publică locală pentru organizarea activității de colectare selectivă a deșeurilor;

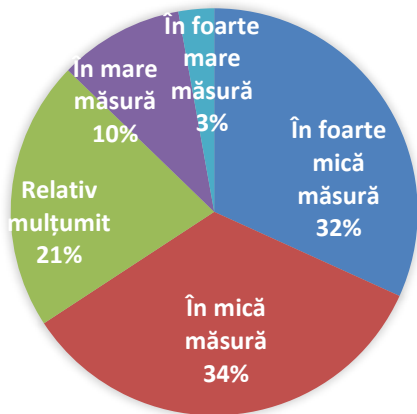
- lansarea unor programe naționale pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor mici, de exemplu cele ce privesc înființarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor;
- cointeresarea populației pentru colectarea selectivă prin aplicarea de către operatorii serviciilor de salubritate a unor tarife diferențiate pentru modul de colectare a deșeurilor (selectiv sau în amestec);
- creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, lucrând aproape cu sectorul de afaceri și cu unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile;
- promovarea valorificării deșeurilor din ambalaje;
- acordarea de facilități fiscale operatorilor economici care activează în domeniul colectării/valorificării acelor tipuri de deșeuri mai puțin atractive din punct de vedere al rentabilității economice;
- reducerea impactului produs de carbonul generat de deșeuri;
- încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate.

În urma analizării situației existente, **cele mai importante aspecte vulnerabile** care se încadrează în domeniul managementului deșeurilor municipale sunt:

- ▶ nivelul scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului;
- ▶ număr insuficient al punctelor de colectare selectivă a deșeurilor;
- ▶ inexistența unei strategii coerente în ceea ce privește gestionarea deșeurilor biodegradabile;
- ▶ lipsa din bugetele autorităților administrației publice locale a resurselor financiare pentru înființarea sistemelor de gestionare a deșeurilor și uneori slaba implicare a acestora în înființarea serviciilor de salubritate;
- ▶ apariția unor disfuncționalități în funcționarea lanțului „colectare - valorificare” a deșeurilor, datorate în principal inexistenței unor facilități fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.

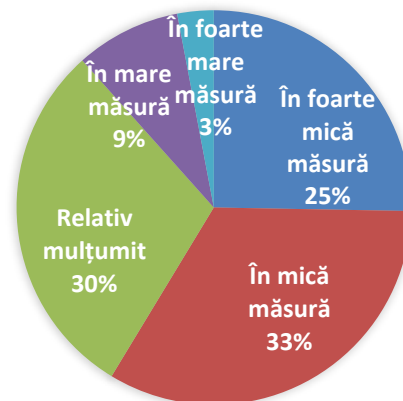
CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ]

Rezultatul sondajului realizat pe un eșantion de 1.309 persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **siguranța și ordinea publică în municipiul Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat mulțumite în mică și foarte mică măsură (861), respectiv relativ mulțumite (281) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (167 persoane).

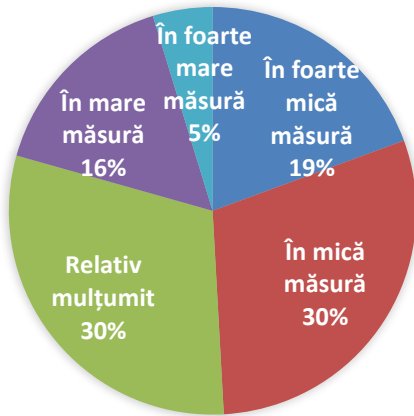
În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **transportul local de persoane în municipiul Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat mulțumite în mică și foarte mică măsură (768), respectiv relativ mulțumite (389) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (152 persoane).

CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [TRANSPORTUL LOCAL DE PERSOANE]

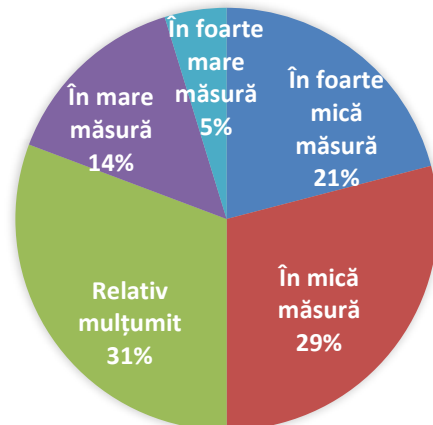
CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [FURNIZAREA APEI POTABILE]

În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **furnizarea apei potabile în municipiul Pitești** prezintă valori aproximativ egale ale persoanelor care s-au declarat relativ mulțumite (396) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (270), respectiv mulțumite în mică și foarte mică măsură (643 persoane).

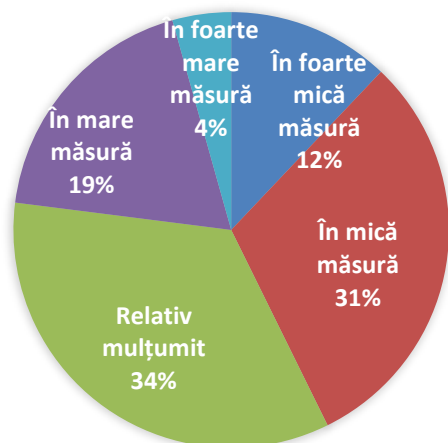
În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **asigurarea încălzirii centralizate în municipiul Pitești** prezintă valori egale ale persoanelor care s-au declarat mulțumite în mică și foarte mică măsură (654), respectiv relativ mulțumite (402) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (252 persoane).

CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [ASIGURAREA ÎNCĂLZIRII CENTRALIZATE]

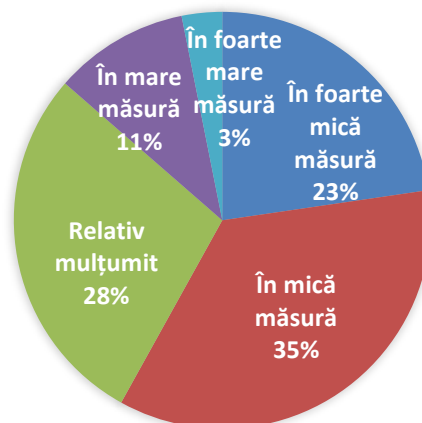
CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [ILUMINATUL PUBLIC]

În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **iluminatul public în municipiul Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat relativ mulțumite (449) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (301 persoane), respectiv mulțumite în mică și foarte mică măsură (559 persoane).

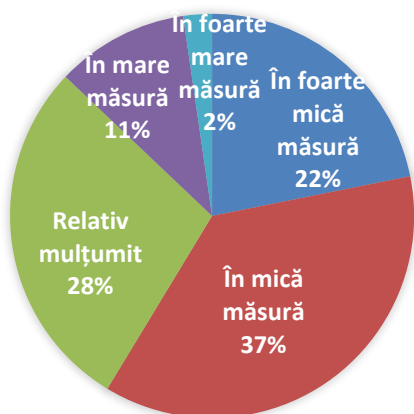
În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **întreținerea spațiilor verzi în municipiul Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat mulțumite în mică și foarte mică măsură (760), respectiv relativ mulțumite (371) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (178 persoane).

CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [ÎNȚREȚINEREA SPAȚIILOR VERZI]

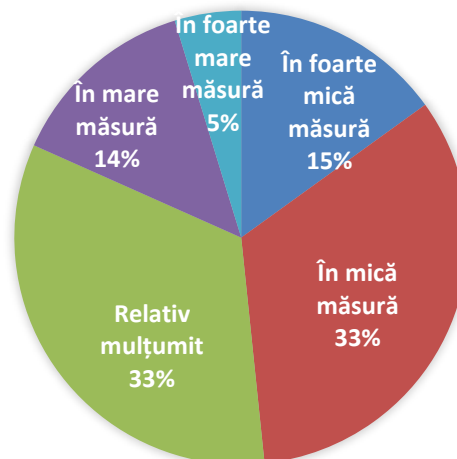
CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [CURĂȚENIA STRĂZILOR]

În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **curățenia străzilor în municipiul Pitești** prezintă cele mai mari valori ale persoanelor care s-au declarat mulțumite în mică și foarte mică măsură (768), respectiv relativ mulțumite (372) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (169 persoane).

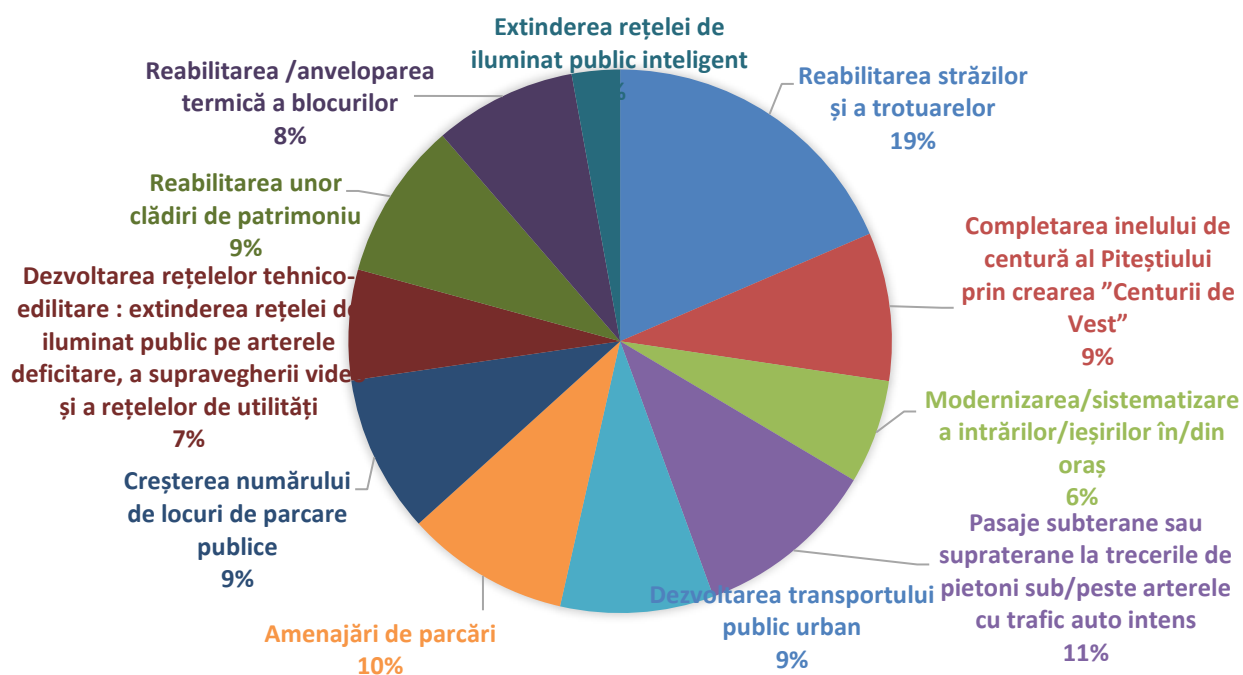
În ceea ce privește rezultatul sondajului realizat pe același eșantion de 1.309 de persoane în procesul de consultare publică a *SIDU a Mun. Pitești 2021-2027* relevă faptul că, gradul de mulțumire în ceea ce privește **ridicarea gunoiului în municipiul Pitești** prezintă valori aproximativ egale ale persoanelor care s-au declarat relativ mulțumite (436) și mulțumite în mare și foarte mare măsură (240 persoane), respectiv mulțumite în mică și foarte mică măsură (633 persoane).

CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE CALITATEA URMĂTOARELOR SERVICII PUBLICE? [RIDICAREA GUNOIULUI]

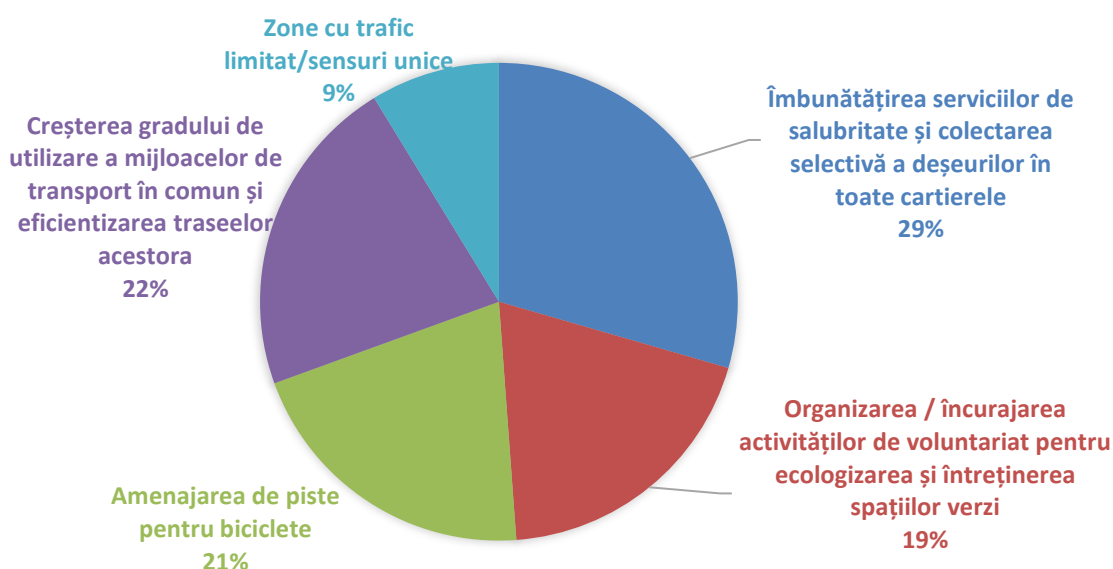

Privitor la dezvoltarea infrastructurii urbane, ce considerați a fi prioritar pentru următoarea perioadă de timp?

Care sunt, în opinia dumneavoastră, prioritățile pentru dezvoltarea inițiativelor verzi ?

6.4.1. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
ALIMENTAREA CU APĂ	
Profil Zona Urbană Funcțională Pitești	
În ceea ce privește gradul de alimentare cu apă potabilă la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești, nu toate localitățile beneficiază de acces la sistemul de alimentare cu apă potabilă	Obținerea de fonduri cu scopul branșării tuturor locuințelor din Zona Urbană Funcțională Pitești la sistemul de alimentare cu apă potabilă
În localitățile conectate la sistemul centralizat de apă potabilă din Zona Urbană Funcțională Pitești procentul de deservire nu este de 100%	În scopul deservirii tuturor locuințelor din cadrul localităților ce formează Zona Urbană Funcțională Pitești sunt necesare proiecte de modernizare și extindere a capacității de deservire din cadrul sistemului cu alimentare apă potabilă (mărirea lungimii conductelor)
Profil Municipiul Pitești	
Starea precară a conductelor de apă	Necesitatea proiectelor de reabilitare și modernizare a sistemului de alimentare cu apă potabilă din cadrul Municipiului Pitești
Accesul la sistemul de alimentare cu apă a locuitorilor din noile cartiere rezidențiale	Se impun investiții pentru extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă în toate cartierele Municipiului Pitești în vederea atingerii unui grad de conectare de 100%
CANALIZAREA APELOR UZATE	
Profil Zona Urbană Funcțională Pitești	
În mediul urban din ZUF, gradul de racordare al populației la rețeaua de canalizare existentă este de doar 82%, iar în mediul rural aceasta este de doar 43% (în Comunele Băbana și Oarja sistemul de canalizare a apelor uzate este inexistent)	Obținerea de fonduri cu scopul branșării în proporție de 100% a tuturor locuințelor din Zona Urbană Funcțională Pitești la sistemul de canalizare
Existența a doar 3 stații de epurare (Pitești, Costești și Bradu) care deservesc localitățile din ZUF Pitești	Se impun investiții pentru construirea de stații de epurare care să asigure nevoile actuale ale locuitorilor din ZUF Pitești
Profil Municipiul Pitești	
Reducerea lungimii rețelei de canalizare în municipiul Pitești	Asigurarea nevoilor actuale ale locuitorilor din Municipiul Pitești prin creșterea gradului de conectare a locuințelor la sistemul de canalizare
Instalațiile existente în stația de epurare sunt în stare precară și subdimensionate în raport cu cantitățile de nămol generate în prezent în stație	Investiții pentru îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare printr-o exploatare corespunzătoare conform

	prevederilor regulamentelor de funcționare, întreținere și exploatare
ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE	
Profil Zona Urbană Funcțională Pitești	
La nivelul ZUF Pitești, comunele Băbana, Budeasa și Oarja nu dețin sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale	Deservirea cu gaze naturale a tuturor locuințelor din cadrul ZUF Pitești, prin obținerea de finanțări de către operatorii locali în scopul extinderii sistemului centralizat de gaze naturale
Profil Municipiul Pitești	
Doar în municipiul Pitești nivelul mediu anual de consum de gaze pe cap de locuitor se situează peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național	Investiții în extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale care să conducă la creșterea consumului pentru uz casnic
ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	
Profil Zona Urbană Funcțională Pitești	
La nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești energia termică în sistem centralizat este distribuită doar în municipiul Pitești și comunele Bascov și Mărăcioneni, în restul localităților neexistând sistem centralizat de alimentare cu energie termică	Extinderea rețelei de energie termică cu scopul satisfacerii nevoilor actuale ale locuitorilor și reducerii gazelor cu efect de seră
Profil Municipiul Pitești	
Sistemul de alimentare cu energie termică al Municipiului Pitești se încadrează într-o zonă de mijloc privind eficiența energetică	Modernizarea și eficientizarea transportului agentului termic pentru a reduce pierderile de randament
Grad de uzură al rețelelor de transport de 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea de investiții necesare atingerii procentului de 100% a rețelelor de transport reabilitate • Continuarea proiectelor de reabilitare a rețelelor termice și prin retehnologizarea echipamentelor energetice, măsuri menite să reducă avariile din sistem și implicit pierderile de agent termic, dar și timpul de discontinuitate în alimentare a consumatorilor
Doar 19.350 apartamente din municipiul Pitești racordate la SACET, rezultând un grad de branșare mult redus (34,55%), pe fondul reducerii consumului de energie termică de la an la an	Rebranșarea unor consumatori industriali și casnici care și-au instalat surse proprii, contorizarea de branșament și contorizarea individuală, care să ducă la reducerea consumului de resurse

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ ȘI ILUMINAT PUBLIC

Profil Zona Urbană Funcțională Pitești

La nivelul municipiilor și orașelor din județul Argeș, ponderea locuințelor dotate cu instalație electrică este de 99,7%, iar în zona rurală se înregistrează o proporție de 98,7%

Necesitatea satisfacerii nevoilor actuale ale locuitorilor prin alimentarea tuturor gospodăriilor din Zona Urbană Funcțională Pitești cu energie electrică

Profil Municipiul Pitești

Continuarea modernizării rețelei de iluminat public prin schimbarea corpurilor de iluminat eficiente energetic, care să nu genereze costuri ridicate de mentenanță și operare pentru municipalitate și totodată un volum mare de emisii de CO₂

Necesitatea modernizării sistemului de energie electrică și iluminat public în vederea asigurării accesului populației la infrastructură energetică durabilă

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor municipale se realizează într-o proporție redusă

- Îmbunătățirea/dezvoltarea unui sistem integrat de colectare și transport a deșeurilor prin extinderea sistemului de colectare a deșeurilor;
- Extinderea sistemelor de colectare a deșeurilor municipale în mediul rural - arie de acoperire minim 90%

Implementarea sistemului de colectare a deșeurilor voluminoase de la populație; Valorificarea potențialului util și/sau energetic a deșeurilor voluminoase; Încurajarea agenților economici care doresc să colecteze deșeuri voluminoase contra unei compensații financiare acordată deținătorului

- Încurajarea tratării deșeurilor în vederea valorificării (materiale și energetice), diminuării caracterului periculos și diminuării cantităților de deșeuri eliminate final;
- Promovarea tratării deșeurilor în vederea asigurării unui management ecologic rațional;
- Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și a sănătății umane

Realizarea unei rețele de colectare uleiuri uzate care să cuprindă puncte de colectare în fiecare UAT din ZUF Pitești

- Creșterea gradului de colectare a uleiurilor uzate de la utilizatori/populație;
- Eliminarea pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății și mediului

Atingerea obiectivului global de reciclare de 55%, a obiectivului global de valorificare de 60%, a obiectivelor de reciclare de 22,5% din greutate pentru plastic și a obiectivelor de reciclare de 60% din greutate pentru sticlă (obiective propuse pentru perioada 2019-2022)

- Creșterea gradului de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje;
- Creșterea cantităților de deșeuri de ambalaje colectate, precum și a eficienței colectării separate a acestora.

Colectarea separată a deșeurilor pe tip de material și periculoase sau nepericuloase;

Gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și a sănătății umane

Tratarea deșeurilor periculoase în vederea eliminării; Crearea de capacități de tratare și valorificarea deșeurilor din demolări nepericuloase (cărămizi, țigle, blocuri de beton, etc.); Eliminarea corespunzătoare a deșeurilor care nu pot fi valorificate;

Organizarea valorificării agricole a nămolului necontaminat de la stațiile de epurare orășenești

Asigurarea, în măsura posibilităților, a recuperării și utilizării ca fertilizant sau amendament agricol a nămolurilor ce corespund calității stabilite în cerințele legale

Implementarea incinerării nămolurilor de epurare după elaborarea studiilor de fezabilitate de către companiile de ciment

Deshidratarea și pre-tratarea în vederea eliminării prin incinerare în cuptoarele din fabricile de ciment.

7. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU

Amenințarea creată de schimbările climatice necesită o tranziție rapidă a societăților noastre cu emisii excesive de carbon către o economie mai sobră, mai durabilă și mai echitabilă. Schimbările se vor referi la toate domeniile: politic, economic, social, societal, de mediu, de sănătate, climatic etc. și necesită o conducere curajoasă și orientată spre viitor cu o responsabilitate comună a tuturor nivelurilor de guvernanță.

În martie 2020, Consiliul European a adoptat, în numele UE și al statelor sale membre, *Strategia de dezvoltare pe termen lung a UE privind obținerea unui nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră*. Aceasta urmează să fie transmisă *Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC)*, astfel cum prevede *Acordul de la Paris*.

Strategia UE reamintește angajamentul deplin al UE și al statelor sale membre față de *Acordul de la Paris* și față de obiectivele sale pe termen lung. Strategia menționează susținerea exprimată de Consiliul European, astfel cum se reflectă în concluziile reuniunii sale din 12 decembrie 2019, pentru **obiectivul creării, până în 2050, a unei UE neutre din punct de vedere climatic**. UE și statele sale membre au convenit să realizeze și pun în practică o transformare socială și economică ambițioasă; prin aceasta, ele își propun să servească drept inspirație pentru acțiuni climatice la nivel mondial și să arate că tranziția către neutralitatea climatică nu este doar un obiectiv imperios, ci și unul fezabil și de dorit ²⁶⁶.

Un alt document strategic - *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030* - face apel la conștientizarea importanței mediului, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropoc. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om - mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropoc durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

²⁶⁶ Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/03/05/climate-change-council-adopts-eu-long-term-strategy-for-submission-to-the-unfccc/>

Un mediu curat este esențial pentru sănătatea umană și bunăstare. Totuși, interacțiunile dintre mediu și sănătatea umană sunt extrem de complexe și dificil de evaluat. Aceasta face ca utilizarea principiului precauției să fie extrem de utilă.

Cele mai cunoscute impacturi asupra sănătății se referă la poluarea aerului înconjurător, la calitatea proastă a apei și la igiena insuficientă. Se cunosc mult mai puține despre impacturile substanțelor chimice periculoase asupra sănătății. Zgomotul reprezintă o problemă emergentă de sănătate și de mediu. Schimbările climatice, diminuarea stratului de ozon, pierderea biodiversității și degradarea solului pot afecta, de asemenea, sănătatea umană.

În Europa, preocupările majore privind sănătatea în legătură cu mediul sunt legate de poluarea aerului în interior și în exterior, calitatea inferioară a apei, igiena precară și produsele chimice periculoase.²⁶⁷

Municipiul Pitești poate fi calificat ca prezentând probleme specifice rezultate din activitatea industrială. Există și alte aspecte deranjante precum poluarea produsă de depozitarea deșeurilor în locuri neamenajate sau transportul rutier. Totuși situația în acest domeniu este una rezonabilă, problema principală fiind cea a conservării stării mediului înconjurător.

Prezentarea detaliată a fiecărui factor de mediu pentru municipiul Pitești este surprinsă în subcapitolele următoare.

7.1. REȚEAUA DE SPAȚII VERZI

Regimul spațiilor verzi este legiferat prin *Legea nr.24/2007* privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, dar și prin prevederi cuprinse în O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată prin *Legea nr. 265/2006*.

Prin implementarea prevederilor legale, autoritățile administrației publice locale asigură cadrul pentru îndeplinirea următoarele **obiective**:

- ▶ *protecția și conservarea spațiilor verzi pentru menținerea biodiversității lor;*
- ▶ *menținerea și dezvoltarea funcțiilor de protecție a spațiilor verzi privind apele, solul, schimbările climatice, menținerea peisajelor în scopul ocrotirii sănătății populației, protecției mediului și asigurării calității vieții;*

²⁶⁷ Sursa: Agenția Europeană de Mediu - <http://www.eea.europa.eu>

- ▶ regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;
- ▶ elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor;
- ▶ identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;
- ▶ extinderea suprafețelor ocupate de spații verzi, prin includerea în categoria spațiilor verzi publice a terenurilor cu potențial ecologic sau socio-cultural.

Pentru realizarea acestor obiective și pentru asigurarea integrității elementelor cadrului natural, conservării, protejării și dezvoltării spațiilor verzi este necesar să fie luate următoarele **măsuri**:

- ✓ crearea unor strategii locale coerente și a unui program concret pentru asigurarea, din terenul intravilan, a unei suprafețe de spațiu verde de minimum 26 m²/locuitor;
- ✓ inventarierea tuturor suprafețelor de spații verzi și realizarea Registrului local al spațiilor verzi la nivelul localităților urbane;
- ✓ interzicerea schimbării destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism;
- ✓ interzicerea reducerii suprafețelor ori a strămutării spațiilor verzi, indiferent de regimul juridic al acestora;
- ✓ menținerea integrității spațiilor verzi și a cadrului natural, prin respectarea regulamentelor de urbanism avizate de autoritățile pentru protecția mediului;
- ✓ respectarea cerințelor urbanistice privind dimensionarea spațiilor verzi cu rol decorativ și de protecție în procesul de proiectare și realizare a construcțiilor de orice tip;
- ✓ abordarea unitară a cerințelor de extindere și conservare a spațiilor verzi prin elaborarea de către administrația publică locală a unui regulament de administrare a spațiilor verzi;
- ✓ instituirea măsurilor de pază și protecție a spațiilor verzi în vederea prevenirii și combaterii distrugerilor și degradărilor;
- ✓ identificarea zonelor urbane deficitare în spații verzi și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;
- ✓ instituirea măsurilor de regenerare, extindere și ameliorare compoziției și a calității spațiilor verzi;
- ✓ elaborarea unei proceduri de intervenție pentru toaletări de coroane, respectiv de tăiere a arborilor din spațiile verzi.

În ansamblu, distribuția spațiilor verzi în localitățile și orașele din Sud Muntenia este diversă în județele din regiune. În 7 din cele 48 orașe ale regiunii (Ștefănești, Costești, Fierți-Târg, Țândărei, Comarnic, Budești și Bolintin Vale) suprafața spațiilor verzi înregistrează valori foarte mici, sub 5 m²/locuitor. Un singur oraș (Ploiești) dispune de transport public ecologic (tramvaie și troleibuze).

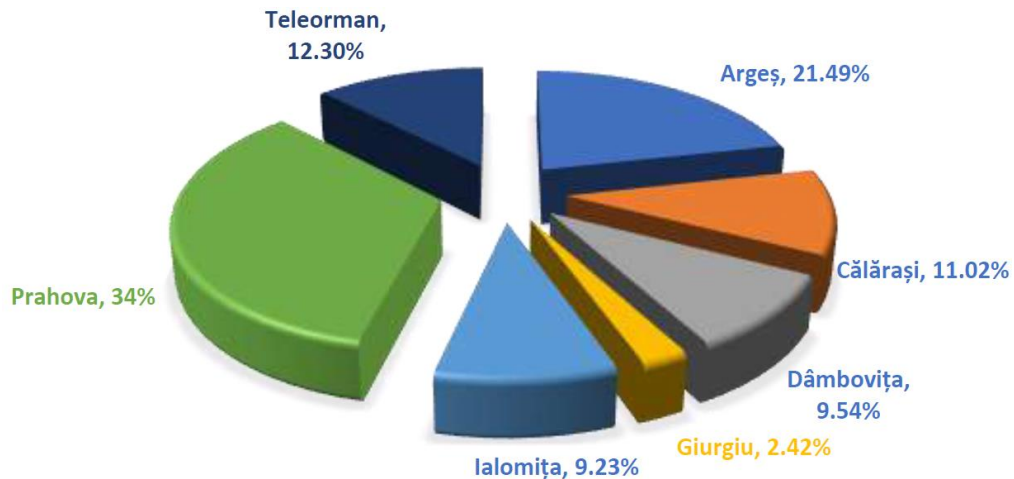

Fig. 7.1. Distribuția spațiului verde din municipiile și orașele localizate în Regiunea Sud Muntenia, în anul 2019 ($m^2/locuitor$)²⁶⁸

Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată cu modificările și completările ulterioare, prevede obligația administrațiilor locale ca datele și informațiile cuprinse în *Registrul local al spațiilor verzi* să fie verificate periodic, astfel încât acesta să corespundă cu realitatea din teren. Astfel, prevederile legislației din domeniul spațiilor verzi au fost incluse de Primăria Municipiului Pitești în regulamentele UTR-urilor cuprinse în *Planul Urbanistic General al Municipiului Pitești*, asigurându-se astfel cadrul legal pentru menținerea și extinderea suprafețelor ocupate de acestea.

Potrivit datelor primite din teritoriu, suprafața teritoriului administrativ al municipiului Pitești (4.095,12 ha) se împarte în 1.372 ha pentru extravilan și 2.722,23 ha pentru intravilan. În ceea ce privește **suprafața spațiilor verzi**, acestea sunt situate pe terenuri aparținând domeniului public și privat al municipiului Pitești. Astfel, potrivit *Anexei 2 - Raport structură spații verzi* - parte integrantă din *HCL nr. 442/2018 de aprobare a documentației actualizate a "Registrului spațiilor verzi din Municipiul Pitești"* - **suprafața zonei verzi aparținând domeniului public al municipiului Pitești este de aproximativ 361 de hectare.**

Spațiile verzi din intravilanul Municipiului Pitești se compun din următoarele tipuri de terenuri:

- ❖ spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate, zone condominiu;
- ❖ spații verzi publice de folosință specializată:
 - zone ambientale și de agrement;
 - spații verzi aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, instituții, edificii de cult, cîrnitire;

²⁶⁸ Sursa: *Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială Sud - Muntenia 2021 - 2027*

- ❖ spații verzi pentru agrement: baze de agrement și baze sportive;
- ❖ spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă;
- ❖ culoare de protecție față de infrastructura tehnică;
- ❖ păduri (de agrement);
- ❖ pepiniere și sere.

Astfel, în concordanță cu datele furnizate de *Primăria Municipiului Pitești*, **structura spațiului verde** este cea prezentată în tabelul următor:

Tab. 7.1. Situația suprafețelor verzi din Municipiul Pitești, în anul 2018 ²⁶⁹

Arii verzi	Suprafața (ha)	Procent (%)
Parcuri și grădini	42,9228	11,87
Scuaruri	1,4749	0,41
Zone verzi locuințe condominiu	94,9998	26,27
Zone verzi specializate	35,4235	9,79
Pepiniere /sere	11,8599	3,28
Baze de agrement și sportive	6,2233	1,72
Protecție ape	0,0000	0
Aliniamente infrastructură	19,2685	5,33
Păduri de agrement	149,5193	41,34
TOTAL	361,6921	100

În tabelul următor prezentăm datele furnizate de *Primăria Municipiului Pitești* cu privire la **repartiția aleilor și zonelor verzi din cadrul parcurilor și grădinilor**:

Tab. 7.2. Date privind repartiția aleilor și spațiilor verzi din parcuri și grădini ²⁷⁰

Nr. crt.	Suprafață Totală (ha)	Suprafața (ha)	Procent (%)
1.	Suprafață alei (DR)	8,0898	14,36
2.	Suprafață zonă verde (SV+AF+ZC+PD)	42,9228	76,17
3.	Alte suprafețe	5,3387	9,47
	TOTAL	56,3513	100

²⁶⁹ Sursa: Registrul spațiilor verzi din Municipiul Pitești, anul 2018

²⁷⁰ Sursa: Registrul spațiilor verzi din Municipiul Pitești, anul 2018

În ceea ce privește spațiile de joacă pentru copii, în prezent există un număr de 61 zone în care există amenajate locuri de joacă, în suprafață de 20.204,54 mp, amplasate în cartierele municipiului Pitești.

Tab. 7.3. Suprafața spațiilor de joacă din Municipiul Pitești ²⁷¹

Nr. Crt.	Denumirea/locația locului de joacă	Suprafața loc de joacă (mp)	Anul modernizării	Stare mobilier
1.	BL.840-841 LIDL, cartier Prundu	432	2020	Foarte bună
2.	BL.821, bd.Petrochimiștilor, cartier Prundu	115	2020	Foarte bună
3.	Parc Prundu - bl.82, bd.Petrochimiștilor, cartier Prundu	304	2018	Bună
4.	Parc Prundu - fântâna arteziană, bd.Petrochimiștilor, cartier Prundu	210	2015	Bună
5.	Școala generală nr.8-bl.87 A, bd.Frații Golești, cartier Prundu	150	2014	Bună
6.	BL.B 10-B 11, str.Petru Poni, cartier Prundu	120	2014	Bună
7.	BL.814-815, str.H.C.C, cartier Prundu	132	2014	Bună
8.	BL.816-817 str.H.C.C, cartier Prundu	195	2022	Foarte bună
9.	BL.827A- str.Cornel Chiriac, cartier Prundu	195	2022	Foarte bună
10.	BL.P30-P31, str.Petru Rareș, cartier Tudor Vladimirescu	425	Prevăzut pentru 2022	Mobilier vechi
11.	BL.P22-23; P29, str. Petru Rareș, cartier Tudor Vladimirescu	433	2019	Foarte bună
12.	BL.19-20, Calea București, cartier Centru	400	2016	Bună
13	Parc Finanțe, bd.Republicii, cartier Centru	451	2017	Bună
14.	Parc 1907-Grădina Publică, bd. Republicii, cartier Centru	180	Nereabilitat	Bună

²⁷¹ Sursa: Administrația Domeniului Public (ADP) Pitești

15.	Expo Parc, Aleea Parcului, cartier Centru	490	2017	Bună
16.	BL.12-13, str.Livezilor, cartier Centru	405	2017	Bună
17.	BL.5 , str.Independenței, cartier Războieni	132	2014	Bună
18.	BL.H4, str.Burebista, cartier Războieni	644,52	2018	Bună
19.	BL.C9, str.Oituz, cartier Războieni	255	2017	Bună
20.	BL.C4, str.Deceneu, cartier Războieni	588	2014	Bună
21.	BL.C18-Centrofarm, str.Nicolae Teohari, cartier Banat	152,17	2018	Bună
22.	Bl.D17-str. Exercițiu -Zeus, cartier Banat	70	Nereabilitat	Mobilier vechi
23.	BL.Z3-Z4, str.Dacia, cartier Banat	240	2019	Bună
24.	BL.815-816-817, str.Turda-Liceul Barbu, cartier Banat	179	2018	Bună
25.	BL.30, str.Bibescu Vodă-Poșta Veche, cartier Craiovei	225	2015	Bună
26.	BL.P4, str.Bibescu Vodă, cartier Craiovei	416	2016	Bună
27.	Parc Tineretului, str. Tineretului, cartier Craiovei	765	Nereabilitat	Mobilier vechi
28.	BL.25-30, str.Exercițiu, cartier Craiovei	311,63	2018	Bună
29.	BL.2, str.Mărășești, cartier Mărășești	250	2014	Bună
30.	Grota, str.Trivale, cartier Trivale	370	2019	Foarte bună
31.	BL.18-23, str.Frasinului, cartier Trivale	835	2017	Foarte bună
32.	Grădina Zoologică, cartier Trivale	600	2019	Bună
33.	BL.PS, bd.Libertății, cartier Trivale	252	2016	Bună
34.	Parc Făget, str. Florian Becescu, cartier Trivale	234	Nereabilitat	Mobilier vechi

35.	<i>BL.42-43, Calea Drăgășani, cartier Trivale</i>	220	Nereabilitat	Mobilier vechi
36.	<i>BL.G1-Școala nr.13, str.Eugen Lovinescu, cartier Trivale</i>	153	2017	Bună
37.	<i>BL.50-51, Aleea Voinicilor, cartier Trivale</i>	320	2019	Mobilier vechi
38.	<i>Școala nr.12, str.Bradului, cartier Trivale</i>	384	2022	Foarte bună
39.	<i>Palatul Copiilor-str.Trivale, cartier Trivale</i>	381	2019	Bună
40.	<i>BL.02 , str. Făgăraș, cartier Nord</i>	363	Nereabilitat	Mobilier vechi
41.	<i>BL.E4, str. Făgăraș, cartier Nord</i>	506	Nereabilitat	Mobilier vechi
42.	<i>BL.C3, str.Carpați, cartier Nord</i>	160	2015	Bună
43.	<i>BL.E2-E3, str.Făgăraș, cartier Nord</i>	200	Prevăzut pentru 2022	Mobilier vechi
44.	<i>BL. E1-E2, str.Făgăraș (Calea Bascovului), cartier Nord</i>	629,2	2018	Bună
45.	<i>BL.L1, bd.Nicolae Bălcescu, cartier Nord</i>	496	2020	Bună
46.	<i>AGIP-parcare supraterană, str.Mircea Eliade, cartier Nord</i>	180	Prevăzut pentru 2022	Mobilier vechi
47.	<i>BL.P10, str.Eremia Grigorescu, cartier Nord</i>	143,37	2018	Mobilier vechi
48.	<i>BL.P10A ,str.Constantin Rădulescu Motru- PT905, cartier Găvana II</i>	500	2020	Bună
49.	<i>Parc Lumina, bd.1 Decembrie 1918, cartier Găvana II</i>	238	Nereabilitat	Mobilier vechi
50.	<i>BL.014, str.Alunului-PT903, cartier Găvana II</i>	520	2015	Mobilier vechi
51.	<i>BL.A31, str.Paltinului, cartier Găvana II</i>	476	2017	Bună
52.	<i>BL.S2, bd.Nicolae Bălcescu-stație auto, cartier Găvana II</i>	216	Nereabilitat	Mobilier vechi
53.	<i>BL.T7, str.Balotești, cartier Găvana II</i>	296,65	2018	Bună
54.	<i>BL.S1A-Big, cartier Găvana II</i>	108	Nereabilitat	Bună

55.	<i>BL.P8-P8A, str.Gârlei, cartier Găvana II</i>	484	<i>Nereabilitat</i>	Bună
56.	<i>BL.B1, str.Carol Davila-Centru Socializare, cartier Găvana III</i>	227	<i>2020</i>	Bună
57.	<i>BL.B4, str.Gheorghe Ionescu Gian, cartier Găvana III</i>	500	<i>2020</i>	Bună
58.	<i>BL.B7, str.Gheorghe Ionescu Gion - Clubul Pensionarilor, cartier Găvana III</i>	154	<i>2020</i>	Bună
59.	<i>BL.A8-A9, str.Gheorghe Ionescu Gian, cartier Găvana III</i>	388	<i>2017</i>	Bună
60.	<i>BL.M7, str.Carol Davila, cartier Găvana III</i>	325	<i>Nereabilitat</i>	Mobilier vechi
61.	<i>BL.C5-C6-C7, str.Gheorghe Ionescu Gion, cartier Găvana III</i>	480	<i>Nereabilitat</i>	Mobilier vechi
TOTAL		20.204,54		

La ora actuală, spațiile de joacă au echipamente în stare bună și veche, unele dintre acestea fiind modernizate și reabilitate în ultima perioadă. De menționat faptul că, în anumite spații de joacă este necesar a se face completări cu elemente care în prezent sunt deteriorate și lucrări de vopsire și reparații la unele dintre componente.

Pentru limitarea pe viitor a presiunii antropice asupra spațiului verde existent, este necesară reglementarea normelor privind lucrările tehnico-edilitare pe domeniul public și privind eliminarea suspensiilor și noxelor, prin HCL, în baza legislației specifice pentru o dezvoltare zonală din perspectiva conservării naturii și echilibrului ecologic.

Municipiul Pitești nu este afectat de eroziuni și alunecări de teren active, singura problemă fiind inundarea unor terenuri din diferite zone ale orașului atunci când cantitatea de apă/precipitații crește.

7.2. CALITATEA APEI

7.2.1. Resursele de apă

Noua strategie și politică europeană în domeniul gospodăririi apelor - *Directiva Cadru 60/2000/CEE în domeniul apei* - constituie o abordare nouă în domeniul gospodăririi apelor, bazându-se pe principiul bazinal și impunând termene stricte pentru realizarea programului de măsuri.

Apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și pentru societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Bună gospodărire a apei prezintă o importanță deosebită în condițiile în care resursele de apă ale României sunt relativ reduse, în timp ce în alte țări din Europa aceste rezerve sunt, în medie, de 2,5 ori mai mari.

Resursele naturale de apă reprezintă rezervele de apă de suprafață și subterane ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursa naturală este cantitatea de apă exprimată în unități de volum acumulată în corpuri de apă, într-un interval de timp dat, în cazul de față în cursul anului 2019. Resursa teoretică este dată de stocul mediu anual reprezentând totalitatea resurselor naturale de apă atât de suprafață cât și subterane.

Resursele de apă de suprafață ale României provin din 2 categorii de surse, respectiv: **râurile interioare (inclusiv lacurile naturale) și Fluviul Dunărea**.

Pentru utilizatorii din România ponderea principală în asigurarea resursei necesare o au **râurile interioare**. Lacurile naturale au volume reduse de apă, cu excepția lacurilor litorale din sistemul lagunar Razelm - Sinoe care, deși dispun de volume apreciabile, au apă salmastră datorită legăturilor cu apele Mării Negre. **Fluviul Dunărea**, deși deține întâietatea în ceea ce privește volumul total al resursei, fiind situat excentric față de teritoriul național, este mai puțin folosit ca sursă de apă utilizabilă. Până în prezent singura utilizare a resursei de apă oferită de Dunăre a fost în domeniul agricol (pentru irigații).

Resursele de apă subterană reprezintă volumul de apă care poate fi extras dintr-un strat acvifer, deci volumul de apă exploatabilă. Rezervele de apă subterană reprezintă volumul de apă gravitațională înmagazinată într-o anumită perioadă într-un acvifer sau rocă magazin, depind exclusiv de datele volumetrice și se exprimă în unități de volum (de regulă, în m³).

Resursele totale de apă subterană din România au fost estimate la 9,68 mld. m³/an, din care 4,74 mld. m³/an apele freatice și 4,94 mld. m³/an de apă subterană de adâncime, reprezentând circa 25% din apa de suprafață.

Rețeaua hidrografică a regiunii Sud - Muntenia este formată din cursurile de apă și lacurile situate pe teritoriile administrate de **Administrația Bazinală de Apă Argeș - Vedea și Administrația Bazinală de Apă Slobozia - Ialomița**.

Cel mai important curs de apă din regiunea Sud-Muntenia este Fluviul Dunărea care străbate județele Călărași, Giurgiu (pe o distanță de 76 km) și Teleorman (pe o distanță de 87 km).

Județul Argeș beneficiază de o bogată rețea hidrografică ce **cuprinde bazinele hidrografice ale Argeșului** și afluenții săi Vâlsan, Râul Doamnei, Bratia, Râul Târgului, Argeșelul, ale Oltului, cu afluentul sau Topolog, **și ale Vedei**. Cel mai mare colector este Râul Argeș, care drenează partea de nord și nord-vest a județului și care îl străbate pe o lungime de 140 km. La ieșirea din spațiul argeșean însumează un debit de aproximativ 35 m³/s.

Resursele teoretice de apă de suprafață din spațiul hidrografic Argeș - Vedea sunt de 2.365 milioane m³. Acestea sunt distribuite total inegal între bazinele hidrografice (Argeș - 1960, Vedea - 363 și Călmățui - 42). Apa de suprafață reprezintă circa 72% din totalul resurselor teoretice din acest spațiu hidrografic.

Având în vedere gradul ridicat de amenajare al bazinului Argeș (circa 70%), acesta dispune și de cele mai mari resurse utilizabile, respectiv aproape 1.672 milioane m³.

Bazinul hidrografic al Argeșului are un grad înalt de utilizare a resurselor de apă, indicele specific de utilizare fiind de cca. 600 m³/locuitor/an numai din surse de suprafață. Acest lucru este favorizat și de prezența unor importante orașe care concentrează mari consumatori industriali și cu o populație numeroasă: municipiile **Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș. Râul Argeș**, împreună cu afluenții săi, **formează unul dintre cele mai importante bazine hidrografice ale țării, având în vedere potențialul hidroenergetic și alimentările cu apă a centrelor populate și industriale, precum și irigarea terenurilor agricole**. Acesta are o lungime de 350 km având izvoarele sub creasta Munților Făgăraș, de unde izvorăsc cele două râuri Capra și Buda, care prin unirea lor dau naștere râului Argeș.

Pe cursul superior al râului Argeș s-a construit un **sistem hidroenergetic constituit din 17 hidrocentrale** (*Argeș, Cerbureni, Oești, Albești, Curtea de Argeș, Zigoneni, Băiculești, Budeasa, Merișani, etc.*). Valea superioară a râului Argeș se încadrează într-o zonă turistică deosebită, străbatută de *Șoseaua națională Transfăgărașan*. Afluenți principali: *Vâlsan, Râul Doamnei, Sabar, Dâmbovița, Neajlov*.

Pentru a crește gradul de utilizare complexă a resurselor hidrografice ale Argeșului a fost gândită o amenajare a acestui râu, care să satisfacă următoarele cerințe:

- ⇒ *alimentări cu apă potabilă pentru populație și industrie;*
- ⇒ *irigații, combaterea eroziunii solului, piscicultură;*

- ⇒ prevenirea inundațiilor;
- ⇒ producerea energiei electrice;
- ⇒ baze sportive și de agrement, și chiar navigație pe sectorul inferior.

În acest scop, au fost demarate, încă din anul 1960, ample lucrări de regularizare și amenajare a cursului acestui râu, precum și a afluenților săi mai importanți. Schema de amenajare a râului Argeș a fost concepută pentru a satisface, din punct de vedere energetic, următoarele cerințe:

- ✓ utilizarea maximă a resurselor hidroenergetice;
- ✓ realizarea de centrale hidroelectrice de mare putere, cu regim de funcționare la vârf.

Pentru atingerea acestor obiective, s-a realizat un lac de acumulare important (465 mil. m.c. apa) - **Lacul Vidraru** - de care beneficiază întreaga cascadă de centrale hidroelectrice din aval. Pentru a putea utiliza la întreaga capacitate acumulare Vidraru, au fost făcute lucrări de captare a unor afluenți ai Argeșului (Râul Doamnei, Vâlsan, Limpedia, V. lui Stan) și chiar a unui afluent al Oltului (Râul Topolog). Aceste aducțiuni secundare însumează zeci de kilometri de canale, tunele, conducte, precum și alte construcții hidrotehnice.

Bazinul hidrografic Vedea este într-o situație opusă, având resurse de suprafață reduse și nu dispune de lucrări hidrotehnice, astfel că asigurarea alimentărilor cu apă este făcută în exclusivitate din surse subterane.

De asemenea, **lacurile domină județul**, aici regăsindu-se o mare varietate de **lacuri naturale și artificiale**.

În zona montană înaltă se află **20 de lacuri glaciare** (Capra, Călțun, Buda, Podul Giurgiului, Paltinu). **Cel mai mare lac antropoc din județ este Vidraru**, cu o suprafață totală de 870 ha și o adâncime de 155 m. **Alte lacuri antropice** importante sunt lacurile de acumulare de pe râul Argeș, ce dispune de un bazin hidrografic de 12.500 km², din care valorificați sunt aproximativ 745 km² (**Oești, Albești**). **Lacurile Vâlcelele și Budeasa** se numără printre cele mai mari după Lacul Vidraru. În sudul județului **iazurile naturale din Piemontul Cotmenei** ca și cele create de om pe râurile de șes reprezintă atracții pentru pescarii sportivi. În Subcarpații Getici, la Nucșoara, există **Lacul Învârtita, format pe gips, singurul** de acest fel **cunoscut în țară**, având o suprafață de 2,2 ha și adâncime maximă de 5 m. De asemenea, în județ se află un număr de **40 lacuri de categoria C și D cu folosință piscicolă**, care în majoritate sunt realizate prin bararea cursurilor de apă și nu au incinte îndiguite, pe unele cursuri de apă acestea fiind realizate în cascadă.

De menționat că **toate lacurile de acumulare** gestionate de **Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea** sunt dotate cu centrale hidroelectrice, excepție făcând acumulare nepermanentă Mărăcineni, scopul principal al acestora fiind de atenuare a undelor de viitură de pe Râul Doamnei în vederea evitării inundațiilor municipiului Pitești.

Rețeaua hidrografică a Municipiului Pitești este formată din Râul Argeș, împreună cu principalul lui afluent, Râul Doamnei, și pâraiele Bascov, Valea Rea (Găvana), Trivale, Geamăna Mică (Turcești) și Geamăna Mare. Principalele captări ale orașului sunt situate lângă barajele lacurilor Budeasa (rezerva lacul Bascov) și lacul Pitești (rezerva lacul Golești) - pentru alimentarea zonei industriale din sudul municipiului și frontul Mărăcineni, alcătuit din 129 de foraje de mică adâncime și 5 foraje de adâncime, situate pe malul drept al râului Doamnei, pe teritoriul municipiului Pitești. Cursurile de apă care strabat municipiul sunt regularizate parțial (maluri protejate cu dale de beton).

Râul Argeș străbate orașul în partea nord-estică și are o lungime de aprox. 10,6 km pe teritoriul Piteștiului, din care **3 km o constituie acumularea Pitești.** Intravilanul este dezvoltat pe malul stâng al râului, regularizat pe o lungime de cca. 3,2 km, în amonte de podul de pe DN7 până la confluența cu Pârâul Bascov. În aval de podul de pe DN7, se află acumularea Pitești, al cărei dig de pe malul drept, care apară municipiul, este executat la clasa a II-a de importanță, iar digul malului stâng este executat la clasa a III-a de importanță.

Râul Doamnei este afluent de stânga al râului Argeș și constituie limita estică a municipiului Pitești imediat în amonte de confluența cu râul Argeș, pe o lungime de cca. 1 km. Pe tronsonul cuprins între DN7 și podul peste CF, râul este amenajat pe ambele maluri cu diguri dimensionate la clasa a III-a de importanță.

Pârâul Bascov își are obârșia în Piemontul Cotmeana și este afluent de dreapta al râului Argeș, cu o lungime totală de 35 km. El mărginește municipiul către NV pe o lungime de 2,6 km, de la intersecția cu Str. Nicolae Bălcescu, până la vărsarea în râul Argeș. Pe întreg tronsonul ce mărginește orașul, pârâul are albie stabilă, cu maluri înalte stabilizate între 1965 - 1995, neexistând construcții inundate. În perspectivă, vor trebui efectuate lucrări de consolidare și apărare de maluri pe traseul din zona intravilană a mun. Pitești

Pârâul Valea Rea (Găvana), tot afluent de dreapta al râului Argeș, își are obârșia în Piemontul Cotmeana și este situat în partea de nord-vest a municipiului. Partea medie a bazinului este de 5,2% și are o lungime totală de 6,75 km și traversează intravilanul orașului pe o lungime de cca. 4,7 km, în zona Găvana. În partea superioară (cca 2,7 km) versanții sunt parțial împăduriți (zona Zamfirești, Grigorești). La intrarea lor în cartierul de blocuri de pe str. Gârlei, ambele văi sunt amenajate pe o lungime de 700 m în canal închis, după care, pe cca. 800 m, traversează o zonă de locuințe.

Pârâul Trivale, afluent de dreapta al râului Argeș și cu obârșia în Piemontul Cotmeana, situat în partea de vest a Municipiului Pitești, traversează intravilanul orașului pe o lungime de cca 4,7 km. Trece în regim natural prin Pădurea Trivale, subtraversează str. Trivale, de unde, în canal deschis de cca 800 m, străbate Parcul Trivale, până în dreptul *Casei Copiilor*; de aici, pe cca 700 m amenajați în canal închis, străbate o zonă de locuințe cu loturi, până intră în canalizarea orașului, la intersecția străzii Trivale cu str. Smeurei.

Se produc inundații locale - pe o porțiune de cca 150 m amonte de intrarea în canalizare, precum și la trecerea din canal deschis la secțiunea de canal închis. Necesită măsuri suplimentare de protecție, cu revizuirea intrării în canalizarea orașului. De asemenea, este nevoie de lucrări de întreținere, iar în anumite zone chiar corectarea lucrărilor existente. Pe porțiunile cu maluri naturale trebuie continuată amenajarea firului apei, pentru evitarea eroziunii versanților și evitarea alunecărilor de teren.

Pârâul Geamăna Mica (Turcești) - afluent de dreapta al râului Argeș cu obârșia în Piemontul Cotmeana, este situat în partea de sud-sud-vest a Municipiului Pitești. Străbate intravilanul orașului pe o distanță de cca. 6,0 km. Întregul traseu are versanți înalți, parțial stabiliți, necesitând lucrări speciale pentru consolidarea lor (pe porțiunile cu pante mari sau cu alunecări potențiale). În cartierul Trivale (la nașterea văii), pe o lungime de cca. 500 m, a fost amenajat în canal închis, iar pe o porțiune de cca 200 m în canal deschis, până la podul de pe Calea Dragășani. De aici, până la str. Războieni, pe cca 2,2 km valea are curs natural, traversând un poligon de antrenament și o viitoare zonă verde (extensia Parcului sportiv Trivale). Pe versanții văilor principale, cât și pe firul apelor trebuie executate lucrări complexe pentru evitarea eroziunii și alunecărilor de teren. De la str. Războieni - firul principal al văii a fost amenajat în canal deschis - parțial betonat - cca. 1.800 m, care preia unda de viituri și înmlăștinirea văii. În porțiunea parcelată, lucrarea trebuie completată cu amenajări complexe pentru consolidarea versanților până la B-dul. Petrochimiștilor.

Pârâul Geamăna Mare - afluent de dreapta al râului Argeș, cu izvoarele în Câmpia înaltă a Piteștiului, este situat în partea de sud a Municipiului Pitești. Lungimea totală a pârâului este de 6,37 km, din care cca. 1,35 km în intravilan. El mărginește, în regim natural, pe cca 400 m, intravilanul orașului, până la podul CF al fostei căi ferate - spre Slatina. De aici, el străbate zona de locuit în canal închis - cca 600 m, până la subtraversarea C.F. București de unde, în regim neamenajat pe 300 m, se varsă în râul Argeș, la cca. 1,3 km aval de barajul Pitești.

7.2.2. Poluarea apei

O problemă importantă în legătură cu folosirea apei o constituie lupta împotriva poluării acesteia.

Principalele forme de poluare a apei, în funcție de sursele și natura lor sunt:

- *poluarea organică* (au ca sursă principală deversările menajere din orașe);
- *poluarea toxică* (sursa principală de poluare o reprezintă industria);
- *poluarea bacteriană* (afectează calitatea apei potabile);
- *poluarea termică* (provenită de la apele de răcire din industrie care sunt evacuate în stare caldă);
- *poluare chimică* (principalele surse de poluare sunt: îngrășămintele chimice, petrolul, diferite substanțe chimice deversate de întreprinderi industriale);

➤ *poluarea biologică.*

Supravegherea calității apelor curgătoare de suprafață din Regiunea Sud-Muntenia se realizează prin urmărirea în cadrul monitoring-ului de supraveghere (campanii lunare și trimestriale) a indicatorilor fizico-chimici, biologici și bacteriologici.

Evaluarea stării ecologice și chimice a apei se realizează pe corpuri de apă, în conformitate cu Legea Apelor nr. 107/1 996 cu modificările și completările ulterioare și metodologia ICIM, elaborată pe baza cerințelor Directivei cadru a Apei 2000/60/CEE, atât pentru corpurile de apă monitorizate cât și pentru corpurile de apă nemonitorizate (prin procedura de grupare a corpurilor de apă).

Evaluarea a avut în vedere rezultatele obținute în anul 2020 în secțiunile de control de pe corpurile de apă de suprafață cu program de monitoring anual.

Starea ecologică este o expresie a calității structurii și funcționării ecosistemelor acvatice asociate apelor de suprafață, clasificate în concordanță cu Anexa V a Directivei Cadru Apă.

Obiectivul de mediu pentru un corp de apă de suprafață se consideră a fi atins atunci când corpul de apă se încadrează în starea ecologică foarte bună sau bună, respectiv potențialul maxim sau bun.

Pentru fiecare dintre elementele de calitate pentru care s-au elaborat limite, se evaluează starea ecologică și respectiv scorul aferent: pe 5 stări de calitate: *foarte bună/maxim, bună/bun, moderată/moderat, slabă/slab, stare proastă/prost*. În cazul stării chimice clasificarea se face astfel: *stare chimică bună, stare chimică proastă*. Evaluarea stării ecologice/potențialului ecologic a corpurilor de apă de suprafață s-a realizat prin integrarea elementelor de calitate (biologice, fizico-chimice suport, poluanți specifici). Starea ecologică/potențialul ecologic final ia în considerare cea mai defavorabilă situație.

În evaluarea "stării" apelor, elementele biologice sunt principalele elementele, cele fizico-chimice (elemente suport) fiind considerate ca elemente ce vin în sprijinul celor biologice.

Elementele care intră în determinarea stării ecologice pentru cursurile de apă de suprafață sunt:

- **Elemente biologice:** fitoplancton, fitobentos, macronevertebrate, fauna piscicolă;
- **Elemente fizico-chimice:**
 - **Condiții termice:** temperatura apei
 - **Starea acidifierii:** pH
 - **Condiții de salinitate:** conductivitate
 - **Condiții de oxigenare:** O₂ dizolvat, CBO₅, CCO-Cr
 - **Nutrienți:** N-NH₄⁺, N-NO₂, N-NO₃, N_{total}, P-PO₄, P_{total}
- **Poluanți specifici:** Cu, Zn, As, Cr, Fenol, Detergenți anion-activi.

Calitatea apelor subterane depinde de sursele difuze de poluare provenite din agricultură și practicile ei neconforme (pesticide, dejecții de la porcine și păsări), nămoluri de la stațiile de epurare, reziduurile menajere și industriale și de slaba epurare sau lipsa de epurare a apelor uzate.

Poluarea freaticului este cel mai adesea un fenomen aproape ireversibil, având consecințe importante asupra folosirii rezervei subterane la alimentarea cu apă în scop potabil, depoluarea surselor de apă din pânza freatică fiind un proces foarte anevoios.

Activitatea de supraveghere a calității apei, pe cursul inferior al râului Argeș s-a realizat prin monitorizarea parametrilor fizico-chimici și biologici în cadrul laboratorului de calitate a apei din cadrul *Sistemului de Gospodărire a Apelor Argeș*.

Calitatea curentă a apei râului Argeș poate fi degradată de surse poluante, precum:

- ⇒ *poluarea de difuzie datorată agriculturii și apelor uzate din orașe;*
- ⇒ *depășirea limitelor de deversare și tratamentul inadecvat al apelor uzate;*
- ⇒ *depozitarea ilegală a deșeurilor pe malul albiei râului sau afluenților săi.*

Agricultura reprezintă o sursă potențială de poluare a apelor de suprafață și subterane în situația utilizării excesive de îngrășăminte chimice și pesticide pe terenurile agricole.

Deversările de ape uzate, neepurate corespunzător în stațiile de epurare urbane sau industriale, reprezintă o sursă potențială de poluare a apelor de suprafață contribuind la perturbarea echilibrului biologic al ecosistemelor acvatice.

Platformele neconforme de deșeuri menajere precum și fermele zootehnice reprezintă importante surse potențiale de poluare a apelor subterane și de suprafață cu substanțe organice, compuși ai azotului, precum și încărcare biologică.

În concluzie, problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- ⇒ *eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente;*
- ⇒ *rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;*
- ⇒ *existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;*
- ⇒ *managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale;*
- ⇒ *utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;*
- ⇒ *dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă, etc.*

Pentru rezolvarea problemelor legate de calitatea apelor se impun o serie de măsuri la nivel municipal, precum:

- ✓ îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare;
- ✓ execuția la termen a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;
- ✓ implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare;
- ✓ dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul și supravegherea calității apelor, în conformitate cu prevederile legale și ale directivelor europene;
- ✓ continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă;
- ✓ alinierea la cerințele Directivei Nitraților prin: reducerea deversărilor de nutrienți în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel regional, și sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare și a capacității instituționale.

7.3. CALITATEA SOLULUI

Solul este unul dintre cei mai importanți factori de mediu, iar cunoașterea și monitorizarea calității solului este importantă pentru asigurarea condițiilor de dezvoltare durabilă a agriculturii și a societății în ansamblu.

Solul are multiple funcții economice și biologice deoarece determină producția agricolă și starea pădurilor, este sursă de materii prime dar și de biodiversitate, habitate, specii, condiționează învelișul vegetal, precum și calitatea apei, reglează scurgerea lichidă și solidă în bazinele hidrografice și acționează ca o geomembrană pentru diminuarea poluării aerului și a apei prin reținerea, reciclarea și neutralizarea poluanților, cum sunt substanțele chimice folosite în agricultură, deșeurile și reziduurile organice și alte substanțe chimice.

Deversările de substanțe chimice periculoase, depozitățile de deșuri de toate categoriile, tratamentele și fertilizările necorespunzătoare, făcute fără fundamentare agro-pedologică, agrotehnică, la care se adaugă degradările naturale ale calității solului (eroziune, alunecări, tasări, rupturi și prăbușiri) conferă imaginea completă a impactului produs de activitatea antropică asupra acestui factor de mediu.

Toate activitățile în care se folosesc produse de protecția plantelor - îngrășăminte și produse fitosanitare - sunt reglementate de legislația națională și actele comunitare cu aplicare directă, deoarece pot fi periculoase pentru sănătatea omului și mediul înconjurător.

Relieful foarte variat al regiunii Sud-Muntenia, împreună cu ceilalți factori pedogenetici au favorizat dezvoltarea tuturor celor 12 clase de soluri existente în Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor, asigurându-se astfel și o calitate superioară a solului. Astfel, la nivelul regiunii, cea mai mare pondere (76,20%) o

dețin terenurile arabile din clasele II (bună) și III (mijlocie), cu fertilitate ridicată ce necesită aplicarea de măsuri agroameliorative într-o proporție mică. Cele mai bune terenuri pentru agricultură se găsesc în partea de sud a regiunii, în județele Ialomița, Teleorman și Călărași.

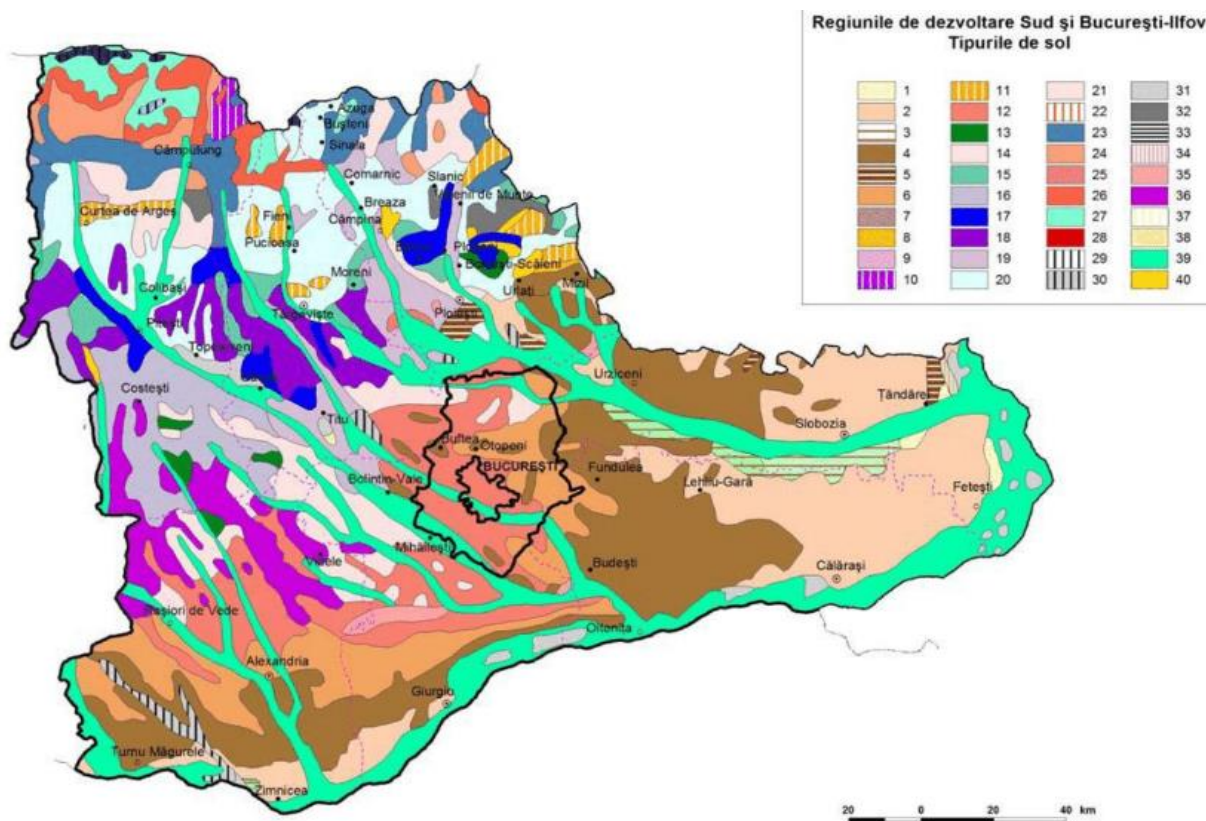

Fig. 7.2. Tipurile de sol din Regiunea Sud-Muntenia ²⁷²

În ceea ce privește calitatea solului, aceasta este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de diverse restricții. Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edifice, etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Presiunile asupra stării de calitate a solurilor sunt determinate de:

- ❖ *utilizarea de îngrășăminte chimice;*
- ❖ *utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare);*
- ❖ *soluri afectate de reziduuri zootehnice - dejecțiile provenite de la porci și păsări, precum și nămolul provenit din stațiile de epurare, răspândite pe sol fără o tratare prealabilă;*
- ❖ *activitățile poluante din sectorul industrial;*

²⁷² Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

- ❖ *poluările accidentale* - cauzele principale ale producerii acestor poluări au constat în defecțiuni tehnice și coroziune avansată la sondele și conductele ce aparțin operatorilor economici;
- ❖ *colectarea apelor uzate de tip menajer și/sau industrial* datorată neetanșeităților unor conducte, chesoane sau cămine de vizitare;
- ❖ *depozitarea necontrolată de deșeuri* de orice tip.

Stăvilirea proceselor de degradare a solurilor trebuie efectuată prin aplicarea unor măsuri de conservare, ameliorare și folosire rațională a întregului fond funciar al județului Argeș, evitând poluarea solului cu hidrocarburi, cu pesticide în doze mari, arderea miriștilor, vegetației, etc. Pentru redarea în circuitul agricol, a terenurilor degradate este necesară corectarea reacției solului cu ajutorul amendamentelor.

De asemenea, ultimii ani s-au caracterizat prin fenomene naturale extreme, în special secetă excesivă, cu influență nefavorabilă asupra evoluției producției agricole din județ.

Presiunile asupra stării de calitate a solurilor sunt reprezentate de utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice, a pesticidelor, depozitarea deșeurilor, etc. În conformitate cu ordinul nr. 1552-743/2008 (emis de *Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*) pentru aprobarea listei localităților pe județe unde există **surse de nitrați din activități agricole**, se constată că în cadrul județului Argeș majoritatea unităților administrativ-teritoriale din județ sunt vulnerabile la poluarea cu nitrați.

În județul Argeș, zone critice sub aspectul deteriorării solurilor (conform *OSPA Argeș*, având ca referință anul 2015) sunt acelea afectate de procese naturale precum:

- alunecări de teren ce afectează 14.197 ha, reprezentând 3,3% din suprafață;
- terenuri inundabile în mod frecvent o dată la 2-5 ani și mai rar (frecvență mai mare de 5 ani) - 8.030 ha, reprezentând 2,5% din suprafață;
- terenuri cu soluri afectate de exces temporar de umiditate (stagnogleizate) - 130.419 ha (40,5% din suprafață);
- terenuri cu soluri gleizate - 32.269 ha (10% din suprafață);
- terenuri cu soluri afectate de eroziune prin apa slab excesivă - 85.573 ha, reprezentând 26,6,% din suprafață;
- soluri cu reacție acidă și asigurare extrem de mică/foarte mică/mică cu humus, azot, fosfor și potasiu.

În anul 2018, suprafețele agricole din județ amenajate pentru irigații și cele supuse lucrărilor de combatere a eroziunii erau de 137. 944 ha, dintre care cea mai mare suprafață din cea agricolă era cea supusă lucrărilor de combatere a eroziunii solului (69.005 ha), în timp ce suprafețele agricole cu lucrări de desecare și amenajate pentru irigații erau de 33.309 ha, respectiv 35.630 ha.

Utilizarea și consumul de îngrășăminte pot fi o sursă de presiune exercitată asupra stării de calitate a solurilor. Cantitatea de îngrășăminte chimice și organice utilizate în anul 2019 a fost de: 57.780 tone de îngrășăminte chimice și 1.247.000 tone de îngrășăminte organice naturale.

În Județul Argeș, determinarea calității solului se realizează prin:

- ✍ monitorizarea calității solului aflată în fondul forestier este efectuată de **Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Dracea"** prin filiala sa teritorială;
- ✍ monitorizarea calității solurilor din fondul funciar se realizează de **Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Argeș**;
- ✍ **Agentia pentru Protecția Mediului Argeș** monitorizează calitatea solurilor potențial poluate de către rampe de deșeuri, trafic auto, unități mari industriale.

Referitor la **protecția solului/subsolului**, în *Strategia Națională și Planul National pentru gestionarea siturilor contaminate din Romania aprobată prin HG nr. 683/2015*, Județul Argeș a fost inventariat cu 113 situri contaminate/potențial contaminate, din care: *1 sit contaminat istoric, 1 sit contaminat actual și 111 situri potențial contaminate*. Această inventariere a fost actualizată în anul 2017, astfel că **județul Argeș figura la începutul anului 2018 cu 62 situri contaminate/potențial contaminate**, din care: *2 situri contaminate istoric și 60 situri potențial contaminate*.

O atenție deosebită trebuie acordată și **depozitelor de deșeuri închise**, care sunt considerate situri contaminate până când se finalizează perioada de monitorizare post-închidere.

Pentru **sectorul deșeuri, eroziunea solului, compactarea, depozitarea necontrolată a deșeurilor și depozitarea în depozite neconforme**, precum și neîndeplinirea obligațiilor de mediu reprezintă cele mai importante surse de poluare a solului. Prin îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru fiecare tip de deșeuri în *Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor la nivelul Județului Argeș 2021-2025* se va elimina această potențială sursă.

De asemenea, din monitorizări și evidențe ale altor instituții de pe teritoriul județului, s-au identificat zone care prezintă eroziuni, alunecări de teren și care necesită lucrări de reconstrucție ecologică a solurilor poluate. Au fost întreprinse acțiuni pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate și o parte din siturile contaminate au fost remediate, destinația ulterioară a lor fiind: zonă industrială, de recreere sau agricultură.²⁷³

²⁷³ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

La nivelul municipiului Pitești suprafețele de teren cu destinație agricolă sunt tot mai afectate de diferite procese de degradare, dar și de procesele induse de activitatea antropică, sau fenomene naturale.

Încărcarea solului cu elemente chimice (metale grele, sulf, etc.) degradează însușirile fizice, chimice și biologice, contribuind astfel la reducerea capacității productive. Modificările antropice ale solului, cauzate de construcțiile de toate felurile, prin operațiuni de decopertare, modelare, etc., au dus la crearea altor tipuri de soluri, așa numite protosoluri antropice.

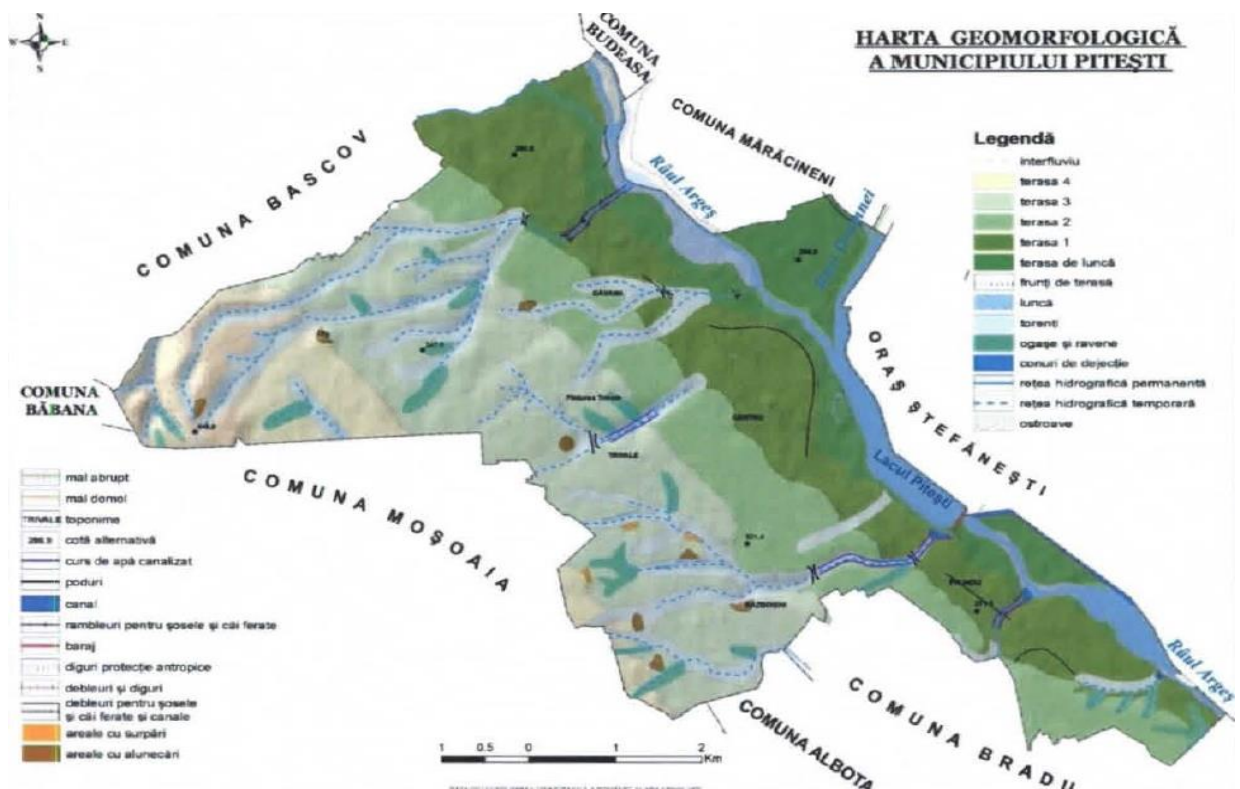

Fig. 7.3. Harta geomorfologică a Municipiului Pitești ²⁷⁴

Calitatea solului mai este influențată și de o serie de procese și fenomene naturale, cum ar fi alunecările de teren, inundațiile sau secetele prelungite.

Procesele geomorfologice actuale prezintă o deosebită importanță pentru dinamica formelor de relief și pentru modul de utilizare a terenurilor. Aceste procese ocupă spații relativ reduse datorită reliefului slab fragmentat și înclinării reduse a pantelor. Pe argile apar alunecări de teren și curgeri noroioase, iar pe versanții puternic înclinați apar surpări și forme de șiroire care creează un relief de badlands. Pe nisipuri se impun interfluvii extinse, versanți afectați de șiroire, alunecări, năruiri, surpări, văi largi, micro depresiuni. Pe loess apar crovuri, mici depresiuni de tasare,

²⁷⁴ Sursa: "Studiu privind calitatea mediului din Municipiul Pitești", Liviu Mustață

processe de sufoziune, năruiri, surpări. Pluviudenudarea și eroziunea în suprafață afectează intens stratul de sol și din cauza defrișărilor masive din trecut.

Sistemul de colectare a deșeurilor este unul adecvat, în sensul că acestea nu afectează calitatea solului în intravilanul municipiului Pitești, deoarece colectarea acestora se face în europubele închise, iar în aceste condiții nu există contact între sol și deșeuri, nici sortarea și transportul deșeurilor la rampă nu produc contaminarea solului.

Colectarea se face în regim diferit: zilnic de la platformele de precolectare a deșeurilor municipale, săptămânal de la gospodăriile individuale în baza graficelor de colectare și de la agenții economici și instituțiile publice în baza frecvențelor de colectare contractate.

Monitorizarea calității solului se face în conformitate cu prevederile *Legii nr. 444/2002* privind finanțarea studiilor pedologice și agrochimice și finanțarea sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură și al *Ordinului 222/2002* privind aprobarea *Metodologiei întocmirii studiilor pedologice și agronomice*. Pentru monitorizarea solului trebuie să se execute studii pedologice și agrochimice în vederea inițierii unor lucrări de ameliorare și eliminare a fenomenelor de degradare a solului.

Soluțiile de reducere a impactului asupra solului presupun în principal o utilizare durabilă a acestuia prin combinarea tehnologiilor și a activităților, astfel încât să se realizeze concomitent: bioproductivitatea, securitatea alimentară, protecția calității solului, viabilitatea economică și acceptabilitatea socială, prin respectarea următoarelor cerințe:

- ✓ *practicarea culturilor în concordanță cu pretabilitatea solului și condițiile climatice: temperatură, precipitații etc.;*
- ✓ *refacerea ecologică a unor soluri afectate de poluarea cu petrol și apă sărată;*
- ✓ *asigurarea utilizării raționale a îngrășămintelor chimice și naturale, cu scopul îmbunătățirii calității solurilor și prevenirii poluării solurilor și apelor;*
- ✓ *managementul produselor organice reziduale provenite din activități agricole;*
- ✓ *lucrări de îmbunătățirii funciare, agro-pedoameliorative și de investiții în agricultură, precum și organizarea și sistematizarea teritoriului agricol, înființarea de noi culturi (pomi, vie) sau amenajamente silvice și piscicole;*
- ✓ *ameliorarea stării de reacție a solurilor și stabilirea necesarului de amendamente;*
- ✓ *combaterea bolilor și dăunătorilor mai ales prin tehnici biologice;*
- ✓ *utilizarea cât mai judicioasă a resurselor de sol din județ, în contextul unor etici ecologice și al principiului dezvoltării durabile;*
- ✓ *derularea unor proiecte de combatere a alunecărilor de teren și a eroziunii solurilor;*
- ✓ *limitarea defrișărilor, a excavării bazei versanților;*
- ✓ *refacerea și modernizarea lucrărilor de irigații din arealele cu cerințe stringente;*

- ✓ modernizarea lucrărilor de apărare - îndiguire și desecări și extinderea acestora conform cerințelor;
- ✓ modernizarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor sărăturate, a nisipurilor și a solurilor nisipoase;
- ✓ prevenirea și reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduri petroliere, deșeuri, nămoluri, produse de uz fitosanitar, etc.

7.4. CALITATEA AERULUI

Aerul este factorul de mediu care condiționează în cea mai mare măsură existența vieții pe pământ. Totodată, este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora în mediul înconjurător, acesta fiind motivul pentru care supravegherea calității aerului este de primă importanță.

Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care exprimă fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanțe reziduale poluante, rezultate din activitățile economice.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiții naturale de loc și de climă. Din aceste motive se acordă o atenție deosebită activității de supraveghere, menținere și de îmbunătățire a calității aerului.

În martie 2020, Consiliul European a adoptat concluzii privind calitatea aerului. **Poluarea atmosferică rămâne cea mai importantă cauză a problemelor de sănătate din UE** legată de mediu, estimându-se că aceasta provoacă peste 400 000 de decese premature în fiecare an. Consiliul a considerat că standardele stabilite în materie de calitate a aerului, în special valorile-limită, au fost eficace și sunt în continuare esențiale pentru protejarea sănătății cetățenilor. Cu toate acestea, **Consiliul European a subliniat că mai pot fi aduse unele îmbunătățiri** cadrului legislativ în vederea **asigurării unei bune calități a aerului în întreaga UE** ²⁷⁵.

Cerințele și exigențele existente la nivelul Uniunii Europene impun o nouă abordare a problemelor globale de mediu din punct de vedere al efectelor și presiunii asupra mediului și a tuturor consecințelor dezvoltării socio-economice.

Monitorizarea calității aerului implică urmărirea elementelor incluse în cele patru categorii de probleme:

- ▶ sursele și emisiile de poluanți atmosferici;
- ▶ transferul poluanților în atmosferă;

²⁷⁵ Sursa: <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/env/2020/03/05/>

- ▶ nivelul concentrațiilor de poluanți în atmosferă și distribuția spațio-temporală a acestora;
- ▶ efectele poluanților atmosferici asupra omului și mediului biotic și abiotic.

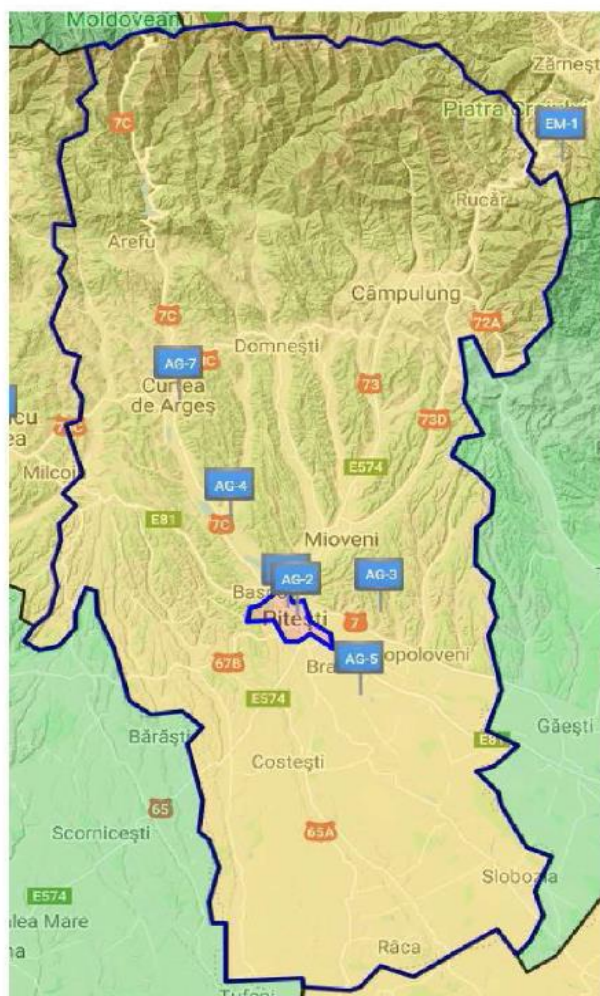
Emisiile atmosferice reprezintă factorul principal care generează probleme privind calitatea aerului. În principal, sursele de poluare provin din arderea combustibililor fosili, silvicultura, transportul rutier, activități agricole, transportul gazului natural, fermentarea deșeurilor, procese industriale.

Un aport însemnat în degradarea calității aerului îl au însă și centralele termice și mijloacele de transport care emit în atmosferă oxizi de carbon, dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi. O contribuție mare în creșterea efectelor negative o au și fenomenele meteorologice.

Supravegherea calității aerului în regiunea Sud-Muntenia este realizată atât prin intermediul analizelor efectuate cu ajutorul aparaturii din dotarea laboratorului de analize fizico-chimice din cadrul agențiilor județene pentru protecția mediului (rețeaua manuală), cât și prin intermediul rețelei automate de monitorizare a calității aerului, constituită din stații fixe de măsurare a concentrațiilor de poluanți în aerul înconjurător (rețeaua automată). **Rețeaua automată de monitorizare a calității aerului ambiental este formată din 24 stații automate** amplasate în cele mai relevante zone ale regiunii inclusiv în orașele de la granița româno-bulgară, respectiv în zonele: Turnu Măgurele - Nikopole, Zimnicea - Sviștov, Giurgiu - Ruse și Călărași - Silistra. În regiune nu au fost înregistrate accidente majore de mediu care să afecteze factorul de mediu aer. Presiuni asupra stării de calitate a aerului au fost identificate în județele din partea de nord a regiunii, sursele de poluare provenind din industriile petrolieră, constructoare de mașini, a materialelor de construcții și metalurgică, în timp ce, în sudul regiunii, poluarea este generată de activitățile din agricultură (creșterea intensivă a păsărilor și porcilor și folosirea îngrășămintelor chimice pe terenurile agricole) și activităților specifice proceselor de producție din unitățile economice aparținând industriilor chimice, mineralelor și alimentară.²⁷⁶

Rețeaua de monitorizare a calității aerului în județul Argeș este formată dintr-un număr **7 stații fixe automate**, incluse în *Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului*. Stația de monitorizare AG7 a fost instalată și pusă în funcțiune în data de 14.12.2020. Stațiile de monitorizare amplasate pe teritoriului județului sunt de tip trafic, industrial, urban și suburban și înregistrează prelevări și măsurători de poluanți din aerul ambiental, conform metodelor stabilite de directivele europene, legislația națională și standardele internaționale și naționale în vigoare.

²⁷⁶ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia, 2021-2027

Legendă:

- AG1 - trafic: Str. Nicolae Bălcescu, Municipiul Pitești
- AG2 - fond urban: Str. Victoriei, Municipiul Pitești
- AG3 - fond suburban: Sat Radu Negru, Comuna Călinești
- AG4 - fond suburban: Sat Valea Mărului, Comuna Budeasa
- AG5 - industrial: Comuna Oarja
- AG6 - industrial: Str. Mircea cel Bătrân, Municipiul Câmpulung
- AG7 - fond urban: Str. Negru Vodă, Municipiul Curtea de Argeș

Fig. 7.4. Rețeaua stațiilor de monitorizare a calității aerului incluse în Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului amplasate pe teritoriul Județului Argeș²⁷⁷

Corelarea nivelului poluanților cu sursele de poluare, se realizează pe baza datelor meteorologice obținute în stațiile prevăzute cu senzori meteorologici de direcție și viteza vântului, temperatură, presiune, umiditate, precipitații și intensitatea radiației solare.

La nivelul anului 2020, concentrațiile de dioxid de azot (NO_2), dioxid de sulf (SO_2), monoxid de carbon (CO), benzen și metale grele nu au înregistrat nicio depășire a valorii limită, conform Legii 104/2011. Valorile înregistrate la cele 6 stații de monitorizare arată că dioxidul de azot (NO_2) nu a depășit nici valorile limită orare de $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ și nici pe cele anuale pentru protecția sănătății umane de $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Același lucru se poate observa și pentru valorile dioxidului de sulf (SO_2 - valoare limită de $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pentru valorile orare și $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pentru cele anuale), monoxidului de carbon (CO - valoare limita $10 \text{mg}/\text{m}^3$) și benzenului.

²⁷⁷ Sursa: Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

În urma evaluării calității aerului la nivel național, **aglomerarea Municipiului Pitești și zona județului Argeș au fost încadrate în regimul de gestionare II a ariilor din zonele și aglomerările privind calitatea aerului.**

Consiliul Județean Argeș a inițiat procesul de elaborare a **Planului de menținere a calității aerului** pentru ca nivelul poluanților să se păstreze sub valorile-limită, acesta fiind sub autoritatea administrației publice competente.

În Municipiul Pitești sunt amplasate și funcționează 2 stații automate de monitorizare a calității aerului, incluse în *Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA)* și aflate în administrarea *Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor*.

Tipul, locația și parametri monitorizați de fiecare stație sunt următoarele:²⁷⁸

Stație	Tip	Raza ariei de reprezentativitate	Locație	Indicatori monitorizați
AG1	Trafic	10 - 100 m	Bdul. Bălcescu, bloc L5, sc.D	NO, NO ₂ , Nox, SO ₂ , CO, PMIO, BTEX
AG2	Fond urban	1-5 km	Str. Victoriei nr. 20	NO, NO ₂ , NOx, SO ₂ , CO, O ₃ , PM _{2,5} , PMIO, Pb, Cd, Ni, As, BTEX, stație meteo

Stația meteo amplasată în AG2 măsoară următorii parametri meteo: *direcție vânt, viteză vânt, temperatură, umiditate, presiune atmosferică, radiație solară, precipitații.*

Dispersia atmosferică a emisiilor provenite de la surse de poluare este influențată semnificativ de factorii meteorologici la nivel local și de transportul poluanților pe distanțe mari.

În ceea ce privește **asigurarea informării publicului privind calitatea aerului** înconjurător în conformitate cu *Anexa nr. 11 din Legea nr. 104/2011*, autoritatea publică competentă, respectiv *Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor*, a pus la dispoziția publicului interesat, încă din anul 2007, [site-ul www.calitateaer.ro](http://www.calitateaer.ro), unde se regăsesc toate informațiile prevăzute la alin. 1, 2, 3 din Anexa nr. 11, actualizate la o dată pe oră.

De asemenea, *APM Argeș* întocmește **Buletine zilnice pentru informarea publicului cu privire la calitatea aerului și Informări lunare privind evoluția calității**

²⁷⁸ Sursa: Date puse la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului Argeș - Serviciu Monitorizare și Laboratoare

aerului în județul Argeș. Acestea sunt postate și se regasesc pe site-ul www.apmag.anpm.ro, după cum urmează:

Tab. 7.4. Captură date indicatori de monitorizare a calității aerului în perioada 2015-2021, pentru stațiile amplasate în Municipiul Pitești (AG1, AG2) ²⁷⁹

Indicator determinant	Stația	Captura date 2015 (%)	Captura date 2016 (%)	Captura date 2017 (%)	Captura date 2018 (%)	Captura date 2019 (%)	Captura date 2020 (%)	Captura date 2021 (%)
SO ₂	AG1 trafic	69.37	49.07	95.40	95.80	95.95	94.98	95.73
	AG2 fond urban	29.25	31.83	86.24	84.20	85.02	92.52	91.21
NO ₂	AG1 trafic	89.02	53.76	94.26	85.33	91.95	87.66	93.48
	AG2 fond urban	63.375	87.12	88.93	61.80	13.08	93.05	93.06
	AG1 trafic	67.64	36.08	93.03	98.28	45.39	65.19	97.79
Benzen	AG2 fond urban	72.53	26.05	92.60	86.38	33.81	84.58	92.81
	AG1 trafic	33.61	64.30	95.52	95.92	46.18	66.34	92.18
CO	AG2 fond urban	89.02	85.38	90.83	92.98	96.08	45.59	91.22
	AG1 trafic	84.62	92.24	96.43	94.66	62.50	94.25	96.44
PM ₁₀ gravimetric	AG1 trafic	84.62	92.24	96.43	94.66	62.50	94.25	96.44
	AG2 fond urban	85.82	67.78	88.10	80.86	47.13	85.84	80.93
Benzo(a)piren		-	-	-	-	-	-	-
O ₃	AG1 trafic	-	-	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	75.92	88.87	90.13	95.65	93.40	94.56	88.75
PM _{2,5} gravimetric	AG1 trafic	-	-	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	0.00	20.66	88.14	33.96	19.81	49.17	88.72

Pentru **indicatorul PM10 determinat gravimetric**, în anul 2021, au fost înregistrate depășiri ale valorii limită zilnice pentru protecția sănătății umane de 50 μg/m³, fără a se depăși de peste 35 ori într-un an calendaristic.

²⁷⁹ Date puse la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului Argeș - Serviciu Monitorizare și Laboratoare

Considerăm ca principala cauză a acestor depășiri a fost fenomenul de inversiune termică prezent în perioada rece a anului (ianuarie-februarie), care a defavorizat dispersia poluanților pe verticală, prin diminuarea curenților ascendenți.

A predominat dispersia pe orizontală, care a condus la acumularea și menținerea la joasă înălțime a poluanților emiși de sursele de suprafață, asociate activităților de încălzire casnică, industriale sau trafic auto.

Acest fapt a fost confirmat de creșterea valorilor înregistrate și pentru ceilalți poluanți măsurați, începând cu orele 21 ale fiecărei zile, fără a se înregistra însă depășiri ale valorilor limită ale acestora.

Tab. 7.5. Rezultatele determinărilor privind calitatea aerului în perioada 2015-2021 ²⁸⁰

Indicator determinant	Stația	Valori medii anuale nivel concentrații (μg/m ³)						
		Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
SO ₂	AG1 trafic	31.03	15.26	8.8	5.34	5.72	9.17	7.57
	AG2 fond urban	30.78	12.39	9.24	5.75	6.07	9.78	10.04
NO ₂	AG1 trafic	20.47	13.37	23.14	23.61	22.13	21.42	14.13
	AG2 fond urban	22.65	16.68	13.78	20.03	25.53	18.81	20.97
	AG1 trafic	1.73	4.53	3.02	1.66	1.69	1.92	3.19
Benzen	AG2 fond urban	1.6	2.61	2.65	2.26	1.87	2.53	2.64
	AG1 trafic	0.79	0.5	0.48	0.4	0.57	0.44	0.39
CO	AG2 fond urban	0.11	0.2	0.22	0.3	0.19	0.4	0.16
	AG1 trafic	31.66	33.89	32.57	19.75	31.36	31.29	27.87
PM ₁₀ gravimetric	AG1 trafic	15.25	17.35	18.69	17	22.96	22.77	20.81
	AG2 fond urban	-	-	-	-	-	-	-
Benzo(a)piren		-	-	-	-	-	-	-
O ₃	AG1 trafic	33.12	38.93	46.96	43.83	46.63	41.89	42.85
	AG2 fond urban	-	-	-	-	-	-	-
PM _{2,5} gravimetric	AG1 trafic	-	18.78	18.57	-	20.64	20.31	14.14

²⁸⁰ Date puse la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului Argeș - Serviciu Monitorizare și Laboratoare

	AG2 fond urban	31.03	15.26	8.8	5.34	5.72	9.17	7.57
--	----------------	-------	-------	-----	------	------	------	------

Tab. 7.6. Depășiri ale valorilor limită și a pragurilor de calitate a aerului în anul 2021²⁸¹

Indicator	Tip stație	Depășiri pentru valori limită (medii anuale)	Număr depășiri prag alertă și informare	Numar depasiri ale valorilor limita (medii orare)	Număr depășiri ale valorilor limită (medii zilnice)	Număr depășiri ale valorilor limită (meximelor medii pe 8 ore)	Depășiri pentru valorile țintă (maxima zilncă a mediilor pe 8 ore)
SO ₂	AG1 trafic	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
NO ₂	AG1 trafic	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
Benzen	AG1 trafic	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
CO	AG1 trafic	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	-
PM ₁₀	AG1 trafic	Nu sunt depasiri	-	-	22	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	7	-	-
O ₃	AG1 trafic	-	-	-	-	-	-
	AG2 fond urban	Nu sunt depășiri	-	-	-	-	2

Principalele surse de poluare ale aerului sunt cele industriale, agricultura, traficul rutier (cu precădere în spațiul urban), tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase, sistemele de încălzire locală, etc. Existența surselor individuale de încălzire ale cetățenilor poluează mediul de la nivelul solului până la ultimele etaje, deoarece combustia este de cele mai multe ori incompletă datorită neautomatizării

²⁸¹ Date puse la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului Argeș - Serviciu Monitorizare și Laboratoare

arderii, randamentului redus și unei supravegheri precare, care determină degajări de poluanți.

De asemenea, **metalele grele din aer** provin în cea mai mare parte din arderea combustibililor, în procent de 48% în care sunt prezente sub formă de cloruri și oxizi; din procesele industriale provin aproximativ 31% și din transporturi aproximativ 21%. În afara sectorului energetic, emii de metale grele se mai generează în arderile din industria de prelucrare (în special din industria metalurgică). Cu toate acestea, **poluarea aerului cu metale grele nu constituie o problemă majoră pentru județul Argeș și implicit municipiul Pitești.**

Astfel, **principalele activități generatoare de poluanți în atmosferă** sunt:

- ✍ *procesele de producție: producere energie electrică și termică, fabricarea materialelor de construcții, prelucrarea metalelor, producția de hârtie și carton;*
- ✍ *utilizarea solvenților organici în anumite activități și instalații;*
- ✍ *distribuția și depozitarea combustibilului;*
- ✍ *extracția și distribuția combustibililor fosili;*
- ✍ *tratarea și depozitarea deșeurilor;*
- ✍ *agricultura;*
- ✍ *activitățile de construcții din șantierul în lucru, în special cu pulberi.*

Totodată, conform *Raportului Județean privind Starea Mediului în Județul Argeș*, sursa majoră de emisie a monoxidului de carbon este traficul auto. Având în vedere ca nu au fost înregistrate depășiri ale concentrațiilor de monoxid de carbon, se poate concluziona faptul că **poluarea aerului cu monoxid de carbon nu constituie o problemă majoră la nivelul județului Argeș și implicit a municipiului Pitești.**

În concluzie, deși s-au înregistrat reduceri semnificative ale concentrațiilor particulelor în suspensie provenite de la emisiile din trafic și din sectorul energetic, cea mai importantă sursă antropogenă rămâne arderea combustibililor fosili pentru generarea energiei termice/electrice și încălzirea domestică. În mediul urban, gazele de eșapament, resuspensia prafului de pe partea carosabilă și arderea combustibililor fosili pentru încălzirea domestică sunt surse locale semnificative.

Starea generală de calitate a aerului este bună, în ultimii ani înregistrându-se diminuări ale concentrațiilor de poluanți din aer, fapt datorat în principal sistării activității firmelor din industrie pe fondul crizei economice.

Pentru reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă, autoritățile pentru protecția mediului vor trebui să continue implementarea măsurilor de reducere a emisiilor în atmosferă și de contracarare a efectelor negative generate de poluarea atmosferei, respectiv:

- ✓ *promovarea tehnologiilor „curate” (cu emisii de carbon scăzute) și a sistemului de plafonare și comercializare a cotelor de emisii de CO₂ și de alte gaze cu efect de seră;*

- ✓ *intensificarea acțiunilor de informare și conștientizare a populației și mediului economic în domeniul protecției atmosferei, schimbărilor climatice, necesității creșterii eficienței energetice și promovării producerii energiei „verzi”;*
- ✓ *extinderea rețelei de monitorizare a calității aerului;*
- ✓ *evaluarea rezultatelor automonitorizării emisiilor generate de surse fixe și impunerea, după caz, a măsurilor de reducere a concentrațiilor poluaților specifici determinați;*
- ✓ *continuarea acțiunilor de reducere a intensității carbonului prin: scăderea ponderii utilizării combustibililor fosili și îmbunătățirea eficienței în sectorul energetic, creșterea producției de electricitate din surse regenerabile și îmbunătățirea în continuare a eficienței energetice în sectoarele economice de utilizare finală, reducerea emisiilor de metan din agricultură și sectorul managementul deșeurilor, creșterea capacității de sechestrare a CO2 prin împăduriri;*
- ✓ *evaluarea emisiilor de poluanți în atmosferă pentru toate proiectele supuse procedurii de reglementare și impunerea măsurilor de reducere și de creștere a eficienței energetice încă din faza de studiu de fezabilitate;*
- ✓ *promovarea unui transport durabil prin creșterea performanțelor vehiculelor rutiere, dezvoltarea transportului public urban și interurban și folosirea combustibililor alternativi;*
- ✓ *economisirea energiei prin modernizarea și reabilitarea punctelor și rețelelor termice, a rețelei de transport a apei calde, îmbunătățirea izolației termice a clădirilor, modernizarea și reabilitarea tehnologiilor existente și îmbunătățirea managementului energiei;*
- ✓ *angrenarea societății civile și a altor instituții implicate în acțiunile de educare/conștientizare;*
- ✓ *impunerea măsurilor de automonitorizare a emisiilor în scopul reducerii impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului înconjurător.*

Se poate concluziona faptul că, în pofida investițiilor realizate în perioada 2014-2020, încă există un nivel scăzut de dezvoltare al infrastructurii de mediu. Din acest motiv, investițiile din perioada 2021-2027 vor trebui direcționate și către decontaminarea siturilor, promovarea eficienței energetice și utilizarea energiilor regenerabile.

7.5. BIODIVERSITATE

Omenirea ar trebui să se angajeze să aplice principiul câștigului net, redând naturii mai mult decât ia de la aceasta. Ca parte a acestei abordări, omenirea ar trebui să se angajeze să nu existe specii a căror dispariție să fie imputabilă oamenilor, cel puțin acolo unde acest lucru poate fi evitat.

Acest lucru ar trebui să se bazeze pe ambiția principală de a se asigura că, **până în 2050, toate ecosistemele lumii sunt refăcute, reziliente și protejate în mod adecvat.**

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 stabilește modul în care Europa poate contribui la realizarea acestui obiectiv. Ca o etapă importantă, aceasta urmărește să asigure că până în 2030, biodiversitatea Europei se va afla pe calea redresării, în beneficiul oamenilor, al planetei, al climei și al economiei noastre, în conformitate cu *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* și cu obiectivele *Acordului de la Paris privind schimbările climatice*.

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată mediului. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică - Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor” și urmează să-i fie alocate cel puțin 30% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

S-au identificat **nevoi de investiții prioritare dedicate: măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile;**

adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre; consolidarea biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate; sistemelor regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluării apei, pentru finalizarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară.

Recenta pandemie de COVID-19 face cu atât mai urgentă necesitatea de a proteja și reface natura. Pandemia ne permite să realizăm cât de legată este sănătatea noastră de sănătatea ecosistemelor și demonstrează necesitatea unor lanțuri de aprovizionare și a unor modele de consum durabile care să nu depășească limitele planetei noastre. Aceasta reflectă și faptul că riscul apariției și răspândirii bolilor infecțioase crește odată cu distrugerea naturii ²⁸².

Prin urmare, **protejarea și refacerea biodiversității și buna funcționare a ecosistemelor** sunt esențiale pentru a ne spori reziliența și a preveni pe viitor apariția și răspândirea bolilor.

Investițiile în protecția și refacerea naturii vor fi, de asemenea, esențiale pentru redresarea economică a Europei în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pentru relansarea economiei este esențial să se evite revenirea la trecut și blocarea în vechile obiceiuri nefaste. *Pactul verde european - strategia de creștere a UE* - va fi un punct de reper pentru redresarea noastră, asigurând faptul că economia servește oamenii și societatea și oferă naturii mai mult decât ia de la aceasta.

Investițiile în capitalul natural, inclusiv în refacerea habitatelor bogate în carbon și practicarea unei agriculturi ecologice, sunt recunoscute ca fiind printre cele mai importante cinci politici de redresare bugetară, care oferă multiplicatori economici importanți și au un impact pozitiv asupra climei.

Biodiversitatea este, de asemenea, esențială pentru **protejarea securității alimentare** la nivelul UE și la nivel mondial. Pierderea biodiversității amenință sistemele noastre alimentare, punând în pericol securitatea noastră alimentară și nutriția ²⁸³.

Pentru a aduce biodiversitatea Europei pe calea redresării până în 2030, Europa trebuie să intensifice protecția și refacerea naturii. Acest lucru ar trebui realizat prin

²⁸² Sursa: *Intergovernmental science-policy Platform for Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) (2019), Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Rezumat pentru factorii de decizie politici al Raportului de evaluare globală privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice), p. 12-13, A.2*

²⁸³ Sursa: *World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)*

îmbunătățirea și extinderea rețelei noastre de zone protejate și prin elaborarea unui plan ambițios al UE de refacere a naturii.

În ciuda acestui imperativ moral, economic și de mediu urgent, natura se află într-o stare de criză. Cei **cinci factori principali direcți ai pierderii biodiversității** ²⁸⁴ - *schimbările în exploatarea terenurilor și a mării, supraexploatarea, schimbările climatice, poluarea și speciile alogene invazive* - fac ca natura să dispară rapid. **Natura este, de asemenea, cel mai puternic aliat în combaterea schimbărilor climatice.** ²⁸⁵

Componentele diversității biologice formează capitalul natural și asigură cea mai mare parte a produselor, bunurilor și serviciilor necesare funcționării și dezvoltării societății, fiind suportul fundamental al unei dezvoltări durabile. Tocmai de aceea, protecția și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice sunt considerate obiective prioritare și de interes public major.

Principalele **căi prin care omul contribuie la degradarea biodiversității** sunt:

- ❖ *modificarea și distrugerea habitatelor, a peisajelor naturale;*
- ❖ *transferul voluntar și involuntar de specii;*
- ❖ *supraexploatarea și utilizarea nerațională a solului și resurselor naturale;*
- ❖ *ocuparea terenurilor pentru organizarea activităților socio-economice;*
- ❖ *supraconcentrarea activităților în zone sensibile, cu mare valoare ecologică;*
- ❖ *braconajul;*
- ❖ *poluarea cu toate efectele ei implicite.*

Categoriile instituite **la nivel național** - prin *Ordonanța de urgență 236/2000* privind regimul ariilor naturale protejate - și stabilite în funcție de scopul și regimul de management sunt: *rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, rezervații ale biosferei, zone umede de importanță internațională, situri naturale ale patrimoniului natural universal, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică.*

În România și în regiunea Sud-Muntenia, conservarea biodiversității este fundamentală pentru bunăstarea umană și furnizarea durabilă a resurselor naturale. În prezent, suntem martorii unei pierderi constante a biodiversității cu consecințe profunde pentru lumea naturală și pentru bunăstarea oamenilor, cauzele principale sunt schimbările care se produc în habitatul natural.

²⁸⁴ Sursa: IPBES (2019), *Summary for policymakers*, [IPBES (2019), *Rezumat pentru factorii de decizie*], p. 1719, B.10. Agenția Europeană de Mediu (2019), *The European environment - state and perspective 2020 (Mediul european - situația actuală și perspective în 2020)*

²⁸⁵ Sursa: IPBES (2019), *Summary for policymakers*, [IPBES (2019), *Rezumat pentru factorii de decizie*], p. 4, A4.

La nivel european, România deține un patrimoniu natural diversificat și valoros. La nivelul anului 2017, suprafața ariilor naturale protejate de interes național, raportată la suprafața țării, este de 6,15% , iar suprafața totală a siturilor *Natura 2000*, raportată la suprafața țării, este de 22,7%.²⁸⁶

În Regiunea Sud-Muntenia există un număr de 72 arii protejate de interes național (*Parcul Național Piatra Craiului, Parcul Natural Bucegi, Parcul Natural Comana, Rezervația Manafu, Rezervația Teșila, Pădurea Troianu, Rezervația Naturală Cama Dinu Păsărica, lacul Suhai, APSA Iezer Călărași, Coridorul Ialomiței, Lunca Mijlocie a Argeșului, etc.*).

Rezervațiile naturale și monumentele naturii din regiune cuprind o mare varietate de ecosisteme, plante și animale rare, forme de relief deosebite, puncte fosilifere și diferite obiecte geologice. În județele Teleorman, Ialomița și Călărași ariile protejate nu depășesc 0,5% din suprafața acestora. Cele mai extinse rezervații au suprafețe de 2.400-3.500 ha, cum este rezervația *Iezerul din Călărași*, ce ocupă o suprafață de 2.877 ha.²⁸⁷

Multe rezervații și monumente ale naturii au o mare importanță fitogeografică. Astfel, sunt protejate în diferite rezervații: arinul (*Pădurea Sinaia*), un amestec interesant de specii caracteristice silvostepii și pădurile de fag în *Pădurea Ciornuleasa* (județul Călărași) etc. Alte rezervații s-au constituit pentru protecția unor plante meridionale. De exemplu, în *pădurea Comana* (județul Giurgiu), din cele 1.201 specii de plante identificate, aproape 20% au origini meridionale: submediteraneene (146 specii), pontice și pontico-mediteraneene (66 specii), balcanice și balcano - mediteraneene (23 specii). Dintre rezervațiile geologice și geomorfologice, importantă este *Rezervația Muntele de Sare de la Slănic - Prahova*.

Județul Argeș detine 32 de arii protejate de interes național, rezervații și monumente ale naturii.

În vederea conservării capitalului natural și a biodiversității în județul Argeș au fost puse sub ocrotire mai multe arii naturale ce prezintă interes științific, social și estetic de importanță națională, locală sau comunitară (parte din *Rețeaua Natura 2000*).

²⁸⁶ Sursa: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/natura-2000-barometer>

²⁸⁷ Sursa: <http://biodiversitate.mmediu.ro/romanian-biodiversity/despre-arii-protejate/arpml/arpml-pitesti/arii-naturale-protejedede-interes-national-1>

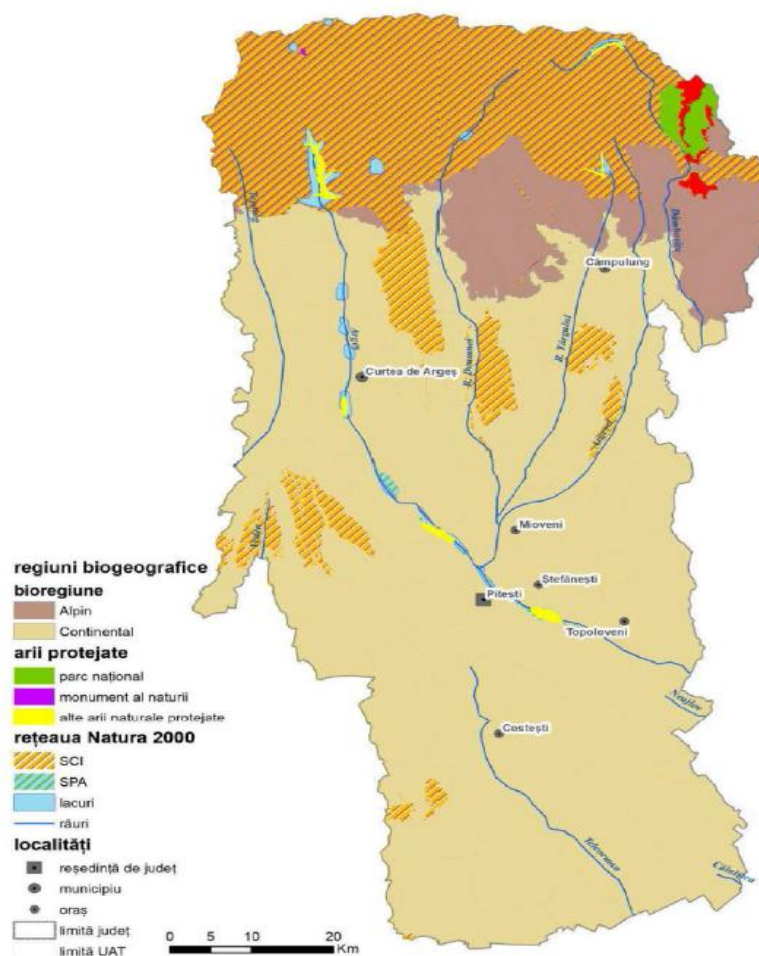

Fig. 7.5. Rețeaua de arii protejate din Județul Argeș

Principalele categorii de arii naturale protejate ce se regăsesc la nivelul județului Argeș conform Raportului privind starea mediului din 2018, sunt:²⁸⁸

- ✚ arii naturale protejate de interes național: *Parcul Național Piatra Craiului* (14.781,33 ha, din care 9.967 ha în județul Argeș) prin *Legea nr. 5/2000*; *27 de rezervații și monumente ale naturii* cu o suprafață totală de 18.021,45 ha prin *Legea nr. 5/2000*; *4 rezervații naturale* cu o suprafață totală de 6.670,20 ha prin *HG nr. 2.15112005*;
- ✚ arii naturale protejate de interes local: *56 de arii naturale protejate* declarate prin Hotărâri ale Consiliului Județean cu o suprafață totală de 48. 703, 16 ha;
- ✚ arii naturale protejate de interes comunitar (*situri Natura 2000*): *13 situri de importanță comunitară*, declarate prin *Ordinul nr. 2.38712011*, cu o suprafață totală de 158.202,67 ha și *3 situri de protecție avifaunistică*, declarate prin *HG*

²⁸⁸ Sursa: Pagina-web oficială a Agenției de Protecția Mediului Argeș - <http://www.anpm.ro/>

nr. 97112007, cu o suprafață totală de 2.680,25 ha, reprezentând 23,56% din suprafața județului.

Parcul Național Piatra Craiului este unul dintre cele mai atrăgătoare locuri din Carpații românești, atât datorită reliefului cu pereți calcaroși verticali, cu creasta ce urcă în medie la 2000 m, cât și faptului că adăpostește o multitudine de specii de plante și animale cu valoare endemică pentru Carpați.

Parcul Național Piatra Craiului este situat în Carpații Meridionali incluzând Creasta Pietrei Craiului în totalitate și spații din culoarele intramontane limitrofe, Rucăr-Bran și Rucăr-Zărnești. Se extinde pe raza județelor Brașov și Argeș. Suprafața totală a Parcului Național Piatra Craiului este de 14773 ha, din care 7806 ha în județul Brașov și 6967 ha în județul Argeș. Masivul Piatra Craiului a devenit rezervație naturală în 28 martie 1938. Scopul desemnării Masivului Piatra Craiului ca și parc național este acela de a asigura conservarea biodiversității și a peisajului, a speciilor valoroase, promovarea și încurajarea turismului, conștientizarea și educarea publicului în spiritul protejării naturii și a valorilor sale.

Dintre **rezervațiile și monumentele naturii de pe teritoriul județului Argeș**, sunt demne de menționat:

- ❖ *Microrelief carstic Cetățeni*
- ❖ *Granitul de la Albești*
- ❖ *Locul fosilifer Suslănești*
- ❖ *Calcarul numulitic Albești*
- ❖ *Poiana cu Narcise Negarași*
- ❖ *Zona carstică Dâmbovicioara*
- ❖ *Moldoveanu - Capra*
- ❖ *Zona carstică Dâmbovicioara*
- ❖ *Peștera Piscul Negru*
- ❖ *Peștera Dâmbovicioara*
- ❖ *Avenul din Grind*
- ❖ *Lacul lezer*
- ❖ *Lacul Jghebuoasa*
- ❖ *Lacul Scărișoara Galbenă*
- ❖ *Rezervația Vâlsan*
- ❖ *ș.a.m.d.*

Rezervații naturale:

- ✚ *Lacul Bascov*
- ✚ *Lacul lui Bârca*
- ✚ *Golul Alpin Valea Rea - Zarna*
- ✚ *Zona carstică Măgura - Nucșoara.*

La acestea se adaugă și **ariile naturale protejate declarate prin Hotărâri ale Consiliului Județean Argeș și prin Hotărâri ale Consiliilor Locale**, dintre care amintim:

- ☞ *Parcul dendrologic din Mihăești*
- ☞ *Valea Cheii-Valea Ghimbavului*
- ☞ *Dâmbovicioara - Dragoslavele*
- ☞ *Pădurea Iedu - Cernat*
- ☞ *Muntele Râiosu*
- ☞ *Rezervația naturală "Golul alpin Moldoveanu - Capra"*
- ☞ *Avenul de sub Vârful Grind*
- ☞ *Valea Ursului*
- ☞ *Cotmeana*
- ☞ *Parcul dendrologic Trivale din Pitești*
- ☞ *Pravăț*
- ☞ *Brădet Rucăr*
- ☞ *Rezervația Naturală Făgăraș*
- ☞ *Barajul și Lacul de acumulare Râuşor*
- ☞ *Lacul Iezer - lac glaciar din masivul Iezer - Păpușa*
- ☞ *Ruginoasa*
- ☞ *Cărpeneș*
- ☞ *ș.a.m.d.*

Agenția Regională pentru Protecția Mediului a inițiat demersurile necesare declarării Pădurii Trivale, ca arie naturală protejată de interes național categoria IV IUCN „rezervație naturală” în suprafață de 432,33 ha.

Natura 2000 ține cont de realitățile economice, sociale și culturale ale zonelor unde au fost declarate situri. Conservarea speciilor și habitatelor trebuie să fie realizată printr-un management activ dar durabil, prin implementarea a două acte normative europene **Directiva "Păsări"** - Directiva 79/409/CEE privind conservarea păsărilor salbatice și **Directiva "Habitat"** - Directiva 92/ 43 /CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de plante și animale sălbatice.

Pe teritoriul județului Argeș au fost desemnate, ca parte integrantă a rețelei de interes comunitar Natura 2000 **3 arii de protecție specială avifaunistică** conf. HG 663/14 septembrie 2016 și a HG 971 din 5 octombrie 2011 (Hotărârea 971/2011) pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România:

- ☞ **ROSPA0062 Lacurile de acumulare de pe Argeș** - suprafața totală: 2291,40 ha

Județul Argeș: Bascov (5%), Bradu (2%), Budeasa (3%), Băiculești (2%), Curtea de Argeș (2%), Călinești (1%), Căteasca (7%), Merișani (9%), **Pitești (3%)**, Topoloveni (<1%), Ștefănești (2%)

🌿 **ROSPA0098 Piemontul Făgăraș** - suprafața totală: 71201,7 ha

Județul Argeș: Arefu (<1%);

🌿 **ROSPA0165 Piatra Craiului** - suprafața totală: 15904,8 ha

Județul Argeș: Albeștii de Muscel(<1%), Arefu(89%), Berevoești(<1%), Brăduleț(7%), Lerești(38%), Nucșoara(85%), Rucăr(54%), Sălătrucu(62%), Valea Mare Pravăț(4%).

În ceea ce privește **ariile naturale protejate de interes internațional**, a fost declarată arie naturală protejată de interes internațional **Rezervația fosiliferă de la Suslănești**. La 8 km de Câmpulung, pe partea stângă a văii Argeșelului, la Suslănești, pe dealul Marlauz, la o altitudine de 680 m, se află **Rezervația fosiliferă Marlauz**. Aceasta prezintă o importanță deosebită prin bogăția de schelete de pești fosili, ce se găsesc în argilele sub formă de lespezi fine datând de aproape 56 de milioane de ani.

Rezervația fosiliferă de la Suslănești a fost declarată monument al naturii datorită importanței sale științifice deosebite. Este o arie protejată de tip paleontologic, fiind inclusă în a treia categorie a **Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii**.

De asemenea, în județul Argeș sunt declarate un număr de **13 de situri de importanță comunitară** prin *Ordinul 2387/2011* privind modificarea și completarea *Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007* privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a *Rețelei ecologice europene Natura 2000* în România):

✚ **ROSCI0102 Leota** - suprafața totală: 1378,4 ha

Județul Argeș: Dragoslavele(3%);

✚ **ROSCI0122 Munții Făgăraș** - suprafața totală:198620,5 ha

Județul Argeș: Albeștii de Muscel(<1%), Arefu(89%), Berevoești(<1%), Brăduleț(7%), Lerești(38%), Nucșoara(85%), Rucăr(54%), Sălătrucu(62%), Valea Mare Pravăț(4%);

✚ **ROSCI0177 Pădurea Topana** - suprafața totală: 894 ha

Județul Argeș: Ciomăgești(<1%), Uda(<1%);

✚ **ROSCI0194 Piatra Craiului** - suprafața totală: 15904,8 ha

Județul Argeș: Dragoslavele(9%), Dâmbovicioara(74%), Rucăr(14%);

✚ **ROSCI0203 Poiana cu narcise de la Negrași** - suprafața totală: 5 ha
Județul Argeș: Negrași

✚ **ROSCI0258 Văile Brătiei și Brătioarei** - suprafața totală: 219.70 ha
Județul Argeș: Albeștii de Muscel(1%), Berevoești(<1%), Bughea de Jos(<1%);

✚ **ROSCI0268 Valea Vâlsanului** - suprafața totală: 9582.70 ha
Județul Argeș: Albeștii de Argeș(1%), Brăduleț(77%), Corbeni(<1%), Corbi(3%), Domnești(<1%), Mușătești(54%), Malureni, Nucșoara(<1%), Pietroșani(2%), Valea Iașului(<1%);

✚ **ROSCI0316 Lunca Râului Doamnei** - suprafața totală: 405.40 ha
Județul Argeș: Coșești, Dârmănești, Domnești, Pietroșani;

✚ **ROSCI0326 Muscelele Argeșului** - suprafața totală: 10040 ha
Județul Argeș: Aninoasa(11%), Bălilești(12%), Coșești(28%), Davidești(5%), Domnești(9%), Hârtiești(13%), Mihăești(17%), Pietroșani(24%), Poienarii de Muscel(20%), Schitu Golești(34%), Vlădești(28%), Vulturești(18%);

✚ **ROSCI0341 Pădurea și Lacul Stolnici** - suprafața totală: 1524,60 ha
Județul Argeș: Hârsești(<1%), Stolnici(15%);

✚ **ROSCI0354 Platforma Cotmeana** - suprafața totală: 12554,40 ha
Județul Argeș: Băbana(18%), Ciomăgești(11%), Cocu(20%), Cotmeana(36%), Cuca(31%), Drăganu(17%), Morărești(9%), Uda(21%);

✚ **ROSCI0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor** - suprafața totală: 13175,9 ha
Județul Argeș: Albeștii de Muscel(12%), Bughea de Sus(<1%), Lerești(45%), Nucșoara

✚ **ROSCI0386 Râul Vedea** - suprafața totală: 9157.60 ha
Județul Argeș: Bârla(<1%).

Animale ocrotite de lege în Argeș: zimbrul, capra neagră, acvila, vulturul pleșuv, cocoș de munte, păstrăv, cerb, ursul brun.

Plante ocrotite de lege în Argeș: Floare de colț, Sângele Voinicului, Garofița Pietrei Craiului, Crinul de pădure, Bujorul Românesc, Laleaua Pestriță, Iedera Albă, Smârdarul, Roua cerului.

În cadrul parcurilor și spațiilor verzi din Municipiul Pitești, pe lângă speciile amintite, se mai întâlnesc unele **specii rare**, chiar pentru flora țării noastre, **ocrotite prin lege:** un arbore de tisa (*Taxus baccata*), un conifer din specia *Gyngko biloba*

(pe Str. Egalității nr.15), *liliac (Syringa pers. L. pe B-dul Republicii nr. 52)*, *stejarul hibrid Quercus pseudodalechampii* (în Pădurea Trivale), *feriga Botrychium Virginianum* (în Pădurea Valea Mare-Podgoria, Enculești).

Ariile protejate reprezintă piatra de temelie a conservării biodiversității; acestea contribuie la conservarea habitatelor importante, furnizează refugii, permit migrarea și mișcarea speciilor, asigurând menținerea proceselor naturale asupra peisajului. Ariile protejate nu numai că ajută la conservarea biodiversității, ci asigură și bunăstarea populației, oferind resurse de trai pentru milioane de oameni, reprezentând sursa primară de apă potabilă și un factor esențial în asigurarea securității alimentare la nivel mondial, național sau regional.

Principalele căi prin care omul contribuie la degradarea biodiversității sunt:

- ▶ *modificarea și distrugerea habitatelor, a peisajelor naturale;*
- ▶ *transferul voluntar și involuntar de specii;*
- ▶ *supraexploatarea și utilizarea nerațională a solului;*
- ▶ *ocuparea terenurilor pentru organizarea activităților socio-economice;*
- ▶ *supraconcentrarea activităților în zone sensibile și cu mare valoare ecologică*
- ▶ *etc.*

În vederea îndeplinirii dezideratelor privind conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor sale, autoritățile de mediu trebuie să țină cont de o serie de acțiuni, dintre care menționăm:

- ✍ *investiții în infrastructuri ecologice, inclusiv zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice;*
- ✍ *aplicarea principiilor de evaluare adecvată a impactului planurilor, proiectelor și activităților asupra biodiversității, în cadrul procedurilor SEA (evaluarea strategică de mediu), EIA (evaluarea impactului asupra mediului) și AA (autorizarea funcționării);*
- ✍ *investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor, inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic;*
- ✍ *intensificarea eforturilor pentru asigurarea unor structuri de management corespunzătoare pentru toate ariile naturale protejate;*
- ✍ *crearea, amenajarea și extinderea parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;*
- ✍ *conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună;*
- ✍ *participarea activă a specialiștilor la elaborarea planurilor de management a ariilor naturale protejate și a liniilor directe pentru managementul siturilor Natura 2000;*
- ✍ *investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului;*

- ✍ participarea activă la elaborarea unor strategii de vizitare a ariilor naturale protejate bazate pe principiile de conservare a biodiversității ca și condiție esențială pentru dezvoltarea unui turism durabil;*
- ✍ sprijinirea autorităților locale pentru dezvoltarea și aplicarea politicilor de amenajare a teritoriului în sprijinul conservării biodiversității;*
- ✍ impunerea standardelor de bune practici agricole la autorizarea activităților desfășurate în acest domeniu;*
- ✍ organizarea de acțiuni de conștientizare privind importanța conservării biodiversității, majorării suprafeței terenurilor ocupate cu păduri, reconstrucției ecologice a pădurilor deteriorate structural, creerii perdelelor forestiere de protecție etc.;*
- ✍ sprijinirea acțiunilor voluntare ale societății civile pentru conservarea și restabilirea diversității biologice, pentru promovarea utilizării durabile a resurselor naturale etc.;*
- ✍ asigurarea funcționării optime a rețelei de comunicare cu toți factorii responsabili cu conservarea biodiversității de la nivelul autorităților publice locale.*

Ariile naturale din regiunea Sud Muntenia dețin atuuri importante pentru dezvoltarea activităților recreative și turistice, activități ce pot aduce venituri importante, atât celor ce le administrează, cât și comunităților locale.

7.6. RISCURI DE MEDIU

Mediul este factorul suport al dezvoltării și amenajării teritoriului. Atitudinea omului față de mediu și componentele sale conduc fie la distrugerea teritoriului, fie la conservarea lui în vederea realizării unui cadru optim pentru dezvoltarea urbană a localității. Mediul înconjurător reprezintă o realitate pluridimensională formată din mediul natural și mediul artificial - societatea umană care prin activitatea complexă pe care o desfășoară amenință echilibrul ecologic al mediului înconjurător prin diversele procese de poluare și degradare.

Organizații și organisme internaționale au arătat că degradarea mediului duce la degradarea standardului de viață și a bunăstării unei societăți; existența unei relații de apărare a mediului reprezintă un grad ridicat de civilizație și comportament.

Mediul înconjurător și societatea umană suportă adesea acțiunea unor fenomene extreme periculoase cu origine diferită, naturală sau antropică, ce pot produce dereglări distructive și brutale în anumite sisteme sau situații prestabilite. Aceste evenimente - cutremure, erupții vulcanice, tsunami, alunecări de teren, furtuni, inundații, secete, incendii, accidente tehnologice, situații conflictuale etc. - se produc de regulă pe neașteptate și pot provoca numeroase victime în rândul oamenilor și animalelor, un volum mare de pagube materiale, dezechilibre ecologice și chiar grave

tulburări ale stării psihice și morale a populației ce intră sub incidența fenomenului respectiv.

Pe teritoriul României s-au înțetit, în ultimii ani, cazurile de manifestare a diverselor calamități naturale. La acestea atribuim: secete îndelungate, anotimpurile excesiv de umede, reci, ori prea calde, ploile torențiale mari, deseori cu grindină, inundațiile vaste, viscocele, iernile extrem de geroase ori extrem de blânde, înghețurile tardive de primăvară sau timpurii de toamnă, seismele, alunecările de teren, inundațiile și alte procese distructive. De aceea instruirea și educația populației privind percepția hazardelor și riscurilor devine o prioritate, având ca scop diminuarea efectului psihologic, de alarmare și panică în timpul producerii lor, acest lucru realizându-se foarte bine începând de la vârstele școlare.

În acest sens, a fost adoptată *Legea nr. 575 / 2001*, în care se stipulează că zonele de risc natural sunt arealele delimitate geografic în interiorul cărora există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane. Obiectul legii sunt zonele de risc natural cauzat de cutremurele de pământ, inundații și alunecări de teren.

Riscurile de mediu sunt reprezentate de presiunile exercitate asupra: resurselor de apă, stării de calitate a aerului, a solului, pădurilor, biodiversității, deșeurilor.

Principala presiune asupra stării apelor de suprafață este exercitată de om prin deversarea în emisări a apelor uzate neepurate sau insuficient epurate.

Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Printre presiunile antropice exercitate asupra biodiversității se numără: exploatarea agregatelor minerale, exploatarea necontrolată a pădurilor, pășunatul, desecarea mlaștinilor, împădurirea pajiștilor, abandonarea pajiștilor și pășunilor, regularizarea râurilor, utilizarea pesticidelor, turismul etc.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refoșosite, reciclate sau recuperate.

În natură sunt considerate generatoare de poluare latentă naturală: inundațiile, vânturile puternice, inversiunile de temperatură și ceață, temperaturile maxime și generatoare de poluare a sectoarelor problemă - industria chimică, petrochimică, metalurgică, agricultura cu îngrășămintele chimice, transporturile.

O altă provocare-cheie pentru România și în special pentru regiunea Sud-Muntenia, grav afectată în ultimii ani de *secetă, alunecări de teren și inundații*, este

adaptarea la schimbările climatice, ca răspuns la legăturile existente între vremea extremă, dezastre și acțiunile umane.

Seceta este un hazard climatic cu o perioadă lungă de instalare și este caracterizată de scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, de micșorarea debitului râurilor și a rezervelor subterane de apă care determină un deficit mare de umezeală în aer și sol, cu efecte directe asupra mediului și în primul rând asupra culturilor agricole.

Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, reprezintă, după poluare, cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol. Și la nivelul regiunii Sud-Muntenia, seceta reprezintă o problemă importantă și se manifestă în special în partea de sud a regiunii, în Câmpia Română, pe tot întinsul județelor Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman și în partea de nord a regiunii, în localitățile aflate în partea de sud a județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova.

Alunecările de teren se produc datorită unor fenomene naturale ca urmare a unor activități umane. Ele sunt periculoase putând conduce la distrugerea unor construcții, pot bara cursul unor ape curgătoare, creând lacuri de acumulare temporare sau permanente.

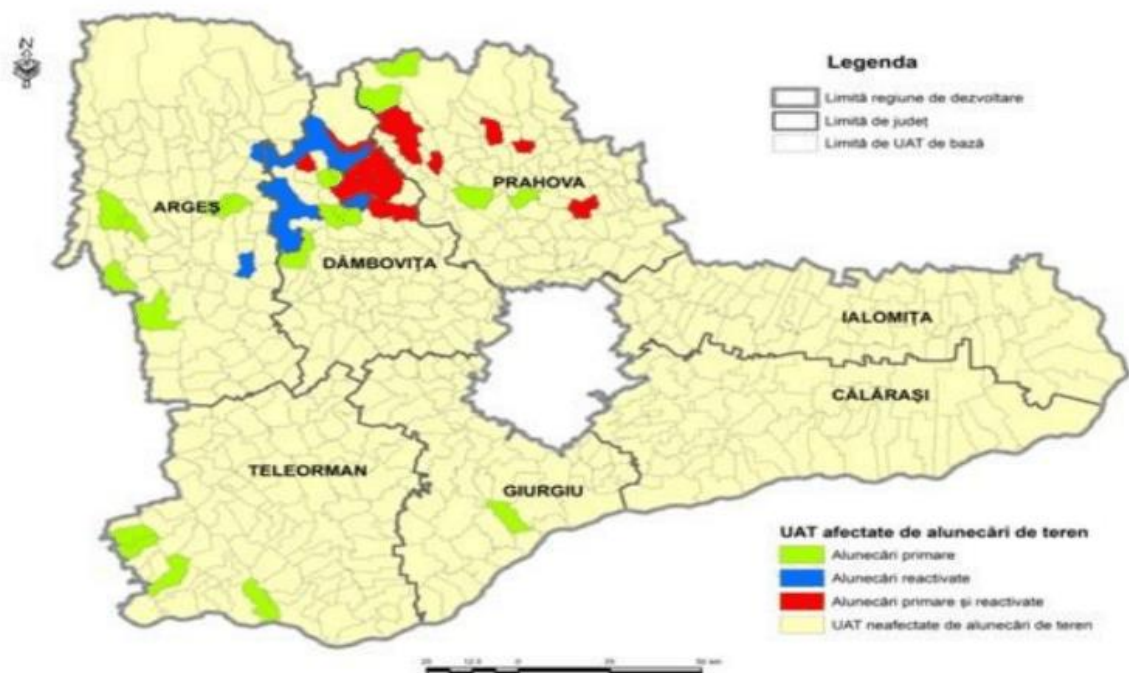

Fig. 7.6. Riscul de alunecări de teren pe localități ²⁸⁹

²⁸⁹ Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027

Conform Anexei 7 a Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural, aprobat prin Legea 575/2001, în județul Argeș sunt înregistrate **8 unitati administrativ teritoriale afectate de alunecări de teren**, toate având un risc ridicat de producere: orașul Topoloveni și comunele Botești, Cotmeana, Davidești, Grăganu, Lunca Corbului, Țițești și Vedea.

În județul Argeș, zonele în care se pot produce **avalanșe** sunt comunele Arefu, Dâmbovicioara, Rucăr și Lerești, localizate în zona montană înaltă.

Având în vedere frecvența și pierderile cauzate, **inundațiile** se află pe primul loc în ceea ce privește riscurile naturale care prezintă un pericol pentru populație și pentru activitățile economice. **Spațiul hidrografic Argeș - Vedea** este format din bazinele hidrografice ale râurilor Argeș, Vedea și Călmățui.

Conform **Planului de management al riscului la inundații**, elaborat de **Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea**, viiturile de pe râul Argeș provoacă în mod independent pagube pe cursul superior, dar începând de la localitatea Găești spre aval inundațiile pe care le provoacă se suprapun, în caz de coincidență, cu cele de pe râul Sabar. Cele mai importante inundații, de când se monitorizează date, s-au produs în anii 1970, 1972, 1975, 1979, 2005, 2010.

În județul Argeș, în aval de Lacul Vidraru, pe Râul Argeș a fost identificat un areal izolat afectat de inundații istorice semnificative. Râurile afectate pe sectoare sunt: Cotmeana, Argeș, Bratia, Râul Târgului, Râul Doamnei, Dâmbovița, Cârcinov.

Județul Argeș este unul din cele mai bine echipate județe din punct de vedere a lucrărilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, principalele fiind:

- **12 lacuri de acumulare:** Vidraru, Vâlcele, Budeasa, Golești pe râul Argeș, Râușor pe Râul Târgului și Pecineagu pe râul Dâmbovița. Volumul total de atenuare a viiturilor este de 135,6 mil.mc, inclusiv acumularea nepermanentă Mărăcineni de pe Râul Doamnei și incinta nepermanentă Gălășești a barajului Budeasa.
- **10 derivații de tip "galerie"** cu rol de asigurare a debitelor hidroenergetice, dintre care cele mai importante sunt: *derivația Râul Doamnei - Vâlsan - Vidraru* (L=19,2 km, Qi=15 mc/s) și *Topolog - Vidraru* (L=7,65 km, Qi=5,85 mc/s);
- **regularizări și apărări de maluri** cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

Amenajările de gospodărire a apelor din județul Argeș au avut în vedere în principal: acoperirea cerinței de apă pentru centre populate, industriale; combaterea efectelor distructive ale apelor mari; valorificarea potențialului hidroenergetic al principalelor cursuri de apă din bazin; protecția calității surselor de apă; asigurarea cerințelor de sănătate și ecologice ale populației.

La nivelul bazinului hidrografic Argeș - Vedea se află în implementare un proiect finanțat din Programul Operațional Sectorial de Mediu care vizează

elaborarea ”Planului pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Argeș - Vedea”. Prin acest proiect se urmărește modernizarea sistemului de management al inundațiilor. Astfel, se vor realiza *Hărțile de hazard la inundații* și *Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în bazinul hidrografic Argeș - Vedea* pe o lungime totală de 3.620 km și o suprafață de 5.545 km².

În ceea ce privește amenajările pentru asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor, din ultimele date disponibile, sunt realizate astfel de facilități în toate municipiile și orașele din județ, dar și în alte 75 de comune. Zone deficitare în resurse de apă se găsesc în comunele: *Albeștii de Muscel, Cicănești, Căldăraru, Domnești, Hârsești, Mălureni, Merișani, Miroși, Mușatești, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Raca, Uda, Cotmeana, Bârla, Cicănești, Ciomăgești, Stoenști*.²⁹⁰

Totodată, o contribuție mare în creșterea efectelor negative o au și *fenomenele meteorologice*. Fenomenele meteo extreme posibile la nivelul zonei studiate, se împart, în funcție de anotimpul specific, după cum urmează:

- ❖ *vijelii, grindină, valurile de căldură, averse de ploaie sau ploi torențiale cu cantități însemnate de precipitații în anotimpurile calde;*
- ❖ *înghețurile târzii sau timpurii, temperaturi foarte scăzute, ceață, polei, viscole, cantități însemnate de precipitații sub formă de ninsoare cu strat consistent de zăpadă.*

Vulnerabilitatea mare a regiunii Sud-Muntenia la riscurile naturale se datorează în egală măsură infrastructurii deficitare de protecție la inundații, defrișărilor pe suprafețe mari de teren, cât și formelor de relief și schimbărilor climatice (se face referire la aridizare, deșertificare, cutremure și avalanșe). Totodată, trebuie avut în vedere faptul că fenomenele naturale și dezastrele identificate de-a lungul timpului în regiune conduc la diminuarea suprafețelor productive și, implicit, la diminuarea apreciabilă a producțiilor, în special în domeniul agricol.

Cutremurele de pământ reprezintă mișcări vibratoare ale scoarței terestre, generate de o ruptură brutală în aceasta, ce poate duce la victime umane și distrugeri materiale.

Arealul circumscris județelor regiunii Sud-Muntenia se încadrează în macrozona cu magnitudinea seismică cuprinsă între 71 și 92 scara MKS, valoarea crescând din direcția sud-vest către nord-est, conform SR 11100/1-93 „Zonarea seismică a României”.

²⁹⁰ Sursa: *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027*

La nivelul regiunii a fost realizată o distribuție teritorială a localităților cu risc mare de seismicitate și încadrarea județelor/localităților în diverse grade de seismicitate, conform Legii nr. 575/22 octombrie 2001.

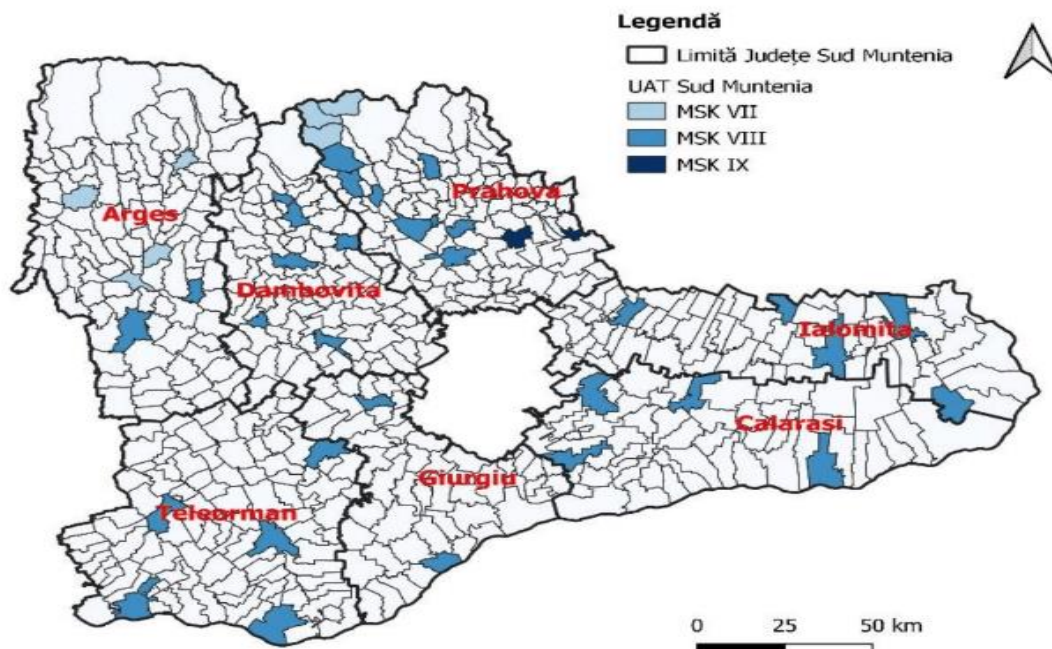

Fig. 7.7. Localitățile afectate de cutremure în județele regiunii Sud-Muntenia

În Județul Argeș pot fi afectate de cutremure municipiile Pitești și Câmpulung, precum și orașele Curtea de Argeș, Costești, Mioveni și Topoloveni. Populația vulnerabilă la cutremure numără 295.021 de locuitori, ceea ce înseamnă 46,55% din populația județului.

Dintre unitățile administrativ-teritoriale urbane, de pe teritoriul județului, amplasate în zone pentru care intensitatea seismică, echivalată pe baza parametrilor de calcul privind zonarea seismică a teritoriului României, este minimum VII (exprimată în grade MSK) sunt: Municipiul Pitești - VII grade MSK, Municipiul Câmpulung - VII grade MSK, Municipiul Curtea de Argeș - VII grade MSK și orașele Costești - VIII grade MSK, Mioveni - VII grade MSK și Topoloveni - VIII grade MSK.

Conform Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, în municipiul Pitești au fost identificate areale limitate geografic în interiorul cărora există potențialul de producere a următoarelor fenomene naturale:

- ▮ *intensitate seismică exprimată în grade MSK - VII grade MSK;*
- ▮ *nu prezintă risc de inundații pe cursurile de apă;*
- ▮ *aflându-se în zona de câmpie, municipiul Pitești se prezintă în condiții maxime de stabilitate, sectorul de teren nefiind afectat de fenomene de alunecare, care să pună în pericol stabilitatea terenului.*

O altă problemă importantă la nivel regional și implicit al municipiului Pitești, o constituie **lupta împotriva poluării apei, aerului și a solului**.

Astfel, în cazul *apelor de suprafață*, problemele de poluare sunt generate de exploatarea de hidrocarburi, precum și de deversările apelor uzate insuficient epurate din categoria celor menajere generate de localitățile urbane.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiții naturale de loc și de climă. Un aport însemnat în degradarea calității aerului îl au însă centralele termice și mijloacele de transport care emit în atmosferă oxizi de carbon, dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi. Astfel, pentru județele din nordul Regiunii Sud - Muntenia, sursele de poluare provin din industrie (petrolieră, constructoare de mașini, metalurgică, etc.), în timp ce pentru județele din sudul regiunii provin din agricultură.

Solul reprezintă inima ecosistemelor terestre, fiind suportul fundamental pentru existența vieții pe pământ. Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale. Zonele critice identificate în Regiune în ceea ce privește calitatea solului sunt în județele **Argeș**, Dâmbovița și Prahova. Totodată, solul are rolul nu numai în promovarea și dezvoltarea agriculturii durabile, în păstrarea calității mediului înconjurător, în schimbările climatice globale, în conservarea biodiversității, ci și în dezvoltarea economiei în ansamblul ei.

Un alt factor important de risc natural se referă la **incendiile de pădure**. În trecut, cauzele apariției incendiilor de pădure erau legate de nesupravegherea unui foc aprins sau de acțiunea unor fenomene atmosferice. Astăzi, însă, aceste cauze s-au diversificat într-o mare măsură și se referă la *factori naturali și factori antropici de risc la incendiile de pădure*.

Factorii naturali de risc la incendii de pădure, predominanți în zonă sunt clima, presiunea atmosferică și curenții de aer, relieful, iar *factorii antropici de risc la incendii de pădure* sunt forma și tipul de proprietate sau administrare a pădurii, activitatea umană în zona fondului silvic (rețeaua de drumuri, liniile electrice de medie și înaltă tensiune, activitatea de exploatare a fondului forestier, activitatea turistică, construcțiile de cult, profilul psiho-social al populației și starea economică a acesteia).

O altă problemă importantă pentru regiune o reprezintă și **existența siturilor contaminate** de către activitățile industriale poluante, situri localizate în județele

Argeș, Dâmbovița și Giurgiu, unde se concentrază cca. 80% din totalul acestora. Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

În concluzie, **investițiile vizate pentru perioada 2021-2027, la nivel municipal, vor fi îndreptate către:**

- *acțiuni pentru creșterea capacității locale și regionale a autorităților, în scopul prevenirii riscurilor, în special prin elaborarea de strategii și planuri de acțiune, cartografierea riscurilor, precum și îmbunătățirea competențelor în acest domeniu;*
- *investiții importante în vederea creării, operaționalizării, modernizării și creșterii capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusiv investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației);*
- *alocarea de resurse materiale importante pentru prevenirea dezastrelor naturale, prin realizarea de investiții în consolidarea malurilor și regularizarea cursurilor de apă, prin crearea de zone de inundabilitate, consolidarea versanților, lucrări de împădurire, construirea unor perdele forestiere în apropierea căilor de transport și a plantațiilor agricole;*
- *măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului;*
- *reconstrucția ecologică a zonelor degradate (afectate de activități industriale și agricole poluante), terenuri degradate din cauza fenomenelor naturale și antropice;*
- *investiții care să sprijine capacitatea de adaptare la schimbările climatice, în special în sectorul agricol, inclusiv prin gestionarea sistemelor durabile de irigații și promovarea unor modele de recoltare care utilizează apa în mod eficient;*
- *campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatice și dezastre naturale;*
- *investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a Dunării și râurilor interioare;*
- *investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții, scafandri).*
- *măsuri de gestionare a riscurilor, cum ar fi înființarea unor centre de reacție rapidă pentru gestionarea inundațiilor, care să beneficieze de fonduri comunitare, precum și de cooperarea transnațională, acolo unde este mai necesar.*

Ținând cont de riscurile de producere a situațiilor de urgență și a dezastrelor, experiența în prevenire, protecție, limitare/reducere impact, răspuns și refacere,

resursele la dispoziție, caracterul complex al managementului situațiilor de urgență și necesitatea implicării tuturor instituțiilor statului și a comunităților în acest efort, **România a adoptat un sistem integrat de management al situațiilor de urgență**, format din structuri cu activitate permanentă și structuri cu activitate temporară.

Centrul de greutate al acestui sistem îl reprezintă **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență**, care realizează managementul permanent al activităților de prevenire, pregătire și răspuns în situații de urgență, precum și reprezentarea și cooperarea la nivel național și internațional în domeniile protecției civile și apărării împotriva incendiilor.

Pentru consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației, în anul 2016, a fost adoptată „*Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2023*”.

La nivel regional, în urma analizelor realizate asupra indicatorilor specifici pentru intervențiile în situații de urgență, respectiv: echipaje de intervenție, acțiuni de intervenție efectuate, timp mediu de răspuns, număr de persoane salvate/asistate/transportate, dotări existente, a fost stabilită necesitatea unor intervenții care trebuie orientate în sectorul de prevenire a riscurilor și pentru îmbunătățirea accesului populației la servicii de urgență de calitate și anume:

- *investiții în infrastructura de prevenire a situațiilor de urgență* (îndiguri, regularizare cursuri de apă, consolidare terenuri afectate de alunecări de teren, etc.);
- *investiții în echipamente specifice fiecărui județ* pentru prevenirea și gestionarea riscurilor apărute la nivel local și regional, inclusiv a instituțiilor care asigură supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat;
- *crearea de unități de monitorizare a mediului și de intervenție rapidă;*
- *schimb de experienta și know how în managementul situațiilor de urgență;*
- *acțiuni preventive de informare și conștientizare a populației în situații de urgență;*
- *elaborarea hărților de risc* (alunecări de teren, risc seismic, etc.);
- *consolidarea falezelor și înnisipări artificiale* în zonele afectate de eroziunea apelor.

La nivelul municipiului Pitești, Comitetul Local pentru Situații de Urgență al Municipiului Pitești ²⁹¹ s-a constituit ca serviciu în cadrul **Consiliului Local** în baza *art.13, art.31, art.32, art.33 din Legea 307/2006* privind apărarea împotriva incendiilor, în baza *art.10 din Legea 481/2004* privind protecția civilă, modificată și

²⁹¹ Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Pitești - Raport Primar pe anul 2021

completată cu *Legea 212/2006 și a prevederilor Legii 215/2001* privind administrația publică locală, cu completările și modificările ulterioare, în baza *Ordinului 195/20.04.2007* emis de *Ministerul Administrației și Internelor* și prin *Hotărâre a Consiliului Local al Municipiului Pitești și a Dispozițiilor Primarului Municipiului Pitești*.

Pentru aplicarea prevederilor legale pe linie de protecție civilă, PSI și pentru situații de urgență, s-au executat următoarele **activități**:

- ▶ *controlul privind aplicarea măsurilor de protecție civilă și PSI pe plan local;*
- ▶ *au fost actualizate structurile de protecție civilă, PSI și pentru situații de urgență;*
- ▶ *au fost duse la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile Primarului Mun. Pitești pe linie de protecție civilă și pentru situații de urgență;*
- ▶ *au fost întocmite și actualizate documentele și planurile operative specifice activității;*
- ▶ *au fost executate activități de instruire pe linia situațiilor de urgență;*
- ▶ *au fost propuse fondurile necesare realizării măsurilor de protecție civilă și pentru situații de urgență;*
- ▶ *au fost menținute în stare de funcționare punctul de comandă de protecție civilă, aparatură din dotare, sistemele de alarmare publică și mijloacele de stins incendii;*
- ▶ *au fost gestionate, depozitate și întreținute tehnica, aparatura și materialele de protecție civilă și de apărare împotriva incendiilor.*

Structura organizatorică pentru situații de urgență a municipiului Pitești este următoarea: *un Comitet local pentru situații de urgență, un Centru operativ pentru situații de urgență, un Compartiment de prevenire, o grupă stins incendii, o echipă transmisiuni-alarmare, o echipă deblocare salvare, o grupă salvare și prim ajutor, o grupă de cercetare căutare, o echipa de evacuare, o echipă suport logistic.*

Înștiințarea și alarmarea populației în municipiul Pitești este organizată pe grupe de înștiințare, care cuprinde cartierele municipiului și operatorii economici clasificați din punct de vedere al protecției civile, potrivit schemei de înștiințare, asigurând în acest scop transmiterea mesajelor, a ordinelor și dispozițiilor către toate organele subordonate *Comitetului Local pentru Situații de Urgență*.

Municipiul Pitești este dotat cu aparatură de înștiințare și alarmare, cu rețea de radiotelefoane fixe și portabile, 24 sirene electrice care pot fi acționate centralizat din punctul de comandă de protecție civilă municipal și 30 sirene electronice, acționate prin sistemul de comunicații radio din *Centrala de alarmare a Centrului operativ al municipiului Pitești*.

Pe lângă activitățile aprobate în anul 2021, *Comitetul Local pentru Situații de Urgență al Municipiului Pitești* a executat acțiuni și a stabilit măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor **Pandemiei COVID-19**, menite să contribuie la îmbunătățirea situației epidemiologice din municipiul Pitești. Au fost stabilite măsuri de punere în aplicare a actelor normative emise de *Guvernul României* sau de *Comitetul Județean*

pentru Situații de Urgență Argeș pentru monitorizarea respectării și aplicării regulilor în vederea limitării propagării virusului SARS-CoV-2, de către cetățeni, administratorii piețelor agro-alimentare, operatorii economici și societățile comerciale.

7.7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Modificarea climei conduce la creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme precum: inundațiile, seceta, creșterea temperaturilor medii la nivel global, creșterea nivelului mării și micșorarea calotei glaciare. Principala cauză a schimbărilor climatice o reprezintă creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, diminuarea acestui fenomen reprezentând o prioritate pentru toate statele lumii.

Țara noastră a elaborat în acest scop *Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 - 2020*, care:

- ❖ urmărește minimizarea efectelor prin intermediul acțiunilor de adaptare și atenuare la schimbările climatice;
- ❖ explică și ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră - emisii GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs;
- ❖ oferă date și informații esențiale asupra variațiilor climatice care au afectat și vor afecta România;
- ❖ prezintă date și informații relevante la nivel general privind contribuția fiecărui sector la emisiile GES și modul în care activitatea umană (prin procese productive sau de consum/utilizare), împreună cu procesele naturale conduc la aceste emisii;
- ❖ propune tipuri de măsuri cheie ce trebuie implementate în fiecare sector pentru reducerea emisiilor GES și pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice;
- ❖ descrie succint situația existentă la nivel mondial, care reclamă politici consistente de prevenire și combatere a schimbărilor climatice și a efectelor acestora;
- ❖ oferă un suport orientativ vizând măsurile și politicile care trebuie adoptate, utilizând fondurile europene structurale și de investiții din exercițiul financiar 2014 - 2020. Comisia Europeană a considerat acest document ca fiind obligatoriu în pregătirea Acordului de Parteneriat pentru absorbția fondurilor UE 2014-2020;
- ❖ trece în revistă principalele programe de acțiune la nivel național cu impact în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare: industrie, transporturi, silvicultură, agricultură, urban etc.;

- ❖ *fundamentează principiile ce vor sta la baza elaborării planurilor și programelor de acțiune la nivel sectorial, stabilește obiectivele generale și specifice care vor trebui atinse prin măsuri și acțiuni viitoare, stabilite în funcție de specificul concret al fiecărui sector în parte.*

Conceput ca un document dinamic, ce reflectă o realitate în permanentă schimbare, *Strategia privind Schimbările Climatice* se va dezvolta și completa pe parcurs, având sprijinul și experiența unui grup de experți ai Băncii Mondiale. Astfel, în toamna anului 2015, *Strategia Națională privind Schimbările Climatice a fost extinsă, astfel încât, până în 2050, să acopere un orizont mai larg, păstrând însă două referențiale majore: 2020 și 2030.*

Aceasta va deveni un reper pentru *"creșterea verde" a României*, adică a dezvoltării economice bazate pe emisii reduse de gaze cu efect de seră. Strategia va fi consolidată în baza unei evaluări macroeconomice, realizată după o modelare de impact sectorială și transsectorială. Aceasta va evalua în detaliu perspectivele, opțiunile, costurile și beneficiile măsurilor ce trebuie aplicate pentru ca România să-și asigure o dezvoltare solidă și sustenabilă pe termen mediu și lung, în condițiile obligațiilor majore de prevenire și combatere a schimbărilor climatice.²⁹²

Schimbările climatice regionale și locale vor influența ecosistemele, așezările omenești și infrastructura. Modificările de temperatură și precipitații prognozate pot conduce la modificări ale perioadelor de vegetație și la schimbarea limitelor între păduri și pășuni. Unele evenimente meteorologice extreme cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea vor fi mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.

Pentru factorii de decizie la nivel internațional, *încălzirea globală ridică două preocupări majore:*

- *necesitatea reducerii semnificative a emisiilor de gaze cu efect de seră, în scopul diminuării influenței antropice asupra sistemului climatic natural;*
- *necesitatea promovării unor politici și a unor măsuri de adaptare la efectele previzibile ale schimbărilor climatice, datorate în principal inerției sistemului climatic.*

România s-a confruntat, în timpul primului deceniu al acestui secol cu o serie de **fenomene meteorologice extreme**, ce au determinat atât producerea de inundații, cât și apariția unor zone secetoase:

- ✓ **în anul 2005** - inundațiile istorice produse pe râurile interioare, au provocat atât pierderea a 76 de vieți omenești cât și mari pagube materiale;

²⁹² Sursa: <http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/>

- ✓ în anul 2006 - inundațiile istorice care au avut loc pe sectorul românesc al Dunării cât și inundațiile produse pe râurile interioare au provocat, din nou, pagube materiale importante;
- ✓ în anul 2007 - cea mai gravă secetă din ultimii 60 de ani.

Zonele afectate de secetă s-au extins în ultimele decenii iar cele mai afectate zone sunt cele situate în sudul și sud-estul României. În ultimii 30 de ani în întreaga țară, se resimt efectele unor perioade secetoase din ce în ce mai dese și mai extinse în timp și spațiu. Producerea unor fenomene meteo-hidrologice extreme, inundații și secete au ca efect atât pierderea de vieți omenești cât și pierderi economice semnificative în toate sectoarele de activitate, precum agricultură, transport, furnizarea energiei, managementul apei și altele asemenea, iar modelele climatice globale indică faptul că frecvența și intensitatea acestor evenimente vor crește.²⁹³

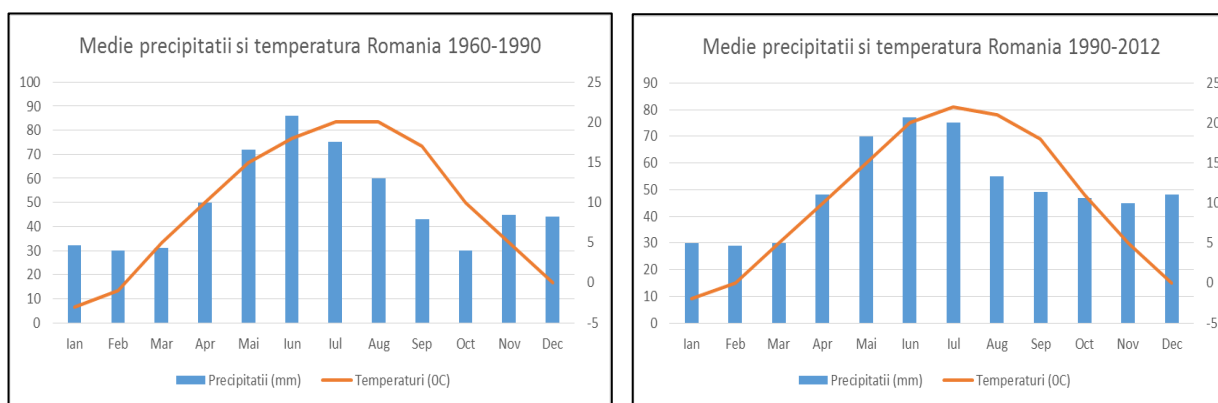

Fig. 7.8. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României ²⁹⁴

În România se estimează o încălzire medie anuală de aceeași magnitudine ca cea proiectată la nivel European, între 0,5 °C și 1,5 °C, pentru perioada 2020 - 2029 și între 2,0 °C și 5,0 °C pentru 2090 - 2099, în funcție de scenariul abordat. Din punct de vedere al precipitațiilor, peste 90% dintre modelele utilizate, proiectează în România, pentru perioada 2090 - 2099, producerea de secete severe vara.

Aceste prognoze meteorologice pe termen mediu și lung justifică apelul la acțiuni imediate emise de factorii de decizie care să presupună:

- ✍ monitorizarea impactului schimbărilor climatice precum și a vulnerabilității sociale și economice asociate;

²⁹³ Sursa: Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 - 2020

²⁹⁴ Sursa: http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_historical_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

✍ integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și politici la nivel sectorial, precum și armonizarea acestor măsuri între ele;

✍ identificarea măsurilor urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice în sectoarele socio - economice critice.

În domeniul energiei, din cauza efectului schimbărilor climatice, se estimează o scădere a cererii de energie electrică pentru încălzire în timpul iernii, ca rezultat al creșterii temperaturii medii globale, ceea ce nu va compensa, însă, creșterea consumului de energie necesară funcționării aparatelor de aer condiționat și a dispozitivelor de răcire în zilele caniculare.

Una din cele mai urgente direcții de acțiune în contextul schimbărilor climatice o constituie adaptarea spațiului de locuit, construit. Având în vedere numărul crescut de persoane care trăiesc în orașe afectate de schimbările climatice, planificarea și dezvoltarea urbană trebuie să constituie o prioritate. O măsură de adaptare la schimbările climatice pentru spațiul construit, este aceea de a corecta standardele și normele de construcție existente, astfel încât să corespundă viitoarelor condiții climatice și a evenimentelor meteorologice extreme. O altă măsură de adaptare la efectele schimbărilor climatice se referă la introducerea unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente precum și informarea populației urbane cu privire la riscurile schimbărilor climatice.

În sectorul transportului, pe lângă o infrastructură de transport durabilă, mijloacele de transport trebuie și ele să fie adaptate sau realizate astfel încât să fie reziliente la efectele schimbărilor climatice. Promovarea transportului alternativ cum este deplasarea pe jos sau cu bicicleta, adaptabil infrastructurilor existente se poate realiza prin reorganizarea spațiului urban.

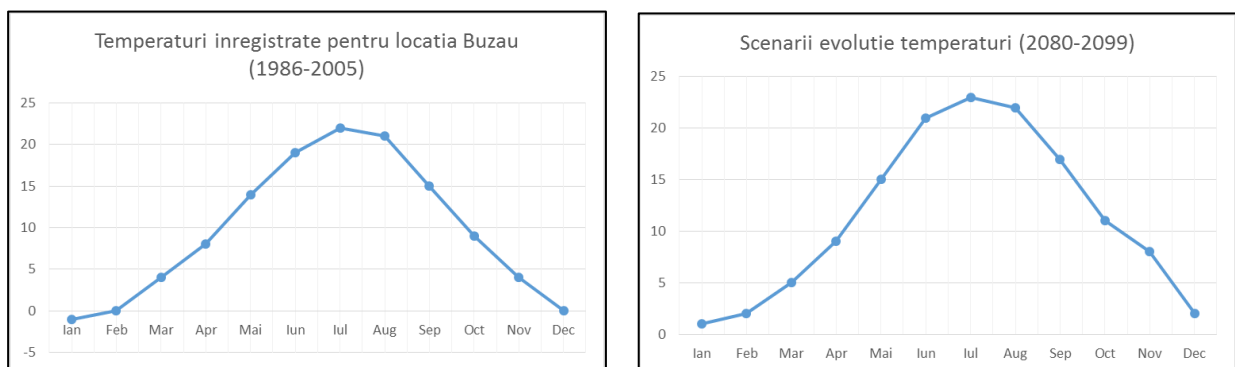

Fig. 7.9. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 - 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 - 2099 ²⁹⁵

²⁹⁵Sursa: http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

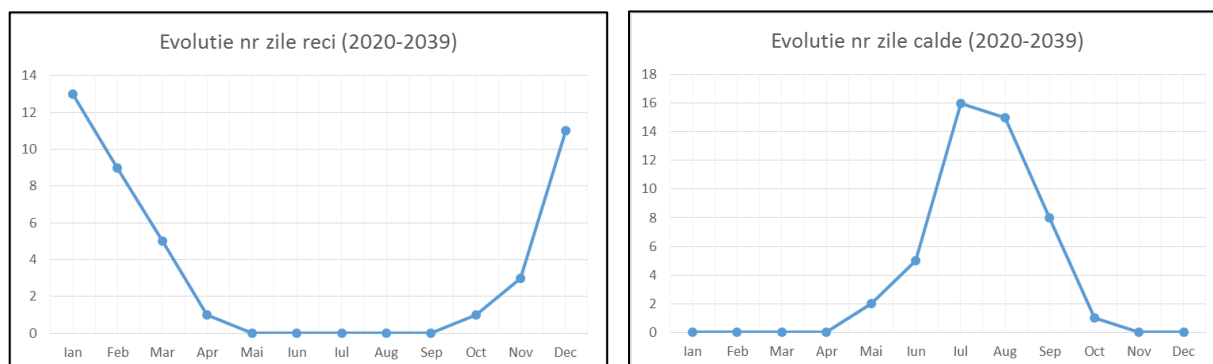

Fig. 7.10. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 - 2039 ²⁹⁶

Scenariile climatice pentru perioada 2080 - 2099, raportate la 1980 - 1999, indică o încălzire considerabilă, iar în perioada 2080 - 2099 nu se vor mai atinge temperaturi de 0°C. Modelele climatice evidențiate indică un grad sporit de ariditate, iar pentru luna august, în perioada 2020 - 2039, acest indice atinge chiar valori caracteristice tipului de climă aridă.

La fel de importantă este și monitorizarea impactului schimbărilor climatice în sectoarele prioritare, respectiv: *industrie; agricultură și pescuit; turism; sănătate publică; construcții și Infrastructură; transport; resurse de apă și protecție împotriva inundațiilor; păduri; energie; biodiversitate; asigurări; activități recreative; educație, etc.*

Principalele efecte și amenințări produse de schimbările climatice-inclusiv evenimentele extreme valuri de căldură, secetă, viituri și alte asemenea trebuie să fie identificate și cuantificate pentru fiecare din aceste sectoare prioritare, și în același timp trebuie identificate și oportunitățile de adaptare ale acestor sectoare la efectele schimbărilor climatice care pot fi semnificative și care, adesea, sunt trecute cu vederea de către factorii de decizie.

7.8. DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI

Singurul document programatic pentru domeniul dezvoltare durabilă elaborat de Agenția pentru Protecția Mediului Argeș este **Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) al județului Argeș**, care a fost realizat pentru prima dată în anul 2003, iar în cursul anului 2009 a parcurs un nou proces de revizuire.

²⁹⁶Sursa: http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU

Planul Local de Acțiune pentru Mediu reprezintă un instrument eficient pentru soluționarea problemelor și aspectelor de mediu, fiind una dintre căile cele mai eficiente de participare a publicului în procesul de decizie al autorităților locale. Totodată a fost un instrument utilizat în procesul de aderare la Uniunea Europeană, în sprijinul alinierii cu cerințele de mediu comunitare transpuse în legislația națională din acest domeniu.

Instituționalizarea noului proces de planificare și stabilirea structurii organizatorice s-a realizat prin *Hotărâre a Consiliului Județean Argeș*. Procesul de revizuire a planului s-a bazat pe o structură organizatorică formată din *Comitet de Coordonare, Grup de Lucru și Coordonator PLAM*, instituționalizată prin *H CJ Argeș*. Structura organizatorică a *PLAM* va asigura continuitatea procesului, prin implicarea în implementare, monitorizare și revizuire periodică a *PLAM*. Pentru revizuirea *PLAM* s-au reconsiderat scopurile, obiectivele, țintele problemelor și indicatorii de mediu care vor fi luați în considerație pentru stabilirea acțiunilor.

De asemenea, în baza propunerilor venite din partea comunităților locale și a instituțiilor publice locale, a celor mai importanți agenți economici poluatori din județ s-a trecut la redefinirea obiectivelor strategice, redefinirea țintelor, revizuirea indicatorilor *PLAM*.

În vederea elaborării formei revizuite a *PLAM*-ului, pentru fiecare problemă de mediu s-a stabilit:

- ✉ **Scopul pentru mediu**, care reprezintă elementul de îndrumare strategică a eforturilor pe termen lung pentru rezolvarea problemei;
- ✉ **Obiectivele pentru mediu**, care sunt angajamentele măsurabile care trebuie atinse într-un interval de timp pentru atingerea scopului stabilit;
- ✉ **Țintele pentru mediu**, reprezentând cuantificarea a ceea ce se dorește a se realiza într-un interval de timp prestabilit pentru atingerea obiectivului;
- ✉ **Indicatorii de mediu**, care sunt elementele de referință pentru cuantificarea și evaluarea rezultatelor acțiunilor.

Pe baza celor stabilite s-au identificat acțiuni posibile pentru atingerea obiectivelor. La identificarea acțiunilor s-au avut în vedere punctele slabe existente și s-a urmărit compensarea acestora prin acțiuni care au vizat îmbunătățirea și/ sau întărirea unor domenii.

Principalele obiective ale *PLAM* sunt:

- ◆ *identificarea, evaluarea și ierarhizarea problemelor de mediu, stabilirea priorităților pentru acțiune;*
- ◆ *îmbunătățirea condițiilor de mediu din comunități prin implementarea acțiunilor de soluționare a problemelor de mediu prioritare;*
- ◆ *promovarea conștientizării publicului și implicarea acestuia în elaborarea și implementarea planului;*

- ◆ promovarea parteneriatului între autoritățile locale și alte sectoare ale comunității;
- ◆ întărirea capacității instituțiilor locale în administrarea și implementarea programelor pentru protecția mediului;
- ◆ implementarea mai eficientă a legislației pentru protecția mediului.

Metodologia folosită pentru realizarea revizuirii PLAM a fost cea participativă. Structura organizatorică a PLAM-ului pentru județul Argeș este eterogenă și în cadrul acesteia participă reprezentanți din toate domeniile de activitate. Având la bază propunerile membrilor grupului de lucru și consultând comitetul de coordonare, s-a întocmit *lista exhaustivă a problemelor de mediu* de la nivelul județului, s-au identificat și priorizat problemele de mediu. Fiecărei probleme de mediu i-au fost alocate *criterii calitative de evaluare a riscului* (extrem, mare, semnificativ, considerabil, redus) stabilite în funcție de dimensiunea impactului, intensitatea și persistența/reversibilitatea acestuia. Pe baza acestor rezultate au fost întocmiți *arborii problemelor și arborii obiectivelor* pentru fiecare factor de mediu, fapt ce a contribuit la *elaborarea planului de acțiune*. Pornind de la acești arbori au fost stabilite obiectivele generale și cele specifice, cărora li s-au atribuit *acțiuni specifice*, cu termene de realizare și responsabilități.

Astfel, **pentru județul Argeș au fost identificate 12 categorii de probleme/aspecte de mediu**. În cadrul fiecărei categorii s-au stabilit anumite probleme individuale prioritare pentru care a fost elaborat *Planul de acțiune* propriu-zis, respectiv:

- ◆ *calitatea necorespunzătoare a aerului ambiental;*
- ◆ *neasigurarea cantității și calității apei preluate și evacuate;*
- ◆ *gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere și industriale;*
- ◆ *poluarea atmosferei generată de surse industriale majore și riscul unor accidente majore;*
- ◆ *poluarea solului și a apelor subterane;*
- ◆ *vegetație periclitată cantitativ și calitativ;*
- ◆ *faună periclitată cantitativ;*
- ◆ *zgomot și vibrații în aglomerări urbane;*
- ◆ *fenomene naturale și dezastre;*
- ◆ *insuficienta implicare a factorilor de decizie în soluționarea problemelor de mediu;*
- ◆ *structuri organizatorice instabile, neconcordante cu obiectivele generale/specifice de protecție a mediului înconjurător;*
- ◆ *educație ecologică.*

Factorii de stres pentru mediu și impactul acestora au fost analizați separat pentru apă, aer și sol. Natura impactului a fost clasificată în trei categorii, fiecare tratată separat, respectiv:

- *impactul asupra sănătății umane;*

- impactul asupra mediului;
- impactul asupra calității vieții.

Scopul acestui proces a fost acela de a identifica liniile directoare de acțiune, prin enunțarea obiectivelor importante și acțiunilor generale aferente acestora. S-a creat cadrul general de acțiune, planul fiind dezvoltat avându-se în vedere această abordare strategică.

Din tendințele identificate se poate aprecia că, în viitor, factorii de influență asupra consumului vor fi în continuare reprezentați de atenția tot mai mare acordată prețurilor, de scăderea numărului de locuitori coroborată cu îmbătrânirea populației, de împuținarea materiilor prime, dar și de accesul tot mai facil la internet, determinat de dezvoltarea tehnologică.

Efectele presiunii acestor factori sunt creșterea vârstei de pensionare, încurajarea oamenilor de a-și face sisteme de pensie alternative, apariția de noi nișe de piață, consumul responsabil și cu atenție mai mare la ceea ce se consumă (care va deveni o necesitate).

Potrivit unui studiu ²⁹⁷ recent, factorii care vor face ca oamenii să trăiască mai durabil, chiar dacă vor sau nu, sunt: *costurile resurselor, conștientizarea și educația, interesul propriu (al valorii în economisirea pe termen lung: eficiența energetică, durabilitate, revânzarea unor produse), sentimentul cetățenesc, stimulentele pozitive și negative (reduceri, scăderea facturii la energie, plata unor amenzi pentru nereciclarea produselor), obiceiurile și lipsa altor opțiuni.*

În anii următori, va fi nevoie de modele de producție și de consum durabile nu numai pentru alimente, dar și pentru restul produselor și serviciilor. **Obiectivul național pentru 2030**, în ceea ce privește producția și consumul durabile, cuprins în **Strategia națională pentru Dezvoltare Durabilă a României**, prevede decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.

Se preconizează **trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare**, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: *diminuarea generării de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.*

Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară urmează a se face prin schimbarea mentalității, prin educație,

²⁹⁷ Sursa: studiul "Consumatorul în 2020 - Citeste semnele" elaborat de Deloitte

schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție. Acesta se va realiza, printre altele, și prin generalizarea practicilor UE de aplicare a criteriilor de performanță ecologică, economică și socială în achizițiile publice (achiziții publice durabile), de dezvoltare și implementare a tehnologiilor eco-eficiente și de conștientizare a publicului larg asupra virtuților și avantajelor directe ale unui model sustenabil de producție și consum ²⁹⁸.

7.9. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
ARII NATURALE ȘI ZONE PROTEJATE	
<i>Suprafețe de spațiu verde neamenajate corespunzător și lipsa unui evidențe exacte a tuturor suprafețelor verzi din municipiu</i>	<i>Înființarea de noi zone protejate la nivelul ariei de implementare SIDU ca urmare a identificării zonelor cu elemente de cadru natural (vegetație/ faună) care necesită protecția în vederea conservării</i>
SCHIMBĂRI CLIMATICE ȘI RISCURI	
<i>Analiza variațiilor de temperatură în Zona Urbană Funcțională Pitești a scos în evidență schimbări semnificative în toate anotimpurile: o încălzire de mai mult de 2°C iarna și 1°C primăvara și o tendință de răcire ușoară în timpul toamnei, nesemnificativă însă din punct de vedere statistic</i>	<i>Se recomandă ca autoritățile publice locale să fie în continuare angrenate în realizarea unor politici de dezvoltare durabilă a localităților, acordând o atenție majoră îmbunătățirii calității vieții cetățenilor prin utilizarea rațională a resurselor</i>
<i>Se remarcă variații ale precipitațiilor în Zona Urbană Funcțională Pitești, cu semnificative de creștere a cantității de precipitații în anotimpul de toamnă</i>	<i>Implementarea unui sistem inteligent de colectare a apelor pluviale în scopul utilizării acestora pentru irigarea întregii zone analizate</i>
<i>Expunerea ridicată a municipiului la fenomene naturale și antropice de degradare a solurilor, mai ales sub forma alunecărilor de teren și a eroziunii, cu impact negativ inclusiv asupra producției agricole, precum și existența mai multor situri brownfield</i>	<i>Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor</i>
<i>Sistemul de avertizare în caz de situații de urgență este uzat fizic și moral, nu există hărți de risc pentru alunecările de teren</i>	<i>Nevoia de îmbunătățire a managementului riscurilor</i>
<i>Volumul ridicat al emisiilor de CO₂ și a poluării fonice generate de traficul auto</i>	<i>Nevoia de sprijinire a transportului în comun și a celui nemotorizat în defavoarea autovehiculelor personale.</i>

²⁹⁸ Sursa: [www.http://dezvoltaredurabila.gov.ro](http://dezvoltaredurabila.gov.ro)

8. SMART CITY

8.1. CONCEPTUL SMART CITY

8.1.1. Ce este un oraș inteligent/Smart City

Orașul inteligent sau *smart city* este un model abstract de reprezentare a spațiului urban în contextul progresului tehnologic și al mutațiilor climatice și societale. Smart city nu este un oraș în sine ci o reprezentare a ceea ce se dorește a fi orașul prin prisma evoluției sale și a contextului tehnologic și comportamental.

Există o largă varietate de definiții ale conceptului de oraș inteligent. Cea mai larg acceptată este aceea că *Smart City* reprezintă o zonă urbană care creează dezvoltare durabilă și calitate a vieții ridicată prin excelență în domeniile de activitate, ca rezultat al unui capital uman solid, capital social și infrastructură ICT, folosirea tehnologiilor digitale pentru ridicarea standardului de viață, reducerea costurilor și o comunicare mai bună cu cetățenii (Baltac 2015).

Comisia Europeană - *Digital Single Market*, reprezintă „*smart city*” ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri.

O altă definiție comună spune că „*un Oraș Smart, este cel care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi*”, această definiție fiind specifică industriei și producătorilor de tehnologii.

Potrivit lui Giffinger și altor autori, orașul inteligent denotă un oraș care performează bine, într-un mod care arată în perspectivă economia, guvernarea, oamenii, mobilitatea, modul de viață, pe baza unor combinații inteligente de inovații și activități. Conceptul subliniază importanța inițiativelor autorităților de a investi pentru competitivitatea, sustenabilitatea, atractivitatea orașelor și creșterea nivelului de trai prin accentul pus pe economie, tehnologie, construirea infrastructurii și protejarea mediului natural, resurse umane și comunități, guvernare, politici, management și organizare.

Prin urmare, orașul inteligent presupune implementarea tehnologiilor, utilizarea metodelor de colaborare și implicare a cetățenilor, cât și diferite metode, procese, soluții digitale și/sau tehnologii inovatoare care să permită un mediu urban mai durabil (Huovila A. & others, 2017:114).

Practic, acest deziderat presupune ca centrele urbane să adopte o abordare holistică și integrată, care să acopere fiecare aspect al vieții cetățenilor într-un sistem interconectat de: gestionarea resurselor - protecția mediului - calitatea vieții.

La nivelul Uniunii Europene, conștientizarea schimbărilor climatice și a impactului din ce în ce mai accentuat pe care acestea îl au în mediul urban, a determinat stabilirea unor obiective ambițioase pentru anii 2020, 2030 și 2050.

România și-a asumat obiective și ținte similare, prin *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, aliniată și la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite de Națiunile Unite.

Conceptul Smart City presupune colectarea, analiza și distribuția de date despre oraș, comunități și organizații, folosind standarde comune, astfel încât să poată fi ușor integrate în diverse structuri interconectate și să fie reutilizate. La fel de importantă este disponibilitatea datelor în orice moment, într-un format relevant. De aceea, transpunerea informațiilor din teren în hărți digitale și bănci de date geo-spațiale reprezintă o prioritate cheie și fundamentul care stă la baza construirii oricărui sistem smart city.

Necesitatea unui capitol *Smart City* rezidă din faptul că orașul inteligent este un concept foarte dinamic, un proces de transformare continuă prin inovare tehnologică, urbanistică și managerială, o serie de pași prin care orașele devin mai locuibile și reziliente și, implicit, mai apte să răspundă rapid noilor provocări ce apar.

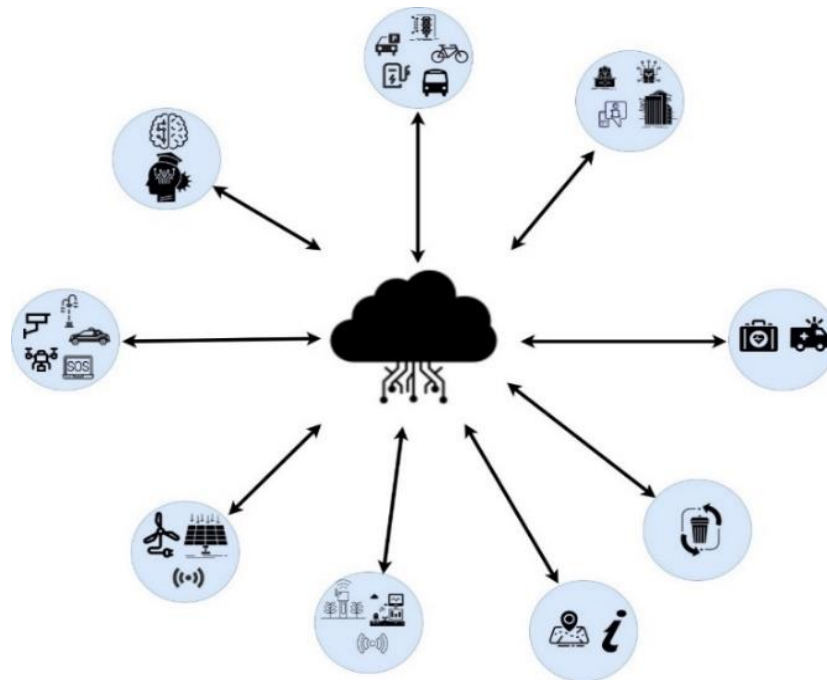

Fig. 8.1. Smart city și tehnologie

Un oraș inteligent este o comunitate în care principalele funcțiuni sunt abordate într-o manieră inteligentă/smart, cum ar fi: economie inteligentă, clădiri inteligente, mobilitate inteligentă, infrastructură inteligentă, tehnologie inteligentă, energie inteligentă, educație și sănătate inteligente, turism inteligent, cetățeni inteligenți și administrație inteligentă. Toate aceste domenii/funțiuni, aferente unui oraș inteligent, necesită identificarea unor soluțiilor IT&C care să permită optimizarea și accesibilizarea acestora.

Transformarea Municipiului Pitești pentru a deveni un oraș inteligent va avea urmări asupra inovării tehnologice, transporturilor inteligente, creșterii eficienței energetice, vieții cetățenilor, lucrătorilor și întreprinderilor, prin numeroase schimbări legate, de exemplu, de muncă la distanță, de e-democrație, de transparență sporită și facilitarea unei participări mai active la procesul decizional.

Un oraș inteligent este o sursă de servicii publice de calitate orientate către binele cetățeanului, în care toate proiectele elaborate de către administrație vor avea un singur punct central - cetățeanul - având ca și rezultate standard de viață și operaționale mai ridicate pentru cetățeni și întreprinderi, oferind noi posibilități de ocupare a forței de muncă printr-un ecosistem antreprenorial mai inovator, de durabilitate ecologică sporită.

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

În 2020, Comisia Europeană a direcționat eforturile statelor membre către demararea tranziției către o Europă echitabilă, neutră din punct de vedere climatic și

digitală și a propus, printr-o abordare pragmatică, definirea unor inițiative concrete care vor fi apoi negociate și puse în practică în cooperare cu Parlamentul European, cu statele membre și cu alți parteneri:

"O Europă pregătită pentru era digitală: o nouă Strategie europeană privind datele va permite Uniunii să profite la maximum de valoarea enormă pe care o reprezintă în economia digitală datele fără caracter personal ca bun care se răspândește neconținut și este continuu reutilizabil. Aceasta va prevedea utilizarea în condiții optime a potențialului datelor digitale și dezvoltarea și promovarea utilizării inteligenței artificiale într-un mod care să respecte valorile noastre europene și drepturile fundamentale. O nouă Strategie industrială pentru Europa va consolida capacitățile noastre industriale și de inovare, iar Actul legislativ privind serviciile digitale va consolida piața unică a serviciilor digitale și va oferi întreprinderilor mai mici claritatea juridicii și condițiile concurențiale echitabile de care au nevoie."

În viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 - 2027, finanțările europene pentru dezvoltare se vor concentra pe domeniile de specializare inteligentă. România are acum două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază pentru specializare inteligentă dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie, cu o listă proprie de domenii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obține niște direcții coerente de dezvoltare durabilă.

În stabilirea obiectivelor strategice de tip smart city pentru perioada 2021-2027 trebuie avute în vedere și obiectivele de politică propuse în documentul „Romania Catching-Up Regions - Dezvoltare urbană sustenabilă 2021-2027”, realizat de Banca Mondială, Comisia Europeană și Guvernul României, respectiv:

- **Obiectivul de politică 1:** O Europă mai inteligentă - Transformare industrială inovatoare și inteligentă;
- **Obiectivul de politică 2:** O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică - Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor;
- **Obiectivul de politică 3:** O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate regională a tehnologiei informației și comunicațiilor;
- **Obiectivul de politică 4:** O Europă mai socială - implementarea pilonului european al drepturilor sociale;
- **Obiectivul de politică 5:** O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.

În mod fundamental un oraș inteligent este despre oameni. În acest moment orașele se află în competiție globală pentru investiții, locuri de muncă și inovare. Capacitatea creativă a orașului este determinată de măsura în care putem să exploatăm

sustenabil potențialul uman, identitatea locală și resursele astfel încât să devenim competitivi și atractivi.

Capitolul *Smart City* are drept obiective adaptarea orașului la provocările societății actuale prin creșterea calității vieții, economisirea resurselor și **inovare pentru dezvoltare**.

Prin realizarea și implementarea Capitolului *Smart City*, Municipiul Pitești dorește să devină sustenabil și să planifice dezvoltarea într-un mod orientat către cetățeni, către creșterea calității vieții, să folosească rațional toate resursele de care dispune, să protejeze mediul (prin reducerea amprentei de carbon) și să genereze venituri pentru o dezvoltare inteligentă pe termen lung.

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile Agendei 2030 au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană.

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030. Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea unui set de 17 obiective. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Strategia Smart City Pitești este despre cum construim în mod inteligent un viitor sustenabil pentru comunitățile care trăiesc sau interacționează cu Municipiul Pitești.

Cu o gândire și cu ambiții pe termen lung, dar și cu acțiuni concrete și pași imediați pentru rezolvarea priorităților de azi, construind totodată un cadru operațional de guvernare adecvată, transparentă, participativă și adaptativă la dinamica și cerințele de mâine, *Strategia Smart City Pitești* nu este un trend, nici o fantezie, ci este o decizie firească de dezvoltare a municipiului, cu respect față de resursele naturale și patrimoniul istorico-cultural și cu obiective de atingere a unui grad sporit de incluziune socială, de educație și de bunăstare, prin abordări inovative, stimularea adoptării de tehnologii avansate și a parteneriatelor între actorii cheie. Asumarea acestei decizii este o mare responsabilitate, dar și un privilegiu pentru administrația și cetățenii municipiului Pitești, deopotrivă.

8.1.2. Viziunea și Misiunea SMART CITY Pitești

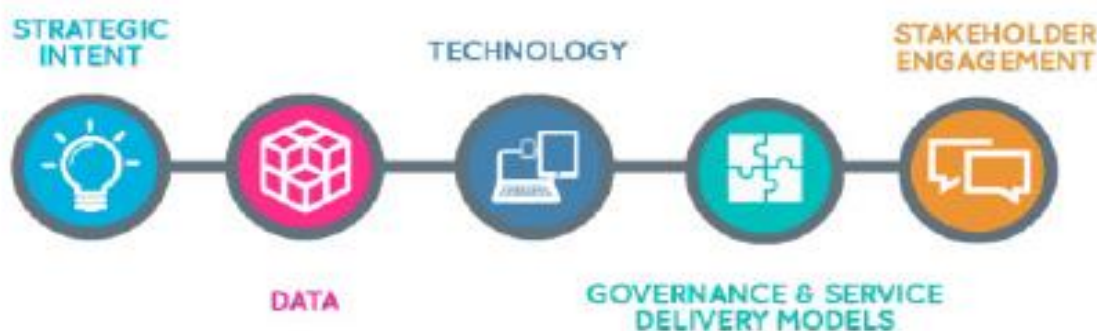
VIZIUNEA Pitești Smart City va orchestra o simfonie a inovărilor și a sinergiilor pentru un oraș performant, atractiv și durabil.

MISIUNEA Pitești Smart City este de a construi o platformă interconectată a comunităților, a tehnologiilor și a datelor, cu o administrare deschisă și participativă, care să catalizeze dezvoltarea și recunoașterea Pitești-ului ca un oraș vibrant economic, un habitat atractiv pentru oameni, emblematic pentru capitalul sau natural, cultural și istoric și cu excelente facilități de tranzit. Prin elaborarea *Strategiei Smart City Pitești*, administrația Primăriei Municipiului Pitești și-a asumat decizia de continuare a dezvoltării strategice durabile urbane prin înglobarea soluțiilor inteligente pentru rezolvarea priorităților actuale și a provocărilor viitoare ale orașului și ale comunității, într-o abordare holistică, integrată și participativă, urmărind trei obiective strategice:

- ✓ *conservarea, dezvoltarea și valorificarea elementelor unui mix unic de patrimoniu natural, cultural, turistic, educațional și economic al municipiului Pitești;*
- ✓ *dezvoltarea și utilizarea aplicată și eficientă a tehnologiilor digitale și a conceptelor inovative pentru modernizarea infrastructurilor urbane și adaptarea la condițiile noi de clima și de dinamică a vieții urbane, cu cerințe de mobilitate și de conectivitate sporite;*
- ✓ *atingerea unui standard de viață ridicat și echilibrat din punct de vedere social, cu acces la servicii publice și administrative de calitate și moderne, cu accent pe educație.*

Ramboll, în calitate de elaborator al *Strategiei Smart City Pitești*, a utilizat propriul concept strategic Smart City Pitești, creat pe baza unui **model holistic integrat, ca un "sistem al sistemelor"**, redat în figura 8.2.

Acest model are în vedere conectarea viziunii orașului, a strategiei și a politicilor administrative cu nevoile cetățenilor, ale societății și ale mediului de afaceri, cu prioritățile de mediu și dezideratele de mobilitate urbană, conectare care se poate realiza prin intermediul unei **platforme urbane**, ce agregă și sprijină toate inițiativele smart city. În această matrice a modelului, regasim planurile orizontale ale conceptului strategic, ce pornesc de la nivelul de politici, strategii, programe, procese și continuă cu nivelul de infrastructuri și tehnologii IT&C, baze de date, senzorială, soluții, sisteme și aplicații iar la vârf se regăsește nivelul de platforme digitale, ce agregă și integrează toate rezultatele acestor inițiative smart, pentru a gestiona în mod unitar sau diferențiat, în funcție de nivelul de autoritate, deciziile și informațiile.

	Level 1 Ad-Hoc	Level 2 Opportunistic	Level 3 Purposeful & Repeatable	Level 4 Operationalised	Level 5 Optimised
City Management Status	Siloed	System Collaboration	System Integration	Managed System	Sustainable and Open 'System of Systems'
Smart City Status <i>*digital technologies as an enable</i>	Operation focused digital and data driven service Improvement.	Holistic system thinking and emergent sharing of data.	Strategy led and outcome driven. Enabled by system-wide technology investment.	Technology and data enabled dynamic sense and response systems.	Continuously adaptive city-wide 'smart' deployment.
Effect on Outcomes	Capturing evidence and building business case.	Cross boundary partnerships emerging to focus on shared outcomes.	Shared accountability for outcomes and joint system-wide investment programme.	Improved prediction, prevention and real-time response delivers improved outcomes.	City-wide open 'system of systems' approach drives innovation that enhances city competitiveness.

Fig. 8.2. Modelul de maturitate Smart City - Public Technology Institute - 2014 ²⁹⁹

De asemenea, toate aceste inițiative smart, inventariate pe nivelele de planificare strategică, sunt mapate și în funcție de impactul pe care îl au în domeniile strategice smart city:

- ✍ economie smart
- ✍ conectivitate și mobilitate urbană smart
- ✍ energie și mediu inteligente
- ✍ oameni inteligenți
- ✍ condiții de viață smart
- ✍ administrație inteligentă.

În acest sens, *International Data Corporation (IDC)* a dezvoltat un **Model al Maturității Smart City**, la care se raportează ca referință și modelul Ramboll, ce poate fi folosit pentru o autoevaluare a fazei și nivelului de progres în direcția unui oraș inteligent. Modelul Ramboll pentru smart city abordează cinci dimensiuni:

²⁹⁹ Sursa: Strategia Smart City Pitești

- ✓ existența unei intenții strategice
- ✓ disponibilitatea datelor
- ✓ investiția în tehnologii
- ✓ guvernanta și modelele de furnizare a serviciilor
- ✓ gradul de implicare al factorilor interesați.

Modelul Ramboll pentru smart city a fost prezentat public la evenimentul *Caravana Smart City Craiova*, organizat de *Asociația Română de Smart City și Mobilitate (ARSCM)*, în data de 11 Septembrie 2019. După cum se poate constata din figura de mai sus, *Public Technology Institute* a elaborat un model de maturitate în anul 2014, care poate servi drept baza pentru evaluarea inițiativelor smart city în orice oraș.³⁰⁰

Prin demersul inițiat de elaborare a *Strategiei Smart City Pitești*, **administrația Primăriei Municipiului Pitești și-a asumat decizia de continuare a dezvoltării strategice durabile urbane prin concentrarea asupra valențelor inteligente ale orașului și comunității**. Înțelegând importanța unui proces transparent și participativ, ascultând activ feedback-ul cetățenilor, al societății, al mediului de afaceri și al celui academic, printr-o serie de inițiative orientate în acest sens, inclusiv în etapa de analiză a proiectului, Primăria Pitești a înființat și un **Comitet Strategic Smart City pentru Pitești**. Acesta va reprezenta un cadru de participare largit pentru dezvoltarea și implementarea strategiei smart city, respectiv coloana vertebrală a unui proces continuu de transformare adaptată dinamicii interne și externe.

Deși inițiativele de tip smart city sunt în stadiu incipient, Pitești beneficiază de **avantajul abordării strategice a transformării sale către un oraș inteligent, la momentul optim**. Planificarea strategică smart city se înscrie, atât în timp cât și în acțiuni, într-un parcurs logic, urmând demersurilor anterioare de definire a priorităților strategice integrate de dezvoltare urbană, proiectând incremental, completând și valorificând investițiile anterioare, prin inițiative noi, care să construiască atributele inteligente ale orașului. Impactul acestor acțiuni va fi astfel amplificat, inclusiv din perspectiva maturității procesului de angajare a participării factorilor interesați.

³⁰⁰ *Un Roadmap pentru evaluarea și planul de acțiune pe drumul spre maturitate, Smarter Cities for a Bright Sustainable Future (Orașe mai inteligente pentru un viitor sustenabil inteligent - O Perspectiva Globală)*

8.2. PITEȘTI - SMART CITY

8.2.1. Obiective

Pentru dezvoltarea și implementarea conceptului *Pitești - oraș inteligent* au fost definite următoarele **obiective** care se vor fi îndeplinite prin intermediul intervențiilor specifice fiecărei componente a conceptului de smart city:

- ▶ *Conservarea, dezvoltarea și valorificarea elementelor de patrimoniu natural, cultural, turistic, educațional și economic;*
- ▶ *Dezvoltarea și utilizarea aplicată și eficientă a tehnologiilor digitale și a conceptelor inovative pentru modernizarea infrastructurilor urbane și adaptarea la condițiile noi de climă și de dinamică a vieții urbane, cu cerințe de siguranță, mobilitate și de conectivitate sporite;*
- ▶ *Atingerea unui standard de viață ridicat și echilibrat din punct de vedere social, cu acces la servicii publice moderne și de calitate, cu accent pe educație;*
- ▶ *O administrație modernă, mai eficientă și performantă.*

8.3. PLANIFICAREA STRATEGICĂ A TRANSFORMĂRII INTELIGENTE A MUNICIPIULUI PITEȘTI

Strategia Smart City a fost concepută având în centru nevoile și prioritățile cetățenilor și comunităților, abordând toate dimensiunile vieții urbane și toate nivele de intervenție, de la strategii, programe, politici, normative, procese și interacțiuni între părțile interesate, până la planificarea investițiilor. Această planificare a inclus materializarea celor deja demarate, completarea sau extinderea acestora cu componente smart necesare, sau inițierea unor proiecte de investiții noi, având în vedere urgențele, impactul și disponibilitatea surselor de finanțare. Centralizarea acțiunilor și proiectelor strategice, tehnologice sau non-tehnologice, pe domeniile prioritare de intervenție smart este realizată într-o matrice integrată a strategiei smart city, construită pe baza modelului Ramboll și a principiilor enunțate mai sus și care se regăsește în *Harta Strategiei Smart City Pitești*.

În această matrice, regăsim planurile orizontale ale planificării strategice:

1. Nivelul de politici, strategii, programe, procese
2. Nivelul de infrastucturi - rețele
3. Nivelul de baze de date
4. Nivelul de senzori IoT
5. Nivelul aplicații software
6. Nivelul soluții și sisteme integrate inteligente

7. Nivelul de platforme integrate.

Toate aceste inițiative smart și rezultatele lor (ex. soluții, sisteme, aplicații, etc.) inventariate pe nivelele de planificare strategică sunt **mapate vertical** și în funcție de impactul pe care îl au în domeniile strategice smart city.

Acțiunile cheie ce se regăsesc pe **nivelurile orizontale** din *Harta Strategiei Smart City Pitești* și care cuprind o serie de inițiative suport transversale, care reprezintă temelia tuturor celorlalte inițiative orizontale sau cu impact în domeniile strategice verticale de smart city. Aceste inițiative generale pot fi completate și cu acțiuni specifice unui anumit domeniu și sunt coordonate direct sau doar sprijinite de către Primăria Municipiului Pitești prin serviciile și instituțiile aflate în administrarea sau coordonarea sa, după caz.

↻ Nivelul 1 orizontal - Politici, strategii, programe, proceduri

- ◆ Crearea unui cadru instituțional pentru implementarea Strategiei Smart City și asigurarea unei structuri de management pentru Smart City în cadrul Primăriei Municipiului Pitești;
- ◆ Adoptarea de măsuri și hotărâri administrative locale suport, inclusiv propunerea de elaborare de acte normative și de hotărâri ale Consiliului Local relevante;
- ◆ Asigurarea resurselor necesare pentru buna guvernanță a strategiei Smart City;
- ◆ Elaborarea și/sau actualizarea/completarea de politici, strategii, programe, proceduri optimizate pentru susținerea inițiativelor smart city;
- ◆ Crearea de parteneriate și de protocoale de colaborare.

↻ Nivelul 2 orizontal - Infrastructuri, rețele

- ◆ Proiectarea și implementarea unei infrastructuri IT&C cu un management unitar la nivelul Primăriei Municipiului Pitești.

↻ Nivelul 3 orizontal - Baze de date

- ◆ Realizarea și întreținerea unei baze de date geospațiale;
- ◆ Realizarea inventarului proprietăților municipiului Pitești.

8.3.1. Descrierea acțiunilor propuse

Inițiativele la nivel de **domeniu strategic vertical de smart city** sunt corelate și cu obiectivele strategice generale și specifice și sunt prezentate eventuale premise ce trebuie considerate, respectiv detalii pentru diverse inițiative strategice.

❖ Domeniul prioritar **ECONOMIE SMART**

Pentru stimularea agilității antreprenoriale, a atractivității investiționale și implicit a noilor oportunități de afaceri, stabilirea direcțiilor cheie de dezvoltare urbană se face pornind de la prioritățile mediului de afaceri: redefinirea mobilității urbane, simplificarea și automatizarea serviciilor administrative, crearea de platforme digitale pentru networking, pentru promovarea imaginii, diseminarea de bune

practici și de mecanisme de partajare a anumitor infrastructuri pentru valorificarea optimizată a investițiilor. Mediul de afaceri, alături de mediul academic și universitar, are un rol cheie în stimularea inovării și în dezvoltarea de soluții smart. Clusterelor, Hub-urile inovative, structurile de antreprenariat, regionalizarea sau chiar internaționalizarea afacerilor, un sistem integrat de management al piețelor și al activităților comerciale ar aduce plus valoare și trebuie stimulate, inclusiv prin parteneriate active cu *Camerele de Comerț și Industrie* și cu structurile de tip *Grupuri de Acțiune Locală GAL* din regiune. În acest sens, **proiectul inițiat Pitești Business Hub** trebuie dezvoltat ca să asigure și un spațiu de lucru, de organizare de evenimente și o platformă de comunicare, învățare, promovare și poate fi folosit și pentru întâlniri ale comunităților de business, educație și cercetare-inovare.

❖ **Domeniul prioritar CONECTIVITATE ȘI MOBILITATE URBANĂ**

Abordarea completă și multimodală a călătoriilor în zona Municipiului Pitești prin oferirea de servicii de transport care să permită reducerea timpilor de călătorie, presupune integrarea tuturor componentelor sistemelor de transport dezvoltate în zona urbană și metropolitană. Reducerea poluării se poate obține prin reducerea numărului de vehicule poluante, promovarea transportului public electric, utilizarea sistemelor de transport alternativ (biciclete - bikesharing, mersul pe jos - stații, trotuare, pasaje, etc.).

Astfel, în planul strategic de acțiune smart city, se înscrie dezvoltarea unei platforme integrate de management al mobilității, care să includă minim următoarele componente:

- **Sistemul de management integrat al traficului/ITS extins prin conectarea la acesta a unui sistem de management al transportului public;**
- **Sistemul de management al transportului public urban;**

- *Sistemul de e-ticketing și plăți pentru serviciile de transport și alte servicii comunitare;*
- *Sistemul de management al parcărilor din Municipiul Pitești;*
- *Sistemele de tip vehicle-sharing (bicicleta, trotinetă și autovehicul) pentru reducerea numărului de deplasări cu vehiculele private;*
- *Sistem de informare și planificare a călătoriilor urbane multimodale;*
- *Sisteme de tip cooperativ și suport pentru vehicule inteligente și autonome;*
- *Sistem outdoor de informare inteligentă despre condiții de trafic.*

Pentru dezvoltarea conceptului de **MaaS (Mobility-as-a-Service)**, care va sta la baza sistemului de management al mobilității în Municipiul Pitești, se vor avea în vedere următoarele aspecte care țin de infrastructura de transport:

- ✓ *Realizarea unei rețele de străzi care să permită asigurarea unui anumit nivel al serviciului de transport în zona metropolitană (calitatea suprafeței de rulare, acces facil la diferitele componente ale infrastructurii urbane de transport, etc;*
- ✓ *Realizarea unei rețele de piste de bicicletă;*
- ✓ *Realizarea unei rețele de parcuri subterane sau supraterane automatizate, care să permită parcare a unui număr mai mare de autovehicule pe o suprafață dată;*
- ✓ *Realizarea unei rețele de stații de autobuz cu facilități suplimentare pentru transportul multimodal;*
- ✓ *Realizarea unei rețele de stații de încărcare cu energie electrică pentru autovehicule;*
- ✓ *Stații de închiriere biciclete.*

❖ **Domeniul prioritar ENERGIE ȘI MEDIU INTELIGENTE**

O îmbunătățire continuă a calității aerului, apei și solului se obține prin schimbări în procesele de planificare urbană și de administrare realizate cu ajutorul conceptelor inovative și a tehnologiilor. Printre elementele care condiționează crearea unui mediu înconjurător inteligent sunt rețelele inteligente, clădirile eficiente energetic, utilitățile publice dotate cu tehnologii noi pentru reducerea consumurilor energetice și deșeurilor, dar și politicile, normativele și strategiile relevante, disponibilitatea și accesibilitatea datelor actualizate permanent, precum și schimbul de date între instituții.

Soluțiile propuse în *Harta Strategică* și în *Planul de Acțiune Strategic Smart City* cuprind:

- ✓ *Realizarea unei rețele extinse de stații de încărcare pentru vehicule electrice;*
- ✓ *Sistem de management inteligent al sistemelor de apă;*
- ✓ *Soluție inteligentă de măsurare a calității aerului bazată pe rețele de senzori;*
- ✓ *Soluția de iluminat public inteligent pentru eficiență energetică, prin optimizarea consumului de energie și a costurilor;*
- ✓ *Promovarea unei soluții de management și contorizare inteligentă a consumului de apă (SCADA);*

- ✓ *Soluție de smart metering și control al consumurilor de energie și de apă pentru clădirile publice;*
- ✓ *Promovarea, împreună cu Asociația de Dezvoltare Intracomunitară și operatorul local, de soluții inteligente de colectare, identificare, înregistrare și trasabilitate a deșeurilor;*
- ✓ *Promovarea unei platforme IT pentru managementul integrat al rețelelor inteligente de energie electrică și a sistemelor de energie regenerabilă.*

❖ **Domeniul prioritar OAMENI INTELIGENȚI**

Un atribut important al unui oraș smart, performant și incluziv, este proactivitatea sa în adoptarea serviciilor digitale pe scară cât mai largă, sprijinind concomitent și coerent toate categoriile sociale, inclusiv pe cele care sunt în afara subiectului digital. Potențarea capitalului uman și social prin stimularea mecanismelor de cunoaștere, învățare, participare largă și incluziune digitală, reprezintă de asemenea noi forme de inovare sub umbrela conceptelor smart city. Sistemele moderne de acces la servicii de sănătate moderne, inclusiv de telemedicină sunt de asemenea necesare pentru siguranța și confortul pacientului, creând totodată beneficii indirecte în optimizarea traficului urban prin eliminarea unor deplasări în scop medical.

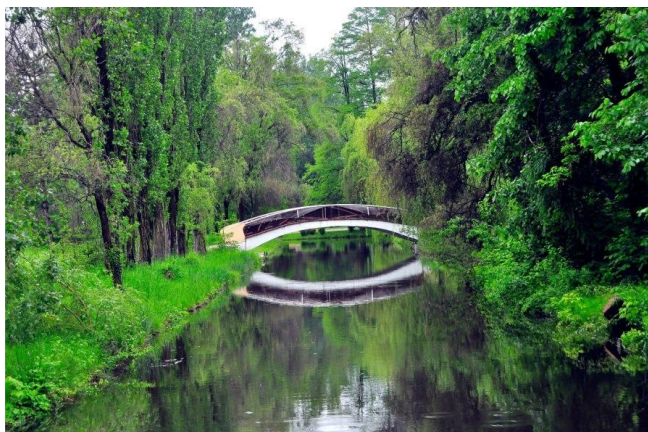
Analizând **soluțiile** disponibile și bunele practici implementate în România, Primăria Municipiului Pitești are pe lista priorităților definirea unei soluții complete de clasă digitală standardizată la nivelul orașului, care să includă mai multe funcțiuni și module:

- ✓ accesul wi-fi securizat la internet, printr-un portal dedicat;
- ✓ aplicații și instrumente didactice interdisciplinare și interactive, care prin metoda ludică și conținutul digital interactiv și multimedia, să stimuleze interesul și potențialul elevilor de învățare, de creativitate, de dezvoltare a abilităților de programare;
- ✓ aplicația e-catalog, cu servicii de securitate online, care să permită părinților accesarea securizată a situației școlare a copilului și să comunice facil cu dirigințele și profesorii;
- ✓ aplicație de informare a părinților, precum și raportare integrată cu Inspectoratul Școlar.

❖ **Domeniul prioritar CONDIȚII DE VIAȚĂ INTELIGENTE**

Un oraș este mai mult decât ceea ce pare a-l forma - clădiri, străzi, beton, asfalt.

Un oraș cu adevărat locuibil și atractiv are nevoie de apă și de spații verzi, ca elemente ce modelează, înfrumusețează și îmbunătățesc viața, precum și de spații de socializare și de petrecere a timpului liber. Totodată, are nevoie de facilități de conectivitate și de mobilitate, de siguranță, precum și de menținerea unor standarde înalte de curățenie. Toate acestea ajută la îmbunătățirea sănătății fizice și mentale

umane. Aceste facilități reduc și costurile individuale și de sănătate publică.

Totodată, Municipiul Pitești trebuie să gestioneze o realitate nouă cu care se confruntă, aceea a provocărilor schimbărilor climatice, care produc pagube materiale și disconfort în viața populației, mai ales prin fenomenele de ploi torențiale, cu inundații masive.

O soluție fezabilă și valoroasă pentru Municipiul Pitești o reprezintă **infrastructurile de tip blue - green**, care completează și, în unele cazuri, înlocuiesc infrastructura gri, conectând funcțiile hidrologice urbane cu sisteme de vegetație în proiectarea peisajului urban: de la clădiri sau ansambluri rezidențiale și cartiere, la infrastructurile publice: străzi, parcuri, grădini.

❖ Domeniul prioritar **ADMINISTRARE INTELIGENTĂ**

Asigurarea unei bune și consecvente guvernante din partea administrației implică o serie de decizii strategice, o planificare strategică, asigurarea unui cadru instituțional adecvat, având capacitățile și mecanismele aferente implementării coerente a acțiunilor strategice smart city. Aceasta presupune totodată realizarea unei infrastructuri IT&C la nivelul Primăriei care să asigure managementul unitar, inter-operabilitatea și integrarea tuturor sistemelor existente și viitoare, precum și un set de reguli și proceduri conform cărora să se desfășoare activitatea.

Toate soluțiile menite să eficientizeze procesele interne și interacțiunile cu cetățenii și cu diverse comunități ale orașului, să îmbunătățească modul de derulare a acțiunilor din serviciile publice, au impact transversal în toate dimensiunile vieții orașului. Aceste **soluții** vizează:

- ✓ Aplicație de gestionare și autorizare on-line a spațiilor de parcare cu destinație privată;
- ✓ Aplicație on-line pentru depunerea documentației și aprobarea cererilor de reabilitare termică a clădirilor;
- ✓ Aplicație web-based pentru consultare publică;
- ✓ Aplicație mobilă pentru raportarea incidentelor, cu ajutorul căreia cetățenii vor putea transmite incidentele observate pe strazile orașului direct de pe telefonul mobil la un dispecerat al Primăriei;
- ✓ Soluție pentru emiterea certificatului de urbanism electronic, prin portalul e-servicii: e-urbanism;
- ✓ Soluție pentru cadastru electronic, prin portalul e-servicii: e-cadastru;
- ✓ Soluție pentru emiterea electronică a diverselor autorizații de funcționare, prin portalul e-servicii: e-autorizații;
- ✓ Soluție de administrare participativă/e-guvernare, incluzând o platformă de informare și de colectare de feedback, integrând portaluri, aplicații mobile etc.;
- ✓ Soluție de securitate cibernetică avansată pentru infrastructurile IT&C - cu cât devin mai complexe și mai interconectate arhitecturile, crește și vulnerabilitatea sistemelor.

Strategia Smart City Pitești este în primul rând despre cum abordăm inteligent toate aceste problematice și deziderate, într-un mod holistic și integrat, cum le prioritizăm și cum identificăm noi resurse pentru a putea să echilibrăm eforturile și investițiile, pentru un prezent imediat cât mai bun și pentru un viitor și mai bun pentru noi și pentru generațiile următoare.

8.4. ANALIZA DIAGNOSTIC. PROVOCĂRI ȘI RECOMANDĂRI

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
<p><i>Datorită progresului tehnic și al evoluției societății umane, spațiul urban se află în continuă schimbare și transformare. Într-o lume aflată în continuă transformare și, în același timp, într-o permanentă interconectare, capacitatea unui oraș de a se adapta noilor tendințe manifestate la nivel internațional joacă un rol esențial în dezvoltarea sa ulterioară.</i></p>	<p style="text-align: center;">Oameni inteligenți</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența unui centru universitar puternic și accesul la forță de muncă specializată și calificată • Orientarea către tele-muncă și accesul facil datorită dezvoltării infrastructurii de transport • Oportunități de formare prin intermediul programelor Uniunii Europene (inclusiv Erasmus+) • Atragerea de fonduri prin existența programelor operaționale PO Educație și Ocupare, PO Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare și PO Regionale
	<p style="text-align: center;">Administrație</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea de fonduri prin existența programelor operaționale PO Educație și Ocupare, PO Asistență Tehnică, digitalizare și instrumente financiare și PO Regionale • Existența cadrului european și asistența din partea unor instituții europene • Înfrățirea cu orașe europene și schimbul de informații și bune practici cu alte orașe și organizații europene (ex. Consiliul European al orașelor și regiunilor și Asociația Municipiilor din România) • Dezvoltarea unui puternic corp al funcționarilor publici la nivel național (atragerea funcționarilor publici și perfecționarea acestora în cadrul structurilor specifice) • Interes crescut pentru procesul de dobândire a abilităților digitale și existența finanțărilor dedicate pentru această speță • Dezvoltarea UAT Pitești din punct de vedere al digitalizării serviciilor administrației publice pentru cetățeni va duce la atragerea investițiilor, turiștilor și potențialilor locuitori • Continuarea programelor de finanțare acordată, în conformitate cu obiectivele specifice ale politicii de coeziune post 2020, cu precădere pe obiectivele 1 (o Europă mai inteligentă prin promovarea transformării inovatoare și economice inteligente) și 2 (o Europă mai verde, promovând economie circulară)
	<p style="text-align: center;">Mobilitate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susținerea proiectelor de mobilitate și de decarbonizare de către ADR Sud-Muntenia, precum și existența unor proiecte naționale • Existența unor programe/proiecte la nivel național pentru susținerea achiziției de autovehicule electrice și a stațiilor de încărcare pentru acestea • Existența unor componente de mobilitate în PNRR • Dezvoltarea unor proiecte de investiții în infrastructura națională de transport (infrastructura portuară și cea feroviară) • Creșterea calității serviciilor de transport public prin implementarea unor proiecte de îmbunătățire a calității acestor servicii

Economie

- Creșterea economică înregistrată în ultima perioadă și previziunile de creștere economică
- Orientarea investițiilor și politicilor guvernamentale către susținerea IMM-urilor și a digitalizării acestora
- Existența unor programe naționale și europene în direcția dezvoltării economice
- Derularea unor proiecte de investiții pentru infrastructura de transport la nivel național și județean

Mediu

- Măsuri de sprijin la nivel european prin intermediul Acordului Verde (Green Deal) și măsurile de susținere ale acestuia
- Impunerea prin legislația națională a unor limitări în ceea ce privește poluarea și utilizarea unor soluții tehnice adecvate acestor măsuri
- Existența unor programe/proiecte la nivel național pentru susținerea achiziției de autovehicule electrice și a stațiilor de încărcare pentru acestea

Mod de viață

- Existența la nivel național, internațional și local a soluțiilor de telemedicină și de acces la distanță pentru servicii medicale
- Necesitatea utilizării la nivel național și internațional a unor platforme educaționale comune pentru învățământul preuniversitar și facilitarea accesului locuitorilor la cursuri și discipline de interes (inclusiv bune parctici)
- Existența la nivel național și internațional a unor instrumente digitale de gestionare a calității vieții (inclusiv spații verzi) și de implicare activă a locuitorilor orașului și implementarea acestora în diferite orașe din România (ex. CityHealth)
- Existența la nivel național și internațional a unor instrumente digitale de culegere a datelor privind nevoile locuitorilor în ceea ce privește evenimentele culturale și petrecerea timpului liber și de alocare a resurselor disponibile (ex. Exeter Leisure App)
- Dezvoltarea inteligentă și sustenabilă poate fi implementată prin modernizarea actului administrativ, educativ (învățământ dual, școli tehnice etc.), medical, industrial din punct de vedere transparent, coroborativ, deschis față de actorii principali și cetățeni
- Serviciile sociale SMART pentru sprijinirea cunoașterii situației reale a grupurilor vulnerabile
- Cartografierea serviciilor existente și crearea unei platforme digitale unice prin intermediul căreia fiecare potențial beneficiar să poată fi îndrumat corespunzător către serviciile sociale potrivite.

9. ANALIZA DIAGNOSTICĂ A PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI. ANALIZA SWOT

9.1. INFRASTRUCTURA URBANĂ (TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII, LOCUINȚE, UTILITĂȚI, SPAȚIUL URBAN)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Statutul de reședință de județ a Municipiului Pitești - Poziție geografică favorabilă la nivel național și regional, Municipiul Pitești fiind un important nod rutier, traversat de Autostrada A1 - Coridorul IV ce face legătura între București - Râmnicu Vâlcea - Sibiu - Arad - Nădlac, cu o proximitate și accesibilitate excelente raportate la capitala București - Rolul de centru polarizator al județului Argeș - Sprijinul autorităților publice locale - Structură urbană sectorială, ce relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport - Rețeaua rutieră acoperă în mod echilibrat teritoriul - Existența unei variante ocolitoare a Piteștiului - Rețeaua municipală de străzi asigură accesul în toate zonele locuite, industriale și comerciale - Existența unei rețele de transport în comun relativ extinse 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelul scăzut al infrastructurii rutiere modernizate, care să integreze și mijloace de deplasare alternativă nepoluante, precum și lipsa actuală a unui sistem de management eficient și integrat al traficului în municipiu, ce are un impact major în poluarea fonică și de mediu - Accesibilitate redusă în anumite zone din mediul rural datorită infrastructurii rurale slab dezvoltate - Lipsa unor artere de tranzit pentru traficul greu - Supraîncărcarea unor artere în raport cu capacitatea lor de trafic - Lipsa unor parcaje organizate corespunzător gradului de motorizare pe municipiu ceea ce duce la parcare și staționarea turismelor pe artere principale, scăzând capacitatea de trafic - Tramă stradală insuficient dezvoltată și degradată din punct de vedere fizic - Nivelul scăzut al infrastructurii rutiere modernizate 	<ul style="list-style-type: none"> - Amplasarea ZUF Pitești pe Coridorul Rin-Dunare prin intermediul rețelei TEN-T care asigură legătura cu capitala Austriei, partea centru-sud a Germaniei (Munchen, Stuttgart, Nurnberg) și cu orașul Strasbourg din Franța - Primul <i>Drum Expres (DEx12)</i> aflat în construcție în România pe traseul <i>Pitești - Slatina - Craiova</i> - Construirea <i>Drumului Expres A1 Pitești-Mioveni (10 kilometri)</i> - Actualizarea permanentă a <i>Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Pitești</i> - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de transport rutier - Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea rețelei de piste de biciclete și a sistemului de bike-sharing - Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea sistemului de management inteligent al traficului 	<ul style="list-style-type: none"> - Deplasarea traficului de pe sectorul transportului feroviar spre cel rutier - Costuri ridicate în transportul de mărfuri ce reduc eficiența și diminuează cererea de transport - Uzura și degradarea rețelelor de drumuri naționale și județene din localități - Valorile mari de trafic și ponderea ridicată a traficului de tranzit - Grad scăzut de conectivitate al zonelor și traseelor pietonale, ceea ce încurajează utilizarea autovehiculului - Reziliența cetățenilor în a comuta de la deplasările cu vehiculul personal la utilizarea modurilor de deplasare alternative (transport public, bicicletă, mers pe jos) - Creșterea volumelor de trafic și a numărului de accidente - Întârzierea modernizării sau a dezvoltării infrastructurii de circulație are efecte negative inclusiv asupra transportului public

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor proiecte de reabilitare a căilor de circulație rutieră și pietonală - Accesibilitate pe calea ferată - prin Pitești trece magistrala feroviară 101, care leagă orașul de București (108 km), Slatina (81 km), Piatra Olt (98 km), Craiova (142km) - Rețeaua de transport local asigură legătura între principalele puncte de interes ale municipiului Pitești - Căile de transport satisfac în mare măsură nevoile actuale - Distribuții uniforme ale traficului de marfă - Zone pietonale bine dimensionate - Aprobarea spre finanțare a proiectelor dedicate mobilității urbane durabile - Elaborarea și actualizarea <i>Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Pitești</i> - <i>Planul Urbanistic General</i> este în curs de actualizare - Existența unor inițiative smart incipiente în fiecare domeniu strategic, mai ales pe segmentul de mobilitate urbană - Existența unei rețele de fibră optică de mare viteză - Acoperire completă a municipiului cu rețea de telefonie mobilă 	<ul style="list-style-type: none"> - Traficul auto congestionat în zona centrală - Lungimea redusă a pistelor pentru biciclete - Lipsa unui sistem inteligent de management al traficului în municipiu - Lipsa unui centru intermodal pentru pasageri care să promoveze și să faciliteze schimbul între modurile de transport alternative - Lipsa unui sistem de transport în comun la nivel metropolitan, ecologic - Lipsa unui heliport - Proces accentuat de suburbanizare vizibil în special în localitățile din zona periurbană a municipiului Pitești - Dotările edilitare necesită lucrări de reabilitare și modernizare - În mediul rural, gradul de racordare al populației la rețeaua de canalizare existentă este de doar 43% - Deteriorarea fizică a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare (avarii, pierderi de apă) - Reducere a lungimii rețelei de canalizare în municipiul Pitești - În ZUF Pitești gradul de racordare la rețeaua de canalizare este scăzut 	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii intermodale - Prezența unor axe majore de transport ce pot contribui la dezvoltarea socio-economică a zonei - Realizarea unor proiecte de infrastructură rutieră: autostrada Transcarpatica (A1), drumul rutier expres Brașov Express (sectoarele Pitești-Câmpulung și Câmpulung-Râșnov), drumul expres Pitești-Craiova Nord - Promovarea modurilor de transport alternative și a intermodalității - Configurarea tramei stradale permite amenajarea unei rețele de piste și benzi pentru biciclete - Întărirea orientării politicilor UE în domeniul transportului către mijloacele de transport cu emisii reduse - suport financiar prioritar pentru investiții în calea ferată - Reorganizarea traseelor de transport public și a graficului de circulație pe baza informațiilor oferite de sistemul de management al flotei de vehicule - Creșterea numărului de călători cu transportul public 	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea explozivă a numărului de autovehicule duce la creșterea presiunii pe infrastructura rutieră - Lipsa amenajărilor pentru deplasările nemotorizate crește riscul de accidente rutiere - Creșterea parcului auto și suprasolicitarea infrastructurii de transport - Lipsa sistemelor care să faciliteze schimbul intermodal poate conduce la creșterea cotei modale a deplasărilor cu autovehiculul - Insuficiența locurilor de parcare conduce la parcări neregulate, cu ocuparea spațiilor dedicate pietonilor sau bicicliștilor sau chiar a spațiilor verzi - Lipsa de siguranță și confort a deplasărilor cu bicicleta conduce la o scădere a cotei modale a acestui mod de deplasare - Scăderea gradului de satisfacție al utilizatorilor transportului public - Întârzierile din implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rutiere poate influența negativ dezvoltarea economică a zonei sau nivelul investițiilor - Accesibilitatea feroviară scăzută pentru anumite zone ale județului

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Alimentarea cu apă a Municipiului Pitești se asigură din surse de suprafață și subterane reprezentate de captarea de suprafață din lacul Budeasa și frontul de captare Mărăcineni - Municipiul dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă - Operatorul <i>Apă Canal 2000 S.A. Pitești</i> este prima companie de apă din țară care a implementat un sistem de management integrat calitate - mediu - sănătate și securitate ocupațională - Calitatea apei extrase din foraje corespunde standardelor Legii apei potabile privind indicatorii de calitate pentru apa destinată consumului uman - Rețele bine dezvoltate: apă, electricitate, gaz metan, telecomunicații cu posibilități de servire la nivel teritorial - Sursele de alimentare cu apă asigură debitul de apă potabilă consumatorilor individuali, agenților economici și obiectivelor social-culturale și administrative ale municipiului Pitești - În mediul urban, gradul de racordare al populației la rețeaua de canalizare existentă este de 82% 	<p>și în stagnare, chiar și în localitățile unde au fost realizate extinderi importante în ultimul deceniu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Majorarea tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare menajeră - O problemă nerezolvată d.p.d.v. al epurării apelor uzate o reprezintă evacuările de ape menajere provenite din localitățile care nu și-au realizat încă stații de epurare noi sau re tehnologizate - Doar Municipiul Pitești are stație de epurare, în celelalte localități ale ZUF apele uzate colectate fiind descarcate direct în emisar - Chimizarea în exces a agriculturii a determinat modificarea echilibrului solului și acumularea în sol și în apa freatică a substanțelor minerale - Apele uzate epurate evacuate depășesc, în general, limitele la indicatorii de calitate impuși prin legislație - Ponderea redusă a clădirilor reabilitate termic - Numărul mare de debranșări de la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice - Producerea căldurii nu se face utilizând tehnologia de cogenerare, 	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea populației de a renunța la deplasările cu autovehiculul propriu, în favoarea transportului public, dacă acesta ar corespunde așteptărilor - Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii destinate deplasărilor pietonale - Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii - Existența posibilității amenajării unor parcaje ample la principalele intrări ale orașului - Existența la aproximativ 100-120 km a aeroporturilor internaționale București și Craiova - Dezvoltarea sectorului tehnologiei informațiilor și comunicațiilor și creșterea numărului de utilizatori ai internetului - Existența a numeroase zone de agrement, între care se pot dezvolta trasee pietonale conectate 	<p>ce duce la orientarea pasagerilor spre transportul rutier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vitezele reduse pe calea ferată scade atractivitatea acestui mod de transport - Dezvoltare nearmonioasă a localităților din ZUF - Insuficiența sau degradarea amenajărilor comune din ansamblurile de locuințe colective și implementarea cu întârziere a legislației privind managementul deșeurilor - Schimbările climatice care produc presiuni asupra resurselor - Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor - Creșterea costurilor cu consumurile energetice pentru încălzirea clădirilor - Lipsa investițiilor sau subvențiilor în domeniul energetic poate agrava problema încălzirii locuințelor pe fondul lipsei sistemelor centralizate de termoficare și a deservirii insuficiente cu rețele de distribuție a gazelor naturale - Planuri de rețele care pot împiedica derularea proiectelor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Rețeaua de canalizare și de distribuție a apei a fost modernizată și extinsă - Stația de epurare Pitești, localizată în aval de municipiul Pitești realizează epurarea fizico-mecano-biologică a apelor menajere și industriale colectate din municipiu și unele zone limitrofe - Rețeaua de tratare a apei și de epurare a apelor uzate a fost îmbunătățită - Situația brânșării la sistemele de alimentare cu apă este una bună la nivelul ZUF Pitești - Zona analizată dispune de suficiente resurse de apă pentru satisfacerea cererii actuale pentru consumul casnic și economic (industrie, comerț și agricultură) - Delegarea gestiunii serviciilor publice de apa-canalizare, salubritate, transport în comun, distribuție a agentului termic și management al deșeurilor unor operatori privați - Municipiul Pitești este alimentat din <i>Sistemul Energetic Național</i> prin intermediul distribuitorului de energie electrică S.C. CEZ VÂNZARE S.A. 	<ul style="list-style-type: none"> cu impact de mediu semnificativ mai mare - Cost mai ridicat de producere a căldurii datorită lipsei componentei electrice care ar duce la o scădere considerabilă a costului de generare a energiei termice - Bilanț economic defavorabil prin lipsa cogenerării care duce la imposibilitatea producerii căldurii la un preț rezonabil, cu impact asupra funcționării economice a sistemului - O parte din cazanele termice utilizate sunt vechi și trebuie înlocuite - Gradul de reabilitare a rețelelor termice este de 50%, fapt care conduce la pierderi de căldură pe tronsoanele care nu sunt încă reabilitate - Echipamentele existente sunt relativ supradimensionate față de nevoile actuale și de perspectivă ale consumatorilor conectați la rețeaua de alimentare cu caldură - Lipsa sistemelor de monitorizare/tele-gestiune a sistemului termic - Instalații vechi la apartamentele de bloc - Lipsa resurselor regenerabile de energie capabile să fie rapid transformate în energie termică (biomasa, sursă geotermală), 	<ul style="list-style-type: none"> - Dimensiunile municipiului sunt favorabile deplasărilor cu bicicleta - Disponibilitatea populației de a renunța la deplasările cu autovehiculul propriu, în favoarea transportului public, dacă acesta ar corespunde așteptărilor - Politicile europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru eficiență energetică - Surse de finanțare din fonduri nerambursabile - Soluții inteligente de monitorizare a rețelei de apă și a calității apei - Existența programelor guvernamentale de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de utilități - Implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare - Operatorul S.C. <i>Apă Canal 2000 S.A. Pitești</i> implementează o strategie de dezvoltare pe termen mediu și lung ținând cont de necesitatea conformării cu 	<ul style="list-style-type: none"> - Reticența populației în realizarea de investiții în domeniul energiei verzi - Schimbările demografice (scăderea natalității și expansiunea migrației externe) - Migrația locuitorilor Municipiului Pitești către zonele limitrofe ale orașului și către comunele din imediata vecinătate, cu impact major asupra traficului și asupra veniturilor bugetului local - Prețul în continuă creștere al utilităților publice - Este posibil ca duratele mari de timp necesare pentru atragerea de fonduri de modernizare și de implementare a proiectelor să ducă la situația în care o parte dintre consumatorii racordați la rețeaua centralizată de energie termică vor trece la deconectări - Probleme juridice legate de proprietatea terenurilor pe care urmează să se amplaseze instalații noi pentru extinderea și modernizarea SACET ar putea să întârzie aceste procese - Lipsa forței de muncă necesare și disponibile pentru implementarea proiectelor este o amenințare reală la adresa duratei de realizare a modernizărilor, în concordanță cu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Acoperirea rețelei de distribuție a energiei electrice la nivelul Municipiului Pitești este de 100% - Din punct de vedere tehnic sistemul de distribuție a energiei electrice asigură în condiții optime furnizarea energiei electrice clienților ZUF Pitești - Nu există localități neelectrificate în ZUF Pitești - În anul 2008 a fost implementat și dezvoltat un sistem integrat de telegestiune și comandă a consumului de energie electrică aferent punctelor de alimentare ale iluminatului public - În prezent, municipiul este alimentat cu gaze naturale din sistemul național de transport și distribuție prin operatorul S.C. "DISTRIGAZ SUD S.A. - ENGIE - Sucursala Pitești" - Consumul de gaze naturale a crescut atât în Municipiul Pitești, cât și în celelalte localități din ZUF, ca urmare a extinderii rețelelor de alimentare și a tranziției către sisteme individuale de încălzire a locuinței - Existența rețelelor și serviciilor de comunicații electronice diversificate - Alimentarea centralizată cu energie termică este considerată cea mai 	<ul style="list-style-type: none"> conduce la o imposibilitate tehnică de reducere rapidă a emisiilor de gaze cu efect de seră asociate încălzirii locale - Zona geografică nu prezintă un potențial solar deosebit care să ducă la un impact pozitiv semnificativ în cazul instalării unor panouri termosolare - Nivelul mediu anual de consum de gaze naturale pe cap de locuitor la nivelul municipiului Pitești se situează mult peste consumul mediu anual pentru uz casnic, pe cap de locuitor, la nivel național - La nivelul ZUF Pitești, nu există sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale în comunele Băbana, Oarja și Budeasa - Lipsa unei viziuni urbanistice și peisagistice de ansamblu în dezvoltarea localității - Absența delimitării urbanistice a zonelor rezidențiale de cele industriale și comerciale - Supraaglomerare urbană, în special în zonele rezidențiale - Degradarea spațiului public urban cu precădere în zonele intra-rezidențiale (în jurul blocurilor de locuințe) 	<ul style="list-style-type: none"> directivele UE privind apa potabilă și uzată, precum și a implementării unor proiecte de investiții importante - Managementul companiei <i>Termo Calor Confort S.A. Pitești</i> a inițiat realizarea documentației necesare (<i>Bilanț energetic</i>, avizat ANRE în 2019), împreună cu Municipality (Strategie energetică, Studii de fezabilitate), pentru a pregăti accesarea de fonduri nerambursabile în vederea modernizării SACET - Optimizarea funcționării SACET, implicit reducerea pierderilor, va duce la disponibilizarea unor sume considerabile care pot fi folosite cu precizie pentru ajutorarea consumatorilor vulnerabili - Programul de modernizare pe care îl va derula Municipality Pitești va duce la creșterea confortului termic al consumatorilor racordați, a nivelului de trai și reducerea problemelor de sănătate asociate unei încălziri deficitare - Implementarea unor investiții ridicate în SACET va duce la crearea unui număr important de locuri de muncă în aceste 	<ul style="list-style-type: none"> datele limită impuse de anumite programe de finanțare - Planuri de rețele care pot împiedica derularea proiectelor - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>ieftină modalitate de producere a căldurii utilizate pentru clădiri rezidențiale și terțiare în Municipiul Pitești</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compania <i>Termo Calor Confort S.A. Pitești</i> asigură funcționarea sistemului centralizat în condiții rezonabile, date fiind elementele de cost specifice acestei perioade și investițiile limitate în modernizarea rețelelor - Contorizarea clienților este realizată în proporție de 100%, se reușește o monitorizare bună a consumurilor de energie termică pentru consumatorii racordați - Gradul de încălzire a facturilor este bun (nu se înregistrează întârzieri majore ale plăților la facturile de energie termică din partea populației), chiar dacă termenele lungi de plată ale consumatorilor nu sunt în concordanță cu impunerile privind termenele de plată ale Companiei către furnizori - Dotarea tehnică (conducte preizolate, cazane de apă caldă într-o stare bună, pompe cu turaj variabilă) a sistemului centralizat este acceptabilă, pierderile fiind la un nivel mediu în raport cu alte sisteme care funcționează în România 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența multor locuințe care necesită lucrări de reabilitare termică - Oferta de locuințe este insuficientă raportată la cerere - Locuințe sociale insuficiente în raport cu necesitățile existente - Lipsa utilizării resurselor energetice sustenabile - Zone neacoperite de sistemele de supraveghere a spațiului urban - Nu există suficiente zone de recreere și agrement, zone pietonale și de promenade, spații de joacă pentru copii și zone active de sport în aer liber - Degradarea patrimoniului construit și cultural - Spații publice degradate - Ineficiență energetică în cazul unor clădiri publice sau de locuit colective - Gradul redus de colectare, reciclare și valorificare a diverselor categorii de deșuri, dar și a gradului redus de implicare a cetățenilor în colectarea selectivă a deșeurilor - Doar o parte din deșeurile menajere colectate sunt colectate selectiv, fapt ce determină 	<p>proiecte, cu un impact direct asupra bugetului local</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea conceptului de dezvoltare policentrică în documentele de planificare urbană europene și naționale - Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru reabilitarea, modernizarea și eficiența energetică a iluminatului public - Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru asigurarea siguranței și securității spațiului urban - Posibilitatea accesării fondurilor europene pentru reabilitarea termică a clădirilor - Construcția de locuințe în parteneriat public-privat sau creșterea numărului celor construite prin ANL - Dezvoltarea de locuințe unifamiliale în zonele rezidențiale - dezvoltarea pe orizontală a orașului - Disponibilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi. 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Prezența în Municipiul Pitești a unui lot de specialiști cu experiență bogată în exploatarea sistemelor de alimentare centralizată cu caldură - Disponibilitatea unei locații aflată în proprietatea Municipiului Pitești unde se poate amplasa o sursă nouă, modernă, care să utilizeze cogenerarea pe gaz sau unități nucleare de scară mică, grupuri energetice pe hidrogen, sau unități de neutralizare a deșeurilor municipale cu valorificare energetică - Municipiul Pitești are o structura sectorială ce relevă o extindere a zonelor funcționale de-a lungul axelor de transport - Extinderea spațiilor rezidențiale moderne și implicit creșterea confortului locativ - Fond de locuințe ridicat - Reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe - Diversitatea formelor de locuire - Spații urbane întreținute în mod corespunzător - Structură echilibrată a populației - Municipiul nu este afectat de eroziuni sau alunecări de teren, având în consecință restricții minore din punct de vedere al posibilității de construcție. 	<p>neatingerea țintelor cu privire la reciclarea și valorificarea deșeurilor (inclusiv deșeuri biodegradabile)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Absența unui sistem modern de monitorizare și evaluare a serviciilor publice. 		

9.2. DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI RESURSE UMANE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Pitești - pol de dezvoltare urbană - Prezența cu o poziție centrală a municipiului Pitești ca centru economic și administrativ de nivel regional, cu o influență majoră asupra teritoriului înconjurător - Pitești are cel mai mare număr de firme la nivelul județului Argeș, precum și numărul cel mai mare de salariați - La nivelul municipiului Pitești se poate identifica o concentrare majoritară a cifrei de afaceri totale raportate la nivelul întregului județ - Poziționare strategică din punct de vedere al accesului la piețe de desfacere - Centrul național al industriei automotivă și prezența fabricii Dacia-Renault cu rezonanță emblematică la nivel național și în Europa de Sud-Est - Municipiul Pitești este un oraș puternic industrializat, realizând peste 55% din producția industrială a județului Argeș - Sectorul industrial dezvoltat (în special industria constructoare de mașini și prelucratoare) 	<ul style="list-style-type: none"> - Concentrarea economiei județului în special în Municipiul Pitești și așezările urbane și mai puțin în mediul rural - Lipsa unui sistem de facilități fiscale pentru stimularea investițiilor - Pondere redusă a activităților industriale și declinul industriilor tradiționale - Adaptabilitatea insuficientă a autorității publice locale la nevoile investitorilor - Spații industriale dezafectate și aflate în stare de degradare - Spații improvizate de comercializare a diferitelor produse - Suprafețe reduse de teren disponibile pentru noi investiții, care implică un preț relativ mare al ce lor disponibile - Fragmentarea ridicată a terenurilor agricole și ponderea ridicată a populației rurale ocupată în agricultura de subzistență 	<ul style="list-style-type: none"> - Statutul de centru urban/ municipiu reședință de județ, precum și de pol de dezvoltare urbană asigură eligibilitatea Municipiului Pitești pentru finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea urbană integrată - Creșterea gradului de interes al investitorilor pentru economia zonei atrași și de dezvoltarea industriei constructoare de mașini - Extinderea platformei industriale, prin crearea unei zone de dezvoltare care să includă și localitățile componente ale <i>Zonei Urbane Funcționale Pitești</i> - Dezvoltarea antreprenoriatului și a structurilor de suport pentru întreprinderi mici și mijlocii - Crearea de incubatoare de afaceri - Dezvoltarea într-un ritm accelerat a comerțului electronic și a pieței e-business - Noi surse de finanțare a cercetării/infrastructurii de cercetare - Creșterea numărului de inițiative de tip parteneriat public-privat 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltare nearmonioasă - Mediu fiscal și legislativ instabil - Creșterea concurenței la nivel regional, național și european - Menținerea în zona de influență a Municipiului București și prin urmare dezvoltarea limitată a Municipiului Pitești - Dependența în mare parte a mișcărilor și schimbărilor de populație de politica de angajare a întreprinderii AUTOMOBILE DACIA - Menținerea discrepanțelor social - economice dintre mediul urban și mediul rural din spațiul periurban - Atractivitate scăzută pentru investitori - Dezvoltare monoindustrială - Lipsa de competitivitate a zonei - Economie subterană în creștere - Concurența produselor din import - Accesul scăzut la capital al IMM-urilor - Activitate scăzută în domeniul inovativ, atât în sectorul public, cât și în cel privat

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Tendință de diversificare a activităților economice și de dezvoltare a sectorului de servicii - Existența unei specializări industriale ce poate sta la baza dezvoltării în sistem cluster - Dezvoltarea antreprenoriatului și a structurilor de suport pentru întreprinderi mici și mijlocii - Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității - Crearea a noi locuri de muncă prin încurajarea investițiilor private - Dezvoltarea antreprenoriatului local - Structură economică diversificată a zonei analizate - Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului Argeș - Existența unor profiluri ocupaționale variate - Dezvoltarea unui comerț modern prin existența în ZUF a unui număr considerabil de agenți economici cu cifre de afaceri consistente - Amplasarea în centrul unei zone agricole cu mare potențial - Existența institutelor de cercetare și dezvoltare în domeniul agricol: <i>Institutul de Cercetări horti-viticole Ștefănești, Institutul de Cercetări pomicele de la Mărăcineni și</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Producția agricolă locală se rezumă în principal la materii prime, pe fondul lipsei unităților de procesare - Dezvoltare limitată ca urmare a apropierii de Municipiul București, care absoarbe din forța de muncă și din resursele financiare ale municipiului Pitești - Competitivitate redusă și productivitate medie mică a întreprinderilor active - Slaba dezvoltare a spiritului asociativ în rândul mediului de afaceri (clustere, grupuri de producători, lanțuri de furnizare, etc.) - Capacitate limitată de a atrage investitori - Investițiile străine au înregistrat un trend descendent în ceea ce privește numărul de companii - Utilizarea pe o scară relativ mică a tehnologiilor avansate - Nivel scăzut de salarizare - Lipsa spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și al persoanelor disponibilizate - Numărul insuficient de servicii de instruire și consultanță de afaceri de înaltă calitate pe plan local 	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea cooperării dintre sectorul de cercetare - dezvoltare cu mediul economic prin transfer tehnologic - Creșterea atractivității mediului de afaceri autohton pentru investitorii străini care poate determina o creștere a competitivității - Îmbunătățirea calității serviciilor - Creșterea numărului de IMM-uri din servicii - Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea și modernizarea IMM-urilor - Atragerea de fonduri comunitare, guvernamentale și locale pentru modernizarea mediului urban și a localităților din ZUF și de îmbunătățire a condițiilor de locuire - Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane - Încurajarea spiritului antreprenorial al tinerilor - Dezvoltarea antreprenoriatului local - Existența unor activități industriale viabile sau cu oportunități de dezvoltare 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelul scăzut al salariilor din sectorul bugetar - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în dezvoltarea economică - Legislația instabilă, incoerentă, ce suferă dese modificări - Lipsa de motivare a tinerilor pentru dezvoltarea unei afaceri - Scăderea forței de muncă active, în contextul îmbătrânirii populației, sporului natural negativ și migrației externe - Migrarea forței de muncă calificate - Lipsa unor oferte atractive, care să reducă fenomenul migrației forței de muncă calificate - Sprijin redus din partea unor autorități publice centrale - Creșterea șomajului - Concurența zonelor industriale din regiune - Proceduri dificile de obținere a avizelor (de ex. mediu) de către societățile comerciale - Investițiile străine au înregistrat un trend descendent în ceea ce privește numărul de companii - Tendința de concentrare a activităților și investițiilor străine în zone mai dezvoltate din țară, dar și în zona municipiului Pitești, în

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>Institutul de Cercetări agricole cerealiere Albota</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența resurselor necesare (naturale și umane) pentru dezvoltarea sectorului agricol de culturi ecologice - Interesul ridicat al actorilor locali în accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea și dezvoltarea agriculturii - Proximitatea față de cea mai mare piață de desfacere din țară - București - Pondere ridicată a populației în vârstă de muncă și relativ bine pregătită - Implicarea activă a <i>Agenciei Județene a Ocupării Forței de Muncă Argeș</i> în realizarea și implementarea de programe pentru pregătirea și reconversia profesională a resurselor umane - Prezența <i>Universității din Pitești</i> cu rol important în formarea resurselor umane, cu o activitate intensă de cercetare-dezvoltare, ce are în componența sa 3 centre de dezvoltare atât în domeniul tehnice (<i>Centrul de Cercetare-Dezvoltare-Inovare și Transfer Tehnologic, Centrul pentru Tehnologia Informației, Calculatoare și Informatizare, Centrul Regional de Cercetare-Dezvoltare pentru</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba colaborare între universități, institute de cercetare - dezvoltare și actorii din mediul privat - Acces limitat la specialiști, informații și consultanță în domeniu - Deficitul forței de muncă calificate și a cursurilor de formare profesională - Îmbătrânirea forței de muncă - Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane - Programe de formare profesională neadaptate la cererea reală de pe piața muncii - Insuficiența strategiei de marketing local și insuficiența promovării produselor și serviciilor locale - Inexistența colaborării între instituțiile de învățământ și mediul de afaceri pentru formarea resurselor umane în funcție de nevoile pieței muncii locale - Scăderea numărului populației și implicit a ponderii populației active - Migrarea populației tinere către alte zone unde nivelul salarizării este superior 	<ul style="list-style-type: none"> - Cooperarea între agenți economici și formarea clusterelor Industriale - Crearea de centre de formare profesională a forței de muncă - Asigurarea unei corelări între cererea de pe piața muncii și oferta instituțiilor de învățământ și de formare profesională continuă - Creșterea gradului de utilizare a resurselor de energie regenerabilă duce la creștere economică și introducerea de noi tehnologii - Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității prin transfer tehnologic și inovare - Dezvoltarea de parteneriate public-private - Păstrarea specializării în sectoarele industriale dominante - Existența a 2 Universități în Mun. Pitești care pot furniza forță de muncă calificată în domenii variate - Zona nu duce lipsă de forță de muncă - Accesul la internet de pe dispozitive mobile este în creștere accentuată, ceea ce poate oferi o oportunitate de creare de la început a serviciilor online cu acces mobil ca specificației de bază 	<p>detrimentul orașelor mici precum Ștefănești, Costești, Topoloveni, Curtea de Argeș, ș.a.m.d.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fenomenul globalizării / integrării poate marginaliza anumite sectoare ale economiei și chiar să ducă la dispariția acestora (ex. industria textilă, industria ușoară, prelucrarea produselor alimentare, etc.) - Accentuarea procesului de dezindustrializare - Schimbări climatice și dezastre naturale (inundații, secetă, etc.) ce pot afecta valoarea producției agricole la hectar și implicit veniturile obținute - Eliminarea subvenționării directe a agriculturii - Incapacitatea de formare a unor parteneriate locale puternice și de promovare - Legislația din domeniul PPP prezintă multe inadvertențe, este neclară și contradictorie - Potențiala rezistență a cetățenilor și a actorilor locali la schimbările propuse - În regiunea Sud - Muntenia, în prezent nu există orașe mai avansate din punct de vedere al transformării către un oraș digital.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>materiale, procese și produse inovative destinate industriei de Automobile, Centrul Regional de Promovare a Proprietății Industriale), cât și științe sociale și Umaniste (Centrul de Studii Teologice Aplicate)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Scăderea numărului de șomeri - Pondere ridicată a populației din grupa de vârstă 15 - 59 de ani, ceea ce implică existența unui potențial important de forță de muncă - Atragerea migrării populației din localitățile învecinate în municipiu, prin oferta mai mare de locuri de muncă, comparativ cu localitățile de domiciliu - Existența unei tradiții agrare a zonei, care îmbinată cu aplicarea celor mai moderne tehnici și tehnologii existente în spațiul european și în lume va susține creșterea producției agricole - Existența resurselor naturale pentru irigații (râul Argeș și captarea de suprafață din lacul Budeasa și frontul de captare Mărăcineni) - Structura fondului funciar și a suprafețelor agricole cultivate este favorabilă pentru realizarea de producții agricole care să susțină dezvoltarea unui sector zootehnic reprezentativ prin numărul și structura efectivelor de animale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Insuficienta dezvoltare a sectorului IT&C și implicit lipsa forței de muncă specializate în acest domeniu - Putere financiară scăzută a populației - Promovare insuficientă a oportunităților locale - Produsele agro-alimentare din import, cu prețuri scăzute, fac concurență produselor autohtone - Efectul de polarizare, împreună cu fenomenul de suburbanizare, creează disparități între localități, astfel că localitățile din imediata apropiere a orașelor au un număr de firme active economic mai mare decât localitățile mai îndepărtate de oraș. 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor modele de bune practici atât la nivel global, cât și în Europa și la nivel național, care pot fi replicate - Existența unor platforme de colaborare și comunități smart city la care Municipiul Pitești poate adera pentru a beneficia de finanțări și parteneriate cu valoare adăugată - Programele de finanțare din noul cadru de finanțare 2021 - 2027, care sunt axate pe elevarea atributelor inteligente ale economiei și societății - Direcțiile strategice de dezvoltare durabilă din SIDU și PMUD și programele de investiții anterioare și/sau derivate din acestea, implementate, în implementare sau în plan, care adresează o parte semnificativă din nevoile și provocările relevante și pentru strategia smart city și care pot fi completate cu noi inițiative care să contribuie la atingerea obiectivelor de smart city. 	

9.3. TURISM, CULTURĂ ȘI PATRIMONIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Pitești este cel mai important centru cultural al județului Argeș - Patrimoniul cultural important (lăcașe de cult, monumente istorice, tradiții), infrastructură culturală urbană (<i>Centrul Cultural Pitești, Filarmonica, Muzeul Județean Argeș, Cercul Militar Pitești, Teatrul Alexandru Davila, Biblioteca Județeană Argeș, Galeria de Artă, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș</i>) și viață culturală activă (spectacole, expoziții, târguri de artă meșteșugărească, formații artistice care promovează cântecul, tradițiile și portul popular) - Un simbol cunoscut și recunoscut al identității orașului reprezentat de tradiția în cultivarea lalelelor - Existența unor obiective turistice din municipiul Pitești demne de luat în considerare - Concentrarea obiectivelor de utilitate publică și a obiectivelor de patrimoniu construit în zona centrală a municipiului Pitești - Existența unor bunuri de patrimoniu natural în regim de protecție și conservare 	<ul style="list-style-type: none"> - Patrimoniul care necesită modernizări, reabilitări, dotări - Patrimoniul natural, cultural și material insuficient cunoscut și promovat la nivel local, regional și național - Funcția turistică a orașului slab dezvoltată, datorită lipsei unei strategii unitare de promovare și marketing a potențialului turistic din ZUF Pitești, inclusiv lipsa de produse turistice integrate - Lipsa unei infrastructurii turistice integrate la nivelul ZUF Pitești, deficitară și din punct de vedere al informării și semnalizării turistice corespunzătoare - Infrastructură turistică deficitară - Lipsa unui sistem unitar de semnalizare a obiectivelor turistice - Insuficiența infrastructurii de distribuție a bunurilor și serviciilor culturale: teatre, săli de expoziții, de spectacole, cinematografe - Lipsa infrastructurii de transport cu specific turistic (inclusiv piste de biciclete) - Lipsa dotărilor și echipamentelor moderne - Insuficienta monitorizare a calității serviciilor turistice și a 	<ul style="list-style-type: none"> - Potențial de dezvoltare a sectorului industriilor culturale și creative care favorizează inovarea, crearea de locuri de muncă și creșterea investițiilor - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu - Importanța acordată turismului ca una din prioritățile de dezvoltare pentru 2021-2027 - Existența fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de sprijinire a turismului - Municipiul Pitești reprezintă un loc de tranzit pentru unele destinații turistice din împrejurimi, respectiv <i>Munții Făgăraș, Transfăgărașan, Bucegi, Culoarul Rucăr-Bran, Valea Oltului</i> - Dezvoltarea ofertei turistice pentru creșterea vizibilității municipiului și a celorlalte localități din <i>Zona Urbană Funcțională</i> - Municipiul este în apropierea altor atracții turistice cum ar fi: <i>Casa memorială "Liviu Rebreanu" din Ștefănești, Vila Fiorica din Ștefănești, Complexul muzeal Golești, Biserica "Tutana" din</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa politicilor naționale consecvente referitoare la turism - Concurența zonelor turistice din județele vecine și de peste graniță - Indicele de ocupare scăzut al unităților de cazare turistică - Atractivitatea destinațiilor turistice din afara județului, în special turismul montan - Impactul dezastrelor naturale - Investiții insuficiente în domeniul turismului - Nerealizarea unor proiecte de turism din cauza dificultăților legate de proprietatea terenurilor din zonele cu potențial turistic - Importanța scăzută acordată patrimoniului cultural imaterial - Insuficiența fondurilor alocate pentru instituțiile culturale și investițiile în acest domeniu - Ocuparea treptată a spațiului culturii tradiționale de către elementele moderne, fapt ce poate duce la estomparea identității culturale - Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Concentrarea în municipiul Pitești a unor puncte de interes la nivel județean: instituții administrative și culturale, spitale etc. - Existența unei serii de clădiri de patrimoniu, monumente, muzee și vestigii - Existența în zonă a 3 arii speciale de protecție avifaunistică: <i>Lacurile de acumulare de pe Argeș</i> (Mun. Pitești deține 3%), <i>Piemontul Făgăraș și Piatra Craiului</i> - Existența în municipiu a <i>Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș</i> - Existența <i>Centrului național de informare și promovare turistică Pitești</i>, centru menit să promoveze obiectivele turistice, tradițiile și valorile culturale ale zonei - Resurse turistice variate: cultural, de tranzit, de afaceri - Pentru zona din care face parte municipiul Pitești turismul înseamnă valoare adăugată într-un areal care dispune de o varietate de forme de relief cu potențial înalt de valorificare - Zona analizată dispune de o bogată și inedită cultură populară românească, existând materiale ale prezenței omului încă din timpuri preistorice 	<p>impactului turiștilor la nivelul destinației turistice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Risc natural și/sau antropic de distrugere/deteriorare a monumentelor - Vizibilitate redusă a monumentelor - Degradarea fizică a monumentelor/ a clădirilor de patrimoniu - Lipsa unor inițiative de valorificare a patrimoniului neclasat - Sectorul turismului deține rol secundar - Ofertă de agrement insuficientă - Eficiența scăzută a firmelor din domeniul turismului - Sejurul redus al turiștilor - durata medie de ședere în unitățile de primire turistică din municipiul Pitești a înregistrat un trend descrescător în perioada analizată - Turismul în zona Piteștiului se caracterizează în primul rând prin sezonabilitate - Insuficientă promovare a turismului - Nivel scăzut al investițiilor străine în sectorul turistic - Finanțarea neadecvată a investițiilor în turism 	<p><i>Băiculești, Parcul dendrologic de la Mihaești</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea potențialului turistic, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor unităților de cazare și agrement - Promovarea potențialului turistic oferit de patrimoniul turistic imaterial, reprezentat de specificul local: festivaluri, târguri și alte evenimente culturale - Progresul tehnologic ca factor determinant în utilizarea tehnologiilor smart (aplicații mobile, hărți interactive, tichet online, etc.) ce pot spori accesibilitatea ofertei culturale și turistice - Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere - Dezvoltarea turismului de tranzit și de afaceri - Colaborarea cu <i>Dacia-Renault</i> pentru valorificarea imaginii - simbol național al acesteia prin inițiative turistice de tip turism industrial, dar și pentru promovarea tehnologiilor nepoluante (autovehicule electrice) - Modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice, în vederea creșterii indicelui de ocupare 	<p>fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens</p> <ul style="list-style-type: none"> - Degradarea și insuficienta promovare a patrimoniului natural și cultural - Obiectivele turistice nu sunt amenajate corespunzător ca zone de promenadă și de petrecere a timpului liber - Lipsa fondurilor proprii pentru dezvoltarea unităților turistice private sau modernizarea celor existente - Lipsa de interes a cetățenilor față de cultură - În ciuda unei oferte diversificate de resurse culturale și turistice, zona analizată nu poate concura cu gradul mai ridicat de dotare și de atractivitate a unor destinații deja de notorietate la nivel național și chiar internațional (București, Cluj, Sibiu, Constanța, Brașov, Iași, etc.).

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Spațiul rural din ZUF oferă o ospitalitate veritabilă bazată pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomia și tradițiile folclorice specifice zonei - Creșterea numărului de locuri în unitățile de cazare și a numărului de turiști sosiți în municipiu - Potențial pentru dezvoltarea turismului de diferite tipuri: agroturism, balneo-turism, turism de afaceri, turism de agrement și pescuit-vânătoare - Baza materială bună a instituțiilor de cultură - Activitatea sportivă este un domeniu important al vieții comunității - Ofertă diversă de resurse de agrement și petrecerea timpului liber (spații de promenadă, zone de agrement, zone de pescuit, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa organizațiilor non-guvernamentale având ca obiect de activitate turismul - Slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat în domeniul turistic - Insuficienta pregătire de specialitate a personalului din domeniul serviciilor turistice - Dezvoltare neechilibrată a infrastructurii de agrement și accesibilitate scăzută pentru locuitorii din mediul rural. 	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea atractivității localităților din regiune pentru investitori și turiști și pentru interesul public general prin întărirea patrimoniului cultural - Revitalizarea centrului urban al Municipiului Pitești - Existența programelor de valorificare și promovare a capitalului/ potențialului natural pentru turism - Dezvoltarea unor parteneriate public-private în vederea promovării obiectivelor turistice din localitățile componente ale ZUF Pitești - Dezvoltarea agroturismului în ZUF - Crearea unei structuri asociative în domeniul turistic între localitățile componente ale ZUF Pitești - Programe de finanțare pentru cultură - Posibilitatea atragerii turiștilor și investitorilor prin promovarea unei imagini noi, distincte și puternice a orașului - Progresul tehnologic ca factor determinant în utilizarea tehnologiilor smart (aplicații mobile, hărți interactive, tichete online, etc.) ce pot spori accesibilitatea ofertei culturale și turistice 	

<i>PUNCTE TARI</i>	<i>PUNCTE SLABE</i>	<i>OPORTUNITĂȚI</i>	<i>AMENINȚĂRI</i>
		<p>- Posibilitatea asocierii dintre localitățile componente ZUF Pitești, în vederea realizării unei strategii comune de dezvoltare turistică, sprijinind dezvoltarea agroturismului în jurul Municipiului Pitești, valorificând capitalul cultural și natural al zonei, în cadrul unor oferte turistice integrate și atractive</p> <p>- Proximitatea față de capitală creează oportunitatea dezvoltării unei zone cu potențial de atractivitate alternativ pentru bucureștenii dornici de identificarea de surse de agrement, mai ales pentru weekend, având în vedere că opțiunile tradiționale - Valea Prahovei, zona Comana, Giurgiu - au devenit foarte aglomerate.</p>	

9.4. CADRUL NATURAL ȘI MEDIUL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența <i>Agenției pentru Protecția Mediului</i> care poate deține un rol important în ridicarea calității cadrului construit și natural - Patrimoniu natural bine conservat: parcuri, arii protejate, suprafețe acvatice - ZUF Pitești prezintă varietate a cadrului natural care îi conferă complexitate peisagistică și bogăție a resurselor naturale și antropice - Amenajarea Parcului <i>Lunca Argeșului</i> și a Parcului <i>Ștrand</i> cu fonduri europene - În zonă există resurse importante de roci utile și materiale de construcții, precum și zăcăminte de petrol și gaze naturale (Poiana Lacului, Merișani-Vâlcele, Strâmbeni, Bădești. etc.) - Încadrarea teritoriului <i>Zonei Urbane Funcționale Pitești</i> în zona de silvostepă, astfel că o mare parte din suprafață este propice dezvoltării agriculturii - Zona deține importante resurse forestiere (32% din suprafața județului Argeș) - Municipiul Pitești s-a dezvoltat pe cursul râului Argeș, dezvoltarea socio-economică a municipiului 	<ul style="list-style-type: none"> - Nivelul scăzut al investițiilor pentru protecția mediului - Poluarea provenită din traficul de pe arterele intens circulate ale municipiului Pitești, inclusiv pe cele care circulă traficul greu - Poluarea aerului cu particule PM10 provenite din resuspensia prafului depus în special pe arterele rutiere, praf care nu se poate îndepărta prin măturare/spălare - Numărul insuficient al perdelelor de vegetație de-a lungul căilor rutiere ce traversează Municipiul Pitești - Riscul de inundații a determinat îndiguirea unor porțiuni importante din lungimea cursurilor de apă ce traversează zona - Poluarea apelor de suprafață și subterane din municipiu în zonele industriale, ca urmare a infiltrațiilor și a insuficienței capacități de epurare a apelor reziduale - Inexistența instalațiilor de utilizare/valorificare/eliminare a nămolului rezultat în urma epurării apelor uzate 	<ul style="list-style-type: none"> - Existența <i>Cadrului 2030 pentru Climă și Energie</i>, care stabilește țintele europene și informează obiectivele naționale pentru 2030, respectiv: ținta de 30,7% energie regenerabilă, rata de renovare a clădirilor de 3-4%, consum final de energie -40,4% raportat la 2007 - Existența instrumentelor subsecvente de implementare a țintelor 2030, și a pachetului <i>Green Deal</i>, care pot sprijini tranziția energetică - Oportunitate de introducere a unor noi soluții și tehnologii demonstrate: soluții bazate pe natură pentru îmbunătățirea serviciilor ecosistemice, a calității factorilor de mediu și pentru a sprijini tranziția energetică - Implementarea legislației cu privire la introducerea celor mai bune tehnologii disponibile în infrastructura de mediu; creșterea eficienței utilizării resurselor și a energiei - Menținerea interesului pentru energia verde și valorificarea potențialului de producere a energiei regenerabile 	<ul style="list-style-type: none"> - Inexistența unei directive la nivel european pentru protejarea solurilor; legislație românească ambiguă și lipsa inventarului, respectiv a actualizării <i>Strategiei Naționale privind Siturile Contaminate</i> - Zone din oraș poluate din cauza activităților productive - Risc de inundații în municipiul Pitești și zona periurbană - Poluarea atmosferică determinată de emisii de gaze și pulberi din procesele tehnologice industriale, procese de ardere și activități de depozitare materiale și deșeuri, traficul auto, șantierele de construcție - Poluare extinsă datorată transportului rutier cu perspective de agravare odată cu creșterea gradului de motorizare și a volumului transporturilor de mărfuri - Combustia materialelor la temperaturi ridicate duce la ruperea legăturilor chimice care eliberează o serie de substanțe toxice

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>depinzând foarte mult de-a lungul timpului de apele freactice și de cele de suprafață</p> <ul style="list-style-type: none"> - Râul Argeș, împreună cu afluenții săi, formează unul dintre cele mai importante bazine hidrografice ale țării, având în vedere potențialul hidroenergetic și alimentările cu apă a centrelor populate și industriale, precum și irigarea terenurilor agricole - Calitate satisfăcătoare a apelor de suprafață, freactice, subterane și a apei potabile - Agenția Regională pentru Protecția Mediului a inițiat demersurile necesare declarării Pădurii Trivale din Pitești ca arie naturală protejată de interes național categoria IV IUCN „rezervație naturală” în suprafață de 432,33 ha - Pe teritoriul municipiului Pitești există aria naturală protejată <i>Parcul dendrologic Trivale Pitești</i>, declarată prin Hotărâre a Consiliului Local Pitești - În cadrul parcurilor și spațiilor verzi din ZUF Pitești se mai întâlnesc unele specii rare pentru flora țării noastre, ocrotite prin lege: un <i>arbore de tisa (Taxus baccata)</i>, un <i>conifer</i> din specia <i>Gyngko biloba</i> (pe Str. Egalității nr.15), <i>lilic (Syringa pers. L.</i> pe B-dul Republicii nr. 52), 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unei viziuni urbanistice și peisagistice de ansamblu în dezvoltarea localității, precum și a unui cadru legislativ care să stimuleze protejarea, întreținerea și regenerarea spațiilor verzi - Degradarea calității și structurii vegetației naturale ca urmare a activităților antropice - Interesul scăzut al populației pentru păstrarea curățeniei, protecția mediului și respectarea normelor aplicabile, coroborat cu insuficiența politicilor și măsurilor de informare și conștientizare a populației - Poluarea solului din localitățile componente ZUF Pitești este influențată în special de chimizarea în exces a unor terenuri agricole - Poluarea solului prin diferite intervenții asupra sa, respectiv: dezvoltarea/ expansiunea unor activități economice; dezvoltarea continuă a procesului de urbanizare - Infiltrarea apelor uzate, a substanțelor periculoase direct în sol - Procent mic (4-5%) din suprafața agricolă totală este amenajată cu lucrări de irigații 	<ul style="list-style-type: none"> - Condiții favorabile pentru dezvoltarea parcurilor eoliene și fotovoltaice sau a altor infrastructuri de energie verde - Utilizarea fondurilor UE pentru îmbunătățirea standardelor de mediu, pentru reabilitarea și modernizarea tehnologică a echipamentelor și instalațiilor din sectorul industriei poluante - Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în protecția mediului și a biodiversității - Realizarea de investiții din fonduri europene pentru reducerea riscurilor de accidente de mediu - Realizarea de proiecte cu finanțări europene pentru remedierea/ reconstrucția ecologică a terenurilor degradate/ameliorarea stării de calitate a solului - Amenajări ale cursurilor de apă împotriva inundațiilor prin realizarea măsurilor de apărare propuse în <i>Planul de Management al Riscului la Inundații</i> elaborat de către <i>ABA Argeș-Vedea</i> - Adoptarea unor măsuri care să vizeze conservarea biodiversității - Îmbunătățirea factorilor de mediu prin rezolvarea problemelor referitoare la calitatea solului, 	<ul style="list-style-type: none"> - Pericolul apariției accidentelor majore și a amenințărilor fenomenelor naturale imprevizibile - Poluări accidentale survenite de-a lungul cursurilor de apă ce traversează zona - Lipsa educației ecologice a populației municipiului, respectiv a interesului populației pentru păstrarea curățeniei și respectarea normelor de protejare a zonelor verzi - Dezinteres din partea populației și a agenților economici față de colectarea selectivă a deșeurilor la sursă și față de problemele de mediu, în general - Tarife ridicate de depozitare la <i>Depozitul ecologic de la Albota</i> - Exploatarea nerațională a pădurilor - Riscurile de mediu și tehnologice - Incapacitatea companiilor locale de a se conforma în totalitate standardelor de mediu europene - Insuficiența resurselor financiare pentru realizarea unor proiecte la nivel județean și cofinanțarea unor proiecte din fonduri UE - Personal insuficient instruit pentru implementarea și aplicarea efectivă a politicilor în domeniul protecției mediului

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>stejarul hibrid Quercus pseudodalechampii</i> (în Pădurea Trivale), <i>feriga Botrychium Virginianum</i> (în Pădurea Valea Mare-Podgoria, Enculești)</p> <p>- Pe cursul superior al râului Argeș este construit un sistem hidroenergetic constituit din 17 hidrocentrale (Argeș, Cerbureni, Oești, Albești, Curtea de Argeș, Zigoneni, Băiculești, Budeasa, Merișani, etc.)</p> <p>- În zona municipiului s-au realizat lucrări de apărare împotriva inundațiilor prin îndiguirea și regularizarea cursului râului Argeș, precum și a afluenților săi mai importanți, iar în bazinul hidrografic al râului s-au executat lucrări de amenajare complexă reprezentate de acumulări în vederea atenuării viiturilor</p> <p>- Suprafața terenurilor degradate de alunecările de teren și inundații este relativ redusă</p> <p>- În schema de amenajare a râului Argeș s-a inclus realizarea unuia dintre cele mai importante lacuri de acumulare din România - <i>Lacul Vidraru</i> - de care beneficiază întreaga cascadă de centrale hidroelectrice din aval</p> <p>- Existența parcurilor și spațiilor verzi în apropierea zonelor rezidențiale</p>	<p>- Alunecările de teren și inundațiile afectează numeroase gospodării și elemente de infrastructură pe teritoriul ZUF</p> <p>- Instalațiile de incinerare eliberează în atmosferă oxizi de sulf și de azot, dioxine și furani, metale grele</p> <p>- Existența surselor individuale de încălzire ale cetățenilor poluează mediul de la nivelul solului până la ultimele etaje</p> <p>- Nivelul scăzut al managementului informației de mediu</p> <p>- Numărul limitat de spații verzi, zone de joacă pentru copii și spații de parcare (o parte a spațiilor verzi este ocupată de mașini)</p> <p>- Inexistența unor reglementări locale privind obligativitatea refacerii spațiului verde distrus prin diferite lucrări de infrastructură</p> <p>- Dezvoltarea urbană, în special creșterea populației urbane, conduce la deteriorarea peisajului urban prin diminuarea suprafeței spațiilor verzi sau prin construcția pe acestea, tăierea arborilor sau prin existența unor măsuri ineficiente de colectare și tratare a deșeurilor și apelor menajere;</p>	<p>apei, aerului, extinderea spațiilor verzi</p> <p>- Disponibilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi</p> <p>- Creșterea suprafeței verzi la 26 mp/persoană, cât este standardul recomandat de UE, în condițiile în care Municipiul Pitești are potențialul necesar pentru acest lucru</p> <p>- Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor</p> <p>- Implicarea populației și a mass-mediei locale în probleme specifice legate de mediu</p> <p>- Importanța tot mai mare acordată domeniului protecției mediului în cadrul documentelor strategice și programatice europene și naționale</p> <p>- Evaluarea stării reale și monitoringul factorilor de mediu în vederea fundamentării unor scenarii și strategii de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung în domeniul mediului, a sănătății populației și în domeniul resurselor regenerabile și neregenerabile</p> <p>- Posibilitatea utilizării energiilor neconvenționale oferite de sistemul natural (soare, vânt, ape geotermale, etc.) prin tehnologii noi</p>	<p>- Presiunea crescândă pe care creșterea economică o are asupra factorilor de mediu (aer, apă, sol) și asupra conservării biodiversității</p> <p>- Fragmentarea habitatelor din cauza dezvoltării infrastructurii</p> <p>- Accentuarea schimbărilor climatice, cu efecte precum deșertificarea, degradarea mediului și sporirea incidenței riscurilor naturale.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența Pădurii Trivale pe teritoriul administrativ al municipiului Pitești - Resurse suficiente de apă, atât de suprafață, cât și subterană (alimentarea cu apă în municipiu este asigurată din foraje de mare adâncime) - Calitatea aerului este urmărită lunar, prin automonitorizare, de către Agenția pentru Protecția Mediului Argeș, prin măsurători de poluanți gazoși și pulberi - Existența rețelei locale de monitorizare a indicelui general de calitate a aerului - Datele din rețeaua de monitorizare indică o calitate bună a aerului, în ultimii ani neînregistrându-se depășiri ale valorilor limită anuale pentru niciunul dintre poluanții monitorizați - Existența unui bogat fond forestier în imediata apropiere a Municipiului Pitești, ce contribuie la îmbunătățirea calității aerului - Solul în secțiunile de control se încadrează la sol "normal" - Implementarea cu succes a proiectelor finanțate din fonduri de pre-aderare destinate proiectelor pentru deșeurii (proiectul ISPA "Managementul integrat al deșeurilor solide din județul Argeș") 	<p>dezvoltarea infrastructurii de transport prin fragmentarea habitatelor naturale și, implicit, a peisajului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gradul redus de colectare a deșeurilor reciclabile și slaba valorificare a acestora - Lipsa unor facilități de reciclare a biodeșeurilor - Implicarea redusă a cetățenilor în problematica colectării selective a deșeurilor - Lipsa unor companii de informare și conștientizare a cetățenilor privind importanța colectării selective a deșeurilor - Lipsa informării populației cu privire la modul de colectare corect a tipurilor de deșeurii produse, atât în locuințele individuale, cât și în cele colective - Managementul deșeurilor: lipsa unei infrastructuri adecvate în vederea colectării selective; lipsa unei infrastructuri adecvate în vederea colectării separate a deșeurilor menajere, fracție uscată vs. fracție umedă; colectarea deșeurilor din parcuri și grădini, piețe, etc în vederea compostării și utilizării acestuia ulterior ca îngrășământ; 	<ul style="list-style-type: none"> - Întărirea parteneriatelor naționale și internaționale cu instituții care au ca domeniu de activitate evaluarea biodiversității și protecția mediului - Întărirea parteneriatului cu ONG-urile în procesul de elaborare și implementare a politicilor de mediu - Implementarea proiectelor din sistemul integrat de management al deșeurilor de la nivelul județului Argeș: depozite conforme, stații sortare, stații de transfer, instalație tratare mecano-biologică, etc. 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui depozit ecologic de deșuri în imediata apropiere a municipiului Pitești, la Albota - Tarifarea firmelor respectă principiul ”poluatorul plătește”, luând în calcul cantitatea de deșuri generată - Gestiunea deșeurilor menajere nu afectează calitatea solului în intravilanul municipiului Pitești - În ZUF Pitești serviciul de salubritate se desfășoară în gestiune delegată - Colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile acoperă integral suprafața zonei analizate, crescând continuu cantitatea de deșuri reciclabile colectate și valorificate - Extinderea și modernizarea punctelor de colectare selectivă a deșeurilor - Zona nu este afectată de eroziuni și alunecări de teren active - Existența unui mediu curat la nivel teritorial - Trend de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră - Implicarea activă a factorilor de decizie în aplicarea politicilor și a planurilor de acțiune pentru protecția mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gestiunea insuficientă a deșeurilor de ambalaje - Nivelul crescut de zgomot ambiental cauzat de traficul rutier - Supraexploatarea resurselor naturale - Nu există un sistem coerent de informare a publicului cu date privind starea mediului - Afectarea componentei de biodiversitate s-a făcut prin: dezvoltarea zonelor rezidențiale; tăieri ilegale de arbori; poluarea apelor de suprafață, subterane și a solului cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deșuri; schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporară sau definitivă din circuitul silvic); aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor agricole; folosirea pesticidelor; turismul necontrolat în zonele de agrement. 		

9.5. EDUCAȚIE, SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Pitești reprezintă principalul centru de învățământ din județ - O bună colaborare cu autoritățile locale și cu alți parteneri educaționali din cadrul comunităților locale - Existența a cel puțin unei grădinițe și a unei școli în fiecare localitate din ZUF Pitești - Învățământul din municipiu este atractiv pentru elevii de pe raza județului Argeș - Existența învățământului privat pentru toate nivelurile, inclusiv universitar - Existența instituțiilor de învățământ superior cu diversitate de specializări și profile educaționale, precum și capacități de cercetare-dezvoltare și parteneriat pentru inovare - Performanță la nivel național a unor licee din municipiul Pitești - Procent mare de absolvenți cu studii superioare - Infrastructură școlară importantă - Populație școlară importantă în raport cu totalul populației - Spații de învățământ întreținute 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa dotărilor cu echipamente și tehnologii moderne în instituțiile de învățământ, instituții medicale - Activitatea managerială axată preponderent pe domeniul administrativ în detrimentul asigurării calității demersului didactic - Rețineri față de rezolvarea problemelor importante ale școlii prin recurgerea la elaborarea și aplicarea de proiecte și parteneriate - Managementul resurselor umane este încă deficitar în asigurarea unor structuri eficiente pentru formarea continuă a cadrelor didactice în școală - Școala nu reușește întotdeauna să contracareze efectele negative din zona informală, exterioară școlii, prin programele de educație extrașcolară - Cadre didactice care nu au abilități formate pentru utilizarea calculatorului sau nu au experiența necesară - Slaba cooperare între universități, institute de cercetare-dezvoltare, actorii din mediul privat și autorități 	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru investiții în infrastructura educațională - Existența <i>Programelor Operaționale</i> ce oferă finanțare pentru sprijinirea învățământului preșcolar, școlar, tehnic și vocațional și universitar - Crearea unui centru universitar puternic - Creșterea gradului de implicare a mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii educaționale - Programele și strategiile în domeniul educației finanțate de M.E.C.T. și organisme europene și internaționale - Programele guvernamentale de reabilitare a infrastructurii școlare - Colaborări cu instituții de învățământ și cultură locale și din alte localități vizând schimbul de experiență și de dezvoltare de activități educativ - culturale - Programele de cooperare internațională în domeniul educației - Posibilitatea accesării de către elevii din ZUF Pitești a 	<ul style="list-style-type: none"> - Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură - Scăderea gradului general de pregătire pentru populația tânără - Accentuarea deficitului de cadre didactice calificate - Abandonul școlar și dezalfabetizarea ca urmare a reducerii veniturilor populației sau a lipsei infrastructurii de învățământ deja depreciată și insuficientă - Se constată un exod al absolvenților instituțiilor de învățământ superior către domenii de activitate mai bine plătite - Atractivitatea crescută a altor centre urbane pentru tineri care preferă să părăsească localitatea de baștină pentru a urma o facultate și a-și găsi un loc de muncă (apropierea de centrul universitar București constituie un dezavantaj pentru centrul universitar din Pitești) - Scăderea atractivității sistemului de învățământ datorită salariilor mici - Neîncrederea unor elevi și părinți în beneficiile educației

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea instituțiilor de învățământ din fonduri comunitare - Existența unor sisteme și programe ale sistemului de învățământ și organizațiilor private pentru desfășurare de activități extrașcolare - Existența unor licee cu profil de servicii și tehnologic cu parteneriate încheiate cu mediul economic pentru practica de specialitate - Personal didactic adecvat și implicat, cu pregătirea și experiența necesară desfășurării unui învățământ de performanță - Scăderea progresivă a abandonului școlar în rândul rromilor, ca urmare a programelor implementate - Grad ridicat de implicare al părinților în procesul educativ - Pondere ridicată a populației care a absolvit liceul și un număr mare de persoane care au absolvit cursuri universitare în rândul populației - Număr de copii neșcolarizați în scădere datorită implementării programelor de tipul „a doua șansă” - Existența programelor pentru educarea continuă pe tot parcursul vieții, derulate atât de mediul public, cât și de cel privat - Existența în municipiul Pitești de baze sportive și săli de sport cu 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa specializării medicale din cele 2 universități ale municipiului Pitești - Dotarea inegală a unităților de învățământ, unități școlare în care baza materială, dotările și materialele didactice sunt învechite și depășite (în special în mediul rural) - Spații insuficiente pentru cabinetele medicale școlare - Scăderea per ansamblu a numărului de cadre didactice - În mediul rural populația școlară și aparatul didactic sunt în scădere - Declinul învățământului tehnic și profesional - Creșterea ratei abandonului școlar, ca urmare a instabilității financiare și materiale a mediului familial - Număr mare de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate - Creșterea numărului de copii proveniți din familii monoparentale - Slaba dezvoltare a infrastructurii recreaționale și a celei sportive - Insuficienta promovare a evenimentelor și activităților sportive - Slaba dezvoltare a învățământului universitar 	<p>programelor și burselor de învățământ în străinătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accesul cadrelor didactice, al elevilor și al părinților la programele de implementare a tehnologiilor de comunicare și informare în mediul școlar și comunitar - Colaborarea cu autoritățile județene, instituțiile publice deconcentrate și mass-media locală - Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale - Noi platforme de e-learning, e-guvernare - Programele pentru dezvoltarea în carieră - Creșterea interesului populației pentru învățământul tehnic și profesional și pentru formarea profesională continuă - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare având ca destinație dezvoltarea sectorului sanitar prin crearea/reabilitarea/modernizarea dotărilor și pentru realizarea de campanii de 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezinteresul pentru educație și scăderea calitativă a învățământului românesc - Imagine precară a învățământului tehnic la nivel național, acesta nefiind considerat o alternativă viabilă la învățământul teoretic - Creșterea numărului de copii ai căror părinți sunt plecați să lucreze în străinătate - Modificări legislative în sistem care pot crea disfuncționalități - Interesul scăzut al unor cadre didactice pentru cunoașterea problematicei și a documentelor de strategie educațională, privind asigurarea calității în educație și a descentralizării sistemului educațional - Piața muncii acceptă mai greu absolvenții din promoțiile recente, preferând să-și formeze personalul prin cursuri de scurtă durată și de reconversie profesională - Lipsa unui cadru legal favorabil privind parteneriatul cu agenții economici - Absenteismul, cu precădere în rândul elevilor din clasele superioare - Accentuarea fenomenului de abandon școlar al populației de etnie rromă - Cadru legislativ în schimbare

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>standarde de exploatare și dotări corespunzătoare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deservire satisfăcătoare a majorității comunelor din ZUF cu dotări culturale de bază - biblioteci și cămine culturale (case de cultură) și cu dotări sportive - Număr mare de unități pentru învățământul preșcolar - Competiții sportive în număr mare - Spații de joacă pentru copii - Creșterea speranței de viață a populației - Infrastructura de sănătate beneficiază de dotări de importanță județeană și locală - Creșterea numărului de unități sanitare de tipul cabinete medicale, farmacii, laboratoare - Deservire bună a populației cu servicii medicale stomatologice în ambele medii de rezidență - Prezența unităților farmaceutice pe întregul teritoriu al ZUF - Dezvoltarea sectorului medical privat care oferă o gamă largă de servicii medicale inclusiv în unele localități din mediul rural - Ofertă diversificată de servicii medicale generale și de specialitate - Structură corespunzătoare a Spitalului Județean de Urgență Pitești, a Spitalului de Pediatrie 	<ul style="list-style-type: none"> - Absența armonizării sistemului de învățământ cu cerințele pieței muncii - Accentuarea tendinței de îmbătrânire a populației și o creștere a numărului de persoane vârstnice dependente - Scăderea continuă a populației municipiului - Ponderea populației tinere este redusă - Rata mortalității a înregistrat valori mari în ultimii ani - Dinamica negativă a sporului natural și a natalității la nivelul ZUF - Infrastructura de sănătate nu este suficient adaptată deservirii numărului mare de locuitori - Personal medical în spital insuficient pe anumite specialități - Responsabilitatea managerială scăzută la nivelul secțiilor și a compartimentelor - Dotarea deficitară a unor unități medicale în contextul progresului rapid al tehnologiilor din domeniu - Dotări și spații insuficiente pentru asigurarea de servicii medicale adecvate în sistemul public de sănătate 	<p>medicină preventivă în randul populației</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parteneriate publice-private - Programe naționale în derulare (TBC, diabet, screening de cancer de col uterin și de colon) - Crearea de noi saloane cu confort sporit (chirurgie, medicină internă) - Lărgirea gamei de servicii medicale (oncologie, urologie, anatomo-patologie) - Modernizarea și re tehnologizarea unităților de profil existente - Creșterea standardelor serviciilor medicale oferite populației prin creșterea unităților sanitare din sectorul privat - Creșterea numărului de locuri de muncă în domeniu prin creșterea unităților sanitare din sectorul privat - Creșterea numărului de centre private de sănătate - Investiții private în domeniul sanitar - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare 2021-2027 având ca destinație domeniul social și protecția copilului și a adultului 	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea dramatică a personalului specializat în sectorul public datorită migrației demografice a acestor specialiști spre mediul privat și spre țări mult mai atractive din punct de vedere al salarizării - Subfinanțarea sistemului medical și de educație - Scăderea calității serviciilor medicale, precum și scăderea gradului de atractivitate a sistemului public de sănătate pentru tinerii medici - Subfinanțarea sectorului sanitar majoritar de stat poate conduce la diminuarea numărului de paturi din cadrul spitalelor, în special din cadrul Spitalului Județean și chiar la desființarea unor secții - Migrarea personalului medical către piața europeană - Creșterea costurilor serviciilor medicale oferite populației datorită creșterii unităților sanitare din sectorul privat - Îmbătrânirea populației și migrarea forței de muncă tânără - Accesul populației municipiului din ce în ce mai greu la serviciile medicale din cauza problemelor financiare

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><i>Pitești și a Spitalul Militar de Urgență "Dr. Ion Jianu" Pitești</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții realizate în infrastructura unor unități spitalicești din municipiu - Personalul celor 3 spitale este bine pregătit profesional - Programe informatice ale spitalelor de înaltă calitate - Adresabilitate mare către <i>Spitalul Județean de Urgență Pitești</i> - Dezvoltarea sectorului privat al sănătății - Dotarea destul de bună cu aparatură medicală a unităților sanitare - Acces la servicii medicale paraclinice moderne (laboratoare medicale) - În Orașul Mioveni a fost construit "de la zero" primul spital de stat din ultimii 32 de ani din țara noastră, cu circuite funcționale și echipamente la cele mai înalte exigențe de calitate ale statelor europene dezvoltate - Sprijin semnificativ din partea Primăriei Pitești pentru problemele sociale ale municipiului - Existența unor parteneriate semnate între instituțiile și organizațiile locale și regionale în domeniu pe probleme sociale - Expertiză și experiență oferită de către instituțiile județene și ONG-uri, 	<ul style="list-style-type: none"> - Deficitul cronic de medici specialiști și de personal medical cu studii medii din sistemul public - Rețeaua de cabinete medicale de familie, farmacii, cabinete stomatologice, laboratoarele de tehnică dentară și cabinete medicale de specialitate a fost aproape complet acaparată de domeniul privat - Odată cu înmulțirea unităților sanitare din sectorului privat au crescut și costurile serviciilor medicale oferite populației - Lipsa stimulentei pentru atragerea și/sau menținerea specialiștilor tineri - Uzura și insuficiența parcului auto al Serviciului Județean de Ambulanță - Lipsa unui sistem unic informatic integrat care să interconecteze toți furnizorii de servicii medicale, precum și instituțiile cu atribuții în asigurarea sănătății - Dificultăți în asigurarea unei protecții sociale adecvate, din cauza cadrului legislativ legal restrâns - Lipsa investițiilor în dezvoltarea serviciilor sociale, respectiv a serviciilor integrate în comunitățile marginalizate 	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare având ca destinație persoanele cu handicap - Promovarea organizațiilor care luptă împotriva fenomenelor deviate și delincvente prin promovarea unor programe specifice, principalul factor în elaborarea și implementarea politicilor în domeniul social - Îmbunătățirea activității de evaluare a gradului de handicap a persoanelor adulte aflate în astfel de situații - O mai bună colaborare între instituțiile locale din domeniul asistenței sociale, serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ONG-urile de profil - Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru unitățile economice care angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate - Încurajarea parteneriatelor public-privat în vederea înființării de servicii alternative - Creșterea gradului de implicare a mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii de asistență socială. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deteriorarea spațiilor, aparaturii și serviciilor medicale și chiar închiderea unor unități medicale datorită fondurilor insuficiente și a managementului defectuos - Dezinteresul față de domeniul social datorită lipsei campaniilor de informare și conștientizare atât al autorităților cât și al populației - Dificultăți în crearea parteneriatelor și asigurarea managementului proiectelor în vederea depunerii aplicațiilor pentru diferite proiecte sociale - Scăderea incluziunii sociale și creșterea șomajului în cazul persoanelor cu handicap - Dificultăți în integrarea serviciilor sociale cu cele medicale și de altă natură - Îmbătrânirea accelerată a populației, care va duce la creșterea nevoii de servicii sociale și vor trebui identificate surse de finanțare suplimentare - Populația asistată social preferă să fie susținută financiar și social în defavoarea implicării active din punct de vedere economic - Resurse bugetare limitate pentru domeniul dezvoltării sociale - Creșterea numărului persoanelor cu dizabilități/handicap grav.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>profesioniști bine pregătiți și dedicați care activează în domeniul social</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea substanțială a accesului la serviciile sociale publice de asistență socială - Existența în municipiul Pitești a unor centre rezidențiale modernizate pentru adulți și copii - Activități de prevenire, limitare și înlăturare a efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea unor persoane aflate în situații de risc social - Deschiderea și apetitul cetățenilor pentru transformare, conștientizarea nevoii de implicare mai activă în viața comunității și a orașului - Un grad ridicat de calificare a cadrelor didactice din școlile speciale - Existența unor programe care au ca scop inventarierea problemelor comunităților de rromi, consiliere, informare și înlesnirea obținerii documentelor de identitate și proprietate - Existența ONG-urilor cu activitate în domeniul asistenței și protecției sociale - Derularea unor programe de incluziune socială a persoanelor de etnie romă, în special la nivelul școlilor 	<p>(educare, sănătate, ocupare, servicii sociale și de recuperare)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Municipiul Pitești se confruntă cu o lipsă a locurilor care pot fi ocupate de către preșcolari în creșe, cererile formulate de către părinți depășind cu mult numărul locurilor disponibile - Populația asistată social preferă să fie susținută social în defavoarea implicării active din punct de vedere economic - Insuficiența programelor care se ocupă de instruirea asistenților personali și a lucrătorilor sociali - Slaba dezvoltare și subfinanțare a serviciului de îngrijire la domiciliu, din cauza legislației care impune co-plata serviciului din partea solicitanților - Lipsa serviciilor alternative de asistență socială - Lipsa serviciilor sociale de criză (pe o perioadă determinată de timp) de tip rezidențial - Creșterea riscului de marginalizare socială a persoanelor în vârstă - Reticența populației privind integrarea și socializarea persoanelor ce aparțin unor grupuri vulnerabile 		

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Colaborarea public - privat (ONG, Biserică) în dezvoltarea de programe sociale - Existența instituțiilor și a infrastructurii necesare furnizării serviciilor sociale în municipiu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Implicarea și răspunsul comunității rrome la programele speciale sunt reduse -Necompetitivitatea infrastructurilor specifice de toate felurile pentru persoanele cu handicap - Probleme în inserția profesională și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap - Stimularea insuficientă a populației în ceea ce privește luarea în îngrijire și adopțiile - Numărul insuficient de stabilimente și cămine pentru bătrâni. 		

9.6. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Aparat tehnic de specialitate bine dimensionat și structurat, cu experiență în atragerea și derularea de proiecte și parteneriate - Bună expertiză în privința accesării fondurilor europene, în privința creșterii capacității administrative - Implicarea administrației locale în problematica dezvoltării durabile a orașului - Sistem de management al resurselor umane adecvat, incluzând programe de perfecționare - Autorități locale ce conștientizează că resursa umană este cea mai importantă dintr-o organizație - Participarea angajaților la diferite forme de pregătire profesională - Imagine bună și încredere în Administrația Publică Locală - Menținerea unei atitudini transparente și manifestarea deschiderii instituționale către cetățeni - Servicii profesionalizate acordate cetățenilor 	<ul style="list-style-type: none"> - Resursele bugetare alocate dezvoltării economice locale insuficiente nevoilor existente ale comunității - Comunicare interinstituțională greoaie - Inexistența unor contacte mai strânse între administrație și agenții privați - Capacitate redusă de absorbție a fondurilor nerambursabile de către organizațiile private (IMM, ONG-uri etc.) - Lipsa parteneriatelor public - private - Absența unui sistem modern de monitorizare și evaluare a serviciilor publice - Lipsa contactelor externe și lipsa de integrare în circuitul administrativ național și internațional - Gradul limitat de interoperaționalizare a soluțiilor software existente la momentul actual - Absența unor protocoale de accesare și a unor regulamente de utilizare a TIC - Fonduri insuficiente pentru implementarea de proiecte necesare la nivel local 	<ul style="list-style-type: none"> - Cadru legal adecvat pentru managementul proiectelor cu finanțare externă - Fonduri comunitare disponibile prin intermediul Programelor Operaționale - Existența surselor de finanțare multiple în actuala perioadă de programare 2021 - 2027 - Posibilitatea de participare la programe și cursuri de instruire și perfecționare profesională - Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală - Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale 	<ul style="list-style-type: none"> - Educație, cultură civică slab dezvoltate, grad redus de participare - Cooperarea slabă cu Unitățile Administrative Teritoriale învecinate - Potențiala rezistență a cetățenilor și actorilor locali la schimbările propuse - Exodul specialiștilor din aparatul propriu către alte domenii de activitate, în special cele din domeniul privat, datorită standardelor salariale mult mai ridicate - Reduceri de personal în sectorul bugetar - Capacitate redusă de absorbție a fondurilor comunitare la nivel național - Lipsa procesului continuu de re tehnologizare și modernizare, care poate conduce la uzarea morală a întregului proces de administrație și la scăderea standardelor și a competitivității - Neaccesarea de fonduri europene - Neaccesarea multor finanțări datorită lipsei de la bugetul propriu al municipiului a resurselor financiare necesare cofinanțării - Sprijin redus din partea unor autorități publice centrale - Mediu fiscal și legislativ instabil, incoerent, ce suferă dese modificări - Lipsa resurselor financiare locale necesare investițiilor și cofinanțării proiectelor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Puternică determinare și motivație a administrației locale pentru dezvoltarea municipiului - Personal cu competențe în utilizarea tehnicii de calcul - <i>Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU), Plan de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD), Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED)</i> actualizate - Existența mai multor acorduri de înfrățire cu orașe din străinătate - Volum important de finanțări nerambursabile atrase de municipalitate în perioada de programare 2007-2013, 2014-2023 - Administrarea de către Consiliul Local a societăților care asigură alimentarea cu apă și cu energie termică oferă posibilitatea realizării unor proiecte de anvergură, care să fie gestionate optimizat și cu efect sinergic - Există planuri urbanistice, studii de fezabilitate, fezabilitate și proiecte tehnice - Existența serviciului de poliție locală - Existența serviciului pentru situații de urgență - Existența Registraturii și a Compartimentului de Relații cu Publicul în cadrul Primăriei 	<ul style="list-style-type: none"> - Colaborarea insuficientă dintre administrațiile publice locale, județene, naționale - Insuficiente capacități digitale ale personalului din administrație și retinerea în adopția noilor tehnologii - Absența unui sistem integrat accesibil tuturor instituțiilor locale și grad limitat de inter-operationalizare a soluțiilor software și a platformelor informatice existente la momentul actual 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii - Dezvoltarea continuă a tehnologiilor și disponibilitatea imediată a acestora în piață, datorită existenței unei industrii IT puternice, formate din companii cu experiență în furnizarea de soluții complexe, cât și din start-up-uri care pot fi interesate de colaborare cu administrația locală - Existența de organizații profesionale ale funcționarilor publici 	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - Pagina WEB proprie, care oferă informații utile cetățenilor - Existența unui sistem de plată on-line a taxelor și impozitelor - Formulare ce pot fi descărcate on line 		<ul style="list-style-type: none"> - Noi platforme de e-learning, e-guvernare - Oportunități de parteneriate cu unități administrativ teritoriale similare din Uniunea Europeană - Aprobarea spre finanțare a unor proiecte de dezvoltare a capacității administrative cu fonduri nerambursabile - Existența a 4 structuri de tip GAL - <i>Grupuri de acțiune locală</i> în județul Argeș, la care Municipiul Pitești ar putea adera - Dezvoltarea programelor de înfrățire cu localități din țară și/ sau străinătate 	

10. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

10.1. OBIECTIVE STRATEGICE EUROPENE, REGIONALE ȘI NAȚIONALE

10.1.1. Criterii și cerințe de planificare

La elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027 au fost avute în vedere următoarele criterii:

- ❧ Respectarea contextului de dezvoltare durabilă definit prin Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, precum și prin alte documente strategice la nivel european, național și regional;
- ❧ Înscrierea viziunii și misiunii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027 în aria de referință a obiectivelor de creștere inteligentă, durabilă și inclusivă ale Uniunii Europene;
- ❧ Formularea obiectivelor strategice în concordanță cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;
- ❧ Raportarea la experiența pozitivă a unor localități similare sau de rang superior din Uniunea Europeană, prin care să se faciliteze comparația și stabilirea unor ținte viabile, adaptate la condițiile specifice zonei urbane funcționale;
- ❧ Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare ale municipiului Pitești, actuale și viitoare, plecând de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investițiile viitoare;
- ❧ Maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate;
- ❧ Reducerea decalajelor de dezvoltare existente între zona urbană și cea rurală administrate la nivelul zonei urbane funcționale Pitești;
- ❧ Satisfacerea integrală a cerințelor stipulate prin Legea 351/2001 privind elementele și nivelul de dotare pentru localitățile urbane de rangul II, cu accent asupra setului de cerințe deficitare la nivelul municipiului Pitești;
- ❧ Definirea elementelor de fundamentare pe baza informațiilor cuprinse în analiza socio-economică și analiza SWOT;
- ❧ Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii specifice de referință;
- ❧ Asigurarea de măsuri preventive, avându-se în vedere aspectele evidențiate prin analizele SWOT în categoria „Amenințări”;
- ❧ Utilizarea aspectelor pozitive din categoria „Puncte tari”, astfel încât să se asigure o aplicare cât mai eficientă a „Oportunităților” evidențiate prin analizele SWOT pe domenii specifice de referință;

Luarea în considerare a lecțiilor învățate din perioada de programare anterioară.

În ceea ce privește **obiectivele strategice de dezvoltare**, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părților interesate, plecând de la nevoile majore de dezvoltare ale Municipiului Pitești, aferente următoarelor domenii: infrastructură, competitivitate, resurse umane (inclusiv ocupare și incluziune socială), mobilitate urbană, capacitate administrativă și dezvoltare teritorială.

În definirea obiectivelor, strategia s-a bazat pe următoarele **valori**:

- ◆ *democrația constituțională și statul de drept, respectiv cultura politică și administrativă participativă, pluralismul, separația și echilibrul puterilor în stat;*
- ◆ *coeziunea civică, afirmarea identității naționale și apartenența la spațiul comunitar al Uniunii Europene;*
- ◆ *garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;*
- ◆ *demnitatea, înțeleasă ca atribut esențial al persoanei;*
- ◆ *multidimensionalitatea participării la procesul de construire a unei ordini bazate pe respectarea dreptului internațional, valorilor democratice și principiilor dezvoltării durabile;*
- ◆ *sinergii în colaborarea cu organismele interguvernamentale, precum și cu inițiativele și mecanismele de colaborare pe plan regional.*

Obiectivele specifice au fost definite ca o interfață de conexare a obiectivelor și politicilor strategice cu oportunitățile oferite de tipurile de investiții care vor fi finanțate prin viitoarele programe operaționale, plecând de la obiectivele de dezvoltare durabilă, domeniile prioritare de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene.

Ca urmare a modului de abordare a investițiilor pentru perioada 2021-2027, stabilit prin reglementările structurilor de coordonare ale procesului de planificare, atât la nivel european, cât și la nivel național și regional, **investițiile** propuse spre finanțare răspund următoarelor **cerințe**:

- ✓ *contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- ✓ *sunt programate într-un mod integrat și complementar, cu luarea în considerare ex-ante a aspectelor conexe de funcționare eficientă a facilităților rezultate ca urmare a implementării investițiilor noi;*
- ✓ *generează creștere economică și de locuri de muncă;*
- ✓ *răspund priorităților de dezvoltare teritorială;*
- ✓ *fructifică potențialul economic, social și geografic al municipiului.*

De asemenea, obiectivele strategice definite prezintă caracteristicile **SMART**, fiind:

- ▶ **SPECIFICE**: sunt furnizate informații asupra necesității, precum și a scopului pentru care a fost inclus fiecare obiectiv strategic;
- ▶ **MĂSURABILE**: sunt prezentate aspectele cantitative și calitative, care vor permite ulterior monitorizarea implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;
- ▶ **ACCESIBILE**: sunt prezentate valorile proiectelor și sursele posibile de finanțare;
- ▶ **RELEVANTE**: contribuie la realizarea viziunii și misiunii *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;
- ▶ **ÎNCADRATE ÎN TIMP**: pentru fiecare proiect inclus în acțiunile ce conduc la atingerea obiectivelor strategice este specificată perioada propusă pentru implementare.

10.1.2. Obiective globale la nivel european

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, *Comisia* propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE. Astfel, **Politica de coeziune (PC) 2021-2027** continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate).

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativa urbană europeană*. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale *Fondului de coeziune*, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu **obiectivele de politică (OP)** ale Uniunii Europene:

- ❖ **O Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- ❖ **O Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a *Acordului de la Paris* și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;

- ❖ **O Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- ❖ **O Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- ❖ **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, respectiv a celor **17 obiective de dezvoltare durabilă (obiective globale)**. Prin intermediul *Obiectivelor Globale*, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și protejării planetei până în 2030.³⁰¹

1. **Fără sărăcie** - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. **Foamete „zero”** - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile;
3. **Sănătate și bunăstare** - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă;
4. **Educație de calitate** - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. **Egalitate de gen** - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor;
6. **Apă curată și sanitație** - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți;
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
8. **Muncă decentă și creștere economică** - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți;
9. **Industrie, inovație și infrastructură** - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
10. **Inegalități reduse** - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta;
11. **Orașe și comunități durabile** - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
12. **Consum și producție responsabile** - Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile;

³⁰¹ Sursa: Ministerul Afacerilor Externe - Teme globale - <https://www.mae.ro/node/35919>

13. **Acțiune climatică** - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
14. **Viața acvatică** - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;
15. **Viața terestră** - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
16. **Pace, justiție și instituții eficiente** - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

ODD înlocuiesc cele opt **Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM)** cuprinse în textul *Declarației Mileniului* adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reunesc în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. *Declarația Mileniului* a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise:

- ❖ *Reducerea sărăciei extreme și a foametei;*
- ❖ *Realizarea accesului universal la educație primară;*
- ❖ *Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor;*
- ❖ *Reducerea mortalității infantile;*
- ❖ *Îmbunătățirea sănătății materne;*
- ❖ *Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli;*
- ❖ *Asigurarea sustenabilității mediului;*
- ❖ *Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.*

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice și sociale.

Agenda 2030 depășește cu mult **Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului**, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și incluzive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea *Agendei*. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și incluzive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creșterea implicării femeilor.

10.1.3. Obiective strategice la nivel național

România, în calitate de stat membru al *Organizației Națiunilor Unite* (ONU) și *Uniunii Europene* (UE), și-a exprimat adevărată adeziune la cele 17 *Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030*, adoptată prin *Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1*, în cadrul *Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă* din septembrie 2015.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea Durabilă este soluția.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare durabilă bazată pe principiile și în spiritul *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Strategia precedentă a sprijinit revenirea din criza economică și financiară resimțită după anul 2008. În prezent este nevoie de o nouă abordare în pragul anilor 2020 care să țină cont de realitățile economice, sociale și de mediu de la nivel mondial, european și național, cu un orizont de timp care să privească peste generații, care să satisfacă nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât **România**, cât și UE trebuie să-și reprojecțeze prioritățile pe termen mediu și lung pentru **atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă**.

Totodată, România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

Ca membru al Uniunii Europene, **România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă** nu numai din perspectivă națională, dar și la nivel internațional, prin sprijinul pe care îl acordă țărilor mai puțin dezvoltate, prin

intermediul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Experiența acumulată de România în procesul de tranziție este de natură a susține eforturilor țărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

Obiectivul strategic global al României pentru perioada 2021-2027, având la bază angajamentele internaționale în materie de cooperare pentru dezvoltare, este de a contribui la eradicarea sărăciei extreme prin promovarea securității și prosperității, prin intermediul unor parteneriate eficiente cu alte țări, în vederea susținerii propriilor lor obiective de dezvoltare. Statele partenere ale României, beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare, sunt cele cuprinse în categoriile: state cel mai puțin dezvoltate, state cu venituri mici și state cu venituri medii, așa cum sunt prezentate în lista statelor beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare a OCDE/DAC.

De asemenea, România este angajată să implementeze *Obiectivele de Dezvoltare Durabilă* la nivel național și a revizuit **Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (SNDDR)**, pentru a integra cele 17 obiective de dezvoltare durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

În cadrul SNDDR sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în Agenda 2030, sub forma Orizont 2020, pentru măsurile preconizate și ținte 2030, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020

SIDU a Municipiului Pitești 2021-2027 asigură cadrul strategic și reprezintă instrumentul prin care localitatea, plecând de la analiza socio-economică și având drept cadru direcțiile strategice, obiectivele specifice și acțiunile cheie prevăzute de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul turistic, economic, social și de mediu, încadrându-se în același timp în cele mai importante documente programatice de la nivel județean, regional și național.

Obiectivele globale sunt transpuse în priorități de investiții specifice pentru fiecare fond în parte. Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din *Fondurile Europene post-2020* au fost enunțate pe baza **Obiectivelor Politice (OP)** stabilite prin *Politica de Coeziune* a Uniunii Europene, prin detalierea de **obiective specifice (OS)** pentru fiecare dintre acestea, după cum urmează:

OP1 - O Europă mai inteligentă

- **Cercetare și inovare**
 - ✍ OS1. Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- **Digitalizare**
 - ✍ OS2. Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
- **Competitivitate**
 - ✍ OS3. Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor
- **Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat**
 - ✍ OS4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

OP2 - O Europă mai verde

- **Energie**
 - ✍ OS1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
 - ✍ OS2. Promovarea energiei din surse regenerabile
 - ✍ OS3. Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E
- **Schimbări climatice, riscuri, apă**
 - ✍ OS4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
 - ✍ OS5. Promovarea gestionării sustenabile a apei
- **Economia circulară**
 - ✍ OS6. Promovarea tranziției către o economie circulară
- **Biodiversitate**
 - ✍ OS7. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Biodiversitate
- **Aer**
 - ✍ OS8. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Aer
- **Situri contaminate**
 - ✍ OS9. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Situri contaminate
- **Mobilitate urbană**
 - ✍ OS10. Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP3 - O Europă mai conectată

- **Conectivitate**

- ✍ OS1. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
- ✍ OS2. Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
- **Broadband**
 - ✍ OS3. Îmbunătățirea conectivității digitale.

OP4 - O Europă mai socială

- **Ocupare**
 - ✍ OS1. Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
 - ✍ OS2. Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
 - ✍ OS3. Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
 - ✍ OS4. Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.
- **Educație**
 - ✍ OS5. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
 - ✍ OS6. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
 - ✍ OS7. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale.
- **Incluziune socială**
 - ✍ OS8. Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii
 - ✍ OS9. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a

eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată - Incluziune socială.

▪ **Sănătate**

🍃 OS10. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată - Sănătate.

▪ **Incluziune socială**

🍃 OS11. Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor

🍃 OS12. Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

OP5 - O Europă mai aproape de cetățenii săi

▪ **Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană**

🍃 OS1. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

▪ **Dezvoltare teritorială integrată**

🍃 OS2. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

Pe lângă obiectivele politice prezentate mai sus, mai sunt prevăzute acțiuni pentru asistență tehnică, și anume:

▪ **Asistență tehnică**

🍃 OS1. Informare și comunicare

🍃 OS2. Pregătire, implementare, monitorizare și control

🍃 OS3. Evaluare și studii, colectare de date

🍃 OS4. Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

10.1.4. Obiective strategice la nivel regional

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia a elaborat o nouă versiune a Programului Operațional Regional pentru perioada 2021-2027, sub denumirea PROGRAMUL REGIONAL SUD-MUNTENIA 2021-2027, document adoptat de Comisia Europeană la data de 07.10.2022, acesta fiind printre primele aprobate la nivel național.

PRSM 2021-2027 asigură implementarea viziunii strategice pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile pentru dezvoltarea acesteia din PDR 2021-2027, RIS3 2021-2027 și SIDT SM.

În pofida progreselor și creșterii economice înregistrate în 2014-2018, Regiunea Sud-Muntenia rămâne o regiune care se încadrează în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate, în conformitate cu clasificarea UE, cu un PIB/loc. (PSC) de 51% din media UE 27. Mai mult, RSM se confruntă cu disparități de dezvoltare crescânde între nord și sud. Într-adevăr, o caracteristică specială, cu multiple implicații socio-economice, este faptul că este singura regiune din RO care conține o regiune enclavă în partea centrală - Regiunea București-Ilfov - cea mai dezvoltată regiune din România. Situată în zona de influență a Bucureștiului, RSM este puternic polarizată economic și social și are mari dificultăți în reținerea populației tinere și a celei mai calificate. Nivelul de trai este mai ridicat în județele Pitești și Prahova decât în restul regiunii.

Disparitățile și inegalitățile nu sunt doar nord-sud, ci și urban-rural. Regiunea Sud-Muntenia se caracterizează prin existența unei rețele de așezări urbane mici și mijlocii și un procent semnificativ din populație locuiește în orașe mici, comune și sate, caracterizate printr-o dezvoltare modestă. Nu există orașe de peste 250.000 de locuitori, ca în majoritatea regiunilor din RO. În schimb, există două centre de polarizare (Ploiești și Pitești) și aglomerații de localități relativ mici, cu funcții și probleme similare, înclinate astfel spre cooperare.

Pentru a reduce inegalitățile și disparitățile și a prioritiza investițiile în bunuri publice și meritorii, precum și pentru a exploata potențialul regiunii, **PR Sud-Muntenia 2021-2027 și-a stabilit obiectivul general de stimulare a creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate în Regiunea Sud-Muntenia**. Acest lucru va duce la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale prin susținerea capacității de inovare

și digitalizare a administrației locale și a economiei regionale, dezvoltarea durabilă a infrastructurii și serviciilor și valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

Plecând de la specificitățile regionale, de la lecțiile învățate în exercițiul financiar 2014-2020 și de la documentele regionale de programare (PDR, SIDT SM și RIS3), investițiile pentru dezvoltarea regională durabilă vor fi realizate prin urmărirea a **șase obiective strategice (OST) corespunzătoare celor 5 obiective de politică (OP)** stabilite de CE pentru perioada 2021-2027:

- ▶ **OST 1:** Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovație, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial;
- ▶ **OST 2:** Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane;
- ▶ **OST 3:** Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene;
- ▶ **OST 4:** Creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale;
- ▶ **OST 5:** Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism, patrimoniu cultural și regenerare urbană;
- ▶ **OST 6:** Dezvoltarea capacității administrative a AMPORSM și a beneficiarilor.

Pentru fiecare OST sunt descrise **disparitățile și inegalitățile specifice, eșecurile pieței, principalele riscuri** fără investiții publice și intervențiile cheie, după cum urmează:

- ✓ **OST 1: Regiunea Sud-Muntenia are o capacitate limitată de cercetare și inovare a economiei regionale** - rămânerea în urmă a RSM în ceea ce privește digitalizarea se datorează subproducției de bunuri meritorii referitoare la serviciile digitale publice și de afaceri. Nici investițiile private, nici cele publice nu sunt capabile să umple deficiențele structurale digitale. OST1 va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri regional, făcându-l mai inovator și mai competitiv și, indirect, la **limitarea efectelor negative ale piețelor instabile și la îmbunătățirea atractivității mediului de afaceri regional** pentru potențiali investitori;
- ✓ **OST 2: Regiunea Sud-Muntenia se confruntă cu creșterea poluării zonelor urbane din cauza consumurilor mari de energie în clădiri, sistemelor de transport poluante cu o mobilitate limitată, precum și numărului mare de terenuri virane/ neutilizate/ abandonate** - intervențiile prevăzute în cadrul OST2 vizează abordarea efectelor negative ale eșecurilor pieței identificate. Obiectivele sunt: îmbunătățirea eficienței energetice, a biodiversității și a infrastructurii verzi, reducerea poluării și creșterea utilizării și eficienței transportului public. Fără intervenția publică, teritoriul va fi în continuare expus

la creșterea poluării și a consumului ineficient de energie, la o vulnerabilitate teritorială în creștere la dezastrele naturale și la o scădere a nivelului de trai și a calității vieții în zonele urbane;

- ✓ **OST 3: Regiunea Sud-Muntenia are o conectivitate rutieră scăzut la rețeaua TEN-T** - intervențiile din cadrul OST3 sunt menite să abordeze problemele identificate mai sus în ceea ce privește eșecul pieței. Intervențiile publice sunt necesare pentru a evita consecințele disparităților teritoriale în creștere, ce reduc accesul la diferitele piețe alături de siguranța rutieră scăzută. Investițiile propuse au ca scop dezvoltarea conectivității la rețeaua TEN-T, creșterea siguranței și a fluxului de trafic și vor crea beneficii pentru creșterea economică, mobilitatea mărfurilor și a persoanelor și vor contribui la reducerea disparităților intraregionale;
- ✓ **OST 4: Infrastructură educațională subdimensionată, degradată și greu accesibilă** - Intervențiile prevăzute în cadrul OST4 vor consolida sistemul de învățământ regional prin contribuția la reducerea disparităților teritoriale, în special între zonele urbane și rurale și la creșterea oportunităților de educație pentru grupurile cele mai vulnerabile, în vederea reducerii abandonului școlar și a excluziunii sociale. Intervențiile se vor concentra asupra abordării directe a piețelor incomplete și a subproducției de bunuri meritorii, pentru a reduce inegalitățile sociale și segregarea copiilor marginalizați prin construirea, reabilitarea, modernizarea, consolidarea, extinderea facilităților de educație, echipamentelor și infrastructurii din școli, în special pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități;
- ✓ **OST 5: Revitalizarea zonelor urbane și potențial turistic și patrimoniu cultural valoros, dar insuficient valorificat** - intervențiile se vor concentra pe continuarea și îmbunătățirea inițiativelor implementate în trecut pentru a regenera zonele urbane, a proteja patrimoniul natural și istoric și a debloca potențialul turistic al RSM. Riscul este ca, fără intervenții publice, atractivitatea RSM va scădea, favorizând migrația externă și descurajând investitorii, cu efecte negative asupra disparităților teritoriale și a creșterii economice;
- ✓ **OST 6: Creșterea capacității administrative a ADRSM, în contextul atribuțiilor de AM** - personalul ADR/AM PRSM are experiență în domeniul fondurilor europene din perioada de preaderare RO la UE. Activitatea desfășurată în cadrul OI POR SM a îmbunătățit continuu expertiza acestora. Este important ca resursa umană existentă să fie păstrată și valorificată. OST6 va contribui și la implementarea măsurilor de dezvoltare a capacității administrative a ADR SM pentru a îndeplini rolul de AM, prevăzute în cadrul *Foii Regionale de Parcurs*.

Cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază lecțiile învățate, o descentralizare a implementării și apropierea de beneficiari. În acest sens, la nivelul RSM, ADR, constituită în baza Legii nr. 315/2004, actual OI pentru **POR 2014-2020**, va îndeplini funcția de **AM pentru PRSM 2021-2027**, sub coordonarea operațională a **MIPE** și **MDLPA** conform legislației în vigoare.

Astfel, **sistemul de management și control propus la nivel regional** va fi format din:

- ✍ **MIPE** - conform *HG nr.936/2020*, art.4, lit.j, în exercitarea rolului de Coordonator, are atribuții în asigurarea, realizarea, dezvoltarea și funcționarea sistemului informatic;
- ✍ **DGACP** este, conform *HG nr.936/2020*, organism contabil din cadrul MFP responsabil cu primirea fondurilor de la CE;
- ✍ **AA** este, conform *HG nr.936/2020*, structură din cadrul CCR responsabilă cu efectuarea auditurilor de sistem, de operațiuni și a conturilor, pentru a furniza CE o asigurare independentă privind funcționarea efectivă a sistemelor de management și control și privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor incluse în conturile transmise CE;
- ✍ **ADRSM** care, conform legii 315/2004, este o ONG, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de AM pentru PR;
- ✍ **Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară**, prin *Serviciul de Inspecție Fonduri-Europene* din cadrul MFP - în calitate de OI cu atribuții delegate pentru activitatea de constatare și sancționare a neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene precum și respectarea prevederilor legale în cazul identificării unor indicii în legătură cu săvârșirea unor posibile fapte de natură penală;
- ✍ **CRP SM**, organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial și care participă la elaborarea și avizarea *PDR SM*;
- ✍ **CRI SM**, organism partenerial consultativ, care reunește și implică în procesul de planificare a RIS3 principalii actori cheie din regiune, membri ai Cvadruplu Helix și care emit un punct de vedere științific cu privire la RIS3 și la portofoliul de proiecte aferent acesteia;
- ✍ **CM PRSM**, compus din reprezentanți ai autorităților urbane și altor autorități publice este o structură de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional strategic și care va analiza implementarea *PRSM* și progresele înregistrate în îndeplinirea obiectivelor acestuia.

Acest cadru partenerial asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al *PR*. În conformitate cu principiul guvernanței pe mai multe niveluri, această structură va fi implicată pe tot parcursul pregătirii și implementării programului.

În implementarea **PR Sud-Muntenia**, operațiunile selectate vor valorifica la maxim contribuția fondurilor europene, ținând cont de principiile orizontale și de criteriile care să asigure neutralitatea climatică și imunizarea la schimbările climatice a investițiilor în infrastructura finanțată.

10.2. ARHITECTURA PROGRAMELOR OPERATIONALE 2021-2027

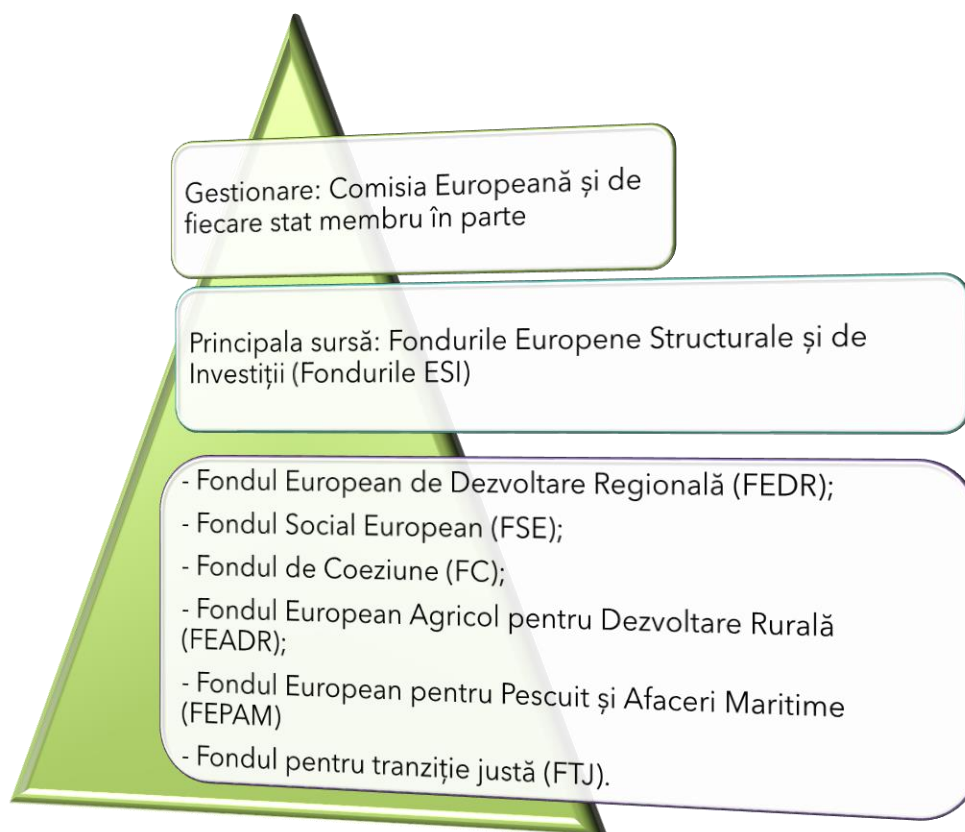
Conform *Memorandum-ului* pe tema *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, Comisia Europeană a emis reglementări comune pentru șapte fonduri cu gestiune partajată pentru a reduce fragmentarea utilizării resurselor financiare puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii Europene.

PREMISE:
❖ <i>Menținerea sistemului de management și control al fondurilor europene aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020</i>
❖ <i>Îmbunătățirea și simplificarea anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune.</i>
❖ <i>Descentralizarea implementării și creșterea leadership-ului din partea tuturor actorilor implicați.</i>

PRINCIPII:
❖ <i>O mai bună coordonare între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări</i>
❖ <i>O abordare unitară în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităților de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management</i>
❖ <i>O simplificare și mai bună coordonare pentru funcția de AM și funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM</i>
❖ <i>Concentrarea și asigurarea continuității expertizei</i>
❖ <i>O adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor</i>
❖ <i>O abordare inovativă și integrată prin elaborarea programelor multifond</i>

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de **Regulamentul privind prevederile comune (CPR)** care conține un set unic de norme pentru **7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv:

- I. Fondul european de dezvoltare regională
- II. Fondul de coeziune
- III. Fondul social european+
- IV. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)
- V. Fondul pentru azil și migrație (FAMI)
- VI. Fondul pentru securitate internă (ISF)
- VII. Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, *Regulamentul privind prevederile comune (CPR)* nu mai acoperă *Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR)*.

În acest context, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)*, *Fondul social european (FSE)* și *Fondul de coeziune*, cu *Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului* și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)*. Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat și complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize.

Pentru perioada de programare 2021-2027, *Comisia Europeană* a propus ca *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* să pună un accent mai puternic pe activitățile de *Dezvoltare Urbană Durabilă (DUD)*, statele membre trebuind să aloce cel puțin 6% din fondurile FEDR dezvoltării integrate în zonele urbane (dezvoltare urbană durabilă), fie printr-un program operațional dedicat sau printr-o axă prioritară dedicată în cadrul unui program operațional, fie cu ajutorul unor instrumente precum *Investițiile Teritoriale Integrate (ITI)* sau *Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)*.

De asemenea, *Comisia Europeană* dorește să ofere „mai multe stimulente pentru o guvernare mai eficientă bazată pe parteneriat, o guvernare pe mai multe niveluri și o abordare locală integrată în programele sale”.³⁰²

În concluzie, **fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităților regionale, precum și promovarea creșterii economice la nivel regional și local, consolidarea competitivității și creșterea ocupării forței de muncă**, obiective de referință la nivelul Uniunii Europene.

Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investițiilor, înființarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă și generarea de valoare adăugată.

Sistemul de implementare a fondurilor europene va fi mult mai eficient în perioada 2021 - 2027, comparativ cu celelalte două exerciții financiare, datorită simplificării structurii instituționale. Totodată, sistemul va fi mai bine coordonat, fiind stabilite **atribuții de autoritate de management numai la nivelul a trei organisme**, astfel:

Ministerul Fondurilor Europene să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru următoarele programe operaționale/naționale 2021-2027:

- ✓ Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
- ✓ Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare
- ✓ Programul Național de Sănătate
- ✓ Program Operațional Capital Uman
- ✓ Programul Operațional Incluziune sociala și Dezvoltare Teritorială Integrată
- ✓ Programul Operațional Asistență Tehnică
- ✓ Programele de cooperare teritorială.

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ Programul Operațional Transport.

³⁰² Sursa: *Romania Catching-Up Regions - Raport elaborat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială*

Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), actuale **Organisme Intermediare** pentru Programul Operațional Regional 2014-2020, să îndeplinească funcția de **Autoritate de Management** pentru:

- ✓ **Programele Operaționale Regionale 2021-2027.**

Pentru exercițiul financiar 2021 - 2027 ³⁰³, România a reușit să obțină **79,9 miliarde euro** din 1.824,3 miliarde de euro alocate pentru 27 de state ale Uniunii Europene (ca urmare a ieșirii Marii Britanii din UE), în timp ce suma alocată în perioada anterioară a fost de 464 miliarde euro pentru 28 de state (31 miliarde euro pentru România).

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, **alocările dedicate României din fondurile aferente Politicii de Coeziune însumează 31,5 miliarde euro** (prețuri curente) și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- ✓ **Fondul European de Dezvoltare Regională - 17,715 miliarde euro**, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană;
- ✓ **Fondul Social European Plus - 8,385 miliarde euro;**
- ✓ **Fondul de Coeziune - 4,499 miliarde euro**, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (*Connecting Europe Facility - CEF*) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru;
- ✓ **Fondul pentru o Tranziție Justă - 1,766 miliarde euro.**

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

- **25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1 (O Europă mai inteligentă)**
- **30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2 (O Europă mai ecologică)**
- **30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice**
- **37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice**
- **6% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă**
- **25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială**

³⁰³ Sursa: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/whats-new_ro

- 2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane
- 10% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)

Conform propunerii pachetului legislativ care va governa politica de coeziune în perioada de programare financiară 2021-2027, statele membre au la dispoziție o serie de prevederi care permit sau impun transferi între fonduri, astfel:

- ✚ statele membre pot solicita transferul de până la 20% din alocările financiare ale unui program, de la oricare fond către oricare alt fond aflat în gestiune partajată sau către orice instrument cu gestiune directă sau indirectă;
- ✚ transferuri obligatorii către Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) din alocările naționale FEDR și FSE+, de minim 1,5 și maxim 3 ori mai mari decât suma alocată la nivel național pentru FTJ.

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării Politicii de Coeziune la nivel național **pentru exercițiul financiar 2021 - 2027**, propuse de **Ministerul Fondurilor Europene** sunt:

- I. **Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) - 1,76 miliarde euro**
- II. **Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - 4,615 miliarde euro**
- III. **Programul Operațional Transport (POT) - 8,3 miliarde euro**
- IV. **Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizar și Instrumente Financiare (POCIDIF) - 2,143 miliarde euro**
- V. **Programul Operațional de Sănătate (POS) - 4,73 miliarde euro**
- VI. **Programul Educație și Ocupare (POEO) - 7,722 miliarde euro**
- VII. **Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - 2,594 miliarde euro**
- VIII. **Programele Operaționale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR)**
- IX. **Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) - 597 milioane euro.**

I. PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANZIȚIE JUSTĂ (POTJ)

Viziunea strategică a POTJ se bazează pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu măsuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Prin acțiunile care vor fi selectate POTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că "nimeni nu este lăsat în urmă".

POTJ 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,53 miliarde euro**, din care:

- ✚ 834 milioane euro din *Fondul de Tranziție Justă*
- ✚ 1,112 miliarde euro din *Next Generation EU*
- ✚ 584 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;

Investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin servicii de consultanță;

- Investiții în activități de cercetare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;
- Dezvoltare economică prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;
- Investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;
- Creșterea competitivității întreprinderilor prin digitalizare și competențe digitale avansate;
- Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri.

Axa Prioritară 2 - O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde;
- Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea (operationale)-poate fi o soluție finanțarea acestor parcuri pe terenurile ce

aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizându-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie;

- Investiții în realizare de turbine eoline (ferme eoliene- conectate la rețea);
- Investiții în ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali (posibil cu componentă de producere hidrogen).

Axa Prioritară 3 - O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate (posibil cu componentă de water management);
- Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban;
- Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare;
- Acțiuni de prevenire a generării de deșuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora.

Axa Prioritară 4 - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

Operațiuni :

- Perfecționare a lucrătorilor;
- Calificare și recalificare în sectoarele verzi ale economiei;
- Pension Bridging;
- Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

II. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ (PODD)

Strategia PODD este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului, cu *Semestrul European*, *Recomandările Specifice de Țară* relevante, *Programul Național de Reformă*, *Rapoartele de Țară din 2019 și 2020* și *Anexa D a Raportului din 2020*.

Totodată, PODD se bazează pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

PODD 2021-2027 va avea o alocare financiară de 5,25 miliarde euro, din care:

- + 3,72 miliarde euro FEDR
- + 837 milioane euro FC
- + 692 milioane euro *Bugetul de stat*.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare*

Obiectiv Specific FEDR/FC (i) - *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*

Obiectiv specific FEDR/FC (iii) - *Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.*

Axa Prioritară 2 - *Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară*

Obiectiv specific FEDR/FC (v) - *Promovarea managementului durabil al apei;*

Obiectiv specific FEDR/FC (vi) - *Promovarea tranziției către o economie circulară.*

Axa Prioritară 3 - *Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate*

Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) - *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.*

Axa Prioritară 4 - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor*

Obiectiv specific FEDR/FC (iv) - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor.*

III. PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANSPORT (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în *Acordul de Parteneriat 2021-2027* și în acord cu *Raportul de țară* și *Recomandarile specifice de Țară*, dar și *Strategiei dezvoltată de România pentru*

recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, *Planul investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030.*

POT 2021-2027 va avea o alocare financiară de **9,68 miliarde euro**, din care:

- +** 3,529 miliarde euro **FEDR**
- +** 2,670 milioane euro **FC**
- +** 3,427 milioane euro **Bugetul de stat.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală.

Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Axa prioritară 3 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală.

Axa prioritară 4 - Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.

Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov

Obiectiv Specific FEDR/FC - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.

Axa prioritară 6 - Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.

Axa prioritară 7 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală.

Axa prioritară 8 - Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală.

Axa prioritară 9 - Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală.

Axa prioritară 10 - Asistență Tehnică

Obiectiv Specific FEDR/FC - Îmbunătățirea capacității instituționale a autorității de management a programului, să sprijine managementul programului operațional și măsurile de informare și publicitate ale acestuia.

IV. PROGRAMULUI OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (POCIDIF)

Viziunea strategică a **POCIDIF** o reprezintă crearea în România a unui ecosistem care potențează competitivitatea societății în contextul schimbărilor tehnologice, plecând de la nevoile de dezvoltare identificate prin *Strategia Națională* și cele 8 *Strategii Regionale de Specializare Inteligentă* și concentrarea eforturilor pentru atingerea potențialului tehnologiilor digitale pentru a crea noi oportunități de dezvoltare atât pentru sistemul public, cât și pentru mediul de afaceri.

POCIDIF 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,2 miliarde euro**, din care:

- 1,915 miliarde euro FEDR**
- 285 milioane euro Bugetul de stat.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Obiectiv Specific FEDR (i) - Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Obiectiv Specific FEDR (i) - Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Axa Prioritara 3 - Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Obiectiv Specific FEDR (ii) - Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.

Axa Prioritară 4 - Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă

Obiectiv Specific FEDR OP3 (i) - Îmbunătățirea conectivității digitale.

Axa Prioritară 5 - Instrumente financiare

Obiectiv Specific FEDR (i) - Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.

Axa Prioritară 6 - Creșterea capacității administrative

Obiectiv Specific FEDR (iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

V. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE (POS)

Viziunea strategică a POS: O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

POS 2021-2027 va avea o alocare financiară defalcată pe fiecare din cele 7 axe prioritare.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Continuarea investițiilor în spitalele regionale

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;

Obiectiv Specific FEDR (iv) - Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Obiectiv Specific FSE (ix) - Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 1 are o alocare financiară de **1,062 miliarde euro**, din care:

✚ **1 miliard euro FEDR**

✚ 62 milioane euro FSE.

Axa Prioritară 2 - Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;

Obiectiv Specific FEDR (iv) - Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Obiectiv Specific FSE (ix) - Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 2 are o alocare financiară de **354 milioane euro**, din care:

✚ 143 milioane euro FEDR

✚ 211 milioane euro FSE.

Axa Prioritară 3 - Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.

Obiectiv Specific FEDR (iv) - Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Obiectiv Specific FSE (ix) - Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 3 are o alocare financiară de **286 milioane euro**, din care:

✚ 143 milioane euro FEDR

✚ 143 milioane euro FSE.

Axa Prioritară 4 - Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii, defalcată pe:

A. Investiții prioritare în infrastructură

- B.** Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice
- C.** Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei.

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;

Obiectiv Specific FEDR (iv) - Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Obiectiv Specific FSE (ix) - Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 4 are o alocare financiară de **1,971 miliarde euro**, din care:

- ✚ **757 milioane euro FEDR**
- ✚ **1,214 miliard euro FSE.**

Axa Prioritară 5 - Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv de politică 1 - O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;

Obiectiv Specific FEDR (i) - Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Prioritatea 5 are o alocare financiară de **454 milioane euro**, din care:

- ✚ **454 milioane euro FEDR.**

Axa Prioritară 6 - Informatizarea sistemului medical

Obiectiv de politică 1 - O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;

Obiectiv Specific FEDR (ii) - Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.

Prioritatea 6 are o alocare financiară de **260 milioane euro**, din care:

- ✚ **260 milioane euro FEDR.**

Axa Prioritară 7 - Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament

Obiectiv de politică 1 - O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;

Obiectiv Specific FSE - Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională.

Prioritatea 7 are o alocare financiară de 344 milioane euro, din care:

- + 100 milioane euro FEDR
- + 244 milioane euro FSE.

VI. PROGRAMUL OPERATIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (POEO)

Viziunea strategică a POEO: Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea „O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toți cetățenii”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul POEO este construită pe 2 obiective majore:

- (i) „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă” și
- (ii) „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”.

Astfel, Programul Operațional Educație și Ocupare urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

POEO 2021-2027 va avea o alocare financiară de 3,879 miliarde euro, din care:

- + 3,738 miliarde euro Fondul Social European FSE+
- + 0,581 miliarde euro Bugetul de stat.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Axa Prioritară 2 - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa Prioritară 3 - Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ iv - Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa Prioritară 4 - Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulatив pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific - Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specific.

Axa Prioritară 5 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulatив pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa Prioritară 6 - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulatив pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa Prioritară 7 - Antreprenoriat și economie socială

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulatив pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa Prioritară 8 - Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Români mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (ii) - Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de muncă;

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) - Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.

Axa Prioritară 9 - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii

Obiectiv de politică 4 - O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Români mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

VII. PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (POIDS)

Viziunea strategică a POIDS: România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de media UE. Ultimele date EUROSTAT disponibile cu privire la incidența riscului de sărăcie la nivelul populației din statele membre UE scot în evidență gravitatea acestei problemei în rândul populației din România. În acest context, conform *Raportului de țară România*

2020, unul din trei români se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, grupurile vulnerabile, inclusiv minoritatea romă, fiind cele mai expuse la acest fenomen.

În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale, educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional, între regiunile dezvoltate și cel mai puțin dezvoltate. În aceste condiții, persoanele din mediul rural sunt expuse în mai mare măsură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu multi copii.

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

POIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Totodată, măsurile prevăzute în POIDS urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea măsurilor care să sprijine membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc).

Obiective generale:

- ◆ *Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local*
- ◆ *Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructură adecvată*
- ◆ *Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află*
- ◆ *Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local*
- ◆ *Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.*

POIDS 2021-2027 va avea o alocare financiară de 4,2 miliarde euro.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității DLRC (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală)

Obiectiv Specific FSE+ oricare obiectiv specific de la (i) la (x)

Obiectiv Specific FEDR (i) - Sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(iv) asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Axa prioritară 2 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Obiectiv Specific FEDR (i) - Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.

Axa prioritară 3 - Comunități marginalizate

Obiectiv Specific FSE+ (viii) - Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

(ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

(viii) promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

Obiectiv Specific FEDR (iii) - Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale.

Axa prioritară 4 - Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4

Obiectiv Specific FEDR d (ii) - Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Obiectiv Specific FSE+ (vii) - Favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

(iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor.

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane varstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) - Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Axa prioritară 6 - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiectiv Specific FSE+ (vii) - Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității

(ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Obiectiv Specific FEDR d (ii) - Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii.

Axa prioritară 7 - Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Obiectiv Specific FEDR d (iii) - Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Obiectiv Specific FSE+ (ix) - Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Axa prioritară 8 - Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific FSE+ (xi) - Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

VIII. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR) 2021-2027

În Programul Operațional Regional (POR) sunt proiectate cele mai multe oportunități pentru microîntreprinderi și firme mici și mijlocii (IMM) pe perioada de programare 2021-2027. Spre deosebire de situația de până acum, când POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării, în perioada de programare 2021-2027 POR va fi defalcat în 8 programe mai mici, fiecare gestionat de Autoritatea de Management de la fiecare Agenție de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune.

POR 2021-2027 va avea o alocare de 11.440.000.000 euro, din care:

- ✚ 9.030.610.000 euro FEDR
- ✚ 2.423.690.000 euro Buget de stat.

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Muntenia va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional pentru regiunea Sud-Muntenia 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul Acordului de Parteneriat în curs de negociere cu Comisia Europeană.

Programul Operațional Regional 2021-2027 pentru regiunea Sud-Muntenia 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și acțiunile/tipurile de proiecte susțin strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Proiectele finanțate au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Muntenia 2021-2027 va fi implementat în conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 și ale Regulamentelor europene aferente. Programul nu prezintă conexiune cu alt program operațional pe același sector (nu există subordonare ierarhică), dar pot fi identificate legături orizontale și sinergii cu programe operaționale privind alte sectoare la același nivel - PODD, POT, POCID, POCU, POS.

Totodată, *PORSM 2021-2027* implementează viziunea strategică pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând prioritățile și acțiunile pentru dezvoltarea acesteia din *PDR 2021-2027*, *RIS3 2021 - 2027* și *SIDT SM*.

POR Sud-Muntenia 2021-2027 va avea o alocare de 1.576.796.471 Euro FEDR

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Obiectiv Specific FEDR: Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;

Obiectiv Specific FEDR: Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;

Obiectiv Specific FEDR: Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;

Obiectiv Specific FEDR: Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

Axa Prioritară 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

Obiectiv Specific FEDR: Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.

Axa Prioritară 3 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă

Obiectiv Specific FEDR: Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

Axa Prioritară 4 - O regiune mai accesibilă

Obiectiv Specific FEDR: Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

Axa Prioritară 5 - O regiune educată

Obiectiv Specific FEDR: Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.

Axa Prioritară 6 - O regiune atractivă

Obiectiv Specific FEDR: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane;

Obiectiv Specific FEDR: Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane.

Axa Prioritară - Asistență tehnică

Prioritatea pentru asistență tehnică: Asigurarea funcționării sistemului de management al POR Sud-Muntenia

Acțiuni indicative:

- ✓ Asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PORSM;
- ✓ Asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului;
- ✓ Întărirea capacității administrative a AM PORSM, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora;
- ✓ Asigurarea transparenței și promovării PORSM.

IX. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ (POAT)

Viziunea strategică a POAT: Din perspectiva Programului Operațional Asistență Tehnică, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crește capacitatea administrativă în instituțiile implicate în managementul programelor finanțate din fonduri europene și la nivelul beneficiarilor.

Planul pentru consolidarea capacității administrative este un instrument nou de lucru și reprezintă o strategie operațională cu obiective și termene clare, ce are ca obiectiv general îmbunătățirea proceselor administrative în vederea facilitării implementării PO, precum și pentru încurajarea utilizării lecțiilor învățate. Asistența tehnică furnizată prin POAT va fi utilizată în complementaritate cu măsurile specifice pentru creșterea capacității administrative a beneficiarilor, care se vor regăsi în programele operaționale.

POAT 2021-2027 propune continuarea abordării din perioada 2014-2020, respectiv finanțarea din POAT a măsurilor orizontale și a asistenței tehnice pentru programele operaționale gestionate de MFE care nu vor avea axă proprie de asistență tehnică, respectiv PODD, POCID, POS, POCs, POTE și POAT. Această măsură permite implementarea optimă a asistenței, întrucât nu se duplică în cadrul fiecărui AM din MFE funcțiile de evaluare, monitorizare, verificare cereri de rambursare și achiziții pentru proiectele de asistență tehnică.

De asemenea, **POAT** se va asigura de o informare eficientă a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare din fondurile europene, precum și pentru asigurarea transparenței implementării fondurilor.

Concret, prin **POAT 2021-2027** vor fi sprijinite: **Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)**, **Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)**, **Programul Operațional Sănătate (POS)**, inclusiv **POAT**.

Prioritățile și intervențiile din cadrul **POAT 2021-2027** vor fi cofinanțate din **Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)** și **Fondul social european Plus (FSE+)**.

Bugetul propus pentru **POAT 2021-2027** este de aproximativ **959,43 milioane euro, din care 457,48 milioane euro contribuție UE și 501,94 milioane euro contribuție națională**.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ și gestionarea PO (finanțată din FSE+)

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- **Sprijin pentru coordonarea și controlul fondurilor 2021-2027 (FEDR, FSE+, FC), a PO și a fondurilor ESI 2014-2020;**
- **Asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului.**

Axa Prioritară 2 - Asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- Informare și Comunicare;
- Sprijin pentru întărirea parteneriatului.

Axa Prioritară 3 - Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- Întărirea capacității de gestionare a PO;
- Evaluare AP și de program;
- Menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi - SMIS;
- Asigurarea funcționării structurilor de coordonare ITI;
- Pregătire perioadei 2027+;
- Formare orizontală pentru sistem și beneficiari (AM și B);
- Suport orizontal pentru sistem și beneficiari;
- Pregătire proiecte.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile ocuparea forței de muncă și educație și formare profesională obiectivul acestuia fiind de a contribui la Strategia programului, luând în considerare obiectivele și prioritățile specifice tematice selectate în funcție de nevoile naționale, regionale și local.

POCU a fost elaborat de MFE, prin DGPCS în baza *Regulamentului privind prevederile comune (CPR) și urmează a fi aprobat prin decizie a Comisiei Europene. Ministerul Fondurilor Europene asigură funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Capital Uman 2021-2027, aspect reflectat și în cadrul Acordului de Parteneriat negociat cu Comisia Europeană.*

Proiectele care vor fi elaborate după adoptarea **POCU 2021 - 2027** vor fi proiecte cu impact în sfera creșterii gradului de ocupare, precum și al asigurării accesului egal la un sistem de calitate de educație și formare, în limita fondurilor alocate pentru fiecare axă prioritară.

Programul Operațional Capital Uman 2021 - 2027 este un program a cărui finanțare se asigură din Fondul Social European (FSE+).

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa Prioritară 2 - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa prioritară 3 - Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ iv - Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa prioritară 4 - Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.

Axa prioritară 5 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a

absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa prioritară 6 - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa prioritară 7 - Antreprenariat și economie socială

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa prioritară 8 - Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (ii) - Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistență personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă;

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) - Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.

Axa prioritară 9 - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;

Obiectiv Specific FSE+ (v) - Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

10.3. PROGRAME DE COOPERARE TERITORIALĂ ȘI TRANSFRONTALIERĂ

Până la sfârșitul anului 2013, programele Interreg au finanțat aproape 7.000 de proiecte din domeniile de politică centrale ale *Strategiei Europa 2020*. Este vorba despre crearea și dezvoltarea de clustere economice, constituirea unor centre de excelență, centre de învățământ superior și de formare profesională, rețele de cooperare între centrele de cercetare și servicii de consultanță transfrontaliere pentru întreprinderi și întreprinderile nou înființate. Circa 1.300 de proiecte de mediu au presupus gestiunea partajată a resurselor naturale, inclusiv a bazinelor maritime și fluviale, acțiuni de cooperare pentru combaterea riscurilor naturale, pentru reacția la schimbările climatice și conservarea biodiversității și inițiative pilot pentru dezvoltarea surselor regenerabile de energie.

Programele Interreg au contribuit la o serie de îmbunătățiri, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea, educația și formarea în comun și creșterea protecției împotriva riscurilor de mediu și antropice. A fost îmbunătățită internaționalizarea IMM-urilor, în special în regiunile transfrontaliere. Programele au avut și efecte mai extinse, în special prin reducerea barierelor specifice în calea cooperării (în special a celor culturale și fizice) și prin îmbunătățirea integrării sociale.

Regulamentele pentru perioada de programare 2014-2020 au abordat aspectele deficitare din perioada 2007-2013, în special, cadrul pentru rezultate și performanță care ar trebui să asigure o mai mare concentrare a fondurilor asupra unui număr limitat de obiective de politică, cu o logică bine articulată a intervenției în faza de început și cu măsurarea rezultatelor.

În perioada 2021-2027, România va beneficia de asistență financiară comunitară nerambursabilă pentru dezvoltarea de programe și proiecte de cooperare teritorială europeană, având ca scop dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între regiunile Uniunii Europene, precum și pentru cooperarea cu statele terțe.

În vederea pregătirii participării României în viitorul program de cooperare transnațională, aferent perioadei de programare 2021-2027 este necesară înființarea unui *Grup Național de Lucru pentru Planificare și Programare Strategică*. *Grupul de Lucru* cuprinde reprezentanți ai organizațiilor relevante, precum și actori cheie de la nivel local, regional și național din domeniile preconizate a primi finanțare prin viitorul program. *Grupul de Lucru* va avea atribuții în planificarea strategică de la nivelul ariei eligibile și a programării utilizării asistenței comunitare alocate programului pentru perioada 2021-2027.

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Perioada 2021-2027 va urmări consolidarea cooperării în continuare. Aceasta se poate realiza în special prin următoarele măsuri:

- ▶ *Adaptarea arhitecturii programelor Interreg pentru a ține mai bine seama de zonele funcționale. Programele transfrontaliere vor fi mai bine fasonate pentru a concentra resursele asupra granițelor, unde interacțiunea transfrontalieră este mai intensă;*
- ▶ *Integrarea cooperării transfrontaliere în activitățile strategice recente, subliniată în comunicarea Comisiei „Stimularea creșterii și coeziunii în regiunile frontaliere ale UE” („Comunicarea privind regiunile de frontieră”);*
- ▶ *Consolidarea programelor Interreg transnaționale și de cooperare maritimă, care vizează aceleași zone funcționale ca strategiile macroregionale (SMR);*
- ▶ *Consolidarea cooperării interregionale pentru inovare, astfel cum se subliniază în Comunicarea Comisiei intitulată „Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii”;*
- ▶ *Regulamentele RDC (Regulamentul privind dispozițiile comune) și FEDR vor continua să încurajeze și să sprijine coordonarea mai solidă între programele Interreg și programele de investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică.*

La nivel legislativ, structurile Uniunii Europene au început elaborarea propunerilor care vizează perioada de programare (2021-2027). Toate programele de cooperare transfrontalieră vor fi incluse în cadrul obiectivului *Cooperare Teritorială Europeană* (INTERREG) și se previzionează o alocare financiar mai mare față de perioada 2014-2020.

În anul 2018, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere referitoare la următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027. Simplificarea cadrului a fost identificată drept obiectiv-cheie atât în documentul de reflecție privind finanțele UE, cât și în evaluarea ex post a cadrului actual și în consultarea publică privind cadrul pentru perioada 2021-2027.

În ceea ce privește **obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)**, Comisia propune un efort important pentru simplificarea cooperării dincolo de frontierele Uniunii. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene face o distincție clară între cooperarea teritorială între statele membre și cooperarea economică, financiară și tehnică cu țări terțe. Cooperarea teritorială între statele membre se derulează în cadrul coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Prin urmare, nu este posibil din punct de vedere juridic să se instituie un singur fond de cooperare în interiorul și în afara granițelor UE. Cu toate acestea, printr-un important efort de simplificare și de optimizare a sinergiei dintre ele, regulamentele care încadrează viitoarele instrumente de finanțare externă ale UE,

- *IPA III: Instrumentul de asistență pentru preaderare („IPA III”)*
- *IVDCI: Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională („IVDCI”)*
- *PTTPM: Decizia Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări și de stabilire a finanțării sub forma unui program („PTTPM”)*

urmăresc să stabilească norme clare pentru a transfera o parte din resursele lor către programele Interreg.

Acestea vor fi apoi implementate de autoritățile responsabile de programul Interreg din statele membre, în sistem de gestiune partajată, în conformitate cu normele stabilite de *Regulamentul privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană* (Interreg) sprijinit de *Fondul european de dezvoltare regională* și de instrumentele de finanțare externă [*„Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)”*].

Luând în considerare particularitățile Interreg, au fost stabilite două obiective specifice Interreg:

- ❖ **îmbunătățirea guvernancei Interreg**
- ❖ **îmbunătățirea siguranței și securității în Europa.**

Programele din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg) care implică mai multe state membre și, de asemenea, țări din afara UE, au caracteristici speciale. *Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)* stabilește așadar norme specifice Interreg atât cu privire la *Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC)*, cât și la regulamentul care vizează deopotrivă *FEDR* și *Fondul de coeziune*. Regulamentul stabilește, de asemenea, norme specifice pentru programele din cadrul obiectivului *CTE/Interreg* („*programele Interreg*”), la care statele membre cooperează cu țări din afara UE.³⁰⁴

Prezentăm mai jos **LISTA PROGRAMELOR INTERREG 2021-2027 :**

- ◆ **PROGRAMUL INTERREG VI-A ROMÂNIA-BULGARIA**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG IPA III ROMÂNIA-SERBIA**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT PENTRU BAZINUL MĂRII NEGRE 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG NEXT UNGARIA-SLOVACIA-ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL TRANSNAȚIONAL AL DUNĂRII 2**
- ◆ **PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027**
- ◆ **PROGRAMUL URBACT IV**
- ◆ **PROGRAMUL INTERACT IV**
- ◆ **PROGRAMUL ESPON.**

³⁰⁴ Sursa: *Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)* - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>

PROGRAMUL INTERREG VI-A ROMÂNIA-BULGARIA ³⁰⁵

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, programul își propune îmbunătățirea dezvoltării zonei de graniță romano-bulgare în perioada 2021-2027.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în calitate de Autoritate de Management a demarat, în anul 2019, procesul de programare pentru viitorul program de cooperare transfrontalieră. Grupul Comun de Lucru pentru Programare și Planificare Strategică a aprobat obiectivele specifice, care vor fi finanțate prin viitorul program, respectiv: *Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată* și *Obiectivul de Politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni*.

În baza deciziei GCL și a concluziilor analizei teritoriale, a fost elaborată secțiunea privind *Strategia programului* și descrierea axelor prioritare. Acest document de programare prevede menținerea unei continuități în ceea ce privește aria programului, respectiv **7 județe din România** (*Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța*) și **8 districte din Bulgaria** (*Vidin, Vratsa, Montana, Veliko Tarnovo, Pleven, Ruse, Dobrich și Silistra*). Documentul de programare va fi completat și definitivat în conformitate cu prevederile incluse în versiunile finale ale Regulamentelor europene aplicabile acestuia.

Atât România, cât și Bulgaria vor beneficia de o finanțare extinsă în cadrul politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027. Complementaritatea sprijinului va asigura o utilizare eficientă a bugetului programului și va permite sinergiile necesare pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare dorite. Complementaritatea programului cu alte forme de sprijin naționale și ale UE a fost asigurată prin consultări extinse cu părțile interesate și prin utilizarea mecanismelor de coordonare existente instituite la nivel național în cele două țări.

Pentru a aborda provocările variate și substanțiale ale dezvoltării din regiune, **investițiile comune vor fi finanțate din OP 2, 3, 4 și 5**. Programul se va concentra pe proiecte care rezolvă în comun provocările specifice zonei, au un impact transfrontalier real și vor aduce beneficii populației, întreprinderilor și instituțiilor din regiunea transfrontalieră, iar intervențiile majore susținute de programele operaționale din România și Bulgaria se vor concentra pe abordarea problemelor care afectează zone mai largi (regiunile NUTS2) sau, respectiv, întreaga țară.

PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA ³⁰⁶

În perioada de programare 2021-2027, România găzduiește *Autoritatea de Management a Programului Interreg VI-A România-Ungaria*, care va avea un buget total

³⁰⁵ Sursa: <https://interregviarobg.eu/>

³⁰⁶ Sursa: <https://interreg-rohu.eu/ro/aprobarea-programului-interreg-vi-a-romania-ungaria-2021-2027/>

de 175.940.025 Euro, din care 140.752.020 Euro reprezintă contribuția FEDR, și care va sprijini proiecte în domeniile protecției mediului și adaptării la schimbările climatice, energiei regenerabile, sănătății, turismului și culturii, precum și proiecte dedicate îmbunătățirii guvernantei. Acestea vor avea impact asupra întregii arii a Programului, constând din **8 județe, 4 din România (Arad, Bihor, Satu Mare și Timiș) și 4 din Ungaria (Békés, Csongrád-Csanád Hajdú-Bihar și Szabolcs-Szatmár-Bereg).**

Programul Interreg VI-A România-Ungaria a fost aprobat de către Comitetul de Programare, în cadrul celei de-a 4-a întâlniri desfășurate online (22 martie 2022). Următorul pas important în procesul de programare îl reprezintă transmiterea programului de cooperare către Comisia Europeană, în vederea aprobării.

Versiunea finală a documentului este rezultatul unui proces transparent de cooperare, bazat inclusiv pe consultare publică, care a implicat actori relevanți din aria programului, precum instituții și autorități publice de la nivel central și local, universități, ONG-uri, publicul larg în cadrul unor ateliere de lucru, sondaje de opinie, interviuri, etc.

PROGRAMUL INTERREG IPA ROMÂNIA-SERBIA ³⁰⁷

Aria programului pentru perioada de programare 2021-2027 include **3 județe din România și 6 districte din Republica Serbia**, situate exact în centrul macroregiunii Europene a Dunării, suprapunându-se parțial cu macroregiunea europeană adriatică și ionică, la care Serbia participă cu întregul său teritoriu. Cele două țări partenere ale Programului includ o mare parte din bazinul fluviului Dunărea, suprafața totală a acestora reprezentând 10% din bazin în Serbia și 29% în România.

Programul sprijină orientările strategice stabilite în *Strategia pentru Balcanii de Vest* și se bazează pe trei din cele șase inițiative emblematiche ale acesteia, după cum urmează: **Inițiativa de consolidare a sprijinului pentru dezvoltarea socio-economică** (în special pentru cercetare și inovare, sprijin pentru sectorul social, educație și sănătate), **Inițiativa de sprijinire a reconcilierii și a relațiilor de bună vecinătate** (în special pentru sprijin în domeniul educației, culturii și tineretului) și **Inițiativa de consolidare a angajamentului în domeniul securității și migrației** (în special pentru cooperarea în domeniul securității frontierelor și al gestionării migrației).

În plus, la elaborarea programului s-a luat în considerare întregul cadru strategic care reglementează relațiile UE cu țările IPA. Astfel, o atenție deosebită a fost acordată concluziilor *Summitului Balcanilor de Vest* de la Poznan (în special în domenii precum educația, cercetarea și inovarea și securitatea), *Comunicării privind politica de*

³⁰⁷ Sursa: <http://www.mmediu.ro/categorie/programul-interreg-ipa-de-cooperare-transfrontiera-romania-serbia-pentru-perioada-2021-2027/>

extindere a UE (în special în ceea ce privește drepturile fundamentale în ceea ce privește excluziunea socială, marginalizarea și discriminarea, migrația), *Declarației de la Sofia* și *Agendei prioritare de la Sofia* (în special în ceea ce privește dezvoltarea culturală și socială, provocările în materie de securitate, migrația și gestionarea frontierelor) și *Agenda verde pentru Balcanii de Vest* (în special pentru combaterea schimbărilor climatice, protejarea mediului și deblocarea potențialului economic al economiei ecologice, cu emisii reduse de dioxid de carbon și circulare din regiune), valorificând în același timp sinergiile și complementaritatea cu alte forme de sprijin, inclusiv contribuția potențială la atingerea obiectivelor *SUERD (Strategia europeană pentru regiunea Dunării)* și *EUSAIR (Strategia europeană pentru regiunea adriatică și ionică)*.

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027

308

Autoritatea de management - *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației* - a Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 a demarat activitățile pentru pregătirea Programului Interreg NEXT România-Republica Moldova aferent perioadei 2021-2027.

În martie 2020 a fost constituit *Comitetul Comun de Programare*, structură care reunește reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și alte organizații partenere din cele două state și este principalul decident în ceea ce privește etapa de programare. Aria programului este constituită din **întregul teritoriu al Republicii Moldova și de județele românești aflate la frontieră, respectiv Botoșani, Iași, Vaslui și Galați.**

În septembrie 2020, a avut loc, în format online, prima reuniune, a *Comitetului Comun de Programare*, în cadrul căreia membrii au aprobat metodologia de elaborare a viitorului program și au decis demararea etapei de analiză teritorială. Metodologia de elaborare a programului ține cont de proiectele de regulamente europene aflate în curs de aprobare, precum și de ghidurile TESIM puse la dispoziția programelor.

În martie 2022, a fost transmis spre consultarea publicului interesat documentul *Proiect Program INTERREG Next România-Moldova 2021-2027*, în cadrul derulării procedurii de evaluare de mediu.

Strategia se concentrează pe **patru piloni**, iar în cadrul fiecărui pilon există acțiuni concrete de cooperare specifică domeniilor prioritare: **conectarea regiunii** (îmbunătățirea mobilității și a conexiunilor de transport, încurajarea energiei mai durabile, promovarea culturii și a turismului); **protejarea mediului** (refacerea și menținerea calității apei, gestionarea riscurilor de mediu, conservarea biodiversității,

³⁰⁸ Sursa: <https://www.ro-md.net/ro/2021-2027>

a peisajelor și a calității aerului și a solului); **construirea prosperității** (dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere, sprijinirea competitivității întreprinderilor, investirea în oameni și competențe); **consolidarea regiunii** (intensificarea capacității instituționale și a cooperării, colaborarea pentru promovarea securității și combaterea criminalității organizate și grave).

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027 ³⁰⁹

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră între România și Ucraina, viitoarele programe de cooperare transfrontalieră vor fi finanțate din FEDR - 25.350.000 Euro - și un nou instrument de finanțare externă - *Instrumentul de Vecinătate, Dezvoltare și Cooperare Internațională (NDICI)*. Acest nou instrument va înlocui *Instrumentul European de Vecinătate (ENI)* și are o alocare globală de 79,5 miliarde Euro. Rata cofinanțare UE: maxim 90%.

Aria programului este constituită din **cinci județe de graniță din România**, respectiv Satu Mare, Maramureș, Suceava, Botoșani și Tulcea, iar din **Ucraina raioanele Zakarpattia, Ivano-Frankivsk, Cernăuți și Odesa**.

Categorii tematice:

- O Europă mai verde
- O Europă mai socială și mai incluzivă
- Sporirea siguranței și securității Europei.

Obiectivul general al programului: Dezvoltarea durabilă a ariei de graniță dintre cele două țări prin finanțarea unor proiecte comune.

Obiective specifice:

Obiectivul de politică 2 - O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon:

(iv) *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;*

(v) *Promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apelor;*

(vii) *Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.*

Obiectivul de politică 4 - O Europă mai socială și mai incluzivă:

³⁰⁹ Sursa: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-interreg-next-romania-ucraina-2021-2027/>

(i) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;

(v) Asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate;

(vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Obiectivul specific Interreg 2 - Sporirea siguranței și securității Europiei:

- a) Gestionarea trecerii frontierelor
- b) Alte acțiuni pentru o Europă mai sigură.

PROGRAMUL INTERREG NEXT PENTRU BAZINUL MĂRII NEGRE 2021-2027

310

În data de 30.09.2021 a fost elaborată prima versiune a “Programului Interreg NEXT Bazinul Mării Negre 2021-2027”, supusă evaluării de mediu la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în 04.10.2021.

Scopul Programului îl constituie implementarea acțiunilor comune și consolidarea legăturilor dintre statele participante în domeniile cercetării, inovării, adaptării la schimbările climatice și protecției mediului. **La acest program participă 9 țări**, dintre care 3 state membre UE (*Bulgaria, Grecia și România*) și 6 state non-UE (*Armenia, Georgia, Republica Moldova, Federația Rusă, Turcia și Ucraina*).

Programul cuprinde două priorități:

- ◆ **Prioritatea 1 - Regiune albastră și inteligentă**
- ◆ **Prioritatea 2 - Regiune curată și verde.**

În cadrul Priorității 1 este inclus Obiectivul specific 1: Dezvoltarea și îmbunătățirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea de tehnologii avansate.

În cadrul Priorității 2 sunt cuprinse două obiective specifice: Obiectiv specific 2.1 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, luând în considerare abordările bazate pe ecosistem și Obiectivul specific 2.2 - Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane și reducerea tuturor formelor de poluare.

³¹⁰ Sursa: <https://www.mdlpa.ro/pages/interregbmnatreiaversiuneproiect>

De asemenea, *Programul* nu își propune să finanțeze investiții majore în infrastructură, ci proiecte de cooperare transfrontalieră de tip "soft". Prin obiectivele și acțiunile propuse, *Programul* are efecte indirecte neutre sau pozitive asupra mediului din regiune.

PROGRAMUL INTERREG NEXT UNGARIA-SLOVACIA-ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027³¹¹

Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-Ucraina care vizează perioada de programare 2021-2027, pentru care *Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației* îndeplinește rolul de *Autoritate Națională*, a fost transmis la Comisia Europeană în vederea aprobării. Viitorii beneficiari în proiectele programului vor putea utiliza un buget total de aproximativ 69,6 milioane de euro, din care 90% din fonduri sunt alocate cooperării transfrontaliere pentru zona geografică de vecinătate și 10% provin din contribuția națională.

Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-Ucraina, a cărui arie eligibilă acoperă **trei județe din România** (*Maramureș, Satu-Mare și Suceava*), **două județe din Ungaria** (*Szabolcs-Szatmár-Bereg și Borsod-Abaúj-Zemplén*) **două regiuni din Slovacia** (*Košice și Prešov*), respectiv **3 regiuni din Ucraina** (*Transcarpatia, Ivano-Frankivsk și Cernăuți*), va finanța intervenții comune în domeniul sănătății, protecției mediului și adaptarea la schimbările climatice, situații de urgență, biodiversitate, turism și cultură, precum și cooperare instituțională între regiunile de frontieră.

Obiective specifice:

► O Europă mai verde, rezilientă (OP 2):

(iv) *promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice;*

(vii) *creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare;*

► O Europă mai socială și mai incluzivă (OP4):

(iv) *promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe, inclusiv a migranților, prin acțiuni integrate care să includă locuințele și serviciile sociale;*

(v) *asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie și în comunitate;*

► Obiectivul specific Interreg - O mai bună guvernare în materie de cooperare:

(b) *consolidarea eficacității administrației publice prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni, actorii societății civile și*

³¹¹ Sursa: <https://www.mdlpa.ro/pages/programulinterreghuskrouk20212027transmisce>

instituții, în special în vederea soluționării obstacolelor juridice și de altă natură din regiunile de frontieră (componentele A, C, D și, după caz, componenta B).

După aprobarea programului de către Comisia Europeană, se vor lansa apeluri de proiecte care vor contribui la intensificarea cooperării între zonele eligibile ale celor trei țări membre UE și regiunile Transcarpatia, Ivano-Frankivsk și Cernăuți din Ucraina, în scopul dezvoltării zonei eligibile și îmbunătățirii semnificative a calității vieții locuitorilor din comunitățile de graniță.

PROGRAMUL TRANSNAȚIONAL AL DUNĂRII 2 ³¹²

Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (MTIC) coordonează, împreună cu Ministerul pentru Acțiuni Climatice, Mediu, Energie, Mobilitate, Inovare și Tehnologie și Compania de administrare a căilor navigabile Via Donau din Austria, Aria Prioritară 1a - Îmbunătățirea mobilității și intermodalității - Căi Navigabile Interioare (AP 1a) din cadrul *Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD)*.

SUERD s-a constituit ca un mecanism comunitar de cooperare a statelor din bazinul Dunării, destinat dezvoltării economice și sociale a macro-regiunii dunărene, prin consolidarea implementării în regiune a politicilor și legislației UE. În cadrul *SUERD* au fost definite **12 Arii Prioritare de cooperare** acoperind domenii precum transporturi, energie, mediu, cultură, turism, educație și cercetare, competitivitate, capacitate administrativă, securitate și combaterea crimei organizate, fiecare arie prioritară fiind coordonată de câte 2 state, din cele 14 state participante în cadrul strategiei.

În anul 2020, Comisia Europeană a publicat *Planul de Acțiune revizuit (SWD(2020) 59 final)* acesta reprezentând un document de lucru pentru coordonatorii de arii prioritare, pentru statele participante la *SUERD* dar și pentru finanțarea aferentă perioadei 2021 - 2027.

În luna iunie 2020 a fost semnat contractul de finanțare dintre *Autoritatea de management a Programului Transnațional Dunărea și compania Via Donau*, partener lider, pentru proiectul “*Coordonarea Ariei Prioritare 1a*” (DTP-PAC2-PA 1a). Valoarea contractului este de 352.941 Euro, din care bugetul MTIC este de 115.150 Euro (85% FEDR - 97.877,50 Euro și 15 % buget de stat - 17.272,50 Euro). Perioada de implementare a contractului este 1 ianuarie 2020 - 31 decembrie 2022.

Tematicile care vor fi adresate de coordonatorii AP 1a, împreună cu statele membre *SUERD*, pe perioada derulării contractului, sunt următoarele:

- *Infrastructura și managementul căilor navigabile și porturilor*
- *Dezvoltarea afacerilor*

³¹² Sursa: <http://www.mt.gov.ro/web14/strategia-ue-pentru-regiunea-dunarii>

- Modernizarea flotei
- Serviciile de informare fluvială
- Pregătire profesională și locuri de muncă
- Proceduri administrative.

PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027 ³¹³

Autoritatea de Management a programului este Franța, prin Regiunea Nord-Pas de Calais, iar Secretariatul Tehnic Comun are sediul în Lille. Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației gestionează programul de cooperare Interreg Europe în calitate de Autoritate Națională, și participă în Comitetul de programare pentru perioada 2021-2027 alături de celelalte Autorități Naționale din statele partenere în program.

Programul Interreg Europe urmărește îmbunătățirea punerii în aplicare a politicilor și programelor de dezvoltare regională, în principal a celor care urmăresc investițiile pentru creștere economică și a locurilor de muncă și, după caz, a celor de cooperare teritorială europeană, prin promovarea schimbului de experiență și a învățării de noi politici de către actorii de interes regional.

Programul este activ în 30 de țări: cele 28 de state membre ale Uniunii Europene, Elveția și Norvegia.

Programul are un **buget de 359 de milioane de euro**, finanțat din *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)*, pentru perioada 2014-2020, din care:

- 322.4 milioane de euro pentru proiecte de cooperare interregională implementate de partenerii din UE. Partenerii din Norvegia și Elveția vor fi co-finanțați din fonduri naționale de țările respective;
- 15.3 milioane de euro pentru platforme de învățare de politici publice;
- 21,3 milioane de euro pentru asistența tehnică a programului - configurare, implementare, monitorizare etc.

Co-finanțarea proiectelor:

- ▶ 85% din *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* pentru instituțiile publice și organismele de drept public din cele 28 de state membre ale UE, 75% pentru organismele private non-profit din cele 28 de state membre UE,
- ▶ 50% finanțare norvegiană pentru organismele publice de drept public și organismele private non-profit din Norvegia,
- ▶ finanțare elvețiană: partenerii din Elveția sunt invitați să contacteze punctul național elvețian de contact Interreg pentru informații privind oportunitățile de finanțare din Elveția.

³¹³ Sursa: <https://www.mdlpa.ro/pages/interregeurope>

Beneficiarii eligibili sunt:

- ◆ *autorități publice - naționale, regionale sau locale,*
- ◆ *organisme de drept public,*
- ◆ *organisme private non-profit: agenții, institute de cercetare, organizații specializate în politici publice, etc.*

PROGRAMUL URBACT IV ³¹⁴

Ca program de cooperare teritorială europeană, **URBACT** încearcă să consolideze eficiența *Politicii de coeziune* și astfel, promovarea schimbului de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și valorificarea practicilor urbane durabile și integrate.

De asemenea, **URBACT** urmărește sprijinirea acțiunilor și completarea inițiativelor suplimentare prevăzute în propunerea de *Regulament pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* și alte elemente, care sunt relevante pentru contextul urban european, în special *Inițiativa Urbană Europeană, Agenda Urbană pentru UE, Acordul Verde al UE și revizuirea Cartei de la Leipzig.*

În februarie 2020 au început activitățile de pregătire pentru planificarea Programului de cooperare **URBACT IV**.

Obiectivul general al programului: *Promovarea dezvoltării urbane durabile integrate prin cooperare.*

Obiective specifice: *Obiectivul de politică: O mai bună guvernanță a cooperării (ISO1):*

(iv) prin consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate de a implementa [strategii macroregionale și strategii pentru bazinul mării, precum și alte] strategii teritoriale.

Axe finanțare: *Promovarea dezvoltării urbane durabile integrate prin cooperare.*

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile: *Activități de schimb și învățare în cadrul unor rețele transnaționale pentru a îmbunătăți capacitatea orașelor europene de a:*

- ▶ *proiecta și implementa planuri de acțiune integrate legate de provocările comune de dezvoltare urbană durabilă;*
- ▶ *adapta și transfera bunele practici urbane stabilite;*
- ▶ *concepe planuri de investiții pentru reproducerea elementelor acțiunilor inovatoare urbane.*

³¹⁴ Sursa: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-interreg-urbact-iv-2021-2027/>

PROGRAMUL ESPON

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră („Interreg”) va ajuta statele membre să depășească **obstacolele transfrontaliere** și să dezvolte **servicii comune**. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit **Mecanismul transfrontalier european**.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea **Investițiilor interregionale pentru inovare**. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcătuirea **clusterelor paneuropene** în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

PROGRAMELE NAȚIONALE 2021-2027 FONDURILE EUROPENE DEDICATE AFACERILOR INTERNE

Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din Ministerul Afacerilor Interne a supus, în anul 2020, consultării publice versiunile preliminare ale programelor naționale cofinanțate din **fondurile europene dedicate afacerilor interne 2021-2027**, respectiv:

- **FONDUL AZIL, MIGRAȚIE ȘI INTEGRARE (FAMI)** - propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului final de instituire a *Fondului azil, migrație și integrare* - COM/2018/471 final. **Obiectivul de politică al FAMI este de a contribui la o gestionare eficientă a fluxurilor de migrație**, în conformitate cu acquis-ul relevant al Uniunii și în conformitate cu angajamentele Uniunii privind drepturile fundamentale.
- **FONDUL SECURITATE INTERNĂ (FSI)** - Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Fondului securitate internă - COM(2018) 472 final. **Obiectivul de politică al FSI este de a contribui la asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune**, în special prin prevenirea și combaterea terorismului și a radicalizării, a criminalității grave și organizate și a criminalității informatice, prin gestionarea în mod eficientă a riscurilor și crizelor legate de securitate și prin acordarea de asistență și protecție victimelor infracțiunilor.
- **INSTRUMENTUL PENTRU MANAGEMENTUL FRONTIERELOR ȘI VIZE (IMFV)** - Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire, ca parte a Fondului de gestionare integrată a frontierelor, a instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și vize - COM/2018/473 final. **Obiectivul de politică al IMFV este asigurarea unei gestionări europene integrate solide și eficiente a frontierelor externe** și, în același timp, protejarea liberei circulații a persoanelor în cadrul Uniunii, cu

respectarea deplină a angajamentelor Uniunii privind drepturile fundamentale, contribuind astfel la asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune.

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF)

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF) urmărește să sprijine autoritățile locale în elaborarea Conceptelor de Investiții (CI) pentru implementarea măsurilor din planurile locale de acțiune privind clima și energia. **Obiectivul general al EUCF** este de a construi o bază substanțială de proiecte de investiții în domeniul energiei, în orașele europene.

EUCF este destinat tuturor autorităților locale și asocierilor acestora din cadrul celor 27 State Membre UE și din Regatul Marii Britanii. Solicitanții trebuie să dețină un plan pentru energie și climă, aprobat politic. Acesta poate fi **PAED (Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă)** sau **PACED (Plan de Acțiune pentru Climă și Energie Durabilă)**, elaborate în cadrul **Convenției Primarilor**, ori planuri cu ambiții similare având obiective în domeniul climei și energiei, stabilite cel puțin pentru anul 2020.

PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC

Programul are ca **obiective principale** modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat cu LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiții.

Finanțarea din partea **Administrației Fondului pentru Mediu (AFM)** se acordă în funcție de categoria unității administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu, după cum urmează:

- ✓ **unitate administrativ-teritorială cu o populație de până la 4.000 locuitori**
- maximum 500.000 lei;
- ✓ **unitate administrativ-teritorială cu o populație de peste 4.001 locuitori**
- maximum 1.000.000 lei.

PROGRAMUL PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII AERULUI ȘI REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ - Autobuze și Troleibuze Electrice/GNC, Tramvaie și Troleibuze

Programul are ca **obiective principale** Achiziționarea de autobuze noi electrice, autobuze noi electric hibride, autobuze noi alimentate cu GNG, troleibuze noi și tramvaie noi. Finanțarea nerambursabilă, asigurată de **Administrația Fondului pentru**

Mediu (AFM), se acordă în cuantum de până la 80% din cheltuielile eligibile ale proiectului.

Suma maximă finanțată pentru fiecare categorie de oraș:

- ✓ < 50.001 locuitori - 1.000.000 lei
- ✓ 50.000-250.000 locuitori - 40.000.000 lei
- ✓ > 250.001 locuitori - 53.000.000 lei.

PROGRAMUL PRIVIND REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ÎN TRANSPORTURI, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: Stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reședințe de județ

Programul are ca *obiectiv principal* dezvoltarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor cu energie electrică.

Finanțarea asigurată de *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, se acordă în funcție de categoria unității administrativ-teritoriale, după cum urmează:

- ✓ unitate administrativ-teritorială cu o populație de până la 4.000 locuitori - maximum 500.000 lei;
- ✓ unitate administrativ-teritorială cu o populație de peste 4.001 locuitori - maximum 1.000.000 lei.

APEL DE PROPUNERI „ELABORAREA PLANURILOR DE ATENUARE ȘI ADAPTARE ÎN MUNICIPALITĂȚI”

Programul are ca *obiective principale* îmbunătățirea stării mediului înconjurător în ecosisteme și reducerea efectelor adverse ale poluării și ale altor activități ale omului.

În cadrul acestui apel se vor finanța un număr de maxim 8 proiecte care vor viza elaborarea planurilor de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice. Ulterior, 4 dintre aceste 8 planuri vor fi selectate în următorul apel denumit “Implementarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice”, prin intermediul căruia se vor putea pune în practică măsurile de adaptare planificate.

Finanțarea este asigurată de *Mecanismul Financiar Granturi SEE și Norvegiene 2014-2021*, rata maximă a grantului fiind de 100% din costurile totale eligibile ale proiectului pentru autorități locale sau regionale (municipii/consilii județene), pentru elaborarea planurilor de atenuare și adaptare în municipalități.

Finanțarea se acordă oricărei instituții publice în a cărei atribuții intră, printre altele, și protecția mediului și/sau protecția naturii (Consilii Județene, Consilii Locale/municipalități), singură sau în parteneriat cu:

- *parteneri de proiect din Romania*: ONG, SRL, instituție publică (APM, ANANP; CJ, CL etc.), instituție de cercetare, instituție de învățământ
- *parteneri de proiect din Statele Donatoare*: orice entitate publică sau privată, comercială sau necomercială înființată în unul din Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia).

10.4. VIZIUNE ȘI OBIECTIVE DE DEZVOLTARE ALE MUNICIPIULUI PITEȘTI

10.4.1. VIZIUNEA

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027 se constituie drept o strategie de dezvoltare teritorială integrată, care are la bază analiza necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu, descrierea unei abordări integrate ce răspunde necesităților de dezvoltare și potențialului identificat, precum și o listă cu operațiunile care vor fi implementate (conform prevederilor Regulamentului UE 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește strategiile teritoriale - Art. 29).

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană se bazează pe diagnosticul zonei urbane, realizat în capitolele anterioare și sintetizat în analiza SWOT. Ca urmare a analizelor realizate și concluziilor prezentate, a fost elaborată o definiție a cadrului strategic general, concretizată într-o viziune pe termen lung, obiective strategice și domenii de intervenție.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă instrumentul utilizat pentru selectarea celor mai coerente proiecte la nivel local, reunite într-o viziune cuprinzătoare, cu scopul de a conduce la îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel județean, regional, național și european, inclusiv a obiectivelor stabilite prin programele operaționale.

În stabilirea viziunii *Strategiei Integrată de Dezvoltare Urbană* a fost avută în vedere necesitatea ca documentul strategic să conțină acțiuni interconectate, care să urmărească îmbunătățirea durabilă a condițiilor economice, de mediu, climatice, sociale și demografice ale municipiului.

Elaborarea strategiei de dezvoltare urbană reprezintă un proces care reunește eforturile de dezvoltare sectorială și necesitățile de dezvoltare teritorială integrată, prin formularea tuturor obiectivelor și măsurilor astfel încât acestea să fie adaptate la sistemul de obiective formulate în documentele de programare la nivelul UE, la nivel național, regional și local.

Viziunea pe termen lung propusă prin Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești este:

PITEȘTI – un oraș european inteligent, atractiv și conectat la toate nivelurile teritoriale, angajat pe calea dezvoltării competitive, reziliente și durabile care să îl transforme într-un oraș prietenos cu mediul, în care să-ți dorești să locuiești, să faci afaceri și turism

În concluzie, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027* stabilește o viziune integrată și exhaustivă pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, bazată pe coeziune și competitivitate economică, socială și teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru toți membrii comunității locale, regionale, naționale și transfrontaliere, deopotrivă persoane fizice sau juridice.

Pentru elaborarea viziunii de dezvoltare s-a avut în vedere proiecția dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției și intensității de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Pitești.

Totodată, concomitent cu relevanța viziunii definite, un aspect deosebit de important a fost reprezentat de consistența și caracterul multidimensional, integrator al acesteia. Astfel, calitatea vieții este un indicator complex, care exprimă percepția individului despre existența sa în contextul culturii și a sistemului de valori în care trăiește.

În formularea viziunii și obiectivului general privind ținta localității pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor principii general valabile, care reprezintă cheia de control în implementarea și monitorizarea strategiei pe termen scurt, mediu și lung deopotrivă:

- ▶ *corelația directă între strategiile generale naționale și regionale, strategiile specifice, măsurile și proiectele prioritare identificate în funcție de nevoile comunității;*
- ▶ *asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică, implicarea tuturor părților interesate prin parteneriate public-privat, a populației la elaborarea sau realizarea unei strategii generale/specifice/proiecte. Populația, agenții economici, implicați activ în*

parteneriate destinate dezvoltării durabile, vor constitui vocea orașului, care se va face auzită prin participare civică susținută, prin implicare activă în viața orașului, în beneficiul tuturor;

- ▶ *eficiența utilizării resurselor umane și financiare de care dispune comunitatea - proprii sau atrase - prin integrarea lor.*

Ca urmare, viziunea propusă reprezintă un deziderat ambițios, prin care se armonizează întregul spectru de cerințe și condiții prin care să se mobilizeze aspirațiile și resursele municipiului spre o dezvoltare integrată durabilă, inteligentă, competitivă.

10.4.2. MISIUNEA

Pentru atingerea viziunii propuse, Municipality PITEȘTI va identifica necesitățile și oportunitățile de acțiune și investiție în vederea asigurării unei dezvoltări economice și sociale durabile a orașului și promovarea principiilor mobilității durabile și smart-city, cu scopul utilizării eficiente a potențialului uman, economic, natural și cultural de care dispune municipiul

Pentru a putea atinge condițiile cadru setate în cadrul viziunii este nevoie de o abordare integrată care să urmărească următoarele cuvinte cheie:

- ✚ *sustenabilitate*
- ✚ *tehnologizare*
- ✚ *locuibilitate*
- ✚ *inovati*
- ✚ *atractiv pentru locuire*
- ✚ *pol de atracție*
- ✚ *interconectare*
- ✚ *management.*

Pitești - un pol urban sustenabil

Promovarea unei calități a vieții la un grad ridicat prin investiții în infrastructura verde-albastră a orașelor este un subiect de actualitate având în vedere faptul că aceasta este într-o relație de directă proporționalitate cu relația dintre locuitori și

mediul înconjurător, iar reorientarea către surse de energie regenerabile este una din modalitățile de creare a unui mediu durabil în care biodiversitatea să fie protejată și pusă în valoare, iar gradul de satisfacție al cetățenilor săi va atinge cote mai înalte.

Pitești - un pol urban tehnologizat

Progresele tehnologice stau la baza creșterii competitivității mediului economic, deoarece acestea au rolul de a eficientiza procesele de producție. Contribuția la aceste salturi tehnologice se realizează în principal prin infuzia de inovare pe care industria creativă o poate realiza alături de mediul academic de înaltă performanță, iar un mediu economic prosper este un motor pentru întreaga comunitate.

Pitești - un pol urban locuibil

Calitatea fondului de locuințe este în strângă corelare cu gradul de satisfacere a nevoilor individuale de securitate conform piramidei necesităților a lui Maslow. Locuirea în mediul urban poate fi definită ca și procesul complex de conviețuire a comunităților umane într-un cadru creat de om care poate avea un impact semnificativ pentru fiecare locuitor în parte. Această structură pe care fiecare locuitor o tratează în mod diferit la interior trebuie să prezinte la exterior calități care să reprezinte și să fie în concordanță cu nevoile și aspirațiile comunității ca și ansamblu.

Pitești - un pol urban de atracție

Pentru a putea avea capacitatea de a polariza atât mediul de afaceri, cât și forța de muncă calificată, turismul național și internațional este necesară o abordare integrată de a crea ineditul local care să fie în conformitate cu tradițiile și obiceiurile ieșene, dar și cu caracterul de metropolă modernă. Gradul de atractivitate al unui oraș poate fi contorizat prin indicele de satisfacție al fiecărui locuitor al său, precum și prin dorința persoanelor din exterior a descoperi elemente ale mediului intern al orașului, iar investițiile viitoare trebuie să aibă în vedere acest aspect la momentul prioritizării acestora.

Pitești - un pol urban interconectat

Un oraș care reprezintă un nod important în rețeaua teritorială se axează pe un flux continuu multidirecțional de activități în rețele multiple în care schimburile se realizează în mod eficient prin intermediul unei infrastructuri caracterizate prin accesibilitate și cu diversitate de tipologii de mobilitate.

Pitești - un pol urban bine guvernat

Dezvoltarea urbană este un proces care se axează pe o cooperare strânsă între administrația publică locală, sectorul privat și comunitatea locală în care binele public este cel care primează și în care gestionarea eficientă a resurselor joacă un rol important în atingerea unui viitor care să conțină un cadru urban adaptiv, modern și sustenabil, cu soluții integrate care poate fi monitorizat și ajustat după caz pentru a se plia pe necesitățile și aspirațiile locuitorilor săi pe măsură ce acestea evoluează.

Pentru ca imaginea ambițioasă stabilită prin viziune să poată deveni realitate, este necesar să fie stabilite o serie de obiective strategice care să constituie părți intermediare care transpun într-o stare de fapt ambițiosul deziderat. Aceste obiective strategice sunt apoi subdivizate în obiective specifice, iar acest demers are menirea de a face procesul de monitorizare și control al intervențiilor să fie unul mai facil de adaptat, astfel încât în cazul în care unul dintre acestea nu este îndeplinit așa cum a fost previzionat, transpunerea în existență a viziunii să nu fie afectată.

Misiunea are rolul de a conduce la materializarea viziunii la nivelul anului 2027, limita orizontului de planificare al strategiei actuale. Este evident că amploarea deosebită a misiunii asumate face ca aceasta să poată fi îndeplinită numai prin efortul comun și implicarea tuturor factorilor mediului social, economic și instituțional al municipiului Pitești.

Astfel, rolul administrației locale este acela de a propune și a asigura cadrul de armonizare a aspirațiilor și posibilităților actuale pentru definirea și, ulterior, punerea în practică a planurilor și strategiilor concepute în parteneriat, prin utilizarea eficientă a resursele financiare și umane și prin atragerea de noi resurse.

Datorită caracterului dinamic al factorilor și condițiilor definitorii la un moment dat pentru mediul socio-economic, abordarea privind misiunea viitoare este necesar să fie, de asemenea, dinamică, flexibilă, conectată puternic la mediul intern și extern de manifestare a vieții comunității.

10.5. OBIECTIVELE STRATEGICE ALE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI PITEȘTI

10.5.1. Contextul definirii obiectivelor strategice

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu în viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021-2027. România dispune în prezent de două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie cu o listă proprie de domenii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obține niște direcții coerente de dezvoltare integrată.

Și Municipiul Pitești are în vedere dezvoltarea de documente strategice pentru a stabili priorități cu scopul de a crea un avantaj în dezvoltarea pe termen lung. Strategiile elaborate la nivel local au o importanță deosebită în ceea ce privește utilizarea fondurilor europene pentru exercițiul financiar 2021-2027, care să ducă la îndeplinirea principalului deziderat al municipiului:

În conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este absolut necesară

elaborarea unor documente strategice care sa asigure continuarea dezvoltării durabile inteligente a municipiului, creșterea competitivității pe termen lung a economiei locale, dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază, perfecționarea și utilizarea eficientă a capitalului uman autohton, precum și implementarea politicilor europene în ceea ce privește eficiența energetică, conectivitatea, tehnologiile inteligente, mobilitatea durabilă, ocuparea, educația, incluziunea socială, dezvoltarea teritorială integrată, turismul, patrimoniul, cultura, securitatea urbană, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă necesitatea elaborării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești pentru perioada 2021-2027*, în cadrul proiectului „*Consolidarea capacității administrative locale prin planificare strategică eficientă*”, finanțat prin *Programul Operațional Capacitate Administrativă*, Axa prioritară 2: „*Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente*”, operațiunea „*Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice*”.

Prin implementarea proiectului vor fi asigurate elementele definitorii pentru fundamentarea deciziilor și asigurarea unei planificări strategice integrate și coerente, respectiv *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană*.

Obiectivul general al proiectului este în concordanță cu *obiectivul specific 2.1 al POCA*, respectiv: „*Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP*”.

Totodată, proiectul contribuie în mod direct la atingerea *obiectivului general II al SCAP - „Implementarea unui management performant în administrația publică”, respectiv a obiectivului specific 11.1 - „Creșterea coerenței, eficienței, predictibilității și transparenței procesului decizional în administrația publică”*.

De asemenea, proiectul va avea un rol important în atingerea *obiectivului specific 11.1.4 - „Creșterea calității procesului decizional la nivelul administrației publice locale, pentru a raspunde în mod fundamentat și coerent nevoilor comunității locale, contribuind la asigurarea instrumentelor necesare pentru o abordare coerentă și coordonată a aspectelor referitoare la procesul decizional, resursele umane, procesele interne, asigurarea calității, ca premise ale dezvoltării viitoare”*.

Astfel, prin implementarea proiectului vor fi stabilite misiunea, viziunea și planul de acțiune pe termen mediu și lung, prin elaborarea documentelor de planificare strategică fundamentale.

Proiectul va conduce la îmbunătățirea proceselor interne la nivelul Municipiului Pitești, furnizand instrumentele necesare pentru priorizarea investițiilor, încadrarea acestora în timp funcție de condiționalitățile locale, regionale, naționale și europene,

pentru evaluarea riscurilor și pentru monitorizarea implementării planurilor de acțiune stabilite.

De asemenea, prin parcurgerea etapelor de consultare publică, atât în etapa de analiză a situației actuale, cât și în cea de formulare a planului de acțiune pentru documentele strategice ce vor fi elaborate, proiectul va contribui la atingerea **obiectivului specific 11.1.5** - „Consolidarea transparenței decizionale”.

Un alt **obiectiv** atins prin proiect este acela al **dezvoltării de competențe pentru administrația publică, prin formarea profesională, o parte a personalului UAT Pitești urmând a fi instruită** în aspecte legate de condiționalitățile specifice pentru perioada de finanțare 2021-2027, precum și în privința procedurilor de prioritizare a proiectelor, de monitorizare a implementării planurilor de acțiune și de evaluare a rezultatelor acestora.

Obiectivele specifice în elaborarea SIDU 2021-2027 sunt:

- necesitatea actualizării documentelor programatice existente, printr-o prelungire a planificării pe termen mediu și lung și stabilirea unor noi obiective, adaptate la noul context social-economic și la noile instrumente de finanțare;
- asigurarea unei tranziții de la perioada de programare financiară 2014-2020 către viitoarea perioadă de programare 2021-2027;
- asigurarea premiselor unei utilizări eficiente și eficace a fondurilor europene și naționale. Conform documentului „Romania Catching-Up Regions - Dezvoltare urbană sustenabilă 2021-2027” **pentru Mun. Pitești este estimat un buget pentru cheltuieli de capital de 175.617.591 euro, alocări DUD pentru perioada 2021-2029, iar pentru UAT-urile din ZUF 182.660.557 euro;**
- necesitatea existenței unei Strategii integrate, care să permită combinarea domeniilor de intervenție din toate cele cinci obiective de politică ale Uniunii Europene;
- asigurarea fundamentului pentru o abordare flexibilă pentru perioada de programare 2021- 2027, privind modul de implementare a fondurilor europene, în sensul definirii proiectelor punctuale dedicate administrației locale, dar și a unora care să se încadreze în strategii integrate pentru zone metropolitane sau aglomerări urbane;
- analiza efectelor implementării planurilor de acțiune ale documentelor strategice corespunzătoare perioadei anterioare și determinarea deficiențelor și necesităților de acțiune pentru perioada care urmează;
- identificarea surselor de finanțare și definirea unui plan de acțiune care să asigure accesarea la un nivel maxim a fondurilor disponibile;
- definirea procedurilor de prioritizare a proiectelor pe baza unei analize multicriteriale cu parametri bine definiți;
- stabilirea criteriilor de monitorizare a implementării planului de acțiune, a responsabilităților și modului de management al riscurilor, astfel încât să se asigure obținerea rezultatelor și indicatorilor estimați.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027 integrează obiectivele și prioritățile strategice care alcătuiesc o politică economică drept sprijin pentru societate, în scopul de a spori bunăstarea cetățenilor săi, prin creșterea competitivității și productivității, promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii competitive.

În concluzie, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* reprezintă un nou plan de dezvoltare și modernizare a municipiului, prin stimularea utilizării tehnologiilor inovative cu impact pozitiv asupra calității vieții cetățenilor, protejării mediului, dezvoltării mediului de afaceri și a dezvoltării durabile a comunităților locale și societății în general.

Viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice și obiectivele specifice corespunzătoare stabilesc și dezvoltă un set de măsuri în care sunt integrate, în termeni operaționali, acțiunile programelor de cheltuieli ale guvernantei locale.

Abordarea participativă și dezvoltarea de jos în sus, prin implicarea unui număr mare de actori locali, precum și schițarea scenariilor de dezvoltare pe baza viziunii exprimate de aceștia, asigură legitimitate demersului de planificare strategică și asigură durabilitatea acțiunilor publice.

Totodată, potrivit sondajului realizat pe un eșantion de aproximativ 3.000 persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, s-au conturat direcțiile prioritare de dezvoltare a municipiului Pitești, reprezentate grafic în funcție de importanța fiecăreia:

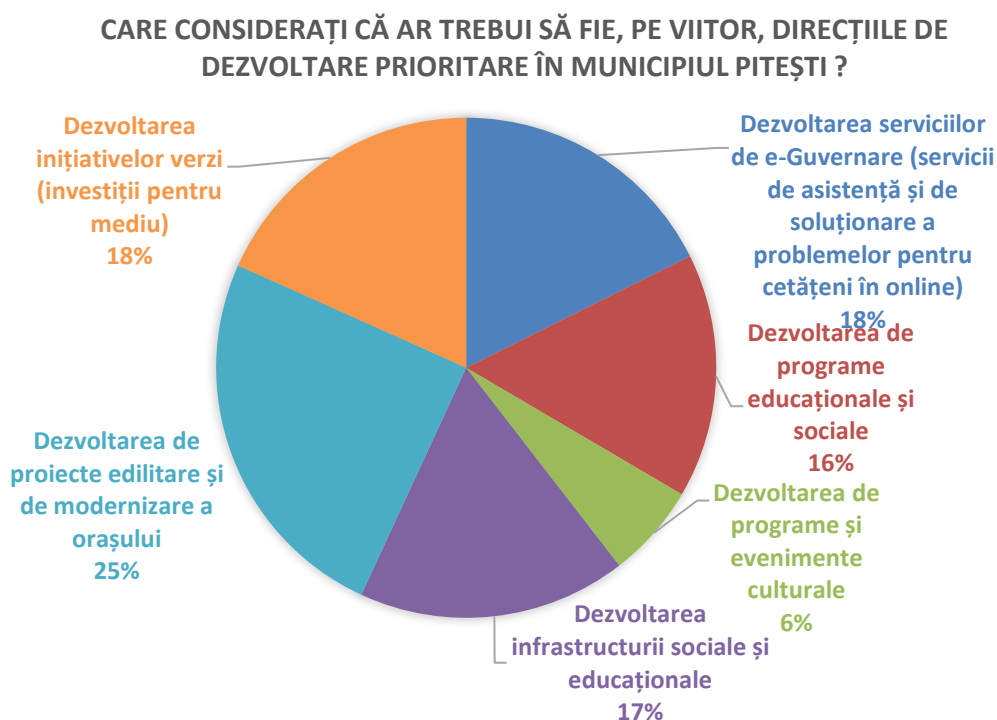

Fig. 10.1. Direcțiile de dezvoltare prioritare în Municipiul Pitești pentru perioada 2021-2027

10.5.2. Obiective Strategice

SIDU 2021-2027 urmărește creșterea bunăstării și calității vieții cetățenilor prin promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii durabile și competitive, susținută de administrația locală.

În vederea realizării dezideratelor misiunii strategice a Municipiului Pitești, se propun următoarele **obiective strategice**:

O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate

O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent

O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale

O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

Interacțiunea resurselor, corelarea nevoilor comune, concentrarea eforturilor și a responsabilităților partenerilor publici locali, ale căror acțiuni se completează cu viziunea de dezvoltare a mediului privat prin îmbunătățirea proceselor tehnologice folosite și diversificarea activităților economice, vor asigura atingerea obiectivelor strategice asumate.

Implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice. Este imperios necesar ca Strategia să fie elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate și mai puțin dezvoltate la nivel comunitar, și să fie în strânsă corelare cu politicile, planurile și proiectele derulate sau în curs de implementare, cuprinse în *Strategia de dezvoltare* anterioară.

Viziunea, gândirea și implementarea noii strategii trebuie să fie complementare celor definite în cadrul SIDU 2014-2023, să completeze programele gândite anterior, să coreleze viziunile și conceptele implementate și să asigure bazele tehnologice pentru provocările viitoare.

Pentru a asigura corelarea externă cu alte documente de planificare-programare, în definirea celor 7 obiective strategice de dezvoltare durabilă a Municipiului Pitești, au fost analizate și strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate. Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor **documente de planificare-programare:**

✉ **Acordul de parteneriat pentru România aferent perioadei de programare 2021-2027**

✉ **Strategii naționale:**

- ✍ *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*
- ✍ *Strategia de Dezvoltare Teritorială a României - România Policentrică 2035*
- ✍ *Planul Național de Relansare și Reziliență (PNRR)*
- ✍ *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*
- ✍ *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*
- ✍ *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030;*
- ✍ *România Educată - Viziune și Strategie 2018-2030;*
- ✍ *Planul de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VIII - Zone cu resurse turistice;*
- ✍ *Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului 2019-2029*
- ✍ *Master Planul General de Transport al României*
- ✍ *Strategia Națională privind Imigrația pentru perioada 2019 - 2022.*

✉ **Strategii și planuri de dezvoltare la nivel regional și județean:**

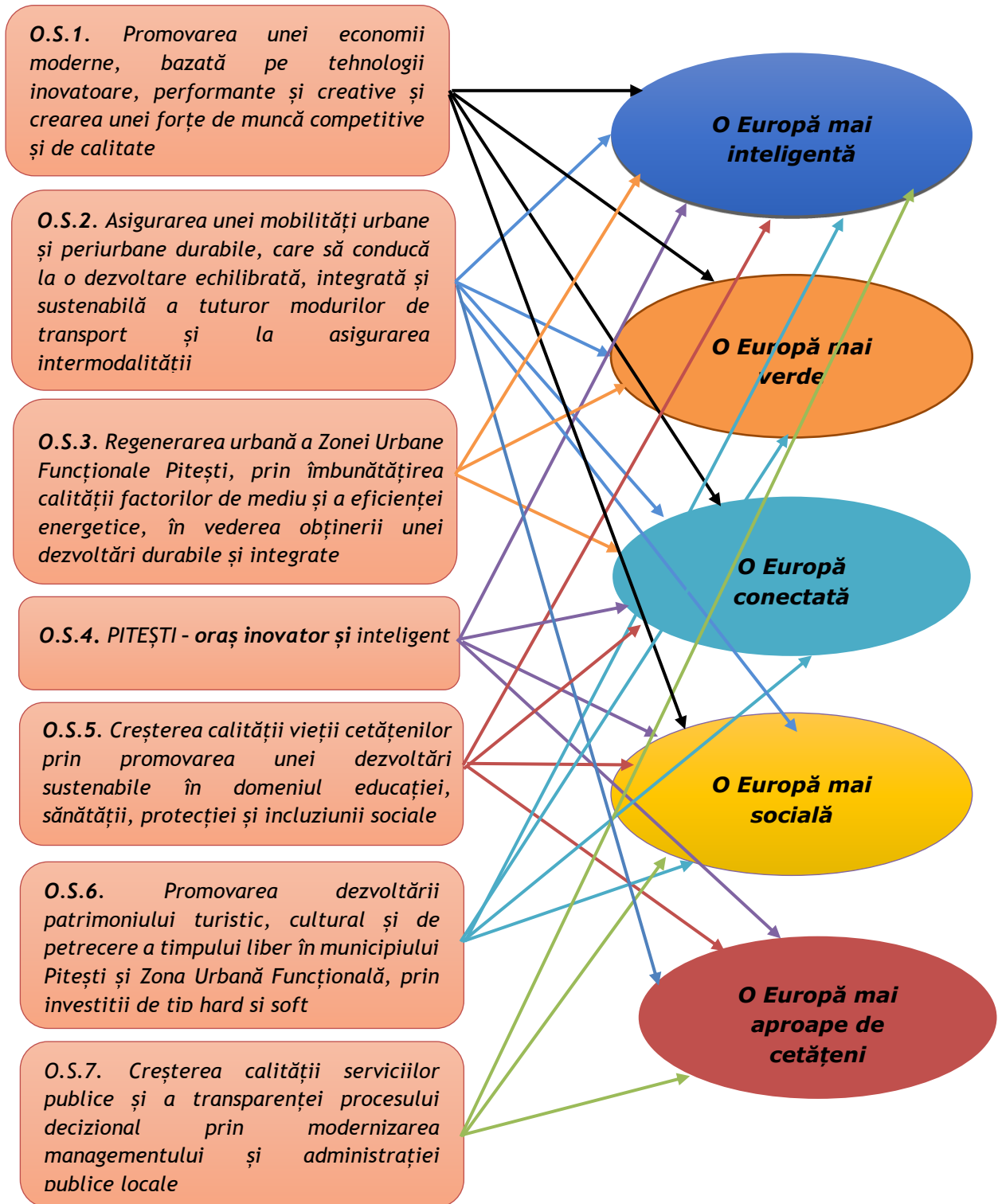

- ✍ Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia (PDR) 2021-2027*
- ✍ Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Argeș (PATJ Argeș)*
- ✍ Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) 2016 - 2025 pentru Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia.*

De asemenea, Obiectivele strategice, prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontului anului 2027 și îndeplinirea misiunii asumate, au fost formulate în concordanță cu cele **5 obiective politice ale Politicii de coeziune a Uniunii Europene și cu cele 17 obiective strategice ale Agendei 2030**, cu scopul de a contribui inclusiv la realizarea Țintelor 2030 asumate în **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**.

Corespondența între obiectivele strategice ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* și politicile și obiectivele stabilite la nivel european și național este evidențiată în diagrama de mai sus, respectiv în tabelul următor:

Fig. 10.2. Corespondența cu obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene

Tab. 10.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030

Obiectiv Agenda 2030	Obiectiv strategic SIDU
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile	O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă	O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți	O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate	O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți	O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern	O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de	O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate

<p>muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți</p>	<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft</p>
<p>9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației</p>	<p>O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p>
<p>10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări</p>	<p>O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p>
<p>11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile</p>	<p>O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în</p>

	<p>municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft</p> <p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>
<p>12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile</p>	<p>O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p> <p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p>
<p>13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor</p>	<p>O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate</p> <p>O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității</p> <p>O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent</p> <p>O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p> <p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>
<p>14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă</p>	<p>O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate</p> <p>O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent</p>
<p>15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate</p>	<p>O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate</p> <p>O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent</p> <p>O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în</p>

	<p>municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft</p>
<p>16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile</p>	<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p> <p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>
<p>17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă</p>	<p>O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent</p> <p>O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate</p> <p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p> <p>O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft</p> <p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale.</p>

10.5.3. Domenii de intervenție și acțiuni specifice

În cadrul fiecărui obiectiv strategic, au fost identificate domeniile de intervenție, iar pentru fiecare domeniu de intervenție au fost prevăzute o serie de măsuri/acțiuni care să permită gruparea proiectelor într-un mod logic și coerent, în vederea asigurării unei mai ușoare corelări cu sursele de finanțare identificate și a facilitării identificării proiectelor complementare.

Domeniile de intervenție (D.I.) corespunzătoare obiectivelor strategice (OS) ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027* sunt următoarele:

Tab. 10.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice

Obiective strategice	Domenii de Intervenție	Măsurile și acțiunile	
O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate	D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri	
		Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM	
		Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	
		Dezvoltarea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	
		Stimularea cercetării publice și private pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții	
	D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)	Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare profesională	
		Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă	
		Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's	
	O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității	D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești pentru creșterea conectivității la toate nivelurile	Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public
			Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport
D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de		Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea autovehiculului propriu, prin investiții integrate	
		Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative:	

	sisteme inteligente de transport	mersul pe bicicletă și deplasările pietonale Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității
		Dezvoltarea unei rețele interconectate de transport la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești
O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate	D.I.3.1. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural / a biodiversității / a infrastructurii verzi și regenerarea urbană a spațiilor publice	Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană
		Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării
		Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului
	D.I.3.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Prevenție și reducere eficientă a riscurilor naturale și a efectelor acestora
		Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public
		Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă
D.I.3.3. Promovarea tranziției către economia circulară	Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	
	Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare	
	Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare	
D.I.3.4. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile	
	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate	
O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent	D.I.4.1. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Urbană Funcțională Pitești prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile	Dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor

<p>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</p>	<p>D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta</p>	<p>Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație</p>
	<p>D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale</p>	<p>Creșterea calității și accesibilității serviciului medical</p>
	<p>D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta</p>	<p>Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale</p>
		<p>Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale</p> <p>Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială</p>
<p>O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft</p>	<p>D.I.6.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural</p>	<p>Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural</p>
	<p>D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești</p>	<p>Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive și de petrecere a timpului liber</p>
<p>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</p>	<p>D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional</p>	<p>Creșterea calității și transparenței actului decizional</p>
		<p>Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente.</p>

10.6. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

10.6.1. Portofoliu de proiecte

Banca Mondială a realizat, în anul 2020, o bază de date ce include portofoliul de proiecte al tuturor municipiilor și orașelor din România. Aceste liste de proiecte au fost preluate din *Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)* disponibile ale municipiilor și orașelor din România.

Proiectele preluate au fost încadrate pe cele **6 obiective relevante Politicii Urbane a României:**

- I. Orașe mai inteligente
- II. Orașe mai ecologice, fără emisii de carbon
- III. Orașe mai conectate
- IV. Orașe mai sociale
- V. Orașe mai aproape de cetățeni
- VI. Capacitate Administrativă.

POLITICA URBANĂ³¹⁵ reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

³¹⁵ Sursa: <https://citadini.ro/>

Politica Urbană este elaborată în cadrul unui proiect de asistență tehnică derulat de *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației* și *Banca Mondială* în perioada septembrie 2019-martie 2022.

Proiectul “*Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România*” este cofinanțat din *Fondul Social European (FSE)*, prin *Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 - 2020 (cod SMIS 129720, cod SIPOCA 711)*.

Obiectivul proiectului constă în elaborarea *Politicii Urbane* ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a orașelor din România, prin:

- ▶ **fundamentarea cadrului normativ, investițional și financiar;**
- ▶ **schimbarea mentalității în ceea ce privește procesul de dezvoltare urbană.**

Politica Urbană va cuprinde un set de principii directoare de planificare, dezvoltare, management și susținere a zonelor urbane de toate dimensiunile, ce va rezulta în urma unui proces colaborativ și de stabilire a responsabilităților între toate nivelurile de guvernare, bazat pe implicarea tuturor actorilor urbani relevanți, inclusiv societatea civilă și sectorul privat.

Politica Urbană va respecta principiul autonomiei locale și subsidiarității. Ea nu are rolul de a înlocui politicile urbane și strategiile locale, ci de a le fundamenta.

O politică urbană națională pentru toate categoriile de zone urbane este **fundamentală** în implementarea obiectivelor de dezvoltare ale **Noii Agende Urbane** aprobate în cadrul *Conferinței Habitat III a Organizației Națiunilor Unite*, în 2016, respectiv în implementarea acțiunilor *Agendei Urbane pentru UE*.

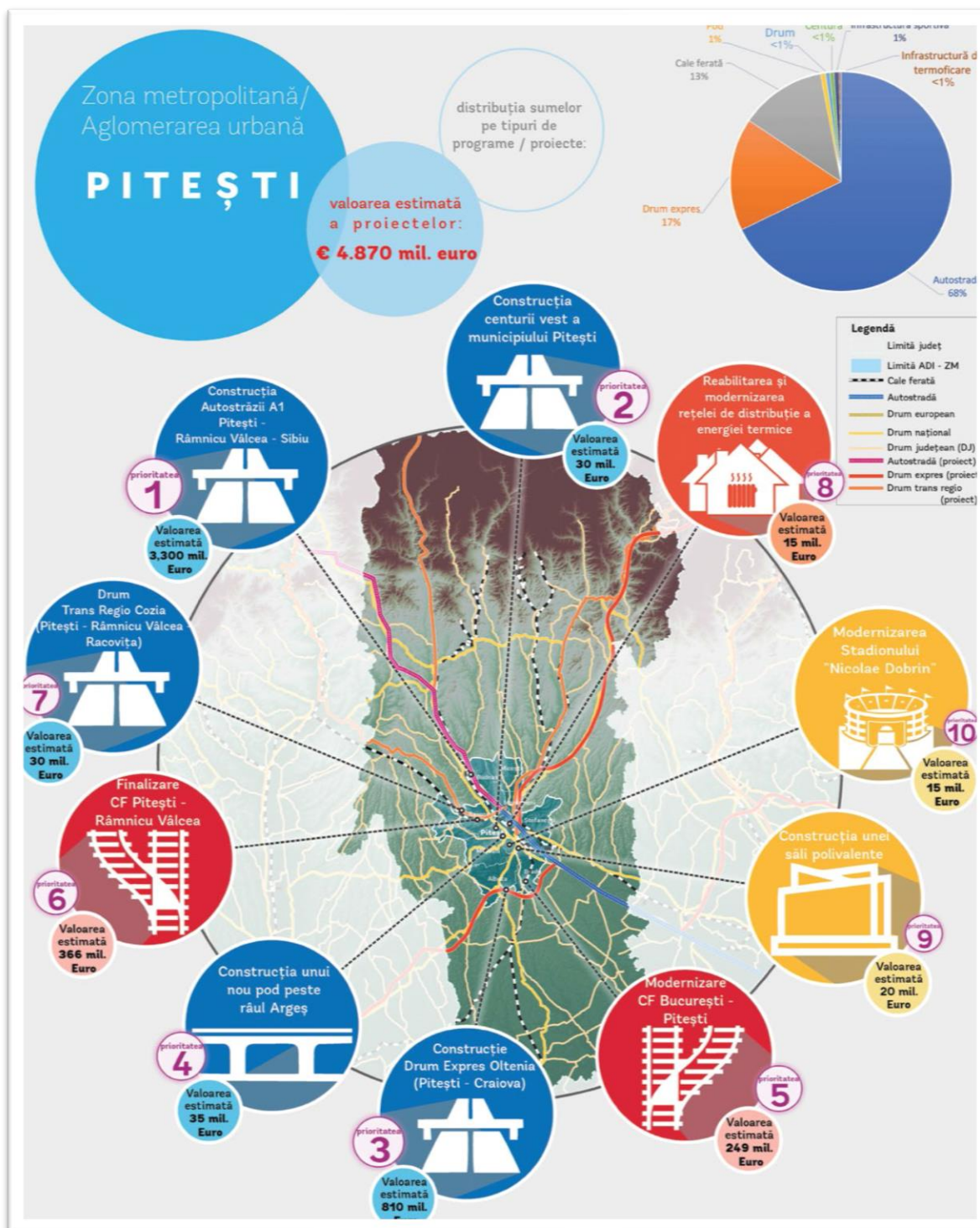
Politica Urbană va fi elaborată în conformitate cu prevederile *Noii Carte de la Leipzig*, document ce va fi aprobat în cadrul Președinției Germaniei la Consiliul UE, semestrul II 2020. Ea va asigura un **cadru unic de planificare** care va fundamenta programele de finanțare cu fonduri europene și naționale, pregătind astfel următorul exercițiu de finanțare 2021-2027. În final, *Politica Urbană* va fi adoptată prin *Hotărâre de Guvern*.

În acest context, în anul 2018, *Banca Mondială în parteneriat cu Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România (FZMAUR)* și cu sprijinul autorităților publice subnaționale a identificat o serie de proiecte de dezvoltare urbană și cu impact metropolitan pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.

Pentru proiectele care nu au avut alocat un anumit buget în strategie, acesta a fost estimat. Estimarea bugetelor pe proiecte s-a făcut în principal în conformitate cu proiectele deja contractate, semnate și finanțate pe diferite programe operaționale. În principal, proiectele sunt aferente perioadei de programare 2014-2023, dar, din păcate, au existat situații când unele strategii nu fost actualizate.

În anul 2019, cetățenii au fost invitați să prioritizeze aceste proiecte, în funcție de importanța pentru comunitatea locală, în cadrul celei mai mari campanii de consultare publică din țară pe tema dezvoltării urbane, respectiv metropolitane. În urma acestui exercițiu de selectare, consultare și prioritizare, a fost dezvoltată prima viziune de dezvoltare metropolitană a României, mai exact **au fost agreate în comun, de către autoritățile publice și cetățenii din întreaga țară, aproximativ 10 proiecte de dezvoltare urbană, cu impact metropolitan și importante din punct de vedere strategic, pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.**

De asemenea, potrivit sondajului realizat pe un eșantion de aproximativ 3.000 persoane în procesul de consultare publică a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, s-au conturat și o serie de proiecte prioritare pentru dezvoltarea municipiului Pitești în următoarea perioadă, precum:

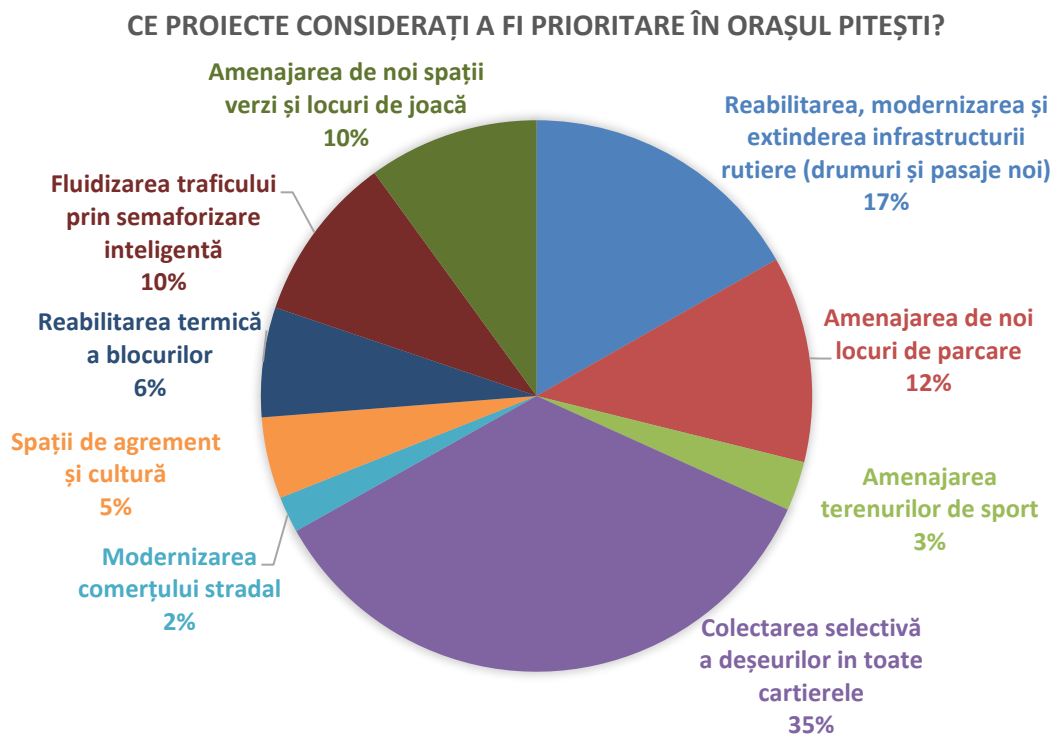

Fig. 10.3. Proiecte prioritare propuse în cadrul consultării publice a SIDU a Mun. Pitești 2021-2027

În ceea ce privește **Portofoliul de proiecte** prevăzut pentru aplicarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, acesta a fost stabilit prin respectarea următoarelor **cerințe**:

- Să conducă la realizarea viziunii strategice a Municipiului Pitești în perspectiva anului 2027;
- Să utilizeze la potențial maxim facilitățile de investiții eficiente identificate prin elementele de tipul „Oportunităților” reliefate prin analiza SWOT realizată pe domenii specifice relevante;
- Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate în analiza SWOT;
- Să amelioreze/elimine condițiile favorizante de manifestare viitoare a unor elemente de categoria „Amenințări” evidențiate în analiza SWOT;
- Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;
- Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;

- Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu;
- Să se bazeze pe o atitudine anticipativă și comprehensivă privind evidențierea ex-ante a factorilor de risc, cu minimizarea acestora pe cât de mult posibil;
- Să conducă la completarea setului de valențe pentru creșterea prestigiului municipiului și crearea unor elemente de specificitate locală.

Prezentăm mai jos portofoliul de proiecte aferente *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027*, cu **repartiția proiectelor pe obiective strategice și domenii de intervenție**.

10.6.2. Surse de finanțare

În tabelul următor sunt prezentate valorile estimate de implementare a proiectelor propuse, precum și sursa de finanțare identificată pe baza informațiilor existente la momentul elaborării *SIDU Pitești 2021-2027*.

După apariția documentelor prin care se vor stabili condițiile specifice de finanțare pentru diferite programe operaționale și subdiviziuni ale acestora (*Ghidurile de finanțare*) se vor reevalua/completa informațiile prezentate mai jos. De asemenea, vor fi avute în vedere și alte surse de finanțare, în funcție de disponibilitatea acestora. Perioada de implementare a proiectelor este considerată ca fiind cea acoperită de orizontul strategic al documentului, aceasta urmând a fi actualizată în funcție de etapele de disponibilizare a fondurilor nerambursabile.

Tab. 10.3. Portofoliul de proiecte SIDU a Municipiului Pitești 2021 - 2027

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate				
D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării				
1.	Centru suport pentru promovarea inovării - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
2.	Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri, inclusiv crearea unui portal al IMM-urilor pentru schimb de informații și bune practici între IMM locale	2022-2027	1.000.000	POTJ; Alte surse de finanțare
3.	Platformă interactivă de tip e-Business de management și promovare a oportunităților de afaceri în vederea atragerii investițiilor în Municipiului Pitești	2021-2027	500.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget local
4.	Centru de afaceri pentru dezvoltarea antreprenoriatului local pentru activități de specializare inteligentă	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
5.	Platforma partenerială pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul industriei	2022-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare
D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)				
6.	Susținerea dezvoltării de programe educaționale de tip clasic sau e-learning pentru crearea de abilități antreprenoriale pentru tineri și specialiști în domenii cheie	2022-2027	120.000	Buget local; Alte surse de finanțare
7.	Cooptarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea unui program de practică și mentorat pentru tinerii între 15 și 25 ani din învățământul general și tehnic	2022-2027	30.000	Buget local; POEO; PPP; Alte surse de finanțare
8.	Organizarea de cursuri de educație financiară și antreprenorială în rândul populației preșcolare / școlare (parteneriat cu instituții educaționale de profil)	2022-2027	60.000	Buget local; POEO; PPP; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
9.	Programe de consiliere și orientare profesională pentru șomeri și tineri absolvenți, prin organizarea de acțiuni comune cu AJOFM, instituții de învățământ, angajatori	2022-2027	100.000	Buget local; POEO, PPP; Alte surse de finanțare
10.	Bursa locurilor de muncă la nivel municipal - Paltformă electronică de management a locurilor de muncă vacante și a cererii de forță de muncă la nivel urban și periurban	2022-2027	110.000	Buget local; PPP
O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității				
D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești pentru creșterea conectivității la toate nivelurile				
11.	Coridor de mobilitate urbană durabilă Str. C.A.Rosetti - Str. Maior Gheorghe Șonțu - Bd I.C. Brătianu - Str. Maternității	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
12.	Coridor de mobilitate urbană durabilă Calea Câmpulung - Podul Viilor - Calea București inclusiv realizare sens giratoriu in zona Uzinei de apă	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
13.	Coridor verde-albastru pe malul Râului Argeș	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
14.	Coridor de mobilitate urbană durabilă Strada Trivale (între Strada Dumbravei și intrarea în Pădurea Trivale)	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
15.	Realizare pasaj pietonal Calea București - I.C. Brătianu	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
16.	Pistă velo Strada Smeurei - Strada Teilor (până la intrarea în Pădurea Trivale)	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
17.	Pistă velo Calea București (între sensul giratoriu cu Calea Bascovului și proiectul P13)	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
18.	Pasarelă pietonală peste CF Str. Tache Ionescu	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
19.	Pasarelă pietonală peste CF Str. Bănăni	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
20.	Pasarelă pietonală Bd. Nicolae Bălcescu	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
21.	Coridor verde-albastru Gradina Zoologică Pitești - Pădurea Trivale - Râul Argeș	2022 - 2027	10.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
22.	Coridor de mobilitate urbană Calea Craiovei - Str. Basarbiei - Str. Lânăriei - Str Târgu din Vale - Str Costache Negri - Pasaj Podul Viilor - Str Depozitelor	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
23.	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Libertății - Str. Smeurei - Str. Armand Călinescu - Str. Egalității - Bd. Frații Golești	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
24.	Coridor de mobilitate urbană Str. Stadionului - Str. Nicolae Dobrin - Str. Vasile Pârvan	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
25.	Coridor de mobilitate urbană Bd. Petrochimistilor - Bd. Republicii - Str. Dumbravei	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
26.	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Nicolae Bălcescu - Strada Negru Vodă	2022 - 2027	4.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
27.	Coridor mobilitate urbană Strada Exercițiu	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
28.	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Eroilor	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
29.	Coridor de mobilitate urbană Strada Războieni	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
30.	Coridor de mobilitate urbană Strada Bănănai	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
31.	Coridor de mobilitate urbană Bd. Libertății - Str. Trivale - Str. Nicolae Labiș - Str. Schitului - Bd. 1 Decembrie 1918	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
32.	Coridor de mobilitate urbană Str. Lăbușești	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
33.	Coridor de mobilitate urbană Str. Balotești (extindere str. Grigorești si str.Zamfiresti)	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
34.	Coridor de mobilitate urbană Str. Războieni - Str. Aurel Vlaicu - Str. Turcești	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
35.	Varianta Ocolitoare Vest - CNAIR + Sens Giratoriu DN65-DN67B-DN7	2022 - 2027	90.000.000	Alte surse de finanțare
36.	Drum Expres Pitești - Mioveni - CNAIR	2022 - 2027	75.000.000	Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
37.	Drum expres Craiova - Pitești - CNAIR	2022 - 2027	75.000.000	Alte surse de finanțare
38.	Pasaj Str. Basarabiei - Str. Lânăriei	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
39.	Reabilitare Strada Frații Golești	2022 - 2027	1.644.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
40.	Reabilitare Strada Nicolae Dobrin	2022 - 2027	967.000	Buget local; Alte surse de finanțare;
41.	Reabilitare Pod pe strada Depozitelor peste Pârâul Bascov	2022 - 2027	2.500.000	Programul național de investiții Anghel Saligny; Buget local; Alte surse de finanțare;
42.	Pod peste Râul Argeș	2022 - 2027	5.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
43.	Lucrări de conformare Pod peste Râul Doamnei	2022 - 2027	1.000.000	Buget local
44.	Pasaj rutier Strada Depozitelor - B.dul. Nicolae Bălcescu	2022 - 2027	4.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
45.	Reabilitare Strada Egalității	2022 - 2027	1.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
46.	Reabilitare Strada Bănănai	2022 - 2027	1.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
47.	Reabilitare Strada Balotești	2022 - 2027	1.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
48.	Reabilitare Strada Prundu Mic	2022 - 2027	1.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
49.	Reabilitare Pod peste pârâul Bascov	2022 - 2027	2.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
50.	Infrastructură nouă: Str. Prof Ion Angelescu cu Aleea Stadionului și Strada Izvorului	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
51.	Modernizare completă a străzii Izvorului	2022 - 2027	1.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
52.	Legătură Strada Zamfirești - Strada Balotești	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
53.	Legătură Strada Balotești - Strada Grigorești	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
54.	Modernizare străzi de importanță locală	2022 - 2027	10.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
55.	Pasaj rutier Strada Tudor Vladimirescu - Bulevardul Frații Golești	2022 - 2027	4.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
56.	Realizare infrastructură rutieră în zonele de expansiune urbană	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
57.	Asigurare dotări intervenție/intreținere infrastructură rutieră	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
58.	Reconfigurare circulație în zona Stadionului Municipal "Nicolae Dobrin"	2022 - 2027	500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
59.	Reabilitare Strada Depozitelor	2022 - 2027	2.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
60.	Amenajare sens giratoriu în zona Uzinei de Apă (Calea Câmpulung)	2022 - 2027	500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
61.	Arteră de legătură între DN65 - Str. Profesor Victor Slăvescu - Calea Drăgășani	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
62.	Reabilitare Pod Livezi inclusiv extindere la 4 benzi	2022 - 2027	5.500.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
63.	Drum alternativ pentru Bulevardul Nicolae Bălcescu, paralel cu calea ferată	2022 - 2027	1.650.500	Buget Local; Alte surse de finanțare
64.	Modernizare DC174C Pitești - Băbana	2022 - 2027	592.000	PNRR, POR 2021-2027, Bugete locale UAT-uri, Buget CJ, Alte surse de finanțare
<i>D.1.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport</i>				
65.	Studiu de oportunitate pentru modernizarea și extinderea sistemului de transport public la nivelul Zonei Metropolitane Pitești	2022 - 2027	35.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
66.	Extinderea sistemului e-ticketing și informare călători pentru stațiile și mijloacele de transport metropolitan	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
67.	Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public	2022 - 2027	8.540.982,95	PNRR; Buget Local
68.	Achiziție mijloace de transport ecologice	2022 - 2027	10.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
69.	Înființare și modernizare stații de îmbarcare-debarcare călători transport public, inclusiv cu funcțiuni smart-city	2022 - 2027	300.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
70.	Extindere sistem e-ticketing pentru mijloacele de transport urban	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
71.	Dezvoltarea și optimizarea sistemului de transport public la nivelul Municipiului Pitești și al zonei metropolitane prin înființarea și dotarea autobazei	2022 - 2027	10.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
72.	Realizarea de puncte de transfer pentru integrarea operațională a transportului public în Zona Urbană Funcțională	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
73.	Tren urban în Zona Metropolitană Pitești	2022 - 2027	150.000.000	POT 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
74.	Achiziție material rulant ecologic pentru tren urban	2022 - 2027	10.000.000	POT 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
75.	Achiziție mijloace de transport ecologice pentru elevi	2022 - 2027	5.000.000	PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
76.	Înființare linie de transport public școlar între Mioveni - Pitești	2022 - 2027	2.000.000	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare
77.	Parcări pentru biciclete în zonele rezidențiale de locuire colectivă	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
78.	Extinderea sistemului bike-sharing bazat pe biciclete electrice	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
79.	Extinderea rețelei de stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mică capacitate)	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
80.	Stații de încărcare vehicule electrice în municipiul Pitești	2022 - 2027	515.400,93	AFM; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
81.	Stații de încărcare vehicule electrice etapa II - municipiul Pitești, județ Argeș	2022 - 2027	641.447,80	AFM; Buget Local; Alte surse de finanțare
82.	Campanii/ acțiuni de promovare a mersului cu bicicleta și educație rutieră pentru toți participanții la trafic	2022 - 2027	50.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
83.	Implementare Regulament Urbanism: Amenajare parcări de biciclete aferente clădirilor rezidențiale incluse în cadrul proiectelor de reabilitare termică	2022 - 2027	50.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
84.	Implementare Regulament Urbanism: Obligatorietatea amenajării de parcări de biciclete aferente clădirilor rezidențiale, de birouri sau comerciale propuse a fi nou construite	2022 - 2027	50.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
85.	Piste biciclete și alte vehicule electrice ușoare în Municipiul Pitești	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
86.	Accesibilizare deplasărilor velo prin instituirea regimului "home-zone" pe străzi secundare, în special în zona centrală a municipiului	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
87.	Pistă velo pe DJ659, între Comuna Bradu și Pitești	2022 - 2027	1.300.000	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare
88.	Pistă velo pe DJ703K Budeasa - Mărăcineni (conexiune cu P12 - Coridor de mobilitate urbană durabilă Calea Câmpulung - Podul Viilor - Calea București inclusiv realizare sens giratoriu în zona Uzinei de apă)	2022 - 2027	1.100.500	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare
89.	Coridor de mobilitate durabilă Pitești - Băbana - Izvor „La moară”	2022 - 2027	2.548.000	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare
90.	Coridor de mobilitate durabilă strada Coasta Câmpului - Strada Cavalerului - Strada Dumitru Popescu, inclusiv pod pietonal și velo peste Râul Doamnei	2022 - 2027	1.000.000	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare\
91.	Pistă Velo pe DN67C între Moșoaia și Pitești	2022 - 2027	1.550.500	PNRR, POR 2021-2027; Bugete Locale UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare\
92.	Accesibilizare deplasărilor velo în zonele de pasaje sub/supraterane și zone de trepte prin implementarea unor echipamente pentru facilitarea utilizării bicicletelor	2022 - 2027	1.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
93.	Sustinerea deplasărilor pietonale în municipiul Pitești prin creșterea calității spațiului pietonal prin dotări cu elemente de mobilier urban specific și plantări de arbori și vegetație	2022 - 2027	2.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
94.	Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
95.	Extinderea sistemului integrat de management adaptiv al traficului, cu prioritzare pentru sistemul de transport în comun și bicicliști	2022 - 2027	23.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
96.	Extinderea sistemului de supraveghere video a traficului, sistem ANPR pentru protejarea benzilor dedicate transport public și suprinderea incidentelor și nerespectarea condițiilor de circulație, sisteme informare și avertizare (VMS), inclusiv dotarea și extinderea Centrului de Comanda și Control	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
97.	Implementarea unei soluții de mobilitate urbană și metropolitană pentru utilizatorii sistemelor alternative de transport și intermodalitate, informare călători, inclusiv funcțiuni MaaS	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
98.	Extindere sistem de management integrat al traficului la nivelul Zonei Urbane Funcționale	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
99.	Extindere sistem de management integrat al traficului, sistem de monitorizare video, inclusiv pentru transportul public de călători din municipiul Pitești	2022 - 2027	2.577.525,72	PNRR; Buget Local
100.	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2022 - 2027	1.279.250	PNRR; Buget Local
101.	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2022 - 2027	1.279.250	PNRR; Buget Local
102.	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2022 - 2027	1.130.434,97	PNRR; Buget Local
103.	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2022 - 2027	802.958,22	PNRR; Buget Local
104.	Amplasarea de sisteme WIM la toate intrările rutiere în municipiu	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
105.	Implementarea unei noi politici de parcare	2022 - 2027	40.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
106.	Digitalizarea parcărilor în municipiu	2022 - 2027	5.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
107.	Park&Ride Str. Pinilor	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
108.	Park&Ride Str. Depozitelor	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
109.	Park&Ride Zona sensului giratoriu între DN65B și Bd. Petrochimistilor	2022 - 2027	3.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
110.	Creare și modernizare parcări rezidențiale	2022 - 2027	10.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
111.	Parcare subterană/supraterană zona centrală, municipiul Pitești	2022 - 2027	10.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
112.	Nod intermodal Gara Pitești inclusiv parcare subterană	2022 - 2027	10.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
113.	Autobază și nod intermodal cu funcțiuni tip park&ride în zona de sud-est a municipiului	2022 - 2027	10.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
114.	Aplicație de mobilitate urbană de tip MaaS pentru access electronic la toate formele de transport public și alternativ „PITMOB”	2022 - 2027	400.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
115.	Realizare de insule urbane sustenabile prin implementarea conceptului de „Zero Emission Zone”	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
116.	Centrul operațional unic municipal de management al mobilității urbane	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
117.	Rețea de stații active pentru cântărire în mișcare și prevenire a deteriorării infrastructurii rutiere urbane	2022 - 2027	300.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
118.	Rețea de monitorizare în timp real a podurilor și podețelor la nivelul infrastructurii rutiere urbane și periurbane	2022 - 2027	150.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
119.	Aplicație electronică interactivă de management operațional a tuturor stațiilor de încărcare pentru autoturisme	2022 - 2027	100.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
120.	Centru pentru educarea și formarea tinerilor cicliști - Pitești VeloPark	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate				
D.I.3.1. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural /a biodiversității /a infrastructurii verzi și regenerarea urbană a spațiilor publice				
121.	Regenerare urbană și amenajarea unei zone de promenadă de-a lungul râului Argeș	2022 - 2027	3.689.000	POAT; Buget Local; Alte surse de finanțare
122.	Realizarea de proiecte de regenerare urbană cu infrastructuri blue-green	2022 - 2027	15.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
123.	Modernizarea Parcului cu Tei și implementarea de concepte și tehnologii sustenabile de regenerare urbană	2022 - 2027	600.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
124.	Implementarea conceptului de Eco Parc independent energetic și autosustenabil (proiect pilot)	2022-2027	500.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
125.	Modernizarea / extinderea spațiilor verzi existente la nivel urban pentru creșterea calității vieții	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
126.	Regenerarea urbană activă a zonei pietonale centrale a Municipiului Pitești și crearea spațiului extins de mobilitate urbană la nivelul străzii Victoriei și zona adiacentă	2022 - 2027	4.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
127.	Regenerare urbană în zona cartierelor de locuințe colective prin investiții integrate	2022 - 2027	24.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
128.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Găvana	2022 - 2027	4.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
129.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Mărășești	2022 - 2027	4.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
130.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Negru Vodă	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
131.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Prundu	2022 - 2027	8.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
132.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Războieni	2022 - 2027	4.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
133.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Trivale	2022 - 2027	6.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
134.	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Tudor Vladimirescu	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
135.	Regenerare urbană și amenajarea plajei Tudor Vladimirescu	2022 - 2027	1.300.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
136.	Extinderea zonelor de de tip pietonal sau Shared Space la nivelul Municipiului Pitești	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
137.	Modernizarea fântânilor arteziene și crearea de microclimate moderne integrate	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
138.	Dezvoltarea de zone de tip Pădurea-Parc și perdele forestiere	2022 - 2027	2.500.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
139.	Master Plan de Regenerare Urbană - PIRU	2022 - 2027	60.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
140.	Reabilitare Piațetă, Cartier Craiovei	2022 - 2027	1.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
141.	Reabilitare Piațetă și zona centrală a Municipiului Pitești	2022 - 2027	10.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
142.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de str. Zamfirești, Aleea Căminelor, Bdul. Nicolae Bălcescu, B-dul. 1 Decembrie 1918, Strada Ioan Budai Deleanu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
143.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de B-dul. 1 Decembrie 1918, Strada Victor Babeș, Str. Doctor Gheorghe Marinescu, Str. Lucian Blaga, str. Ion Minulescu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
144.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de str. Duiliu Zamfirescu, Str. Mircea Eliade, Aleea Negoiful, Str. Negru Vodă, Strada Constantin Stătescu, Str. Nichifor Crainic, Aleea Ionel Teodoreanu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
145.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de sr. Negru Vodă, str. Bascovului, str. Eremia Grigorescu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
146.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de str. Bascovului, str. Eremia Grigorescu, Cale București, Bdul I.C. Brătianu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
147.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Calea București, Strada Gheorghe Șincai, Strada Târgul din Vale, Strada I.C. Brătianu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
148.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Strada Constantin Zărnescu, Calea București, Bdul I.C. Brătianu, Strada C.A. Rosetti, Bdul Republicii	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
149.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Strada Tudor Vladimirescu, Strada Dragoș Vodă, Str. Târgul din Vale, Str. Gării	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
150.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Calea Craiovei, Str. Gheorghe Doja, Str. Smârdan, Str. Petre Lăzărescu, Str. Cuza Vodă, Bdul Frații Golești	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
151.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Str. Pătrașcu Vodă, Str. Războieni, Str. Dimitrie Butculescu, Aleea Soarelui, Calea Craiovei, Str. Scărilor, Str. Exercițiu, Str. Mircea Vodă	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
152.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Str. Exercițiu, Str. Negru Vodă, Str. Traian, Str. Vasile Lupu, Str. Matei Basarab, Str. Ștefan cel Mare, Str. Fântâni, Str. Pătrașcu Vodă, Str. Războieni, Str. Banat, Aleea Locotenent Nicolae Tatic, Str. Gheorghe Frățescu, Aleea Frații Trifonescu, Aleea Spătarul Nicolae Milescu, Bdul Eroilor	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
153.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Str. Teilor, Aleea Teilor, Str. Mărășești, Str. Teilor, Str. Stadionuli, Str. Nicolae Dobrin, Bdul Eroilor, Str. Exercițiu	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
154.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Aleea Mihail Lungeanu, Str. Constantin Cantacuzino, Str. Frasinului, Aleea Ion Trivale, Aleea Doctor Victor Mărtoiu, Str. Drăgășani, Aleea Gheorghe Alesseanu, Aleea Voinicilor, Str. Câmpului	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
155.	Regenerare urbană integrată a microcartierului delimitat de Str. Cornel Chiriac, Aleea Petru Poni, Intrarea Urmuz, Str. Ștefan Ciobanu, Str. Basarabiei, Aleea Ținutul Herța	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
156.	Regenerare urbană integrată Parcul Republicii	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
D.1.3.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră				
157.	Creșterea performanței energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii eficienței energetice	2022 - 2027	15.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
158.	Renovare energetică a clădirii Primăriei Municipiului Pitești	2022 - 2027	2.286.370,80	PNRR; Buget local
159.	Capacități de producere energie din surse regenerabile pentru consum propriu la nivelul clădirilor instituțiilor publice	2022 - 2027	1.000.000	POIM; Buget local; Alte surse de finanțare
160.	Construirea de noi capacități pentru producția de hidrogen verde	2022 - 2027	5.000.000	PNRR; Alte surse de finanțare
161.	Creșterea eficienței energetice în blocurile de locuințe (pachet de proiecte)	2022 - 2027	30.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
162.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 15 - Str. Rahovei, Bl. 11A - Str. Teilor	2022 - 2027	1.362.925, 30	PNRR; Buget local
163.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 104 ETP - Str. Depozitelor, Bl. 85 - Str. Victoriei, Bl. 7 - Str. Ana Ipătescu, Bl. B5C - B-dul. Petrochimiștilor, Bl. A1 - Str. Războieni, Bl. 2 - Calea București, Bl. 1 IRTA - Bdul. Republicii	2022 - 2027	1.211.718, 27	PNRR; Buget local
164.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. A7 - B-dul. I.C.Brătianu, Bl. A8 - Pasajul Sfânta Vineri, Bl. C3 - Str. Maior Gheorghe Șonțu, Bl. A5 - Str. Victoriei nr. 10, Bl. P23 - Str. Fântânii nr. 34, Bl. D15 - Str. Exercițiu, Bl. S3 - Str. Constantin Dudescu, Bl. S2 - Str. Constantin Dudescu, Bl. 21 - Str. Constructorilor nr. 8, Bl. 3 - Str. Constructorilor nr. 3	2022 - 2027	9.146.166, 26	PNRR; Buget local
165.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. O4 - B-dul. Nicolae Bălcescu nr. 159, Bl. P7a - Aleea Nicolae Gane nr. 4, Bl. L2 - B-dul. Nicolae Bălcescu, nr. 4, Bl. Z2 - Str. Dacia nr. 15	2022 - 2027	2.560.880	PNRR; Buget local
166.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 3-5 - Str. Griviței	2022 - 2027	663.734,4	PNRR; Buget local
167.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. B21 - B-dul. Petrochimiștilor, Bl. S7B - B-dul. Frații Golești, Bl. P24 - Str. Dragoș Vodă, Bl. B16 - Str. Horia, Cloșca și Crișan nr. 17, Bl. B22 - B-dul. Petrochimiștilor nr. 10, Bl. S4 - B-dul Frații Golești	2022 - 2027	9.749.446,87	PNRR; Buget local
168.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. O4 - B-dul. Nicolae Bălcescu nr. 159, Bl. P7a - Aleea Nicolae Gane nr. 4, Bl. L2 - B-dul. Nicolae Bălcescu, nr. 4, Bl. Z2 - Str. Dacia nr. 15	2022 - 2027	7.040.450,55	PNRR; Buget local

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
169.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. A1, A2, A3, A4, A5, A6 - B-dul. I.C. Brătianu	2022 - 2027	8.185.117,5	PNRR; Buget local
170.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 2 - Ana Ipătescu, Bl. Z1 - Str. Dacia	2022 - 2027	1.014.763,57	PNRR; Buget local
171.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 85 - Str. Victoriei, Bl. B5C - B-dul. Petrochimistilor, Bl. A1 - Str. Războieni, Bl. 2 - Calea București	2022 - 2027	8.323.455	PNRR; Buget local
172.	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: 33, 35 - B-dul.I.C. Brătianu	2022 - 2027	731.977, 47	PNRR; Buget local
173.	Renovare energetică și instalare stații de încărcare pentru vehicule electrice aferente imobilului "Casa Cărții"	2022-2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
174.	Renovare energetică Creșa nr. 9 - Popa Șapcă, Pitești	2022 - 2027	414.887,91	PNRR; Buget local
175.	Renovare energetica Creșa nr. 8 - Smeurei, Pitești	2022 - 2027	395.222,80	PNRR; Buget local
176.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program normal Valea Rea	2022-2027	700.000	PNRR; Alte surse de finanțare
177.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Dumbrava Minunată"	2022-2027	900.000	PNRR; Alte surse de finanțare
178.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Primii Pași"	2022-2027	850.000	PNRR; Alte surse de finanțare
179.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Căsuța Poveștilor"	2022-2027	950.000	PNRR; Alte surse de finanțare
180.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program normal "Istețel"	2022-2027	750.000	PNRR; Alte surse de finanțare
181.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Floare de Colț"	2022-2027	800.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
182.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Luminișul Pădurii"	2022-2027	900.000	PNRR; Alte surse de finanțare
183.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Rază de Soare"	2022-2027	850.000	PNRR; Alte surse de finanțare
184.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Armonia"	2022-2027	750.000	PNRR; Alte surse de finanțare
185.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Albă ca Zăpada"	2022-2027	900.000	PNRR; Alte surse de finanțare
186.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Castelul Fermecat"	2022-2027	850.000	PNRR; Alte surse de finanțare
187.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Micul Prinț"	2022-2027	750.000	PNRR; Alte surse de finanțare
188.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Aripi Deschise"	2022-2027	800.000	PNRR; Alte surse de finanțare
189.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Pui de Lei"	2022-2027	900.000	PNRR; Alte surse de finanțare
190.	Renovare energetică Grădinița cu program prelungit "Castelul Magic"	2022-2027	1.054.629, 79	PNRR; Buget local
191.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Casa cu Pitici"	2022-2027	650.000	PNRR; Alte surse de finanțare
192.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Maria Pro Day"	2022-2027	700.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
193.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Altina"	2022-2027	800.000	PNRR; Alte surse de finanțare
194.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "În generații"	2022-2027	750.000	PNRR; Alte surse de finanțare
195.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Tudor's House Kids"	2022-2027	850.000	PNRR; Alte surse de finanțare
196.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Piticot Barbă-Cot"	2022-2027	600.000	PNRR; Alte surse de finanțare
197.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița "Kinder Strumff"	2022-2027	700.000	PNRR; Alte surse de finanțare
198.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița "Sunrise Kindergarden"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
199.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Kinder World Ayan"	2022-2027	450.000	PNRR; Alte surse de finanțare
200.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Grădinița "Așchiuță"	2022-2027	800.000	PNRR; Alte surse de finanțare
201.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Nicolae Simonide"	2022-2027	1.200.000	PNRR; Alte surse de finanțare
202.	Renovare energetică Școala Gimnazială "Ion Minulescu"	2022-2027	1.212.374,37	PNRR; Buget local
203.	Renovare energetică Școala Gimnazială "Ion Pillat"	2022-2027	2.043.274,93	PNRR; Buget local

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
204.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Traian"	2022-2027	1.200.000	PNRR; Alte surse de finanțare
205.	Reabilitare termică Școala Gimnazială "Nicolae Iorga"	2022-2027	1.071.053,16	PNRR; Alte surse de finanțare
206.	Reabilitare termică Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu" în locația din strada Negru Vodă	2022-2027	1.092.983,47	PNRR; Alte surse de finanțare
207.	Renovare energetică Școala Gimnazială "Tudor Arghezi"	2022-2027	1.631.386,32	PNRR; Buget local
208.	Renovare energetică Școala Gimnazială "Marin Preda"	2022-2027	1.232.479	PNRR; Buget local
209.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"	2022-2027	1.200.000	PNRR; Alte surse de finanțare
210.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Negru Vodă"	2022-2027	1.200.000	PNRR; Alte surse de finanțare
211.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Mircea cel Bătrân"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
212.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Alexandru Davila"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
213.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "Adrian Păunescu"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
214.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială "I.L. Caragiale"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
215.	Renovare energetică Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu"	2022-2027	123.403	PNRR; Buget local

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
216.	Reabilitare termică Școala Gimnazială „Mircea Eliade”	2022-2027	1.100.000	POR 2021-2027; Alte surse de finanțare
217.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială ”Matei Basarab”	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
218.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială ”Tudor Vladimirescu”	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
219.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială ”Lexford Castel”	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
220.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Gimnazială de Excelență ”Sfânta Muceniță Filoteea”	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
221.	Reabilitare termică și construire acoperiș tip șarpantă Corp A Școala Gimnazială „Ion Minulescu”	2022-2027	1.300.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
222.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Colegiul Național ”Ion C. Brătianu”	2022-2027	2.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
223.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Colegiul Național ”Zinca Golescu”	2022-2027	2.000.000	PNRR; Alte surse de finanțare
224.	Renovare energetică Colegiul Național ”Alexandru Odobescu”	2022-2027	2.070.596,70	PNRR; Buget local
225.	Renovare energetică Liceul Teoretic ”Ion Barbu”	2022-2027	1.200.002,24	PNRR; Buget local
226.	Renovare energetică Colegiul Economic ”Maria Teiuleanu”	2022-2027	1.249.490, 74	PNRR; Buget local
227.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Liceul Teoretic ”Ion Cantacuzino”	2022-2027	1.800.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
228.	Renovare energetică Liceul cu Program Sportiv "Viitorul"	2022-2027	1.319.900,40	PNRR; Buget local
229.	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Dacia"	2022-2027	1.538.782,85	PNRR; Buget local
230.	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Astra"	2022-2027	1.376.047,25	PNRR; Buget local
231.	Renovare energetică Cămin Internat Liceul Tehnologic "Astra"	2022-2027	1.744.469,40	PNRR; Buget local
232.	Renovare energetică Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"	2022-2027	4.152.814,4	PNRR; Buget local
233.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Liceul Tehnologic "Dimitrie Dima"	2022-2027	1.500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
234.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Liceul Teologic "Elim"	2022-2027	1.300.000	PNRR; Alte surse de finanțare
235.	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși"	2022-2027	2.302.766,63	PNRR; Buget local
236.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Colegiul Tehnic "Armand Călinescu"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
237.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Liceul de Arte "Dinu Lipatti"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
238.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Colegiul Ecologic "Prof.univ.dr. Alexandru Ionescu"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
239.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Colegiul Terțiar Nonuniversitar	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
240.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Postliceală "Fundatia Ecologică Green"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
241.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Sanitară Postliceală "Carol Davila"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
242.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - Școala Sanitară Postliceală "Christiana"	2022-2027	1.100.000	PNRR; Alte surse de finanțare
243.	Utilizarea surselor de energie neconvențională: încurajarea încălzirii prin utilizarea panourilor solare, atât a locuințelor, cât și a spațiilor de producție	2022 - 2027	5.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
244.	Creșterea eficienței energetice a iluminatului public în Municipiul Pitești	2022 - 2027	1.071.053,16	AFM; Buget Local; Alte surse de finanțare
245.	Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat și implementarea la nivel municipal a telemanagementului	2022 - 2027	600.000	AFM; Buget Local; Alte surse de finanțare
246.	Extindere iluminat public Grădina zoologică Pitești - Zidărești, Comuna Băbana	2022 - 2027	750.000	AFM; Buget Local UAT-uri; Buget CJ; Alte surse de finanțare
247.	Reabilitarea rețelelor de distribuție a energiei termice	2022 - 2027	8.000.000	Programul de termoficare 2019-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
D.1.3.3. Promovarea tranziției către economia circulară				
248.	Sistem Inteligent cu tehnologii de tip IoT pentru colectare proactivă a deșeurilor municipale și dezvoltarea unui centru de colectare gratuită a deșeurilor reciclabile	2022 - 2027	1.000.000	PODD; Buget Local; Alte surse de finanțare
249.	Extinderea platformelor de gunoi prin montarea de containere îngropate pentru colectarea deșeurilor menajre și colectare selectivă	2022 - 2027	600.000	PODD / AFM; Buget Local; Alte surse de finanțare
250.	Parc fotovoltaic pentru producerea energiei electrice în vederea susținerii consumurilor proprii	2022 - 2027	3.200.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
251.	Rețea de stații de monitorizare a calității aerului și nivelurilor de zgomot și aplicație electronică pentru cetățeni	2022 - 2027	200.000	PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
252.	Realizare hartă strategică de zgomot	2022 - 2027	120.000	Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
253.	Realizare Parc Industrial Zona Sud	2022 - 2027	1.400.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
254.	Achiziția de sisteme și echipamente ecoeficiente de întreținere a drumurilor din Municipiul Pitești	2022 - 2027	3.500.000	SEE; Buget Local; Alte surse de finanțare
255.	Colectare selectivă a deșeurilor	2022 - 2027	3.384.451,99	PNRR; Buget local
256.	Construire centru de colectare deșeuri prin aport voluntar, cartier Găvana, Municipiul Pitești	2022-2027	926.676,8	PNRR; Buget local
257.	Construire centru de colectare deșeuri prin aport voluntar în Municipiul Pitești		926.676,8	PNRR; Buget local
258.	Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Pitești	2022-2027	4.627.086,48	PNRR; Alte surse de finanțare
259.	Sistem de colectare a apei meteorice și utilizarea acesteia pentru irigarea spațiilor verzi	2022-2027	2.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Alte surse de finanțare
260.	Mini „ferme fotovoltaice” la nivelul școlilor din Municipiul Pitești pentru promovarea soluțiilor eco-eficiente	2022-2027	200.000	PNRR; POR 2021-2027; Alte surse de finanțare
261.	Sistem electronic centralizat de monitorizare a consumurilor energetice și management al scenariilor de reducere a emisiilor de carbon	2022-2027	600.000	POR 2021-2027; Alte surse de finanțare
262.	Realizarea strategiei de management inteligent al deșeurilor și integrarea obiectivelor cu SMID	2022 - 2027	40.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
263.	Achiziția unei soluții inteligente de colectare, identificare, înregistrare și trasabilitate deșeuri, cu opțiunea compactor cu energie fotovoltaică	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
D.1.3.4. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități				
264.	Expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de consolidare și reabilitare a clădirilor cu risc seismic din municipiul Pitești	2022-2027	20.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
265.	Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a echipamentelor publice din noile zone rezidențiale ale Municipiul Pitești	2022-2027	5.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
266.	Extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivelul Municipiului Pitești	2022-2035	10.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
267.	Reabilitarea și modernizarea Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET)	2022-2027	15.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
268.	Modernizarea și extinderea sistemului de evacuare a apelor pluviale	2022 - 2027	8.000.000	PODD; Buget Local; Alte surse de finanțare
269.	Reabilitarea izvoarelor de apă potabilă din Municipiul Pitești	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
270.	Sistem automatizat eficient energetic pentru irigarea spațiilor verzi la nivelul Municipiului Pitești	2022 - 2027	2.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent				
D.I.4.1. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Urbană Funcțională Pitești prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile				
271.	Crearea unui Centru Operațional de Management Integrat inclusiv Aplicații de tip Smart-Community pentru Cetățenii Municipiului Pitești	2022 - 2027	4.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
272.	Safe City - Soluții Inteligente de Siguranță Publică și Management al Situațiilor de Urgență	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
273.	Pitești SBM - Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control și promovare a eficienței energetice - clădirile publice	2022 - 2027	1.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
274.	Ride Sharing - School Bus - Platforma de ride sharing pentru promovarea soluțiilor de transport în comun pentru elevi și studenți	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
275.	Safe School - Sistem Proactiv de Control al Accesului, Triaaj Medical și Informare Electronică în Timp Real pentru siguranța în instituțiile de învățământ	2022 - 2027	1.200.000	POS 2021-2027; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
276.	Net City Pitești - Rețea subterană pentru comunicații prin fibră optică și rețele electrice	2022 - 2027	10.000.000	POS 2021-2027; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
277.	Biblioteca digitală - Spații multifuncționale hibride de recreere și lectură	2022 - 2027	1.200.000	POS 2021-2027; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
278.	Centrul de transfer tehnologic Innovation Hub Pitești	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
279.	Sistem integrat de adresare publică și management al situațiilor de urgență, inclusiv modernizarea/extinderea infrastructurii specifice	2022 - 2027	2.500.000	POS 2021-2027; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
280.	Eco City Pitești - Aplicație mobilă de promovare a soluțiilor de reducere a consumurilor energetice	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
281.	Program integrat de gestionarea calității aerului în parteneriat cu mediul de afaceri și cetățeni (soluție inteligentă de măsurare a calității aerului bazată pe rețele de senzori atât la punct fix cât și în mișcare)	2022 - 2027	35.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
282.	Platformă de management integrat al parametrilor de mediu (aer, apă, sol)	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
283.	Dezvoltarea inițiativei Pitești Business Hub într-un hub activ de inovare de business și de cercetare, creând un spațiu de co-working și evenimente, o platformă de comunicare, învățare, promovare, networking pt business, educație și C-D	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
284.	Dezvoltarea de parteneriate în utilizarea datelor generate de sistemele publice pentru generarea de aplicații digitale pentru cetățeni	2022 - 2027	300.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
285.	Retehnologizarea și extinderea sistemului de supraveghere video și implementarea conceptului de videoanaliză cu inteligență artificială	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
286.	Dezvoltarea unei platforme de management al situațiilor de urgență și support al deciziilor strategice	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
287.	Dezvoltarea unei platforme electronice de promovare integrată a valorilor, culturii și mediului de afaceri din Municipiul Pitești	2022 - 2027	250.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
288.	Elaborarea unei proceduri privind strategia de comunicare electronică cu cetățenii	2022 - 2027	20.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
289.	Transformarea digitală a municipiului prin dotarea cu mobilier stradal inteligent care să interacționeze cu cetățeanul	2022 - 2027	4.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
290.	Aplicație web-based pentru consultare publică activă pentru toate domeniile de interes pentru cetățeni	2022 - 2027	100.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
291.	Sisteme wi-fi pentru acces la internet public (în parcuri/piețe și în autobuze), cu portal de informare și colectare date	2022 - 2027	350.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
292.	Realizarea unei platforme de gestionare a colectării deșeurilor și a unei aplicații mobilă asociată pentru cetățeni, cu localizarea pubelelor și nivelul aferent de umplere	2022 - 2027	65.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
293.	Realizarea unei platforme IT pentru managementul integrat al rețelelor inteligente de energie electrică & energie regenerabilă	2022 - 2027	150.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
294.	Realizarea unui masterplan electronic de tip GIS pentru spațiile cu infrastructuri blue-green	2022 - 2027	120.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
295.	Realizarea bazei de date geospațiale a orașului	2022 - 2027	400.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
296.	Soluție completă și modulară de clasă digitală în școlile din Municipiul Pitești	2022 - 2027	100.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
297.	Implementarea unui platforme de e-educație la nivelul învățământului preuniversitar din Municipiul Pitești	2022-2027	1.500.000	POR 2021-2027; Bugetul local; Alte surse de finanțare
298.	Rețea de terminale self-service de încasare bani pentru plăți datorate la bugetul local	2022 - 2027	300.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
299.	Dezvoltarea unei soluții pt emiterea certificatului de urbanism electronic, prin portalul e-servicii: e-urbanism	2022 - 2027	150.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
300.	Realizarea inventarului digital al proprietăților/ cadastru digital al municipiului Pitești	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
301.	Dezvoltarea aplicației existente cu modul OCPI pentru cadastru	2022 - 2027	100.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
302.	Realizarea/achiziția unei aplicații de gestionare și autorizare on-line a spațiilor de parcare cu destinație privată	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
303.	Realizarea unui Cadru instituțional pt implementarea strategiei smart city	2022 - 2027	200.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
304.	Dezvoltarea/achiziția unei aplicații on-line pt depunere solicitări și eliberare avize pt reabilitarea termică a clădirilor	2022 - 2027	30.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
305.	Implementarea unei soluții pt emiterea electronică a diverselor autorizații de funcționare, prin portalul e-servicii: e-autorizații	2022 - 2027	50.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
306.	Realizarea unui sistem integrat de management al piețelor și al activităților comerciale	2022 - 2027	45.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
307.	Implementarea unei soluții de administrare participativă / e-guvernare, incluzând o platformă de informare și de colectare feedback, integrand portaluri, aplicații mobile, etc.	2022 - 2027	80.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
308.	Organizarea de cursuri de pregătire competențe digitale pentru angajații din structurile PMP	2022 - 2027	100.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
309.	Implementarea unei soluții de securitate cibernetică pentru infrastructurile IT&C la nivelul Municipiului Pitești și instituțiilor subordonate	2022 - 2027	1.350.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
310.	Dezvoltarea unei infrastructuri IT de tip cloud pentru asigurarea integrării, interoperabilității, scalării și managementului integrat de sisteme și aplicații, la nivelul PMP	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale				
D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta				
311.	Modernizarea Liceului tehnologic "Constantin Brâncuși"	2022 - 2027	2.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
312.	Reabilitarea Colegiului tehnic "Dimitrie Dima"	2022 - 2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
313.	Înființarea de SMART Lab-uri pentru unitățile de învățământ și utilizarea conceptelor de inteligență artificială și realitate virtuală	2022 - 2027	2.400.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
314.	Dotarea unităților de învățământ din Municipiul Pitești cu mobilier, inclusiv dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării în format virtual	2022 - 2027	250.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
315.	Echiparea și dotarea laboratoarelor de știință din toate unitățile de învățământ	2022 - 2027	5.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
316.	Echiparea unităților de învățământ preuniversitar cu resurse tehnologice (unitățile de învățământ care nu au mai beneficiat de dotări echipamente IT prin alte tipuri de programe)	2022 - 2027	250.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
317.	Construire / reabilitare / modernizare / extindere / dotare infrastructură nivel antepreșcolar	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
318.	Reabilitare/modernizare/dotare infrastructură nivel preșcolar	2022 - 2027	3.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
319.	Construire / reabilitare / modernizare / extindere / dotare infrastructură învățământ primar, secundar, terțiar	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
320.	Construire grădiniță cu program prelungit în cadrul Școlii Gimnaziale "Mircea Eliade", dotare și amenajare exterioară, B-dul. Petrochimiștilor nr. 31, municipiul Pitești, județul Argeș	2022 - 2027	1.000.000	CNI; Buget Local
321.	Construire Sală de sport școlară, proiect pilot, Colegiul Național „Zinca Golescu” din municipiul Pitești, str. Egalității nr. 34, județul Argeș	2022 - 2027	1.300.000	CNI; Buget Local
322.	Sală de educație fizică școlară, Școala Gimnazială „Tudor Mușatescu”, str. Vasile Pârvan nr. 3	2022 - 2027	500.000	CNI; Buget Local
323.	Construire creșă mică, Localitatea Pitești, B-dul. Petrochimiștilor, nr.23, Jud. Argeș, Colegiul Tehnic Constantin Nenițescu	2022 - 2027	2.500.000	CNI-PNRR; Buget Local
324.	Proiect tip - Construire creșă mică, Cartier Gavana, str. Alunului, str. Paltinului, parcare/Spațiu verde/Alee acces Complex Albina, municipiul Pitești	2022 - 2027	1.700.000	CNI-PNRR; Buget Local
325.	Construire creșă medie, bulevardul Eroilor, nr. 26-28, punctul "Colegiul Economic Maria Teiuleanu, municipiul Pitești	2022 - 2027	2.400.000	CNI-PNRR; Buget Local
326.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program normal Valea Rea	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
327.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Dumbrava Minunată"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
328.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Floare de Colț"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
329.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Luminișul Pădurii"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
330.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Rază de Soare"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
331.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Armonia"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
332.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Albă ca Zăpada"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
333.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Micul Prinț"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
334.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Aripi Deschise"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
335.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Pui de Lei"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
336.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Castelul Magic"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
337.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program normal "Casa cu pitici"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
338.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Piticot Barbă-Cot"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
339.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Maria Pro Day"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
340.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Altina"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
341.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Îngerășii"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
342.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program normal "Istețel"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
343.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Tudor's House Kids"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
344.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Piticot Barbă-Cot"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
345.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița "Kinder Strumff"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
346.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița "Sunrise Kindergarden"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
347.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița cu program prelungit "Kinder World Ayan"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
348.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Grădinița "Așchiuță"	2022-2027	250.000	PNRR; Alte surse de finanțare
349.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Nicolae Simonide"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
350.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Ion Minulescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
351.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Ion Pillat"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
352.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Traian"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
353.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Nicolae Iorga"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
354.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
355.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Tudor Arghezi"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
356.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Marin Preda"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
357.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
358.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Negru Vodă"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
359.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Mircea cel Bătrân"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
360.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Alexandru Davila"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
361.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Adrian Păunescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
362.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "I.L. Caragiale"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
363.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
364.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Mircea Eliade"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
365.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Matei Basarab"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
366.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Tudor Vladimirescu"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
367.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială "Lexford Castel"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
368.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Gimnazială de Excelență "Sfânta Muceniță Filoteea"	2022-2027	400.000	PNRR; Alte surse de finanțare
369.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Național "Ion C. Brătianu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
370.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Național "Zinca Golescu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
371.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Național "Alexandru Odobescu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
372.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Teoretic "Ion Barbu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
373.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Economic "Maria Teiuleanu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
374.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Teoretic "Ion Cantacuzino"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
375.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul cu Program Sportiv "Viitorul"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
376.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Tehnologic "Dacia"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
377.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Tehnologic "Astra"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
378.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
379.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Tehnologic "Dimitrie Dima"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
380.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Teologic "Elim"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
381.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
382.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Liceul de Arte "Dinu Lipatti"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
383.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Ecologic "Prof.univ.dr. Alexandru Ionescu"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
384.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Universitatea din Pitești	2022-2027	1.000.000	PNRR; Alte surse de finanțare
385.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Colegiul Terțiar Nonuniversitar	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
386.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Postliceală "Fundația Ecologică Green"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
387.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Sanitară Postliceală "Carol Davila"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
388.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ - Școala Sanitară Postliceală "Christiana"	2022-2027	500.000	PNRR; Alte surse de finanțare
389.	Amenajare și dotare centre after-school	2022-2027	3.000.000	POIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
390.	Înființare școală de business - turism - meserii	2022-2027	2.500.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
391.	Înființarea de cantine școlare în toate unitățile de învățământ	2022-2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
392.	Implementarea în toate unitățile școlare a Programului "Masă caldă în școli"	2022-2027	10.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
393.	Terenuri de sport multifuncționale în unitățile de învățământ din Municipiul Pitești	2022-2027	2.000.000	POIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
394.	Platforme electronice de tip e-learning (inclusiv catalog electronic) pentru unitățile de învățământ din Municipiul Pitești	2022-2027	300.000	POIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
395.	Înființarea unui consorțiu pentru învățământul dual la nivelul Zonei Urbane Funcționale	2022-2027	1.000.000	PPP; Buget local UAT-uri; Alte surse de finanțare
396.	Campus hibrid pentru învățământ dual	2021-2027	21.000.000	PNRR; Buget local; Alte surse de finanțare
D.1.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale				
397.	Degrevarea spitalelor prin crearea unor centre permanente, care să funcționeze în unele zile non-stop, deservite de personal medical specializat	2022 - 2027	1.000.000	POS 2021-2027; PNRR; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
398.	Crearea centrului medical de paliativ și îngrijiri medicale pe termen lung	2022 - 2027	10.000.000	POS 2021-2027; PNRR; Alte surse de finanțare
399.	Creșterea utilizării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor în sistemul socio-medical, prin implementarea de soluții de tip e-sănătate, utilizarea rețelelor de tele-medicină, etc.	2022 - 2027	2.000.000	POIDS / POS 2021-2027; PNRR; Alte surse de finanțare
400.	Construirea unui Spital Municipal	2022 - 2027	70.000.000	PPP; Alte surse de finanțare
401.	Construire și dotare dispensar medical, str. Independenței, Cartier Războieni, Punctul Piața Războieni, Municipiul Pitești, județul Argeș	2022 - 2027	3.000.000	CNI; Buget Local
402.	Construire și dotare dispensar medical, str. Cornel Chiriac, nr. 40, municipiul Pitești, jud. Argeș	2022 - 2027	3.000.000	CNI; Buget Local
403.	Construire și dotare dispensar medical, str. Carpați, nr. 1C, municipiul Pitești, jud. Argeș	2022 - 2027	3.000.000	CNI; Buget Local
404.	Dotarea cu echipamente și tehnologii moderne a spitalelor și ambulatoriilor, centrelor preventorii, centrelor de sănătate și a altor tipuri de unități medico-sanitare	2022-2027	4.000.000	POIDS; POS; POT; Alte surse de finanțare
405.	Reabilitarea, dotarea și extinderea cabinetelor medicale școlare	2022-2027	4.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
D.1.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta				
406.	Construire locuințe sociale pentru persoane în risc de sărăcie	2022 - 2027	2.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
407.	Construire de locuințe pentru tineri	2022 - 2027	2.800.059,91	PNRR; Buget Local
408.	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Războieni I, Municipiul Pitești	2022 - 2027	2.844.028,6	PNRR; Buget Local
409.	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Războieni II, Municipiul Pitești	2022 - 2027	2.844.028,6	PNRR; Buget Local
410.	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Tudor Vladimirescu, Municipiul Pitești	2022 - 2027	1.799.958,3	PNRR; Buget Local
411.	Construire creșă mică, Localitatea Pitești, B-dul Petrochimiștilor, nr.23, jud. Argeș, Colegiul Tehnic "Costin D. Nenitescu"	2022 - 2027	2.386.909,78	PNRR; Buget Local

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
412.	Centru de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu	2022 - 2027	1.200.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
413.	Dezvoltarea "Centrului de zi de recuperare a copiilor cu dizabilități"	2022 - 2027	250.000	POIDS 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
414.	Construire de case de tip familial și de locuințe protejate pentru persoane adulte cu dizabilități	2022 - 2027	600.000	POIDS 2021-2027 / PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
415.	Construire de locuințe protejate pentru victimele traficului de persoane	2022 - 2027	500.000	POIDS 2021-2027 / PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
416.	Înființarea de "Centre de cazare respiro/centre de criză pentru persoane adulte cu dizabilități"	2022 - 2027	600.000	POIDS 2021-2027 / PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
417.	Dezvoltarea "Centrului de tranzit servicii specializate pentru tinerii aflați în dificultate"	2022 - 2027	1.500.000	POIDS 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
418.	Înființarea unui Centru rezidențial medico-social (Cămin pentru persoane vârstnice) destinat persoanelor vârstnice din Municipiul Pitești	2022-2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
419.	Înființarea de "Centre de cazare respiro/centre de criză pentru persoane vârstnice"	2022 - 2027	600.000	POIDS 2021-2027 / PNRR; Buget Local; Alte surse de finanțare
420.	Înființarea unui "Centru rezidențial de reabilitare socială pentru persoane cu adicții"	2022 - 2027	500.000	POIDS 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
421.	Înființarea unui "Centru de asistență destinat agresorilor"	2022 - 2027	300.000	POIDS 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
422.	Crearea Serviciului "Echipa Mobilă pentru persoane aflate în situații de risc"	2022 - 2027	100.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
423.	Crearea Serviciului "Ambulanța Socială"	2022 - 2027	100.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
424.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Găvana	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
425.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Mărășești	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
426.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Negru Vodă	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
427.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Prundu	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
428.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Războieni	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
429.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Tivale	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
430.	Înființarea unui "Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice" în cartierul Tudor Vladimirescu	2022-2027	100.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
431.	Înființarea unui Centru de zi de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice dedicat dezvoltării competențelor tehnologice	2022-2027	200.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
432.	Înființarea unor centre de zi (After-School) pentru copii, inclusiv pentru cei cu probleme de învățare	2022-2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget local; Parteneriat public-privat
433.	Înființarea unui "Centru de primire în regim de urgență a victimelor violenței domestice"	2022-2027	500.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
434.	Reabilitare/extindere/dotare/înființare adăpost de noapte în Municipiul Pitești	2022-2027	1.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
435.	Reabilitare/extindere/dotare/înființare "Centru de de zi pentru copiii aflați în situație de risc de separare de părinți"	2022-2027	500.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
436.	Dezvoltarea unității de îngrijiri la domiciliu din municipiul Pitești	2022-2027	500.000	POR 2021-2027; Buget local; Parteneriat public-privat
437.	Înființarea Serviciului "Cantina Socială", pentru prepararea și distribuirea hranei către persoanele în risc de sărăcie	2022-2027	200.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
438.	Înființarea unui "Centru de preparare și distribuire a hranei pentru persoane aflate în risc de sărăcie de tip "masa pe roți"	2022-2027	200.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
439.	Dezvoltarea economiei sociale în Municipiul Pitești	2022-2027	1.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
440.	Regenerare fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construire, reabilitare, modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, social-recreative în Municipiul Pitești	2022-2027	5.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
441.	Dezvoltarea unor campanii de conștientizare a importanței educației în rândul grupurilor defavorizate	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
442.	Sprrijin pentru dezvoltarea unor programe de mentorat și asistență a membrilor grupurilor vulnerabile	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
443.	Voluntariat pentru Pitești - activități în școli, activități sociale, de mediu, etc.	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
444.	Dezvoltarea unor campanii de conștientizare a importanței educației în rândul grupurilor defavorizate	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
445.	Strategie pentru dezvoltare locală dedicată zonelor marginalizate	2022-2027	50.000	Buget local; Alte surse de finanțare
O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft				
D.I.6.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural				
446.	Realizare Galerie municipală de artă modernă și contemporană	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
447.	Realizare Centru Cultural Pitești	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
448.	Realizare Teatru Municipal Pitești	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
449.	Restaurare, conservare și modernizare monumente și situri arheologice	2022 - 2027	3.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
450.	Modernizare monument istoric - Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	2022 - 2027	1.900.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
451.	Reabilitarea, restaurarea modernizarea și punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu din Municipiul Pitești	2022 - 2027	11.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
452.	Modernizarea signalisticii verticale a traseelor turistice și a obiectivelor și integrarea acestora în cadrul unei aplicații mobile de promovare a turismului în municipiul Pitești	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
453.	Realizarea de trasee turistice integrate la nivelul Zonei Urbane Funcționale	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri, Alte surse de finanțare
454.	Traseu turistic de distanță medie de la Cula Racovița - Muzeul Etnografic „Prof. Constantin Năstase” - Grădina Zoologică Pitești	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri, Alte surse de finanțare
455.	Traseu de transport pentru turismul ecumenic Mioveni - Pitești	2022 - 2027	300.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri, Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
456.	Creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor de patrimoniu	2022-2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
457.	Inițiativă și sprijin în dezvoltarea parteneriatelor privind lărgirea calendarului de reanimare culturală la nivel local și zonal	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
458.	Derularea campaniilor de informare și conștientizare a valorilor patrimoniale ale ZUF Pitești	2022-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
459.	Elaborarea strategiei de promovare de a brand-ului de oraș	2022 - 2027	150.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
460.	Elaborarea strategiei de promovare turistică	2022 - 2027	50.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
461.	Crearea unei platforme de promovare integrată a atracțiilor și evenimentelor orașului (portal, aplicație mobilă etc)	2022 - 2027	40.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
462.	Implementarea planului de acțiuni conform strategiei de promovare turistică, incluzând identificarea și promovarea de produse turistice integrate	2022 - 2027	150.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
463.	Proceduri pentru operaționalizarea managementului evenimentelor cultural-artistice de către Primărie	2022 - 2027	120.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
464.	Realizarea de activități culturale comune la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești	2022 - 2027	330.000	POR 2021-2027; Buget Local UAT-uri; Alte surse de finanțare
<i>D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești</i>				
465.	Pitești ACTIV - primul parc de practicare a sporturilor auto-moto, paddel, squash, skate, parkour și alte activități recreative	2022 - 2027	5.000.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
466.	Realizare parc de distracții în municipiul Pitești	2022 - 2027	1.500.000	POR 2021-2027; Buget Local; PPP
467.	Modernizare locuri de joacă pentru copii	2022-2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
468.	Amenajarea, extinderea și modernizarea zonelor de agrement și petrecere a timpului liber în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională	2022-2027	20.000.000	PNRR; POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
469.	Amenajarea unor spații multifuncționale dedicate persoanelor vârstnice în parcurile din municipiul Pitești	2022-2027	700.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
470.	Construire Stadion „Nicolae Dobrin”, Str. Nicolae Dobrin, nr. 10, municipiul Pitești	2022-2027	100.000.000	CNI; Buget local

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

Nr. Crt.	Domeniu de intervenție/denumire proiect	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (euro)	Sursă de finanțare
471.	Construire Bază Sportivă Națională de Atletism, str. Nicolae Dobrin, municipiul Pitești	2022-2027	50.000.000	CNI; Buget local; Alte surse de finanțare
472.	Construirea unui patinoar acoperit permanent în Municipiul Pitești	2022-2027	1.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
473.	Construire Academie de Tenis, B-dul. Petrochimiștilor, nr. 29, bază sportivă și de agrement a municipiului Pitești	2022-2027	3.000.000	CNI; Buget local; Alte surse de finanțare
474.	Extindere și reabilitare zona de agrement Parc Trivale	2022 - 2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
475.	Construire Complex Sportiv, Str. Costache Negri, Parc Ștrand, Municipiul Pitești, județul Argeș	2022 - 2027	930.000	CNI; Buget local
476.	Realizare Parc tematic de agrement pentru promovarea indetitatii orasului și a crea un pol de atractie la nivel regional	2022 - 2027	5.000.000	CNI; Buget Local; Alte surse de finanțare
477.	Realizare baze sportive pentru încurajarea practicării sporturilor și creșterii sănătății populației	2022 - 2027	4.800.000	CNI; Buget Local; Alte surse de finanțare
478.	Construire bază sportivă de Tip 1, Al. Anghel Saligny nr. 1A, municipiul Pitești	2022 - 2027	1.450.000	CNI; Buget local
479.	Construire bază sportivă de Tip 2 - Liceul cu Program Sportiv „Viitorul”, str. Nicolae Dobrin nr.20	2022 - 2027	450.000	CNI; Buget local
480.	Realizare bazine didactice de înot	2022 - 2027	5.500.000	CNI; Buget Local; Alte surse de finanțare
481.	Realizare Bazin de înot didactic și agrement, B-dul Petrochimiștilor, nr. 23, municipiul Pitești, Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”	2022 - 2027	4.100.000	CNI; Buget local
482.	Sisteme monitorizare și supraveghere activă a zonelor de agrement	2022-2027	1.200.000	POR 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
483.	Construire zonă de agrement pe actuala zonă CET (la care să aibă acces locuitorii Mun. Pitești, Comuna Bradu și Comuna Oarja)	2022-2027	5.000.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri; Alte surse de finanțare
484.	Înființare zonă de agrement în zona lacului Budeasa	2022-2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri; Alte surse de finanțare

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

<i>Nr. Crt.</i>	<i>Domeniu de intervenție/denumire proiect</i>	<i>Perioada de implementare</i>	<i>Valoarea proiectului (euro)</i>	<i>Sursă de finanțare</i>
<i>O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale</i>				
<i>D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional</i>				
485.	Primaria Digitală - Proiect integrat de digitalizare a entităților din cadrul Primăriei Municipiului Pitești	2022 - 2027	2.000.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
486.	Reabilitare și dotare Primăria Municipiului Pitești	2022 - 2027	800.000	Buget Local; Alte surse de finanțare
487.	Creare bază integrată de date GIS la nivelul Municipiului	2022 - 2027	500.000	POR 2021-2027; Buget Local; Alte surse de finanțare
488.	Proceduri de consolidare a capacității administrative la nivelul UAT Municipiul Pitești și al Zonei Urbane Funcționale	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
489.	Elaborare Planuri Urbanistice Zonale în Municipiul Pitești pentru investiții viitoare	2022-2027	78.000	Buget local; Alte surse de finanțare
490.	Digitalizarea serviciilor publice - Dezvoltarea de facilități front-office pentru cetățenii Municipiului Pitești	2022-2027	2.600.000	POR 2021-2027; Buget local; PNRR
491.	Digitalizarea bazelor de date comune între Primăria Pitești, Primăria Mioveni și Consiliul Județean Argeș	2022-2027	1.100.000	POR 2021-2027; Buget local UAT-uri; Buget CJ; PNRR
492.	Actualizarea cadastrului general al municipiului Pitești	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
493.	Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Pitești	2022-2027	300.000	Buget local; Alte surse de finanțare
494.	Construirea unui nou sediu al Primăriei Municipiului Pitești	2022-2027	6.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
495.	Crearea structurii de gestionare a parcărilor publice și rezidențiale	2022-2027	500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
496.	Crearea structurii de gestionare a sistemelor de mobilitate alternativă	2022-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
497.	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești	2022-2027	200.000	Buget local; Alte surse de finanțare
498.	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Pitești	2022-2027	200.000	Buget local; Alte surse de finanțare

10.6.3. Criterii de prefiltrare

Matricea de prefiltrare are rolul de a aplica prioritățile naționale și europene asupra listei de proiecte colectate de la actorii urbani care s-au implicat în procesul de elaborare a SIDU.

Criteriile aplicate pentru această etapă de prefiltrare sunt:

- *Să conducă la realizarea viziunii strategice a Municipiului Pitești și a Zonei Urbane Funcționale în perspectiva anului 2027;*
- *Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate în analiza SWOT;*
- *Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;*
- *Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;*
- *Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu.*

Lista de proiecte colectată este trecută prin filtru aspectelor enunțate anterior și în funcție de numărul de condiții îndeplinite acestea se regăsesc pe lista de proiecte care va fi supusă procesului de prioritizare realizat de „Structura de prioritizare a proiectelor Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021 - 2027”, astfel încât un proiect nu va trece de etapa de prefiltrare dacă nu îndeplinește cel puțin 3 din cele 5 criterii enumerate anterior.

10.6.4. Criterii de prioritizare

În vederea realizării unei prioritizări preliminare a intervențiilor incluse în portofoliul de proiecte al Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, a fost realizată o analiză multicriterială, pe baza stabilirii unor indicatori de performanță, reprezentând parametri în funcție de care măsurile propuse sunt evaluate și comparate între ele.

Fiecare indicator (criteriu) trebuie să măsoare un aspect relevant și nu trebuie să depindă de un alt criteriu. **Criteriile** sunt, în general, de două feluri: **cantitative și calitative**.

Indicatorii propuși pentru evaluarea impactului măsurilor propuse sunt următorii:

➤ **Impactul asupra mediului și eficienței energetice**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra mediului: eficiență energetică, adaptare la schimbări climatice, biodiversitate, poluare, mobilitate urbană (3 - impact mare; 2 - impact mediu; 1 - impact redus; 0 - fără impact);

➤ **Impactul asupra dezvoltării „inteligente”**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra dezvoltării „inteligente”: smart-city, digitalizare, inovare, CDI (3 - impact mare; 2 - impact mediu; 1 - impact redus; 0 - fără impact);

➤ **Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul estimat asupra calității vieții: sănătate, cultură, educație, sport, siguranță și incluziunii sociale (3 - impact mare; 2 - impact mediu; 1 - impact redus; 0 - fără impact);

➤ **Impactul asupra conectivității și atractivității**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra conectivității și atractivității: mobilitate durabilă, infrastructură rutieră, transport public, moduri de deplasare alternative, intermodalitate (3 - impact foarte mare; 2 - impact mare; 1 - impact mediu; 0 - impact nesemnificativ);

➤ **Nivelul de necesitate identificat**

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra necesității de implementare a proiectului (3 - necesitate foarte ridicată; 2 - necesitate ridicată; 1 - necesitate medie; 0 - necesitate redusă);

➤ **Gradul de atragere a sursei de finanțare**

Proiectul primește un punctaj în funcție de nivelul de atragere a sursei de finanțare (se acordă punctajul în funcție de valorile accesibile pe diverse surse de finanțare).

Pentru prioritizarea măsurilor propuse în cadrul matricei, fiecărui indicator i-a fost alocată o anumită pondere. Ponderea propusă pentru criteriile de prioritizare menționate anterior este următoarea:

<i>Indicator</i>	<i>Pondere</i>
<i>Impactul asupra mediului și eficienței energetice</i>	25%
<i>Impactul asupra dezvoltării „inteligente”</i>	15%
<i>Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale</i>	20%
<i>Impactul asupra conectivității și atractivității</i>	20%
<i>Nivelul de necesitate identificat</i>	10%
<i>Gradul de atragere a sursei de finanțare</i>	10%

Indicator	Punctaj maxim (Pmax)	Pondere (p)	Valoare maximă din 10	Scor ponderat (Sc)
Impactul asupra mediului	3	25%	2,5	Punctaj x 0,83
Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	3	15%	1,5	Punctaj x 0,50
Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	3	20%	2,0	Punctaj x 0,67
Impactul în opinia populației	3	20%	2,0	Punctaj x 0,67
Nivelul de necesitate identificat	3	10%	1,0	Punctaj x 0,33
Gradul de atragere a sursei de finanțare	3	10%	1,0	Punctaj x 0,33

Formula utilizată pentru calcularea scorului ponderat al fiecărui criteriu de priorizare este următoarea:

$$Sp_i = p_i \times 10 / P_{max\ i}$$

unde:

i = criteriul de priorizare

Sp_i = scor ponderat al criteriului i

p_i = ponderea criteriului i

$P_{max\ i}$ = punctajul maxim al criteriului i .

Punctajul fiecărui proiect se calculează cu formula:

$$PP = \sum_{i=1}^5 PC_i \times Sp_i$$

unde:

PP = punctaj proiect

Sp_i = scor ponderat al criteriului i

PC_i = punctajul acordat pentru criteriul i .

Trebuie specificat că nivelul de prioritate al proiectelor este un factor dinamic, ce trebuie evaluat periodic și modificat, pe toată durata de acțiune a strategiei de față, în funcție de evoluția economiei la toate nivelurile, de oportunități noi pentru accesarea fondurilor europene sau de alți factori care vor conduce la modificarea situației actuale.

Prezentăm mai jos **tabelul conținând proiectele în ordinea rezultată ca urmare a aplicării procedurii de monitorizare**, pe baza elementelor cunoscute la momentul elaborării documentului strategic.

Prioritizarea proiectelor va fi actualizată de către *Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*, după centralizarea rezultatelor consultării publice (răspunsurile la chestionarul online) și stabilirea condițiilor de eligibilitate pentru finanțarea din fonduri europene.

Tab. 10.4. Prioritizarea proiectelor aferente SIDU a Municipiului Pitești 2021 - 2027

	Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Nivelul de necesitate identificat	Gradul de atragere a sursei de finanțare	PUNCTAJ
O.S.1. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate								
D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării								
1.	Centru suport pentru promovarea inovării - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă	1	3	3	1	1	3	6,33
3.	Platformă interactivă de tip e-Business de management și promovare a oportunităților de afaceri în vederea atragerii investițiilor în Municipiului Pitești	1	3	3	1	1	3	6,33
4.	Centru de afaceri pentru dezvoltarea antreprenoriatului local pentru activități de specializare inteligentă	1	3	3	1	1	3	6,33
2.	Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri, inclusiv crearea unui portal al IMM-urilor pentru schimb de informații și bune practici între IMM locale	1	3	3	1	1	2	6,00
D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)								
10.	Bursa locurilor de muncă la nivel municipal - Platformă electronică de management a locurilor de muncă vacante și a cererii de forță de muncă la nivel urban și periurban	0	3	3	1	3	3	6,17

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane și periurbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată, integrată și sustenabilă a tuturor modurilor de transport și la asigurarea intermodalității

D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești pentru creșterea conectivității la toate nivelurile

41	Reabilitare Pod pe strada Depozitelor peste Pârâul Bascov	2	0	2	3	3	3	7,00
11	Coridor de mobilitate urbană durabilă Str. C.A.Rosetti - Str. Maior Gheorghe Șonțu - Bd I.C. Brătianu - Str. Maternității	2	1	2	3	1	3	6,83
12	Coridor de mobilitate urbană durabilă Calea Câmpulung - Podul Viilor - Calea București inclusiv realizare sens giratoriu in zona Uzinei de apă	2	1	2	3	1	3	6,83
13	Coridor verde-albastru pe malul Râului Argeș	2	1	2	3	1	3	6,83
14	Coridor de mobilitate urbană durabilă Strada Trivale (între Strada Dumbravei și intrarea în Pădurea Trivale)	2	1	2	3	1	3	6,83
21	Coridor verde-albastru Gradina Zoologică Pitești - Pădurea Trivale - Râul Argeș	2	1	2	3	1	3	6,83
22	Coridor de mobilitate urbană Calea Craiovei - Str. Basarbiei - Str. Lânăriei - Str Târgu din Vale - Str Costache Negri - Pasaj Podul Viilor - Str Depozitelor	2	1	2	3	1	3	6,83
23	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Libertății - Str. Smeurei - Str. Armand Călinescu - Str. Egalității - Bd. Frații Golești	2	1	2	3	1	3	6,83
24	Coridor de mobilitate urbană Str. Stadionului - Str. Nicolae Dobrin - Str. Vasile Pârvan	2	1	2	3	1	3	6,83
25	Coridor de mobilitate urbană Bd. Petrochimiștilor - Bd. Republicii - Str. Dumbravei	2	1	2	3	1	3	6,83
26	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Nicolae Bălcescu - Strada Negru Vodă	2	1	2	3	1	3	6,83
27	Coridor mobilitate urbană Strada Exercițiu	2	1	2	3	1	3	6,83
28	Coridor de mobilitate urbană Bulevardul Eroilor	2	1	2	3	1	3	6,83
29	Coridor de mobilitate urbană Strada Războieni	2	1	2	3	1	3	6,83
30	Coridor de mobilitate urbană Strada Bănăni	2	1	2	3	1	3	6,83
31	Coridor de mobilitate urbană Bd. Libertății - Str. Trivale - Str. Nicolae Labiș - Str. Schitului - Bd. 1 Decembrie 1918	2	1	2	3	1	3	6,83
32	Coridor de mobilitate urbană Str. Lăbușești	2	1	2	3	1	3	6,83
33	Coridor de mobilitate urbană Str. Balotești (extindere str. Grigorești si str.Zamfiresti)	2	1	2	3	1	3	6,83
34	Coridor de mobilitate urbană Str. Războieni - Str. Aurel Vlaicu - Str. Turcești	2	1	2	3	1	3	6,83
35	Varianta Ocolitoare Vest - CNAIR + Sens Giratoriu DN65-DN67B-DN7	3	0	2	3	1	1	6,50
36	Drum Expres Pitești - Mioveni - CNAIR	3	0	2	3	1	1	6,50
37	Drum expres Craiova - Pitești - CNAIR	3	0	2	3	1	1	6,50

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

39	Reabilitare Strada Frații Golești	2	0	2	3	3	1	6,33
40	Reabilitare Strada Nicolae Dobrin	2	0	2	3	3	1	6,33
<i>D.1.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport</i>								
67	Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public	3	1	3	3	3	3	9,00
99	Extindere sistem de management integrat al traficului, sistem de monitorizare video, inclusiv pentru transportul public de călători din municipiul Pitești	2	3	3	3	3	3	9,17
100	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2	3	3	3	3	3	9,17
101	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2	3	3	3	3	3	9,17
102	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2	3	3	3	3	3	9,17
103	Extindere sistem de management integrat al traficului, instalare sisteme de monitorizare video și mobilier urban inteligent	2	3	3	3	3	3	9,17
80	Stații de încărcare vehicule electrice în municipiul Pitești	3	2	2	3	3	2	8,50
81	Stații de încărcare vehicule electrice etapa II - municipiul Pitești, județ Argeș	3	2	2	3	3	2	8,50
66	Extinderea sistemului e-ticketing și informare călători pentru stațiile și mijloacele de transport metropolitan	2	3	2	3	3	3	8,50
69	Înființare și modernizare stații de îmbarcare-debarcare călători transport public, inclusiv cu funcțiuni smart-city	2	3	2	3	3	3	8,50
70	Extindere sistem e-ticketing pentru mijloacele de transport urban	2	3	2	3	3	3	8,50
116	Centrul operațional unic municipal de management al mobilității urbane	2	3	2	3	3	3	8,50
114	Aplicație de mobilitate urbană de tip MaaS pentru access electronic la toate formele de transport public și alternativ „PITMOB”	2	3	3	3	1	3	8,50
78	Extinderea sistemului bike-sharing bazat pe biciclete	2	3	2	3	2	3	8,17
95	Extinderea sistemului integrat de management adaptiv al traficului, cu prioritarizare pentru sistemul de transport în comun și bicicliști	2	3	3	2	1	3	7,83
65	Studiu de oportunitate pentru modernizarea și extinderea sistemului de transport public la nivelul Zonei Metropolitane Pitești	2	2	2	3	2	3	7,67
102	Extinderea sistemului de supraveghere video a traficului, sistem ANPR pentru protejarea benzilor dedicate transport public și suprinderea incidentelor și	1	3	2	3	2	3	7,33

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

	nerespectarea condițiilor de circulație, sisteme informare și avertizare (VMS), inclusiv dotarea și extinderea Centrului de Comanda și Control							
97	Implementarea unei soluții de mobilitate urbană și metropolitană pentru utilizatorii sistemelor alternative de transport și intermodalitate, informare călători, inclusiv funcțiuni MaaS	1	3	2	3	2	3	7,33
98	Extindere sistem de management integrat al traficului la nivelul Zonei Urbane Funcționale	1	3	2	3	2	3	7,33
68	Achiziție mijloace de transport ecologice	2	1	2	3	2	3	7,17
72	Realizarea de puncte de transfer pentru integrarea operațională a transportului public în zona urbană funcțională	1	2	2	3	2	3	6,83
73	Tren urban în Zona Metropolitană Pitești	2	1	2	3	1	3	6,83
74	Achiziție material rulant ecologic pentru tren urban	2	1	2	3	1	3	6,83
85	Piste biciclete și alte vehicule electrice ușoare în Municipiul Pitești	2	0	2	3	2	3	6,67
94	Creșterea siguranței la trecerile de pietoni prin implementarea de soluții smart-city	1	3	2	2	2	3	6,67
71	Dezvoltarea și optimizarea sistemului de transport public la nivelul Municipiului Pitești și al zonei metropolitane prin înființarea și dotarea autobazei	1	2	2	3	1	3	6,50
79	Extinderea rețelei de stații de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mică capacitate)	2	1	2	2	2	3	6,50
113	Autobază și nod intermodal cu funcțiuni tip park&ride în zona de sud-est a municipiului	1	1	2	3	2	3	6,33
86	Accesibilizare deplasărilor velo prin instituirea regimului "home-zone" pe străzi secundare, în special în zona centrală a municipiului	2	0	2	3	1	3	6,33
105	Implementarea unei noi politici de parcare	1	2	2	2	2	3	6,17
106	Digitalizarea parcarilor în municipiu	1	3	2	2	2	1	6,00
75	Achiziție mijloace de transport ecologice pentru elevi	1	1	3	2	1	3	6,00
110	Creare și modernizare parcări rezidențiale	1	1	3	3	1	1	6,00

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

O.S.3. Regenerarea urbană a Zonei Urbane Funcționale Pitești, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări durabile și integrate

D.I.3.1. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural /a biodiversității /a infrastructurii verzi și regenerarea urbană a spațiilor publice

127	Regenerare urbană în zona cartierelor de locuințe colective prin investiții integrate	2	1	3	3	1	3	7,50
136	Extinderea zonelor de de tip pietonal sau Shared Space la nivelul Municipiului Pitești	2	0	3	3	1	3	7,00
121	Regenerare urbană și amenajarea unei zone de promenadă de-a lungul râului Argeș	1	0	3	3	2	3	6,50
122	Realizarea de proiecte de regenerare urbană cu infrastructuri blue-green	1	0	3	3	2	3	6,50
128	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Găvana	2	1	2	2	1	3	6,17
129	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Mărășești	2	1	2	2	1	3	6,17
130	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Negru Vodă	2	1	2	2	1	3	6,17
131	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Prundu	2	1	2	2	1	3	6,17
132	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Războieni	2	1	2	2	1	3	6,17
133	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Trivale	2	1	2	2	1	3	6,17
134	Regenerare urbană a cartierului de locuințe colective Tudor Vladimirescu	2	1	2	2	1	3	6,17
135	Regenerare urbană și amenajarea plajei Tudor Vladimirescu	2	1	2	2	1	3	6,17
124	Implementarea conceptului de Eco Parc independent energetic și autosustenabil (proiect pilot)	2	2	2	1	1	3	6,00

D.I.3.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

244	Creșterea eficienței energetice a iluminatului public în Municipiul Pitești	3	3	3	2	3	3	9,33
245	Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat și implementarea la nivel municipal a telemanagementului	3	3	3	1	2	3	8,33
162	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 15 - Str. Rahovei, Bl. 11A - Str. Teilor	3	1	3	1	3	3	7,67
163	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 104 ETP - Str. Depozitelor, Bl. 85 - Str. Victoriei, Bl. 7 - Str. Ana Ipătescu, Bl. B5C - B-dul. Petrochiștilor, Bl. A1 - Str. Războieni, Bl. 2 - Calea București, Bl. 1 IRTA - Bdul. Republicii	3	1	3	1	3	3	7,67
164	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. A7 - B-dul. I.C.Brătianu, Bl. A8 - Pasajul Sfânta Vineri, Bl. C3 - Str. Maior Gheorghe Șonțu, Bl. A5 - Str. Victoriei nr. 10, Bl. P23 - Str. Fântânii nr. 34, Bl. D15 - Str. Exercițiu, Bl. S3 - Str.	3	1	3	1	3	3	7,67

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

	Constantin Dudescu, Bl. S2 - Str. Constantin Dudescu, Bl. 21 - Str. Constructorilor nr. 8, Bl. 3 - Str. Constructorilor nr. 3							
165	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. O4 - B-dul. Nicolae Bălcescu nr. 159, Bl. P7a - Aleea Nicolae Gane nr. 4, Bl. L2 - B-dul. Nicolae Bălcescu, nr. 4, Bl. Z2 - Str. Dacia nr. 15	3	1	3	1	3	3	7,67
166	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 3-5 - Str. Griviței	3	1	3	1	3	3	7,67
167	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. B21 - B-dul. Petrochiștilor, Bl. S7B - B-dul. Frații Golești, Bl. P24 - Str. Dragoș Vodă, Bl. B16 - Str. Horia, Cloșca și Crișan nr. 17, Bl. B22 - B-dul. Petrochiștilor nr. 10, Bl. S4 - B-dul Frații Golești	3	1	3	1	3	3	7,67
168	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. O4 - B-dul. Nicolae Bălcescu nr. 159, Bl. P7a - Aleea Nicolae Gane nr. 4, Bl. L2 - B-dul. Nicolae Bălcescu, nr. 4, Bl. Z2 - Str. Dacia nr. 15	3	1	3	1	3	3	7,67
169	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. A1, A2, A3, A4, A5, A6 - B-dul. I.C. Brătianu	3	1	3	1	3	3	7,67
170	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 2 - Ana Ipătescu, Bl. Z1 - Str. Dacia	3	1	3	1	3	3	7,67
171	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: Bl. 85 - Str. Victoriei, Bl. B5C - B-dul. Petrochiștilor, Bl. A1 - Str. Războieni, Bl. 2 - Calea București	3	1	3	1	3	3	7,67
172	Renovare energetică clădiri rezidențiale multifamiliale: 33, 35 - B-dul. I.C. Brătianu	3	1	3	1	3	3	7,67
158	Renovare energetică a clădirii Primăriei Municipiului Pitești	3	1	3	0	3	3	7,00
174	Renovare energetică Creșa nr. 9 - Popa Șapcă, Pitești	2	1	3	1	3	3	6,83
175	Renovare energetică Creșa nr. 8 - Smeurei, Pitești	2	1	3	1	3	3	6,83
190	Renovare energetică Grădinița cu program prelungit "Castelul Magic"	2	1	3	1	3	3	6,83
202	Renovare energetică Școala Gimnazială "Ion Minulescu"	2	1	3	1	3	3	6,83
203	Renovare energetică Școala Gimnazială "Ion Pillat"	2	1	3	1	3	3	6,83
205	Reabilitare termică Școala Gimnazială "Nicolae Iorga"	2	1	3	1	3	3	6,83
206	Reabilitare termică Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu" în locația din strada Negru Vodă	2	1	3	1	3	3	6,83
207	Renovare energetică Școala Gimnazială "Tudor Arghezi"	2	1	3	1	3	3	6,83
208	Renovare energetică Școala Gimnazială "Marin Preda"	2	1	3	1	3	3	6,83
215	Renovare energetică Școala Gimnazială "Tudor Mușatescu"	2	1	3	1	3	3	6,83
224	Renovare energetică Colegiul Național "Alexandru Odobescu"	2	1	3	1	3	3	6,83

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

225	Renovare energetică Liceul Teoretic "Ion Barbu"	2	1	3	1	3	3	6,83
226	Renovare energetică Colegiul Economic "Maria Teiuleanu"	2	1	3	1	3	3	6,83
228	Renovare energetică Liceul cu Program Sportiv "Viitorul"	2	1	3	1	3	3	6,83
229	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Dacia"	2	1	3	1	3	3	6,83
230	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Astra"	2	1	3	1	3	3	6,83
231	Renovare energetică Cămin Internat Liceul Tehnologic "Astra"	2	1	3	1	3	3	6,83
232	Renovare energetică Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"	2	1	3	1	3	3	6,83
235	Renovare energetică Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși"	2	1	3	1	3	3	6,83
161	Creșterea eficienței energetice în blocurile de locuințe (pachet de proiecte)	3	2	3	0	1	3	6,83
173	Renovare energetică și instalare stații de încărcare pentru vehicule electrice aferente imobilului "Casa Cărții"	3	2	2	1	1	3	6,83
157	Creșterea performanței energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii eficienței energetice	3	1	3	0	2	3	6,67
247	Reabilitarea rețelelor de distribuție a energiei termice	3	1	3	0	1	3	6,33
243	Utilizarea surselor de energie neconvențională: încurajarea încălzirii prin utilizarea panourilor solare, atât a locuințelor, cât și a spațiilor de producție	3	2	2	0	1	3	6,17
246	Extindere iluminat public Grădina zoologică Pitești - Zidărești, Comuna Băbana	2	1	2	2	1	3	6,17
<i>D.1.3.3. Promovarea tranziției către economia circulară</i>								
255	Colectare selectivă a deșeurilor	3	3	3	1	3	3	8,67
258	Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Pitești	3	3	3	1	3	3	8,67
248	Sistem Inteligent cu tehnologii de tip IoT pentru colectare proactivă a deșeurilor municipale și dezvoltarea unui centru de colectare gratuită a deșeurilor reciclabile	3	3	3	1	2	2	8,00
263	Achiziția unei soluții inteligente de colectare, identificare, înregistrare și trasabilitate deșeurilor, cu opțiunea compactor cu energie fotovoltaică	3	3	3	1	1	3	8,00
249	Extinderea platformelor de gunoi prin montarea de containere îngropate pentru colectarea deșeurilor menajre și colectare selectivă	3	2	3	1	2	2	7,50
261	Sistem electronic centralizat de monitorizare a consumurilor energetice și management al scenariilor de reducere a emisiilor de carbon	3	3	2	1	1	3	7,33
262	Realizarea strategiei de management inteligent al deșeurilor și integrarea obiectivelor cu SMID	3	2	3	1	1	1	6,83
256	Construire centru de colectare deșeurilor prin aport voluntar, cartier Găvana, Municipiul Pitești	2	2	2	1	3	3	6,67

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

257	Construire centru de colectare deșuri prin aport voluntar în Municipiul Pitești	2	2	2	1	3	3	6,67
250	Parc fotovoltaic pentru producerea energiei electrice în vederea susținerii consumurilor proprii	3	1	3	1	1	1	6,33
251	Rețea de stații de monitorizare a calității aerului și nivelurilor de zgomot și aplicație electronică pentru cetățeni	2	2	2	1	1	3	6,00
D.1.3.4. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii de utilități								
267	Reabilitarea și modernizarea Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET)	2	1	3	1	1	3	6,17
266	Extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivelul Municipiului Pitești	2	1	3	1	1	3	6,17
268	Modernizarea și extinderea sistemului de evacuare a apelor pluviale	2	1	3	1	1	3	6,17
O.S.4. PITEȘTI - oraș inovator și inteligent								
D.1.4.1. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Urbană Funcțională Pitești prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile								
292	Realizarea unei platforme de gestionare a colectării deșeurilor și a unei aplicații mobilă asociată pentru cetățeni, cu localizarea pubelelor și nivelul aferent de umplere	3	3	3	1	2	3	8,33
273	Pitești SBM - Smart building management platform - Sistem integrat de monitorizare, control și promovare a eficienței energetice - clădirile publice	3	3	3	1	2	3	8,33
274	Ride Sharing - School Bus - Platforma de ride sharing pentru promovarea soluțiilor de transport în comun pentru elevi și studenți	2	3	3	2	2	3	8,17
271	Crearea unui Centru Operațional de Management Integrat inclusiv Aplicații de tip Smart-Comunitate pentru Cetățenii Municipiului Pitești	1	3	3	3	2	3	8,00
303	Realizarea unui Cadru instituțional pt implementarea strategiei smart city	2	3	3	2	1	3	7,83
282	Platformă de management integrat al parametrilor de mediu (aer, apă, sol)	3	3	2	1	2	3	7,67
281	Program integrat de gestionarea calității aerului în parteneriat cu mediul de afaceri și cetățeni (soluție inteligentă de măsurare a calității aerului bazată pe rețele de senzori atât la punct fix cât și în mișcare)	3	3	2	1	1	3	7,33
293	Realizarea unei platforme IT pentru managementul integrat al rețelelor inteligente de energie electrică & energie regenerabilă	3	3	3	0	1	3	7,33
280	Eco City Pitești - Aplicație mobilă de promovare a soluțiilor de reducere a consumurilor energetice	3	3	2	0	2	3	7,00

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

289	Transformarea digitală a municipiului prin dotarea cu mobilier stradal inteligent care să interacționeze cu cetățeanul	1	3	3	2	1	3	7,00
291	Sisteme wi-fi pentru acces la internet public (în parcuri/piețe și în autobuze), cu portal de informare și colectare date	1	3	3	2	1	3	7,00
302	Realizarea/achiziția unei aplicații de gestionare și autorizare on-line a spațiilor de parcare cu destinație privată	1	3	3	2	1	3	7,00
272	Safe City - Soluții Inteligente de Siguranță Publică și Management al Situațiilor de Urgență	1	3	3	1	2	3	6,67
275	Safe School - Sistem Proactiv de Control al Accesului, Triaj Medical și Informare Electronică în Timp Real pentru siguranța în instituțiile de învățământ	1	3	3	1	2	3	6,67
276	Net City Pitești - Rețea subterană pentru comunicații prin fibră optică și rețele electrice	1	3	2	2	2	3	6,67
294	Realizarea unui masterplan electronic de tip GIS pentru spațiile cu infrastructuri blue-green	2	3	3	0	1	3	6,50
288	Elaborarea unei proceduri privind strategia de comunicare electronică cu cetățenii	1	3	3	1	1	3	6,33
290	Aplicație web-based pentru consultare publică activă pentru toate domeniile de interes pentru cetățeni	1	3	3	1	1	3	6,33
277	Biblioteca digitală - Spații multifuncționale hibride de recreere și lectură	1	3	3	1	1	3	6,33
296	Soluție completă și modulară de clasă digitală în școlile din Municipiul Pitești	1	3	3	1	1	3	6,33
297	Implementarea unui platforme de e-educație la nivelul învățământului preuniversitar din Municipiul Pitești	1	3	3	1	1	3	6,33
298	Rețea de terminale self-service de încasare bani pentru plăți datorate la bugetul local	1	3	3	1	1	3	6,33
299	Dezvoltarea unei soluții pt emiterea certificatului de urbanism electronic, prin portalul e-servicii: e-urbanism	1	3	3	1	1	3	6,33
300	Realizarea inventarului digital al proprietăților/ cadastru digital al municipiului Pitești	1	3	3	1	1	3	6,33
304	Dezvoltarea/achiziția unei aplicații on-line pt depunere solicitări și eliberare avize pt reabilitarea termică a clădirilor	1	3	3	1	1	3	6,33
305	Implementarea unei soluții pt emiterea electronică a diverselor autorizații de funcționare, prin portalul e-servicii: e-autorizații	1	3	3	1	1	3	6,33
306	Realizarea unui sistem integrat de management al piețelor și al activităților comerciale	1	3	3	1	1	3	6,33

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

307	Implementarea unei soluții de administrare participativă / e-guvernare, incluzând o platformă de informare și de colectare feedback, integrând portaluri, aplicații mobile, etc.	1	3	3	1	1	3	6,33
<i>O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin promovarea unei dezvoltări sustenabile în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale</i>								
<i>D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta</i>								
313	Înființarea de SMART Lab-uri pentru unitățile de învățământ și utilizarea conceptelor de inteligență artificială și realitate virtuală	2	3	3	1	1	3	7,17
311	Modernizarea Liceului tehnologic "Constantin Brâncuși"	2	2	3	1	1	3	6,67
312	Reabilitarea Colegiului tehnic "Dimitrie Dima"	2	2	3	1	1	3	6,67
317	Construire / reabilitare / modernizare / extindere / dotare infrastructură nivel antepreșcolar	2	2	3	1	1	3	6,67
318	Reabilitare/modernizare/dotare infrastructură nivel preșcolar	2	2	3	1	1	3	6,67
319	Construire / reabilitare / modernizare / extindere / dotare infrastructură învățământ primar, secundar, terțiar	2	2	3	1	1	3	6,67
314	Dotarea unităților de învățământ din Municipiul Pitești cu mobilier, inclusiv dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării în format virtual	1	3	3	1	1	3	6,33
315	Echiparea și dotarea laboratoarelor de știință din toate unitățile de învățământ	1	3	3	1	1	3	6,33
316	Echiparea unităților de învățământ preuniversitar cu resurse tehnologice (unitățile de învățământ care nu au mai beneficiat de dotări echipamente IT prin alte tipuri de programe)	1	3	3	1	1	3	6,33
394	Platforme electronice de tip e-learning (inclusiv catalog electronic) pentru unitățile de învățământ din Municipiul Pitești	1	3	3	1	1	2	6,00
<i>D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale</i>								
399	Creșterea utilizării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor în sistemul socio-medical, prin implementarea de soluții de tip e-sănătate, utilizarea rețelelor de tele-medicină, etc.	1	3	3	1	2	2	6,33
404	Dotarea cu echipamente și tehnologii moderne a spitalelor și ambulatoriilor, centrelor preventorii, centrelor de sănătate și a altor tipuri de unități medico-sanitare	0	3	3	2	2	2	6,17

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta								
407	Construire de locuințe pentru tineri	2	0	3	1	3	3	6,33
408	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Războieni I, Municipiul Pitești	2	0	3	1	3	3	6,33
409	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Războieni II, Municipiul Pitești	2	0	3	1	3	3	6,33
410	Construire de locuințe pentru tineri, cartier Tudor Vladimirescu, Municipiul Pitești	2	0	3	1	3	3	6,33
411	Construire creșă mică, Localitatea Pitești, B-dul Petrochiștilor, nr.23, jud. Argeș, Colegiul Tehnic "Costin D. Nenitescu"	2	0	3	1	3	3	6,33
435	Reabilitare/extindere/dotare/înființare "Centru de de zi pentru copiii aflați în situație de risc de separare de părinți"	2	1	3	1	1	3	6,17
445	Strategie pentru dezvoltare locală dedicată zonelor marginalizate	1	2	3	2	2	1	6,17
O.S.6. Promovarea dezvoltării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber în municipiului Pitești și Zona Urbană Funcțională, prin investiții de tip hard și soft								
D.I.6.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural								
451	Reabilitarea, restaurarea modernizarea și punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu din Municipiul Pitești	2	1	3	2	1	3	6,83
461	Crearea unei platforme de promovare integrată a atracțiilor și evenimentelor orașului (portal, aplicație mobilă etc)	1	3	3	1	1	3	6,33
D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești								
468	Amenajarea, extinderea și modernizarea zonelor de agrement și petrecere a timpului liber în Municipiul Pitești și Zona Urbană Funcțională	2	0	3	2	2	3	6,67
482	Sisteme monitorizare și supraveghere activă a zonelor de agrement	2	3	2	1	1	3	6,50
467	Modernizare locuri de joacă pentru copii	1	0	3	2	3	3	6,17
465	Pitești ACTIV - primul parc de practicare a sporturilor auto-moto, paddel, squash, skate, parkour și alte activități recreative	2	1	3	2	1	1	6,17
476	Realizare Parc tematic de agrement pentru promovarea indetitatii orasului si a crea un pol de atractie la nivel regional	2	0	3	2	1	2	6,00

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2021-2027

O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale

D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional

497	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești	3	3	3	3	3	1	9,33
498	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Pitești	3	3	3	3	3	1	9,33
495	Crearea structurii de gestionare a parcărilor publice și rezidențiale	2	3	3	3	2	1	8,17
496	Crearea structurii de gestionare a sistemelor de mobilitate alternativă	2	3	3	3	2	1	8,17
493	Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Pitești	3	3	2	2	3	1	8,00
490	Digitalizarea serviciilor publice - Dezvoltarea de facilități front-office pentru cetățenii Municipiului Pitești	2	3	3	0	2	3	6,83
485	Primăria Digitală - Proiect integrat de digitalizare a entităților din cadrul Primăriei Municipiului Pitești	3	3	1	0	2	3	6,33

11. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

11.1. CONTEXTUL INSTITUȚIONAL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Implementarea presupune procesul de transformare a resurselor disponibile (materiale, financiare, umane) în rezultate calitative și cantitative, astfel încât să fie atinse toate obiectivele strategice definite și, prin intermediul acestora, la sfârșitul perioadei de planificare, misiunea asumată.

Totodată, este necesar să se ia în considerare faptul că însuși procesul de implementare induce schimbări, uneori deosebit de importante, ale parametrilor de stare aferenți mediului de manifestare economic și social, ca urmare a efectelor rezultate din implementarea noilor facilități operaționale rezultate. De aici imperativul parcurgerii unui proces de evaluare-reevaluare continuu, cu reveniri asupra cerințelor formulate inițial și ameliorarea/dezvoltarea acestor cerințe în conformitate cu situația economico-socială actualizată.

Implementarea SIDU, prin care se vor pune în aplicare programele și măsurile cuprinse în Planul de acțiune, se va realiza prin proiectele propuse în portofoliul de proiecte, respectându-se normele europene, legislația națională și reglementările locale în vigoare.

Punerea în aplicare în mod practic a *Planului de acțiune al SIDU* va porni de la cunoașterea, asigurarea și aplicarea următoarelor condiții:

- ✍ *colaborarea transparentă dintre autoritățile publice locale/instituțiile/organizațiile/firmele din municipiul Pitești;*
- ✍ *identificarea și atragerea de surse de finanțare în completarea celor finanțate prin fonduri structurale;*
- ✍ *respectarea priorităților stabilite de Autoritatea Urbană în implementarea proiectelor, în acord cu necesitățile în evoluție ale municipiului și în stransă legătură cu strategiile la nivel județean, regional și național;*
- ✍ *corelarea tuturor proiectelor existente și viitoare în vederea asigurării unei dezvoltări social-economice armonioase, integrate la nivel regional.*

În scopul implementării cu succes a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027 a Municipiului Pitești*, prin realizarea proiectelor cuprinse în Portofoliul de proiecte pentru perioada programatică avută în vedere și susținerea obiectivelor strategice stabilite pentru îndeplinirea viziunii și misiunii municipiului, au fost identificate o serie de activități, care pot fi clasificate după cum urmează:

- ⇒ *Acțiuni pregătitoare de implementare a strategiei*
- ⇒ *Acțiuni necesare pentru implementarea proiectelor*

- ⇒ Acțiuni de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei
- ⇒ Acțiuni corective în vederea actualizării strategiei în funcție de situația existentă la momentul respectiv
- ⇒ Acțiuni de pregătire a strategiei pentru următoarea perioadă programatică.

11.2. INDICATORII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLIMENTĂRII SIDU

Activitățile care trebuie întreprinse - pe termen scurt, mediu și lung - în scopul atingerii obiectivului general al strategiei și al realizării acțiunilor prioritare identificate pentru fiecare domeniu de intervenție menționat în cadrul strategiei sunt prezentate în tabelul de mai jos. De asemenea, sunt prezentate și structurile responsabile pentru realizarea acțiunilor respective. Trebuie menționat faptul că structurile respective sunt responsabile, în primul rând, cu asigurarea demarării acțiunilor respective și cu monitorizarea realizării acestora, dar în faza de implementare a acțiunii se recomandă atragerea și colaborarea și cu alte entități, în scopul obținerii expertizei profesionale specifice necesare, cum ar fi: reprezentanți ai mediului de afaceri, parteneri din alte municipii, instituții de învățământ și cercetare, consultanți externi, evaluatori independenți etc.

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Acțiuni pe termen scurt (2021 - 2023)	
<i>Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Municipiului Pitești prin Hotărâre de Consiliu Local</i>	<i>Consiliul Local al Municipiului Pitești</i>
<i>Înființarea unei „Comisii de implementare și actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești, 2021 - 2027”, prin Dispoziție a Primarului Municipiului Pitești</i>	<i>Primarul Municipiului Pitești</i>
<i>Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Pitești</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Finalizarea proiectelor aflate în implementare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare durabilă, conform nivelelor de prioritate stabilite</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Analiza rezultatelor și concluziilor documentelor de fundamentare pe fiecare domeniu prioritar, în scopul actualizării/corecției gradului de prioritate al proiectelor din portofoliu, precum și pentru analiza necesarului de resurse (financiare, umane, logistică etc.) și stabilirea duratei estimative de implementare pentru fiecare proiect</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>

<i>Identificarea și analizarea surselor de finanțare pentru proiectele propuse spre implementare prin strategia de dezvoltare, precum și a modului de accesare a surselor de finanțare respective</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Realizarea listei de proiecte prioritare</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Identificarea partenerilor publici și privați pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor prioritare</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Realizarea de acorduri de parteneriat în scopul realizării proiectelor din portofoliu</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Planificarea multianuală a bugetului, pe baza analizelor realizate anterior și a consultărilor cu Comisia de monitorizare și actualizare a strategiei. Stabilirea graficului de derulare/implementare a proiectelor, prin includerea în buget a investițiilor stabilite ca fiind prioritare pentru perioada respectivă</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Pregătirea cadrului instituțional și a resurselor umane pentru implementarea proiectelor prioritare</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Evaluarea intermediară a strategiei (cel puțin anual)</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
Acțiuni pe termen mediu (2024 - 2027)	
<i>Continuarea activităților pe termen scurt care nu au fost finalizate</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Realizarea de parteneriate pentru dezvoltarea proiectelor prioritare de anvergură de la nivelul municipiului</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Implementarea proiectelor prioritare</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, național și internațional</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Monitorizarea stadiului implementării proiectelor din portofoliu și realizarea unor rapoarte de progres</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Revizuirea portofoliului de proiecte, în scopul realizării de eventuale corecții/completări a elementelor cuprinse în acesta, inclusiv a gradului de prioritate, în funcție de stadiul de implementare la momentul respectiv și de concluziile rapoartelor de progres</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Evaluarea intermediară periodică a strategiei (cel puțin anual)</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
<i>Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)</i>	Comisia de implementare și actualizare a SIDU
Acțiuni pe termen lung (2028 - 2030)	

<i>Continuarea activităților pe termen mediu care nu au fost finalizate</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Finalizarea implementării proiectelor prioritare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, național și internațional</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Evaluarea finală a strategiei</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>
<i>Pregătirea strategiei de dezvoltare a Municipiului Pitești pentru următoarele perioade de programare</i>	<i>Comisia de implementare și actualizare a SIDU</i>

Toate deciziile strategice privind implementarea SIDU revin organelor deliberative ale *Unității Administrativ Teritoriale Municipiul Pitești*. Aceasta are obligația de a asigura cadrul instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din municipiul Pitești, în vederea implementării SIDU. Toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare a *Planului de acțiune al SIDU* sunt de competența structurii de implementare constituite la nivelul *UAT Municipiul Pitești*.

După cum se observă, se propune **înființarea unei „Comisii de implementare și actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești, 2021 - 2027”**, care va avea un rol principal în implementarea, monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei. Comisia va include, alături de primar și viceprimar, membri ai compartimentelor și direcțiilor de specialitate din Primărie, a căror contribuție este absolut necesară pentru evaluarea strategiei și stabilirea nivelului de prioritate al proiectelor.

Secretariatul *Comisiei de implementare și actualizare a Strategiei va fi asigurat de către Serviciul Dezvoltare și Managementul Proiectelor*.

Structura de implementare și actualizare va fi responsabilă de coordonarea și administrarea efectivă a procesului de implementare a SIDU, monitorizând activitățile echipelor de proiect.

Atribuțiile Comisiei de implementare și actualizare:

- urmărește implementarea *Planului de acțiune al SIDU* și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;
- monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SIDU;
- identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SIDU;
- coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;
- monitorizează și evaluează modul de implementare a SIDU.

Structura de implementare și actualizare va avea obligația de a elabora următoarele documente de planificare:

- **Planul anual al acțiunilor de implementare** a proiectelor prioritare și a celorlalte proiecte prevăzute în portofoliul de proiecte;
- **Planul anual financiar**, care se va întocmi pe baza planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor integrate prioritare. Planul financiar va indica fondurile necesare pentru realizarea proiectelor și sursele de proveniență ale acestora (bugete locale, bugetul de stat, programe europene, alte surse);
- **Situația anuală** privind gradul de implementare a SIDU.

După aprobarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*, respectiv a proiectelor incluse în portofoliul de proiecte, se vor constitui echipe individuale pentru implementarea fiecărui proiect, în funcție de specificul acestora.

Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de **echipele de proiect** constituite la nivelul **UAT Municipiul Pitești** pentru respectivul proiect. Persoanele care vor face parte din echipele de proiect vor fi desemnate prin dispoziție emisă de Primarul Municipiului Pitești. **Echipele de proiect** ce se vor constitui vor fi compuse din 3-5 persoane: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, ș.a.m.d., numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipele de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SIDU.

Responsabilitățile echipelor de proiect:

- ▶ *întocmesc fișele de post pentru fiecare membru al echipei;*
- ▶ *organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;*
- ▶ *asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;*
- ▶ *întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;*
- ▶ *prezintă Structurii de Implementare a SIDU, la cererea acesteia, stadiul implementării proiectului;*
- ▶ *urmărește înscrierea în costuri, parametrii precum și în graficul de execuție a proiectului și a SIDU.*

Este esențial ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare urbană să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* reprezintă un instrument de guvernare a municipiului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea competitivă a municipiului și pentru reducerea disparităților din interiorul acestuia.

Controlul rezultatelor implementării SIDU se va realiza ca un proces continuu, urmărindu-se planurile anuale de implementare a proiectelor, alocarea de fonduri și

încadrarea în limitele stabilite prin planul financiar anual, gradul de implementare a strategiei.

Evaluările intermediare și finală ale succesului înregistrat în implementarea strategiei se vor face conform unor criterii clare, de către comisia amintită mai sus. Criteriile respective au un caracter dinamic, în sensul că pot fi modificate în cazul în care se constată că cele stabilite inițial nu oferă o imagine clară asupra stadiului de implementare.

Un set inițial de astfel de **criterii de evaluare** va conține cel puțin următoarele puncte:

- ✓ *Valoarea procentuală a totalului bugetelor proiectelor implementate sau în curs de implementare, în raport cu bugetul planificat inițial;*
- ✓ *Evaluarea impactului proiectelor implementate în raport cu rezultatele preconizate (succesul proiectelor individuale);*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea totală a proiectelor;*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea estimată a fi atrasă din astfel de surse.*

Evaluarea stadiului de implementare a strategiei va fi făcută cel puțin anual. O evaluare corectă și obiectivă va permite generarea de măsuri corective asupra eventualelor rezultate nesatisfăcătoare, precum și de măsuri care să preîntâmpine apariția unor astfel de situații în perioada următoare.

Atunci când se efectuează evaluarea, ar putea fi util ca Autoritatea Teritorială să facă trimitere la cele **șase criterii de evaluare definite de Comitetul de asistență pentru dezvoltare al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)**, care oferă un cadru de evaluare standardizat ce va putea fi folosit pentru diferitele strategii teritoriale integrate:

- ❖ **Relevanță:** măsura în care elaborarea intervențiilor și a obiectivelor acestora răspund beneficiarilor, nevoilor teritoriale și priorităților, precum și deficiențelor de guvernare și continuă să facă acest lucru în cazul în care contextul se schimbă;
- ❖ **Eficacitate:** măsura în care intervenția a atins sau se așteaptă să își atingă obiectivele și rezultatele;
- ❖ **Impact:** măsura în care intervenția a generat sau se preconizează că va genera un efect pozitiv sau negativ semnificativ, intenționat sau neintenționat;
- ❖ **Coerență:** compatibilitatea intervenției cu alte intervenții la nivel teritorial, sectorial sau instituțional;
- ❖ **Eficiență:** măsura în care intervenția produce sau este probabil să producă rezultate în mod economic și în timp util. Aceasta permite să se înțeleagă dacă resursele ar fi putut fi alocate într-un mod mai bun;

- ❖ **Durabilitate:** măsura în care beneficiile nete ale intervenției continuă sau sunt susceptibile de a continua.³¹⁶

Indicatorii de rezultat care vor fi utilizați **pentru monitorizarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană** și a proiectelor incluse în aceasta trebuie să fie în concordanță cu indicatorii stabiliți pentru accesarea fondurilor europene. Întrucât lista acestor indicatori nu este finalizată la momentul elaborării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*, va fi necesară actualizarea indicatorilor propuși în tabelul următor la momentul cunoașterii acestora.

Tab. 11.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Obiectiv strategic 1		
PROMOVAREA UNEI ECONOMII MODERNE, BAZATĂ PE TEHNOLOGII INOVATOARE, PERFORMANTE ȘI CREATIVE ȘI CREAREA UNEI FORȚE DE MUNCĂ COMPETITIVE ȘI DE CALITATE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.1.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri	Infrastructură de sprijin realizată (centre de afaceri, incubatoare de afaceri, etc) (nr.)
	Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM	Măsuri de sprijin realizate (nr.)
	Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	IMM-uri înființate (nr.)
D.I.1.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții (Long-life-learning)	Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaționale și de formare profesională	Participanți la cursuri de formare /perfecționare profesională (nr.); Centre de formare/perfecționare înființate (nr.)
	Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă	Programe de formare /perfecționare organizate (nr.); Centre de formare/perfecționare înființate (nr.)
Obiectiv strategic 2		

³¹⁶ Sursa: Rețeaua Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)/Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare CAD privind evaluarea dezvoltării, 2019: Criterii mai bune pentru o mai bună evaluare - definiții și principii revizuite ale criteriilor de evaluare pentru utilizare

ASIGURAREA UNEI MOBILITĂȚI URBANE DURABILE, CARE SĂ CONDUCĂ LA O DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ, INTEGRATĂ ȘI SUSTENABILĂ A TUTUROR MODURILOR DE TRANSPORT ȘI LA ASIGURAREA INTERMODALITĂȚII

Directia de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești pentru creșterea conectivității la toate nivelurile	Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public	Lungime rețea reabilitată/modernizată (km); Lungime bandă dedicată transport public realizată (km); Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an)
	Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport	Sisteme inteligente de transport extinse/implementate (nr.)
D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile și implementarea de sisteme inteligente de transport	Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea autovehiculului propriu, prin investiții integrate	Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an) Sisteme „smart” implementate; Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an); Vehicule achiziționate (nr.); Infrastructură pentru vehicule de transport public electrice realizată (nr.)
	Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative: mersul pe bicicletă și deplasările pietonale	Sisteme „smart” implementate; Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an); Piste biciclete realizate (km); Zone pietonale/shared-space realizate (kmp); Sisteme bike-sharing realizate (nr.)
	Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității	Reducere emisii GES (tone CO ₂ echiv/an); Puncte intermodale realizate (nr.) Parcări „smart”/intermodale realizate (nr.); Campanii conștientizare /promovare realizate (nr.); Infrastructură pentru vehicule electrice realizată (nr.)

Obiectiv strategic 3 REGENERAREA URBANĂ A ZONEI URBANE FUNCȚIONALE PITEȘTI, PRIN ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU ȘI A EFICIENȚEI ENERGETICE, ÎN VEDEREA OBȚINERII UNEI DEZVOLTĂRI DURABILE ȘI INTEGRATE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.3.1. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea patrimoniului natural / a biodiversității / a infrastructurii verzi și regenerarea urbană a spațiilor publice	Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană	Spații verzi realizate (mp); Proiecte regenerare urbană realizate (nr.); Suprafețe regenerare (mp)
	Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia	Sisteme monitorizare implementate (nr.)
	Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului	Măsuri implementate (nr.)
	Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și extinderea colectării selective	Măsuri implementate (nr.); Deșeuri colectate selectiv (tone)
D.I.3.2. Creșterea eficienței energetice, promovarea energiilor regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	Lungime sistem iluminat public extins/modernizat (km.)
	Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă	Clădiri publice reabilite termic (nr.); Clădiri rezidențiale reabilite termic (nr.); Campanii de conștientizare desfășurate (nr.); Măsuri de creștere a performanței energetice implementate (nr.); Proiecte de producție a energiei din surse regenerabile (nr.); Campanii de conștientizare / promovare desfășurate (nr.)
	Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	Sisteme instalate (nr.)
D.I.3.3. Promovarea tranziției către economia circulară	Implementarea și promovarea economiei circulare	Acțiuni/măsuri realizate (nr.)
D.I.3.4. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin extinderea, modernizarea și reabilitarea	Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare	Lungime rețea reabilitată/modernizată (km)
	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile	Lungime rețea extinsă / reabilitată / modernizată (km)

infrastructurii de utilități	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate	Lungime rețea extinsă/reabilitată/ modernizată (km)
Obiectiv strategic 4 PITEȘTI - ORAȘ INOVATOR ȘI INTELIGENT		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.4.1. Creșterea calității vieții cetățenilor din Zona Urbană Funcțională Pitești prin dezvoltarea și promovarea de soluții SMART în toate domeniile	Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile	Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.); Sisteme/soluții „smart” instalate (nr.)
Obiectiv strategic 5 CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII CETĂȚENILOR PRIN PROMOVAREA UNEI DEZVOLTĂRI SUSTENABILE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI, SĂNĂȚĂȚII, PROTECȚIEI ȘI INCLUZIUNII SOCIALE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta	Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație	Unități de învățământ reabilite / modernizate/ echipate cu infrastructură educațională (nr.); Unități de învățământ construite (nr.); Săli de sport construite (nr.)
D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Unități sanitare dezvoltate / modernizate/dotate cu echipamente (nr.); Documente/planuri strategice realizate (nr.); Centre înființate/realizate (nr.); Programe de formare /perfecționare organizate (nr.)
D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale	Unități sociale reabilite/ modernizate/dotate (nr.); Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale	Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.); Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)

Obiectiv strategic 6		
PROMOVAREA DEZVOLTĂRII PATRIMONIULUI TURISTIC, CULTURAL ȘI DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER ÎN MUNICIPIULUI PITEȘTI ȘI ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ, PRIN INVESTIȚII DE TIP HARD ȘI SOFT		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.6.1 Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului turistic și cultural	Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural	Clădiri de patrimoniu reabilitate/ modernizate/ extinse (nr.); Măsurile de promovare realizate (nr.); Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.)
D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement la nivelul Zonei Urbane Funcționale Pitești	Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive și de petrecere a timpului liber	Infrastructură sportivă și de petrecere a timpului liber dezvoltată/ reabilitată (nr.)
Obiectiv strategic 7		
CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE ȘI A TRANSPARENȚEI PROCESULUI DECIZIONAL PRIN MODERNIZAREA MANAGEMENTULUI ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE		
Direcția de intervenție	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultate/monitorizare
D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	Creșterea calității și transparenței actului decizional	Documente strategice realizate (nr.); Sisteme/aplicații implementate (nr.); Utilizatori ai sistemelor / aplicațiilor (nr.)
	Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente	Centre integrate / sisteme / aplicații „smart” implementate (nr.); Participanți la cursuri de instruire/ perfecționare (nr.).

Monitorizarea implementării și îndeplinirii obiectivelor SIDU

Controlul rezultatelor implementării SIDU se va realiza, în mod continuu, la toate nivelele structurilor organizatorice descrise, conform competențelor acestora.

Se va urmări îndeplinirea *Planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor prioritare, Planul anual financiar și Situația privind gradul de implementare a SIDU*. Evaluarea rezultatelor implementării proiectelor se va face de către *Comsia de implementare și actualizare a SIDU* și de echipele de proiect pentru fiecare proiect derulat.

În cadrul evaluării, se apreciază gradul de îndeplinire a obiectivelor și politicilor propuse în Strategia de dezvoltare, prin analiza efectelor pe care le au politicile și programele de dezvoltare asupra mediului de afaceri, economiei, infrastructurii, mediului social-cultural, și calității vieții populației din municipiul Pitești.

Monitorizarea implementării și îndeplinirii obiectivelor proiectelor

Monitorizarea activităților din proiect intră în sarcina managerului echipei de proiect. Acesta va asigura, cu sprijinul echipelor de proiect, elaborarea rapoartelor de progres privind stadiul implementării, a raportului final.

Rapoartele de progres vor fi elaborate de echipa de proiect, care se va întâlni lunar pentru analizarea stadiului de realizare a activităților.

Periodic (la finalizarea fiecărei etape), se va evalua gradul în care activitățile planificate s-au desfășurat conform planului de implementare și s-au obținut rezultatele previzionate cantitativ și calitativ. Dacă va fi cazul și vor apărea factori perturbatori se vor lua măsuri de corecție pentru revizuirea graficelor de implementare a proiectelor.

Evaluarea finală va urmări modul în care s-a implementat proiectul: îndeplinirea obiectivelor, obținerea rezultatelor măsurabile, desfășurarea eficientă și eficace a activităților planificate, etc.

11.3. RISCURI ÎN IMPLEMENTAREA SIDU. MĂSURI DE ATENUARE

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, de personal, riscuri de natură tehnică, etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului:

- **Indicatori supraestimați fac imposibilă atingerea lor** (duce la retragerea finanțării);
- **Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului** (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- **Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului** (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de reducere a riscurilor:

- ▶ **Întâlniri periodice ale echipei de proiect** pentru identificarea și eliminarea acestor probleme ;

- ▶ **Evaluarea permanentă a calendarului de activități**, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- ▶ Luarea în considerare a unor **rezerve de timp**;
- ▶ **Replanificarea din timp a activităților** astfel încât să fie prevazute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal:

- **Resurse umane sunt indisponibile** atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte între membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează importanța asigurării unei calități corespunzătoare pentru activitățile proiectului);
- **Prestatorii nu-și îndeplinesc sarcinile** potrivit cerințelor contractuale (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de reducere a riscurilor:

- ▶ **Asigurarea de personal de rezervă** ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- ▶ **Reevaluarea în permanență a graficului de activități** astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului:

- **Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor** (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete către Autoritatea de management);
- **Nu există încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget** (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- **Ineficiența în utilizarea resurselor proiectului** (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat);

Măsuri de reducere a riscurilor:

- ▶ Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- ▶ Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:

- **Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări**;
- **Neconcordanțe ce apar pe perioada executiei proiectului** cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- **Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor** folosite la lucrări.

Măsuri de reducere a riscurilor:

- ▶ Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- ▶ Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- ▶ Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- ▶ Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

11.4. PROCEDURA DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR SIDU

Conform Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane, există mai multe etape care trebuie parcurse de către autoritățile publice municipiile reședință de județ pentru a identifica lista de proiecte prioritare aferentă SIDU care vor fi implementate în perioada 2021-2027 cu finanțare din cadrul POR 2021-2027, respectiv alte axe prioritare POR, sau alte programe operaționale cu finanțare din fonduri europene.

Selectarea din portofoliul de proiecte a SIDU a listei intermediare de proiecte (lista scurtă)

Structura de implementare și actualizare a SIDU, în colaborare cu parteneri relevanți la nivel local va elabora o listă intermediară de proiecte pentru perioada de implementare 2021-2027, pornind de la portofoliul de proiecte aferent SIDU (ce include cel puțin lista de proiecte din scenariul selectat din PMUD).

Autoritatea publică locală poate utiliza diferite criterii în stabilirea acestei liste intermediare de proiecte, cum ar fi: perioada de implementare a proiectelor, prioritizarea investițiilor din proiecte în documentele strategice sectoriale, existența unor posibile surse de finanțare și condițiile de finanțare aferente, gradul de maturitate, raportul costuri operaționale/costuri de investiție, etc.).

În această etapă vor fi identificate și stabilite, din portofoliul de proiecte al SIDU, acele proiecte ce vizează solicitanții de drept public, indiferent de sursa de finanțare, care, orientativ, pot fi realizate în perioada de implementare a SIDU. Punctul de plecare îl constituie stabilirea bugetului operațional al municipiului Pitești pentru perioada de implementare 2021-2027. Pentru a avea un număr suficient de proiecte pentru procesul de prioritizare și selecție în etapa următoare, valoarea estimată a proiectelor (contribuția proprie a UAT-ului, inclusiv cheltuielile totale de operare și mentenanță) din lista intermediară sau portofoliul de proiecte SIDU, orientativ, va depăși valoarea bugetului operațional al municipiului reședință de județ.

Pentru a facilita procesul de selecție din etapa următoare, proiectele ce vor forma lista intermediară de proiecte din SIDU vor fi ordonate în 2 liste de proiecte după sursa de finanțare identificată, astfel:

- *Lista proiectelor finanțabile în cadrul axelor prioritare POR 2021-2027 sau alte Programe Operaționale;*
- *Lista proiectelor finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).*

Pentru proiectele din lista intermediară de proiecte se vor elabora fișe de proiect completate în conformitate cu modelul prevăzut în ghidurile specifice.

Prioritizarea și selectarea proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027 (lista scurtă)

În cadrul acestei etape se va urmări stabilirea listei de proiecte prioritare pentru implementarea SIDU în perioada 2021-2027.

Procesul de prioritarizare și **selecție** a proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027 se va realiza pornind de la lista intermediară, în funcție de sursa de finanțare și în baza fișelor de proiecte întocmite.

Prioritizarea va fi făcută de către Grupul strategic pentru SIDU, ce va fi înființat în baza Dispoziției Primarului Municipiului Pitești.

Grupul strategic va elabora o listă de proiecte prioritare pentru perioada de implementare 2021-2027, pornind de la portofoliul de proiecte aferent SIDU (ce include cel puțin lista de proiecte din scenariul selectat din PMUD).

Selecția proiectelor se va face pe baza rezultatelor reieșite în urma prioritizării preliminare a proiectelor, a perioadei de implementare a proiectelor, a investițiilor complementare, a existenței unor posibile surse de finanțare extrabugetară și condițiile de finanțare aferente, a gradul de maturitate a documentației necesare, raportul costuri operaționale/costuri de investiție.

Grupul strategic va analiza și puncta caracterul integrat al ideilor de proiecte la nivelul municipiului/ariei de studiu a proiectului. La lucrările Grupului strategic pot participa funcționari din aparatul de specialitate al Primarului, în calitate de invitați.

Punctul de plecare îl constituie bugetului operațional al municipiului Pitești pentru perioada de implementare 2021-2027. Pentru a avea un număr suficient de proiecte pentru procesul de prioritarizare și selecție în etapa următoare, valoarea estimată a proiectelor (contribuția proprie a UAT-ului, inclusiv cheltuielile totale de operare și mentenanță) din lista intermediară sau portofoliul de proiecte SIDU, orientativ, va depăși cel puțin de două ori valoarea bugetului operațional al municipiului reședință de județ.

Pentru proiectele din lista intermediară de proiecte se vor elabora **fișe de proiect** care vor cuprinde și vor detalia cel puțin următoarele aspecte:

- ✓ *Titlul proiectului;*
- ✓ *Descrierea pe scurt a proiectului;*
- ✓ *Solicitantul și partenerii implicați în implementare;*
- ✓ *Localizarea;*
- ✓ *Durata de implementare;*
- ✓ *Bugetul proiectului și sursele de finanțare;*
- ✓ *Gradul de maturitate;*
- ✓ *Descrierea activităților ce urmează a fi realizate;*
- ✓ *Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții;*
- ✓ *Justificarea necesității de realizare a intervenției și contribuția proiectului la realizarea obiectivelor și țintelor propuse la nivelul strategiei;*
- ✓ *Caracterul integrat al proiectului și corelarea cu alte intervenții.*

În urma parcurgerii acestui proces de prioritizare și selectare, va rezulta o listă de proiecte prioritare (100% din alocarea financiară disponibilă) și o listă de rezervă (suplimentar până la 100% din alocarea financiară disponibilă), organizată pe priorități de investiții.

În urma parcurgerii etapelor de mai sus din procesul de prioritizare și selecție a proiectelor **va rezulta lista de proiecte prioritare pentru perioada 2021-2027 aferente SIDU**, elaborată de *Grupul strategic pentru SIDU* și aprobate prin *Hotărâre a Consiliului Local al Municipiului Pitești*.

11.5. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a fost elaborată respectând criteriile cheie de calitate utilizate în evaluarea documentelor strategice la nivel european: relevanță, eficacitate, eficiență, consecvență și coerență pragmatism, sustenabilitate și aranjamente de management și monitorizare.

Elaborarea SIDU presupune parcurgerea a trei etape principale:

- Etapa analizei contextului urban și identificarea principalelor probleme și nevoi;*
- Etapa elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană;*
- Etapa de consultare publică.*

SIDU s-a realizat printr-un amplu proces participativ, fiind antrenate și aducându-și aportul instituții, autorități publice și alți actori importanți din toate

domeniile de analiză. Elaborarea SIDU s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul:

- ✓ *atelierelor de lucru*
- ✓ *întâlnirilor în cadrul grupurilor de lucru organizate*
- ✓ *aplicării de chestionare pentru identificarea nevoilor și problemelor de dezvoltare a orașului.*

Astfel, în prima etapă a consultărilor publice a fost realizată o anchetă sociologică bazată pe un chestionar adresat unui număr de actori locali reprezentativi ai instituțiilor publice, sectorului privat și societății civile, prin aplicarea unui set de întrebări relevante. Ancheta sociologică a avut drept scop obținerea unor informații relevante, ce au acoperit o parte a procesului decizional de stabilire a obiectivelor strategiei. Răspunsurile la chestionare au fost centralizate și prelucrate, în scopul formulării unor concluzii relevante, ce au venit în sprijinul analizei situației existente.

În etapa următoare a consultării publice au fost planificate și realizate întâlniri în cadrul a **4 grupuri de lucru** cu actori importanți din următoarele domenii:

- ✚ ***Economie, Cultură și turism***
- ✚ ***Infrastructura tehnico-edilitară, Transport, Mediu și schimbări climatice***
- ✚ ***Sănătate, Educație, Social***
- ✚ ***Administrație publică.***

La evenimente au fost invitați factori interesați de elaborarea, aprobarea, avizarea și implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*: membri ai comunității locale, reprezentanți ai administrației publice locale și din zona urbană funcțională, printre care: APM Argeș, Garda de Mediu, Consiliul Județean Argeș, Poliție, Primăriile din ZUF Pitești, *Direcția Publică de Protecție Socială Argeș*, *Direcția de Sănătate Publică Argeș*, *Inspectoratul Școlar Județean Argeș*, Operatorii regionali de utilități/transport, etc. Rolul acestora a fost de a oferi o bază pentru stabilirea obiectivelor strategice, pe baza concluziilor consultării participative realizate în etapa anterioară.

În cadrul întâlnirilor de lucru tematice s-au identificat principalele probleme specifice fiecărui sector, oportunitățile de dezvoltare, s-au analizat posibilitățile de accesare a fondurilor europene pentru perioada 2021 -2027.

Grupurile de lucru s-au întrunit în cadrul a 4 sesiuni de lucru, în care au fost vizate următoarele aspecte:

- ▶ *Instruirea/informarea participanților cu privire la scopul și domeniul de analiză;*
- ▶ *Prezentarea rezultatelor anchetelor realizate;*
- ▶ *Prezentarea propunerilor primite și revizuirea acestora;*
- ▶ *Aprobarea și validarea variantei finale a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.*

Lista de proiecte din SIDU este un rezultat al analizelor realizate, consultărilor și întâlnirilor organizate pentru elaborarea acestui document și integrează liniile trasate în alte documente strategice locale, regionale și naționale, evidențiate în cadrul capitolelor anterioare, și în principal cu:

- ✍ Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) a Municipiului Pitești;*
- ✍ Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice pentru Municipiului Pitești (PIEE);*
- ✍ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Municipiul Pitești (PMUD) 2021-2027;*
- ✍ Strategia SMART CITY a Municipiului Pitești;*
- ✍ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027.*

BIBLIOGRAFIE

- ✓ *Managementul strategiei - condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice*, Angela Ghelbet
- ✓ *Romania-Catching-Up-Regions-Final-Report*
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/473331580296321439/pdf/Romania-Catching-Up-Regions-Metropolitan-Romania.pdf>
- ✓ *Romania-Catching-Up-Regions - Cerințe strategice pentru modele organizatorice*
- ✓ *EUR-*
LEX:<https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN>
- ✓ *Agenția Europeană de Mediu* - <http://www.eea.europa.eu>
- ✓ *European Commission - Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation*
- ✓ *Direcția statistică a Băncii Naționale a României - „Investițiile străine directe în România în anul 2019”*
- ✓ *Anuarul Statistic al României, Institutul Național de Statistică, București* - <http://statistici.insse.ro>
- ✓ *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*
- ✓ *Lazăr, M. Lazăr, „Analiza statistico-economică”, Editura Economică, București;*
- ✓ *Comisia Națională de Prognoză* - <http://www.cnp.ro/ro/prognoze>
- ✓ *Raportul România 2017. Sectorul neguvernamental - profil, tendințe, provocări*
- ✓ *Anca Streinu - Dicționar de Economie, Editura Niculescu, București, 2001*
- ✓ *Comunicarea Comisiei privind o nouă politică de turism a Uniunii Europene*
- ✓ *Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare - UNESCO*
- ✓ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/03/05/climate-change-council-adopts-eu-long-term-strategy-for-submission-to-the-unfccc/>
- ✓ <http://cimec.ro/scripts/monumente/biserici/>
- ✓ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro>
- ✓ <http://ec.europa.eu>
- ✓ <http://www.anofm.ro>
- ✓ <http://www.eeagrants.ro>
- ✓ [http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027](http://mfe.gov.ro/minister/ perioade-de-programare/perioada-2021-2027)
- ✓ <http://www.fonduri-structurale.ro/>
- ✓ <http://www.fonduri-ue.ro>
- ✓ <http://www.mdrap.ro/comunicare/buletine/newsletter>
- ✓ <http://www.mdrap.ro/comunicare/presa/comunicate/strategia-nationala-a-locuirii>
- ✓ <http://www.mfinante.ro>
- ✓ <http://www.risco.ro;>

- ✓ https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_RO_KI0213413RON.pdf
- ✓ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.
- ✓ <https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020>
- ✓ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica>
- ✓ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>
- ✓ Site-ul Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă:
<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>
- ✓ <http://www.cdep.ro/pls/legis/legis>
- ✓ Institutul de Memorie Culturală, baza de date: Muzee și Colecții din România;
- ✓ Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcția de dezvoltare teritorială
- ✓ Ministerul Afacerilor Externe - Teme globale - <https://www.mae.ro/>
- ✓ Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
- ✓ Raport Centrul Român de Politici Europene - Dezvoltare urbană
- ✓ Raport comisie - forța de muncă
- ✓ Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 - Institutul Național de Statistică, anul 2011
- ✓ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>
- ✓ Codul fiscal român
- ✓ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
- ✓ Direcția Regională de Statistică
- ✓ Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo Online
- ✓ Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Argeș
- ✓ <https://www.topfirme.com/judet/Arges/cifra-de-afaceri/>
- ✓ Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș
- ✓ Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Argeș
- ✓ Agenția pentru Protecția Mediului Argeș
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), Rețeaua de localități, legea 351/2001
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea a V-a - Zone de risc natural
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I - Rețele de transport
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I - Rețele de transport. A - Direcții de dezvoltare a rețelei de căi ferate
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I - Rețele de transport. A - Direcții de dezvoltare a rețelei de căi navigabile (Anexa nr. VII)

- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I - Rețele de transport. A - Direcții de dezvoltare a rețelei de căi rutiere (Anexa nr. III)
- ✓ Planul Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică
- ✓ Planul Național de Relansare și Reziliență - <https://mfe.gov.ro/pnrr/>
- ✓ Prognoza în profil teritorial 2015 - 2019, decembrie 2016, Comisia Națională de Prognoză
- ✓ Studiul "Consumatorul în 2020 - Citește semnele" elaborat de Delloite
- ✓ World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)
- ✓ Strategia de Dezvoltare Teritorială a României - Studiu Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități
- ✓ Strategia Națională de Sănătate 2021-2027
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030
- ✓ Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 - 2020
- ✓ Strategia pentru consolidarea administrației publice 2020
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030
- ✓ Programul Operațional Regional Sud-Muntenia 2021-2027 - aprobat de Comisia Europeană
- ✓ Planul de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia 2021- 2027
- ✓ Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ Sud-Muntenia 2016-2025
- ✓ Strategia de Dezvoltare a Județului Argeș, 2021-2027
- ✓ Planul de Menținerea Calității Aerului în județul Argeș, 2020-2024
- ✓ Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Jud. Argeș, 2021-2025
- ✓ Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Pitești 2014-2020
- ✓ Planul Urbanistic General al Municipiului Pitești
- ✓ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Pitești 2021-2027
- ✓ Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice în Municipiul Pitești
- ✓ Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) a Municipiului Pitești
- ✓ Registrul Local al Spațiilor Verzi din Municipiul Pitești
- ✓ Spitalul Județean de Urgență Pitești - Regulament de Organizare și Functionare
- ✓ Pagina oficială de web a Direcției de Asistență Socială a Municipiului Pitești - <https://www.dasp.ro/>
- ✓ Site-ul oficial al Primăriei Municipiului Pitești - <https://www.primariapitesti.ro/>
- ✓ Pagina web oficială a Primăriei a Orașului Costești - <https://primariacostestiag.ro/>
- ✓ Pagina web oficială a Primăriei a Orașului Ștefănești - <https://www.stefanesti-arges.ro/>
- ✓ Pagina web oficială a Primăriei a Orașului Mioveni - <https://emioveni.ro/>
- ✓ Pagina web oficială a Primăriei Comunei Mărăcineni - <https://www.comunamaracineni.ro/>
- ✓ Pagina web oficială a Primăriei Comunei Bascov - <https://primariabascov.ro/>

- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Budeasa - <https://comunabudeasa.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Bradu - <https://www.primariabradu.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Albota - <https://www.cjarges.ro/en/web/albota/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Băbana - <https://www.primariababana.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Moșoaia - <https://www.primariamosoia.ro/>*
- ✓ *Pagina web oficială a Primăriei Comunei Oarja - <http://oarjaprimarie.ro/>*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul Regional S.C. APĂ CANAL 2000 S.A. Pitești*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. TERMO CALOR CONFORT S.A. Pitești*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de S.C. DISTRIGAZ SUD S.A. - ENGIE - Sucursala Pitești*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de S.C. CEZ VÂNZARE S.A.*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Salubritate 2000 S.A.,
Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Salubris S.A.*
- ✓ *Date și informații puse la dispoziție de Operatorul S.C. Salpitflor Green S.A.*
- ✓ *Date puse la dispoziție de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală de Apă Argeș - Vedea.*

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LOCALE PRIN PLANIFICARE STRATEGICĂ EFICIENTĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate
Administrativă 2014-2020

"CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LOCALE PRIN PLANIFICARE STRATEGICĂ EFICIENTĂ"

cod SIPOCA 799/ SMIS 2014+ 135776

Primăria Municipiului Pitești

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod
obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a
Guvernului României

Material distribuit gratuit

